GYVOJI DVASIA

Kun. Dr. J. Vaitkevičius, M.I.C.

GYVOJI DVASIA

GYVOJI DVASIA

MĄSTYMAI KIEKVIENAI METŲ DIENAI

PARAŠĖ
KUN. DR. J. VAITKEVIČIUS, M.I.C.

II
TOMAS

SAVO LĖŠOMIS IŠLEIDO
KUN. PRANCIŠKUS JUŠKAITIS, CAMBRIDGE, MASS.

Spaudė "Draugo" spaustuvė, 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.
1952 m.

NIHIL OBSTAT

Sac. Fr. Brazys, MIC
Sac. J. Duoba, MIC

Censores Deputati

IMPRIMI POTEST

Sac. J. J. Jančius, MIC
Superior Provincialis

IMPRIMATUR

Rt. Rev. Msgr. Geo. J. Casey
Vicarius Generalis

Die 15 Januarii, 1952
Chicago, Ill.

T U R I N Y S

Apie Kristaus veiklųjį gyvenimą 9
Apie Kristaus gyvenimo aštrumus 15
Apie Kristaus mokslo santrauką 21
Kristus vestuvėse Galilėjos Kanoje 27
Apie Švč. Panelės užtarimą 33
Apie gerą vyną 39
Apie trejopą vyną 45
Apie gyvojo vandens šaltinį 51
Apie vynmedį ir jo šakeles 56
Apie pastangas giliau pažinti Dievo išmintį 62
Kristus yra kelias, tiesa ir gyvybė 68
Apie ramybę ir pergalę per Kristų 74
Apie darbą Viešpaties vynyne 80
Apie darymą gera 85
Apie gerų darbų sąlygas 91
Apie nuopelnus 98
Apie nuopelnų didinimą 104
Apie atsargumą 109
Apie budėjimo reikalingumą 115
Apie budėjimą be pertraukos 121
Apie nusidėjėlių būklę 127
Apie atsivertimo nedelstinumą 133
Apie vieną kelią ir ankštus vartus 138
Apie pasaulio dvasią 144
Apie pasėto grūdo likimą 150
Apie tarnavimą Dievui 157
Apie gyvą reikalą tarnauti Dievui 163
Apie tai, kaip reikia Dievui tarnauti 169
Apie tai, kaip tarnauti Dievui šventą dieną 176
Gavėnios vedamoji mintis 182

Apie ketveriopą pasninko naudą 187
Apie Kristaus gundymą tyruose 193
Apie pirmąją Kristaus pagundą 199
Apie antrąją Kristaus pagundą 205
Apie trečiąją Kristaus pagundą 211
Kaip šėtonas gundo žmones 217
Kaip žmonės gundo vieni kitus 224
Kaip žmogus gundo pats save 230
Apie pagundų reikalingumą 236
Apie Kristaus kančios reikalingumą 243
Apie kitokį atpirkimo būdą, negu per Kristaus kančią ir mirtį 249
Apie geriausią atpirkimo būdą 255
Apie Kristaus mirtį ant kryžiaus 261
Apie Kristaus kančių įvairumą 267
Apie Kristaus kančių skausmingumą 273
Apie Kristaus sielos kančias 279
Apie tinkamą Kristaus kančios laiką 285
Apie Kristaus kančios ir mirties vietą 291
Apie Kristaus paskaitymą piktadariu 297
Apie Kristaus išdavimą 303
Apie Kristaus klusnumą dangiškojo Tėvo valiai 310
Kristus pelno mums išganymą 316
Kristus atlygino už mūsų nuodėmes 322
Kristus padarė iš savęs auką už mus Dievui permaldauti 327
Kristus mus atpirko 333
Apie tikrąjį mūsų Atpirkėją 339
Kristaus kančia paliuosavo mus nuo nuodėmės 345
Kristus išvadavo mus iš šėtono valdžios 351
Kristus išvadavo mus nuo bausmės už nuodėmes 357
Kristus sutaikė mus su Dievu 362
Kristus atidarė mums dangaus vartus 367
Apie Kristaus kančią 373
Apie Kristaus išaukštinimą 379
Apie nukryžiuoto Kristaus pavyzdį 384

Kryžiaus teikiamas dorybių mokslas 390
Apie Kristaus testamentą 395
Apie Sopulingąją Motiną 401
Apie Kristaus kraujo galybę 406
Apie Kristaus iškilmingą įžengimą Jeruzalėn 412
Apie tobulo švarumo reikalingumą 417
Kaip galime plauti kojas vieni kitiems 423
Apie dvasiškas laidotuves 429
Paskutinė Vakarienė 434
Apie Kristaus mirtį 440
Apie Kristaus nužengimą pragaran 446
Apie Kristaus prisikėlimą iš numirusių 451
Apie dvasišką prisikėlimą 457
Apie prisikėlimo tikrumą 463
Apie prisikėlusio Kristaus kūno ypatybes 469
Apie prisikėlusio Kristaus žaizdų ženklus 475
Apie Kristaus prisikėlimo liudininkus 481
Apie tai, jog Išganytojas pakankamai įrodė savo prisikėlimą 486
Kristus yra mūsų atsikėlimas ir gyvybė 492
Dvasiškos mirties rūšys 498
Apie Kristaus pasirodymą apaštalams aštuntą dieną po Velykų 503
Apie dvasiško prisikėlimo įrodymą 509
Apie Kristaus ramybę 514
Apie naują gyvenimą 520
Apie dvasiškų dalykų pamėgimą 526
Apie dangiškos gyvybės pradžią 532
Apie šv. krikšto vaisius 538

APIE KRISTAUS VEIKLŲJĮ GYVENIMĄ

Vasario 9 diena

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytoją, paskendusį darbuose nuo pat jaunystės: pirmiausia šv. Juozapo dirbtuvėje, o paskui pripildantį visą Palestiną evangelijos mokslu.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes suprastume jo Sūnaus veiklų gyvenimą ir išmoktume darbštumo, nedarydami skriaudos mūsų dvasiškajam gyvenimui.

MĄSTYMAS

1. DVIEJŲ RŪŠIŲ GYVENIMAS

Įžvelgę giliau į žmogaus prigimtį, rasime joje du pagrindiniu palinkimu, apie kuriuos sukasi visi kiti. Vieną, kuriuo žmogus rūpinasi savo asmeniška gerove ir tobulybe, saugoja savo sveikatą ir gyvybę, rengiasi, maitinasi, mokinasi ir t.t., žodžiu linki sau gera. Kitą, kuriuo kitiems žmonėms linki gera, rūpinasi jų sveikata ir gyvybe ir kitais panašiais jų reikalais.

Tas antrasis palinkimas, būtent rūpintis kitų gerove, žmogui yra duotas todėl, kad be kitų žmonių pagalbos jis negalės aprūpinti savo asmeniškų reikalų — taip jie yra dideli ir gausūs. Kadangi tiems kitiems žmonėms taip pat reikia pagalbos, todėl ją teikia kitiems su sąlyga, kad gaus pagalbos mainais: aš sušelpsiu tave, bet už tai tu sušelpsi mane. Tuo būdu susidaro tarp žmonių savitarpės pagalbos ryšys, kad bendromis jėgomis galėtų aprūpinti visus savo reikalus.

Svarbiausias ir didžiausias visų žmonių reikalas ir už-

davinys yra pasiruošti Dievo regėjimui amžinybėje, kurio žmogus negali atlikti pirmiausia be paties Dievo pagalbos, o paskui be žmonių, nes Dievas daugelį malonių teikia per žmones, pav., tikėjimo malonę, šventus sakramentus ir kitas panašias malones. Tačiau, norint pasinaudoti kitų žmonių pagalba, reikia jiems atsilyginti ir padėti jiems eiti prie Dievo. Tuo būdu atsiranda apaštalavimo reikalas.

Visos tos pagalbos tol yra reikalingos, kol žmogus siekia kokio tikslo. Kai pasiekia, jos atkrinta, pasidaro nereikalingos. Mokytojas tol yra reikalingas, kol vaikas eina mokslus; kai baigia, daugiau jau jam nereikia mokytojo. Panašiai yra ir su amžinuoju tikslu: žmogui tol reikia kitų žmonių pagalbos, kol jis eina Dievo regėti; kai prieina, o tai įvyks tik danguje, pagalbos daugiau nereikia. Todėl šventieji negelbsti vieni kitiems Dievo regėjime, nes visi darbai kitų naudai yra pasibaigę.

Kadangi dangiškasis gyvenimas turi būti pasėtas žmonių širdyse žemėje, kad galėtų būti tęsiamas danguje, nes tikėjimas pagal šv. Povilą yra ne kas kita, kaip laukiamo gyvenimo pradžia, kuris tik danguje pasieks pilną išsivystymą, todėl žemėje bus geriausias toks gyvenimas, kuris labiausiai panašus į dangišką gyvenimą, labiausiai prie jo prisiartins. O toksai gyvenimas yra kontempliacijos gyvenimas, kuriame žmogus atmeta visus gyvenimo reikalus, sustabdo visus savo darbus kitų žmonių naudai ir paskęsta Dievo mąstyme tiek, kiek žemiška žmogaus prigimtis gali pakelti.

Kas manytų, kad toks gyvenimas yra labai mažai arba visai nenaudingas, tas priešintųsi paties Išganytojo žodžiams, kuriais jis pagyrė tokį gyvenimą: *„Marija išsirinko geriausią dalį, kuri nebus iš jos atimta“*, Luko 10, 42. Kokią gi dalį ji pasirinko? Ji sėdėjo prie Išganytojo kojų ir klausėsi jo kalbos, gerte gėrė tuos žodžius, kurie plaukė iš jo lūpų. Morta, jos sesuo, rūpestinga šeimininkė, skubėjo ruošdama Išganytojui gražiausias ir širdingiausias vaišes

ir, negalėdama viena apsidirbti, šaukė Mariją, kad jai padėtų. Tačiau anoji, paskendusi mintyse, kurių klausė sėdėdama prie Mokytojo kojų, nekreipė mažiausio dėmesio į Mortos šaukimą ir nejudėjo iš vietos. Tuomet Morta kreipiasi į Išganytoją, prašydama, kad jis lieptų jai ateiti į pagalbą: *„Sakyk jai, kad ji man padėtų"*. Išganytojas ne tik neliepia Marijai pertraukti savo klausymo, bet ima ginti ją, sakydamas, kad ji yra pasirinkusi geresnę dalį, negu Morta, ir toji dalis nebus jai atimta. Mortos dalis, būtent tarnavimas kitiems, pasibaigs su mirtimi, Marijos gi nepasibaigs, nes pradėtas žemėje, tęsis danguje.

Tiesa, ne visi žmonės tinka kontempliaciniam gyvenimui, nes daugelis, turėdami labai gyvą temperamentą ir įgimtą palinkimą prie judrumo bei veiklumo, daugiau tinka įvairiems darbams, kurie siekia kitų žmonių išganymo, negu kontempliacijai. Savo darbštumu ir veiklumu jie padeda kitiems surasti Dievą ir nueiti pas Jį, ir tuo pelno pas Dievą daug turtų ir išgano patys save. Tačiau jų darbas turės užsibaigti su mirtimi, nes danguje visų ten esančių yra vienas darbas, būtent kontempliacija, o visi kiti turi atkristi.

Tuo būdu, kaip matome, susidaro dvejopas Dievui pašvęstas gyvenimas: vienas, kontempliacijos, kuriame žmogus susiaurina savo žemiškus reikalus iki aukščiausio laipsnio, apmarina savo geidulius, kad nieks nekliudytų paskęsti mintyse apie Dievą; kitas, veiklusis gyvenimas, kuriame žmogus eina prie Dievo ne tiesioginiu keliu, bet aplinkiniu, tarnauja tiesioginiu būdu žmonėms, o Dievui jau tik per žmones, vesdamas juos prie jų amžino tikslo.

Veiklusis ir kontempliacijos gyvenimas stovi tarp savęs tame pačiame santykyje, kaip moterystė ir skaistybė. Danguje, pagal mūsų Išganytojo pasakymą, nėra vedybų nė moterystės, bet visi gyvena skaistybėje kaip angelai. Todėl žemėje skaistybė yra tobulesnis gyvenimas, negu moterystė, nes labiau panašus į dangišką gyvenimą, kaip ir kontempliacija yra tobulesnė už veiklųjį gyvenimą. Mote-

rystė gi atitinka veiklųjį gyvenimą: jos nėra danguje, todėl ji turės užsibaigti su mirtimi.

2. KRISTUS JUNGIA KONTEMPLIACIJĄ SU VEIKLIUOJU GYVENIMU

Nors kontempliacijos gyvenimas yra tobulesnis už veiklųjį, tačiau jis labiau tinka dangaus gyventojams, negu žemės, nes žemės gyventojų žemiški reikalai taip yra susipynę su žemiška žmogaus prigimtimi, kad negali jų visiškai nusikratyti ir atsiduoti grynai kontempliacijai, kaip daro dangaus gyventojai. Todėl tinkamiau ir sveikiau žmogui žemėje yra dalį laiko pašvęsti kontempliacijai, o kitą dalį veikimui, kitaip sakant, jungti kontempliaciją su veikimu.

Jeigu kas bandys pasišvęsti išimtinai kontempliacijai, to sveikata neatlaikys; jeigu gi pasišvęs veikimui be kontempliacijos, tada paklys veikime, nes veikėjo siela, negaivinama malda ir artimesniu pasikalbėjimu su Dievu, paskęsta tamsybėse ir nežino kur kairė, kur dešinė.

Kadangi Kristaus siela iš visų sutvėrimų buvo pastatyta arčiausiai Dievo ir regėjo Dievą čia, žemėje, tad ji galėjo gyventi dangišku gyvenimu ant žemės, atmesdama visokį veikimą kitų naudai, žodžiu, visiškai atsiduoti kontempliacijai.

Tačiau Dievo valia buvo kitokia. Jis atsiuntė savo Sūnų į šį pasaulį, kad ne tik atpirktų jį, bet kad paliktų žmonėms tokio gyvenimo pavyzdį, kuris geriausiai tinka ne kuriam šios žemės gyventojui, bet visiems. O toks gyvenimas bus tik tada, kai kontempliacija bus sujungta su veikimu. Tokį tad gyvenimą pasirinko ir Kristus, tokį gyvenimą renkasi ir tie, kurie nori ištikimai eiti Jo pėdomis.

Iš vienos pusės Kristaus gyvenimas buvo pilnas veiklumo ir darbštumo, iš kitos — pilnas maldos ir susitelkimo. Prieš pradėdamas skelbti evangeliją, Jis buvo atsidavęs

rankų darbams savo globėjo šv. Juozapo dirbtuvėje, todėl žmonėms buvo žinomas kaip Juozapo dailydės sūnus iš Nazareto. Tas jo rankų darbo pamėgimas buvo gyvas pamokymas visam pasauliui, jog darbas yra iš Dievo, ir kas dirba, tas pildo Dievo valią. Iki Kristaus rankų darbai buvo niekinami, juos primesdavo prasčiausios rūšies žmonėms, vergams, o laisvas save gerbiąs žmogus saugojosi rankų darbo kaip kokio pažeminimo.

Nuo Kristaus laikų darbas ir darbininkas pradėjo būti gerbiamas, o pas pirmuosius krikščionis darbštumas buvo laikomas aukšta dorybe ir ženklu, kad darbštusis yra tikras Kristaus sekėjas. Šv. Povilas liepia neduoti valgyti tam, kas nenori dirbti (2 Tesal. 3, 10).

Kai Išganytojas pradėjo skelbti evangeliją, Jis taip buvo paskendęs tame darbe, kad neturėjo laiko net pavalgyti. Tačiau laikas nuo laiko šalindavosi minios, norėdamas duoti mums pavyzdį, kaip reikia jungti darbą su dvasios gaivinimu.

Buvo trys vietos, į kurias Išganytojas eidavo slėptis nuo minių: laivas, kalnas ir tyrai. Ten eidavo, kad duotų poilsio kūnui: *„Eikite patys vieni nuošaliau į tuščią vietą ir truputį pailsėkite. Nes tų, kurie ateidavo ir grįždavo, buvo daug, ir jiems net nebuvo kada pavalgyti. Taigi, jie sėdo į laivą ir nuvyko patys vieni į tuščią vietą“*. Morkaus 6, 31—32. Arba eidavo, kad gautų progos pasimelsti: *„Anose dienose atsitiko, kad jis išėjo į kalną melstis ir praleido naktį maldoje“*, Luko 6, 12. Arba, kad pabėgtų nuo garbės ir išaugštinimo, kuriuos ruošė minia: *„Jėzus, žinodamas, kad jie nori ateiti jo sugauti ir paskelbti jį karaliumi, vėl pasitraukė pats vienas į kalną“*, Jono 6, 15.

Dėkokime mūsų Išganytojui už tuos pavyzdžius ir peržiūrėkime savo gyvenimą, ar mes bandome atgaivinti savo dvasią, kai ji pailsta ir pavargsta nuo darbų, ar mėgstame šalintis nuo minios, kad maldoje ir susitelkime atgautume tas jėgas, kurias praradome dirbdami. Jeigu ne, tai žinoki-

me, kad neilgai tesėsime vaikščioti Viešpaties keliais, nes, arba mūsų darbai pasidarys tušti, kaip tie debesys be vandens, arba patys nukrypsime nuo tikro kelio ir padidinsime skaičių tų, kuriuos Bažnyčia turėjo išskirti iš savo tarpo ir palaidoti nešventintoje vietoje. Bijokime jų likimo ir visomis jėgomis laikykimės tų pavyzdžių, kuriuos paliko mums mūsų Išganytojas.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, mes nemokame eiti kelio viduriu, nemokame savo sielose sutaikinti darbštumo su Tavo karalystės reikalais. Iš vienos pusės turime Tavo įsakymą veido prakaite valgyti duoną, iš kitos, — pirmiausia ieškoti dangaus karalystės ir jos teisingumo. Kai imame pildyti Tavo pirmąjį įsakymą, kai paskęstame darbuose veido prakaite, niekais nuleidžiame ir užmirštame dangaus karalystės reikalus, pasiduodame išsiblaškymams, ir nesugebame tinkamai sukalbėti net nė vieno poterėlio. Jeigu gi pasiryžtame ieškoti dangaus karalystės ir jos teisingumo, pasiduodame sutingimui, apsileidžiame darbštume, ieškome patogumų, ir dėlto nukenčia ir Tavo karalystės reikalai, kuriems pasiryžome tarnauti. Matydamas, Viešpatie, tą mūsų negalią ir nemokėjimą suderinti tų dviejų dalykų, pasiuntei savo Sūnų, kad, gyvendamas žemėje pilnu žmogišku gyvenimu, tokiu būtent, kuris yra be klaidos ir patinka Tavo akims, paliktų mums amžiną ir neišdildomą veiklumo ir dievotumo pavyzdį. Dėkodami Tau, Viešpatie, už tą neapsakomą dovaną, nuolankiai prašome suteikti mums malonės, kad nuolat turėtume savo akis atkreiptas į Tavo Sūnaus paveikslą ir tenai, o ne kur kitur ieškotume mūsų abejonėms išaiškinimo, nes jo darbai yra mums įsakymai.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien įsižiūrėti į Tavo Sūnaus veiklumą ir dievotumą, ir bandyti atlikti visus darbus tąja mintimi, jog jie yra maldos tęsinys, o maldą — jog ji yra vienas iš mūsų darbų.

APIE KRISTAUS GYVENIMO AŠTRUMUS

Vasario 10 diena

1. ĮŽANGA. Prisiminkime Kristaus žodžius, kuriais jis mums pasako, kad jo gyvenimas nieku nesiskiria nuo daugelio žmonių gyvenimo, kad jis yra valgąs ir geriąs: „Atėjo žmogaus Sūnus; jis valgo ir geria," Mato 11, 19.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes pažintume jo Sūnaus gyvenimo aštrumus, kad juos taikintume savo gyvenimui ten ir tada, kai jų reikia mūsų silpnybėms pagydyti, kad nesuklystume šiame reikale, kaip klysta iš vienos pusės šio pasaulio sūnūs, kurie nepripažįsta jokių aštrumų, o iš kitos — pagonų kentėtojai, kurie numarina kūną, bet nepasiekia šventumo.

MĄSTYMAS

1. AŠTRUMO REIKALINGUMAS

Žmogaus kūnas, po gimtosios nuodėmės, pasidarė įvairių pagundų ir dėlto ir visokio paklydimo šaltinis. Dievas, priimdamas Nojaus padėkos auką už išgelbėjimą nuo tvano, duoda pažadą daugiau nebausti žmonių tvanu, nes žmogaus jausmai yra linkę prie pikto nuo pat jaunystės, nieko tad nepadės ir skaudžiausios bausmės (Prad. 8, 21).

Viešpats Jėzus alyvų daržely liepia apaštalams budėti ir melstis, nes, nors dvasia yra uoli, bet kūnas silpnas. Toji kūno silpnybė nėra ligonio silpnybė, nes ligonis nepajėgia daryti ne tik gera, bet ir bloga. Mūsų kūnas yra silpnas į gerą, bet į blogą ir į visokius pagedimus bei pasileidimus jis yra labai tvirtas, todėl labai sunkiai suvaldomas. Jam suvaldyti reikia labai galingos dvasios.

Šv. Povilas, nors buvo šventas, nors darė stebuklus, nors dvasios pagavime matė dangų, o vis tik skundžiasi, kad kūnas traukiąs jį į piktą: *"Aš, tiesa, gėriuosi Dievo įstatymu, žiūrint vidujinio žmogaus, bet matau savo sąnariuose kitą įstatymą, pasipriešinantį mano proto įstatymui ir darantį mane belaisviu nuodėmės įstatymo, kurs yra mano sąnariuose. Nelaimingas aš žmogus! Kas mane išlaisvins nuo to maraus kūno?"*, Rom. 7, 22—24.

Kūnui suvaldyti, reikia mažinti jo jėgas į piktą, o to galima atsiekti tik jį varginant. Tas pats šv. Povilas griebiasi ne kitokio, o tik to paties vaisto savo kūnui suvaldyti: *„Aš baudžiu savo kūną ir stengiuos pavergti, kad kartais, kitiems skelbęs, pats nepasidaryčiau peiktinas"*, I Kor. 9, 27.

Tą varginimosi vaistą davė žmogui patsai Dievas, varydamas jį iš rojaus: *„Tavo veido prakaite valgysi duoną, iki nesugrįši į tą žemę, iš kurios esi imtas"*, Prad. 3, 19. O neapsakomoji Dievo Išmintie, Tu gamini žmogui vaistų iš to paties paklydimo. Jis myli savo kūną, norėtų patenkinti visas jo užgaidas, tačiau tai galima pasiekti tik sunkiu darbu, o darbas vargina kūną ir mažina jo užgaidas. Juo kas daugiau gėrybių nori turėti, juo sunkiau turi dirbti, juo labiau turi sumažinti kūno piktus palinkimus. Dėl to yra nelaimingas tas žmogus, kuris prisirinkęs gėrybių, pagamintų kitų nuovargiu, jas naudoja be savo kūno nuovargio, tuo būdu didina savo kūno jėgas į pikta, silpnina dvasios galybę bei uolumą ir pamaži žengia į pražūtį. Štai kodėl turtuoliams sunku įeiti į dangaus karalystę, nes jie nevargina savo kūno kaip šv. Povilas, dėlto ir būna atmesti.

Visai kitais keliais vaikščioja šventieji, ir apskritai visi dangaus karalystės paveldėtojai. Jie žino, kad kūnas su visais savo reikalais ir palinkimais yra didžiausias jų išganymo ir šventumo priešas, todėl ir ginkluojasi prieš jį, kaip kad karaliai ginkluojasi prieš savo krašto priešus ir laiko išdavimu, jeigu jo pavaldinys tiektų aniems pagalbos.

Taip šventieji laikė išdavimu, jeigu kas norėjo atgaivinti jų apmarintus geidulius. Dėl to bėgo nuo garbės, gyvenimo patogumų, slapstėsi po tyrus, kad tik neatsigautų nugalėtas kūnas.

Kitas aštrumų tikslas — tai daryti atgailą. Nuodėmė suteikia laikino malonumo, kurį gaudydamas žmogus daro nuodėmę. Tačiau kiekvienas neteisėtas malonumas turi būti atpirktas skausmu. Todėl nuo seniausių laikų visose tautose buvo įsigalėjęs įsitikinimas, kad nusikaltimus galima nuplauti skausmu. Tuo įsitikinimu buvo pagrįstos visos bausmės, kurios taikomos nusikaltėliams.

Kadangi žmogus jautėsi esąs kaltas Dievo akyse, todėl bandė užsidėti skausmų savo laisva valia, kad apsiplautų nuo nuodėmių ir pasiektų tą švarumą, kuris patinka Dievui.

Tos priemonės griebiasi ne tik Kristaus sekėjai, ne tik katalikų Bažnyčios šventieji, bet ir pagonys ir Seno Įstatymo kilnūs atstovai. Ir juo kas geriau pažino Dievą, juo aiškiau matė savo nešvarumus, tuo prie didesnių ir skaudesnių veržėsi atgailų bei aštrumų. Jobas Sename Įstatyme todėl daręs atgailą dulkėse ir pelenuose, kad ne tik girdėjęs Dievą savo ausimis, bet ir matęs savo akimis (Jobo 42, 6). Kaip saulės šviesoje matosi kiekviena mažiausia dulkė, taip Dievo šviesoje matosi kiekvienas mažiausias žmogaus nešvarumas ir netobulumas. Todėl, juo kas arčiau Dievo atsistoja, juo daugiau mato tų dulkių ir netobulybių, ir dėl to labiau veržiasi prie kūno aštrumų, kurie duoda vilties suteptiesiems pasidaryti švaresniais.

2. KRISTUS NEVEDĖ PERAŠTRAUS GYVENIMO

Kristui nereikėjo kūno aštrumų, nes, turėdamas šventą ir laisvą nuo nuodėmės kūną, neturėjo ir nejautė savo kūno sąnariuose to palinkimo į piktą, kurį jautė šv. Povilas, ir kurio dėliai buvo priverstas bausti ir varginti savo kūną, kad, kitiems apsakinėdamas evangeliją, pats neliktų atmestas.

Nereikėjo Kristui vartoti aštrumų ir dėl atgailos, nes, būdamas be nuodėmės, turėdamas aukščiausio šventumo laipsnį, nematė savyje mažiausio netobulumo, kuris būtų jį vertęs griebtis aštrumų netobulybėms pašalinti.

Tačiau, kadangi Kristaus gyvenimas turėjo būti mūsų gyvenimo pavyzdžiu, o mes esame reikalingi aštrumų, Kristus vartojo aštrumus, bet ne tokius skaudžius ir didelius, kad dauguma žmonių negalėtų pasekti. Tiesa, Jo pasninkas tyruose buvo labai ilgas ir sunkus, tačiau jis neperviršijo žmogiškų jėgų, paremtų paprastomis Dievo malonėmis. Juk ir Mozė ir Elijas buvo taip pat išpasninkavę po 40 dienų. Jeigu tas pasninkas būtų buvęs pratęstas ilgiau, būtų sukėlęs abejonių, ar jo prigimtis yra tikrai žmogiška.

Kristus nesišalino žmonių, kaip darė atsiskyrėliai, bet artinosi prie jų, valgė ir gėrė kartu su jais, nesirinko sau kokių ypatingai prastų valgių, bet valgė, kas buvo duodama ir apaštalams liepė daryti tą patį: *„Į kurį tik miestą įeisite, ir priims jus, valgykite, kas jums padedama“*, Luko 10, 8. Nedarykite, vadinasi, šeimininkui sunkenybės savo apsimarinimais, kaip kad daro kiti, kurie savo apsimarinimais ne tiek save kiek kitus marina.

Kristus lankosi žmonių pasilinksminimuose, pokyliuose, vestuvėse, ir niekam nedaro sunkumo savo asmeniu, nereikalauja išimčių, ypatingo dėmesio, pirmos ar paskutinės vietos. Žmonės, padrąsinti tokiu Kristaus elgesiu, užmiršdavo parodyti paprasto svetingumo ženklus, kaip kad atsitiko pariziejaus namuose, į kuriuos įėjo Magdalena prašyti pagydyti jos sielą. Kristus tad gyveno tokiu gyvenimu, kokiu gyveno žmonijos dauguma, ir kokiu gali gyventi kiekvienas žmogus. Tiesa, Kristaus gyvenimas buvo labai skaudus, kitu atžvilgiu skaudesnis, negu kurio nors kito žmogaus žemėje, bet apie tai mąstysime jo kančios metu.

Tokiu gyvenimu Kristus norėjo pamokyti žmones, kad gyvenimo aštrumai yra reikalingi, bet iš kitos pusės, kad tie aštrumai patys savaime nesudaro Dievo karalystės mu-

myse. Gali kas užkankinti save aštrumais, bet, jeigu jis nepakels savo dvasios, neatitrauks savo širdies nuo sutvėrimų ir nepakreips jos prie Dievo, joki aštrumai nieko negelbės. Tokių aštrumų be dvasios pakeitimo randame pas Buddistus, pas Mahometonus, kurie vargina kai kada savo kūną skaudžiau, negu katalikų šventieji, tačiau jų dvasia neįgyja iš to jokios naudos, nepasidaro šventesnė.

Kristus tad neneigė aštrumų, nes jie yra reikalingi kūnui suvaldyti, tačiau nedarė iš jų gyvenimo tikslo, neįdėjo jų į Dievo karalystės pamatus, nes, Dievo karalystė yra žmogaus viduje, yra dvasios pasikeitimas, kurios Kristus reikalavo visu griežtumu. Jeigu dvasios pasikeitimas negali būti pasiektas be kūno aštrumų kai kuriose gyvenimo valandose ir aplinkybėse, tuos aštrumus reikia didinti iki kraštutinumo, reikia pašvęsti ir koją, ir ranką, ir akį arba net pačią gyvybę. Bet vis vien tie aštrumai pasilieka tik priemonėmis dvasiškojo gyvenimo tikslams siekti. Todėl juos leistina vartoti tik tada, kada mumyse to reikalauja Dievo karalystė.

Dėkokime mūsų Išganytojui už tą pamokymą, nepasitenkinkime vien tik pasninkais ir visokiais kitais kūno apmarinimais, bet siekime toliau, pakeiskime dvasią ir ją atnaujinkime, stenkimės išpildyti Dievo valią. Tie dalykai dažnai yra žmogui daug sunkesni, negu ilgiausi pasninkai ir disciplinos.

Dievas nėra kraugerys, kuris džiaugiasi kentėjimais. — Jis yra geriausias ir gailestingiausias Viešpats ir Tėvas, Jis džiaugiasi mūsų aštrumais ir kentėjimais tik tada, kada jie grąžina mus Dievui, kaip kad nelaimės ir alkis sugrąžino sūnų palaidūną jo tėvui.

Ta prasme šv. Povilas rašo Korintiečiams: *„Nes nors ir nuliūdinau jus laišku, aš nesigailiu; jei ir gailėjaus, matydamas, kad tas laiškas (nors tik trumpam laikui) jus nuliūdino, tai dabar džiaugiuos: ne kad buvote nuliūdinti, bet kad jūsų nuliūdimas atvedė jus į atgailą"*, 2 Kor. 7, 8—9.

Patikrinkime visus savo apsimarinimus ir žiūrėkime, dėl ko mes juos darome, kad neprarastume tų vaisių, kuriuos turi nešti tinkamai sutvarkyti gyvenimo aštrumai.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, kai skaitome šventųjų gyvenimus, kai išgirstame apie jų gyvenimo aštrumus, kuriuos jie sau taikė, apie pasninkus, disciplinas ir kitas naštas bei sunkenybes, kurias jie sau patys užsidėdavo iš meilės Tau, būname apimti ne tik nustebimu, bet ir baime, nes Jeigu Tu, Viešpatie, pareikalausi tokių aštrumų iš visų žmonių, kas gi galės tada būti išganytas? Iš daugelio tūkstančių žmonių atsiras vos keletas, kurie pajėgs gyventi panašiuose aštrumuose. Kas gi pasidarys su milžiniška žmonijos didžiuma, kuri nepajėgia to padaryti? Nejaugi jai nėra išganymo vilties? Tačiau, kada pažvelgiame į Tavo Sūnaus paveikslą, pilną žmogiškumo ir žmoniškumo, panašų mums visame, išskyrus nuodėmę, atgauname viltį, o su ja pajuntame širdy džiaugsmą, nes išganymas yra atnešamas visiems, net tiems, kurie nepajėgia gyventi dideliuose šventųjų aštrumuose. Tavo Sūnus paliko tokio gyvenimo pavyzdį, kuris visiems yra prieinamas, ne tik dvasios milžinams, Libano Kedrams, bet ir silpniems vabalėliams, menkutei nendrei, kuri siūbuoja ir linksta nuo kiekvieno vėjo. Jis atėjo valgąs ir geriąs, jis dalyvavo žmonių džiaugsmuose ir nuliūdimuose, jis verkė prie savo draugo kapo, jis, lankydamasis vestuvėse, nepasmerkė vestuvių pasilinksminimo, jis sėdėjo prie vieno stalo su nusidėjėliais ir muitininkais, žodžiu, pasidarė visiems visa, kad laimėtų visus. Savo gyvenimu jis parodė, kad Tavo, Viešpatie, karalystė nėra valgis nė gėrimas, bet nėra nė kūno aštrumai ir kankynės, bet dvasios pasikeitimas ir Tavo valios pildymas, nors už tai ir tektų paguldyti gyvybę. Suteik tad, Viešpatie, mums malonės, kad suprastume kada, kaip ir ką savyje keisti, kokius vartoti aštrumus, kad neprasilenktume su tikru jų tikslu ir atgautume tą dvasios sveikatą, kurią Tu mums norėjai suteikti per Tavo Sūnų.

Pasižadame šiandien pasirinkti tokį apsimarinimą, kuris būtų paimtas iš Tavo Sūnaus gyvenimo, ir kuris mums primintų, jog visame privalome eiti Jo pėdomis.

APIE KRISTAUS MOKSLO SANTRAUKĄ

Vasario 11 diena

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime, kaip vienas iš fariziejų artinosi prie Viešpaties Jėzaus ir klausė, koks esąs didžiausias įsakymas įstatyme. Išganytojas jam atsako: „Mylėsi Viešpatį, savo Dievą, visa savo širdimi, visa savo siela ir visa savo mintimi. Tai didžiausias ir pirmasis įsakymas. Antras gi į jį panašus: Mylėsi savo artimą, kaip pats save. Šitiedviem įsakymais remiasi visas įstatymas ir pranašai," Mato 22, 37-40.

2. ĮŽANGA. Melskime Viešpaties malonės, kad tinkamai suprastume tą jo Sūnaus didžiausį įsakymą, o supratę, užsidegtume troškimu jį išpildyti, nes jame telpa visi pranašai ir visas evangelijos mokslas, kurį mums atnešė mūsų Išganytojas.

MĄSTYMAS

1. DIEVO ŽODŽIO GILUMAS IR PLATUMAS

Kristaus mokslas kai kuriais žvilgsniais panašus į žvaigždėtą dangų. Kada žmogus pažvelgia į jį gryna, neapginkluota akimi, mato aukštą skliautą, nusagstytą šviesiais taškeliais, tarsi kibirkštimis, kurios skrenda iš didelės ugnies. Tačiau, kada apsiginkluoja paskutinių laikų išrastais prietaisais, kada per juos pažvelgia į dangaus šviesius taškelius, kada pradeda tyrinėti tų taškelių gausumą, jų didumą ir atstumą, tada tik pastebi tokius neišmatuojamus plotus, kad vaizduotė atsisako sekti paskui mintį, reikšdama

savo nuovargį, o mintis, tarsi šventos baimės apimta, klupdo žiūrovą ir liepia atiduoti garbę Tam, kuris visa tai yra sukūręs ir valdo be nuovargio iki šiai dienai.

Panašiai yra su Kristaus mokslu. Kas pažvelgs į evangeliją neapginkluota, dargi nedora akimi, tam toji evangelija atrodys panašiai kaip laukiniam žmogui dangaus skliautas. Jis matys joje gražių, spindinčių palyginimų eilę, kurių netrūksta ir kitų, nekrikščioniškų tikėjimų knygose, kurias jie laiko šventomis, ras ir pamokymų, kurie jam atrodys nepritaikomi šių laikų „apsišvietusiam" žmogui, bet jis nepamatys nei tų gelmių, nei tų plotų, kurie yra paslėpti po menkais žmogiškos kalbos pavidalais, nes amžinojo Tėvo Žodis, pagal šv. Tomo Akviniečio pasakymą, pasidarė mažas, kad prilygtų mūsų mažumui, kurie per nuodėmę esame labai sumenkėję, tačiau nenumetė savo didybės, per kurią jis nori mums sugrąžinti prarastą dangišką didybę.

Net tie, kurie su tikėjimu ir meile ima į rankas Kristaus mokslo šaltinius: evangeliją, ar katekizmą, ne visuomet sugeba pamatyti juose Dievo Žodžio galybę, gelmes ir platumas, kurie slepiasi žmogiškos kalbos žodžiuose, lygiai taip, kaip žydai nesugebėjo pamatyti Kristaus dieviškumo po jo žmogiškumu. Žmogaus kalba yra išrasta žemiškiems daiktams ir reikalams išreikšti, todėl ji sunkiai yra pritaikoma reikšti dangiškosioms tiesoms, nes žmogus, girdėdamas žemiškos kalbos žodį, kreipia savo mintį prie žemės. Tuo būdu žmogaus mintyse dangiškos ir dvasiškos tiesos gauna labai žemišką ir labai netobulą išvaizdą, dažnai net visiškai klaidingą. Pav., Nikodemas, žydų mokslininkas, išgirdęs iš Kristaus lūpų, kad reikią antrą kartą užgimti, jeigu norima įeiti į dangaus karalystę, supranta tą antrąjį užgimimą grynai žemišku būdu, ir klausia Išganytojo, kaip tai gali įvykti, nes žmogus, būdamas senas, negali juk grįžti į savo motinos vidurius ir užgimti. Jis, mat, žinojo tik vieną gimimo būdą, grynai žemišką, todėl stebėjosi ir negalėjo suprasti to užgimimo, apie kurį Kristus jam kalbėjo.

Mes visi esame panašūs į Nikodemą ir žemiškai vaizduojamės dangiškas tiesas ir grožybes, o paskui, žemiškai jas supratę, purtomės, nenorime jų priimti ir joms pasiduoti, manydami, kad taip negali būti. Tačiau, čia kaltė ne tiesos, o mūsų menko proto, kuris kaip mažas vaikas vaikiškai galvoja. Dangiškoms tiesoms apvalyti nuo visų žemiškumų, kuriais mūsų protas jas aprengia, tikrai ir teisingai joms suprasti, reikia sugaišti daug laiko ir išeikvoti daug jėgų.

Kitas sunkumas, kuris reikalauja iš žmogaus didelio darbo ir įsitempimo, kad jį nugalėtų, yra didelis Dievo žodžio gausumas ir patiektų tiesų gilumas. Šv. Jonas apaštalas pastebi, kad ne visi Kristaus žodžiai buvo užrašyti knygose; jeigu gi būtų užrašyti, visas pasaulis nesutalpintų knygų, tiek jų reikėtų prirašyti (Jono 21, 25).

Kai kam, skaitant šiuos žodžius, galėtų atrodyti, kad čia yra per daug pasakyta, nes kaip Išganytojas, taip trumpai gyvendamas žemėje, galėjo pasakyti tiek daug žodžių. Tačiau, giliau pažvelgę į pareikštą mintį, nerasime joje jokio netikslumo, o tik gryniausią tiesą.

Kristus atnešė mums pilną ir visišką išganymo mokslą. To mokslo tikslas yra paveikti žmogų taip, kad jis visai pasikeistų ir atgautų tą panašumą į Dievą, pagal kurį buvo sutvertas, ir kurį paskui prarado nusidėdamas.

Tam tikslui pasiekti reikėjo pirmiausia pastatyti žmogui prieš akis pilną ir tobulą Dievo paveikslą, kad žmogus aiškiai pamatytų, kiek jis yra atsitolinęs nuo to paveikslo ir kas jame yra taisytina. Reikėjo paskui patiekti priemones, kurių padedamas žmogus galės sugrįžti prie Dievo. Visas tas darbas atsėjo pačiam Dievui taip brangiai, kad Bažnyčios Tėvai neabejodami laiko jį didesniu Dievo darbu, negu viso pasaulio sutvėrimas.

Jeigu dabar šis pasaulis, kuris yra tik Dievo žodžio padarinys, užima žmogui tūkstančius metų laiko, eikvoja tūkstančių mokslininkų jėgas, kad išplėštų jam vieną kitą

paslaptį, kuri glūdi jame, kiek tad laiko reikėtų pašvęstī, kiek jėgų išeikvoti, norint aprašyti patį Dievą, kurio negali apimti nei dangus, nei dangų dangus, pagal Saliamono pasakymą (Kor 8, 27), ir išaiškinti tas paslaptis, kurios yra Dievuje, kurios visos liečia ir žmogų, nes žmogus yra sutvertas pagal Dievo paveikslą ir panašumą. Jeigu visa tai būtų surašyta, tikrai visas pasaulis nesutalpintų knygų, nes jų reikėtų parašyti tiek daug, kaip didelis yra Dievas, o Dievas yra neribotai didelis, todėl reikėtų parašyti begalinę daugybę knygų, gi tokios daugybės pasaulis tikrai nesutalpintų.

2. KRISTUS PATIEKĖ SUTRUMPINTĄ DIEVO MOKSLĄ

Kristus atnešė žmonėms pilną mokslą apie Dievą, nes, pagal jo paties žodžius, pasakė apaštalams visa, ką tik buvo girdėjęs iš savo Tėvo (Jono 15, 15). Tačiau tas mokslas nebuvo patiektas visoje savo dangiškoje išvaizdoje, nes būtų išgąsdinęs žmogų savo didumu ir nebūtų tilpęs jo prote. Tas mokslas buvo duotas grūdo pavidale, todėl Išganytojas lygina dangaus karalystę su garstyčių grūdu, kuris yra mažiausias iš visų sėklų, bet pasėtas išauga taip, kad būna didesnis už visas daržoves, išleidžia šakas, kurių ūksmėje gali gyventi dangaus paukščiai (Morkaus 4, 31).

Tokiu dangišku grūdu tapo apsėta visa mūsų širdis. Reikia tik, kad mes nesunaikintume to grūdo, o išaugintume iš jo pilną ir visišką Dievo mokslą, ir tuo pasidarytume į Jį panašūs.

Tačiau, kaip žemišką sėklą ne visi vienodai augina, taip nevienodai augina ir dangišką. Vieni ilgai ruošiasi žemiškajai sėklai auginti, išeina tam tikrus mokslus, įsigilina į augimo paslaptis, o paskui jau tik imasi darbo. Kiti, kurie neturi nei progos, nei galimybės tokių mokslų išeiti, pasitiki Dievo apvaizda, beria grūdą į žemę ir laukia, kad Dievas užaugintų jiems reikalingų vaisių.

Panašiai yra ir su dangiškos sėklos auginimu. Vieni pašvenčia visą savo gyvenimą dangiškoms paslaptims tyrinėti, išeina tam tikrus mokslus, kad galėtų ne tik sau, bet ir kitiems būti naudingi. Kiti, kurie neturi tokios progos ir galimybės išeiti panašių mokslų, turi pasitenkinti tų mokslų santrauka, kurią patiekė patsai Išganytojas: *„Mylėsi Viešpatį, savo Dievą, visa savo širdimi, visa savo siela ir visa savo mintimi. Tai didžiausias ir pirmasis įsakymas. Antras gi į jį panašus: Mylėsi savo artimą, kaip pats save. Šitiedviem įsakymais remiasi visas įstatymas ir pranašai“*, Mato 22, 37—40.

Iš tų žodžių aišku, kad visi pamokymai, visi įsakymai, pranašų mokslas ir evangelija telkiasi prie dviejų dalykų, — prie Dievo ir artimo meilės. Kas ją turi, tas pildo visą Dievo žodį, o kas jos neturi, nors ir angelų kalba kalbėtų, nors visus savo turtus išdalintų pavargėliams, nors kūną ugnimi sudegintų, nieko jam nepadės visi tie dalykai, nes tik meilė suteikia vertę visiems mūsų darbams.

Kadangi meilė visiems lengvai yra pasiekiama, todėl Išganytojas meilės įstatymu apėmė visą savo mokslą, kad nieks negalėtų teisintis neturėjęs progos pažinti Dievo įsakymų, ir negalėjęs jų pildyti. Gali kas, pav., sakyti, kad jis negalįs pasninkauti, negalįs pavargėlių šelpti, negalįs tolimų kelionių atlikti, aukštų mokslų išeiti, bet negali pasakyti, kad jis negalįs mylėti Dievo ir artimo, nes nebus tame pasakyme tiesos.

Dėkokime mūsų Išganytojui už tą jo mokslo santrauką, nepasiduokime nuliūdimui ar neramumui, kad mes gal mažiau mokame už kitus, nepavydėkime tiems, kurie yra išėję aukštus mokslus, rūpinkimės tiktai tobulai pildyti jo meilės įsakymą, o danguje atsistosime aukščiau už šio pasaulio galiūnus ir garsenybes.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daug kartų ir visokiais būdais esi į mus kalbėjęs, paskiausiai atsiuntei savo Sūnų, kuris Tavo vardu pasakė mums tiek žodžių, kad, pagal šv.

Jono apaštalo pasakymą, visas pasaulis nesutalpintų knygų, jeigu tie visi žodžiai būtų surašyti.

Tavęs, Viešpatie, mylėtojai ir Tavo Sūnaus pasekėjai, mąstydami Tavo žodį dieną ir naktį, priėjo prie labai gilaus to žodžio supratimo, o norėdami pasidalinti surastu turtu su kitais, pirašė amžiams bėgant daugelį knygų apie tą žodį; taip daug, kad žmogaus gyvenimas yra pertrumpas perskaityti tuos visus raštus, nors ir nieko kito daugiau neveiktų. Bet ką darys tie, kurie nepajėgia skaityti, arba kuriems gyvenimo pareigos neleidžia žymią savo laiko dalį pašvęsti tiems raštams skaityti? Kaip jie pajėgs įsidėti Tavo žodį į savo mintis ir į savo širdį, kad galėtų būti išganyti? Viešpatie, Tu apimi savo gailestingumu visus, Tu nori visų išganymo, o pražūties nenori nė vieno, todėl Tu davei trumpą evangeliją tiems, kurie neturi laiko ir galimybės skaityti ilgų raštų ir suprasti painius jų išvedžiojimus. Jeigu tik mylės Tave visa širdimi, o artimą kaip pats save, išpildys visą evangeliją, pasielgs pagal visų raštų mokslą ir patarimus. Suteik tad, Viešpatie, mums šviesos ir pagalbos, kad suprastume sutrumpintos evangelijos svarbą, kad pamiltume ją visa širdimi, nes jos vienos užtenka mūsų išganymui, pagal Tavo Sūnaus įsakymą: *„Tai daryk ir būsi gyvas“*, Luko 10, 28.

Pildydami Tavo Sūnaus įsakymą, pasižadame viską daryti dėl Dievo, o su artimu taip elgtis, kaip norėtume, kad elgtųsi su mumis.

KRISTUS VESTUVĖSE GALILĖJOS KANOJE

Vasario 12 diena

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime Viešpatį Jėzų apsilankantį vestuvių iškilmėse Galilėjos Kanoje kartu su Švenč. savo Motina ir mokiniais.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes tinkamai suprastume jo mokslą apie vestuves, kad visa širdimi dėkotume už dovaną, jei tokią esame gavę iš aukščiau, gyventi skaistybėje, nes gyvenant skaistybėje lengviau yra save išganyti ir lengviau pasiekti tobulybę, negu gyvenant moterystėje.

MĄSTYMAS

1. MOTERYSTĖ IŠ DIEVO

Liūdnas yra namas ir pilnas bauginančių įspūdžių, kuriame nieks negyvena, o priešingai linksmas ir žavėtinas tas, kuris pilnas žmogiškos gyvybės, pilnas papuošalų, be kurių toji gyvybė nepraverčia.

Panašiai būtų atsitikę ir su žeme, jeigu Dievas nebūtų apgyvendinęs joje žmogaus. Daug ji būtų nustojusi savo gražumo, jeigu nebūtų gavusi regimo regimų daiktų karaliaus. Tačiau tam karaliui labai būtų buvę liūdna ir nesmagu, jeigu jis tik vienas būtų buvęs visoje žemėje. Todėl Dievas, sutvėręs pirmą žmogų ir sako, kad negera yra žmogui vienam, reikia, kad jų būtų daugiau, kad visa žemė būtų pripildyta žmonėmis. Dievas tai galėjo padaryti įvairiais būdais: galėjo iš karto sutverti daugybę žmonių, kaip kad sutvėrė daugybę įvairių augalų, paukščių, žuvų ir kitokių gyvūnų. Bet tokiu būdu Dievas nenorėjo pripildyti žemės

žmonėmis, nes tuomet žmonės būtų buvę vieni kitiems labai svetimi, sunku būtų buvę užmegsti ir palaikyti tarp jų meilę. O toji meilė yra reikalinga, nes žmonės, tik vieningai veikdami, tik bendromis jėgomis gali įvykdyti Dievo įsakymą, duotą rojuje: *„Užvaldykite žemę, viešpataukite jūrų žuvims ir dangaus paukščiams ir visiems gyvūnams, kurie kruta ant žemės"* Prad. 1, 28. Tos gi vienybės ir sutarties negalime sudaryti kitu keliu, kaip per meilę, o meilės vėl nebus, jeigu žmonės jausis visiškai svetimi vienas kitam. Dievas tad, norėdamas žmones labiau suartinti, suvesti į vienybę, sutvarkė, kad žmogus gimtų iš žmogaus, kad tuo būdu žemė prisipildytų žmonėmis, kurie yra surišti tarp savęs bendra kilme, kad visi jaustųs esą broliai, artimi, vienų tėvų vaikai.

Kaip bendra kilmė artina žmones, o skirtinga skiria, galime rasti šimtus pavyzdžių ir šiandien. Tose vietose ir tose tautose, kuriose liko užmirštas Dievo pamokymas apie bendrą žmonių kilmę, žmonės susiskirstė į įvairias padermes, gentis, kastas ar kitokias grupes, didžiuojasi savo padermės garbinga kilme, šalinasi nuo kitų, svetimų padermių, nekenčia jų ir nesideda su jomis į jokį bendrą darbą; priešingai, su savąja paderme gyvena taikoje ir laikosi išvien. Žydų tauta, kuri veda savo kilmę iš Abraomo, daug geriau išlaiko vienybę, negu kitos, kurios nežino savo artimesnės kilmės.

Kokia tad neapykanta, kokios kovos ir skirtumai viešpatautų tarp tautų, jeigu Dievas būtų pripildęs žmonėmis iš karto visą žemę, nesuteikdamas jiems bendros kilmės, o tuo pačiu tikro broliškumo ir artumo, sunku būtų įsivaizduoti. Tikrai, visi Dievo darbai yra gailestingumas ir tiesa, tad dėkokime jam už tą gailestingumą, kad, suteikdamas mums visiems bendrą kilmę, surišo mus broliškumu ir giminyste ir tuo palengvino mums išsilaikyti meilėje ir vienybėje su kitais ir įgyti tos naudos, kuri tik vienybėje pasiekiama.

Tačiau žmogus užgema visiškai silpnas ir bejėgis; reikia sugaišti daug laiko, pakelti daug vargų ir rūpesčių, kad iš mažo ir silpno vaiko išaugtų tvirtas ir tobulas kūnu ir dvasia žmogus. Kas gi imsis to vargo ir rūpesčio? Kas turės tiek meilės ir pasišventimo, kad atsižadėtų savęs, savo patogumų ir užsidėtų sau sunkią naštą auginti jaunesnę kartą?

Čia Dievas numatė ir tą sunkenybę ir nepaliko jos neaprūpinęs. Auginimo vargus ir darbus palengvino pirmiausia tuo, kad padalino juos ir uždėjo dviems asmenims, o dviem juk lengviau yra nešti visokią naštą. Kad galėtų vieningai veikti ir sutarti, Dievas įdiegė į jų širdį didelį prisirišimą vieno prie kito. Todėl Adomas, pamatęs Dievo sutvertą pirmąją moterį, ištarė pranašingą žodį, kad žmogus apleisiąs savo tėvą ir motiną ir prisirišiąs prie moters, savo žmonos, ir būsią du viename kūne (Pr. 2, 22).

Tam prisirišimui susilpnėjus, kad žmonės neimtų svajoti apie persiskyrimą, Dievas ir čia atėjo į pagalbą žmogaus silpnybei, užkirsdamas kelią visiems persiskyrimams: užmezgė amžiną moterystės ryšį. Jo niekam nevalia atrišti, ar bus gera, ar bloga — kartą tuo ryšiu surišti, turi jį nešioti ligi mirčiai.

Moterystė, kaip matome, yra iš Dievo. Joje spindi Dievo išmintis, jo gerumas ir gailestingumas. Ir, jeigu tik žmonės pildytų Dievo valią, toji įstaiga pasidarytų visokios gerovės šaltinis. Net pašvenčiamoji malonė, pagal Dievo sutvarkymą, turėjo pereiti nuo tėvų vaikams, jeigu pirmieji tėvai nebūtų jos praradę.

Kai žmogus nusidėjo, prarado nekaltumą, o su juo prarado ir rojų, ir pradėjo gadinti ir moterystės ryšį, ir taip jį pagadino, kad padarė iš jos visokio vargo ir ištvirkimo šaltinį. Sutraukęs moterystės ryšį, įvedė persiskyrimus, o kas skaudžiausia, panaikino vieno vyro su viena moteria vienybę, leido vienam vyrui turėti daug moterų, o moteriai daug vyrų. Vienu žodžiu, toji Dievo įsteigta moterystė tapo taip

suardyta, kad sunku buvo joje įžiūrėti Dievo gerumo ir išminties žymes. Net pradėta galvoti, kad visa moterystė yra iš piktosios dvasios, tamsybės galybių padarinys.

Kristus ateina į šį pasaulį atitaisyti, kas buvo pagadinta, todėl jo apsilankymas vestuvių iškilmėse nėra be reikšmės. Tuo jis norėjo parodyti, kad moterystė yra iš Dievo, o ne iš piktosios dvasios, o kas į ją žengia, turi eiti su Dievo pagalba ir palaima.

Drausdamas persiskyrimus, daugpatystę ir daugvyrystę, Kristus atitaisė moterystę ir sugrąžino jai tą garbę, kurią ji yra gavusi iš Dievo. Dar daugiau — jai suteikė sakramento šventumą, nes pastatė ją Dievo Sūnaus susijungimo ženklu su žmogiška prigimtimi ir Kristaus Bažnyčia.

2. GYVENIMAS SKAISTYBĖJE YRA AUKŠTESNIS UŽ MOTERYSTĘ

Nors turtas nėra nuodėmė, tačiau turintiems turtus bus labai sunku įeiti į dangų. Greičiau kupranugaris pralysiąs pro adatos ausį, negu kad turtuolis įeisiąs į dangaus karalystę, pagal Kristaus prilyginimą, nes dažnai turtuoliai neatlieka tų pareigų, kuriomis Dievas yra uždėjęs turtus. Todėl daug lengviau yra save išganyti neturte, negu turtuose. Daugelis turtuolių, išgirdę tą Kristaus įspėjimą, metė turtus, išdalino juos vargšams ir pasidarė patys vargšais laisva valia, kad nenueitų su turtais į pražūtį, kad lengviau pasektų Kristų.

Panašią kliūtį išganymui sudaro ir moterystė. Moterystė nėra nuodėmė, yra šventas daiktas, yra sakramentas, tačiau gyvenantieji moterystėje labai dažnai neatlieka tų pareigų, kurių Dievas iš jų reikalauja, ir tuo būdu lengvai nusikalsta prieš Dievą ir apsunkina sau išganymą. Daugelis tad žmonių, brangindami išganymą ir tobulybę labiau, negu žemišką laisvę ir džiaugsmą, dargi paskatinti Kristaus pavyzdžiu ir jo pamokslu, šalinasi moterystės, pasiren-

ka sau skaistybę ir gyvena joje ligi gyvos galvos, kad laimėtų tuos turtus, kurie yra pažadėti tyros širdies žmonėms.

Kad gyvenimas skaistybėje yra tobulesnis ir aukštesnis už moterystę, žinome tai iš paties mūsų Išganytojo lūpų.

Kai mokytiniai išgirdo, kad Kristus draudžia persiskyrimus moterystėje ir randa kaltais sunkios nuodėmės, kurie tai daro, pastebi, kad geriau neiti į moterystę, jeigu nevalia atsiskirti. Išganytojas jiems atsako: *"Nevisi tą žodį išmano, bet tie, kuriems duota"*, Mato 19, 11. Geriau tad nestoti į moterystę, bet kad žmogus tai suprastų, reikia ypatingos Dievo dovanos, ypatingo pašaukimo.

Tą pačią tiesą šv. Povilas išdėsto plačiau: *"Kas nevedęs, tas rūpinasi Viešpaties dalykais, kaip įtiktų Dievui. O kas vedęs, tas rūpinasi pasaulio dalykais, kaip jis įtiktų žmonai, ir yra pasidalinęs. Taip pat netekėjusi moteriškė ir mergaitė galvoja apie Viešpaties dalykus, kad būtų šventa kūnu ir dvasia; ištekėjusi gi galvoja apie pasaulio dalykus, kaip ji įtiktų vyrui... Taigi, ir kas leidžia savo mergaitę už vyro, gerai daro, ir kas neleidžia, geriau daro"*, 1 Kor. 7, 32—38.

Pagal šv. Povilą, geriau yra gyventi skaistybėje, negu moterystėje, nes gyvenantieji moterystėje turi rūpintis pasaulio dalykais ir yra padalinti, o gyvenantieji skaistybėje turi progos visiškai atsiduoti Dievui niekeno nekliudomi, ir tuo ne tik greičiau ir lengviau pasiekti savo amžiną tikslą, bet ir daugiau prisirinkti turtų danguje; o čia reikia skubintis rinkti turtus, nes "laikas yra trumpas" ir šio pasaulio išvaizda praeina.

Branginkime tad skaistybę, lenkime galvą prieš žmones tyros širdies ir dėkokime Viešpačiui už tą ypatingą dovaną, kad mus pašaukė tarnauti jam skaistybėje.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, visi Tavo darbai yra begalinės Tavo išminties padarinys; jie neturi kitokio tikslo, kaip Tavo garbę ir žmonių išganingą naudą. Tačiau, kai tik Tu pavedi žmonėms Tavo dovanas, jie jas taip iškraipo ir

pagadina, kad sunku jose matyti Tavo išminties žymes. Štai, Tu davei žmonėms rojų, — jie tuojau suteršė tą rojų nuodėme ir jį pražūdė; Tu davei tikėjimą, žmonės iškraipė Tavo duotąją tiesą, pasidarė sau stabmeldybę ir bedievybę; Tu davei savo įsakymus, kuriuose glūdi laimė ir gyvybę, žmonės juos sulaužė ir Tave apkaltino, kad esi jiems suteikęs sunkų ir skaudų gyvenimą; atsiuntei savo mieliausį Sūnų, kuris turėjo vesti žmones į džiaugsmą ir laimę, žmonės jį nužudė; Tavo Sūnus atnešė gražiausią evangelijos mokslą ir sudėjo jį Bažnyčioje, kad tarnautų visiems amžiams ir visoms tautoms, žmonės gadina evangeliją, kuria herezijas ir atskalas, stumia šalin nuo savęs Bažnyčią. Taip ir tęsiasi, Viešpatie, kova tarp Tavo gerumo ir žmogaus nedorumo. Viskas, kas išeina iš Tavo rankų, šventa ir nekalta; kai tik žmogus gauna Tavo dovaną į savo rankas — pagadina, iškreipia ir suteršia.

Prie tų įstaigų, kurios turėjo tarnauti Tavo garbei ir žmonių naudai priklauso ir šeima, kurią sukuria moterystė, ir kurią Tu, Viešpatie, užmezgei dar rojuje. Tu sutvėrei vyrą ir moterį, surišai juos moterystės ryšiu ir liepei augti ir daugintis ir pripildyti žemę. Tačiau žmonės, gavę į savo rankas tą Tavo kilnią įstaigą, taip spėjo pagadinti, suardyti, padaryti ją visokių vargų ir skausmų šaltiniu, kad jau sunku įžiūrėti joje Tavo išminties žymių. Todėl daugeliui ateina klaidinga mintis, bene šeimos ir moterystės įstaiga bus iš piktosios dvasios. Kadangi Tu, Viešpatie, atsiuntei Savo Sūnų, kad atitaisytų, kas buvo pagadinta, todėl jam reikėjo taisyti ir moterystė. Apsilankydamas vestuvių iškilmėse, jis parodė, kad moterystė yra Tavo, o ne piktosios dvasios įstaiga. Uždrausdamas persiskyrimus moterystėje, pastatė ją tame šventumo ir nekaltumo laipsnyje, kuriame Tu buvai ją sukūręs rojuje.

Tačiau, Viešpatie, nors moterystė ir buvo atitaisyta, vis vien gyvenimas joje nėra lengvas, nes žmogaus pagadinta prigimtis sunkiai sugeba šventai gyventi moterystėje.

Todėl sielos, kurios trokšta užtikrinti sau išganymą ir tobulybę, kurios trokšta būti arčiau Tavęs, daugiau Tave mylėti, bėga nuo moterystės pareigų, pasirenka skaistybės gyvenimą, kad nieku nekliudomos galėtų Tau visiškai pasišvęsti. O Tu, Viešpatie, ne tik nesmerki tokio gyvenimo, bet jį aukštini, per Tavo Sūnų esi pasakęs, kad toks gyvenimas yra tikra Tavo iš dangaus atsiųsta dovana, nes žmogus savo jėgomis nesugebėtų pasirinkti tokio gyvenimo. Suteik, Viešpatie, mums malonės, kad taip brangintume skaistybę, kaip Tu ir Tavo Sūnus mokė ją branginti, kaip brangina ją ir aukština katalikų Bažnyčia; taip džiaugtis ja ir gyventi joje, kaip gyvena ir džiaugiasi tūkstančiai nekaltų sielų, gavę pavyzdį ir mokslą iš Tavo Sūnaus ir jo Švenčiausios Motinos.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, melstis už tuos, kurie gyvena skaistybėje, kad ištesėtų iki galo ir laimėtų tą vainiką, kurį tokiems esi žadėjęs, ir melstis už tuos, kurie gyvena moterystėje, kad šventai gyventų.

APIE ŠVENČIAUSIOS P-LĖS UŽTARIMĄ

Vasario 13 diena

1. ĮŽANGA. Persikelkime mintimis į Galilėjos Kaną, į vestuvių iškilmes, į kurias buvo pakviestas Viešpats Jėzus su Švenč. savo Motina ir mokytiniais, ir žiūrėkime, kaip pritrūkus vyno, Švenč. P-lė tarpininkaudama kreipėsi į Sūnų, kad vyno stoka nedrumstų vestuvių nuotaikos, kuri buvo susidariusi dalyvaujant jose taip šventiems asmenims.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suprastume tą Švenč. P-lės geraširdingumą ir su kūdikišku pasitikėjimu kreiptumės į ją visuose mūsų reikaluose.

MĄSTYMAS

1. ŠVENČ. P-LĖS GAILESTINGUMAS

Artimo meilė pasirodo ne tada, kai žmonės pasitinka vienas kitą su meiliais žodžiais, kai vienas kitą perdaug giria, kai kas lenkia galvą prieš kito garbę, turtus, pasisekimus, grožį ir panašias ypatybes, bet tada, kai artimo neapleidžia nelaimėje, sunkiame reikale, nenusikreipia nuo jo, bet užjaučia ir ištiesia gailestingą ranką, tas tik parodo tikrą artimo meilę, todėl patys žmonės yra jau pastebėję nuo seniausių laikų, kad tikrą prietelį pažinsi tik nelaimėje.

Artimo meilė yra Dievo meilės spindulys, todėl tik ten galima jos tikėtis ir ieškoti, kur širdis plaka Dievo meile. Apaštalas šv. Jonas vadina melagiu tą žmogų, kuris sako, kad myli Dievą, o nekenčia artimo, nes kas nemyli savo brolio, kurį mato, negali mylėti Dievo, kurio nemato. (I Jono 4, 20).

Kadangi Švenčiausia P-lė turėjo Dievo meilę aukščiausiame laipsnyje, nė vienas šventųjų negali su ja lygintis tuo atžvilgiu, todėl aukščiausiame laipsnyje turėjo ir artimo meilę, nes viena meilė negali būti be kitos, jeigu ji turi būti tikra meilė. Toji tad meilė neleido jai žiūrėti į tos ramios ir gražios nuotaikos sudrumstimą, kuri viešpatavo vestuvėse iki šiol ir kuri dėl vyno stokos galėjo pasikeisti ir padaryti nemalonumo jaunavedžiams, kurie savo vaišinga širdimi priėmė daugiau svečių, negu jų menki ištekliai leido, jie pakvietė ir Išganytoją su visais jo mokytiniais.

Mylinti širdis nesitenkina vienu tik palankumu ar užuojauta, bet veržiasi į darbą, ir nurimsta tik tada, kai savo užuojautą paverčia darbu. Štai kodėl apie meilės tikrumą ir jos gilumą nereikia spręsti iš jausmų, bet iš darbų, ir juo meilė yra didesnė, juo į didesnius darbus ji veda mylintį.

Tačiau, ir tikroji meilė, nors ir labai gili būtų, ne visuomet virsta darbu, o tik tada, kai šalia palankumo, kurį jaučia numylėtam asmeniui, turi užtektinai ir galybės su-

teikti tai, ko linki ir trokšta. Motina, kuri sėdi prie sergančio kūdikio, pilna yra tikriausios meilės, trokšta savo vaikeliui gyvybės ir sveikatos, bet neturi galybės tos sveikatos sutverti ir sugrąžinti ligoniui, todėl turi pasitenkinti vien savo palankumu ir kentėti skausmą dėlei savo negalėjimo.

Nors meilė ir be galybės yra brangintina ir žmonės yra dėkingi už jos pareiškimus, džiaugiasi gautais įvairių sukaktuvių ir iškilmių dienose linkėjimais, o ir Dievas turi pasitenkinti tik tokia, o ne kitokia meile iš mūs pusės, nes mes nieko gero negalime jam padaryt be jo paties pagalbos, pagal šv. Povilo žodžius: *"ne kad mes būtume savaime tinkami ką nors manyti, lyg iš savęs, bet mūsų tinkamumas yra iš Dievo"*, 2 Kor. 3, 5. Nors tad meilė ir be galybės yra brangintina, tačiau meilė, kuri eina drauge su galybe, yra mums neapsakomai didesnės vertės, nes išjudina galybę ir per ją suteikia mums tai, ko linki, todėl žmonės visuomet labai brangina pažintis su šio pasaulio galiūnais ir džiaugiasi jų palankumu, nes tie palankumai nėra tušti ir teikia naudos.

Didžiausios vertės turi mums paties Dievo meilė, nes ji yra suvienyta su Dievo visagalybe, todėl pakanka Dievui linkėti mums ką nors gero, kad tai mums atsirastų, pakanka linkėti ligoniui sveikatos, kad ligonis atsikeltų sveikas.

Kristaus žmogiškoji prigimtis dėl savo artumo su dieviškąja prigimtimi gali semti iš dieviškosios galybės kiek tik nori, todėl jos palankumas ir meilė mums lyginasi dieviškam palankumui ir meilei; pakanka, kad Kristus norėtų mums ko suteikti, kad tas noras išsipildytų. Štai vienas raupsuotasis, pamatęs Jėzų, puola kniubščias ir prašo pagydyti: *"Viešpatie, jei nori, gali mane pagydyti"*. Išganytojas ištiesia ranką, prisiliečia ligonio ir sako:*"Noriu, būk pagydytas"*, Luko 5, 13. Ligonis atsitraukia sveikas.

Švenčiausios P-lės artumas su Dievu ir jo galybe yra mažesnis, negu Kristaus, tačiau didesnis negu kurio nors šventųjų ar angelų, ji yra Dievo Motina, malonės pilnoji,

todėl turi ypatingų teisių į Kristų, prie jo dieviško asmens, o tuo pačiu ir į dieviškąją galybę, jos tad palankumas, jos užuojauta ir meilė mums nelieka tuščia, bet virsta geradaringu ir gailestingu darbu, nes semia galybę iš dieviškos galybės, būdama taip arti jos.

Atsižvelgiant į tai, kad Dievo ir artimo meilė turi eiti kartu, kad Švenčiausioji P-lė yra pasiekusi aukščiausį Dievo meilės laipsnį, o tuo pačiu ir artimo, reikia prieiti išvados, kad didžiausia visos žmonijos gailiaširdė ir geradarė po Kristaus yra Švenčiausioji P-lė, nes ji viena gali paversti gerais darbais visą savo meilę, kurią turi žmonėms, ji viena gali semti iš Dievo galybės tiek, kiek neša jos meilė; o išneša daug, nes savo meile viršija visus šventuosius. Todėl ir savo gerais ir gailestingais darbais ji viršija visus šventuosius.

2. ŠVENČIAUSIOS P-LĖS ŠVENTUMAS IR MANDAGUMAS

Švenčiausioji P-lė, pastebėjusi, kad baigiasi vynas, o iškilmių galo nesimato, tuojau suprato, kad toji graži nuotaika, kuri viešpatavo iki šiol iškilmėse, bus šiek tiek sudrumsta, jaunavedžiams pasiliks nemalonus įspūdis visam gyvenimui, o ir svečiams bus nelinksma, kad yra padarę tiek daug nuostolių tiems, kurie pradeda gyvenimą. Gera jos širdis giliai atjaučia jaunavedžių būklę ir veržiasi į pagalbą, kad pašalintų tuos visus nemalonumus. Bet ką daryti ir kaip suteikti tą pagalbą be didelio triukšmo? Paprasčiausias dalykas būtų kreiptis į Sūnų ir prašyti jo, kad padarytų stebuklą ir padaugintų vyną. Jis toks geras, jis niekad nieko jai neatsakydavo, neatsakys ir dabar, nereikia tik užbėgti Dievo galybei už akių, nes ji turi daug kitokių pagalbos būdų, bet vis tik reikia pasakyti savo širdies troškimą.

Mylintiems nereikia daug žodžių, užtenka trumpai išreikšti, kas yra širdies gelmėse, ir laukti su pasitikėjimu

atsakymo iš kitos pusės. Ps. 37, 10 sako: *"Viešpatie, prieš Tave yra visoks mano troškimas"*. Panašiai mokė ir Išganytojas: *"Melsdamiesi, daug nekalbėkite, kaip pagonys; nes jie tariasi būsią išklausyti, jei daug kalba. Taigi, nebūkite į juos panašūs, nes jūsų Tėvas žino, ko jums reikia, pirma, negu jo prašote"*, Mato 6, 7—8.

Švenčiausia P-lė pradėjo užtarti ir tarpininkauti labai švelniai ir iš tolo: *"Jie nebeturi vyno"*, Jono 2, 3. Tarsi norėtų paslėpti savo troškimą pagelbėti, o kreipia savo Sūnaus dėmesį vien į tą nemalonią padėtį, kurioje netrukus atsidurs vestuvių šeimininkai.

Išganytojas, aiškiai matydamas savo Motinos troškimą, iš savo pusės kreipia jos dėmesį, kad nėra jokio reikalo mums rūpintis tuo dalyku; pagaliau stebuklų valanda dar nėra atėjusi, todėl reikia palikti visą dalyką jo paties eigai.

Čia turime neapsakomo Dievo gerumo ir gailestingumo pavyzdį, kuriame Sutvėrėjas nusileidžia savo sutvėrimui. Nusileido Mozei, kada tas reikalavo nenaikinti žydų tautos už jų nuodėmes. Nusileidžia dabar Švenčiausiai P-lei, kuri prašo stebuklo, nors stebuklų valanda dar nebuvo atėjusi. Vien tik dėl jos prašymo Kristus pagręitina savo valandą, padaro stebuklą, kad įtikintų ne tik savo mokytinius dėl jo dieviškumo, bet ir mus visus dėl savo Švenčiausios Motinos užtarimo galybės, nes nėra tokio daikto, kurį jis atsakytų, jai prašant. Neveltui tad šv. Bernardas šaukia, kad nėra nuo amžių girdėta, kad kas nors pasiliktų apleistas, jeigu šaukiasi Marijos pagalbos.

Džiaukimės Dievo gerumu, kuris davė mums tokią užtarėją, džiaukimės jos galybe ir pasižadėkime kreiptis į ją visais mūsų reikalais.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, įžvelgę giliau į Tavo apvaizdos kelius, surandame tokias Tavo gerumo žymes, kad mes turėtume tirpti iš dėkingumo, jeigu mūsų širdys būtų žmoniškesnės ir ne taip kietos. Štai, mūsų silpnybė taip yra didelė, kad ne tik nepajėgiame aprūpinti savo reikalų, bet

net nemokame paprašyti, kad ateitumei mums į pagalbą. Todėl Tavo apaštalas šv. Povilas ir sako, kad *"mes nežinome, ko turime melsti, kaip pridera"*, Rom. 8, 26. Bet Tu, Viešpatie, ateini mums į pagalbą neprašomas, Tu nelauki kol mes pradėsime dejuoti, pajutę skausmą, bet daugeliui skausmų užbėgi už akių, nepaisydamas, kad mes nemokėsime įvertinti Tavo geradarystės ir nemokėsime tinkamai padėkoti už ją.

Tuose atvejuose, kuriuose Tu nusistatęs suteikti pagalbos tik prašomas, savo begalinį gerumą parodai tuo būdu, kad nereikalauji mūsų pačių prašymo, bet pasitenkini prašymu tų asmenų, kuriuos pastatei, kad saugotų mūsų reikalus ir užtartų mus pas Tave. Pirmiausia, Šv. Dvasia padeda mūsų silpnybei ir prašo už mus neapsakomais dūsavimais. O Tu, kurs tyrinėji širdis, žinai, ko Dvasia trokšta, kad ji, kaip Dievui tinka, užtaria šventuosius. (Rom. 8, 27). Paskui pastatei mūsų sargais ir globėjais šventuosius, kuriems Tu niekad nieko neatsakai, nes ir jie, gyvendami žemėje, niekad Tau nieko neatsakė. O iš visų šventųjų išrinkai Tavo Sūnaus Motiną, šventųjų Karalienę, kuriai uždėjai ypatingą pareigą mus saugoti, kaip kad gera motinėlė saugoja savo vaikelį. Surišai ją su mumis motiniškais jausmais ir, štai, ji pirmą kartą Galilėjos Kanoje vestuvių iškilmėse pradeda eiti savo motinišką pareigą. Suteik, Viešpatie, mums malonės, kad mes būtume ištikimi jos vaikeliai, kad prie jos bėgtume su visais mūsų reikalais, tuomet nebaisi bus mūsų kelionė į amžinybę per šio gyvenimo jūrą.

Šiandien pasižadame pavesti visus mūsų darbus, mintis ir norus jos motiniškai širdžiai ir nieko nedaryti jos neatsiklausus, kaip kad tinka geriems vaikeliams, kurie nieko nedaro be savo motinėlės žinios.

APIE GERĄ VYNĄ

Vasario 14 diena

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime vestuvių užveizdos nustebimą, kuris jį apėmė, paragavus iš vandens padaryto vyno. Prisiminkime priekaištą, kurį jis daro jaunikiui: „Kiekvienas žmogus pirma stato gero vyno, o kuomet įgeria, tuomet to, kurs menkesnis; tu gi palaikei gerąjį vyną iki dabar," Jono 2, 10.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes mokėtume pažinti Dievo dovanas ir atskirti jas nuo pasaulio vylių ir kad visuomet rastume anas geresnėmis už šitas; kad nebūtume Dievo tarnyboje uolūs vien iš pradžių, o paskui apsileidę, bet kad mūsų gyvenimo pabaigoje duotume Dievui geresnį mūsų tarnybos vyną, negu iš pradžių.

MĄSTYMAS

1. VYNO RŪŠYS

Vynas yra gėrimas, padarytas iš vynuogių. Geram vynui padaryti reikia turėti ne tik daug mokslo ir patyrimo, bet ir įdėti daug darbo, skirti daug laiko ir rūpestingumo. Ir juo kas daugiau įdeda darbo ir mokslo, juo geresnį padaro vyną.

Kadangi vynas yra žmogaus mokslo ir jo darbštumo išdava ,todėl laikui bėgant vyno vardu buvo pavadinti žmogaus darbai: geri darbai gavo gero vyno vardą, blogi — blogo. Dievas, bardamas žydus už jų blogus darbus, sako, kad jų sidabras virto gargažiais (atmatos, kurios pasirodo ant viršaus sidabrą tirpinant), o jų vynas liko sumaišytas su vandeniu, Iz. 1, 22.

Žmonės, prisigėrę vyno, įgyja palinkimų prie peštynių, žudynių, paleistuvysčių, todėl ir tie visi palinkimai tapo pavadinti vynu. *"Slibinų tulžis jų vynas"*, sako Mozė apie žmones, pametusius Dievą, Deut. 33, 32. Vadinasi, žmonės turi tokius žvėriškus palinkimus, tarsi būtų prisigėrę slibino tulžies, kaip kokio vyno.

Šv. Jono apaštalo Apreiškime angelas rodo šv. Jonui kaip Dievas rengiasi bausti tuos, kurie pasigėrė paleistuvavimo vynu: *"Sugriuvo, sugriuvo anas didysis Babilonas, kurs savo paleistuvystės rūstybės vynu girdė visas tautas"*, Apr. 14. 8.

Kadangi vynas, vartojamas su saiku, duoda naudos kūnui, padeda viduriams virškinti maistą, todėl vyno vardu tapo pavadinti ir tie visi dvasiški dalykai, kurie daro įtakos į žmogaus dvasią, darydami ją geresnę, kaip štai išmintis, tiesa ir Dievo malonė: *"Išmintis pasistatė sau namus, iškalė septynis šulus... Atmiešė vyną ir pastatė stalą... Ir sakė neprotingiems: ateikite ir valgykite mano duonos ir gerkite vyno, kurį jums atmiešiau"*, Pat. 9, 2—5. *"Visi, kurie trokštate, ateikite prie vandenų... ateikite ir pirkite be pinigų ir be jokio atlyginimo vyno ir pieno"*, Iz. 55, 1.

Senovėje teismo pasmerkti mirti turėdavo išgerti vyno sumaišyto su nuodais, todėl sunkios ir skaudžios bausmės taip pat gavo vyno pavadinimą: *"Dievas atsiminė didįjį Babiloną, kad jam duotų savo pikčiausios rūstybės vyno taurę"*, Apr. 16, 19. *"Jei kas garbina žvėrį ir jo paveikslą ir ima žymę ant savo kaktos ar ant savo rankos, ir tas gers Dievo rūstybės vyno"*, Apr. 14, 9—10.

2. KAIP ŽMONĖS VARTOJA VYNĄ

"Kiekvienas žmogus pirma stato gero vyno, kuomet gi įgeria, tuomet to, kurs menkesnis", Jono 2, 10.

Šiuose evangelijos žodžiuose yra paslėpta labai gili gyvenimo tiesa. Visi, kas tik nori pavilioti kitą į savo pusę,

stengiasi nupiešti savo pasiūlymą gražiausiomis spalvomis, nupasakoti saldžiausiais ir mieliausiais žodeliais; žodžiu, duoda jam gero vyno, kad paskui, apsvaigęs, galėtų priimti ir prastesnį.

Patsai šėtonas griebiasi tos pačios priemonės. Kai gundo žmones, žada daug džiaugsmo ir laimės, žada daug gėrybių, kad tik žmogus paklausytų jo pasiūlymo; uždengia prieš akis net nuodėmę, arba ją paverčia menkniekiu, jeigu turi reikalo su žmogum, kurio sąžinė dar nėra užmigdyta.

Taip daro visi įvairių politinių partijų atstovai, kad padidintų savo šalininkų skaičių; gyvais ir karštais žodžiais nupasakoja naudą, kuri plaukia žmonėms iš jų programos, bet nutyli silpnąsias ir tamsiąsias puses, kurios dažniausiai ir pagadina jų programos naudingumą, sutrukdo gražių pažadų išpildymą. Tačiau žmogus, apsvaigintas geruoju vynu, įsirašęs į partiją, turi pasitenkinti ir menkesniu vynu ir vilkti partijos jungą.

Taip daro visi revoliucininkai, visi klaidatikiai, atskalūnai ir kiti suvedžiotojai, traukia žmones paskui save gražiais žodžiais ir pažadais, o kuomet neišpildo tų pažadų, kaltę verčia savo priešams. Visi jie duoda gero vyno pirma, kuomet gi įgeria, tuomet to, kuris menkesnis.

Svarbu dabar būtų žinoti, kodėl žmogus leidžiasi suvedžiojamas, ir ar yra kokia priemonė apsisaugoti nuo suvedžiojimų, nes žmogus turi protą, kuriuo gali siekti į ateitį ir patikrinti duodamus pažadus, ar jie įvykdomi, ar ne.

Žmogaus protas kai kuriais atžvilgiais yra panašus į akį. Akis mato net dideliame atstume stovinčius daiktus, tačiau mato tik bendrus jų bruožus, visos gi smulkmenos, iš kurių daiktas susideda, pasilieka nepastebėtos. Mato, pav., iš tolo daiktą, bet, ar jis gyvas ar negyvas, negali įžiūrėti, reikia prieiti arčiau. Arčiau priėjus, akis pradeda įžiūrėti, kad tai gyvas daiktas, bet dar negali atskirti, ar tai gyvulys ar žmogus. Priėjus dar arčiau, mato, kad žmogus, paskui jau tik pradeda atskirti ar vyras ar moteris, ar pažįstamas, ar nepažįstamas.

Panašiai yra su protu, kuris žiūri į ateitį. Jis mato daug daiktų, bet tik bendrais bruožais, visos gi smulkmenos, iš kurių gyvenimas susideda, būna nejžiūrimos, todėl pagal apskaičiavimus turėtų būti vienaip, o iš tikrųjų išeina kitaip. Ne vienas karalius apskaičiuoja, kad jis turi laimėti karą ir pelnyti daug gėrybių, bet iš tikrųjų pralaimi ir tuo įtraukia visą kraštą nelaimėn, nes nenumatė daugelio aplinkybių, kurios nukreipė karo laimę į kitą pusę.

Panašiai būna pagundose. Pagal pasiūlymą ir nusidėjėlio apskaičiavimą jis turėtų laimėti daug gėrybių ir tai labai pigiai, be didelio nuovargio, bet iš tikrųjų pralaimi visas gėrybes, net tas, kurias buvo pirmiau turėjęs, nes nenumatė daugelio kitų aplinkybių, kurios pražudė visas jo gėrybes. Juk, jeigu pirmieji tėvai, arba ir Judas apaštalas būtų numatę visas tas nelaimes, į kurias jie žengia, klausydami gražių pagundos pasiūlymų, gerdami pirma gerą vyną, nebūtų nusidėję; tai rodo jų atgailos po nuodėmės, kad ne tik nesidžiaugė savo laimėtomis gėrybėmis, bet dar skaudžiai kentėjo.

Nors nusidėjėlis nenumato visų nuodėmės pasėkų, o jeigu numatytų nenusidėtų, vis vien negali būti pateisintas, nes Dievas, kuris vienas mato ateitį su visomis smulkmenomis, duoda žmogui neklaidingas gyvenimo taisykles, norėdamas jį apsaugoti nuo visų nelaimių. Jeigu žmogus pasitikėtų Dievu, tvarkytų savo gyvenimą pagal Dievo duotas taisykles, išvengtų visų nelaimių, kurios jį ištinka ateityje. Jeigu gi nepasitiki Dievu, jeigu save laiko daugiau išmanančiu už Dievą ir geriau sau linkinčiu, negu Dievas jam linki, tame ir yra jo kaltė, už kurią turi būti baudžiamas.

Kitas geras vynas, kurį žmogus paprastai duoda pirma, o paskui tą, kuris prastesnis, yra tarnavimas Dievui. Ne vienas, kuris yra ką tik atsivertęs, arba įstojęs į Dievo tarnybą, rodo didelį savo uolumą ir tobulybės troškimą, bet paskui pailsta, apsidžiaugia, aptingsta ir pradeda nešti Dievui prastesnę tarnybą. Už tą prastesnę tarnybą ir bara šv.

Povilas Galatiečius: *"Argi jūs taip paiki esate, kad pradėję Dvasioje, norite dabar būti pabaigti kūne"*, Gal. 3, 3.

3. VYNAS, KURĮ DUODA KRISTUS

Dievas, kuris yra tiesos šaltinis ir tiesos mylėtojas, niekad nevilioja žmogaus eiti paskui save apgaulėmis, bet stato visą ir pilną tiesą prieš jo akis, kiek jis gali pakelti, kad žinotų aiškiai, kas jį laukia Dievo tarnyboje. Toji tiesa pasako žmogui aiškiai, kad pradžioje bus sunku, reikės daug kentėti ir verkti, bet pabaigoje tas verksmas virs džiaugsmu, nes tik kelionės pabaigoje bus suteikta gero vyno.

Štai, kaip Išganytojas dėsto apaštalams, kas juos laukia netolimoje ateityje, o kas laukia pabaigoje: *"Jie išmes jus iš sinagogų; ateina net valanda, kad kiekvienas, kurs jus užmuš, tarsis tarnaująs Dievui. Tai jie jums darys, nes nepažino Tėvo, nė manęs. Bet aš tai jums kalbėjau, kad, atėjus tai valandai, atsimintumėte, jog aš buvau tai jums sakęs"*, Jono 16, 2—4. *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau jums, jūs verksite ir raudosite, o pasaulis džiaugsis. Jūs būsite nuliūdę, bet jūsų nuliūdimas pavirs džiaugsmu"*, Jono 16, 20.

Panašiai kalba ir šv. Povilas: *"Aš laikaus tos nuomonės, kad šio laiko kentėjimai negali lygintis su būsimąja garbe, kuri bus mumyse apreikšta"*, Rom. 8, 18.

Kristus nenori, kad kas būtų paviliotas į jo tarnybą apgavimu, gražiais žodeliais, nuslėpimu skausmų ir vargų, geidulių uždegimu, kur protas ir valia būtų apsvaiginti vyno gerumu, ir dirbtų ne laisvai, o tik apsvaigimo spaudžiami. Visuose Kristaus pamoksluose spindi ramybė ir šviesa, kuri veikia protą ir valią, o geidulius palieka nepaliestus, nes jis nori, kad žmogus ramiai ir šaltai apsvarstytų jo dėstomąją tiesą, pasirinktų jo tarnybą ne iš kokio įkaitimo ar užsidegimo, kuriam praėjus, žmogus gailisi savo žingsnio, bet iš gilios dvasiškai suprastos Dievo ir artimo meilės. Kelionės ir tarnybos pabaigoje, tiesa, jis žada gėrybių, kurių

nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nei į žmogaus širdį neįėjo, bet artimiausioje ateityje žada skausmų ir nuliūdimo, nes siauras yra kelias, kuris veda į gyvenimą, Mat. 7, 14.

Kaip skirtingas yra Kristaus mokslas nuo žmonių mokslo, jo pažadai nuo tų pažadų, kuriais žmonės gaudo sau šalininkų, jo vynas, nuo žmonių vyno.

Žinodami tokį jo mokslą, neieškokime šiandien patogumų ir džiaugsmų jo tarnyboje, bet eikime paskui jį siauru taku, nors ir kojos mūsų būtų kruvinos nuo kelio aštrumų. Kelio pabaigoje rasime duotus pažadus, nes jis pats neklysta ir kitų neveda į paklydimą, kaip kad daro šio pasaulio sekėjai ir garbintojai.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tavo mintys, tai ne mūsų mintys ir Tavo keliai tai ne mūsų keliai. Kaip dangus viršija žemę, taip Tavo keliai viršija mūsų kelius, Tavo mintys — mūsų mintis, Iz. 55, 8—9.

Kiekvienas žmogus, norėdamas pavilioti kitą į savo reikalų sūkurį, į politiką ar partiją, rodo gražias ir linksmas savo darbų puses, o paslepia blogas ir skaudžias, vadinasi vaišina jį geru vynu. Kada jau anas būna paviliotas, kada ano galva yra apsukta, tuomet jam duoda paragauti ir skaudžių ir nešvarių savo kelio pusių, vadinasi pakiša jam ir prastesnio vyno. Paviliotasai, turėdamas apsuktą galvą, jau neatskiria gera nuo bloga, arba jeigu ir atskirtų, nebepajėgia ištrūkti, yra priverstas eiti ir toliau pradėtu keliu.

Taip, Viešpatie, šėtonas suvadžiojojo pirmuosius mūsų tėvus, žadėjo jiems aukštą tobulybės laipsnį, žadėjo susilyginimą su Tavim, tačiau paslėpė tuos vargus ir nelaimes, kurie jų laukė ant to kelio, paslėpė visą pražūtį, į kurią tas kelias juos stūmė, davė jiems pirma gero vyno, o paskui, kada įgėrė, davė prastesnio.

Visos, Viešpatie, pagundos, iš kokio šaltinio jos bekiltų, ar iš piktosios dvasios, ar iš pagedusios prigimties, ar iš pasaulio, gundo ir vilioja mus tuo pačiu būdu, žada daug

laimės ir džiaugsmo, bet kada kas jų paklauso, tuomet jos atverčia jam kitą lapą ir stumia jį į pražūtį prieš jo norą.

Visai kitoki Tavo, Viešpatie, keliai. Tu duodi iš karto prastesnio vyno, parodai visas sunkenybes, kurios laukia einančius Tavo keliais, bet paskui suteiki geresnio, kai kas neišsigąsta tų sunkenybių ir ištvermingai eina paskui Tave. Suteik tad, Viešpatie, mums malonės, kad nebūtume suvedžiojami šėtono ir pasaulio gražiais pažadais, kad ištvermingai eitume paskui Tave, kad kelionės pabaigoje rastume geresnio vyno, kurį Tu esi pažadėjęs tiems, kurie ištvers Tavo tarnyboje iki galo.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien aukoti Tau visas mūsų maldas ir darbus, kad įgytume ištvermės malonę.

APIE TREJOPĄ VYNĄ

Vasario 15 diena

1. ĮŽANGA. Persikelkime mintimi į Galilėjos Kaną į vestuvių iškilmes dar kartą ir sustokime prie Švenčiausios P-lės pastabos, kad vestuvininkams trūksta vyno.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suprastume, koks vynas yra žmogaus gyvenimui reikalingiausias ir kokio stigo visiems žmonėms iki Kristui.

MĄSTYMAS

1. KRISTUS PADAUGINO IŠMINTIES VYNĄ

"Vynas linksmina žmogaus širdį", sako psalmininkas (Ps. 103, 15), todėl žmonės, vargų ir bėdų prislėgti, vyne dažnai ieško susiraminimo ir linksmybės. Tačiau nė vienas žemiškas vynas negali suteikti tokios ramybės ir džiaugsmo, kokio suteikia išmintis, kuri eina iš Dievo, todėl kas

kartą jos paragavo, nieko daugiau nenori, viską laiko už nieką. Štai kaip apie ją kalba Išminties knyga: *"Pastačiau ją aukščiau už karalystes ir sostus, o turtus palaikiau už nieką palyginus su ja. Nė brangiausių akmenų nelyginau su ja, nes viso pasaulio auksas yra tik smėlio žiupsnis prieš ją, o pinigai šalia jos nedaugiau verti kaip purvas. Aš ją pamėgau daugiau, negu svaikatą ir grožį, o jos laimėjimą palaikiau aukščiau už šviesą, nes jos žibintas neužgęsta niekad"*, Išm. 7, 8—10.

Tik surinkę į krūvą visus džiaugsmus ir malonumus, kuriuos pasaulis laimi iš žemiškų gėrybių, iš aukso, sidabro, brangių akmenų, iš karališkų sostų ir vainikų, ir palyginę juos su džiaugsmais, kuriuos žmogui suteikia Dievo išmintis, suprasime, kaip dideli yra Dievo išminties džiaugsmai, jeigu jie viršija anuos.

Kad Dievo išminties džiaugsmai nepalyginamai viršija žemiškų gėrybių džiaugsmus, liudininkais yra šventieji, kurie pasielgė taip, kaip kad Išminties knyga rašo, jie pamynė visas žemiškas gėrybes, auksą ir brangius akmenis palaikė purvu, o garbę tuštybe, kad gautų tą išmintį, kurios žibintas niekad negęsta.

Šventieji nebuvo melagiai, daugelis jų buvo ragavę žemiškų džiaugsmų, turėjo turtų, buvo karaliais, turėjo valdžią, vainikus ir sostus, o visgi viską paniekino, nes Dievo išminties džiaugsmuose rado daugiau malonumo, negu žemiškų gėrybių vyliuose.

Iki Kristaus maža rasime dieviškos išminties ieškotojų ir sekėjų, nes stigo jiems to išminties vyno, neturėjo progos jo paragauti, todėl nemokėjo įvertinti, kaip kad mažas vaikelis, kuriam trūksta išminties, nemoka įvertinti tikrų brangenybių. Kristus, atėjęs, padaugino išminties vyną, pripildė juo visą pasaulį, todėl *"paskutinėje didžiųjų švenčių dienoje Jėzus stovėjo ir šaukė: Jei kas trokšta, teateina pas mane ir tegul geria"*, Jono 7, 37.

Sename Įstatyme Dievo išmintis buvo suteikta žmo-

nėms tik ženklais, prilyginimais, tarsi kokiu šešėliu, todėl jie negalėjo pasiekti aiškaus jos supratimo, jų protas nebuvo užtektinai paruoštas priimti Dievo išminties paslaptis, todėl kaikurios paslaptys, kaip štai Švenč. Trejybės paslaptis, būtų jiems buvusios kenksmingos ir pavojingos.

Naujame Įstatyme pati Dievo Išmintis apsireiškė visoje savo pilnumoje, todėl ir surado tiek daug jos mėgėjų: *"Ir atsitiko, kad, Jėzui pabaigus šituos žodžius, minios stebėjosi jo mokslu, nes jis juos mokė, kaip tas, kurs turi galios, ir ne kaip jų Rašto žinovai ir pariziejai"*, Mato 7, 28—29.

2. KRISTUS PADAUGINO TEISINGUMO VYNĄ

Teisingas yra žmogus, kuris kiekvienam atiduoda, kas jam priklauso; kam priklauso mokestis, atiduoda mokestį; kam priklauso pagarba ir klusnybė, atiduoda pagarbą ir klusnybę; kam meilė, atiduoda meilę. Dievui priklauso mūsų aukščiausia pagarba ir meilė, o kas pilnai ją atiduoda, skaitosi labai teisingas arba šventas, todėl teisingumas aukštame laipsny reiškia šventumą.

Sename Įstatyme teisingas žmogus buvo laikomas tas, kuris pildė visa, kas yra parašyta įstatymuose. Kadangi tie įstatymai nereikalavo iš žmogaus vidujo pasikeitimo, o tik tam tikrų išorinių darbų, kuriuos visi galėjo matyti, o vyresnybė galėjo juos išreikalauti, arba bausti už jų nevykdymą, todėl Seno Įstatymo teisingumas buvo tik išviršinis, vadinasi nepilnas, nes trūko jam vidaus atmainos arba vidaus teisingumo.

Vynas turi rūkšties, todėl užpiltas ant žaizdos peršti, tarsi geltų. Teisingumas daro tą patį dvasioje, nes kelia skausmo, kai reikia atiduoti kas kitam priklauso; juk ne visuomet žmogus su džiaugsmu pildo teisingumo reikalavimus: kai reikia mokėti mokesčius, skolas ar priimti bausmę už nusikaltimus. Tuo tad gėlimo ir skausmo atžvilgiu teisingumas yra panašus į vyną; jo trūko Sename Įstaty-

me, Kristus ištobulino ir padaugino jį Naujame, pasakė, kad neužtenka Seno Įstatymo teisingumo, jei kas nori įeiti į dangaus karalystę: *"Nes aš sakau jums, jei jūsų teisybė nebus pilnesnė, kaip Rašto žinovų ir pariziejų, jūs neįeisite į dangaus karalystę"*, Mato 5, 20. Toji pilnesnė teisybė reikalauja, kad žmogus ne tik nepildytų piktų darbų, kuriuos gali visi matyti, bet kad jų nemėgtų ir savo viduje, ko Seno Įstatymo teisingumas nereikalavo, o ko reikalauja Kristaus teisingumas. *"Jūs girdėjote, kad seniesiems pasakyta: Neužmuši; o kas užmuštų, bus smerktinas teisme. Aš gi jums sakau :kiekvienas, kurs pyksta ant savo brolio, bus smerktinas teisme"*, Mato 5, 21—22. Tai reiškia, kad Sename Įstatyme buvo teisiamas ir baudžiamas tik tas, kuris buvo žmogų užmušęs, kuris gi nebuvo užmušęs, bet širdy nešiojo jam neapykantą, nebuvo nei baudžiamas, nei teisiamas, tas skaitėsi teisingas, nes nebuvo peržengęs įstatymo. Visai kitoks Naujo Įstatymo teisingumas; čia Išganytojas grasina teismu ir bausmę ne tik tiems, kurie yra užmušę žmogų, bet ir tiems, kurie nešioja neapykantą savo širdy, vadinasi padaugino teisingumo vyną.

3. KRISTUS PADAUGINO MEILĖS VYNĄ

Meilė kaikuriais atžvilgiais yra panaši į vyną: ji svaigina kaip vynas, nes didelės meilės pagautas žmogus neklauso proto, o tik žiūri, kas meilei patinka. Taip daro ir vynu apsvaigusieji.

Meilė žadina karštį ir uolumą, todėl meile apimtam žmogui būna lengvi visi darbai, kurie plaukia iš tos meilės. Panašiai darosi su žmogumi, kuris apsvaigo vynu: jis griebiasi tokių darbų, kurių, būdamas blaivas, nebūtų ėmęsis ir nebūtų pajėgęs jų nuveikti.

Sename Įstatyme trūko tokios Dievo meilės, kuri apsvaigintų žmogų ir vestų prie tokių darbų, prie kurių privedė Naujo Įstatymo meilė, kurios Kristus išmokė.

Seno Įstatymo žmonės jautė daugiau baimės Dievo akivaizdoje, negu meilės, Dievą vaizdavosi kaip vieną šio pasaulio valdovų, kurie žiaurumais ir bausmėmis stengėsi laikyti žmonėse klusnumą. Tiesa, pranašai bandė paveikti žmones ir išaiškinti skirtumą, kuris yra tarp Dievo ir šio pasaulio valdovų, bandė įtikinėti, kad Dievas yra ne tik teisingas, bet ir gailestingas, kad nėra skaičiaus jo gailestingumui, tačiau žmonės, išauklėti vergijos dvasioje, negalėjo suprasti Dievo gailestingumo, todėl daugiau bijojo Dievo, negu jį mylėjo, lenkėsi jam daugiau iš baimės, negu iš meilės.

Kristus tuo padaugino meilės vyną, kad panaikino vergijos dvasią, iš vergų padarė Dievo vaikais, o vaikai daugiau myli, negu bijo, jeigu ir bijo, tai bijo iš meilės; ta baimė yra visai kitos rūšies, negu vergiška baimė.

Šv. Povilas savo laiške Romėnams gyvai ir aiškiai kalba apie tą pasikeitimą, kuris pasidarė mūsų santykiuose su Dievu per Kristų, kuris tuo būdu padidino meilės vyną: *"Jūs juk gavote ne vergystės dvasią, kad jums vėl reiktų bijoti, bet gavote įsūnystės dvasią, kurioje šaukiame: Abba, Tėve! Pati Dvasia duoda liudijimą mūsų dvasiai, kad mes esame Dievo vaikai. O jei mes esame vaikai, tai ir tėvoniai: tėvainiai Dievo ir bendratėvoniai Kristaus, jei tik drauge kenčiame, kad būtumėm drauge ir pašlovinti"*, Rom. 8, 15—17.

Dėkokime Viešpačiui, kad iš vergų padarė mus savo vaikais, kad panaikino vergišką baimę, prašykime jo visa širdimi, kad visuomet jaustumės esą jo vaikais ir vykdytume jo valią, kaip vaikams pridera.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelę galybę esi suteikęs žmogui: Tu jį pastatei, kad viešpatautų jūrų žuvims ir dangaus sparnuočiams, kad užvaldytų žemę ir visą, kas joje yra gyva. Tačiau, Tu sudėjai tą galybę ne į žmogaus kūną, bet į jo dvasią, ne į kumščių stiprumą bei kojų greitumą, bet į proto išmintingumą ir valios teisingumą ir meilę. Gali tad

žmogus mankštinti ir minkyti savo kūną, kaip tik išmano, gali jį maitinti skaniausiais valgiais, gali rėdyti brangiausiais drabužiais, vis vien pasiliks bejėgis, jei neduos protui išminties, o valiai teisingumo ir meilės, nenugalės žemės, neužvaldys gamtos galybių, bet turės lenktis prieš jas ir garbinti kaip savo valdovus, turės patekti jų vergijon. Kadangi, Viešpatie, toji galybė užvaldyti visą žemę eina iš Tavęs, yra Tavo paveikslo ir panašumo spindulys, pagal kurį Tu sukūrei žmogų, todėl nusikreipus jam nuo Tavęs, sudarkius jam Tavo paveikslą savyje, turėjo dingti ir toji galybė; prote pritrūko išminties, valioje teisingumo ir meilės; teisingai tad Tavo Sūnaus Motina pastebi, kad nebeturi vyno, ne to, kuris maitina ir gaivina kūną, bet to, kuris stiprina dvasią, kuris dvasiai suteikia galybę, o kurio Tavo Sūnus taip apsčiai teikia trokštantiems, jo Švenč. Motinai tarpininkaujant. Suteik tad, Viešpatie, mums šviesos, kad suprastume, kur yra tikroji žmogaus galybė, kad, supratę, aukščiau ją pastatytume už visas kitas pasaulio galybes, kurios plaukia ar tai iš turimų turtų, ar iš žemiškų mokslų, ar iš kūno miklumo bei gražumo, ar iš aukštų vietų, kad ieškotume jos visu savo gyvenimu, o suradę, niekad daugiau jos neprarastume, atsitraukdami nuo Tavęs.

Kadangi, Viešpatie, Tavo įsakymuose glūdi ir išmintis, ir teisingumas, ir meilė, todėl pasižadame šiandien neperžengti nei vieno Tavo įsakymo, kad būtume verti gerti to trejopo vyno, kurį Tu stebuklingai daugini žemėje per Tavo Sūnų.

APIE GYVOJO VANDENS ŠALTINĮ

Vasario 16 diena

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytoją sėdintį prie šulinio ir besikalbantį su Samarijiete. Prašomas jis žada suteikti gausiai tokio vandens, kurio jei kas gers, nebetrokš per amžius, nes jame pačiame būsiąs šaltinis vandens, trykštančio į amžinąjį gyvenimą.

2. ĮŽANGA. Prašykime mūsų Išganytojo, kad suteiktų mums to pažadėto vandens, kad užgesintų juo visus mūsų žemiškus troškimus ir paliktų vieną amžinų gėrybių troškimą, kuriuo sekdami įgytume amžinąjį gyvenimą.

MĄSTYMAS

1. GYVAS VANDUO

Tik tekantį vandenį vadiname gyvu, nes savo judėjimu primena mums gyvo daikto judesius ir darbus. Jis bėga, neša, ką nutveria, jis graužia ir verčia upės krantus, suka mašinas. Jo negalima sulaikyti, nes tuojau prasigraužia sau kitą vietą. Jis teikia žmonėms daugiau naudos, nes pasiekia daugiau kraštų, užlieja daugiau laukų, išaugina daugiau gyvybės, todėl žmonės visuomet mėgo pasirinkti sau gyvenimo vietą šalia tekančių vandenų.

Tos gyvo vandens ypatybės, kurios visiems yra labai gerai žinomos, buvo mūsų Išganytojo panaudotos, kad suteiktų žmonėms geresnį supratimą apie savo mokslą, atneštą iš dangaus, kuris panašiai augina dangišką gyvybę, kaip žemiškas vanduo augina žemišką įvairių rūšių gyvybę.

Vanduo nesutveria gyvybės, o tik palaiko esamąją ir padeda jai augti ir daugintis, nes gyvybė atsiranda tik užgimimu iš kitos gyvybės. Panašiai yra su Kristaus mokslu. Jis nesukuria dangiškos gyvybės, tik padeda jai augti ir

daugintis. Gauname ją per šventus sakramentus. Kas tad nenori sunaikinti savyje malonės, kurią gavo šventuose sakramentuose, turi ją laistyti Kristaus mokslo gyvuoju vandeniu. Kas to nedaro, kas neturi Kristaus mokslo, arba jo nepaiso, tas išdžiovina savo dvasią ir padaro ją panašią į žemę be vandens.

Gyvas vanduo nestovi vietoje, bet bėga ir neša su savim, ką nutveria, nesileidžia stabdomas. Panašiai daro Kristaus mokslas. Jis nestovi vietoje, bet judina kiekvieną sielą ir neša ją su savimi, jeigu toji siela nėra išdžiūvusi ar apmirusi dvasioje. Jis judina ir apmirusias sielas ir neleidžia joms ramiai gulėti savo apmirime ir tuo sužadina jų nekantrumą bei pyktį. Štai kodėl vieni žmonės brangina Kristaus mokslą ir guldo galvą už jį, kiti nekenčia ir ieško priemonių jį išnaikinti, tuo būdu darosi sūkuriai žmonių gyvenime apie tą mokslą: *"Šventės dienoje žydai ieškojo jo ir klausinėjo: Kur jis? Minioje buvo apie jį daug šnekų. Vieni tvirtino: Jis geras; kiti gi sakė: Ne, jis suvedžioja žmones"*, Jono 7, 11—13.

Senelis Simeonas, paėmęs vaikelį Jėzų ant savo rankų ir matydamas dvasioje meilę vienų ir neapykantą kitų, pranašavo sakydamas: *"Štai šitas, pastatytas nupuolimui ir prisikėlimui daugelio Izraelyje ir kaip ženklas, kuriam bus prieštaraujama"*, Luko 2, 34.

Gyvas vanduo nesiduoda stabdomas, suradęs kliūtį, jis ją apeina aplinkui, prasigraužia sau kitą vietą, todėl gyvų vandenų keliai yra visuomet vingiuoti. Tokiais keliais priverstas eiti ir Kristaus mokslas. Žydai norėjo užtvenkti jo bėgį Jeruzalėje: nužudė Kristų, pradėjo žudyti ir apaštalus, tačiau tuo savo persekiojimu prisidėjo prie to mokslo nutekėjimo į pagonių kraštus. Prasidėjus persekiojimams pagonių kraštuose, tas mokslas skrido į misijų kraštus, bet nesileido sustabdomas. Nesileis jis stabdomas ir šių laikų pagoniškoms valdžioms, bet plauks tolyn po žemę, ar paviršium žemės, bet plauks ir gaivins trokštančius.

2. ŠALTINIS

Šalia panašumo, kurį turi Kristaus mokslas į gyvą žemės vandenį, turi ir skirtumo, kurį nurodė patsai Išganytojas sakydamas: *"Kiekvienas, kurs gers šitą vandenį, vėl trokš, o kas gers vandens, kurį aš jam duosiu, tas nebetrokš per amžius; vanduo, kurį aš jam duosiu, bus jame šaltinis vandens, trykštančio į amžinąjį gyvenimą"*, Jono 4, 13—14.

Pirmas tad skirtumas yra, kad žemiško vandens gerdamas žmogus užgesina savo troškulį tik laikinai — kelioms valandoms, paskui vėl jaučia noro gerti ir turi ieškoti vandens, todėl Išganytojas ir sako, kad *kiekvienas, kurs gers šitą vandenį, vėl trokš.* Kas gi gers Kristaus duotojo vandens, tas nebetrokš daugiau, nes visi jo troškimai bus amžinai pasotinti, todėl samarietė ir ėmė prašyti tokio vandens, kad nereiktų jai daugiau vaikščioti į tą šulinį.

Priežastis, kodėl žemiškas vanduo su visais savo padariniais negali užgesinti žmogaus troškimų visam laikui, yra, kad tie troškimai yra be galo dideli, o vanduo ir visos žemiškos gėrybės yra dalykas ribotas. Kaip dulkėmis negalima užpilti bedugnės, taip žemiškomis gėrybėmis žmogaus troškimų, todėl žmogus, pasiekęs vieną gėrybę, greit ja apsidžiaugia ir vėl jaučia troškimą naujos gėrybės, kurią pasiekęs, elgiasi su ja, kaip su pirmaja, ir taip keliauja gyvenimu pilnas troškimų, kurių žemiškas vanduo neturi galybės užgesinti, dėlto ir apreikštasis Dievo žodis sako, kad *"nepasisotina akis regėjimu, nė ausis neužsipildo girdėjimu"*, Ekle. 1, 8.

Kristaus vanduo, kadangi neša be galo dideles gėrybes, tokias būtent, koki yra žmogaus troškimai, todėl juos užpildo visiškai ir nebepalieka vietos naujiems troškimams, dėl to Išganytojas ir sako, kad *"kas gers vandens, kurį aš jam duosiu, tas nebetrokš per amžius"*.

Antras skirtumas yra tas, kad žemiškas vanduo aprūpina tik vieną žmogaus dalį, būtent jo kūniškąją pusę, tuo

tarpu kai Kristaus vanduo gaivina jo dvasią. Kadangi dvasia yra nepalyginamai brangesnė ir kilnesnė už kūną, todėl ir Kristaus vanduo, kuris gaivina dvasią, nepalyginamai yra brangesnis už visus žemiškus vandenis ir gėrybes, kurių reikia vien tik kūnui palaikyti.

Visa žmogaus vertė priklauso nuo jo dvasios; kai dvasia apleidžia kūną, jis tampa niekam nereikalingas, jis vežamas į kapus ir užkasamas į žemę. Visos tad gėrybės ir rūpesčiai, skiriami kūno reikalams, tik tol yra brangintini, kol dvasia yra kūne; jai apleidus kūną, netenka vertės visos kūniškos gėrybės.

Trečias skirtumas yra, kad žemiškomis gėrybėmis, kurias atstovauja žemiškas vanduo, galima naudotis tik dalimis, po truputį, pamažu; juk nieks negali kartu išgerti visų vandenų, apsivilkti visais drabužiais, suvalgyti visus valgius, kurių kas turi savo žinioje bei savo valdžioje, todėl ir malonumas, kuris plaukia iš žemiškų gėrybių yra dalinamas, susmulkinamas, dėl to silpnas, mažas ir nepakankamas žmogaus neribotiems troškimams numalšinti. Štai kodėl šio pasaulio sūnūs niekad nėra ramūs, visuomet alkani, visuomet ieško tolydžio didesnių įspūdžių iki nesunaikina savo sveikatos ir gyvybės.

Visai kitaip yra su Kristaus teikiamuoju vandeniu. Žmogus jį gauna be saiko, nes šaltinio pavidale, gauna visą kartu, todėl malonumas ir džiaugsmas, kuris plaukia iš to neskaidyto šaltinio yra taip didelis, kad užmuša visus kitus džiaugsmus, kurie plaukia iš žemiškų gėrybių. Todėl kas kartą paragavo to džiaugsmo, nieko daugiau nenori. *"Kaip saldžios yra tavo ištarmės mano burnai"*, šaukia psalmininkas, Ps. 118, 103.

Tas šaltinis, iš kurio plaukia be saiko gyvasis vanduo, yra pati Švenč. Trejybė: *"Jis (angelas) parodė man gyvojo vandens upę, blizgančią, kaip krištolas, išeinančią iš Dievo ir Avinėlio sosto"*, Apr. 22, 1.

Kad Švenč. Trejybė apsigyvena žmoguje, žinome tai iš

to paties Išganytojo lūpų: *"Jei kas mane myli, tas laikys mano žodžius; ir mano Tėvas jį mylės; mes pas jį ateisime ir pasidarysime pas jį buveinę"*, Jono 14, 23.

Švenč. Trejybė nepasilieka žmoguje be tikslo ir be darbo, bet virsta gausiausiu išganingų darbų šaltiniu: *"Vanduo, kurį aš jam duosiu, bus jame šaltinis vandens trykštančio į amžinąjį gyvenimą"*, Jono 4, 14. *"Kas tiki į mane, kaip sako Raštas, iš to vidaus tekės gyvojo vandens upės"*, Jono 7, 38.

Prašykime tad nuoširdžiai mūs Išganytojo, kad suteiktų mums to vandens, nes tik prašantiems suteikia: *"Jei tu pažintumei Dievo dovaną ir kas yra tas, kurs tau sako: Duok man gerti, tu tikrai būtumei iš jo prašiusi ir jis duotų tau gyvojo vandens"*, Jono 4, 10. Neapsileiskime, bet karštai prašykime.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpaties Išmintie, didelė yra Tavo dovana vanduo žemėje, nes, kur jo yra, ten laikosi ir tarpsta visokia gyvybė, ten žemė pasipuošus žolynų kilimais, ten medžiai veržiasi į padanges, o jų šakose paukšteliai čiulba duodami Tau garbę, ten ir žmogus randa sau vietos, randa maisto ir pastogės. Dėlto ir rojus, kuriame apgyvendinai mūsų pirmuosius tėvus, pilnas buvo visokios gyvybės, nes net keturios upės linksmino gyventojus ir malšino jų troškulį. Priešingai, kur trūksta vandens, ten mirtis viešpatauja, o žmogus, užklydęs į tą mirties karalystę, skuba ją apleisti.

Tačiau, Viešpatie, visos tos gyvybės, kuriomis džiaugiasi mūsų akys ir kurios laikosi šiuo žemišku vandeniu, su visais savo gražumais ir įvairumais negali susilyginti su tąja gyvybe, kuri buvo pas Tėvą ir mums pasirodė, nes yra tai toji gyvybė, kuria gyvas visas dangus, todėl tiek kartų ji viršija visas žemiškas gyvybes, kiek kartų dangus viršija žemę. Bet ir ji negali išsilaikyti be vandens, nes iš Dievo ir Avinėlio sosto išeina gyvojo vandens upė, ant kurios krantų auga gyvybės medis, kuris duoda dvyliką sykių vai-

sius, ir kurio lapai tarnauja tautų sveikatai. Kadangi, Viešpatie, Tavo gailestingumu toji gyvybė buvo mums atnešta, buvo pasėta į mūsų širdis, reikia kad ir vanduo iš dangiškos upės būtų mums suteiktas tajai gyvybei palaikyti ir auginti. Tu, Viešpatie, teikeisi aprūpinti ir tą reikalą, nes pažadėjai prašantiems to vandens tokiame gausume, jog kiekvienas gali turėti pas save visą to vandens šaltinį, o iš šaltinio juk galima semti be saiko, to dėl be saiko esi pažadėjęs suteikti mums vandens iš dangiškos upės. Suteik tad, Viešpatie, mums to dangiško vandens, užgęsyk juo visus mūs žemiškus troškimus, kad augindami savyje dangišką gyvybę, pasidarytume verti amžinojo gyvenimo.

Pasižadame, Viešpatie, peržiūrėti šiandien visus mūsų troškimus ir užgesinti tuos, kurie mus traukia žemėn.

APIE VYNMEDĮ IR JO ŠAKELES

Vasario 17 diena

1. ĮŽANGA. Prisiminkime mūsų Išganytojo pamokymą apie vynmedį ir jo šakeles: „Aš tikrasis vynmedis ir mano Tėvas vynininkas. Kiekvieną vynmedžio šakelę manyje, nenešančią vaisiaus, jis atima, ir kiekvieną, kuri neša vaisiaus, jis apvalo, kad neštų daugiau vaisiaus," Jono 15, 1-2.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad neatimtų mus nuo vynmedžio ir nepaskirtų sudeginimui, bet kad apvalytų ir padarytų vaisingas šakeles.

MĄSTYMAS

1. VYNMEDIS

Nuėję rudenį į vynuogyną, pamatysime vynmedžius, aplipusius išsirpusiomis vynuogėmis. Prisižiūrėję arčiau, pastebėsime, kad uogos yra užaugusios ant plonų šakelių, ku-

rios laikosi storesnių, o visos pagaliau laikosi kamieno. Tačiau pastebėsime ir tai, kad ne visos šakelės yra užauginusios uogų, yra tokių, kurios gražiai žaliuoja, bet neturi nė vienos uogelės. Nuėję į tą patį vynuogyną pavasarį, pamatysime, kaip vynininkas geni nevaisingas šakeles, riša rišulėlius prakurom, o vaisingąsias apvalo nuo nereikalingų atžalų, priraišioja prie stiebų, kad uogų sunkumas nenulenktų ir nenulaužtų jų rudenį ir nesunaikintų derliaus.

Toks apie vynmedį darbas ir rūpestis buvo labai gerai žinomas visiems mūsų Išganytojo klausytojams, nes tai vyno kraštas, kiekvienas, kurs turėjo bent mažą žemės sklypelį, veisė vynmedžius, todėl gerai buvo apsipažinęs su jų auginimu. Išganytojas panaudoja tą jų žinojimą dvasiškiems dalykams dėstyti ir aiškinti.

Vynmedis yra patsai Kristus, todėl ir sako: *"aš esmi vynmedis"*. Kuo gali būti Kristus panašus į vynmedį? Vynmedis savo laukuja išvaizda atrodo visų medžių prasčiausias, tačiau savo vaisiais viršija kitus medžius, nes iš jo vaisių daromas yra vynas, be kurio neapsieina ir karaliai.

Panašiai Kristus savo laukuja išvaizda atrodė žmonėms visų žmonių prasčiausias, nes beturtis, darbininko Juozapo sūnus iš Nazareto, žydų vyriausybės paniekintas. Pranašas Izajas jau aprašinėja, kaip Kristus atrodysiąs žmonėms; atrodysiąs taip, kad nebūsią į ką pažiūrėti. Natanaelis, išgirdęs, kad surastas jau yra Mesias, Juozapo sūnus iš Nazareto, stebisi ir nenori tam tikėti, nes argi, sako, gali būti kas gera iš Nazareto. Tačiau Kristus augina vaisius, kurie viršija visų kitų medžių vaisius, jis išduoda Dievo meilės vyną, kuris svaigina geriančius, kad jie mina po kojų visas žemiškas gėrybes ir savo gyvybę atiduoda už Dievo karalystę, kas atrodo beprotybė šio pasaulio akims. Duoda vyną, kuris saugoja geriančius nuo amžinos mirties, kuris augina panas ir puošia Dievo stalą.

2. VYNMEDŽIO ŠAKOS

Vynuogės auga ant laibų šakelių, kurios laikosi storesnių, o storesnės laikosi kamieno. Tos plonos šakelės, kurios augina uogas, yra tai atskiri žmonės, kurie priklauso tautoms, o tautos, kaip storos šakos, laikosi Kristaus kamieno. Tačiau ne visi žmonės, kurie gyvena ant žemės, ištikrųjų yra Kristaus šakelėmis, o tik tie, kurie per šv. krikštą liko į jį įskiepinti, kurie yra taip artimoje vienybėje su Kristum, kad gali traukti iš jo reikalingą maistą savo gyvybei, kaip kad šaka traukia maistą iš kamieno, nes tik tokia šaka gali užauginti uogų. Todėl Išganytojas įspėja apaštalus, kad jie rūpintųsi palaikyti tą vienybę su juo: *"Aš vynmedis, jūs vynmedžio šakelės. Kas pasilieka manyje ir aš jame, tas neša daug vaisiaus, nes be manęs jūs nieko negalite padaryti"*, Jono 15, 5. Visiems labai aiški ir suprantama tiesa, nes nukirsta nuo kamieno šaka gali žaliuoti trumpam laikui, bet vaisių užauginti negali, nes nudžiūsta, neturėdama maisto.

Visi žmonės, be išimties, kurie tik gyvena žemėje gali tapti per šv. Krikštą Kristaus šakelėmis ir auginti vaisių dangiškam Vynininkui. Net nudžiūvusios per mirtiną nuodėmę ir atkirstos gali būti atgaivintos per atgailos sakramentą ir atgal vynmedžiui sugrąžintos, kol gyvena žemėje; kai atsiskiria su šiuo pasauliu, kaip nudžiūvusios arba atkirstos, amžinai atsiskiria nuo Kristaus ir negali sugrįžti prie jo.

Sielos skaistykloje ir šventieji danguje yra Kristaus šakelės, tačiau kadangi vaisių auginimo laikas jau jiems yra praėjęs, nesivadina šakelėmis, bet Kristaus mistiško kūno sąnariais, jų nieks jau negali atkirsti nuo Kristaus, nes, kalbant jo paties žodžiais, nieks negali jam atimti tų, kuriuos jam yra davęs dangiškasis Tėvas.

3. VYNININKAS

Vynininku čia yra vadinamas patsai dangiškasis Tėvas: *"ir mano Tėvas vynininkas"*. Kadangi vynmedis yra sveikas ir tobulas, todėl visas dangiškojo Vynininko rūpestis nukreiptas yra į šakeles, kad jas pagerintų ir ištobulintų, kad jas, augindamas vaisius, padidintų Vynininko turtą. Vynininko gi turtas, kurį šakelės didina, yra, kad visi žmonės pažintų Dievą, pažinę jį mylėtų ir, pildydami jo valią, gautų amžiną laimę danguje.

Kad tą tikslą pasiektų, dangiškasis Vynininkas traukia žmones prie Kristaus ir skiepija juos į vynmedį, nes tik tada galima laukti tinkamo vaisiaus, tokio būtent, kuris yra tos pačios prigimties kaip vynmedis. Be dangiško tad Vynininko rankos nieks negali tapti vynmedžio šakele: *"Nieks negali ateiti pas mane, jei Tėvas, kurs yra mane siuntęs, jo nepatrauks"*, sako Išganytojas, Jono 6, 44.

Dangiškas Vynininkas traukia mus prie Kristaus, renka ir meta lauk iš mūsų širdžių visas piktžoles, suaria jas savo žodžiu, sėja įsakymų sėklas ir renka gerų darbų vaisius.

Tačiau atsitinka, kad šakelė, nepaisant dangiškojo Vynininko rūpesčio, lieka nevaisinga, tuomet štai kas ją laukia: *"Kiekvieną vynmedžio šakelę, manyje nenešančią vaisiaus, jis atima"*, reiškia nukerta, atskiria nuo kamieno, kad nesunkintų vynmedžio, kad nekliudytų kitoms šakelėms veikti, nes, jeigu vynmedis nėra nugenėtas savo laiku, jeigu nėra jam prašalintos nereikalingos šakelės, visas medis kenčia ir užaugina mažiau ir prastesnių vaisių, todėl visi vynininkai pavasarį meta lauk galybę nereikalingų šakų.

Taip daro ir dangiškasis Vynininkas, jis meta lauk nevaisingas šakeles, atskiras sielas iš savo vynyno — katalikų Bažnyčios, katalikiškų organizacijų, vienuolynų, o tas atmetimas pasireiškia tikėjimo netekimu, pašaukimo Dievo

tarnyboje praradimu, atkritimu nuo Bažnyčios ir patekimu į įvairių sektų pinkles, doriniu ištvirkimu, žodžiu visais tais dalykais, kurie ardo vienybę su Kristum ir reiškia irimą.

Dangiškas Vynininkas kerta ne tik šakeles, vadinasi atskiras sielas, bet ir storas šakas, ištisas tautas, jeigu jos yra supuvusios ir augina tik nevaisingas šakeles. Taip nukirto žydų tautą, nuo kurios laukė vynuogių, o susilaukė vilkuogių. Taip nukirto daugelį tautų Rytuose, kurios virto herezijų ir atskalų šaltiniais, nukirto ir vakaruose ypatingai 16 šimtmetyje tas tautas, kurios savo doriniu ištvirkimu ir supuvimu teršė dievišką vynyną. Tuo būdu jis kerta ir meta lauk dviejų rūšių šakas ir šakeles, ne tik tas, kurios yra supuvusios, bet inr tas, kurios yra tuščios ir nevaisingos.

Nelieka užmirštos ir vaisingos šakelės, jos būna apvalomos nuo nereikalingų ataugų, kad atneštų daugiau vaisių. Tos nereikalingos ataugos yra įvairūs išsiblaškymai, tuščios mintys ir troškimai, kenksmingi ir pavojingi prisirišimai prie žemiškų daiktų, prie vietos, prie asmenų, žodžiu visi tie dalykai, kurie eikvoja žmogaus jėgas ir tuo jas mažina geriems darbams. Dangiškas Vynininkas pasiunčia įvairius bandymus, persekiojimus, skausmus, pagundas, tuo būdu siela apsivalo nuo nereikalingų ataugų, o visas savo jėgas tuomet įtempia Dievo tarnybai.

Dėkokime Viešpačiui, kad dar nesame nukirsti, kad turime tikėjimą, viltį ir meilę, prašykime, kad prašalintų iš mūsų gyvenimo visa, kas kliudo dangiškų vaisių auginimą, tegul čia, žemėje, mus plaka ir baudžia, tegul čia neatleidžia, kad tik amžinai nuo savęs neatmestų.

ŠIRDIES ŽODIS. Dangiškasai Vynininke, baimė mus ima išgirdus, ką Tu ketini padaryti su nevaisingomis šakelėmis, Tu ketini jas nukirsti ir be abejo mesti į ugnį, nes niekam daugiau jos nereikalingos, o ir visi vynininkai ne kitaip elgiasi su nukirstomis šakelėmis.

Mes esame tomis nevaisingomis šakelėmis, todėl gręsia

mums nukirtimo ir sudeginimo pavojus. Pažvelgę į savo gyvenimą ir palyginę Tavo suteiktas mums malones su darbais, kuriuos atlikome, neišdrįsime pasakyti, kad nė viena Tavo malonė nebuvo tuščia mumyse, kaip kad Tavo uolusis apaštalas šv. Povilas galėjo pasakyti, priešingai, rasime daug malonių suteiktų, įvairių įkvėpimų, pamokymų ir gražių pavyzdžių pavidale, kurios neatnešė Tau laukiamo vaisiaus. Jeigu Tavo Sūnus, mūsų Mokytojas, liepia jaustis ir vadinti save nenaudingais tarnais net tada, kai būsime viską padarę, ką turėjome padaryti, tai kokiu vardu galėsime save pavadinti tada, kai nebūsime visko padarę, ką turėjome padaryti. Noroms nenoroms turime sau taikinti nevaisingų šakelių vardą, o su juo pasiduoti ir nevaisingų šakelių likimui, būti nukirstiems ir įmestiems į ugnį.

Tačiau, Viešpatie, kol dar nesame nukirsti, kol dar Tavo teisingumas neverčia Tavęs atiduoti, ką esame užsipelnę, tegul bus mums leista šauktis Tavo gailestingumo ir maldauti, kad padarytumei iš mūsų vaisingas šakeles, nes Tu viską gali, Tu gali, pagal šv. Jono Krikštytojo pasakymą, iš akmenų padaryti Abraomo sūnus. Suminkštink tad mūsų kietas širdis, įkvėpk į jas gyvybės dvasią, kad pradėtume auginti tikrus atgailos vaisius.

Pasižadame šiandien gyventi tąja mintimi, kad esame vynmedžio šakelėmis, todėl privalome auginti vynuoges, o ne erškėčius, daryti tokius darbus, kurie patinka Tavo akims ir vengti tų, kurie kaip erškėčiai visus duria.

APIE PASTANGAS GILIAU PAŽINTI DIEVO IŠMINTĮ

Vasario 18 diena

1. ĮŽANGA. Prisiminkime Patarlių knygos žodžius, kuriais Išmintis yra statoma lygiomis su gyvybe ir išganymu: „Kas mane suras, tas suras gyvybę ir pasisems išganymą iš Viešpaties: o kas nusidės prieš mane, tas padarys skriaudą savo sielai. Visi, kurie manęs nekenčia, myli mirtį," Pat 8, 35-36.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad teiktųsi uždegti mūsų širdis Išminties meile, kad jos ieškotumėm visu savo gyvenimu ir kad paskaitytumėm kvailyste visas žemiškas išmintis.

MĄSTYMAS

1. IŠMINTIES REIKALINGUMAS

Lygindami žmogų su kitais gyviais, šios žemės gyventojais, rasime jį daug silpnesnį už daugelį jų. Neturi jis nei sparnų, kad galėtų kaip paukštelis skrajoti po orą, neturi nei greitų kojų, kad galėtų pabėgti nuo žvėrių arba juos pasivyti, neturi stiprių akių, kad galėtų matyti tamsumoje, neturi nei stiprių kumščių, kad galėtų užpultas apginti savo gyvybę. O visgi žmogus viešpatauja visais gyviais, o anie traukiasi jam iš kelio. Klausimas tad yra, kur glūdi žmogaus galybė, ką reikia daryti, kad padidintų tą galybę.

Atsakymą randame pirmuose šv. Rašto puslapiuose, kur pasakyta, kad žmogus iš Dievo yra gavęs valdžią ant visų žemesnių sutvėrimų: *"Sutverkime žmogų,* sako Dievas, *sulyg mūsų paveikslu ir panašumu, o tegul viešpatauja jū-*

rų žuvimis ir dangaus sparnuočiais, žvėrimis ir visai žemei, ir kiekvienam šliužui, kuris juda žeme", Prad. 1, 26.

Žmogaus tad gyvybė eina iš Dievo ir slypi ne jo kojose, rankose ar akyse, bet dvasioje, vadinasi, toje pusėje, kuria jis yra panašus į Dievą. Kadangi ne visi žmonės lygiai yra panašūs į Dievą, ne visi tad turi lygią galybę, tie turi didesnę, kurie turi daugiau panašumo, kurie gi turi mažiau panašumo, turi mažiau ir galybės, nors turėtų labai stiprias ir kojas ir rankas. Norint tad padidinti žmogaus galybę, reikia lavinti ir mankštinti ne jo kojas ir rankas, bet jo dvasią, o dvasioje jo protą ir valią.

Paskatinti žmogų lavinti savo dvasią ir ją tobulinti, Dievas pasėjo į žmogaus prigimtį didelį tiesos troškimą, kuris nežuvo net gimtajai nuodėmei įvykus, nes ir labiausiai pagedęs žmogus myli tiesą, jis gali kitiems jos nesakyti, bet nenorėtų, kad jam būtų meluojama, kad jis būtų apgaudinėjamas, vadinasi, tiesos meilė yra išlikusi jame.

Tačiau ne visa tiesa lygiai yra žmogui reikalinga ir ne visa jam lygią naudą neša, o yra net tokių, kurios jam kenkia, todėl jas pažinti Dievas draudžia. Pirmieji tėvai, pav., nežinojo, koks yra skirtumas tarp gera ir bloga. Toji žinia jiems buvo ne tik nereikalinga, bet kenksminga, todėl Dievo buvo draudžiama. Kai pasidavė gundymui, kai pažino skirtumą tarp gera ir bloga, peržengdami Dievo draudimą, nebuvo dėl to laimingesni ir geresni. Pajutę visą skriaudą, kurią sau padarė tuo pažinimu, labai gailėjosi, visa būtų atidavę, kad kas būtų išėmęs jiems iš minčių, iš galvos ir jausmų tą pažinimą, kad būtų grįžęs nekaltumas, kurį anksčiau turėjo. Palaimintas yra tas nežinojimas, kuriuo dora siela nežino ištvirkimo paslapčių, kuri yra kaip mažas vaikelis, nežinąs daugelio dalykų.

Bet ir naudingosios tiesos ne visos yra lygiai naudingos bei reikalingos; galime, pav., žinoti, kiek yra žvaigždžių danguje, kiek vandens lašų jūrose, kiek — vabalų, paukščių ir žvėrių; galime ištirti jų gyvenimus, būdus ir elgesį, bet

jeigu nežinosime apie save, kas mus laukia ateity ir po mirties, nedaug mums padės anos žinios apie žvaigždes, vabalus ir žvėris, todėl Išganytojas ir sako mus įspėdamas: *"ką padėtų žmogui, jei jis laimėtų visą pasaulį, o savo sielai kęstų nuostolį"*, Mato 16, 26.

Čia ir glūdi visa žmogaus nelaimė: nors tiesos troškimas jame liko po gimtosios nuodėmės, tačiau tasai troškimas nukrypo į netaip naudingas arba net kenksmingas tiesas ir taip buvo užmirštos ar visai neištirtos tiesos, liečiančios jo amžiną likimą. Štai kodėl žmonės labai noriai klauso pasakojimų apie gamtą, apie politiką, ypatingai apie įvairias piktadarystes, ištvirkimus, pasileidimus, vagystes, žmogžudystes, neištikimybę moterystėje; žinių apie jas pilnos knygos, laikraščiai, kuriuos žmonės ryte ryja, būdami tos nuomonės, kad reikią viską žinoti, tačiau tą „viską" taiko ne tiesoms, kurios padaro mus tikrai išmintingus, galingus, panašius į Dievą tobulumu, bet tiesoms, kurios kursto mūsų geidulius, temdo protą ir veda prie užtrynimo Dievo paveikslo mumyse.

Palaimintas tad, tūkstantį kartų palaimintas yra tas žmogus, kuris neįsileidžia į savo širdį ir mintis tų tiesų, kurias pasaulis gaudo ir brangina, ir kurios užkerta kelią į Dievą, bet visas savo jėgas skiria ieškoti Dievo išminties ir jai įgyvendinti savo darbuose.

Toks mokslas yra a) tobuliausias iš visų mokslų, nes veda žmogų į amžiną laimę, todėl Išminties knyga laimina žmogų, kuris pasilieka išmintyje, Iz. 14, 22.

Yra b) kilniausias, nes daro žmogų panašų į patį Dievą, Dievo prietelystės dalininku: *"Išmintis yra begalo didelis turtas, o tie kurie juo naudojasi, tapo Dievo prietelystės dalininkais"*, Išm. 7, 14.

Yra c) naudingiausias, nes veda į nemirtingąjį gyvenimą: *"Išminties geidimas nuves į amžiną karalystę"*.

Yra d) maloniausias, *"nes neturi kartumo jo apsiėji-*

mas, nė nuobodumo jo sugyvenimas, bet džiaugsmo ir linksmybės", Išm. 8, 16.

2. DVEJOPA IŠMINTIS

Žmogus savo grynu protu gali susekti daugelį tiesų, ne tik tų, kurios liečia gamtą ir jos gyventojus, bet ir tų, kurios liečia Dievą, gamtos Kūrėją. Gali, pav., surasti, kad Dievas yra vienas, viso pasaulio sutvėrėjas, kad išmintingas, galingas ir t.t., o tą galėjimą patvirtina ir šv. Povilas: *"Kas jame (Dievuje) neregima, jo amžinoji galybė ir dievystė, tai nuo pat pasaulio įkūrimo galima matyti proto šviesa iš padarytųjų dalykų"*, Rom. 1, 20.

Tačiau tas Dievo pažinimas iš padarytųjų dalykų gryno proto šviesa yra menkesnės vertės, negu tas pažinimas, kurį patsai Dievas mums duoda apie save apreiškimo keliu, ir kurį mes gauname iš tikėjimo. Pirmasis pažinimas apšviečia tik protą, jį padaro turtingesnį ir tobulesnį, bet valia lieka nepaliesta, ji šaltai žiūri į tas prote esančias tiesas. Antrasis, kuris plaukia iš tikėjimo, stipriau apšviečia protą, išjudina ir įkaitina valią. Valia pradeda matyti Dievuje savo gerovę, laimę ir tikslą, ir ima veržtis prie Dievo kaip savo didžiausio turto, niekindama visas kitas žemiškas gėrybes.

3. DIEVO PAŽINIME NUOLAT REIKIA ŽENGTI PIRMYN

Jokios tiesos žmogus veltui negauna. Ji reikalauja įsitempimo, reikalauja darbo; juo tiesa yra didesnė ir gilesnė, juo daugiau ima darbo ir laiko.

Gamtos tiesos, kurios yra pasiektos iki šios dienos, daug yra paėmusios žmonių darbo ir laiko. Nevienas mokslininkas ir gyvybę yra atidavęs už tas tiesas. Prisiminę, kiek yra visam pasauly mokslininkų, kiek mokslo įstaigų, universitetų, akademijų, suprasime, kaip sunkiai tiesa yra žmogui prieinama ir pasiekiama.

Jiegu gamtos tiesos yra taip sunkiai pasiekiamos, tai ką besakyti apie Dievo pažinimą, kuris yra tos gamtos kūrėjas ir tik vienu savo žodžiu yra tą gamtą sukūręs. Kiek tad darbo, kiek laiko reiktų pašvęsti, kad nors kibirkštėlę šviesos pasiektume apie Dievą, kuris nepalyginamai viršija visas gamtos paslaptis.

Yra žmonių, kurie Dievo meilės apimti dirba visą savo gyvenimą, kad aiškiau ir giliau pažintų Dievą, todėl ir šviečia jiems Dievas kaip vidudienio saulė.

Kadangi Dievas yra be galo didelis, todėl nepabaigtai galime prie jo artintis, kas kart giliau jį pažindami ir karščiau mylėdami ir niekados negalėsime su juo susilyginti, negalėsime jo išsemti.

Negaiškime tad laiko žemėje, rankiodami tuščias ir nereikalingas žinias, kurios drumsčia sielą ir kursto geidulius, bet naudokimės kiekviena proga, kad geriau ir giliau pažintume Dievą, karštai prašykime, kad uždegtų mūsų širdis dideliu Dievo pažinimo troškimu, pagal Jokubo apaštalo patarimą: *"O jei kam jūsų trūksta išminties, tegul prašo Dievą, kurs duoda visiems apsčiai ir neprikaišioja, ir jos bus jam duota"*, Jok. 1, 5.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, mes bijomės mirties, o mylime gyvybę, nes su gyvybe yra surišti visi mus džiaugsmai, viltys ir laimė. Tačiau, kad išlaikytume gyvybę ir apsisaugotume nuo mirties, reikia išminties, nes tik išmintis teikia galybę kovoti su mirtimi ir nugalėti ją. Mažas vaikas, kuriam visiškai trūksta išminties, greit būtų mirties nugalėtas, jeigu ne Tavo gailestingumas, kuris šalia jo pastatė suaugusio žmogaus išmintį, kad globotų ir saugotų vaiką, kol jo paties išmintis nepasidarys pakankamai galinga, kad pajėgs atremti mirties pavojų ir rūpintis savo gyvybės reikalais.

Kadangi, Viešpatie, išmintis taip labai mums reikalinga, todėl Tu pasėjai kiekvieno žmogaus širdy didelį jos troškimą. Kaip išalkę viduriai trokšta maisto, taip mūs protas

tiesos, kuri sudaro pamatus išminčiai, nes tik žmogus daug žinąs, matęs daugelio dalykų pradžią ir pabaigą, gali atspėti tikrą dalykų vertę, iš dabarties gali atspėti ateitį, atseit, būti išmintingu, jeigu pikti palinkimai ir geiduliai nėra aptemdę jo proto. Visi tad norime daug žinoti, kad panaudotume tas žinias mūsų išminčiai padidinti. Mažas vaikelis apipila kasdien suaugusius šimtais klausimų, nes nori žinoti tų daiktų vertę ir prasmę, kuriuos mato jo akys, girdi jo ausys. Ieško žinių ir suaugusieji, ir seni, ir mokslininkai, visi graibo laikraščius, klauso prakalbų, skaito žvaigždes danguje, lašus vandens, žoles, vabalus ir kitus gyvius žemėje, nes visi nori žinoti, visi nori padidinti savo išmintį.

Tačiau, Viešpatie, mūsų nelaimės prasideda tada, kai pradedame ieškoti ne tų žinių, kurios veda prie Tavęs — amžinos Išminties, bet tų, kurios kursto mūsų geidulius ir veda prie kūniškos išminties. Tokią išmintį pasiekė mūsų pirmieji tėvai, norėdami sužinoti, koks yra skirtumas tarp gera ir bloga; prie tokios išminties eina visas pasaulis, rinkdamas žinias iš kūno karalystės. Bet toji išmintis yra priešinga Tavo Išminčiai, todėl išmintingi kūno išmintimi negali Tavęs, amžinos Išminties, pažinti, dėl to Tu ketini sunaikinti išmintingųjų išmintį ir niekais paversti gudriųjų gudrybę. Tu tai padarei, Viešpatie, siųsdamas apaštalus skelbti evangeliją, tarp kurių nebuvo nei vieno Rašto žinovo, nei vieno išmintingo, nei vieno pasaulio tyrinėtojo, pagal Tavo apaštalo šv. Povilo liudymą, o visgi jie nugalėjo pasaulį: *"Nes pasauliui savo išmintimi nepažinus Dievo jojo išmintyje, Dievui patiko išganyti skelbimo paikybe tuos, kurie tiki... Nes iš Dievo einanti paikybė yra išmintingesnė už žmones ir iš Dievo einanti silpnybė stipresnė už žmones"*, I Kor. 1, 21 ir 25.

Apgink, Viešpatie, savo malone mus nuo šio pasaulio išminties ir padaryk galingus Tavo išmintimi.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien kreipti dėmesį į tokias žinias, kurios veda prie Tavo išminties, ir atmesti visas kitas, kurios eina iš pasaulio ir traukia į pasaulį.

KRISTUS YRA KELIAS, TIESA IR GYVYBĖ

Vasario 19 diena

1. ĮŽANGA. Prisiminkime mūsų Išganytojo žodžius, kuriais jis siūlosi būti mūsų kelias į amžinybę, šviesa kelionėje ir gyvybės gausumas amžinybėje: „Aš kelias, tiesa ir gyvenimas. Nė vienas neateina pas Tėvą, kaip tik per mane," Jono 14, 6.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mus patrauktų eiti per Kristų į laimingą amžinybę, nes nė vienas negali ateiti pas jį, jeigu Tėvas, kurs yra jį siuntęs, jo nepatrauks.

MĄSTYMAS

1. KRISTUS YRA KELIAS

Pažvelgę į žemę iš didelės aukštumos, gauname įspūdžio, kad žemė yra apgyventa ne žmonėmis, bet skruzdėmis, kurios labai gyvai bėgioja, pilni jų keliai, kovoja ir dirba, lyg kažko ieškodamos. Klausimas tad kyla, kokia jėga judina žmogų, verčia jį išeiti į kelius ir laukus, verčia jį kovoti ir dirbti.

Toji jėga, kuri judina žmogų ir neleidžia jam ramiai ilsėtis yra laimės troškimas, kuris yra taip gilus, platus ir didelis, kad nė vienas surastas daiktas negali jo užgesinti, todėl žmogus, paragavęs vieno daikto, tuojau juo apsidžiaugia ir skuba griebtis kito, kad paskui, ir tuo apsidžiaugęs, griebtųsi trečio ir taip laksto visą gyvenimą nuo vieno daikto prie kito, kaip toji bitė skraido po žiedus, ieškodama medaus.

Laimės atžvilgiu žmogus neturi laisvos valios, jis šoka

jos ieškoti su tokiu būtinumu ir su tokia jėga, kaip kad akmuo, išmestas aukštyn, krinta atgal į žemę; ką tik daro: ar meldžiasi, ar linksminasi, ar šoka, ar net save žudo, viską daro laimės vardu. Laisvė prasideda tada, kada žmogus pradeda galvoti, kuris iš įvairių daiktų, kurie yra jo mintyse, gali padaryti jį laimingą. Čia ir pradeda skirtis žmonių keliai. Vieniems atrodo, kad turtas, nes turtais galima patenkinti visas savo užgaidas, galima turėti, ko tik nori, todėl ir renkasi savo gyvenimui tokį kelią, kuris žada laimėti didelius turtus. Kitiems atrodo — garbė, todėl ir svajoja apie tokius darbus, kuriais galėtų pasiekti daugiau garbės. Trečius traukia prie savęs mokslai, ketvirtus kitų valdymas, kūno geidulių patenkinimas, žodžiu, kur kas mato savo laimę, į tą pusę kreipia ir savo gyvenimą ir skinasi kelią.

Kadangi tikra žmogaus laimė yra tik Dievuje, nes, būdamas sutvertas pagal Dievo paveikslą ir panašumą, turi neribotai didelius troškimus, o tokius troškimus patenkinti gali tiktai neribotai didelis daiktas; juo yra vienas Dievas, todėl tik tie suras tikrą laimę, kurie jos ieškos Dievuje, visi kiti turės prasilenkti su savo laime.

Bet ir Dievo ieškotojai gali prasilenkti su savo laime, jeigu nesuras tikro kelio prie Dievo, o tas kelias yra daug sunkesnis ir painesnis, negu visi kiti keliai, kurie veda į žemiškus tikslus ir laimę. Patsai Išganytojas mus įspėja, kad *"ne kiekvienas, kurs man sako: Viešpatie, Viešpatie! įeis į dangaus karalystę, bet kas daro valią mano Tėvo, esančio danguje, tas įeis į dangaus karalystę"*, Mato 7, 21.

Kokia gi yra Tėvo valia norintiems įeiti į dangaus karalystę? Ogi, kad visi žmonės klausytų Kristaus. *"Šitas mano mylimasis Sūnus, kurį aš sau labai pamėgau; jo klausykite"*, sako dangiškasis Tėvas Taboro kalne, Mato 17, 5. Kas tad nori būti išganytas, turi klausyti Kristaus, nes tokia yra dangiškojo Šeimininko valia. Jis nenorėjo palikti žmones, kad klaidžiotų tamsybėse po šios žemės dykumas

ir atsidurtų pavojuje prarasti amžiną laimę. Pasiuntė savo Sūnų būti jiems vadu, kad kiekvienas, kuris eis paskui jį, nežūtų, bet gautų amžiną gyvenimą.

Kristus tad yra vienintelis Dievo įgaliotas vadovas į dangų ir ne tik vadovas, bet ir kelias, nes paliko mums gyvenimo pavyzdį, kad mes visi gyvendami, kaip jis gyveno, darydami, kaip jis darė, nueitume pas Dievą. O kad kas neabejotų ir nebandytų ieškoti kito kelio pridūrė, kad *"nė vienas neateina pas Tėvą, kaip tik per mane"*, Jono 14, 6.

Kitoje vietoje Išganytojas pareiškė tą pačią mintį, siųsdamas apaštalus skelbti evangeliją: *"Eidami į visą pasaulį, skelbkite evangeliją visam sutvėrimui. Kas tikės ir bus pakrikštytas, tas bus išganytas; kas gi netikės, bus pasmerktas"*, Morkaus 16, 16. Būti pakrikštytam, reiškia būti Kristaus šalininku ir jo pasekėju, priimti jo mokslą ir gyventi jo gyvenimu. Kas to nepadarys, tam nebus danguje vietos. Todėl ir Bažnyčia teikia krikštą tik tiems, kurie pasižada ir užtikrina gyventi Kristaus gyvenimu, nes jis yra vienintelis kelias į dangų.

2. KRISTUS YRA TIESA

Kas nori siekti kokio nors tikslo, uoliai rūpinasi nors bendrais bruožais pažinti tą tikslą, nes nepažįstant tikslo, negali kilti mūsų širdy jo troškimas ir tuo pačiu negali prasidėti jo siekimas. Štai kodėl norintieji pasiekti turtus stropiai seka: kas kur perkama ar parduodama, kur yra kokios brangenybės ir koki keliai veda jas įsigyti.

Panašiai turi elgtis tie, kurie nori nueiti pas Dievą, turi rūpintis visu savo gyvenimu kas kart labiau pažinti Dievą, daugiau žinių prisirinkti apie jį. Jeigu žmogus to nedaro, tai ženklas, kad jis nenori eiti pas Dievą. Jeigu jis uoliai renka įvairias žinias apie tvarinius, apie žmones, jų gyvenimą ir ištvirkimus, apie Dievą žinių rinkti nenori, nes jos jam atrodo labai nuobodžios ir nepatrauklios, tikras pažy-

mys, kad jis mato savo amžiną tikslą ne Dievuje, o tvariniuose.

Kadangi Dievas gyvena neprieinamoje šviesoje, todėl ir norintieji pažinti Dievą negali prie jo prieiti arti, kad galėtų jį pamatyti. Tačiau Dievas savo gailestingume nepaliko nesutvarkęs ir šio reikalo. Jis aprengė savo Sūnų žmogiška prigimtimi ir pasiuntė jį žemėn, kad žmonės, pažindami Sūnų, pažintų ir Tėvą, nes Sūnus yra tobuliausias Tėvo paveikslas, judviejų abiejų yra viena ir ta pati prigimtis.

Apaštalas Pilypas, dažnai girdėdamas Kristų kalbantį apie savo dangiškąjį Tėvą, pareiškė noro pamatyti jį: *"Viešpatie, parodyk mums Tėvą, ir bus mums gana. Jėzus jam atsakė: Tiek daug laiko esu su jumis, ir jūs nepažįstate manęs? Pilypai, kas mane mato, mato ir Tėvą. Kaip gi tu sakai: Parodyk mums Tėvą? Ar jūs netikite, kad aš Tėvuje ir Tėvas yra manyje?,* Jono 14, 8—10. Kas tad nori pažinti savo amžinąjį tikslą, dangiškąjį Tėvą, tas turi rūpintis pažinti Kristų, nes tik per Kristų galime tobulai Dievą pažinti. Kas gi sakytų pažįstąs Dievą, bet nepažintų Kristaus, tas būtų melagis, nes be Kristaus negalima pažinti Dievo, todėl iki Kristui labai menkas buvo Dievo pažinimas žemėje, o ir šiandien užmiršdami Kristų užmiršime ir Dievą.

3. KRISTUS YRA GYVYBĖ

Kiekvienas žmogus myli ir brangina savo gyvybę, saugoja ją nuo ligų ir mirties, nori, kad toji gyvybė būtų tolydžio geresnė ir tobulesnė, todėl mažas vaikas svajoja apie tuos laikus, kai jis bus didelis, ligonis svajoja sveikatą, bemokslis — apie mokslus, vargšas — apie turtus, žodžiu, kiekvienas nori pagerinti savo gyvenimą. Net bedieviai ir visokio plauko kultūrininkai nesitenkina tuo, ką turi, bet svajoja apie gyvenimo pagerinimą, apie kultūrą, apie pažangą; savo nuolatiniais apie jas šūkavimais taip įsipyko mūsų ausims, kad jos jau nebepakelia jų šūkių.

Kadangi visa žmonija trokšta eiti pirmyn, trokšta gerinti savo gyvenimą, klausimas tad kyla, į kurią pusę žmonija eidama pasieks gyvenimo pagerėjimo, į kurią pusę turi kreipti savo darbus ir troškimus, kad tas gyvenimas iš tikrųjų pasidarytų geresnis.

Yra tokių, kuriems atrodo, kad gamtos mokslai išgelbėsią žmoniją, reikia tad visomis jėgomis stengtis kas kart giliau pažinti gamtą, išplėšti jai jos paslaptis, aprūpinti žmogų duona, pastoge ir drabužiu, tuomet jis bus laimingas.

Kristus atsako į tas pastangas: *"Žmogus yra gyvas ne viena duona, bet kiekvienu žodžiu, kurs išeina iš Dievo burnos"*, Mato 4, 4. *"Ieškokite visų pirma Dievo karalystės ir jos teisybės, o visa tai bus jums pridėta"*, Mato 6, 33.

Yra ir tokių, kuriems atrodo, kad gyvenimo pagerinimui reikią išnaikinti tikėjimą žemėje, numesti Dievą nuo sosto ir ant jo pasodinti žmoniją. Kiekvieną žmogų auklėti taip, kad jis visus savo darbus skirtų tai sėdinčiai soste žmonijai, kaip kad tikintis žmogus aukoja Dievui savo širdį ir darbus.

Kristus atsako: *"parašyta: Viešpatį, savo Dievą tegarbinsi ir jam vienam tarnausi"*, Mato 4, 10. *"Aš atėjau, kad turėtų gyvenimo ir apsčiau turėtų"*, Jono 10, 10. Kas tad nori pagerinti savo gyvenimą — ar tai bus karaliai ir valstybės, tautos ar jų valdžios, žmonių minios ar atskiri asmenys — tegul kreipiasi į Kristų, nes jis yra gyvybė, toji būtent, kuri buvo pas Tėvą, kuria džiaugiasi visas dangus, kuria dangiškas Tėvas norėjo apdovanoti ir žemę. Nesą tad kito vardo po dangumi, per kurį žmonija turėtų būti išganyta, turėtų pagerinti savo gyvybę.

Mes, kurie tarnaujame Dievui, kurie tikime į Kristų, norėdami patobulinti mūsų gyvenimą, nesikreipkime į šio pasaulio skelbiamąsias bedieviškas kultūras, bet kreipkimės į Kristų, stenkimės geriau jį pažinti, gyventi jo gyvenimu, tuomet būsime į jį panašūs. Jis yra tokia gyvybė, kad kiekvienas, kurs į jį tiki, nors būtų numiręs, bus gyvas.

Prašykime Viešpaties malonės, kad šio pasaulio šūkiai mūsų nesuklaidintų ir nesutrukdytų mūsų kelionės į amžinybę per Kristų, nes jis yra kelias, tiesa ir gyvybė.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, keleiviai mes esame, nes neturime čia pastovios buveinės, bet nuolat žengiame pirmyn; kiekviena diena, kurią pragyvename žemėje, tolina mus nuo lopšio, artina prie kapo, artina prie amžinybės, kuri prasideda už kapo, kuri vieniems bus laiminga, kitiems skaudi ir nelaiminga. O sunki yra toji kelionė, nes niekad nebuvę tame krašte, į kurį keliaujame, nežinome ir kelio, teisingai tad Tavo Sūnaus apaštalas Tomas, tarsi visos žmonijos vardu paklausė: *"Viešpatie, mes nežinome, kur tu eini; kaip gi galime žinoti kelią?"* Tačiau, Viešpatie, Tu pasigailėjai mūsų ir mus rūpinai tuo reikalu; Tu nepalikai mūsų vienų klaidžioti šio pasaulio dykumose, bet atsiuntei Vadą, Tavo Sūnų, iš to krašto, kuriame Tu gyveni, o į kurį ir mums reikia keliauti, nes ten yra tikroji mūsų tėviškė, pastovi mūsų buveinė. Tegul tad nieks daugiau iš mūsų nedrįsta sakyti: "kas yra buvęs anam krašte? kas yra jį matęs? arba kas iš ano krašto yra sugrįžęs?" Tavo Sūnus yra buvęs aname krašte, jis yra jį matęs, jis yra iš jo atėjęs, argi gali būti geresnis, tikresnis ir neklaidingesnis vadas? Žmogiška savo prigimtimi jis yra mums gyvenimo pavyzdys. Jei tik mokėsime būti į jį panašūs, tikrai nepaklysime, keliaudami per šio gyvenimo dykumas, nes jis yra kelias. Kadangi jo žmogiška prigimtis yra vienybėje su dieviškąja, todėl kartu yra tiesa, nes Tu, Viešpatie, esi tiesa, o Tavo ir Sūnaus viena yra prigimtis. Jis yra ir gyvybė, toji būtent, kuri buvo pas Tave ir mums apsireiškė, todėl atėjo suteikti mums gyvybės, kad kiekvienas apsčiai jos turėtų. Tavo Sūnus tad atnešė mums viską, ko tik mūsų širdis gali trokšti, tačiau trūksta mums jėgų eiti paskui jį, o tik Tu vienas gali jas suteikti, nes nė vienas negali ateiti pas Tavo Sūnų, jeigu Tu, kurs esi jį siuntęs, jo nepatrauksi. Patrauk tad mus visus prie Tavo Sūnaus, kad jame viename

matytume savo išganymą, o ne pasaulio skelbiamose kultūrose ir pasaulio išrastose priemonėse, kad neužsikrėstume pasaulio vyliais ir jo šūkiais.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien klausyti Tavo įkvėpimų, sekti, ką Tu kalbėsi mūsų sielose ir neperžengti nė vieno Tavo Sūnaus įsakymo, kad pasirodytume norį eiti paskui jį.

APIE RAMYBĘ IR PERGALĘ PER KRISTŲ

Vasario 20 diena

1. ĮŽANGA. Prisiminkime mūsų Išganytojo žodžius, kuriais jis ramina nuliūdusius apaštalus atsisveikinimo naktį ir ragina pasitikėti juo, nes jis yra nugalėjęs pasaulį: „Tai aš jums kalbėjau, kad turėtumėte manyje ramybės. Pasaulyje jus turėsite suspaudimo; bet pasitikėkite, aš apgalėjau pasaulį," Jono 16, 33.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad visose mūsų kovose ir priespaudose ieškotume rimties ne tvariniuose, ne žmonėse, bet jo Sūnuje, būdami tikri, kad išeisime nugalėtojais, jei tik juo pasitikėsime ir vartosime tuos ginklus, kuriais jis nugalėjo pasaulį.

MĄSTYMAS

1. RAMYBĖS IR NERAMUMO PRIEŽASTIS

Norėdami suprasti, kas vyksta žmogaus dvasioje, kai jaučia savyje ramybę arba nerimą, eikime į upės krantą bent mintimis ir žiūrėkime į bėgantį vandenį. Vienoje vietoje pamatysime vandenį lygiai ir ramiai tekantį, kitoje kunkuliuojantį, sūkuriuojantį ir neramų. Ramus vanduo būna tada, kai upės vaga yra lygi, lygiai ir nelabai nuolaidi, tuomet vanduo, nesutikdamas kliūčių, ramiai plaukia į jūrą.

Ten, kur upės dugnas nelygus, akmenuotas, vanduo sutinka kliūčių, kurias turi arba peršokti, arba apeiti aplink, todėl vanduo ten pradeda virti, kunkuliuoti ir darytis neramus.

Žmogaus gyvenimas daugeliu atžvilgių panašus į upės tekantį vandenį. Vanduo čia yra įvairūs žmogaus rūpesčiai ir darbai, kuriais jis nori patenkinti savo troškimus ir meilę. Upės vanduo dėlto teka, kad nori patekti į jūrą. Jeigu tie troškimai ir ta meilė nesutinka kliūčių, tuomet žmogaus viduje viešpatauja ramybė, sakome — žmogaus gyvenimas ramiai plaukia. Kuomet gi sutinka kliūčių, kurios neleidžia ramiai siekti norimo daikto, prasideda kova su kliūtimis, stengiamasi jas pašalinti nuo kelio, ir juo kliūtys yra didesnės, juo daugiau ima jėgų joms nugalėti. Štai, pav., žmogui reikia eiti prieš vėją. Jis eina pirmyn, o vėjas stumia atgal. Kad nueitų, kur reikia, turi nugalėti vėjo pūtimą ir žengti pirmyn, o juo vėjas yra didesnis, juo daugiau reikia įsitempti, kad vėją nugalėtume, ir spirtis, kad nenuneštų atgal.

Jei gyvenimo kliūtys yra mažos arba žmogus jaučiasi turįs pakankamai jėgų kovoti su jomis, tai kyla žmoguje drąsa ir noras stoti į kovą. Jei kliūtis yra didesnė už jo jėgas — kyla baimė ir nerimas. Tuomet žmogus dairosi ir ieško pagalbos, kad bendromis jėgomis galėtų kliūtį pašalinti. Jeigu tokios pagalbos neranda, pradeda labai bijoti ir nerimti, o nerimas būna didesnis, jei didesnis yra prisirišimas ir karštesnė meilė to daikto, kurį norima pasiekti ar apsaugoti. Didžiausias įgimtas prisirišimas yra prie gyvybės ,todėl jaučiama didžiausios baimės ir nerimo, kai pavojus gresia gyvybei.

Iš baimės ir nerimo galime spėti apie mūsų meilę ir prisirišimus, o iš baimės didumo — meilės laipsnį. Žmogus yra prisirišęs ne tik prie gyvybės, bet ir prie daugelio kitų dalykų, kurie reikalingi arba gyvybei palaikyti, kaip štai sveikata ar turtas, arba jo laimei, kaip geras vardas, šeimos ryšiai ir kiti panašūs dalykai, todėl žmogus visuomet

jaučia baimės ir nerimo, kai gresia pavojus prarasti pamėgtus daiktus ar asmenis.

Kas bijo nuodėmės ir jaučia nerimo ją padaręs, tas parodo, kad jame yra išganymo troškimas ir Dievo meilė, nors ir netobula. Kas gi neturi Dievo meilės ir tikėjimo, tas nejaučia jokio nerimo net didžiausias nuodėmes darydamas, o jeigu kada ir jaučia, tai tik dėlto, kad gali netekti žmonėse gero vardo, arba gali būti valdžios baudžiamas.

2. SURAMINIMAS

Žmonės, įpuolę į vargus ir skausmus, ieško palengvinimo, ieško suraminimo. Blogiausios rūšies paguoda yra ta, kurioje žmogus nesirūpina pašalinti skausmų ir vargų priežastį, bet stengiasi užmiršti savo skausmą: ieško nesveikų pasilinksminimų, skęsta girtybėje arba kituose panašiuose ištvirkimuose. Jis tuo tik didina savo nelaimę, nes silpnina savo atsparumą ir mažina jėgas, kurių reikia kovoje su kliūtimis.

Geresnis susiraminimas yra tas, kurį skausmo paliestasis randa geruose žmonėse. Geri žmonės, artimo meile vedini, ne tik reiškia užuojautą nuliūdusiam, bet savo patarimais ir darbais padeda nelaimingajam išbristi iš nelaimių, tuo padeda pašalinti nuliūdimo bei nerimo priežastis, todėl nuliūdusiųjų raminimas priklauso prie gailestingų darbų, *"verkite su verkiančiais"*, sako šv. Povilas, Rom. 12, 15.

Tačiau niekas negali suteikti tokio suraminimo, kokį suteikia mūsų Išganytojas, nes niekas nėra taip galingas, kad galėtų pašalinti skausmų priežastį tokiame laipsny, kaip jis pašalina. Jo žodis "neverk", ištartas našlei, kuri laidojo savo vienatinį sūnų, iš karto nušluostė jai ašaras, arba greičiau pakeitė jas į džiaugsmo ir dėkingumo ašaras, nes sugrąžino jai sūnų gyvą ir sveiką. Magdalena, nuodėmių prislėgta, sąžinės graužiama, atėjo prie jo kojų ieškoti ramybės, ir atsitraukė šventa, surado tokią ramybę, kokios pasaulis ir pasaulio vyliai negalėjo jai suteikti. Dėlto aplei-

do pasaulį ir bėgo į tyrus, kad nieks nesudrumstų ir neatimtų jai ramybės. Latras ant kryžiaus kreipėsi prie jo savo nežmoniškose kančiose, prašydamas nors mažos suraminimo kibirkštėlės. Ir štai, gavo atsakymą, iš kurio plaukė tokia paguoda, kad širdis prisipildė džiaugsmu ir nejautė kentėjimų.

Turėtume perbėgti visą Bažnyčios istoriją, perskaityti visus šventųjų gyvenimus, kad galėtume sau susidaryti bent menką tos neapsakomos ramybės vaizdą, kurią sielos rado prie Kristaus kojų; juk neveltui jis kviečia pas save visus, kurie vargsta ir yra apsunkinti, žadėdamas jiems palengvinimą: *"Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate apsunkinti ir aš jus atgaivinsiu"*, Mato 11, 28.

Eikime tad prie Kristaus visi: ir tie, kuriuos slegia nuodėmių našta, ir tie, kuriuos blaško pagundų audros, kuriuos kankina tikėjimo abejonės, sąžinės graužimai; ir tie, kurių kūnas ligų suspaustas vargsta; ir tie, kurie alksta ir troškta šventumo, eikime visi, o visi grįšime kitoki, grįšime pakeisti ir paguosti.

3. KRISTUS NUGALĖJO PASAULĮ

Didžiausias mūsų gyvenimo reikalas yra išganymas, o didžiausias išganymo priešas yra pasaulis. Tiesa, šėtonas yra ankstybesnis mūsų priešas, negu pasaulis, tačiau jo galybė yra suvaržyta, jis negali mums kenkti tiek, kiek norėtų, tuo tarpu kai pasaulis nieku nėra varžomas, jis gali pavartoti net jėgą—ir vartoja—mums nuo išganymo atitraukti.

Lygindami mūsų menkas jėgas su mūsų išganymo priešų gausumu ir jų galybe, turėtume prieiti išvadą, kad išganymas yra nebepasiekiamas, dėl to turėtume įpulti į nevilti ir nusiminimą. Bet gerasai mūsų Išganytojas ir čia ateina mus ramindamas: *"Nebijokite, pasitikėkite, aš nugalėjau pasaulį"*, Jono 16, 33.

Kristus nugalėjo pasaulį trejopu būdu:

a. Atimdamas jam ginklus, kuriais kovojo ir suvedžiojo žmones. Pirmas pasaulio ginklas yra turtai ir visos kitos

žemiškos gėrybės. Kristus pasirinko neturtą, dėl to pasaulis negali gundyti Kristaus pasekėjų turto viliojimais ir geidulių kurstymais. Antras pasaulio ginklas — garbė ir išaukštinimai. Kristus pasirinko nužemintą gyvenimą, tai padarė nejautrius garbei ir savo pasekėjus. Trečias pasaulio ginklas — kūno smagumai ir patogumai. Kristus pasirinko sunkų darbą ir kančias ir paliko juos testamentu savo pasekėjams: *"Jei kas nori eiti paskui mane, tegul pats savęs išsižada, tegul ima savo kryžių ir teseka mane"*, Mato 16, 24.

Kristaus pasekėjai, gavę žinių iš tikėjimo apie amžinas, nežūstančias gėrybes, paniekino žemiškasias, tuo būdu pasaulio ginklai neteko vertės tikintiesiems.

b. Nugalėjo pasaulį, išmesdamas lauk jo kunigaikštį - šėtoną: *"Dabar įvyksta teismas pasauliui; dabar šio pasaulio kunigaikštis bus išmestas laukan"*, Jono 12, 31. Kas buvo žadėta, tas buvo ir padaryta. Štai kaip apie tai kalba šv. Povilas: *"Jis* (Kristus) *apiplėšė galybes ir valdžias* (piktąsias) *ir drąsiai jas parodė viešai pasirodydamas esąs jų nugalėtojas savyje"*, Kolos. 2, 15.

Kristaus pasekėjams šėtonas šiandien nebaisus; mažas vaikas, kurs moka padaryti kryžiaus ženklą, gali nuvaryti nuo savęs visas pragaro galybes.

c. Nugalėjo pasaulį, patraukdamas prie savęs žmones, iš pasaulio, kurių pasaulis nenorėjo duoti ir skelbė už tai Kristui kovą. Pasaulis prisipažino atvirai pariziejų lūpomis, kad Kristui nieko negali padaryti: *"Matote, kad mes nieko negalime padaryti; štai visi žmonės eina paskui jį"*, Jono 12, 19.

Džiaukimės, kad mes turime tokį galingą užtarėją. Pasitikėkime juo ir eikime jo pėdomis: išganymo reikalas bus taip tvirtas ir tikras kaip nė vienas kitas reikalas žemėje; nereikės mums abejoti, ar būsime išganyti, nereikės bijotis ir drebėti, kaip kartais bijome ir drebame žemiškuose reikaluose, prašykime karštai malonės, kad neatsitrauktume nuo jo.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie. nesunku yra suprasti apaš-

talų nuliūdimą ir nerimą, kuris juos apėmė atsisveikinimo valandą su Tavo Sūnumi.

Iki šiol jie turėjo ramybę, joki vargai ir rūpesčiai jų nekankino, nes buvo Tavo Sūnaus galingoje globoje, kaip vištukai po vištos sparnu. Bet dabar, kai pasiliko vieni, kai tos globos neteks, kai pasijus apsupti iš visų pusių skaitlingų ir galingų priešų, kurie, nekęsdami jų Mokytojo, nepaliks ramybėje ir jų pačių, — prie ko kreipsis, kur turės ieškoti užtarimo ir pagalbos? Atsakydamas Tavo Sūnus į jų širdies jausmus ir nerimą, ramina juos, kad nesibijotų, nes pergalė yra jų pusėje, reikia tik pasitikėti juo ir pavartoti tuos ginklus, kuriuos jis vartojo kovoje su pasauliu..

Mes, Viešpatie, kurie esame Tavo Sūnaus sekėjai, atsidūrę esame panašioje padėtyje, kaip apaštalai, o baimė ir nerimas dažnai judina ir mūsų širdis, nes ir mes esame apsupti skaitlingų priešų. Pirmiausia, šėtonas sukasi apie kiekvieną mūsų, kaip kriokiąs liūtas, tykodamas praryti. Ginkluojasi prieš mus ir pasaulis, nes mūsų gyvenimas — jo darbų pasmerkimas. Nori mus užlieti ir nunešti paskui save, arba visiškai sunaikinti, kad nebūtų, kam smerkti jo darbų. Kova būtų lengvesnė, jeigu mūsų namiškiai, vidaus geiduliai ir palinkimai, laikytų vienybę ir narsiai kovotų su savo priešais, bet dabar jų tarpe yra daug išdavikų, kurie linksta į priešų pusę ir silpnina mūsų tvirtovę. Kovą tikrai pralaimėtume, jei ne Tavo Sūnaus palikti ginklai, kuriais jis yra nugalėjęs pasaulį, jeigu ne raminantis žodis, kad pergalė mūsų pusėje, jeigu tik juo pasitikėsime ir neišmesime iš rankų tų ginklų, kuriais jis kovojo ir kuriuos jis mums paliko.

Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad drąsiai stotume į kovą su mūsų išganymo priešais, kad pasitikėtume Tavo Sūnaus palikimu ir jo ginklų galingumu, kad nė vienas mūsų priešų neįkeltų kojos į mūsų širdies tvirtovę.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, apmarinti mūsų kūną tokiu apmarinimu, kurio pasaulis labiau nekenčia, kad nusilpnintume mumyse jo šalininkų galybę ir skaičių.

APIE DARBĄ VIEŠPATIES VYNYNE

Viešpaties diena vadinama Septuagesima

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime, kaip vynyno šeimininkas, šios dienos evangelijoje aprašytas, išeina į rinką įvairiomis valandomis ir kviečia visus surastus darbininkus į savo vynyną dirbti, žadėdamas jiems mokestį.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes gyvai suprastume tą mūsų Išganytojo pamokymą, kurį jis mums duoda darbininkų samdymo prilyginime, ir kad supratę būtume uolūs darbininkai jo vynyne.

MĄSTYMAS

1. VIEŠPATIES GERUMAS

Dievas yra laimingas nuo amžių. Jo laimė negali nei didėti, nei mažėti, todėl ir pasaulio sukūrimas nepadidino jo laimės. Pasaulis buvo sutvertas tuo tikslu, kad protingi tvariniai, pamatę Dievo gėrybes ir jo garbę, pasidarytų tų gėrybių dalininkai, tačiau be prievartos — iš laisvos valios, kaip protingiems tvariniams pridera. Savo gerais darbais, pasidarbavimu Viešpaties vynyne turėjo pelnyti tas gėrybes kaip užmokestį už darbą, o paskui jau džiaugtis ta alga per amžius.

Tad Viešpats išeina samdyti darbininkų į savo vynyną; bet turėjo ir anksčiau išeiti užsodinti vynyną, kad darbininkai turėtų kur dirbti.

Penkeriopu būdu Viešpats išeina: a) Pasaulio pradžioje, kai išėjo sėti tvarinius, kaip sėjėjas išeina sėtų: *"Išėjo, kurs sėja, sėtų savo sėklos"*, Luko 8, 5.

b) Išėjo, kad ateitų į šį pasaulį: *"Aš išėjau nuo Tėvo ir atėjau į pasaulį"*, Jono 16, 28. *"Iki neišeis jo teisingasai kaip šviesa"*, Iz. 62, 1.

c) Išėjo savo kančios metu, kad gelbėtų savuosius nuo šėtono galybės ir visų kitų nelaimių: *"Arti yra mano teisingasai, o mano gelbėtojas yra išėjęs"*, Iz. 51, 5.

d) Išėjo kaipo šeimininkas, kad aprūpintų savo šeimos reikalus: *"Dangaus karalystė yra panaši į žmogų šeimininką, kurs anksti rytą išėjo samdytis darbininkų į savo vynuogyną"*, Mato 20, 1.

e) Ateis pagaliau kaip teisėjas gyvųjų ir mirusiųjų teisti, kaip galingas tardytojas išieškoti: kas bausmės, o kas atlyginimo vertas: *"Tuomet išvys žmogaus Sūnų, ateinantį debesyse su didele galybe ir didenybe"*, Luko 21, 27. *"Nes žmogaus Sūnus ateis savo Tėvo garbėje su savo angelais, ir tuomet jis atsilygins kiekvienam, žiūrėdamas jo darbų"*, Mato 16, 27.

2. ŽMOGAUS KVAILYBĖ

Ką mes pasakytume apie tokį pirklį, kuris vaikščiotų po rinką ir veltui gaištų laiką tada, kai būtų išparduodamos didžiausios brangenybės už žemiausią kainą, už menkniekį. Tikrai pasakytume, ar bent pamanytume, kad tas pirklys susirgo ir neteko proto.

Šis žemiškasis žmogaus gyvenimas yra toji rinka, kurioje išparduodamos didžiausios brangenybės, tokios būtent, kurios niekad nežūna, kurių vagis negali pavogti, nei kandis negali įkąsti, kurias tik vienas galima pasiimti su savim apleidžiant šį pasaulį ir iškeliaujant į amžiną kelionę, iš kurios daugiau negrįžtama. Jame, kaip rinkoje, už gerus darbus galima nusipirkti Dievo malonių, amžiną laimę, tobulybę arba amžinosios laimės padidinimą, žodžiu gėrybių, kurios tiek kartų viršija žemišką jų kainą, kiek kartų amžinybė yra ilgesnė už šio gyvenimo akimirką. Šv. Povilas,

lygindamas amžinąsias gėrybes su laikinėmis kančiomis, kuriomis mes perkame tąsias gėrybes, prieina išvados, kad laikini kentėjimai negali lygintis su užmokesčiu, kurs yra mums pažadėtas: *"Nes aš laikaus tos nuomonės, kad šio laiko kentėjimai negali lygintis su būsimąja garbe, kuri bus mumyse apreikšta"*, Rom. 8, 18.

Jeigu tad tokioje prekyvietėje pirklys vaikšto dykinėdamas, tikrai jis yra proto netekęs.

Į tą beprotį pirklį, kuris veltui leidžia brangų laiką, yra panašūs visi žmonės, kurie neskuba įsigyti taip lengvomis sąlygomis amžinų gėrybių, ir tai ne tik tie, kurie piktai gyvena, bet ir tie, kurie apsileidžia gera daryti; vieni ir kiti bus išskirti iš amžino gyvenimo, nes amžinas gyvenimas yra užmokestis už gerus darbus, kas jų neturės, nors nieko bloga nebus padaręs, negalės gauti atlyginimo.

Beprotystės didumas aiškėja, kada atsižvelgsime į sunkią padėtį tų, kurie liks be atlyginimo: "praleidę laiką tinginiaudami žemėje, jie turės dirbti ir kentėti per amžius, nes už laikinį poilsį jie bus nusipirkę amžiną vargą".

Įžvelkime į mūsų gyvenimą ir klauskime mūsų sąžinės, ar kartais mes nepriklausome prie tų bepročių, ar mokame naudotis teikiamomis Dievo malonėmis, kad padidintume mūsų dvasiškąjį turtą, pasistūmėtume tobulybėn nors mažą trupinėlį, nes toje valandoje, kurioje nustosime ėję pirmyn, pradėsime grįžti atgal, o tuo grįžimo keliu eidami tikrai prarasime visas iki šiol laimėtas gėrybes.

3. PENKERIOPAS DARBAS VYNYNE

Kad vynynas atneštų naudos reikia nuolat dirbti jame. Reikia pirmiausia gerai įdirbti žemę ir pasodinti geros rūšies vynmedžius, nes yra vynmedžių, kurie tik vynmedžio vardą nešioja, bet neaugina uogų, arba augina labai prastas, iš kurių negalima padaryti vyno.

Antra, reikia nuolat valyti piktžoles ir erškėčius, kurie

labai lengvai veisiasi vynuogynuose ir kenkia vyno derliui, nes vynuogės neauga drauge su erškėčiais.

Trečia, reikia išpiaustyti nereikalingas ataugas, kurios čiulpia kamieno syvus, bet neaugina uogų, todėl Išganytojas ir pastebi, kad reikia apvalyti kiekvieną šakelę, kuri neša vaisiaus, kad daugiau atneštų (Jono 15, 2).

Ketvirta, reikia išgaudyti lapes, kurios gyvendamos žemėse ir rausdamos olas kenkia medžių šaknims, nes ten vynmedžiai ima džiūti, kur prisiveisia daug lapių.

Penkta, reikia saugoti nuo vagių, nes, pasirodžius uogoms, įvairaus plauko grobuonys paukščiai ir žmonės veržiasi į vynyną pasipelnytų.

Tas vynynas yra žmogaus siela, joje ir reikia atlikti penkeriopą darbą, kad užaugintų antgamtinių vaisių, kurie yra malonūs Dievo akims.

Reikia pirmiausia pasodinti dorybių, nes darbas tik tada būna geras, kai jis neša dorybes. Išganytojas peikė pariziejų gerus darbus, jų pasninkus, jų maldas, jų pavargėlių šelpimą, nes visa tai jie darė ne dorybių vedini, ne Dievo ir artimo meilės, o tik tuštybės. Geras darbas, kaip vynuogė, auga tik ant dorybės vynmedžio.

Antra, reikia išravėti piktus palinkimus ir ydas, nes pikti palinkimai nustelbia dorybes ir trukdo gerus darbus, kaip piktžolės ir erškėčiai kenkia vynmedžiams.

Trečia, reikia apvalyti mūsų širdį nuo visokių svajonių, žemiškų prisirišimų, kurie dygsta iš mūsų prigimties, temperamento, paveldėjimo, užsikrėtimo ir panašių šaltinių. Tos visos svajonės ir prisirišimai eikvoja daug jėgų, kurios galėtų būti naudojamos geriems darbams.

Ketvirta, reikia saugoti mūs sielą nuo lapių, o lapės yra šėtonai, kurie pasikasa po mūsų siela ir džiovina jos gerus darbus.

Penkta, reikia saugotis vagių. Vagys čia yra žmonių gyrimai, kurie nejučiomis pavagia mūsų gerus darbus. Malonu yra, kai kas pagiria mūsų gerus darbus, nes turime tar-

si tikrumą ir liudytoją, kad darbas yra tikrai geras. Tačiau nepasijuntame, kaip, užmiršę Dievą, pradedame darytı gerus darbus vien dėl žmonių akių ir jų pagyrimo, o tuo gadiname mūsų darbus ir padarome juos nepriimtinus Dievui, — esame, vadinasi, apvogti. Reikia tad budėti ir saugoti, kad svetima žemiška intencija neįsiveržtų į mūsų gerus darbus.

Prie to penkeriopo darbo kviečia mūsų vynyno šeimininkas, mūsų sielų Sutvėrėjas, žadėdamas atlyginimą, kurį duos dienai pasibaigus, atseit — pasibaigus mūsų gyvenimui. Tad kol gyvi esame dirbkime, didinkime ir tobulinkime mūsų sielos vynyną, nes gausi alga laukia mūsų vakare.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, esi mūsų Dievas, nes nereikalauji mūsų gėrybių. Tu sutvėrei visą pasaulį be mūsų pagalbos, be mūsų pagalbos jį valdai ir palaikai; jeigu gi kvieti dirbti į Tavo vynyną, darai tai ne dėl to, kad negalėtum prižiūrėti vynyno vienas, bet dėlto, kad Tavo gerumas nori padaryti mus Tavo laimės dalininkais. Tu nenori mums veltui suteikti tą laimę, be jokio pasidarbavimo iš mūs pusės, nes Tu gerai žinai, kad mes nemokame branginti brangiausio daikto, jeigu jis būna mums veltui teikiamas. Kuomet mes turime gerai pasikamuoti, daug prakaito išlieti, kol pasiekiame kokią gėrybę, tuomet tik mes išmokstame ją branginti ir ja tinkamai naudotis ir džiaugsmas būna didesnis iš įgytos gėrybės. Mažas vaikelis menkai vertina dovanas, kurias nuo tėvų gauna, nes jos veltui jam teikiamos, todėl greit jomis prisidžiaugia. Bet kada jis pats savo rankomis pasidaro sau kokį nieką ar žaislelį, tuomet labai brangina ir niekam neleidžia jo palytėti. Mes, Viešpatie, esame tie maži vaikai, mes nesuprantame išganymo brangumo, todėl Tu, norėdamas mus pamokyti, o ir džiaugsmą padidinti gaunamu išganymu, kvieti mus dirbti, vargti ir nemažai prakaito išlieti. Suteik, Viešpatie, mums dvasios jautrumą, kad išgirstume Tavo kvietimą, o išgirdę uoliai dirbtume

Tavo vynyne, kuris yra ne kas kita kaip mūsų pačių siela.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien atlikti visas mūsų pareigas su mintimi, kad dirbame Tavo vynyne, bet kad visas to darbo pelnas bus sugrąžintas mums patiems, nes Tu esi mūsų Dievas ir nereikalauji mūsų gėrybių (Ps. 15, 2).

APIE DARYMĄ GERA

Pirmadienis po Septuagesimos

1. ĮŽANGA. Paklausykime šv. Povilo raginimo daryti gera ištvermingai: „Taigi, darykime gera ir nesiliaukime, nes savo laiku piausime, jei nebūsime pailsę," Gal. 6, 9.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad padėtų mums daryti gera, kol gyvename šioje žemėje, kad savo laiku po mirties sulauktume nesiliaujančios pjūties.

MĄSTYMAS

1. REIKALAS GERA DARYTI

Dievas sutvėrė šį pasaulį savo garbei, o toji garbė yra, kad pasaulis savo dydžiu, tvarka ir grožiu sakytų protingiems sutvėrimams, kas yra jo Kūrėjas, kaip jis yra galingas, išmintingas ir geras, jeigu iš jo rankų galėjo išeiti toks gražus kūrinys.

Bet pasaulis tai ne vienas kuris milžiniškas daiktas, o nesuskaitomos daugybės sutvėrimų rinkinys, kurie tik tiksliai eidami sau skirtas pareigas, tik visi vieningai pagal jiems duotas ypatybes ir palinkimus veikdami, gali išlaikyti pasaulio vienumą, tvarką ir gražumą. Visi tad sutvėrimai, protingi ar neprotingi, gyvi ar negyvi, privalo dirbti ir tai dirbti ne betkokį darbą, o tik tą, kuris yra reikalingas visumai palaikyti ir Dievo tobulybėms išreikšti.

Daiktas ar darbas būna tik tada geras, kai tarnauja tikslui, kuriam yra padarytas, pv., gera akis, kuri gerai mato; gera ausis, kuri gerai girdi; geras vaistas, kuris gražina žmogui sveikatą. Todėl sutvėrimų darbai bus geri tie, kurie skelbs Dievo garbę, nes tokį tikslą turi visas pasaulis, o tas tikslas yra pasiekiamas tik dirbant pasaulio tvarkai, vienybei ir grožiui palaikyti.

Priešingai, darbai, kurie ardo arba sėja netvarką gamtoje ar žmonių gyvenime, yra blogi, nes jie mažina Dievo garbę, kuri įžiūrima tik tvarkoje ir gražume, o ne irime.

Visi tad sutvėrimai, protingi ir neprotingi, gyvi ir negyvi, iš Dievo yra gavę pareigą dirbti ir savo darbais platinti jo garbę. Jeigu gi kuris jų atsisakytų eiti jam uždėtas pareigas, tai padarytų didelę skriaudą kitiems sutvėrimams ir tuo būdu net Dievo garbei. Jei, pav., saulė atsisakytų teikti šviesos ir šilumos, tuomet visa žemė skęstų tamsybėse ir leduose, išnyktų visa gyvybė žemėje. Žemė su augalais ir gyviais yra daug gražesnė ir geriau skelbia Dievo garbę, negu sukaustyta ledais ir be jokios gyvybės.

Visi neprotingi tvariniai vykdo Dievo valią visu griežtumu ir niekad jos nepražengia, todėl jų darbuose nėra klaidos, nėra nuodėmės, nereikia jų raginti geriems darbams, nes juos visuomet atlieka neklaidingais įgimtais palinkimais. Neužmiršta, pav., nei saulė užtekėt, nei mėnulis savo veidą keisti, nei žemė vaisius auginti, nei ugnis deginti, nei vanduo ugnį gesinti.

Kitaip yra su protingais tvariniais. Jie, būdami laisvi, nes sutverti pagal Dievo paveikslą ir panašumą, kuris yra laisvas ir visokios laisvės šaltinis, nėra visu griežtumu verčiami daryti gera, todėl kai kada ir apsileidžia savo pareigose, arba nepadaro gera, kurio reikia Dievo garbei palaikyti, arba padaro bloga, kuris tiesioginiu būdu kenkia Dievo garbei, todėl klaidos ir nuodėmės, gerų darbų trūkumas ir blogų buvimas gali būti tik protingųjų tvarinių — žmonių ir angelų — gyvenime, todėl tik juos reikėjo raginti ir

skatinti prie gerų darbų. Dievas tai daro žadėdamas gausų atlygnimą už gerus darbus ir bausmę už blogus.

Šalia Dievo visas neprotingasis sutvėrimas ragina žmogų savo pavyzdžiu daryti gera, nes jis daro tik tuos darbus, kuriuos Dievas jiems skyrė ir daro ne tik be jokio pasipriešinimo, bet dargi didžiausiu pasišventimu, leisdami save visiškai sunaikinti. Štai žemė maitina augalus, augalai gyvulius, gyvuliai žmogų su visišku savęs užmiršimu ir savęs atsižadėjimu, o už tą pasišventimą, už tuos gerus darbus, neturi jokio pažado.

Kaip tad žmogus, gyvendamas tarp tiek gerų sutvėrimu, turėtų kaisti iš gėdos, kai nenori gera daryti, nenori vykdyti Dievo valios, kurią jis daug geriau supranta ir daug geriau ir tobuliau gali atlikti, prisidėdamas tuo būdu daugiau prie Dievo garbės, negu kuris nors neprotingasis sutvėrimas.

Kadangi visi sutvėrimai garbina Dievą, darydami gera, pagal šv. Jono Apreiškimo žodžius: *"Visus sutvėrimus, kurie yra danguje ir žemėje ir po žeme, ir kas yra ant jūros ir kas joje yra, visus girdėjau sakančius: Sėdinčiajam soste ir Avinėliui palaiminimas, gyrius, garbė ir valdžia per amžių amžius"*, Apr. 5, 13. Todėl pasaulio pabaigoje bus pakviesti visi sutvėrimai bausti tuos žmones, kurie buvo atsisakę duoti Dievui garbę: *"Visas pasaulis kovos kartu su juo (Dievu) prieš bepročius"*, Išm. 5, 20.

2. REIKIA GERA DARYTI NESILIAUJANT

"Mano Tėvas veikia iki šiolei ir aš veikiu", Jono 5, 17, sako Išganytojas, nes dangiškasis Tėvas veikė ne tik tada, kai kūrė pasaulį, bet veikia iki šiol jį palaikydamas ir tvarkydamas; veikia nesiliaudami ir jo visi sutvėrimai, juo labiau turi veikti ir nesiliauti veikęs ir žmogus, kuris yra Dievo paveikslas ir panašumas.

Kad žmogus nesiliautų gerai daręs, turi griebtis trejopų priemonių.

a) Turi melstis. Dažniausia žmogaus gerus darbus trukdo pagunda, o tinkamiausias ginklas prieš pagundą yra malda, pagal Kristaus įspėjimą, suteiktą apaštalams daržely alyvų: *"Budėkite ir melskitės, kad neįpultumėte į pagundą"*, Mato 26, 41.

b) Būti nuolatinėje baimėje. Baimė verčia žmogų būti atsargiam ir budėti, todėl ji yra išminties pradžia, o išmintis neleidžia daryti bloga, nes, pagal Pamokslininko žodžius, greit sugriūva to namas, kuris nelaiko nuolatai savęs Dievo baimėje, Pam. 27, 4. Panašų įspėjimą randame ir pas Ezekielį pranašą: *"O jei teisusis nusigręš nuo savo teisybės ir darys neteisybę, lygią visiems pasibiaurėtiniems darbams, kuriuos paprastai daro bedievis, nejaugi jis bus gyvas? Nebus atsiminta visos jo teisybės, kurias buvo daręs; dėl neištikimybės, kuria nusikalto ,ir dėl savo nuodėmės, kuria nusidėjo, dėl šitų jis mirs"*, Ezek. 18, 24. Dievas, vadinasi, žada užmiršti visas žmogaus teisybes, visus jo gerus darbus iki šiol padarytus, jeigu žmogus nustos gerai daręs.

c) Saugotis atleistinos nuodėmės. Nors atleistinos nuodėmės sudėtos krūvon nesudaro vienos mirtinos, tačiau, kas nesisaugoja atleistinų nuodėmių ir jas daro sąmoningai, laisva savo valia, tikrai prieina prie mirtinosios ir praranda visus savo nuopelnus. Apie tai įspėja ir Pamokslininkas sakydamas: *"Kas laiko už nieką mažmožius, pamaži prieis prie suirimo"*, Pam. 19, 1.

3. ATLYGINIMAS

Nors neprotingi sutvėrimai pildo Dievo valią be klaidos ir nuodėmės, tačiau negauna atlyginimo, nes jų gyvenimas yra laikinis, o ne amžinas; o antra, jie neturi proto ir laisvos valios, kuri viena padaro, kad darbas būna pelningas, negali tad gauti atlyginimo, kaip negauna atlyginimo plunksna, kuria buvo parašyta brangi knyga.

Žmogus, būdamas amžinas, gali paruošti save prie laimingos amžinybės, kaip kad vaikelis, augdamas, dirba ir

ruošiasi būsimajam gyvenimui žemėje. Kita vertus, žmogus turi laisvą valią, nėra tad priverstas daryti gera kaip neprotingi sutvėrimai, jei daro, daro iš laisvos valios ir dėl to pelno atlyginimą.

Tas atlyginimas, kurį žmogus pelno savo gerais darbais žemėje yra nepalyginamai didesnis už atliktus darbus, todėl šv. Povilas ir sako, kad, *"ko akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nei į žmogaus širdį neįėjo, Dievas prirengė tiems, kurie jį myli"*, I Kor. 2, 9.

Piūtis yra atlyginimas už sėjos darbus, o tas atlyginimas yra neribotai didelis, nes tęsis per amžius, už gerus darbus, pasėtus žemėje, todėl šv. Povilas lygina jį prie nesiliaujančios piūties: *"Darykime gera ir nesiliaukime, nes savo laiku piausime, jei nebūsime pavargę"*, Gal. 6, 9.

Kas daugiau sėja, tas daugiau ir piauna, todėl kas bus padaręs daugiau gerų darbų, tas gaus didesnį atlyginimą, todėl pats Išganytojas ragina rinkti turtus dangaus karalystėje, kas tad daugiau bus prisirinkęs, tas daugiau jų turės.

Kitoje vėl evangelijos vietoje pasakyta, kad *"žmogaus Sūnus ateis savo Tėvo garbėje su savo angelais, ir tuomet jis atsilygins kiekvienam, žiūrėdamas jo darbų"*, Mato 16, 27.

Tačiau šiam pasakymui ,rodos, priešinasi evangelija apie darbininkų samdymą į vynyną, kurioje visi darbininkai gauna lygiai po vieną denarą: ir tie kurie dirbo visą dieną, ir tie kurie dirbo pusę dienos, ir tie kurie dirbo tik vieną valandą.

Trejopu būdu mokestis danguje yra visų lygus.

a) Užmokestis yra patsai Dievas, jį gauna visi, kurie peržengia dangaus slenkstį, kurie, vadinasi, būna išganyti: *"Aš esmi,* sako Dievas Abraomui, *tavo globėjas ir tavo užmokestis labai didelė"*, Pr. 15, 1. Tačiau ne visi vienodai mato Dievą. Tie, kurie geriau yra prisirengę, geriau, aiškiau jį mato ir turi didesnį džiaugsmą bei laimę, kurie gi mažiau, silpniau jį mato, jų laimė yra mažesnė.

b) Visų užmokestis yra amžina, atseit — visų lygaus ilgumo, nors džiaugsmas pagal užtarnautą vietą yra nelygus: *"Mano Tėvo namuose daug buveinių"*, Jono 14, 2.

c) Meilė, kuri riša visus dangaus gyventojus su Dievu, visų yra viena: nors jos laipsnis, jos įtempimas nėra tas pats pas visus, kas daugiau bus dirbęs dėl Dievo, tas didesnį jos laipsnį turės amžinybėje.

Paklausykime tad mūsų Išganytojo pamokymo ir dirbkime gerus darbus, kol esame žemėje, nes mirę negalėsime padaryti nieko gera: *"Ateina naktis, kuomet niekas nebegalės nieko daryti"*, Jono 9, 4.

ŠIRDIES ŽODIS. Visa, Viešpatie, kas yra išėję iš Tavo rankų yra gera. Tavo esmė yra gerumas, todėl negali iš Tavęs išeiti bloga, kaip iš saulės negali trykšti tamsa. Tas sutvėrimų gerumas pasireiškia pirmiausia, kad jie yra savyje geri, nes Tu jų norėjai kurdamas, o Tu juk blogo norėti negali. Tu uždėjai jiems savo gerumo antspaudą, suteikdamas gerus palinkimus, kuriais vadovaudamiesi palaiko savo pasaulio vienybę, tvarką ir gražumą ir, reikalui esant, net save aukoja visumos palaikymui. Tu pats, Viešpatie, neklaidinga išmintis, patvirtinai tą visų daiktų gerumą, juos sutvėręs: *"Ir matė Dievas viską, ką buvo sutvėręs, kad buvo labai gera"*, Prad. 1, 31.

Kadangi, Viešpatie, mes, Tavo protingieji tvariniai, esame sukurti pagal Tavo paveikslą ir panašumą, todėl ypatingu būdu turime reikšti Tavo gerumą ir tobulybėmis, kurias mumyse pasėjai be mūsų, ir darbais, kurie laisvai plaukia iš Tavo esmės, laisvai mūs valiai tarpininkaujant, nes kaip Tu esi laisvas ir laisvai ir neverčiamas viską darai, taip ir mums suteikei galios būti laisvais ir daryti gera be prievartos. Už tą laisvą gerų darbų vykdymą žadi mums amžiną, nesibaigiantį atlyginimą. Tuo būdu mūsų gyvenimas yra tarsi nuolatinis pavasaris, kuriame viską sėjame, o piūtį turėsime tik po mirties, nes tik po mirties rasime mūsų sėją užaugusią ir prinokusią. Kadangi, kas daugiau sėja, tas

daugiau ir piauna, todėl kas nesiliaudamas bus sėjęs žemėje gerus darbus, tas sulauks tiek gėrybių, kad reikės jas rinkti visą amžinybę, arba, kalbant šv. Povilo žodžiais, tas sulauks nesiliaujančios piūties. Pripildyk tad, Viešpatie, mūsų širdį troškimu gera daryti, kad niekad nesitenkintume nuveiktais gerais darbais, bet vis trokštume naujų, kaip akis nesitenkina regėjimu ir ausis girdėjimu.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, peržiūrėti visus mūsų darbus, gerinti ir stiprinti gerus, ir atmesti blogus ir padaryti kokį nors gerą darbą išimtinai Tavo vardo garbei.

APIE GERŲ DARBŲ SĄLYGAS

Antradienis po Septuagesimos

1. ĮŽANGA. Apsistokime mintimis prie mūsų Išganytojo žodžių, kuriais jis mums sako, koki darbai veda žmogų į dangų, kokie yra tikrai geri darbai Dievo akyse: „Ne kiekvienas, kurs man sako: Viešpatie, Viešpatie! įeis į dangaus karalystę, bet kas daro valią mano Tėvo, esančio danguje, tas įeis į dangaus karalystę," Mato 7, 21.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suprastume gerų darbų sąlygas, kad neeikvotume laiko ir jėgų tokiems darbams, kurie patinka tik mums arba žmonėms, o ne Dievui, kurių Dievas neatlygins.

MĄSTYMAS

1. DARBAS TURI BŪTI SAVAIME GERAS

Pirmoji gero darbo sąlyga yra, kad jis būtų savaime geras, vadinasi, kad neperžengtų nė vieno, net mažiausio Dievo įsakymo. Nes jei peržengs, tai nors žmonės juo stebėtųsi, Dievas juo biaurėsis ir neskirs jam to atlyginimo,

kuris priklauso geriems darbams. Norint tad daryti gerus darbus, reikia pirmiausia stengtis pažinti Dievo valią, o paskui jau tik šauktis Dievo pagalbos, kad padėtų mums jo valią vykdyti.

Kad suprastume, kodėl Dievo valios pildymas suteikia mūsų darbams gerumo antspaudą, o tos valios laužymas — blogumo, reikia griebtis palyginimo. Štai laikrodininkas daro laikrodį. Laikrodis susideda iš labai daug įvairių dalių, bet kiekviena jų yra skirta atlikti tam tikrą pareigą laikrodžio viduje, kurios jei neatliks, laikrodis nepasieks savo tikslo, nerodys laiko, o tuo neteks savo vertės: padarys nuostolį jo meisteriui. Vienas ratukas gauna pareigą suktis kairėn, kitas dešinėn, vienas greičiau, kitas lėčiau, bet su didesne jėga. Panašios pareigos tenka ir visoms kitoms laikrodžio dalims, o laikrodin būna dedamos tik tuo tikslu, kad savo darbu palaikytų laikrodžio visumą ir padėtų laikrodžiui eiti prie tikslo, kuriam jis buvo daromas, būtent — laikui rodyti.

Jeigu dabar kuri laikrodžio dalių sugenda, ji negali atlikti jai skirto darbo, o tuo trukdo ir kitas dalis, laikrodis sustoja ėjęs, nustoja tarnavęs tam tikslui, kuriam yra skirtas.

Visas pasaulis yra daugiau negu laikrodis, nes iš daugiau ir įvairesnių dalių yra sudėtas, tačiau turi panašumo į laikrodį: susideda iš dalių, kurios turi dirbti drauge su kitomis ir išlaikyti pasaulio visumą, o paskui jau padėti pasauliui eiti prie savo tikslo, kurį jam Dievas skyrė, būtent — Dievo garbei.

Į šio pasaulio dalis priskaitomas ir žmogus, todėl ir jis yra gavęs tam tikras pareigas, turi atlikti tam tikrus darbus, kurie yra reikalingi pasaulio visumai išlaikyti ir Dievo garbei skelbti, jei neatliks jų — pakenks Dievo garbei.

Visi neprotingi tvariniai yra įgyję Dievo valią, išrašytą jų prigimtyje ir jų palinkimuose, todėl gyvendami pagal savo prigimtį, klausydami savo palinkimų, pildo Dievo valią

be nuodėmės ir klaidos, nėra tad reikalo mokyti juos Dievo valios įstatymų. Žmogų, priešingai, reikia mokyti, nes jis, būdamas laisvas, gali padaryti ir tokius darbus, kurie netinka visumai ir Dievo garbei palaikyti, o savo protu, ypatingai nusilpnėjusiu po gimtajai nuodėmei, jis negali susekti, kokios pareigos jam yra skirtos ir kokius darbus jis privalo atlikti. Pasirūpino tuo pats Dievas ir davė savo valios apreiškimą, todėl tie darbai savaime yra geri žmogaus gyvenime, kurie sutinka su Dievo įsakymais, blogi, kurie nesutinka, nors žmonėms jie ir labai patiktų ir būtų labai mėgiami ir giriami. Štai karalius ar kitas kuris kariuomenės vadas užpuolė svetimą kraštą, sunaikino jį, daug žmonių iššudė, už tai sava tauta jį giria ir paminklus jam stato, bet Dievas jam nestatys paminklo, nes jis peržengė Dievo įsakymą: *"Nežudyk!"* Kitas norėtų pavargėlį sušelpti ir, neturėdamas kuo, nueitų pas kaimyną, pavogtų nuo jo drabužių, maisto ir atiduotų juos pavargėliui. Dievas nepaskaitytų jam to geru darbu, nes jis peržengė Dievo įsakymą: *'Nevok"*. Kiekvienas tad darbas, nors būtų daromas su geriausiais norais bei tikslais, kuris užgauna Dievo valią, yra blogas, biaurus Dievo akims, nes gadina ir ardo Dievo nustatytą tvarką ir tuo mažina jo garbę.

2. GERAS DARBAS BUS TADA, KAI DAROMAS DIEVUI

Antroji gero darbo sąlyga yra jo tikslas, jis turi būti atliekamas išimtinai Dievui: pildant Dievo valią, norint Dievui patikti.

Kiekvienu savo darbu žmogus siekia kokio nors tikslo. Ūkininkas beria grūdą į žemę, kad daugiau grūdų užaugtų; pirklys perka - parduoda ieškodamas pelno; žmogus valgo, kad būtų gyvas; rėdosi, kad nesušaltų, arba kad gražiau atrodytų; meldžiasi, kad išprašytų Dievo pagalbos ir palaimos, ir nėra nė vieno darbo, kuris galėtų būti be tikslo.

Tikslas tad yra toji gėrybė, kurios žmogus neturi ir kurią nori pasiekti dirbdamas tą ar kitą darbą.

Gėrybės yra vienos mažesnės, kitos didesnės; vienos lengviau, kitos sunkiau pasiekiamos, vienos mažiau, kitos daugiau reikalingos. Tos gėrybės, kurios labai yra reikalingos, bet sunkiai pasiekiamos, verčia žmogų daug pavargti bei įsitempti. Oras ir vanduo yra žmogaus didelės ir labai reikalingos gėrybės, bet jos yra lengvai gaunamos. Maistas, drabužis jau daug sunkiau pasiekiamos gėrybės, todėl reikalauja daugiau darbo ir rūpesčio; ne vienas tiems dalykams skiria visą savo gyvenimą, apie tokius šv. Povilas sako, kad jų dievas yra pilvas: *"Jų galas pražuvimas, jų dievas yra pilvas ir jų gyrius susideda iš jų gėdos, nes jie trokšta žemiškų dalykų"*, Pilyp. 3, 19.

Didžiausia žmogaus gėrybė yra laimė, ji yra sunkiausiai pasiekiama, todėl paima kiekvieno žmogaus visus gyvenimo darbus ir rūpesčius. Tas tik yra skirtumas tarp žmonių, kad vieni ieško tos laimės sutvėrimuose, turtuose, garbėse, valdžiose, moksluose, kūno gėrybėse, kiti — Dievuje.

Tie, kurie ieško savo laimės žemiškose gėrybėse, jos neras, nes laimė yra Dievuje ir dieviškąjai laimei žmogus yra sutvertas, todėl visi žemiški darbai yra blogi, nes veda žmones į pražūtį, pagal šv. Povilo žodžius: *"jų galas pražuvimas"*. Ne vienas jų darbas gali atrodyti žmonių akims labai geras ir naudingas, žmonės gali juos už tai girti ir paminklus statyti, bet, kadangi tie darbai veda į pražūtį, jie yra blogi, kaip blogas yra kelias, kuris nuveda keleivį į balas ir pelkes, iš kurių jis neišeina ir žūva. Štai kaip mūsų Išganytojas vertina tokius darbus, kurie atrodo geri žmonių akims, bet blogi patiems dirbantiesiems, nes veda juos į pražūtį: *"Žiūrėkite, kad savo teisybės nedarytumėte žmonių akivaizdoje, idant jų būtumėte matomi, kitaip jūs neturėsite užmokesčio pas savo Tėvą, kurs yra danguje. Taigi, duodamas išmaldą, netrimituok ties savim trimitu, kaip kad veidmainiai daro sinagogose ir gatvėse, kad būtų žmonių*

gerbiami. Ištikrųjų sakau jums jie atsiėmė savo užmokestį. Tau gi duodant išmaldą, tegul tavo kairioji nežino, ką tavo dešinioji daro, kad tavo išmalda būtų slaptoje ,ir tavo Tėvas, kurs mato slaptoje, tau atsilygins", Mato 6, 1—4. Panašiai Išganytojas kalba ir apie maldas bei pasninkus, kurie netenka vertės Dievo akyse, kai žmogus ieško ne Dievo garbės, bet savosios pas žmones. Už tuos gerus darbus, ne dėl Dievo atliktus, Dievas nežada atlyginti: *"Ištikrųjų sakau jums jie atsiėmė savo užmokestį"*. Jeigu jie atsiėmė savo užmokestį, tai kito jau negaus. O kokį gi jie atsiėmė užmokestį? Tą, dėl kurio dirbo, būtent — žmonių pagyrimą. Žmonės, girdami, užmokėjo jiems už jų gerus darbus, nes už tokį užmokestį darbininkai buvo susiderėję dirbti, jį atsiėmę noroms nenoroms turi būti patenkinti.

Kiek tai gerų darbų tokiu būdu dingsta žmonių gyvenime; sunkiai dirbę, pakėlę daug vargo, išlieję daug prakaito, gauną žmonėse žūvančios ir laikinos garbės žiupsnelį. Kai nueis pas Dievą į amžinybę neras nieko ir per amžius neturės nieko, nes ne dėl Dievo dirbo.

Peržiūrėkime savo darbus ir jų intencijas, žiūrėkime kokiais tikslais mes juos atlikome, o iš to spręskime, kur gausime užmokestį: ar danguje ar žemėje.

3. PAŠVENČIAMOSIOS MALONĖS STOVIS

Trečioji gero darbo sąlyga yra, kad siela būtų be mirtinos nuodėmės, kad, vadinasi, būtų pašvenčiamosios malonės stovyje, nes geras darbas turi prisidėti prie pašvenčiamosios malonės auginimo, kaip maistas prisideda prie kūno auginimo ir palaikymo. Jeigu kūnas yra miręs, sveikiausias ir brangiausias maistas jam nieko nepadės, nes maistas gyvybės nesukuria, tik esančią maitina, jeigu jos nėra, maistas pasilieka be naudos.

Panašiai yra su žmogaus siela. Jos gyvybė yra pašvenčiamoji malonė, kurią geri darbai maitina ir augina. Kuomet žmogus įpuola į mirtiną nuodėmę, praranda sielos gy-

vybę, tuomet geri darbai neturi ko maitinti, jie yra be užmokesčio danguje.

Kokią neapsakomą skriaudą padaro sau tie žmonės, kurie nesirūpina nuolat būti pašvenčiamosios malonės stovyje, kurie, įpuolę į nuodėmę, nesiskubina iš jos atsikelti, bet ilgus metus, o nekartą visą savo gyvenimą joje guli, tuomet visi jų geri darbai gauna tik žemišką užmokestį, o pas Dievą danguje negauna nieko. Jeigu Dievas savo begaliniam gailestingume ir leistų jiems atsiversti paskutinėje prieš mirtį valandoje, danguje jie turėtų būti kartu su mažais vaikeliais, kurie miršta po krikšto: tie nieko sau nepasidėjo danguje, nes nesuspėjo.

Džiaukimės tuo mūs tikėjimo mokslu ir rūpinkimės rinkti sau turtus dangaus karalystėje, nes užtenka pildyti Dievo valią, užtenka viską daryti dėl Dievo ir būti malonės stovyje, kad visi mūsų darbai ne tik dideli, ne tik tie, kada mes meldžiamės ir einame prie šventų sakramentų, bet net kasdieniniai darbai laukuose, dirbtuvėse, namuose, net dulkių šluostymas, aslos šlavimas būna užrašytas danguje, jeigu tik išpildome aukščiau minėtas sąlygas.

Dėkokime Dievuliui už jo gerumą ir pasižadėkime visus darbus atlikti jam.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, nepakanka šauktis Tavo vardo, kad kas įeitų į dangaus karalystę, bet reikia dirbti darbus, kuriuos Tu įsakei, ir taip, kaip Tu įsakei, nes Tu vienas žinai kelią, kuris veda į Tavo buveinę, Tu vienas žinai sąlygas, kuriomis žmogus gali laimėti amžiną laimę, kas jų neatliks, nors ir ne iš savo kaltės, kaip kad neišpildo jų maži vaikeliai, mirdami be krikšto, tas turės būti išskirtas iš Tavo vaikelių skaičiaus. Neapsakomai svarbi tiesa, nes ji atidaro arba uždaro duris į dangų, o visgi daugelio ji yra užmirštama, daugelio ji yra neįvertinama. Daugeliui žmonių žemėje atrodo, kad užtenka šauktis Tavo vardo, užtenka garbinti Tave ne kaip Tau patinka, ne kaip Tu įsakei, bet kaip žmogui patinka, kad įgytų Tavo vaikelių teises, kad

galėtų įeiti į dangų, todėl atsitraukia nuo Tavo įsakymų, atsitraukia nuo tikro tikėjimo, kurį Tu esi davęs žmonėms. Patys pasidaro sau tikėjimus, tikybines apeigas, manydami, kad kiekvienas tikėjimas yra lygiai geras ir lygiai veda prie Tavęs, nes šaukiasi Tavo vardo. Dėkojame Tau, Viešpatie, kad teikeisi įspėti mus per Tavo Sūnų ir išvesti mus iš taip pražūtingos klaidos. Mes dabar žinome, kad neužtenka šauktis Tavo vardo, sakant Viešpatie, Viešpatie, kaip kad daro visi tikėjimai, bet kad reikia pildyti Tavo valią, ką daro ne visi tikėjimai. Suteik tad Viešpatie mums Tavo malonės, kad mes tikrai pažintume, kokie darbai Tau patinka, nes turėdami ir tikrą tikėjimą, galime savo darbuose paklysti ir padaryti tokių darbų, kurie, tiesa, patiks žmonių akims, bet ne Tavo, už kuriuos mes pas Tave nieko negausime.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, paklausyti šv. Povilo paraginimo ir visus mūsų darbus Tavo garbei atlikti: ar gersime, ar valgysime, ar ką kitą veiksime, viską darysime su mintimi patikti Tau, o ne žmonėms.

APIE NUOPELNUS

Trečiadienis po Septuagesimos

1. ĮŽANGA. Imkime į širdį mūsų Išganytojo žodžius, kuriais jis pažada atlyginti kiekvienam pagal jo darbus: „Štai aš veikiai ateinu, ir su manim yra mano užmokestis atsilyginti kiekvienam pagal jo darbus," Apr. 22, 12.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad jo Sūnus. ateidamas, rastų mus budinčius ir pasirengusius, pilnus gerų darbų, kuriems priklauso gausus atlyginimas.

MĄSTYMAS

1. NUOPELNO PRASMĖ

Nuopelnas yra teisė gauti užmokestį. Antgamtinis nuopelnas yra teisė gauti antgamtinį užmokestį, būtent — dalyvauti Dievo gyvenime, gauti malonę ir amžinąjį gyvenimą danguje.

Nuopelnas yra visuomet surištas su darbu ir su pažadu atlyginti iš pusės to, kurio naudai darbas yra daromas. Nuopelnas tad remiasi sutartimi. Darbininkas susitaria su darbdaviu: "padarysi tokį darbą, gausi tiek ir tiek atlyginimo". Jeigu darbininkas išpildė sutartą darbą, turi teisių gauti žadėtą atlyginimą. Darbdavis neprivalo atlyginti, jeigu darbininkas neatliko darbo, arba jeigu dirbo kam kitam, o ne darbdavio naudai.

Tos pačios taisyklės tvarko ir mūsų nuopelnus pas Dievą. Iš vienos pusės, mes padarome darbą Dievui naudingą, už kurį Dievas iš savo pusės yra pažadėjęs atlyginti malonėmis ir amžinu gyvenimu danguje.

Tačiau, yra ir skirtumų, kurie daro, kad mūsų nuopel-

nai pas Dievą greičiau remiasi jo gerumu ir gailestingumu, negu tikros rūšies teisingumu, nes nėra ir negali būti griežto teisingumo tarp Dievo ir jo sutvėrimo. Visa, ką sutvėrimas turi, iš Dievo turi, todėl nieko negali, pagal šv. Povilo žodžius (Rom. 11, 35) duoti Dievui pirmas, kad už tai Dievas turėtų jam atlyginti. Juk ir žemės darbininkas mažiau pelno, jeigu jis gauna iš darbdavio maistą, drabužį ir įrankius, o į darbą įdeda vien savo jėgą. Mes net tuo negalime girtis, nes visos mūsų jėgos ir jų vartojimas darbe eina iš Dievo, todėl šv. Povilas mus įspėja, kad mes nebandytume kuo nors girtis arba didžiuotis: *"Ką turi, ko neesi gavęs? o jei gavai, ko giriesi, lyg kad nebūtumei gavęs"*, 1 Kor. 4, 7. Jeigu gi mes esame viską gavę iš Dievo, ne tik jėgas, bet ir tų jėgų vartojimą, tuomet ne Dievas yra mums skolingas, bet mes Dievui, o kaip skolininkai turime kada nors duoti apyskaitą savo Skolintojui.

Nepaisant visa to, Dievas yra pažadėjęs mums atlyginti už jo valios pildymą ir tai tokiomis gėrybėmis, kurios neapsakomai yra brangesnės už mūsų atliktus darbus. Neveltui tad mūsų Išganytojas ragina mus rinkti turtus dangaus karalystėje, kurių nei vagis nepavagia, nei kandis nesuėda, kurie nenyksta ir nemažta. Panašiai kalba ir šv. Povilas korintiečiams: *"Nes mūsų dabartinis vargas, kurs yra trumpas ir lengvas, gamina mumyse kilniausią, amžiną, visą viršijančią garbę, mums, kurie nežiūrime į tai, kas matoma, bet kas nematoma; nes matomi dalykai yra laikini, nematomi — amžini"*, 2 Kor. 4, 17—18.

2. GERAIS DARBAIS PELNOMOS GĖRYBĖS

Didžiausia ir nevystanti gėrybė yra patsai Dievas, tąja gėrybe ir būna užmokėta danguje už gerus darbus.

Kad suprastume, kokiu būdu Dievas yra žmogaus atlyginimas, imkime palyginimą. Štai saulė apšviečia žemę ir viską joje želdina bei augina; saulei užgesus, išnyktų žemėje visokia gyvybė. Tačiau, ne visos žemės dalys gauna saulės

lygiai: juo toliau į šiaurę, juo mažiau saulės, juo mažiau yra ir gyvybės: mažiau augalų, mažiau gyvulių ir žmonių. Keliaudami į pietus, priešingai, pastebime gamtą daug gyvesnę, turtingesnę ir gražesnę, nes ten yra daugiau saulės, daugiau šviesos ir šilimos.

Panašiai yra danguje. Saulės vietą užima Dievas, jis yra visokios gyvybės ir visokio grožio šaltinis, kaip kad yra parašyta šv. Jono Apreiškime: *"Nakties daugiau nebebus ir neprivalys žiburio šviesos, nė saulės šviesos, nes Viešpats Dievas apšvies juos, ir jie karaliaus per amžių amžius"*, Apr. 22, 5.

Tačiau, ne visi dangaus gyventojai galės lygiai naudotis tąja Dievo šviesa; tie, kurię bus prisirengę gerais darbais daugiau už kitus, stovės arčiau Dievo, geriau galės jį matyti, turės daugiau šviesos ir gyvybės ir bus laimingesni už tuos, kurie, turėdami mažiau gerų darbų, turės stovėti toliau nuo Dievo ir mažiau gaus šviesos bei laimės, kaip kad šiaurinės žemės dalys, stovėdamos toliau nuo saulės, mažiau turi šviesos, mažiau gyvybės ir grožio.

Geri tad darbai vaidindami mumyse Dievo šviesą, pašvenčiamąją malonę, stumia mus arčiau Dievo, kaip kad kas žemėje pelnydamas daugiau turto, pamažu stumtųsi nuo šiaurės į pietus, kur yra šviesiau, šiltčiau ir gražiau.

Tridento visuotina Santaryba patvirtina šias išvadas, sakydama, kad žmogus savo Dievui padarytais gerais darbais ir pašvenčiamosios malonės stovyje pelno malonės padidinimą ir amžiną gyvenimą ir tikrai jį įgyja, jeigu miršta malonės stovyje.

3. NUOPELNŲ RŪŠYS

Nuopelnai yra dviejų rūšių: a) Tikrasis, teologijoje vadinasi de condigno, kuris yra tada, kai užmokestis už darbą, einant teisingumo dėsniais, tikrai priklauso, jeigu tas užmokestis nebūtų suteiktas, teisingumas būtų pažeistas.

b) Netikras nuopelnas, arba de congruo yra tada, kai

darbas nėra tikrai vertas užmokesčio, bet darbo davėjas, pasiremdamas savo gera širdimi, duoda atlyginimą.

Vieno ir kito nuopelno pavyzdį turime evangelijos tame prilyginime, kur Išganytojas kalba apie darbininkų samdymą į vynuogyną. Darbininkai, kurie dirbo visą dieną, turėjo teisių gauti denarą, nes tiek buvo sulygę, tai buvo tikras nuopelnas de condigno. Tie, kurie nebuvo dirbę visos dienos, o tik porą, arba net vieną valandą, neturėjo teisių gauti denaro. Jeigu šeimininkas ir jiems davė po denarą, parodė savo gerą širdį, kilnumą, nes davė užmokestį, kurio darbininkai nepelnė. Buvo tai nuopelnas netikras arba de congruo, bet visgi nuopelnas, nes darbininkai dirbo, nors ir ne visą dieną.

Pirmos rūšies nuopelnu (tikru — de condigno) pelnome tada, kai atliekame Dievui darbą pašvenčiamosios malonės stovyje, ir pelnome tos malonės padidinimą. Jeigu gi atliekame gerą darbą mirtinos nuodėmės stovyje, tuomet pelnome netikrai (de congruo), pasiremdami vien Dievo gailestingumu, arba atsivertimo malone, arba kokios nors žemiškos gėrybės ,kurios nebus danguje paskaitytos.

4. KAIP GERI DARBAI DIDINA MALONĘ

Žmogus savo jėgomis negali padaryti nė vieno pelningo darbo, bet Dievas savo malone papildo žmogaus prigimties trūkumą ir padaro darbą, kuris yra tos pačios prigimties, kaip patsai Dievas, Dievas tad yra pirmoji mūsų nuopelnų priežastis.

Kad galėtume suprasti tą tiesą, griebkimės vėl prilyginimo. Imkime plunksną. Kad plunksna galėtų parašyti išmintingą sakinį, išreikšti mintį, reikia kad išmintinga ranka ją vedžiotų. Plunksna, tiesa, rašo išmintingus dalykus, reiškia mintis, tačiau ne savo, nes jų neturi, bet to, kurio rankoje yra atsidūrusi.

Panašiai yra su žmogaus nuopelnais. Žmogus dirba, bet jo darbas neina iš jo, tik iš Dievo, kaip kad plunksnos rašy-

mas eina iš rankos, kuri ją laiko. Tuo būdu žmogaus darbas turi dievišką antspaudą, jis reiškia Dievo mintį, kaip plunksna parašytas žodis reiškia rašytojo mintį. Štai kodėl antgamtinis darbas suteikia teisę gauti malonės padidinimą, nes tas darbas yra tos pačios prigimties, kaip ir pati Dievo malonė, kaip kad parašyto žodžio mintis yra tos pačios prigimties, kaip ir pats rašytojas.

Rašytojui patinka jo raštas, jis jį brangina, nes yra į jį įdėjęs savo mintis ir darbą, Dievui patinka tas darbas, kurį jis padaro per žmogų, arba žmogus, Dievui per jį veikiant.

Tačiau yra ir skirtumų tarp plunksnos ir žmogaus, tarp jos rašymo ir žmogaus veikimo. Plunksna neturi laisvos valios, ji dirba draug su ranka, ji negali pasipriešinti. O žmogus, turėdamas laisvą valią, gali neklausyti Dievo, gali nedaryti to darbo, kurio Dievas nori ir kuriam lenkia žmogų, duodamas jam įkvėpimą. Žmogaus tad nuopelnas yra, kad jis dirba kartu su Dievu, kad jam nesipriešina ir jo klauso.

Be Dievo malonės žmogus negali padaryti nė vieno gero darbo, kaip kad plunksna negali parašyti nė vieno žodžio be žmogaus rankos. Kūnas, netekęs gyvybės, gali pūti, bet negali vaikščioti, kalbėti, žodžiu, dirbti gyvo žmogaus darbų, todėl ir žmogus, netekęs Dievo malonės, yra dvasioje miręs.

Nuopelnas taip suprastas yra grynai asmeniškas dalykas, todėl negalima pelnyti kitam žmogui malonės ir amžinosios garbės tikroje to žodžio prasmėje. Jeigu mes meldžiamės už ką, aukojame gerus darbus, atgailas, tai nereiškia, kad mes pelnome tikru pelnymu (de condigno) jam malonių atsivėrimą ar malonės padidinimą, mes pelnome netikru pelnymu (de congruo) veikiančiosios malonės padidinimą, kad paskui jis pats, darydamas gerus darbus, didintų sau dvasišką turtą.

Išimtį daro vienas Viešpats Jėzus, kuris buvo dangiškojo Tėvo skirtas būti visos žmonijos galva, jis vienas ga-

lėjo pelnyti tikru pelnymu (de condigno) mums pašvenčiamąją malonę ir garbę danguje.

Toji dovana buvo skiriama ir pirmiesiems mūsų tėvams, jeigu būtų pergalėję pagundą, pašvenčiamoji malonė būtų perėjusi iš tėvų į vaikus. Kuomet gi nusidėjo, tos malonės trūkumas arba nuodėmė pereina nuo pirmųjų tėvų visai žmonijai.

Nuolankiai prašykime Viešpaties, kad teiktųsi paimti savo valdžion visas mūsų mintis, atmintį ir valią, visas galias ir jausmus ir kreipti visus mūsų darbus didesnei jo garbei.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelė yra mums gėda ir didelis pažeminimas, kad giliau atjaučiame žemišką pelną ir nuostolį, negu dangiškąjį, daugiau esame susirūpinę laikinais pelnais, negu amžinaisiais. Džiaugiamės, kai pelnome pas žmones turtus, garbę ir kitas panašias gėrybes ir labai liūdime, kai pamatome, kad kiti yra mus pralenkę ir pirmiau už mus yra nutvėrę žūvančius pelnus, nes bijomės, kad paskui mums jų gali pritrūkti.

Kadangi žemiškų gėrybių kiekis yra ribotas, o ieškotojų minia be skaičiaus, todėl kyla tarp žmonių neapsakomas lenktyniavimas žemiškų gėrybių atžvilgiu, kuris daugeliui užmigdo sąžinės jautrumą, atšaldo širdį dangiškų pelnų pamėgime, kitus priveda prie visiško dangiškų gėrybių paniekinimo.

Gelbėk mus, Viešpatie, nuo tokios nelaimės, suteik malonės, kad paliktume žemiškų gėrybių lenktynes šio pasaulio sūnums, bet kad pasimokytume iš jų gudrumo, nes, pagal Tavo Sūnaus žodžius, *"šio pasaulio vaikai gudresni su sau lygiais už šviesos vaikus"*, Luko 16, 8, kad su tokiu gudrumu ir karštumu ieškotume dangiško pelno, kaip kad jie ieško žemiškojo.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien, gesindami žemiškų gėrybių troškimus, padaryti kokį nors kūno apsimarinimą, kad mūsų kūnas būtų tinkamesnis dangiškosioms gėrybėms rinkti.

APIE NUOPELNŲ DIDINIMĄ

Ketvirtadienis po Septuagesimos

1. ĮŽANGA. Įsidėmėkime šv. Povilo žodžius, kuriais jis lygina mūs garsius darbus įvairioms medžiagoms, brangioms ir pigioms, iš kurių žmonės sau statosi žemiškas buveines: „Kiekvienas težiūri, kaip jis stato. Nes nė vienas negali dėti kito pamato, kaip tik tą, kurs yra Jėzaus Kristaus. O ar kas stato ant to pamato auksą, sidabrą, brangius akmenis, medžius, šieną, šiaudus, tai kiekvieno darbas paaiškės; Viešpaties diena tai išaiškins, nes ji apsireikš ugnimi, ir, koks yra kiekvieno darbas, ugnis ištirs," I Kor. 3, 10-13.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad rūpintumės duoti jam brangiausias dovanas ir kad iš brangiausios medžiagos statytume sau amžiną buveinę.

MĄSTYMAS

Juo darbas yra didesnis, ar sunkesnis, ar painesnis, vertas didesnio atlyginimo. Inžinierius, pav., kuris daro planus, gauna daugiau negu darbininkas, kuris vykdo inžinieriaus padarytą planą, kuris krauna vieną plytą ant kitos statydamas namus. Inžinieriaus darbas yra svarbesnis, reikalauja didesnio ir ilgesnio pasiruošimo, todėl ir užmokestį gauna didesnį.

Panašiai yra ir dvasios gyvenime. Ne visi darbai, nors Dievui atlikti, verti lygaus užmokesčio, todėl svarbu yra ištirti, kokios aplinkybės, ar darbo ypatybės didina nuopelnus, didina užmokestį pas Dievą.

Darbo vertingumas priklauso ir nuo darbininko savybių ir nuo darbo rūšies.

1. DARBININKO YPATYBĖS

Keturios darbininko ypatybės didina darbą:

a) Jo pašvenčiamosios malonės laipsnis. Žinome, kad nuopelnas nėra galimas be pašvenčiamosios malonės, nes ten, kur nėra gyvybės, nėra galimas ir jos ugdymas. Tačiau, juo medis yra didesnis, juo didesnis yra jo metinis prieaugis. Tas, kuris dar tik dygsta iš žemės, labai nedaug užauga per metus, į saują suimtume visą jo vienos vasaros padidėjimą. Kitas dalykas yra su dideliu medžiu, vežimą reiktų prikrauti, norint suimti jo vasaros prieauglį.

Panašiai yra ir su pašvenčiamąja malone: juo žmogus daugiau jos turi, juo jo darbas yra Dievui malonesnis, todėl šventųjų maldos yra daug galingesnės pas Dievą, negu paprastų tikinčiųjų. Kristaus darbai buvo pelningiausi, nes jis daugiausia turėjo pašvenčiamosios malonės.

b) Antroji darbininko ypatybė, kuri didina nuopelnus, yra jo su Kristum susivienijimo laipsnis.

Negalime be Kristaus padaryti nė vieno vertingo darbo, kaip kad šaka, atplėšta nuo kamieno, negali užauginti vaisių. Kristus, gyvendamas mumyse, duoda mums šviesos, įkvėpimo ir stumia į gerus darbus, kaip kad kamienas stumia syvus į šakas ir paverčia juos vaisiais. Juo tad žmogus yra arčiau Kristaus, geriau priima jo šviesą, geriau išgirsta ir atjaučia jo įkvėpimą, tuo padaro geresnių, gražesnių ir dėl to pelningesnių darbų.

Iš to suprasime, kodėl šventieji yra padarę tiek daug gero, nes jie buvo labai arti susijungę su Kristumi: *"Esu gyvas,* sako šv. Povilas, *tačiau jau nebe aš, bet yra gyvas manyje Kristus",* Gal. 2, 20.

c) Trečioji darbininko ypatybė, tai jo intencijos grynumas. Intencija deda antspaudą žmogaus darbui, bloga deda blogą antspaudą, gera — gerą. Geriausias darbas būna pagadintas, jei tik būna padarytas bloga intencija.

Tačiau būna, kad ir prie geros intencijos bando kai kada prisiplakti bloga. Štai žmogus eina melstis, jis nori tikrai

pagarbinti Dievą, bet štai prisiplaka ir bloga intencija, jis nori, ar kad kas jį pagirtų, ar kad paragautų saldumų, sugraudinimų, malonumų maldoje, žodžiu prisiplaka asmeniška, savimyliška intencija, kuri nors negadina darbo visiškai, tačiau sumažina jo vertę. Štai kodėl viena „Sveika Marija" sukalbėta sausumose gali būti Dievui malonesnė, negu visas ražančius saldumuose, nes saldumuose žmogus ieško daugiau savęs, negu Dievo, o sausumuose tik Dievo, nes jeigu meldžiasi, tai meldžiasi vien iš Dievo meilės, o ne dėl savo malonumo.

d) Ketvirtoji darbininko ypatybė, tai jo uolumas. Kiekvieną darbą galima atlikti arba labai uoliai, rūpestingai, arba sutingusiai ir apsileidusiai, atbulomis, kaip sako, rankomis. Apsileidusiojo darbas negali būti tobulas, todėl ir jo nuopelnas negali būti didelis.

Priešingai, darbas, atliktas su dideliu karštumu ir uolumu, yra daug geresnis, gražesnis, ir tuo pačiu pelningesnis. Jeigu kas, pav., meldžiasi, pasišvenčia ir dirba visa savo širdimi, įdeda visą savo sielą, tuomet jo darbas pelno daug malonių, o pats sparčiai žengia tobulybėn. Tą greitą šventėjimą ir nori pabrėžti Išminties knyga, sakydama: *"Pasiekęs tobulybę trumpu laiku, jis pergyveno ilgą gyvenimą, trumpai užbaigęs, jis pergyveno ilgus laikus"*, Išm. 4, 13. Vadinasi, kad kas nors gyvenęs žemėje trumpą laiką, bet ėjęs prie tobulybės greitais žingsniais, pasiekė tą patį tobulybės laipsnį, kurį paprastai pasiekia ilgai gyvenantieji, bet pamažu einantieji.

2. DARBO SVARBUMAS

Keturios yra ypatybės, kurios didina darbo vertę:

a) Darbo kilnumas. Panašiai kaip mokslai nėra lygūs, bet vienas už kitą yra aukštesnis ir svarbesnis, pav., mokslas apie žmogų yra svarbesnis, negu mokslas apie gyvulį arba vabalą. Taip ir dorybės tarp savęs nėra lygios, teologinės dorybės yra kilnesnės už moralines, o tarp teologinių

— meilė yra kilnesnė už kitas. Kadangi darbas tik tada būna geras, kai jis plaukia iš kokios nors dorybės, todėl darbas, plaukiąs iš kilnesnės dorybės, yra kilnesnis ir brangesnis, jis neša daugiau pelno. Tuo būdu aktai ir darbai, kuríe tiesiu keliu plaukia iš Dievo meilės, yra Dievui brangesni. Dievas juos gausiau atlygina, negu už darbus, kurie plaukia iš kitų dorybių. Todėl malda, klausymas šv. Mišių, priėmimas šv. sakramentų yra pelningesni darbai, negu kasdieniniai darbai.

b) Darbo gausumas. Kas, pav., kalba visą ražančių, gauna daugiau nuopelnų, negu tas pats kalbėdamas vieną jo dalį; aukodamas šimtą centų — daugiau, negu vieną centą t.t.

Darbų lyginimas pelningumo žvilgsniu reikalauja tam tikro atsargumo, nes kartais mažesnė auka gali būti Dievui malonesnė, negu didelė. Jeigu, pav., žmogus atlieka darbą apsileidusiai, be geros intencijos, tai nors ir daug padarytų, vis vien mažiau pelno, negu tas, kurs dirba karštai ir uoliai, nors ir mažiau padaro.

Panašiai yra ir aukų atžvilgiu. Vargšas, duodamas mažiau, gali daugiau laimėti už turtuolį, kuris nors ir daugiau aukoja, tačiau, turėdamas daugiau turto, mažesnę jo dalį aukoja, negu vargšas; todėl vargšė našlė, aukodama vos du mažu pinigėliu, padarė didesnę auką, anot mūsų Išganytojo pastabos, negu turtuoliai, mesdami auksinius pinigus.

c) Darbo ilgumas. Melstis, pav., vieną minutę yra mažesnis nuopelnas, negu melstis valandą. Štai kodėl ilgas doras gyvenimas, pagal šv. Augustiną, yra lygus kankinio vainikui, nes per ilgą dorą gyvenimą žmogus tiek prikenčia nuo pagundų, nuo žmonių ir nuo visų kitų aplinkybių, kiek kankinys trumpu laiku.

d) Darbo sunkumas. Juo darbas yra sunkesnis, juo nuopelnas yra didesnis, jei darbo sunkumas nepriklauso nuo žmogaus silpnybės, netobulybės, o tik iš paties darbo didumo, kuris būna sunkus net ir tobuliems. Pav., pasipriešinti

ir nugalėti didelę ir ilgai besitęsiančią pagundą yra didesnis nuopelnas, negu pergalėti mažą; parodyti kantrybę, kada žmogus turi gyvą ir jautrų temperamentą, yra didesnis daiktas, negu nejautriam rodyti tą pačią kantrybę.

Jeigu sunkumas plaukia iš žmogaus netobulybės, tuomet darbo sunkumas nedidina nuopelno. Kas pradeda, pav., mokytis muzikos, jam labai yra sunku, bet jo muzika dėl to nėra gražesnė. Kai per ilgą lavinimąsi įgauna lengvumą, tuomet muzika būna daug gražesnė. Panašiai yra ir dorybėse. Kas per ilgą lavinimą įsigijo tobulas dorybes, tam visi darbai yra labai lengvi, tačiau nuopelnai nemažėja, o tik didėja.

Prašykime tad Viešpaties, kad uždegtų mūsų širdį troškimu padidinti mūsų nuopelnus ir paaukoti jam ne šieną ir ne šiaudus, bet auksą, sidabrą ir brangius akmenis.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, nors mes blogi esame, tačiau pagal Tavo Sūnaus pasakymą, mokame duoti savo vaikams gerų davinių, mokame pritaikinti dovanos brangumą pagal asmens aukštumą, juo aukštesniam ir garbingesniam asmeniui norime padaryti dovaną, juo brangesnę ją renkamės. Tik, kuomet rengiamės padaryti Tau dovaną, Tau, kuris esi aukščiausias ir garbingiausias iš visų asmenų, kuriam priklauso mūsų brangiausios dovanos, ne visuomet ir ne visi mokame parodyti tą išmintį, kurią turime tarpusaviuose santykiuose, o kuri neleidžia mums pasirodyti garbingų asmenų akivaizdoje su prastomis, pigiomis dovanomis, nes bijotume užgauti tuos asmenis, o sau pasidaryti gėdos. Tik Tavo akivaizdoje, Viešpatie, drįstame, nors ne visi, rodytis su prastomis dovanomis, todėl Tavo apaštalas šv. Povilas ir pastebi, kad vieni daro Tau aukso, sidabro ir brangių akmenų dovanas, o kiti — medžio, šieno ir šiaudų. Taip darydami, mes ne tik parodome Tau meilės trūkumą, nes pamiltiems asmenims mokame duoti brangias dovanas, bet nuskriaudžiame ir save. Tu esi, Viešpatie, pilnas gėrybių, todėl, pagal psalmės pasakymą (Ps. 15, 2), nereikalauji

jų iš mūsų, bet, Tau padovanotas, mums jas atgal sugrąžini, padaręs jas daug geresnes ir brangesnes. Jeigu tad prastesnes dovanas Tau aukojame, prastesnes ir atgauname, o kaikurių visai neatgauname, nes sudega ugnyje, neišlaikydamos bandymo.

Suteik tad, Viešpatie, mums malonės, kad mes suprastume savo klaidas, kad išmoktume statyti sau amžiną buveinę iš aukso, sidabro ir brangių akmenų, kad mūsų statyba nesudegtų bandymo metu.

Pasižadame šiandien atlikti nors vieną darbą, kuris būtų brangus Tavo akims ir atlaikytų bandymo ugnį.

APIE ATSARGUMĄ

Penktadienis po Septuagesimos

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime visas bausmes, kuriomis buvo baudžiami žydai už savo neištikimybę Dievui, išėjus jiems iš Egipto žemės. Turėkime galvoje, kad iš visos tautos tik du įėjo į žedėtąją žemę, o visi kiti žuvo tyruose. Imkime į širdį šv. Povilo įspėjimą, kurį jis duoda korintiečiams, kad būtų atsargūs, kad jų neištiktų panašus likimas, koks ištiko žydus tyruose, sakydamas: „Taigi, kas tariasi stovįs, teveizdi, kad nepultų.“ I Kor. 10, 12.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad žuvusiųjų tyruose žydų pavyzdys išmokytų mus atsargumo, kad kelionėje į žadėtąją žemę — į dangaus karalystę — nežūtume, bet būtume priskaityti prie mažo išrinktųjų skaičiaus.

MĄSTYMAS

“Daug yra pašauktų, bet maža išrinktų”, sako Išganytojas (Mato 20, 16), vadinasi, ne visi, kurie yra pašaukti, kurie per šv. krikštą yra išvesti iš nuodėmės nelaisvės, pateks į dangaus karalystę, nes daugelis, pagundų ir gyvenimo ap-

linkybių verčiami, atsisakys keliauti į žadėtąją žemę, kaip kad atsisakė daugelis žydų, išvestų iš Egipto, nes pritrūko jiems vilties, kantrybės ir drąsos.

Kadangi vargu ar atsirastų sveiko proto žmogus, kuris sąmoningai ir laisva valia norėtų atsižadėti dangaus ir pasirinkti sau pragarą, todėl turi būti priežasčių, kurios veikia jį nejučiomis, užmigdo atsargumą ir priveda pagaliau prie dangiškų gėrybių praradimo, kaip kad atsargumo stoka ir apsileidimas žemiškuose reikaluose priveda šio pasaulio sūnus prie žemiškų gėrybių praradimo, kurių juk prarasti nenori nė vienas.

Norint apsaugoti savo gėrybes, reikia rūpintis pirmiausia pažinti pavojus, kurie toms gėrybėms gresia, o paskui rūpestingai ir uoliai dirbti, ir tuos pavojus prašalinti.

Aštuoni pavojai gresia mūsų dangiškoms gėrybėms.

1. Mūsų silpnumas. Mažas vaikelis yra silpnas, dėl to jis dažnai parkrinta, tačiau nieks nesistebi jo parkritimu, nes silpnumas yra neišvengiama mažo vaikelio savybė. Kuomet parkrinta suaugęs žmogus, kiekvienas sustojęs žiūri ir stebisi, nes suaugęs žmogus turi pakankamai jėgų išsilaikyti stačias, o jei parkrinta, tai tik dėlto, kad arba yra apsvaigęs, arba serga, arba neatsargus. Jo kritimas turi blogų pasekmių, nes užgauna kokį sąnarį: nusilaužia koją ar ranką, todėl jam reikia ypatingu būdu saugotis parkristi.

Panašioje būklėje mes esame atsidūrę dvasios atžvilgiu. Tiesa, žmogus yra labai silpnas iš prigimties, bet Dievas yra suteikęs tiek įvairios pagalbos, kad gali išsisaugoti neparkritęs, todėl šv. Povilas sako, kad visa galįs tame, kurs jį stiprina (Pilyp. 4, 13). Jei, nepaisant Dievo pagalbos, žmogus parkrinta, tai ženklas, kad jis nesinaudoja Dievo pagalba, yra apsileidęs geruose darbuose, arba atšalusiai ir neuoliai juos atlieka, žodžiu, nesirūpina stiprinti savo dvasios.

Lavindami ir mankštindami kūną stipriname jį, lavindami dvasią, sustipriname dvasią. Lavinkime tad mūsų dva-

sią gerais darbais, uoliai ir karštai, ir apsaugosime ją nuo puolimo.

2. Nuodėmių našta. Kas neša didelę sunkenybę, lengvai gali suklupti ir sunkumu prisislėgti. Tą sunkumą dvasiškame gyvenime sudaro ne tik nuodėmės, bet ir nuodėmių, po atgailos sakramento, liekanos. Daugelis klaidingai mano, kad priėmę atgailos sakramentą, panaikino visiškai nuodėmės padarytas žalas, todėl nesirūpina atgaila naikinti tas liekanas, kurių nenaikina atgailos sakraments, ir kurios traukia žmogų atgal į nuodėmę. Kuomet žmogus padaro tą pačią nuodėmę daug kartų, nors ją ir panaikintų kiekvieną kartą išpažindamas ir gaudamas išrišimą, visvien sunkina savo naštą, nes didina liekanų krūvą, kuri užauga iki to laipsnio, kad prislėgia nešiką savo sunkumu ir neduoda jam atsikelti.

Norėdami tad išvengti to pavojaus, rūpinkimės daryti atgailą, būtent pildyti tuos darbus, kurie yra priešingi nuodėmei ir tai dideliame skaičiuje ir uoliai, kad išdildytume nuodėmių liekanas, kurių nedildo atgailos sakramentas.

3. Traukiančiųjų į pikta didelis skaičius. Vabalas yra mažas gyvūnas, bet kaip jų susimeta į krūvą vienu kartu daug, nugali net ir didelį gyvulį. Panašiai yra su žmogaus dvasia, kurią apipuola daugybė įvairių pagundų. Vienos jį kankina iš vidaus, kaip štai šėtonas, gimtosios nuodėmės liekanos, kurios susiskaldę į septynis nuodėmių šaltinius. Joms į pagalbą ateina asmeniškos nuodėmės su savo liekanomis; tuo būdu susidaro žmogaus viduje neapsakomai skaitlinga priešų kariuomenė, kuri neapleidžia žmogaus nei dieną, nei naktį, nes yra jo viduje, suaugusi su jo prigimtimi, o su vidaus priešais, su namiškiais, labai yra sunki kova. Kitos galingos ir skaitlingos pagundos puola iš lauko; tai yra pasaulis su visais savo vyliais; nenuostabu tad, kad žmogus, taip priešų užpultas, neatsilaiko ir krinta, ir kad krintančių didelis yra skaičius.

Kovai laimėti, reikia prie jos rengtis, reikia mokytis

kovoti su pagundomis, su pasauliu, su šėtonu, su vidaus piktais palinkimais — juos marinant. Dėlto šv. Povilas, nors buvo šventas, nesiliovė varginęs savo kūną: *"Aš baudžiu savo kūną ir stengiuos pavergti, kad kartais, kitiems skelbęs, pats nepasidaryčiau peiktinas"*, I Kor. 9, 27. Tą pačią mintį norėjo išreikšti Pamokslininkas sakydamas: *"Sūnau, eidamas į Dievo tarnybą, prirenk tavo sielą pagundai"*, Pam. 2, 1.

Kas to nedaro, kas nesirūpina ruoštis kovai, kas nemarina savo kūno, tas tikrai būna pagundų apgalėtas.

4. Kelio slidumas. Ant slidaus kelio matosi krintant daug žmonių, nes jų kojos žemės tvirtai nesilaiko, todėl negali duoti kūnui atramos, o kūnas visuomet yra palinkęs kristi žemyn. Dvasios gyvenime tą slidumą sudaro nerūpestingumas amžinuoju gyvenimu, todėl negali atsispirti pojučiams, kurie traukia žmogų į žemiškas gėrybes.

Tam pavojui nugalėti, reikia labai rimtai susirūpinti kas mus laukia po mirties, reikia nuolat mąstyti Kristaus pasakymą: *"Kokia nauda žmogui iš to, nors ir visą pasaulį pelnytų, o savo sielą pražudytų"*, Mato 16, 27.

Paskui, reikia marinti savo akis, ausis, liežuvį, žodžiu — visus pojučius, kad jie, būdami silpnesni, netrauktų žmogaus į tvarinius.

5. Kelio nelygumas. Duobėtame ir nelygiame kelyje tik labai atsargūs keleiviai neparkrinta. Tą kelio nelygumą sudaro pakitėjęs santykis tarp žmogaus ir tvarinių. Pagal Dievo planą, sutvėrimai turėjo tarnauti žmogui ir vesti jį prie Dievo. Kadangi žmogus atsisakė Dievui tarnauti, pateko į tvarinių vergiją, iš kurios dabar jam yra labai sunku išsilaisvinti; nespėja atsikelti, o jau tie sutvėrimai atgal jį traukia į save, todėl žmogus ir keliauja per šį gyvenimą nuolat puldamas, tarsi nelygiu ir duobėtu keliu eitų. Tam pavojui išvengti, reikia savo širdį išlaisvinti nuo visų žemiškų prisirišimų, tuomet keliai išsilygina. Juk ir šv. Jonas Krikštytojas ne kitais tikslais buvo siųstas žemėn, o tik ly-

ginti kelius, kad tarp mūsų ir Kristaus būtų lygūs keliai. Tai įvyks tik tada, kai žmonės atitrauks savo širdį nuo žemiškų gėrybių. Šv. Jonas skelbė tą tiesą ir žodžiu ir savo pavyzdžiu, kurie jo paklausė, tie surado Kristų ir jį pažino.

6. Aklumas. Aklas, nematydamas kelio, negali atlikti nei trumpos, nei ilgos kelionės; reikia, kad kas jį paimtų už rankos ir nuvestų. Jeigu gi ir tas yra aklas, kuris kitą veda, tuomet jau abu įkrinta į duobę pagal mūsų Išganytojo pasakymą (Mato 15, 14).

Šviesą sudaro Dievo žodis, kas tad jo nepažįsta, tas yra aklas, nors kitais atžvilgiais būtų ir labai mokytas: žinotų, kiek žvaigždžių danguje ir lašų viso pasaulio jūrose. Norint tad, kad kelias būtų apšviestas, reikia uoliai ir karštai klausyti Dievo žodžio ir taip daryti, kaip kad ten yra pasakyta.

7. Blogų pavyzdžių daugybė. Ne visuomet žmogus gali susekti savo protu, kas yra gera, o kas bloga, todėl daugely atsitikimų pasitenkina kitų pranešimais, o labiausia kitų pavyzdžiu. Kuomet pamato, kad daugelis taip daro, jaučiasi patenkintas, jeigu ir jis taip daro, sakydamas, kad "visi" taip darą. Žinokime ,kad nė vienas negalės pasiteisinti Dievo akyse tuo, kad ir kiti panašiai darė. Neužmirškime to, ką sako Išganytojas: *"Jeigu atgailos nedarysite, visi panašiai pražūsite"*, Luko 13, 3. Vadinasi, mes neišgąsdinsime Dievo klystančių daugybe ir nepriversime jo pakeisti savo įstatymus, bet pražūsime visi, jei nedarysime atgailos, jeigu nesugrįšime į tikrą kelią. Tokio griežto Dievo teisingumo pavyzdį turime žyduose: jie visi žuvo tyruose, nes nenorėjo pildyti Dievo valios. Tik jų vaikai, kurie gimė tyruose, kurie nepažinojo Egipto gėrybių, nesvajojo apie grįžimą atgal, bet ėjo pirmyn ir tuo būdu pasidarė verti žadėtosios žemės.

8. Kūno sunkumas. Kūnas yra paimtas iš žemės, todėl jis visuomet ir linksta į žemę ir jos gėrybes. Tačiau tas palinkimas pas vieną žmogų yra didesnis, pas kitą — mažesnis, priklauso nuo to, ar žmogus pataikauja savo kūnui, ar

ne. Tas, kuris pataikauja, didina jame jo prie žemės traukimą, tarsi didintų jo sunkumą. Kuomet, kūnui pataikaujant, tas sunkumas pasidaro taip didelis, kad žmogus jo neatlaiko, tuomet turi parkristi.

Tie, kurie nepataikauja kūnui, padaro jį lengvą, dėlto lengvai išsilaiko švento gyvenimo aukštybėse.

Sudėję visus pavojus į krūvą, kurie gresia mums pakeliui į dangų, suprasime atsargumo reikalą; ir ne tik atsargumo, bet ir Dievo pagalbos būtinumą. Nepasitikėkime savim, savo mokslais ir patyrimais, bet būkime nuolankūs ir nuolankiai prašykime Dievo pagalbos, nes tik nuolankiems Dievas duoda malones, o išdidiems priešinasi ir atsako malonę.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, stovi mūsų akyse žydų keliaujančiųjų į žadėtąją žemę vaizdas. Daug jų Tavo ranka išvedė iš Egipto žemės, bet dėl savo neištikimybės Tavo valiai mažai jų pasiekė kelionės tikslą. Diduma paliko savo kaulus ilsėtis tyruose, pastatydama tuo būdu amžiną paminklą tiems, kurie kada nors keliaus į Tavo pažadėtąją žemę. Tie kaulai turės priminti keleiviams, kaip yra ne tik pavojinga, bet ir pražūtinga nepaklausyti Tavęs, o paklausyti savojo kūno ir kraujo viliojimų.

Mes, Viešpatie, daugeliu atžvilgių esame panašūs į žydus, keliaujančius į žadėtąją žemę. Mes irgi buvome išvesti iš Egipto žemės, iš nuodėmės nelaisvės, perėjome jūrą, kurią sudaro šv. krikšto vandenys, ir atsidūrėme šio gyvenimo tyruose, kurie skiria mus nuo žadėtosios žemės, nuo dangaus karalystės. Jūra, krikšto vandenys, skiria nuo Egipto, nuo nuodėmės. Jeigu pasitikėsime Tavo pažadėjimais, jeigu klausysime Tavo vadovybės, lengvai nugalėsime kelionės vargus, tyrų pavojus ir įžengsime į Tavo pažadų žemę. Tačiau, Viešpatie, mes, kaip tie žydai, pasiilgstame tų kūniškų gėrybių, kurias turėjome nelaisvės žemėje, nuodėmėje; murmame prieš Tavo valią ir norime grįžti atgal, pasirodydami neverti esą Tavo vaikelių laisvės. Tuo būdu daugelis iš mū-

sų žūva kelionėje ir tik maža saujelė išrinktųjų stumiasi pirmyn pagal Tavo Sūnaus žodžius, kad daugelis yra pašauktų, bet mažai išrinktų. Ištiesk, Viešpatie, pagalbos ranką, sustiprink mūsų jėgas ir viltį, kad nepailstume kelionėje, priskirk mus prie išrinktųjų skaičiaus, išmokyk atsargumo ,kad neįsipainiotume į pagundas, kurios nuvestų mus į pražūtį.

Pasižadame, Viešpatie, dažnai daryti dienos metu tikėjimo, vilties ir meilės aktus, kad sukeltume mūsų širdyse didelį žadėtosios žemės troškimą ir kad padidintume savyje atsargumo jausmą, nes atsargūs esame tada, kada norime apsaugoti didelę vertybę.

APIE BUDĖJIMO REIKALINGUMĄ

Šeštadienis po Septuagesimos

1. ĮŽANGA. Prisiminkime mūsų Išganytojo įsakymą budėti: „Budėkite tad, nes nežinote, kurią valandą jūsų Viešpats ateis," Mato 24, 42.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties būdėjimo malonės, kad, jo atėjimo vaalndai išmušus, galėtume pasitikti jį ir gauti jo palaiminimą: „Palaiminti tie tarnai, kuriuos atėjęs valdovas ras budinčius," Luko 12, 37.

MĄSTYMAS

1. BUDĖJIMAS

Kūniškas miegas yra žmogui reikalingas, nes per jį kūnas atgauna tas jėgas, kurias buvo praradęs dirbdamas dienos metu. Miegas sustabdo žmogaus kiekvieną mintį ir geismą, todėl miegodamas negali padaryti jokio naudingo darbo. Kai atsiranda svarbūs reikalai, tuomet žmogus atima

sau miego ir budi, kad galėtų atlikti tuos reikalus, kurių miegodamas padaryti negali.

Kūno miegas yra labai panašus į dvasios miegą, nes viename ir kitame miege žmogus nustoja dirbęs.

Jei kūno miegas yra neišvengiamas, kaip kad neišvengiamas yra maistas, nes kūno jėgos yra ribotos, dirbant jos išsibaigia, todėl jas reikia nuolat papildyti, tai jau dvasios miegas yra visiškai nereikalingas, daugiau — jis yra kenksmingas, todėl nuodėmė yra užmigdyti savo dvasią ir sulaikyti ją nuo gerų darbų. Dvasia neilsta, kaip kad kūnas, todėl keturi gyvūnai, stovintieji apie šv. Dievo sostą, sakė be poilsio dieną ir naktį: *"Šventas, Šventas, Šventas Viešpats Dievas Visagalis, kursai buvo, kurs yra ir kurs turi ateiti"*, Apr. 4, 8.

Trejopu būdu pasireiškia dvasios miegas: a) Dvasia miega, kai nustoja rūpinusis pažinti kas kart giliau Dievo tiesą, kaip kad kūnas, miegodamas, nustoja matęs, girdėjęs ir jautęs.

Tuo miegu miega visi šio pasaulio sūnūs, kurie Dievo tiesą laiko už nieką, nesirūpina jos pažinti, nors išvysto didelį veiklumą kitokioms žinioms rinktis. Godžiai skaito laikraščius, pripildo savo galvą visokiomis šlykštynėmis; klausinėja vienas kitą susitikę, kas girdėti, bet visiškai nesidomi, kas girdėti pas Dievą, kaip jų reikalai stovi kitame pasaulyje, į kurį noroms nenoroms turės keliauti.

Šios rūšies miegu užsnūsta kai kada ir dievotos sielos, būtent tada, kai ima manyti, kad jos pakankamai gerai pažįstančios Dievą, todėl nėra reikalo gilintis į Dievo paslaptis, tai pradeda gilintis į kitų žmonių paslaptis ir rinkti apie juos žinias.

Kas nemato, kaip pavojingas yra toks apsnūdimas: jis atima reikalingą žmogui šviesą, kaip akių užmerkimas atima akių šviesą ir užmigdo visą žmogų. Siela, netekusi reikalingos šviesos, visiškai paskęsta gerų darbų miege, nusto-

ja gyvenusi antgamtiniu, dangišku gyvenimu, sustoja keliavusi į dangų.

Tam užmigimui išvengti reikia budėti ir rūpintis giliau pažinti tikėjimo tiesas, reikia kreipti savo mintis nuolat į Dievą.

Taip darė Giesmių Giesmės sužiedotinė, kuri, gyvenimo reikalų verčiama, turėjo kai kada savo mintis atitraukti nuo Dievo, bet už tai jos širdis buvo nuolat suvienyta su Dievu, todėl ji galėjo pasakyti: *"Aš miegu, bet mano širdis budi"*, Giesmių Giesmė 5, 2. Vadinasi, mano mintys yra nutraukusios mąstymą apie Dievą, bet širdis plaka Dievo meile, kaip kad miegančio žmogaus mintys nutrūksta, tačiau jo širdis nesustoja plakusi ir tokiu būdu palaiko kūno gyvybę.

b. Antros rūšies užmigimas yra, kada siela sustoja dariusi gerus darbus, tokius būtent, kurie ją artina su Dievu, kurie jai krauna turtus dangaus karalystėje, kurie plaukia tik iš tikėjimo.

Mūsų gyvenimas yra nuolatinė kelionė į amžinybę. Toji kelionė yra atliekama ne žemės paviršiumi, bet tobulybės laipsniais: kas pasiekia aukštesnį tobulybės laipsnį, tas būna arčiau Dievo, štai kodėl šventieji mėgsta lyginti mūsų kelionę į dangų su lipimu į kalną.

Kiekvienas aukštyn lipimas reikalauja didelių pastangų, todėl ir lipimas į dangiškasias augštybes lengvai nevyksta. Jeigu siela sustoja dariusi tokius darbus, ji sustoja ėjusi prie Dievo, o šėtonas tuomet ima suktis apie ją, norėdamas ją visiškai atitraukti nuo Dievo ir pakreipti jos kelią į pragaro pusę. Štai kodėl žmonės, kaip tik sustoja gerai darę, tuojau pajunta įvairias pagundas blogai daryti, o daugelis ir paklauso tų pagundų. Šv. Petras nori mus apsaugoti nuo to pavojaus, sakydamas: *"Būkite blaivūs ir budėkite, nes jūsų priešininkas velnias aplink eina, kaip kriokiąs liūtas, ieškodamas, ką prarytų; jam priešinkitės tvirti tikėjimu"*, I Petro 5, 8.

c. Trečios rūšies užmigimas yra, kai žmogus miega dau-

giau, negu jo sveikatai reikia, o daro tai dėl to, kad tingi dirbti. Guli tad per dienų dienas be jokio darbo.

Panašus užmigimas ištinka dvasią, kai ji visomis savo mintimis ir troškimais prisiriša prie tvarinių, kap kad gulįs žmogus visu savo kūnu, kojomis, krūtine, galva siekia patalą ir nenori savęs nugalėti, nenori paaukoti nė vieno prisirišimo tikslu padaryti Dievui gerą darbą. Apie tokį klausia Patarlių knyga: *"Kaip ilgai miegos tinginys"*, Pat. 6, 9.

Kadangi tie prisirišimai prie sutvėrimų mus apima nejučiomis, nejučiomis tad užmigdo mūsų sąžinę ir sustabdo mūsų gerus darbus, dėlto reikia budėti ir saugotis, kad sutvėrimai nepaveržtų mūsų širdies ir nenukreiptų jos nuo Dievo.

2. BUDĖJIMO PRIEŽASTIS

Budėjimo priežastį duoda patsai Išganytojas, sakydamas: *"Budėkite tad, nes nežinote, kurią valandą jūsų Viešpats ateis"*, Mato 24, 42.

Pirmojo savo atėjimo valandą Viešpats paskelbė per pranašus, kad visi turėtų užtektinai laiko pasiruošti ir pasitikti jį, nes jis nenori nė vieno žmogaus pražūties, bet *"kad visi žmonės būtų išganyti ir pasiektų tiesos pažinimą"*, I Timot. 2, 4.

Kitų savo atėjimų valandą paslėpė, ypatingai mirties ir paskutiniojo teismo valandą, ne dėl to, kad galėtų užklupti nepasiruošusį žmogų, kaip kad gaudomi yra neatsargūs paukščiai kilpomis, bet kad parodytų savo gerumą ir gailestingumą, nes labai daug blogo išvengiame, kai nežinome mūsų mirties nei vietos, nei dienos, nei valandos; gyvenimas būtų daug sunkesnis, jeigu žinotume savo mirties valandą.

Vieniems atrodytų, kad jie turį dar daug laiko, kad galį gyventi bet kaip, kad suspėsią atsiversti ir padaryti atgailą prieš mirtį, tuo būdu liktų nepadarytų labai daug gerų dar-

bų, kuriuos žmogus padaro budėdamas ir laukdamas Viešpaties atėjimo.

Kiti vėl labai kankintųsi, jausdami, kad jų dienos jau yra suskaitytos ir baigiasi, o savo skausmu užkrėstų savo artimuosius, tuo būdu kiekviena mirtis teiktų daug daugiau skausmo, negu šiandien.

Tiesa, kad šiame Dievo sutvarkyme, kad žmonės turi budėti, nes nežino Viešpaties atėjimo valandos, mirtis užklumpa ne vieną nepasiruošusį, tačiau tokie vargu ar pasiruoštų, jei ir žinotų savo mirties valandą. Jie būtų panašūs į žydus, kurie, nors žinojo Kristaus atėjimo valandą, nepasiruošė pasitikti. Veltui praėjo pro jų ausis ir šv. Jono Krikštytojo pamokslai, kuriuose jis šaukė, kad laukiamas Išganytojas jau ateina, kad yra čia pat, kad jau net kirvis yra prie šaknų pridėtas. Arba būtų panašūs į tuos beprotius, apie kuriuos kalba Išminties knyga, kurie ragina vienas kitą prie šlykščiausių pasilinksminimų vien dėl to, kad gyvenimas esąs trumpas, todėl reikią skubintis naudotis gyvenimu, paragauti visų linksmybių, kurios tėra tik žemėje, Išm. 2, 1—25.

Gerai Viešpats padarė, kad paslėpė savo atėjimo valandą, nes budėdami ir laukdami jo atėjimo kiekvieną valandą, apturime daug daugiau naudos, negu kad žinotume tikrai, kada ateis. Jis laimina tuos tarnus, kurie budi ir laukia jo atėjimo, sakydamas: *"Palaiminti tie tarnai, kuriuos atėjęs valdovas ras budinčius"*, Luko 12, 37. Dėkokime jam už tą palaimą ir prašykime budėjimo malonės.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, ketveriopu būdu teikeisi pas mus ateiti. Pirmą kartą atėjai pranašų skelbiamas ir visų tautų laukiamas, atėjai žmogišku pavidalu, būdamas mums panašus visame, išskyrus nuodėmę. Kadangi Tavo atėjimo valanda buvo paskelbta, nesunku buvo Tave ateinantį pamatyti ir pasitikti. O visgi atsirado žmonių, ir tai didelė daugybė, kurie nors laukė Tavęs, bet, kai atėjai pas savuosius, savieji Tavęs nepriėmė, nes turėjo pagedusias

širdis, kurios apdūmė jiems akis, todėl nepamatė tų gėrybių, kurias Tu prieš jų akis patiesei, nepažino tos garbės, su kuria pas juos atėjai. Dėkojame Tau, Viešpatie, kad mus padarei Tavo pirmojo atėjimo dalininkais be mūsų ypatingo rūpesčio ir budėjimo, kai dar nieko neišmanėme — nei kas gera, nei kas bloga — buvome pakrikštyti ir padaryti Tavo sąnariais. Bet dabar mūsų rūpestis prasideda, kad budėtume, kad išgirstume Tavo antrąjį atėjimą, apie kurį Tu praneši sakydamas: *"Štai aš stoviu prie angos ir beldžiu: jei kas išgirs mano balsą ir atidarys man duris, aš pas jį įeisiu ir su juo vakarieniausiu, ir jis su manim"*, Apr. 3, 20. Belsk, Viešpatie, taip garsiai, kad mes ir užmigę išgirstume, arba suteik malonės, kad neužmigtume belaukdami, bet kad greitai Tau savo širdies duris atidarytume ir būtume verti vakarieniauti su Tavim.

Trečias Tavo atėjimas yra mūsų mirties valandoje, kada Tu šauksi pas save kiekvieną, kad duotų Tau apyskaitą, užvaizdavimo laikui pasibaigus: *"Duok apyskaitą, nes daugiau užveizdėtoju nebūsi"*, Luko 16, 2. Suteik, Viešpatie, malonės, kad rastum mus budinčius ir prisirengusius gerais darbais, arba šauk mus tada, kai matysi, kad mūsų sąskaitos yra paruoštos, kad nereikėtų mums paskubomis ruoštis Tavo šaukimo valandai išmušus.

Ketvirtas Tavo atėjimas bus pasaulio pabaigoje, kada pašauksi visą protingą sutvėrimą, kad pamatytų Tavo teisingumą, šventieji savo išaukštinimą, o žuvusieji savo pasmerkimą.

Paskutinių trijų Tavo atėjimų Tu paslėpei valandą, kad nuolat budėdami geriau pasiruoštume Tave pasitikti.

Klabink, Viešpatie, šiandien į mūsų širdis ypatingu būdu, o mes pasižadame budėti ir klausyti, kad skubiai atsakytume į Tavo beldimasi ir atidarytume mūsų širdies duris.

APIE BUDĖJIMĄ BE PERTRAUKOS

Viešpaties diena, vadinama Sexagesima

1. ĮŽANGA. Paklausykime mūsų Išganytojo paraginimo nuolat budėti ir saugoti savo namus nuo vagių: „Taigi žinokite, jei šeimininkas žinotų, kurią valandą vagis ateis, juk jis budėtų ir neleistų įsilaužti į savo namus. Todėl būkite ir jūs prisirengę, nes tą valandą, kurios jūs nežinosite, žmogaus Sūnus ateis," Mato 24, 43.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad budėtume be pertraukos ir neleistume vagims apvogti dangiškųjų gėrybių mūsų sielos namuose.

MĄSTYMAS

1. GĖRYBĖS, KURIAS REIKIA SAUGOTI

Žmogaus gėrybes sudaro tie visi daiktai, kurie yra reikalingi jo gyvybei palaikyti. Jie būna jam suteikiami išimtinai jo naudai, kad galėtų niekeno nekliudomas juos vartoti.

Kadangi žmogus turi įvairių rūšių gyvybes, todėl įvairių rūšių daiktai ir sudaro jo gėrybes. Turi pirmiausia augališką gyvybę, todėl šviesa, šiluma, oras, vanduo, žodžiu, visi daiktai, kurių reikia augalams, reikia ir žmogui: palaiko jo augališką gyvybę, dėlto yra jo gėrybė.

Turi paskui gyvulišką gyvybę, kuriai reikalingas yra tam tikru būdu sutaisytas kūnas, todėl kūnas su visais savo sąnariais: akimis, ausimis, uosle, skoniu, paviršiaus ir vidaus juslėmis, sudaro žmogaus gėrybes, kurias žmogus brangina ir saugoja, kad neprarastų. Daug reiktų pasiūlyti, kad žmogus parduotų kurį savo sąnarių, sutikdamas pra-

versti be jo, žinoma, jei tas sąnarys sveikas ir gerai jam tarnauja.

Trečioji gyvybės rūšis, kuria žmogus yra gyvas, tai jo protiška gyvybė, kuria jis viršija visus kitus gyvūnus ir priverčia juos sau tarnauti. Joje glūdi visa jo didybė ir galybė.

Protas kai kuriais atžvilgiais yra panašus į akį. Akiai reikia šviesos, vis vien ar saulės ar žiburio, kad galėtų ką nors matyti ir pasakyti kūnui, kas kur yra. Panašiai protui reikia tiesos, kad galėtų ką nors suprasti ir pasakyti žmogui apie tuos daiktus, kurių akis nemato, nei ausis negirdi. Tiesa tad yra didelė žmogaus gėrybė, didesnė, negu visos kūno gėrybės, nes ir kūno gėrybes žmogus pagauna tik protu su tiesos pagalba, nes patsai kūnas kaip mažas vaikelis nežino, kas jam yra gera, o kas bloga, ko ieškoti, o ko saugotis.

Šalia tiesos yra doros gėrybė, kuri pasako žmogui, kokių tiesų reikia ieškoti ir kaip jomis naudotis. Peilis, pav., yra geras daiktas, duok tu jį doram žmogui į rankas, jis juo atrieks pavargėliui duonos, o duok tu tą peilį piktadariui, jis jį kitam įsmeigs į širdį. Panašiai yra ir su mokslais, kurie yra ne kas kita, kaip tiesų rinkiniai. Duok tu mokslą geram žmogui, jis ne vienam nušluostys ašaras, palengvins gyvenimą, išgelbės ne vieną nuo mirties arba jai panašios nelaimės. O duok tu mokslą piktadariui, jis ne vieną apgaus, apiplėš, pražudys, ir iš teisingumo rankų mokės išsisukti.

Tautos paminklus stato mokytiems ir doriems žmonėms, nes jie yra daug gero visiems padarę. Piktadariams, priešingai, stato kalėjimus, kad atimtų jiems galimybę pikta daryti. Iš to matosi, kad mokslas ir dora yra didelės, labai didelės visos žmonijos gėrybės, kurias visi turėtų brangint.

Ketvirtoji žmogaus gyvybės rūšis yra ta, kurią mums atnešė iš dangaus mūsų Išganytojas, o kuri vienintelė suteikia mums teisių į dangų, į amžiną laimę, be kurios nieks ne-

gali būti išganytas, nes, pagal Išganytojaus žodžius: *"jei kas neatgims iš nauja, tas negalės matyti Dievo karalystės"*, Jono 3, 3.

Žmogus, gimdamas pirmąjį kartą, gauna žmogišką gyvybę su visomis žmogiškomis ypatybėmis. Užgimdamas antru kartu iš vandens ir Dvasios, gauna naują gyvybę, kuria patsai Dievas yra gyvas, kuria gyvi visi dangaus gyventojai. Dalyvauja Dievo gyvybėje, kaip kad geležis įkaitinta ugnyje dalyvauja ugnies prigimtyje. Turėdamas tą gyvybę, žmogus yra Dievo vaikas, Dievo karalystės paveldėtojas, dangaus pilietis, šventųjų brolis.

Kadangi žmogus trokšta laimės ir trokšta ne bet kokios laimės, o pilnos, kuri patenkintų visus jo troškimus ir niekad nesibaigtų, todėl toji gyvybė, kurį tą laimę suteikia, yra didžiausia žmogaus brangenybė, su kuria negali lygintis nė viena iš aukščiau minėtų brangenybių. Anos palaiko žemišką žmogaus gyvenimą, kuriam užsibaigus, nebebus daugiau reikalingos ir jos turės netekti savo vertės. Dangiškosios gyvybės, priešingai, reikės per amžius, nes per amžius iš jos plauks toji laimė, kurios žmogus trokšta.

Dangiškoji gyvybė, kaip ir kiekviena kita, reikalauja daugelio daiktų, kad galėtų išsilaikyti žmogaus dvasioje. Reikalauja pirmiausia šviesos, kurią sudaro apreikštasai Dievo žodis; reikalauja šilumos, kurią tiekia katalikų Bažnyčia su visu savo mokslu, įsakymais ir apeigomis; reikalauja maisto, kurį gauna Švenčiausiame Sakramente.

Kadangi šios gėrybės turi tikslo palaikyti žmoguje dangišką gyvybę, iš kurios plaukia amžinoji laimė, todėl jos ir sudaro didžiausias žmogaus brangenybes, kurių netekęs, žmogus būna didžiausias vargšas, nors karaliaus vainiką nešiotų ant galvos. Štai kaip kalba Apreiškimo knyga apie tokį vargšą: *"Tu sakai: aš esu turtingas ir pralobęs, ir nieko neprivalau; o nežinai, kad tu esi nelaimingas ir apgailėtinas, beturtis, aklas ir plikas"*, Apr. 3, 17.

Žiūrint į žmogų tikėjimo akimis, reikia pripažinti jame

dar vieną brangenybę, kurios neturi kito pasaulio gyventojai -- nei šventieji, nei prakeiktieji, — o toji brangenybė yra galėjimas atgimti antru kartu, atseit, galėjimas tapti Dievo vaiku, galėjimas auginti savyje dangišką gyvybę, o su ja didinti ir savo amžiną laimę, o prarastąją arba numarintą atgaivinti.

2. VAGYS, KURIŲ REIKIA SAUGOTIS NUOLATINIU BUDĖJIMU

Žemiškų gėrybių kiekis yra labai ribotas, žmonių gi troškimai neriboti, todėl kiekvienas žemės gyventojas tiek negali gauti tų gėrybių, kiek neša jo troškimai.

Vieni žmonės ramiai kenčia tuos trūkumus, dėkodami Dievui ir už tai, ką turi; jie žino, kad nuėję pas Dievą ras šimteriopą atlyginimą už visus šios žemės trūkumus. Kiti, kurie stinga panašaus tikėjimo, kurie nori patenkinti jau žemėje visus savo troškimus, sumanė pasinaudoti kitų turimomis gėrybėmis ir užgrobti jas sau, nepaisant, ką pasakys jų savininkai. Tuo būdu atsirado žemėje plėšimai, vagystės, apgaulės ir suktybės, kurių kad išvengtų, kiekvienas pradėjo savo gėrybes slėpti, kasti į žemę, rakinti ir saugoti, ypatingai nakties metu, kada vagys, pasinaudodami nakties tamsa ir žmonių miegu, yra veikliausi.

Jei kas turi didelę brangenybę, arba laukia vagies, tuomet nemiega ir budi visą naktį, kad neapvogtų.

Nors dangiškosios gėrybės yra daug brangesnės už žemiškąsias, tačiau, atrodo, kad jų nereikia taip saugoti, kaip kad reikia saugoti žemiškąsias, nes jos yra nepavagiamos. Patsai Išganytojas liepia rinkti turtus dangaus karalystėje, kur nei vagis nepavagia, nei kandis nesuėda, nei nemažta. O visgi tas pats Išganytojas kitoje vietoje liepia budėti: *"Budėkite ir melskitės, kad neįpultumėte į pagundą"*, Mato 26, 41. Kaip tad galime sutaikinti tuodu dalyku: ir budėti, kad nebūtume apvogti, ir turėti ramybę, kad nėra pavojaus

mūsų gėrybėms, kitaip sakant, kaip galime ir budėti ir nebudėti.

Pavojus mūsų dangiškosioms gėrybėms yra, tik ne nuo tų vagių, kurie vagia žemiškas gėrybes, dangiškų gėrybių jie negali pavogti, todėl nėra reikalo jas nuo jų saugoti. Tačiau, yra kitos rūšies vagių, kurie nevagia žemiškų gėrybių, kurie visą laiką tyko — daug gudriau, negu žemiškųjų gėrybių vagys, kad apvogtų mus iš dangiškų gėrybių, todėl reikia ypatingo ir nuolatinio budėjimo, kad nuo jų apsigintume, kad neprarastume visą mūs gyvenimo pelną.

Pirmutinis iš tų vagių yra patsai šėtonas, kuris kalbant šv. Petro žodžiais, suka apie kiekvieną kaip liūtas kriokiąs, tykodamas ją praryti. Todėl turime būti blaivūs, privalome budėti ir stiprinti mūsų tikėjimą, kurio šėtonas bijo, tačiau stengiasi išplėšti žmogui iš širdies, kaip kad Išganytojas mus įspėja: *"Sėkla Dievo žodis. Prie kelio tai tie, kurie klauso; paskui ateina velnias ir atima žodį iš jų širdies, kad jie netikėtų ir nebūtų išgelbėti"*, Luko 8, 12. Reikia tad budėti ir visomis jėgomis saugoti tikėjimą, nes tik tikėjimu pajėgiame nugalėti šėtoną. Kad pirmieji tėvai būtų daugiau tikėję Dievui negu šėtonui, nebūtų buvę suvedžioti.

Antras vagis yra pasaulis, kuris tai klaidingais šūkiais, tai gąsdinimais, tai viliojimais nori mus atitraukti nuo Dievo ir patraukti į savo pusę. Žodžiu, nori pavogti mūsų gėrybes. Reikia tad budėti ir šalintis nuo pasaulio dvasios, nuo jo madų ir šūkių, nes pagal šv. Jono apaštalo žodžius: *"visa, kas yra pasaulyje, yra kūno pageidimas, akių pageidimas ir gyvenimo puikybė; tai yra ne iš Tėvo, bet iš pasaulio"*, I Jono 2, 16. *"Nemylėkite pasaulio, nė to, kas yra pasaulyje. Jei kas myli pasaulį, jame nėra Tėvo meilės"*, I Jono 2, 15.

Trečias mūsų gėrybių vagis yra mūsų pačių geiduliai, kurie per vaizduotę įsibrauna į mūsų protą, kaip kad vagis įlenda į namus per langą. Kas gi įeina ne pro duris, bet pro kitur, tas vagis ir galvažudys, pagal mūs Išganytojo žodžius (Jono 10, 1).

Geiduliai įeina į mūsų protą, aptemdo jį ir suklaidina, nes tamsybėse kiekvienas turi paklysti. Tuo keliu eidami daugelis prarado tikėjimą, atkrito nuo Bažnyčios, įpuolė į įvairias atskalas ir erezijas ir tapo apvogti. Reikia budėti, marinti savo geidulius ir niekad neklausti jų patarimo. Ypatingai Dievo tiesos reikaluose, nes jie visuomet duos tokį patarimą, kuris jiems yra naudingas, o ne Dievui.

Išganytojas ir save prilygino prie vagių, būtent, kad jis ateisiąs tada, kai žmogus nesitiki: *"Todėl būkite ir jūs pasiruošę, nes tą valandą, kurios jūs nežinote, žmogaus Sūnus ateis"*, Mato 24, 44. Jis ateis atimti mums gėrybę, kurią jis yra suteikęs, būtent — gyvybę, bet už tai, jeigu ras budinčius ir prisirengusius, suteiks amžiną gyvybę.

Pagal šv. Augustiną, yra trys geri tarnai, kurie laukia sugrįžtančio Viešpačio. Vienas sako, reikią budėti, nes Viešpats gali greit sugrįžti. Antras — budėsiu, nors Viešpats ir ilgai negrįžtų. Trečias sako, reikią budėti, nes nežinau, kada Viešpats sugrįš. Prašykime Viešpaties malonės, kad imtume sau pavyzdžiu trečiojo tarno pasiryžimą, nes pirmieji du gali apsigauti: vienas gali ilgai nesulaukti, kitas gali greitai sulaukti, tik trečiajam vistiek, kada Viešpats sugrįš.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, mes mokame budėti, kai norime apsaugoti mūsų turtus arba kitas kokias nors žemiškas gėrybes. Kada patys pailstame, samdome ginkluotus sargus ir nepaliekame savo brangenybių be apsaugos, nenutraukiame budėjimo. O juo turtas yra brangesnis, juo didesnį rūpestingumą parodome jo saugojime ir budėjime. Tačiau, šios žemiškos gėrybės ir brangenybės, kurios yra reikalingos žemiškajai gyvybei palaikyti ir aprūpinti, negali lygintis savo brangumu su tomis gėrybėmis, kurias Tu, Viešpatie, mums suteiki, kurios bus mums reikalingos per amžius. Žemiškas mūsų gyvenimas netrukus pasibaigs, o, jam pasibaigus, nereikės mums žemiškų brangenybių, jos neteks savo vertės, kaip, žmogui pabudus, netenka vertės sap-

ne regėtos brangenybės. Žmogus būtų beprotis, jei norėtų atiduoti visus savo turtus už tuos, kuriuos matė sapne, nes sapne turtai nėra tikri turtai. Panašiais bepročiais, Viešpatie, mes visi esame, kai rūpestingai budime ir saugojame žemiškus turtus ir tuo būdu leidžiame savo pavogt dangiškus turtus, kurie tiek kartų yra brangesni už visus žemiškus turtus, kiek kartų tikri turtai yra brangesni už sapnuotus. Suteik, Viešpatie, mums malonės, kad išmoktume pažinti tikras brangenybes, kad nenustotume budėję, idant jas apsaugotume nuo vagių, kurie tyko mus apiplėšti, kad, Tavo atėjimo valandai išmušus, galėtume Tave pasitikti pilni dangiškų gėrybių ir būtume verti įeiti su Tavim į tą vestuvių pokylį, kuris niekad nesibaigs.

Pasižadame, Viešpatie, visomis mūsų maldomis prašyti Tavęs budėjimo malonės, kad neužmigtume belaukdami Tavo atėjimo ir nepadarytume sau amžino nuostolio.

APIE NUSIDĖJĖLIŲ BŪKLĘ

Pirmadienis po Sexagesimos

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime kapą, ant kurio stovi gražus paminklas. Žmonės, eidami pro šalį, gėrisi jo gražumu, tačiau mažai kam ateina į galvą ta biaurybė, kuri yra po paminklu — gendąs lavonas. To lavono vaizdas yra taip biaurus, kad vien jį pažvelgimas supurto kiekvieną. Prie to kapo, kuris iš viršaus atrodo labai gražus, bet viduje pilnas yra supuvimo, mūsų Išganytojas prilygino nusidėjėlius, sakydamas: „Panašūs esate į pabaltintus kapus," Mato 23, 27.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad nors kiek suprastume dvasišką biaurumą, kurį vaizduoja gendąs lavonas, o supratę daugiau bijotume dvasiško supuvimo, negu kūniško, daugiau nuodėmės, negu sunkiausių kentėjimų.

MĄSTYMAS

I. DVASIŠKAS LAVONAS

Žmogaus kūnas yra dvasios įrankis, todėl tol yra naudingas ir brangintinas, kol gyvena jame dvasia, kol gaivina ir palaiko jį ir veikia per jį. Dvasiai apleidus kūną, jis pasidaro niekam nereikalingas; daugiau — jis pasidaro pasibiaurėtinas, nes nėra kam jo gaivinti ir saugoti nuo gedimo, todėl pradeda pūti ir užkrėsti orą savo puvimu. Žmonės bijosi lavonų ir skuba juos prašalinti iš savo akių, veždami į kapus ir užkasdami į žemę, nors tai būtų mieliausių ir artimiausių asmenų palaikai. Tėvai, pav., verkia savo vaikų laidotuvėse, bet jų lavonų nelaiko namie, bet lydi į kapus.

Panašiai yra ir su žmogaus dvasia, kuomet jis netenka antgamtiškosios ir dangiškosios gyvybės. Tai įvyksta tada, kai padaro mirtiną nuodėmę, kuri dėl to ir vadinasi mirtinąja, kad atima dvasiai gyvybę, kaip mirtis atima gyvybę kūnui.

Šalia tos gyvybės, kurią žmogaus siela gauna iš Dievo jos sutvėrimo valandoje, yra kita gyvybė, kurią siela gauna antrą kartą gimdama per šv. krikštą; ji yra ne kas kita, kaip dalyvavimas Dievo prigimtyje: visa Švenč. Trejybė ateina pas žmogų ir apsigyvena jo sieloje, todėl žmogus tampa tarsi Dievo Bažnyčia. *"Ar nežinote,* sako šv. Povilas, *kad jūs esate Dievo Bažnyčia ir Dievo dvasia gyvena jumyse? Jei kas subiaurins Dievo Bažnyčią, tą Dievas sunaikins. Nes Dievo Bažnyčia šventa. Tai esate jūs",* I Kor. 3, 16.

Dievas, gyvendamas žmogaus sieloje, negyvena tuščiai ir veltui, bet veikia ir dirba, palaikydamas sieloje ne tik antgamtiškąjį, dangiškąjį gyvenimą, bet tvarko ir taiso sielos prigimtą gyvenimą, apšviečia jos protą ir padeda suprasti net prigimties dalykus. Valią skatina ne tik dangiškų gėrybių troškimą, bet ir žemiškose stiprina, kad kūno ir jo geidulių verčiama nepasirinktų tokių gėrybių, kurios

kenkia ir kūnui ir dvasiai. Kurias klaidingai pasirenka tie, kurių valia yra palikta viena sau, be pagalbos iš Dievo pusės.

Gesina ir malšina kūno geidulius, kad nenugalėtų valios atsparumo ir nepatrauktų jos į savo pusę, nes tuomet valia, praradusi savo nepriklausomybę ir pasidavusi geidulių valdymui, nustoja dirbusi dvasios ir žmoniškumo darbus, nustoja vedusi žmogų prie tobulybės, prie žmogiškos gyvybės ir sveikatos, o pradeda, geiduliams pataikaudama, vesti jį mirties keliais. Pirmiausia žemiškosios, trumpindama jo gyvenimą, o paskui amžinosios — atskirdama nuo Dievo.

Dievas tad gyvendamas žmogaus sieloje suteikia jai ne tik antgamtiškąją gyvybę, bet saugoja ir daro sveiką jos prigimtį, kaip kad siela, gyvendama kūne, palaiko jo visumą ir saugoja jį nuo gedimo, bet tik tada, kada ji pati yra sveika iš Dievo malonės.

Pagonų išminčius Epikuras pastebėjo, kad pataikavimas geiduliams suteikia daug malonumo, bet gadina kūną ir ardo sveikatą, todėl pataria savo pasekėjams naudotis geidulių smagumais su saiku, kad nesunaikintų kūno gyvybės ir tuo būdu ilgiau galėtų naudotis tais smagumais.

Iš visa to matosi, kad Dievas, gyvendamas sieloje, ne tik nekenkia žmogaus prigimčiai, kuri susideda iš kūno ir dvasios, bet ją stiprina, padaro ją sveikesne ir gyvesne, todėl Išganytojas ir sako, kad atėjęs į šį pasaulį tuo tikslu, kad žmonės turėtų gyvybės ir kad apsčiau turėtų (Jono 10, 10).

Kuomet siela įpuola į mirtiną nuodėmę, netenka tos visos Dievo pagalbos, kurios pirmiau turėjo, nes Dievas būna priverstas išeiti iš jos, kaip kad žmonės būna priversti bėgti lauk iš griūvančio namo, arba siela iš sunkiai sužeisto ir sugadinto kūno; siela tokia pasidaro tikras lavonas dvasiškoje prasmėje.

2. PUVIMAS

Pažiūrėkime dabar, kas darosi su tokia siela, kuri prarado savo gyvybę, įpuldama į mirtiną nuodėmę.

Su ja yra tas pats kaip ir su netekusiu gyvybės kūnu. Išganytojas ir lygina tokią sielą su pūvančiu kapuose lavonu. Kapas iš viršaus gražiai atrodo, bet jo viduje genda ir byra į dulkes kūnas, kuris pamaži praranda visą savo žmogišką išvaizdą ir virsta dulkių sauja. Jose jau nieks nesuras mažiausio žmogaus panašumo.

Pirmose po mirties valandose žmogaus kūnas labai yra panašus į žmogų, rodos, kad ligonis yra tik užmigęs; bet netrukus pradeda keistis jo spalva, teikdama jam lavono išvaizdą. Dar po kiek laiko lavonas pradeda gesti ir atsiduoti — likusieji skuba jį vežti į kapus. Po daugelio metų iš to lavono pasilieka tik dulkių sauja, o ir tos susimaišo su žeme arba būna vėjo išnešiotos, jei pripuolamai kapas yra atkasamas.

Panašiai yra su žmogaus siela, kuri numiršta dvasiškai; su tuo skirtumu, kad siela, kaip dvasiška būtybė negali subyrėti į dulkes, kaip subyra lavonas. Tačiau, siela savo pagedusiais darbais būna labai panaši į gendantį lavoną.

Pirmose po nuodėmei valandose, atrodo, dvasioje nėra jokių pasikeitimų: žmogus yra toks pat, koks buvo prieš nuodėmę. Tai paprastai žmones klaidina ir duoda jiems progos manyti, kad nuodėmė nėra taip blogas daiktas, kaip tikėjimas arba Bažnyčia sako. Štai kas nors padarė nuodėmę, o nieko bloga, ką galima būtų pastebėti akimis, jam neatsitiko.

Kas taip mano, yra panašus į tą beprotį, kuris, žiūrėdamas į numirėlį, ir matydamas jo kūną visą, sakytų, kad mirtis nėra padariusi jam nieko bloga, nes koks buvo prieš mirtį, toks yra pasilikęs ir po mirties.

Siela, likdama ilgesnį laiką nuodėmėje, pradeda gesti ir gadinti orą; žinoma, kitokiu būdu, negu lavonas, bet visgi

pradeda skleisti savo rūšies pagedimo kvapą, todėl psalmininkas ir sako apie nusidėjėlius, kad *"jų gerklė yra atviras kapas"*, Ps. 13, 3. Vadinasi iš jų gerklės, iš jų burnos ir kalbų eina panašus dvokimas, kaip iš atviro kapo, nes jų viduje yra gendanti siela, kuri yra to dvokimo šaltinis.

Laikui bėgant toji siela taip pagenda, kad visiškai užtrina savyje žmogiškosios dvasios žymes, kaip kad lavonas, byrėdamas į dulkes, praranda žmogiškojo kūno išvaizdą. Nusidėjėlis pradeda manyti, kad nėra Dievo, nėra dvasios, nėra pomirtinio gyvenimo, kad žmogus nieku nesiskiria nuo gyvulio, kad nėra skirtumo tarp gera ir bloga. Kas yra gera gyvuliui, turi būti gera ir žmogui. Tuo būdu pamaži nuodėmė taip pažeidžia žmogaus prigimtį, kad užsitrina visos žmogiškosios žymės, o su jomis nušluojamas ir visas žmoniškumas. Apie tokį pagedimą rašo psalmininkas, sakydamas: *"Kuomet žmogus buvo garbėje, nesuprato, bet susilygino su neprotingais galvijais ir jiems tapo panašus"*, Ps. 48, 13.

Kuomet panašus gedimas pasiekia tautos ar valstybės daugumą, tuomet tokios tautos ir valstybės žūna, štai kodėl, pagal Patarlių knygos žodžius: *"Teisingumas iškelia gentį, nuodėmė gi padaro tautas vargšėmis"*, Pat. 14, 34.

Senovės iškasenose randame garbingų ir galingų tautų liekanas, tačiau įsižiūrėję į jų gyvenimą, turime pripažinti, kad nuodėmė jas pagadino ir supūdė. Kol laikėsi doros, tol pajėgė apsiginti nuo priešų, kaip gyvas ir sveikas kūnas apsigina nuo savo priešų, bet žuvus dorai, žūva ir tautos, žūva jų darbai bei kultūros.

Prašykime tad karštai Viešpaties, kad savo malone apsaugotų mus nuo nuodėmės, ypatingai nuo labai klaidingo manymo, kad nuodėmė nėra taip biauri ir baisi, kaip kad Dievo žodis mus įspėja. Prašykime, kad pervertų visus mūs kaulus baime, kad greičiau pasirinktume kūno, negu dvasios mirtį, nes kūnas, nors pavirs dulkėmis, kelsis iš numirusių, dvasia gi, virtusi pūvančiu lavonu, pasiliks tokia per amžius.

ŠIRDIES ŽODIS. Mes esame dvasiški neregiai, Viešpatie, todėl nematome nei dvasios grožio, kai Tu joje gyveni, kai ji spindi Tavo grožiu, nematome nei jos biaurumo, kai Tu ją apleidi, kai ji praranda Tavo šviesą ir įžengia į nuodėmės tamsybes; kaip kad kūniški neregiai nemato šio pasaulio nei gražumų, nei biaurumų, gyvena nuolatinėse tamsybėse, kuriose visi daiktai, gražūs ir negražūs, atrodo vienoki. Todėlei mes netrokštame dvasiško grožio tokiu karštumu, kokiu turėtume trokšti, nei nesibijome dvasiško pagedimo, kaip kad turėtume bijoti.

Visai kitaip dalykai atrodo, Viešpatie, kai atsistojame kūniškų daiktų akivaizdoje. Matydami ir giliai jausdami vienų grožį, kitų šlykštumą, mes visa širdimi linkstame prie kūniško gražumo, o nekenčiame kūniško biaurumo ir šalinamės nuo jų.

Eidami tuo keliu, mes nejučiomis prieiname įsitikinimo, jog žmogaus tobulumui užtenka turėti gražų ir sveiką kūną, papuošti jį gražiais ir brangiais drabužiais, apgyvendinti puošniuose ir patogiuose rūmuose, kurie žavėtų kiekvieno akį. Rūpintis dvasios gražumu, kuris patiktų Tavo akims, nėra reikalo. Taip darydami, Viešpatie, mes tikrai virstame pabaltintais kapais, prie kurių Tavo Sūnus prilygino nusidėjėlius, nes švariai ir gražiai atrodo iš viršaus, viduje gi pilni puvėsių, kurie taip yra biaurūs Tavo akims, jog šiandien nepajėgsime suprasti; suprasime, kai pamatysime Tavo veidą danguje. Šiandien mums pakaks, jei lyginsime dvasišką purvą prie gendančio lavono ir biaurėsimės juo, kaip kad biaurimės anuo. Suteik tad, Viešpatie, mums malonės ,kad nebūtume suvedžiojami kūno grožiu, kad visą žmogaus grožį ir vertę imtume iš jo vidaus gražumo ir brangumo, to gražumo, kuris patinka Tau. Kad gendąs lavonas primintų mums dvasišką pagedimą, tuomet tik sugebėsime jo išvengti.

Pasižadame šiandien nešioti mintyse gendančio lavono vaizdą ir stengtis, kad mūsų dvasia nebūtų į jį panaši.

APIE ATSIVERTIMO NEDELSTINUMĄ

Antradienis po Sexagesimos

1. ĮŽANGA. Susikaupkime prie mūsų Išganytojo žodžių, kuriais jis ragina mus nedelsiant taisyti savo gyvenimą: „Greitai susitaikink su savo priešu, kol dar tebesi draug su juo kelyje, kad kartais tavo priešas nepaduotų tavęs teisėjui, teisėjas nepaduotų tavęs budeliui, ir kad nebūtumei įmestas į kalėjimą. Ištiesų, aš sakau tau, tu neišeisi iš ten, kolei neatiduosi paskutinio skatiko," Mato 5, 25-26.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties atsivertimo malonės, kad pamestume visus mūsų žemiškus prisirišimus, kurie laiko mus sugavę ir neduoda mums kilti prie Dievo, kaip siūlas laiko pririštą paukštelį ir neleidžia jam pakilti aukštyn.

MĄSTYMAS

1. PRIEŠAI, SU KURIAIS REIKIA TAIKINTIS

Priešas yra tas, kuris linki mums bloga ir veikia mūsų nenaudai. Tokiu priešu nėra mums nei Dievas, nei Dievo žodis, nei mūsų sąžinė, nors nekartą tenka mums nuo jų nukentėti.

Dievas yra mūsų priešas ne dėlto, kad linkėtų mums bloga, bet dėl to, kad, linkėdamas mums gera, priešinasi mūsų piktiems palinkimams, kurie traukia mus į pražūtį. Ta prasme jis pats vadina save nedorėlių priešu: *"Aš Viešpats, kuris priešinuos nedorėliui"*, Iš. 23, 7.

Per gimtąją nuodėmę šėtonas pasėjo mumyse pagedimo sėklą, kuri, augdama, nukreipė visą mūs prigimtį nuo Dievo ir pakreipė į sutvėrimus, suteikė mums ypatingą svorį, ku-

ris mus traukia žemėn ir neleidžia kilti aukštyn prie Dievo.

Kadangi visi žmonės turi gimtąją nuodėmę, todėl visi žmonės yra Dievo priešai, o Dievas jų. Net šventieji, kurie visa širdimi troško būti Dievo draugais, jautė savo sąnariuose ypatingą sunkumą, tarsi kokį įstatymą, kuris prieštaravo Dievo įstatymui, todėl patriarchas Jobas klausia Viešpaties, kodėl jį padaręs savo priešininku (Jobo 7, 20).

Tie žmonės, kurie kovoja su savo palinkimais, pamažu nugali žemės trauką ir pakyla aukštyn prie Dievo, kaip mokslininkai, kovodami su kūno sunkumu, sugebėjo pasikelti į orą. Tuo būdu jie prieina panaikinimo to nedraugiškumo, kuris yra iš prigimties tarp žmogaus ir Dievo; Dievas tuomet tampa brangiausias turtas, geriausias draugas.

Priešingai tie, kurie pataikauja savo žemiškiems palinkimams, didina savo traukimą į žemę, o tuo apsisunkina ir atima galimybę pakilti aukštyn prie Dievo. Tuo būdu nedraugiškumas tarp Dievo ir žmogaus ne tik nemažėja, bet didėja; pamažu, nejučiomis prieinama giliausios Dievo neapykantos, kuri pasireiškia kovomis prieš tikėjimą, prieš Bažnyčią, prieš Dievo vardą viešame gyvenime, mokyklose, teismuose, knygose ir t.t.

Šv. Jono Apreiškimas labai gražiai vaizduoja tą paskutinę žmogaus su Dievu kovą ir jos užbaigą: *"Aš mačiau žvėrį, žemės karalius ir jų kariuomenes, surinktus kariauti prieš sėdėjusį ant žirgo ir prieš jo kariuomenę. Žvėris buvo sugautas ir su juo netikras pranašas, dariusis jo akivaizdoje ženklus, kuriais suvedžiojo ėmusius žvėries žymę ir garbinusius jo paveikslą. Šituodu buvo įmestu gyvu į siera degantį ugnies tvenkinį; kiti buvo nužudyti sėdinčiojo ant žirgo kalaviju, kurs išeina iš jo burnos; ir visi paukščiai pasisotino jų kūnais"*, Apr. 19, 19—21.

Norint išvengti Dievo priešų baisaus likimo, reikia stoti į kovą, tik ne su Dievu ir jo įsakymais, bet su savimi ir savo piktais palinkimais, nes jie yra tikri mūsų visų nelaimių šaltiniai. Šventieji tik dėlto tapo šventais ir Dievo drau-

gais, kad kovojo su savo kūnu, kaip su aršiausiu savo priešu: nugalėjo jį ir padarė iš jo Dievo garbės įrankį.

Tačiau tai galima padaryti tik ant šios žemės, kol keliaujame į amžinybę, nes kitame pasaulyje, nors žuvusiųjų kūnai bus daugiau kankinami, negu šventųjų kūnai buvo kankinami ant žemės, vis vien jau negalės tapti Dievo draugais. Todėl mūsų Išganytojas ragina susitaikinti su savo priešu, kol esame kelyje, nes kelionei pasibaigus prasidės teismas, kuriame praloš savo bylą tie, kurie nepasirūpino susitaikinti su priešu kelionėje.

Yra dar vienas prieštaravimas tarp Dievo ir žmogaus, jis išplaukia iš aukšto žmogaus pašaukimo dalyvauti dieviškame gyvenime danguje, regėti Dievo veidą. Kad tą tikslą pasiektų, žmogus turi išsižadėti savęs, suvaržyti ne tik savo piktus palinkimus, bet iš savo prigimties išvalyti tuos palinkimus, kurie nėra kenksmingi prigimčiai, bet nesuderinami su Dievišku gyvenimu mumyse.

Tam išsituštinimui suprasti, imkimės palyginimo. Štai stebuklo keliu neprotingam sutvėrimui, pav., šuneliui suteikiamas protas ir jis yra kviečiamas dalyvauti žmogiškame gyvenime. Tačiau žmogiškas gyvenimas nesiderina su gyvulišku, todėl šunelis, norėdamas gyventi žmogišku gyvenimu, turi atsižadėti savo šuniško gyvenimo.

Panašiai yra su žmogum, kuris yra kviečiamas gyventi dievišku gyvenimu, jis turi išsižadėti daugelio žmogiškų palinkimų ir darbų, kad galėtų gyventi dievišku, antgamtiniu gyvenimu.

Toji mintis, kad krikščionis turi savęs atsižadėti ir visiškai pasikeisti, buvo reiškiama pirmaisiais amžiais, net ir šiandien rytų apeigų krikšto ceremonija teikiama panardinant krikštinamąjį. Senas žmogus pasineria vandeny su visais žemiškais palinkimais, iš vandens išeina naujas žmogus, kuris yra sutvertas *"pagal Dievą teisybėje ir tiesos šventume"*, Efez. 4, 24.

Šalia Dievo, jo žodžio ir sąžinės balso, kurie yra mūs

nedorybių priešai, o su kuriais turime skubiai taikintis, nes nežinome nei dienos, nei valandos kada užsibaigs mūsų kelionė, yra mūs priešininkas ir šėtonas, kuris suka aplink kiekvieną tykodamas jį praryti. Su šėtonu negali būti jokios taikos, nes jis yra tikras ir aršiausias mūsų priešas, kurs skiria visas savo jėgas ir laiką dirbti mūsų pražūčiai.

2. TEISĖJAS, KURIO REIKIA BIJOTI

Teisėjas, prieš kurį turėsime stoti visi ir kuriam visi turėsime duoti savo gyvenimo apyskaitą, yra patsai Viešpats Jėzus, kuriam dangiškasis Tėvas pavedė visą teismą šiais žodžiais: *"Tėvas nieko neteisia, bet visą teismą atidavė Sūnui, kad visi gerbtų Sūnų, kaip gerbia Tėvą"*, Jono 5, 22. Kas tad užbaigs savo gyvenimą nesusitaikęs su savo priešu — Dievu, su jo žodžiu arba su savo sąžine, tas Kristaus teisme bus pasmerktas ir atiduotas budeliams, kad būtų įmestas į kalėjimą: *"Surišę jam rankas ir kojas, išmeskite jį laukan į tamsybes; ten bus verksmo ir dantų griežimo"*, Mato 22, 13.

Žmonių teismuose žemėje nekartą pasiseka piktadariui išsisukti nuo bausmės, nes sugeba paslėpti tiesą. Jei negali paslėpti pikto darbo, paslepia bent savo piktą valią, savo intenciją, teisinasi nežinojimu, ar nenorėjimu padaryti piktadarystę. Teisėjas, nematydamas piktadario vidaus, negali patikrinti jo žodžių, todėl dažnai leidžiasi suklaidinamas ir neteisingai neskiria kaltininkui bausmės.

Taip nebus Kristaus teisme, nes teisėjas matys kaltininko vidų, jo mintis ir intencijas, o ne vien paviršiaus darbus, kaip kad psalmininkas sako: *"Manei, nedorėli, kad būsiu tau panašus, kaltinsiu tave ir viską pastatysiu prieš tavo akis"*, Ps. 49, 21.

O nebebus išėjimo iš to kalėjimo, į kurį kaltininkas bus įmestas: *"Ištiesų, aš sakau tau, tu neišeisi iš ten, kolei neatiduosi paskutinio skatiko"*, Mato 5, 25. Nes kaip gali kal-

tininkas grąžinti savo skolas, jeigu surištomis rankomis ir kojomis yra uždarytas kalėjime? Rankos yra surištos, reiškia nieko gera jau negali padaryti: nuopelnų ir uždarbių laikas yra pasibaigęs. Surištos kojos, reiškia negali vaikščioti, negali nueiti pas kaimyną ar gerą pažįstamą prašytų pagalbos.

Bus baudžiamas net už labai mažas, skatikines skolas: *"Tu neišeisi iš ten, kolei neatiduosi paskutinio skatiko"*. Tai yra bauginantis žodis mums visiems, net tiems, kuriems atrodo, kad yra susitaikę su savo priešininku - Dievu. Jeigu atsižvelgsime į tai, kiek esame apleidę gerų darbų, kiek malonių palikę be vaisių, kiek turime įvairių prisirišimų prie sutvėrimų, kurie trukdo malonės veikimą mumyse, trukdo mūsų lėkimą prie Dievo, prie tobulybės, kaip kad siūlai, kuriais yra pririštas paukštelis, trukdo jam pakilti aukštyn nuo žemės. Tuomet tik suprasime, kad Išganytojo raginimas skubotai susitaikinti su savo priešu tinka ir mums, kad ir mums visiems, be išimties, reikia atsiversti ir susitaikyti su mūsų priešininku, reikia skubiai susitaikinti, nes kiekvieną valandą galime būti pašaukti į teismą.

Karštai prašykime Viešpatį, kad turėtų kantrybės ir dar nepašauktų, bet duotų progos sutvarkyti savo sąskaitas, o už tai pasižadėkime negaišinti brangaus laiko.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu esi tas priešas, su kuriuo mes turime skubiai taikintis, nes Tu priešiniesi mūsų piktiems palinkimams, kuriuos mes jaučiame savyje, ir galime pamesti tik šiame gyvenime, kol keliaujame į amžinybę. Nukeliavę į kitą pasaulį, jau neturėsime tos laimingos galimybės ką nors pataisyti savo gyvenime: koki apleisime šią žemę, toki būsime per amžius. Apleisime šią žemę nesusitaikę su Tavim, turėsime likti Tavo priešais per amžius, per amžius turėsime gyventi Tavo neapykantoje.

Antras priešas, su kuriuo mums reikia skubiai taikintis, yra Tavo žodis, kurį Tu mums siuntei per savo Sūnų, kuris mus teis paskutiniąją dieną: *"Žodžiai, kuriuos aš kal-*

bėjau, jie teis jį paskučiausioje dienoje", Jono 12, 48. Tie žodžiai kaltins mus, jei mes nesutvarkysime savo gyvenimo pagal juos, jei su jais nesusitaikinsime, kol esame kelionėje, o teismo metu taikintis jau nebus galima.

Trečias mūsų priešininkas yra mūsų pačių sąžinė, kurią mums suteikė Tavo gailestingumas. Ji budina mus iš apsnūdimo, neduoda ramybės ir ragina siekti geresnio gyvenimo. Laimingas yra žmogus, kuris klauso jos balso ir susitaikina su ja šiame gyvenime, nes kitame ji virsta kirminu, kuris niekad nemiršta ir amžinai graužia tuos, kurie nenorėjo jos klausyti.

Suteik, Viešpatie, malonės, kad mes išpildytume Tavo Sūnaus įsakymą ir susitaikintume su savo priešais, kol esame kelyje į amžinybę, nes tie priešai yra mūsų pražūties priešininkai, jie nori mus apsaugoti nuo amžinos nelaimės, į kurią veda mus mūsų pikti palinkimai, todėl yra mūsų didžiausi draugai.

Pasižadame, Viešpatie, ypatingai šiandien klausyti sąžinės balso, kad per ją prieitume prie susitaikymo su Tavimi ir Tavo žodžiu.

APIE VIENĄ KELIĄ IR ANKŠTUS VARTUS

Trečiadienis po Sexagesimos

1. ĮŽANGA. Imkime į širdį mūs Išganytojo pamokymą eiti į dangų per ankštus vartus ir siauru keliu: „Įeikite per ankštus vartus, nes erdvi vartai ir platus kelias, kurs veda į prapultį, ir daug tų, kurie juo eina. Kaip gi ankšti vartai ir siauras kelias, kurs veda į gyvenimą, ir maža tų, kurie jį randa," Mato 7, 13.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad saugotų mus nuo plačių kelių ir erdvių vartų, bet vestų į amžiną gyvenimą tais keliais ir pro tuos vartus, pro kuriuos eina mažas išrinktųjų skaičius.

MĄSTYMAS

1. TIKRA IR APGAULINGA LAISVĖ

Dievas, sutverdamas žmogų, pasėjo į jo širdį gilų tobulybės troškimą, taip gilų, kad net nuodėmė nepajėgė jo užtrinti, todėl ir po nuodėmei žmogus yra nepatenkintas tuo, ką turi: ar tai turtais, ar mokslais, ar gyvenimo patogumais, kūno gražumais ir miklumais, bet kruta ir dirba, kad padidintų turimas gėrybes, arba jas pakeistų dar geresnėmis.

Ėjimas į tobulybę, kaip matome, reikalauja tikslaus darbo, kuris duotų naudą ne kam kitam, o tik tam, kuris dirba. Gyvulys, pav., būdamas žmogaus valdžioje dirba, tačiau jis dirba ne savo, o žmogaus naudai: jo darbu žmogus maitinasi ir tunka, o gyvulys sau iš to nieko negauna, nes visi jo darbų vaisiai tenka žmogui.

Kartais panašioje būklėje atsiduria ir pats žmogus arba net visa tauta, kai patenka kitų žmonių ar tautų valdžion, kai atima jų gėrybes — jų darbo vaisius — ir jais gerina savo gyvenimą, o dirbantiesiems palieka tik tiek, kad badu nenumirtų. Tokiose sąlygose negali būti kalbos apie gyvenimo gerinimą.

Tad kad žmogus galėtų siekti tobulybės, kad galėtų gerinti savo gyvenimą, nepakanka trokšti tobulybės, reikia laisvės, kad niekeno nekliudomas galėtų naudotis savo darbų vaisiais. Todėl atskiri žmonės ir tautos brangina laisvę, kovoja už ją ir dažnai pasirenka geriau mirti, negu gyventi nelaisvėje. Daugelio karų ir revoliucijų ir buvo šūkis: "Mirtis arba laisvė!"

Bet dabar kyla klausimas, kur yra žmogaus tobulybė, kokius darbus dirbdamas jis galės pagerinti savo gyvenimą, nes ne visi žmogaus darbai vienodai gerina jo gyvenimą, kiti — priešingai — gadina. Dirbdamas tokius darbus,

ne tik neis tobulybėn, bet kris žemyn, pakenks ir sau ir kitiems.

Iš to jau matosi, kad ne visos laisvės yra geros, nes ne visos duoda žmogui progos ir galimybių eiti geryn, kitos, priešingai, duoda progos eiti į blogą. Vienos tad yra tikros laisvės, kitos netikros ir apgaulingos. Viskas priklauso nuo to, kur yra žmogaus tikroji tobulybė. Toji laisvė bus gera ir tikra, kuri duos progos daryti gera, ta bus bloga ir apgaulinga, kuri ves į bloga. Duokime, pav., laisvę mažam vaikui ir įstumsime jį į daugelį nelaimių.

Tobulybės klausimu sveikas žmogaus protas pasakys, kad jos negali sudaryti koksai prastesnis daiktas, bet — geresnis. Gyvulys, pav., tobulesnis už žolę, žmogus už gyvulį, nes gyvulys turi jausmus, kuriais jis yra tobulesnis už žolę, žmogus turi protą, kuriuo jis yra tobulesnis už gyvulį.

Tikėjimas mums sako, kad žmogaus tobulybė yra Dievuje, kad jis buvo sutvertas sulyg Dievo paveikslu ir panašumu ,todėl žmogus tada darysis geresnis, kai bus panašesnis į Dievą. Sėkla būna tada geresnė, kai ji išaugina iš savęs medį. Taip žmogus būna geras ir tobulas tada, kai atskleidžia savyje Dievo paveikslą ir panašumą.

Tas Dievo paveikslas ir panašumas yra žmogaus dvasioje, o ne kūne, todėl laisvė, kuri veda į tobulybę, yra dvasios, o ne kūno ypatybė, ji yra suteikta dvasios naudai, o ne kūno. Kūnas, kaip dvasios įrankis, privalo būti dvasios valdžioje, kaip lazda senelio rankoje. Kūnas turi tarnauti išimtinai dvasios reikalams: visus savo darbus ir darbų vaisius atiduoti dvasiai, kitaip sakant, jis turi būti dvasios vergijoje, kaip gyvulys yra žmogaus vergijoje ir žmogui išimtinai tarnauja.

Tačiau, kai žmogaus dvasia, panaudodama savo laisvę nusigrįžo nuo Dievo, prarado savo tobulumą, prarado galią, kuria valdė kūną: kūnas atsisakė tarnauti dvasiai, daugiau, jis užvaldė ir pavergė dvasią, todėl nuo tų laikų dvasia turi tarnauti kūnui, turi atiduoti visus savo darbus, visus suma-

nymus ir rūpesčius kūnui, kūnas tunka dvasios darbais, rengia sau visokių patogumų, visokių malonumų, o dvasią palieka skurde, kaip kad senovės valdovai palikdavo skurde savo vergus, arba kaip blogas ūkininkas laiko skurde savo gyvulį, bet naudojasi jo darbu ir jam už tai tenumeta šiaudų saują. Dviejų tat rūšių yra laisvė ir dviejų rūšių vergija, o kai kūnas gauna laisvę, tada dvasia turi vergauti ir skursti.

Šio pasaulio sūnūs, kurie taip dažnai kalba apie laisvę, turi galvoje vien kūno laisvę, laisvę pataikauti kūno geiduliams, už tai nekenčia Dievo, Bažnyčios, tikėjimo ir apskritai viso to, kas varžo kūną, o suteikia laisvę dvasiai. Jeigu ir kalba kada apie dvasios, proto ir minties laisvę, tai tik dėl to, kad toji dvasia galėtų nieko nekliudoma tarnauti kūnui.

Šventieji ir šiaip Kristaus sekėjai kovojo už dvasios laisvę, bet už tai jie skelbė griežtą kovą kūnui ir jo laisvei, kaip Kristus mokė daryti: *"Įeikite per ankštus vartus, nes erdvūs vartai ir platus kelias kurs veda į prapultį, ir daug tų, kurie juo eina"*, Mato 7, 13.

Tą pačią mintį išreiškia šv. Povilas sakydamas: *"Aš baudžiu savo kūną ir stengiuos pavergti, kad kartais, kitiems skelbęs, pats nepasidaryčiau peiktinas"*, I Kor. 9, 27.

2. SIAURAS KELIAS IR ANKŠTŪS VARTAI

Žmogus yra keleivis, jo gyvenimas yra kelias į amžinybę, nes kiekviena diena ir valanda atitolina jį nuo jo gimimo dienos ir artina prie mirties, kaip žemiškąjį keleivį kiekvienas žingsnis atitolina nuo jo namų ir artina prie jo kelionės tikslo.

Kadangi ne bet kokiu gyvenimu galime laimėti laimingą amžinybę, o tik doru, kaip ne bet kokiu keliu eidami pasieksime mūsų kelionės tikslą, tai yra reikalo pamokyti žmones to gyvenimo, kuris veda į dangų. Tą mokslą atnešė Kristus, gyvendamas žemėje ir palikdamas visiems laikams ir visoms tautoms išganingo gyvenimo pavyzdį bei raginda-

mas eiti savo pėdomis: *"Aš pasaulio šviesa. Kas mane seka, nevaikščioja tamsybėje; jis turės gyvenimo šviesos"*, Jono 8, 12. Tad kas seka Kristų, kas, vadinasi, gyvena taip, kaip Kristus gyveno, tas eina tikru keliu į amžinybę. Kristus tuo būdu tampa mums gyvenimo kelias: *"Aš esmi kelias. Nė vienas neateina pas tėvą, kaip tik per mane"*, Jono 14, 6. Jo kelias yra siauras, nes moko mus nepataikauti kūnui, o jį varžyti, kad būtų užtikrinta laisvė dvasiai: *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau jums, kiekvienas, kurs nusideda, yra nuodėmės vergas. Vergas ne amžinai pasilieka namuose; sūnus pasilieka amžinai. Jei tat sūnus padarys jus laisvus, jūs būsite tikrai laisvi"*, Jono 8, 34—36.

Kristus yra durys: *"Aš durys. Kas per mane įeina, bus išgelbėtas"*, Jono 10, 9. Tos durys yra žemos ir ankštos, todėl kiekvienas, kurs per jas eina, turi pasilenkti ir susispausti, nusižeminti ir kentėti, turi atsižadėti savęs ir imti į rankas kryžių, nes tokiu keliu ėjo patsai Išganytojas: *"Argi nereikėjo ,kad Kristus tai kentėtų ir taip įeitų į savo garbę"*, sako Išganytojas mokiniams einantiems į Emaus, Luko 24, 26. Tad be nusižeminimo ir kryžiaus mums nėra nei išganymo, nei garbės.

Dievo meilė, per kurią žmogus įeina į išganymą, yra ankšti vartai, nes jie susiaurinti Dievo ir Bažnyčios įsakymais. *"Tie vartai yra Viešpaties, o teisingieji įeis per juos"*, sako psalmė 117, 20.

3. PLATUS KELIAS IR ERDVŪS VARTAI

Gyvenimas be varžtų, kuris nepaiso nei įsakymų, nei įstatymų, yra tas platus kelias, apie kurį kalba Išganytojas, ir kuris veda į prapultį — juo eina daugybė žmonių. Yra tai nuodėmės kelias, apie kurį kalba Ozėjas pranašas: *"Piktžodžiavimai, melas, žmogžudystės, vagystės ir svetimoterystės užplūdo"*, Oz. 4, 2. Nedorybių, vadinasi, keliai yra taip platūs, kaip platus yra išsiliejęs vanduo. Tokiais

keliais gali eiti daug žmonių, nes jie yra lengvesni — be jokių suvaržymų, todėl daug žmonių ir eina jais.

Tokių kelių pabaigoje yra erdvūs vartai, kad galėtų praleisti ateinančią minią. Pražūties tad kelias yra platus ir vartai erdvūs.

Išganymo kelias yra siauras, mažai yra norinčių juo keliauti, bet, kas įsidrąsinęs pradeda juo eiti, randa tiek malonumo ir džiaugsmo, kad psalmininkas šaukia: *"Kaip didelis yra Tavo, Viešpatie, saldumų skaičius, kuriuos paslėpei tiems, kurie Tavęs bijo"*, Ps. 30, 20.

Platus kelias atrodo lengvas: pilnas malonumų ir džiaugsmų; kadangi tie malonumai ir džiaugsmai yra vien kūniški, o ne dvasiški, tai nualsina ir labai nuvargina jais einančius. Todėl žuvusieji skųsis paskutiniame teisme, kad yra vaikščioję sunkiais keliais: *"Vaikščiojome sunkiais keliais"*, Išm. 7, 5.

Bijokime šių laikų visokios laisvės šūkių, kad nebūtume suklaidinti, nes laisvė yra mums reikalinga, tik ne toji, kurią pasaulis skelbia — tik ne kūno laisvė, bet dvasios, todėl varginkime savo kūną ir imkime jį į nelaisvę, kad netaptume pasmerkti klaidingas laisves gaudydami.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, mes mokame dirbti, pasišvęsti ir kentėti, kai siekiame tokią gėrybę, kurioje matome savo tobulybę, laimę ar išaukštinimą. Štai garbės ieškotojai lavina ir mankština savo kūną, nuo viso susilaiko, savo gyvybę stato pavojun, kad laimėtų lenktynes ar varžytines, kad gautų nykstantį vainiką pagal Tavo apaštalo, šv. Povilo žodžius, I Kor. 9, 25. Šokių ir kitų panašių pasilinksminimų mėgėjai nemiega naktimis, prakaite ir dulkėse vargsta, kad pasidžiaugtų vieno kito nervo sujudimu. Girtuoklis praranda savo turtą, sveikatą, gerą vardą, išvolioja didžiausius purvynus, būna visų pajuokiamas, bet viską pakenčia, viskam atsispiria, nes moka pasišvęsti, moka kentėti ir siaurinti savo gyvenimo kelią, kai nori pasiekti savo gėrį.

Bet kada reikia pasišvęsti amžinąjai laimei, kada rei-

kia pakentėti einant Tavo keliais, Viešpatie, tada mums viskas būna sunku, tada dangiška tėvynė būna mums ne sava, bet svetima, o keliai, kurie į ją vedą sunkūs, nepakeliami ir sveti. Pamaldos Bažnyčioje ilgos ir nuobodžios, pasninkai sunkūs, dorybės neįdomios, Tavo ir Tavo Sūnaus įsakymai varžo proto ir valios laisvę, kurią šio pasaulio gėrybių gaudytojai stato aukščiau už viską, daro iš jos savo rūšies dievaitį, nepaisydami, kad tas dievaitis veda juos į amžiną prapultį, į visokios gėrybės praradimą.

Toji visa negalia pasišvęsti dėl Tavęs, Viešpatie, o per Tave ir dėl mūsų amžinosios laimės seka iš to, kad trūksta mums tikros amžinų gėrybių meilės. Meilė viena išjudina žmogų ir išmoko pasišvęsti, susivaržyti ir vaikščioti siaurais keliais. Suteik tad, Viešpatie, mums tos meilės, teikis uždegti mūsų širdis troškimu eiti paskui Tavo Sūnų, iš kurio lūpų esame girdėję, jog jis yra vienintelis kelias ir vartai į gyvenimą: kelias siauras, tiesa, ir vartai ankštūs, tačiau, meilė padės mums nugalėti visas kliūtis ir pakelti visus kelionės aštrumus ir suvaržymus.

Pasižadame, Viešpatie, padaryti šiandien kokį didesnį kūno apmarinimą, parodyti mūsų tikrą troškimą ir tikrą pasiryžimą eiti siauru keliu į gyvenimą.

APIE PASAULIO DVASIĄ

Ketvirtadienis po Sexagesimos

1. ĮŽANGA. Prisiminkime mūsų Išganytojo žodžius, kuriais skelbia priešginybę, esančią tarp jo ir pasaulio: „Jei pasaulis jūsų nekenčia, žinokite, kad manęs pirm jūsų nekentė... Jei jie mane persekiojo, persekios ir jus," Jono 15, 18-20.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad neužsikrėstume pasaulio dvasia, kad tuo būdu neprarastume Kristaus dvasios ir netaptume jo ir jo apaštalų persekiotojais.

MĄSTYMAS

1. KAS YRA PASAULIS

Žodis "pasaulis" yra vartojamas trejopoje prasmėje šv. Rašte:

a) Pirmiausia, reiškia visą sutvėrimą, kuris yra išėjęs iš Dievo rankų; sakome — Dievas sutvėrė pasaulį. Čia pasaulis reiškia ne tik žemę, kuri yra po saule, saulės spinduliais gaivinama, bet ir pačią saulę ir tuos žvaigždynus, kurie mums pasirodo saulei nusileidus; reiškia ir tai, ko mūsų akys nemato, būtent dvasiškus sutvėrimus, kuriuos vadiname dvasių pasauliu, kad galėtume jį atskirti nuo kūniško pasaulio.

b) Antra prasme pasaulis reiškia visus žmones, gyvenančius žemėje: *"Dievas taip mylėjo pasaulį,* sako mūsų Išganytojas Nikodemui, *kad atidavė savo vienatinį Sūnų",* Jono 3, 16. Kadangi Išganytojas atpirko visus žmones be išimties, nors ne visi bus išganyti, todėl pasaulis čia reiškia visus žemėje gyvenančius žmones.

c) Trečia prasme pasaulį sudaro tie žmonės, kurie gyvena trejopu pageidimu: akių, kūno ir puikybės, yra atmetę Kristaus dvasią ir kovoja prieš ją. Apie tokį pasaulį Kristus kalba sakydamas, kad pasaulis nekenčiąs jo ir apaštalų, nepažįstąs Dievo, negalįs priimti šv. Dvasios, turįs šėtoną savo kunigaikščiu.

Prie to pasaulio priklauso: a) Visi bedieviai, kurie priešinasi Dievui ir tikėjimui, nes Dievas smerkia jų puikybę, jų ištvirkimus, jų godumą ir kitus jų paklydimus.

b) Visi atšalėliai, kurie nenori rūpintis tikėjimu, kad nereikėtų pamesti atšalimą, todėl, nors neneigia Dievo buvimo, tačiau gyvena kūnu ir nieko nenori daryti Dievui, gyvena taip, tarsi Dievo visai nebūtų.

c) Visi nusidėjėliai, kurie tingi daryti atgailą, mėgsta savo nuodėmes ir nenori jų atsižadėti.

d) Pagaliau tie, kurie nori tarnauti dviem ponam, Dievui ir mamonai; nori sutaikinti tikėjimą su ištvirkimu. Jie nenorėtų atsižadėti tikėjimo, bet nenori pamesti ir nuodėmingo gyvenimo, taip kad tikėjimas jiems neturi įtakos: nešioja tikinčiųjų vardą, bet gyvena kaip pagonys.

Toks yra pasaulis, kurį Viešpats prakeikė, sakydamas: *"Vargas pasauliui dėl papiktinimo"*, Mato 18, 7. Panašiai atsiliepia ir šv. Jonas: *"Visas pasaulis guli piktenybėje"*, I Jono 5, 19.

Tas pasaulis, nors tarpusavy nesutinka, tačiau, kai reikia apginti tas gėrybes, kuriose jis yra paskendęs, o kurias smerkia Kristus ir jo Bažnyčia, pameta tarpusavio ginčus, jungiasi ir stoja į kovą su Dievo karalyste žemėje.

2. KAIP PASAULIS KOVOJA

Pasaulio dvasia pasiekia ne vien katalikiškas šeimas, bet nekartą ir asmenis Dievui pašvęstus bei vienuolynus. Visokios rūšies reikalai, pažintys, svečiavimaisi, knygų ir laikraščių skaitymai yra tos gyslos, kuriomis atiteka pasaulio dvasia ir į Dievui pašvęstų asmenų širdį vienuoliškon pastogėn ir trukdo pažangą šventume, sukelia geidulių ugnį.

Pasaulio dvasia mus klaidina, slegia, gąsdina ir rodo smurtą.

I. Pasaulio dvasia mus klaidina:

a) Savo šūkiais. Pasaulio šūkiai yra priešingi Kristaus dvasiai, kuri yra išreikšta palaiminimuose. Kristus laimina beturčius, lėtus, verkiančius, trokštančius šventumo, gailestingus, tyros širdies, ramybę darančius. Pasaulis priešingai laimina turtuolius, nes jie gali patenkinti savo užgaidas; laimina pragarsėjusius, nors ir piktais darbais; laimina tuos, kurie linksminasi, kurie laiko už nieką šventumą, dorą, skaistybę, pateisina visus ištvirkimus, sakydami, kad žmogus turįs teisių paragauti visokių gyvenimo smagumų, arba kad visi žmonės taip darą, kad Dievas negalįs pasmerkti vi-

sų, arba, kad reikia gyventi, nes tiesos keliu eidamas negali gyventi.

b) Klaidina savo tuštybėmis ir smaguriavimais.

Visi pasaulio pasilinksminimai, šokiai, mados, teatrai neturi, rodos, kito tikslo, kaip žudyti dorą ir nekaltumą.

Kadangi dauguma žmonių gyvena tokiu gyvenimu, pamaži apsipranta ir geri žmonės ir pasiduoda pasaulio įtakai, pradeda gyventi taip, kaip pasaulis gyvena.

c) Klaidina blogais pavyzdžiais. Blogi pavyzdžiai didina pavojų. Geri žmonės, ypatingai jaunimas, matydami, kaip daug yra ištvirkusių žmonių, kurie visgi nėra nustoję gero vardo pasaulyje, įgauna stipraus akstino panašiai gyventi. Divorsininkai, pasimetėliai laikomi nelaimingi, pasigailėjimo verti; vagys ir praturtėję svetimu turtu bei prisigėrę svetimo kraujo ir ašarų, apgavikai laikomi gabiais žmonėmis; paleistuviai — mandagūs; bedieviai ir laisvamaniai — mylį tiesą ir t.t. Visi šie pavyzdžiai uždega ne vieno mintis ir troškimus gyventi panašiai, nes nieko nenustoja, pasmerkimo nesulaukia.

II. Pasaulio dvasia persekioja.

Jeigu pasaulis nepajėgia ko suklaidinti, stengiasi padaryti spaudimą ir išvesti iš kelio smurto ir gąsdinimo keliu. Kartais atvirai persekioja tikinčiuosius, pašiepia ir išjuokia tikinčiųjų dievotumą ir jų gyvenimą, grūmoja, kad būsią prašalinti iš vietos, išmesti iš darbo, iš draugijos, jei per daug skrupulingai ir sąžiningai seksią dorą ir įstatymus.

Šiuo atžvilgiu ypatingai moterims ir merginoms, dirbančioms įvairiose įstaigose ir dirbtuvėse, tenka nukentėti nuo tų dirbtuvių viršininkų ir užveizdėtojų neapsakomų persekiojimų doros ir sąžinės atžvilgiu.

3. KAIP MES TURIME GINTIS

Norint apsiginti nuo pasaulio įtakos, reikia žiūrėti į jį tikėjimo akimis. Tuomet jis atrodys mums: a) kaip Kris-

taus priešas, su kuriuo reikia energingai kovoti; b) kaip mūsų apaštalavimo laukas, kurį reikia apsėti Dievo žodžiu, kuriame reikia įgyvendinti Evangeliją.

a) Pasaulis Kristaus priešas, su kuriuo reikia kovoti.

Kadangi pasaulio dvasia ir šūkiai priešingi Kristaus dvasiai, reikia tad mums pasirinkti vieną arba kitą: nebandyti jų sutaikinti, arba tarnauti dviem ponam. "Arba Kristus klysta, sako šv. Bernardas, arba pasaulis klaidžioja tamsybėse". Kadangi Kristus, Dievo išmintis, klysti negali, todėl tikriausia tiesa, kad pasaulis klysta. Jeigu pasaulis ir jo šūkiai yra klaidingi, turime dėti pastangų šalintis nuo pasaulio, smerkti jo madas ir šūkius ir nesistengti jam įtikti. *"Jeigu norėčiau įtikti žmonėms, nebūčiau Kristaus tarnas"*, sako šv. Povilas, Galat. 1, 10. *"Gavome ne šio pasaulio dvasią*, sako tas pats šv. Povilas, *bet dvasią, kuri yra iš Dievo"*, I Kor. 2, 12.

Panašiai kalba ir šv. Jokubas: *"Taigi, kas norėtų būti šio pasaulio prietelis, tas darosi Dievo neprietelis"*, Jok. 4, 4.

Kristaus tad ir apaštalų mokslas aiškiai parodo, kad Kristaus ir pasaulio dvasia nesiderina, taigi privalome rūpintis visu stropumu, kad neužsikrėstume pasaulio dvasia, jo šūkiais, jo džiaugsmais ir siekimais.

Dažnai skaitykime Evangeliją, kad persisunktume Kristaus dvasia, o tuomet, išgirdę priešingą pasaulio šaukimą, griežtai atmeskime, turėkime drąsos pasmerkti, kas yra smerktina.

Saugokimės santykių su pasauliu, nes nenorėdami užsikrėsime jo pažiūromis ir šūkiais. Kalbėkime su šv. Povilu: *"Man pasaulis yra prikaltas prie kryžiaus, ir aš pasauliui"*, Gal. 6, 14. Taigi šv. Povilas nenori turėti su pasauliu nei kokių reikalų.

b) Pasaulis yra mūsų apaštalavimo laukas .

Žinodami, kad Kristus trokšta visų žmonių išganymo, privalome žiūrėti į pasaulį, kaip į mūsų apaštalavimo lauką,

kad išgelbėjus vieną - kitą sielą nuo pasaulio pavojų.

Neužmirškime, kad Kristus pastatė tikinčiuosius būti žemės druska. Druska saugoja nuo supuvimo pasūdytą daiktą, todėl ir mes turime ginti save ir kitus nuo supuvimo, turime gyventi Kristaus dvasia, Kristaus įsakymais nebijodami užsitraukti pasaulio neapykantą.

Raginkime kitus priešintis pasaulio dvasiai, smerkti jo madas, kurti draugijas, kuriose būtų gyvenama pagal Kristaus dvasią, arba saugoti katalikišką dvasią esamose draugijose: *"Tegul jūsų šviesa taip šviečia žmonių akivaizdoje, kad jie matytų jūsų gerus darbus ir garbintų jūsų Tėvą, kuris yra danguje"*, Mato 5, 16.

Apaštalų ir pirmųjų krikščionių laikais pasaulis buvo labai pagedęs, tačiau visi Kristaus sekėjai rūpinosi apaštalauti, rūpinosi traukti pagonis į tikėjimą, o nesileido pagonims traukiami pagonybėn, nors daugelis jų ir galvą paguldė už tą savo apaštalavimą. Eikime ir mes jų pėdomis ir išgelbėsime ne vieną sielą nuo prapulties.

Prašykime Viešpaties karštai mylėti sielas, kaip jis mylėjo, ir neapkęsti pasaulio dvasios, kaip jis jos neapkentė.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu taip numylėjai pasaulį, kad atidavei savo vienatinį Sūnų, idant kiekvienas, kurs į jį tiki, nepražūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą. Tačiau, Tu pamilai ne tą pasaulį, kurio kunigaikštis yra šėtonas, kurio gentys griežia dantimis, o tautos svajoja tuštybes, kurio kunigaikščiai ir karaliai renkasi į kovą prieš Tave ir Tavo Pateptąjį, kuris persekiojo ir prikalė prie kryžiaus Tavo Sūnų, kurį Tavo Sūnus išskyrė savo paskutinėje maldoje sakydamas: *"Ne už pasaulį meldžiu, bet už tuos, kuriuos man davei"*, Jono 17, 9.

Viešpatie, galingas yra tas pasaulis, kuris kovoja prieš Tave ir Tavo Kristų, galingas ne ta galybe, kuri eina iš Tavęs, bet galingas mūsų silpnybe; dėl to mus nugali ir patraukia į savo pusę, kad mes esame silpni, kad mūsų širdies

tvirtovėje daug yra išdavikų, kurie privalo ginti tą tvirtovę. Kūno geiduliai ir gyvenimo puikybė yra tie mūsų namiškiai, kurie parduoda mus pasauliui, jie atidaro mūsų širdies duris, kaip tik pasaulis prisiartina prie jų, ir be kovos įsileidžia jį į vidų; tuomet mūsų širdis būna paversta pasaulio tvirtove, kurią gina mūsų naminiai išdavikai, kovoja prieš Tave ir neįsileidžia į vidų Tavo ir Tavo Sūnaus dvasios.

Tavo Sūnus atėjo mokyti mus kovos su pasauliu, jis jį nugalėjo ir paliko mums pavyzdį, kaip ir mes galime jį nugalėti. Tačiau, Viešpatie, atsižvelgus į mūsų jėgų silpnumą, toji kova su pasauliu yra mums sunki ir skaudi, todėl ištiesk pagalbos ranką, stiprink mumyse Tavo Sūnaus dvasią, kad karštai ir drąsiai stotume į tą kovą, kurioje laukia mūs pergalė, garbė ir amžinas džiaugsmas.

Pasižadame šiandien pradėti valdyti akis ir neduoti joms to, kur jos veržiasi, malšinti kiekvieną kylantį kūno geidulį ir jį marinti, padaryti nusižeminimo darbą.

APIE PASĖTO GRŪDO LIKIMĄ

Penktadienis po Sexagesimos

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime žmogų, kuris pavasario metu eina į laukus ir beria žemėn pilnomis saujomis grūdus su tikslu, kad jam daugiau grūdų užaugtų. Tas žmogus yra patsai Išganytojas, kuris atėjo į šį pasaulį, kad apsėtų savo žodžiu žmonių širdis ir sulauktų vaisių, kuriuos sudaro geri žmonių darbai.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad nė vienas žodis patekęs į mūs širdį nežūtų, bet atneštų vaisių, kad galėtume pasakyti su šv. Povilu: „Dievo malone aš esu tai, kas esu, ir jo malonė nebuvo manyje tuščia," I Kor. 15, 10.

MĄSTYMAS

1. ŽEMĖ

Keliaudami įvairiais kraštais pastebime vienus žemės plotus apaugusius labai tirštai įvairiais augalais, žolynais ir medžiais, ten ir žmonės ir gyvuliai randa sau pavėsio ir maisto. Kiti plotai atrodo labai vargingais, kur ne kur pamatysi skurstančio žalumyno krūmelį, kuris daugiau panašus į mirštantį, negu į gyvuojantį daiktą. Yra ir tokių vietų, kuriose nesimato net labiausiai sunykusios gyvybės, kuriose viešpatauja amžina mirtis, ten nerasi nei žmogaus, nei gyvulio.

Gamta yra labai vaisinga ir visli: vėjai ir vandenys išnešioja žolių ir medžių sėklas po visus kraštus; jeigu kai kurie jų yra visiškai tušti ir apmirę, reiškia, kad tuštumo priežastis glūdi pačioje žemėje, kuri sunaikina vėjų ir vandenų atnešamas sėklas ir nesileidžia puošiama augalais.

Toji įvairių žemės vietų išvaizda augmenijos ir gyvybės atžvilgiu labai gražiai primena mums žmones, kurių vieni yra pilni gerų darbų, tautos jais džiaugiasi ir paminklus jiems stato, kiti eina gyvenimu tušti ir nenaudingi, treti net kenksmingi, valdžios jiems stato kalėjimus ir kartuves.

Tų skirtumų akivaizdoje ne vienam ateina į galvą mintis, nejaugi Dievas būtų sutvėręs vienus žmones išganymui, kitus pražūčiai, vienus šventumui, kitus prakeikimui, kaip kad klaidatikiai bandė aiškinti tą nelygybę, kuri yra žmonėse gerų darbų atžvilgiu.

Tą abejonę pramatė mūsų Išganytojas ir atsakė į ją prilyginimu apie sėjėją ir žemę. Ne visi grūdai, kurie krinta į žemę sėjos metu, atneša vaisių, daugelis iš jų dingsta, o to dingimo priežastis glūdi ne grūde, nes iš sėjėjo rankų išeina visi grūdai lygiai geri, bet žemėje, kuri vieniems grūdams neleidžia sudygti, kitus sudžiovina išdygusius, trečius

paaugėjusius nustelbia. Tik gera žemė nepražudo pasėto grūdo, bet augina ir atneša vaisių vienoje vietoje trisdešimtą, kitoje šešiasdešimtą, trečioje šimteriopą.

Žemė yra žmogaus širdis. Kiekviena širdis gauna iš Dievo tiek įvairių įkvėpimų, malonių ir kitų pagalbų, kad jeigu jų nepražudytų, tikrai galėtų pasipuošti gerais darbais ir pasiekti išganymą, nes Dievas, pagal šv. Povilo pasakymą, *"nori kad visi žmonės būtų išganyti ir pasiektų tiesos pažinimą"* I Tim. 2, 4. Panašiai kalba patsai Dievas pas Ezekielį pranašą: *"Tu jiems sakyk: Kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, aš nenoriu nedorėlio mirties, bet kad nedorėlis grįžtųsi nuo savo kelio ir būtų gyvas"*, Ez. 33, 11. Jeigu tad žmogus žūva, jo pražūties priežastis yra ne Dievas, bet jis pats, pagal Dievo žodį, užrašytą pas Ozėją pranašą: *"Tu pats sau esi prapultis, Izraeli; tik manyje yra tavo pagalba"*, Oz. 13, 9.

Trys yra žmonių rūšys, kurie nesinaudoja Dievo tiekiama pagalba ir prapuola, arba, kitaip sakant, trejopa yra pražūties priežastis, išreikšta prilyginime trejopa žemės rūšimi.

a. Žemė šalia kelio. Kelias yra vieta, kuri neturi savininko, todėl visi gali joje vaikščioti: ir žmonės, ir gyvuliai. Be to kelias nėra pastovi gyvenimo vieta, todėl kas užeina ant kelio, nemano apsistoti, bet skuba ten, kur traukia jį jo reikalai, keliu žmonės eina, bet kelyje negyvena.

Dvasiškoje prasmėje kelias reiškia tokią širdį, kuri yra atidaryta kiekvienai tuščiai minčiai, kiekvienam išsiblaškymui, visokioms pasaulio kvailystėms, šūkiams ir madoms, žodžiu, visam tam, kas yra pasauly. Tiesa, tokia širdis yra atidaryta ir Dievo žodžiui, bet Dievo žodis negali joje išsilaikyti, nes būna sutremptas pasaulio tuštybių, kurios prieštarauja Dievo žodžiui, o kurios laisvai ir taip skaitlingai vaikščioja po tą širdį ir naikina visiškai Dievo sėją, kaip kad sako Išganytojas.

b. Žemė uolinga. Uola yra iš akmens, todėl visuomet

kieta kaip akmuo, ant jos negali augti joks augalas, nes neturi kur suleisti šaknų. Vėjai, nešiodami dulkes ir smėlį, padaro kai kada ant uolos ploną žemės eilutę, į kurią patekęs grūdas išleidžia diegą, bet greit sudžiūsta, nes neturi kur šaknų suleisti, o saulė, kaitindama, išdžiovina žemę.

Dvasiška prasme uola reiškia tokią širdį, kuri yra kieta, o kieta širdis būna tada, kai nėra meilės suminkštinta, nes tik meilė minkština širdį.

Tiesa, nėra tokios širdies, kuri ko nors nemylėtų, tuomet ji yra minkšta tik tam daiktui, kurį yra pamilusi, bet kieta visiems kitiems, kurie yra priešingi pamiltajam daiktui. Kas yra, pav., pamilęs žemiškas gėrybes, jo širdis yra labai minkšta ir jautri toms gėrybėms, bet kieta kaip akmuo dangiškosioms gėrybėms, kurios reikalauja atsižadėti žemiškų gėrybių, užtai Kristus ir įspėja, kad negalima tarnauti dviem ponam: Dievui ir mamonai. Tarnaudamas vienam, bus verčiamas neapkęsti kito, vadinasi, bus verčiamas turėti kietą širdį kitam. Arba kas turi didelę savimylą, tas neapkenčia artimo ir turi kietą širdį jam, nejaučia jo vargų ir dejavimų.

Šventieji turėdavo minkštą širdį Dievui, todėl Dievo žodis ir Dievo reikalai lengvai įeidavo į jų širdį, bet už tai turėdavo kietą širdį pasauliui ir jo tuštybėms. Kad Dievo sėja, patekusi į žmogaus širdį, atneštų vaisiaus, reikia, kad toji širdis būtų minkšta Dievo linkui, todėl Dievas, pirm padarysiant iš žmonių savo vaikus žada atimti jiems akmenines ir duoti minkštas kūno širdis: *"Aš atimsiu iš jų kūno akmeninę širdį ir duosiu jiems kūno širdį, kad jie elgtųsi pagal mano įsakymus, sergėtų mano teises ir jų laikytųsi, kad jie būtų man tauta ir aš būčiau jiems Dievas"*, Ezek. 11, 19—20.

c. Žemė tarp erškėčių. Erškėtis yra tos rūšies augalas, kuris nepakenčia šalia savęs kito augalo, todėl kur yra įsiveisę erškėčiai, neauga joks kitas augalas.

Erškėčiais Išganytojas čia vadina dvasiškoje prasmėje

pasaulio rūpesčius ir turtų apgaulę. "Kas man tikės, sako popiežius Grigalius, jeigu turtus pavadinsiu erškėčiais, nes pastarieji skaudžiai duria, anie teikia džiaugsmo ir malonumo. O visgi turtai yra erškėčiai, nes traukdami prie savęs mūsų dvasią, drasko ją ir sužeidžia, o, stumdami į nuodėmę, ją kruvina. "Šv. Greg. D. hom. 15 į evangeliją".

Turtai yra apgaulingi erškėčiai, nes iš karto suteikia malonumo, todėl jų nieks nesisaugoja, bet paskui skaudžiai duria. Duria, kol žmogus juos surenka, nes turi sunkiai dirbti; duria surinkti, nes kelia baimę ir rūpestį, kad kas neatimtų; duria, kai žmogus juos praranda; durs Dievo teisme, nes turtuoliai turės išgirsti skaudų teisėjo sprendimą: *"Eikite šalin nuo manęs, prakeiktieji, į amžinąją ugnį, kuri sukurta velniui ir jo angelams. Nes aš buvau išalkęs, ir jūs manęs nepavalgydinote; buvau ištroškęs, ir jūs manęs nepagirdėte"*, Mato 25, 41. Durs turtai turtuolius ir pragare, nes iš jų bus sukurta jiems ugnis, kuri juos kankins per amžius.

Turtai kaip erškėčiai nepakenčia šalia savęs kitokių rūpesčių, todėl kas yra paskandinęs savo širdį turtuose, tas turi pamesti visą kitą rūpestį, o tuo pačiu ir Dievo žodis būna nustelbtas.

2. SĖKLA

Sėkla, pagal mūsų Išganytojo aiškinimą, yra Dievo žodis, kurį Jis sėja į žmonių širdis, kad jos duotų gerų darbų vaisius, o tie darbai bus tada geri, kai bus tos pačios prigimties, kokios yra sėkla, nes tarp pasėtos sėklos ir gaunamo vaisiaus yra tik kiekio skirtumas, o ne prigimties. Kas tad yra pasėjęs kviečio grūdą, tas nelaukia kitokio vaisiaus, kaip tik kviečio, tačiau bus nepatenkintas, jeigu gaus grūdą už grūdą, nes jis laukia keliasdešimt iš vieno. Todėl ir Dievas nėra patenkintas tokia širdimi, kuri neša jam tik tiek, kiek buvo pasėta, vadinasi, grūdą už grūdą: *"Nenaudingą tarną išmeskite laukan į tamsybes, ten bus verksmo ir dantų griežimo"*, Mato 25, 30.

Kad pasėtas į žemę grūdas atneštų vaisiaus, reikia šviesos, šilumos, lietaus ir vėjo. Panašių pagalbų reikia ir Dievo pasėtam žmogaus širdy žodžiui. Šviesa, šiluma ir lietus yra įvairios Dievo malonės, iš kurių vienos veikia protą, kitos valią, kitos jausmus ir išorines aplinkybes, kuriomis, jei žmogus tinkamai naudojasi, padidina derlių, todėl ir geroje žemėje pasėtas grūdas ne vienokį atneša derlių: vienas trisdešimteriopą, kitas šešiasdešimteriopą, kitas šimteriopą. Visa priklauso nuo to, kaip žmogaus širdis sunaudoja teikiamą pagalbą. Vėjas yra pagundos, kurios judindamos augantį javą, priverčia jį leisti giliau šaknis, užvaisina žiedus ir tuo būdu didina derlių.

3. SĖJĖJAS

Aukščiausias sėjėjas yra patsai Dievas, vienas Švenč. Trejybėje, iš jo vieno išeina toji galybė, kuri veda mus į išganymą, įkvėpdama gerus darbus. Jis tai yra mums kalbėjęs daug kartų ir įvairiu būdu; yra davęs ir tebeduoda įkvėpimą, kalba sąžinės balsu, tik mes ne visuomet girdime jo kalbą, nes pasaulio bildesiu esame apkurtinti. Jis yra atsiuntęs savo Sūnų, kurį padarė visų dalykų tėvainiu, jam pavedė visą valdžią danguje ir žemėje, kad kiekvienas, kurs į jį tiki ir eina jo pėdomis, nežūtų, bet gautų amžinąjį gyvenimą.

Mūsų Išganytojas, pildydamas savo Tėvo valią, įsteigė Bažnyčią, kuriai pavedė Dievo žodžio sėjimą. Bažnyčia gi per savo pamokslininkus, misijonierius, nuodėmklausius dirba Kristaus darbą žemėje ir sėja į žmonių širdis pavestą jai Dievo žodį.

Prašykime tik Viešpaties malonės, kad tas jo ir jo Bažnyčios balsas tuščiai nepraeitų pro mūsų ausis, bet užkliūtų mūsų širdyse ir atneštų pageidaujamų vaisių.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, gražus yra javais apsėtas laukas, todėl džiaugiasi artojas į jį žiūrėdamas, gėrisi augančiais ir nokstančiais javais, brangina žemę, kuri nepra-

žudo pasėto grūdo, bet gausiai atlygina už įdėtą darbą ir išlietą prakaitą.

Tokiu artojumi ir Tu esi, Viešpatie, nes pasaulio pradžioje, matydamas žemę tuščią ir nenašią, Tu ištarei savo žodį, o iš tos žemės pradėjo veržtis įvairūs augalai, žolės ir medžiai, kuriems įsakei auginti savo veislės sėklas, kad, vieniems pasenus ir išnykus, kiti jų vietoje augtų iš sėklų, kad tuo būdu visuomet puoštų žemę ir darytų ją gražią ir malonią Tavo akims.

Toji sėja, Viešpatie, Tau nebrangiai kainavo, nes ištarei žodį ir buvo padaryta, paliepei ir buvo sutverta. Tačiau, kai reikėjo apsėti žmogaus širdį antgamtinio gyvenimo sėkla, jau neužteko vieno žodžio, reikėjo pasiųsti žemėn savo Sūnų, kuris pasakė tiek žodžių, jog visas pasaulis nesutalpintų knygų, jeigu visi tie žodžiai būtų surašyti. Bet ir to dar nebuvo gana, reikėjo sunkiai dirbti, vargti, krauju prakaituoti ir pagaliau mirti ant kryžiaus, nes tik tuomet dangiškos gyvybės sėkla, laistoma Tavo Sūnaus krauju, prigijo žmonių širdyse ir pradėjo auginti vaisius, kurių Tu troškai ir laukei. Tačiau, ir čia ne visi Tavo troškimai yra įvykę: Tu nori visų žmonių išganymo, Tu nenori, kad nors vienas jų žūtų, bet kad atsiverstų ir būtų gyvas, todėl visas širdis apsėji savo žodžiu ir įkvėpimais, bet ne visos širdys priima Tavo žodį, kitos, kad ir priima, vaisiaus neužaugina, trečios, kurios yra geros, neužaugina šimteriopo vaisiaus, bet tik trisdešimtąjį arba šešiasdešimtąjį.

Ark, Viešpatie, ir akėk mūsų širdies dirvą Tau žinomais būdais ir padaryk iš jų gerą dirvą, kad nežūtų joje nei vienas Tavo grūdas, bet atneštų šimteriopą vaisių.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien budėti, kad nebūtų mūsų širdis žeme šalia kelio, kuriuo visokios tuščios mintys vaikščioja ir mindžioja pasėtą grūdą; pasižadame saugotis kietaširdiškumo, kuris kliudo Tavo grūdui šaknis giliau suleisti, kovoti su piktais palinkimais, kurie nustelbia dygstantį grūdą.

APIE TARNAVIMĄ DIEVUI

Šeštadienis po Sexagesimos

1. ĮŽANGA. Prisiminkime Mozės žodžius, kuriais jis ragina savo tautą tarnauti Viešpačiui, jų Dievui: „Ko reikalauja nuo tavęs Viešpats tavo Dievas, jei ne, kad bijotumei Viešpaties tavo Dievo ir vaikščiotumei jo keliais, mylėtumei jį ir tarnautumei Viešpačiui Dievui visa tavo širdimi ir visa tavo siela," Deuter. 10, 12. Šie žodžiai tinka ir mums, nes mūsų Išganytojas juos patvirtino, padarydamas iš jų didžiausią įsakymą.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad pamestume visas žemiškas tarnybas, o pasišvęstume tarnauti vienam Viešpačiui mūsų Dievui tame luome, kuriame jis mus pašaukė.

MĄSTYMAS

1. AR REIKIA DIEVUI ŽMOGAUS PASLAUGŲ?

Kam nors tarnauti reiškia dirbti ne savo, bet kito naudai, to būtent, kuris kviečia į darbą. Štai tarnas dirba namuose, jis saugoja namą, palaiko jame švarą, saugoja šeimininko turtą, daro daugelį kitų panašių darbų; tačiau iš to darbo turi naudos ne tarnas, bet savininkas, kuris samdo tarną.

Bet čia kyla abejonė, ar žmogus gali patarnauti Dievui, ar yra kokia nors gėrybė, kurios Dievas stigtų, ir ją galėtų gauti tik žmogaus paslaugomis. Žmonės kviečia vieni kitus sau į pagalbą, bet tai daro tik dėl to, kad patys vieni negali be kitų pagalbos atlikti savo reikalų; nejaugi ir Dievas, visokios galybės ir tobulybės šaltinis, gyventų panašioje netobulybėje ir reikalautų pagalbos iš žmogaus pusės.

Giliau įžvelgę į tiesas, kurias mums tiekia tikėjimo mokslas, pamatysime, kad Dievas kviečia žmogų į savo tarnybą ne dėl to, kad negalėtų pasirūpinti savo reikalais vienas, kaip žmogus negali, bet dėl to, kad jo neribotas gerumas ir dosnumas nori padaryti žmogų dalininku tų gėrybių ir turtų, kuriuos jis turėjo nuo amžių ir kurie viršija visas žemiškas gėrybes.

Čia Dievas yra panašus į tą motiną, kuri kviečia savo vaiką į pagalbą ne dėl to, kad negalėtų pati viena apsitriūsti, bet kad duotų progos vaikeliui pasimokyti darbštumo ir kad suteiktų jam dovanėlę, kuri yra vaikeliui neapsakomai naudinga ir reikalinga.

Kad suprastume, kokios tarnybos Dievas reikalauja nuo mūs, reikia atsiminti, kad Dievo turtai yra dviejų rūšių: vieni, kuriais jis buvo turtingas nuo amžių, tai yra jo vidaus, jo esmės ir prigimties tobulybės. Šiose gėrybėse nieks negali Dievui suteikti jokios pagalbos, nieks negali nei padidinti, nei sumažinti jo vidaus tobulybių, jos yra pastovios, kokios jos buvo nuo amžių, kada dar nė pasaulio nebuvo, tokiomis pasiliks per amžius.

Antros rūšies Dievo turtai yra visas pasaulis, kuris yra jo meilės padarinys. Tas pasaulis susideda iš protingų ir neprotingų sutvėrimų; neprotingi turi tarnauti protingiesiems, o šie pastarieji turi stengtis pažinti kas kart geriau savo Sutvėrėją, pildyti jo valią, kad galėtų prisirengti jo regėjimui amžinybėje. Juo daugiau protingų sutvėrimų pasieks amžiną laimę, juo geriau bus įvykęs Dievo noras dalintis su savo sutvėrimais amžinomis gėrybėmis, juo turtingesnis bus Dievas.

Čia Dievas yra panašus į aviganį, kurio turtas yra avys: juo jų daugiau turės, juo jausis turtingesnis. Jis taip brangina avis, kad nenori, jog nė viena nedingtų, o jai dingus, palieka devynias dešimt devynias tyruose ir eina ieškotų tos vienos — dingusiosios ir radęs užsideda sau ant pečių ir neša į kaimenę. Jis dar turi avių, kurios nėra šios avi-

dės, reikia, kad kas ateitų jam į pagalbą ir jas atvestų, kad būtų viena avidė ir vienas ganytojas.

Dievui tad reikia dvejopos pagalbos: viena, kad žmogus, Dievo avis, neatsiskirtų nuo kaimenės, laikytųsi drauge ir rengtųsi gauti amžinąją laimę, pildydamas Dievo įsakymus; kita, kad vienas žmogus padėtų kitam surasti tiesos kelią, kad nuvestų jį į tą avidę, kurios savininkas yra patsai Dievas, kitaip sakant, kad dirbtų kitų išganymui.

Tiesa, Dievas ir čia galėtų apseiti be mūsų pagalbos, patsai galėtų be jokios pašalinės pagalbos parūpinti kiekvienam žmogui išganymą. Jeigu kviečia, daro tai savo gerumu vedinas: jis nori turėti progos daugiau mums suteikti dovanų, o kita, jis nori surišti meilės ir dėkingumo ryšiais tuos žmones, kurie pateks į amžiną laimę. Šventieji, matydami danguje, kiek yra gavę pagalbos nuo kitų šventųjų, gyvendami žemėje, kai atsidūrę įvairiuose pavojuose, iš kurių buvo išgelbėti kitų maldomis, aukomis ir pasišventimu, užsidegs tokia neapsakoma vienas kito meile, kad panašios žemėje nėra buvę, jeigu išskirsime Kristaus ir P-lės Švenčiausios meiles.

Kadangi šeimos galvai yra daug maloniau, jei visi šeimos nariai mylisi ir sutinka, o daug nemalonumų ir rūpesčių, kai jie neapkenčia viens kito, todėl ir Dievas, dangiškasis šeimininkas, nori turėti danguje visus savo vaikelius sujungtus ne tik su juo, bet viens kito meilėje, todėl ir daro iš mūsų savo apveizdos įrankius, kad mūsų darbštumu ir pasišventimu kiti pasiektų išganymą. Štai kodėl mūsų Išganytojas pasakys paskutiniame teisme: *"Ateikite mano Tėvo palaimintieji, paveldėkite jums nuo pasaulio įkūrimo prirengtą karalystę. Nes aš buvau išalkęs, ir jūs mane pavalgydinote; buvau ištroškęs, ir jūs mane pagirdėte; buvau svečias ir jūs mane priėmėte; buvau plikas ir jūs mane apdengėte; ligonis ir jūs mane aplankėte; buvau kalėjime, ir jūs atėjote pas mane. Tuomet teisieji jam atsakys ir tars: Viešpatie, kuomet mes tave matėme alkaną ir tave valgydinome,*

trokštantį ir tave girdėme? Kuomet mes tave matėme svečią, ir tave priėmėme, ar pliką ir tave apdengėme? Arba kuomet mes tave matėme ligonį ar kalėjime, ir atėjome pas tave? Ir atsakydamas karalius jiems tars: Ištikrųjų sakau jums, kiek kartų jūs tai padarėte vienam šitų mano mažiausių brolių, man padarėte", Mato 25, 34—40.

2. AR ŽMOGUS LAIMI KĄ GERO, TARNAUDAMAS DIEVUI?

Kas tarnauja užmokesčiui, jį atsiėmęs, nieko daugiau negali tikėtis. Tai yra samdinys, kurio užmokestis negali būti didelis, nes visi, samdydami darbininkus ar tarnus, laikosi teisingumo dėsnių: moka tiek, kiek darbas yra vertas. Jeigu tad ir mes norėsime atsiskaityti su Dievu kaip samdiniai, nedaug laimėsime, nes, einant teisingumo dėsniais, Dievas turės atskaityti visą pagalbą, kurią yra mums suteikęs, tuomet mes būsime dar Viešpačiui skolingi ir turėsime jam atlyginti, o ne jis mums.

Kas dirba be užmokesčio, tas yra vergas, jeigu dirba priverstas, prieš savo norą. Kas dirba be užmokesčio neverčiamas, tik iš meilės, tas yra sūnus: jis gauna didesnį užmokestį, negu samdinys, jis yra viso savo tėvų turto dalyvis, paveldėtojas. Štai kaip tėvas atsako sūnui, kuris reiškia nepasitenkinimo, kad už daugelį tarnybos metų nėra gavęs nė ožiuko, kad galėtų pasilinksminti su savo prieteliais: *"Sūnau, tu visuomet esi su manim, ir visa, kas mano, tai ir tavo"*, Luko 15, 31.

Panašiais žodžiais kreipiasi maldoje prie savo dangiškojo Tėvo ir mūsų Išganytojas: *"Visa, kas mano, yra tavo, ir, kas tavo, yra mano"*, Jono 17, 10.

Kadangi mes esame Dievo vaikai per Kristų, pagal šv. Jono apaštalo pasakymą: *"kas gi jį priėmė, tiems jis davė galios būti Dievo vaikais, būtent tiems, kurie tiki į jo vardą, kurie yra gimę ne iš kraujų, nei iš kūno valios, nei iš vyro*

valios, bet iš Dievo", Jono 1, 12—13, todėl turime Dievui tarnauti ne kaip samdininkai, bet kaip vaikai. Jeigu tarnausime kaip samdiniai, tai samdinių užmokestį ir gausime, jeigu gi kaip vaikai, tai gausime vaikų užmokestį, kuris yra ne kas kita, kaip dangiškojo Tėvo turtų paveldėjimas, tų būtent turtų, kuriais jis buvo turtingas nuo amžių, o ne tų, kurie buvo sutverti jo žodžiu.

Ne žvaigždes tad paveldėsime, ne kalnus su jų brangenybėmis, ne upes, ne ežerus, ne jūras, bet patį Dievą su visomis jo mokslo ir išminties brangenybėmis. Kaip didelis yra tas užmokestis nė vienas šios žemės gyventojas negali nei suprasti, nei apsakyti. *"Ko akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nei į žmogaus širdį neįėjo, Dievas prirengė tiems, kurie jį myli"*, sako šv. Povilas, I Kor. 2, 9. Panašiai kalba ir šv. Jonas apaštalas, sakydamas: *"Mylimiausieji, dabar mes esame Dievo vaikai; bet dar nepasireiškė, kas būsime. Mes žinome, jog, kada pasireikš, būsime į jį panašūs, nes mes matysime, kaip jis yra"*, I Jono 3, 2.

Apaštalų žodžiai pasitvirtina paskutiniojo teismo ištarme, kurioje gyvųjų ir mirusiųjų Teisėjas paskelbs atlyginimą tiems, kurie ištikimai bus tarnavę Dievui: *"Ateikite, mano Tėvo palaimintieji, paveldėkite jums nuo pasaulio įkūrimo prirengtą karalystę"*, Mato 25, 34.

Gausiai tad apmokamas tarnavimas Dievui ir tarnavimas ne samdininko, o mylinčio sūnaus ir prisirišusio vaikelio širdimi, nes tuomet ir Dievas suteiks ne samdininko, o tik vaiko atlyginimą.

Peržiūrėkime savo sąžinę: kokia širdimi esame tarnavę iki šiol, o atradę taisytinų dalykų, taisykime, atsiprašykime, pasiryškime.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, labai noriai ir karštai veržiamės tarnauti šio pasaulio valdovams, karaliams, prezidentams ir apskritai visiems galiūnams ir garsenybėms, nes jų galybės ir garbės dalis tenka ir jo tarnautojams, o juo arčiau kas yra savo valdovo, juo labiau jame spindi jo garbė ir

galybė. Priešingai, labai nekenčiame žemų ir negarbingų tarnybų ir kratomės jų, nes jei valdovas, kuriam verčiami esame tarnauti, yra žemas ir negarbingas, juo žemesnis ir prastesnis yra jo tarnas. Štai dėlko pranašas Jeremijas mato didžiausį savo tautos skausmą ir pažeminimą, kad ji yra priversta vergams tarnauti: *"Vergai mus užviešpatavo, o nėra, kas mus išpirktų iš jų rankos"*, Rauda 5, 8. Nes, jeigu vergas yra vertas paniekos, tuomet vergo vergas yra vertas dvigubos paniekos.

Kaip tad turėtume veržtis į tavo tarnybą, Viešpatie, eidami tuo mūsų įgimtu palinkimu, nes Tu esi karalių karalius. Tavyje yra garbė ir galybė. Nė vienas žemiškas valdovas taip nemyli savo tarnų, taip jais nesirūpina, nežada tokių paaukštinimų ir taip neaukština, kaip Tu, Viešpatie, dangaus ir žemės ne laikinis, bet amžinasis Valdove. Išgydyk mus, Viešpatie, savo malone iš tos beprotybės, kuria mes aukščiau statome už Tavo tarnybą žemas ir negarbingas žemiškas tarnybas, ypatingai tas, kuriomis tarnaujame savo geiduliams, dėl to, kad pasidarėme nejautrūs Tavo kvietimui eiti Tau tarnauti ir tiems atlyginimams, kuriuos Tu žadi savo tarnams.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien pradėti gaivinti mūsų širdyse jausmą, jog esame Tavo tarnai ir atlikti visus mūsų darbus su noru ir mintimi įtikti Tau, o ne saviems palinkimams.

APIE GYVĄ REIKALĄ TARNAUTI DIEVUI

Viešpaties diena, kuri vadinasi Quinquagesima

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime Sabos karalienę, keliaujančią į Jeruzalę patikrinti gandus apie Saliamono išmintį. Radusi tą išmintį didesnę, negu kad gandas nešė, laimingais vadina Saliamono tarnus, kurie turi nuolatinės progos būti jo akivaizdoje ir klausytis jo išminties.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės suprasti mūsų gyvenimo gyviausią reikalą, o supratę, kad jaustumės laimingais, turėdami progos nuolatos vaikščioti Dievo akivaizdoje, klausytis jo išminties ir būti jo tarnais.

MĄSTYMAS

Gyvas yra tas reikalas, kuriame apsileidimas skaudžiai atsiliepia žmogaus gyvenime, nes atima jam daugelį tų gėrybių, kurių jo širdis karštai pageidauja. Prie tokių reikalų pirmoje eilėje reikia priskaityti Dievo tarnybą, nes apsileidimas joje atima žmogui amžinas gėrybes, su kuriomis negali lygintis nė viena žemiška gėrybė.

Penkiariopa priežastis verčia mus karštai susirūpinti Dievo tarnyba, kad nepapildytume joje jokio apsileidimo.

1. TEISINGUMAS

Teisingumas reikalauja, kad kiekvienam būtų atiduota, kas jam priklauso, nes tik tokiu būdu bus išlaikyta žmonėse tvarka ir ramybė; žmonės sutartinai dirbs savo gyvenimui pagerinti.

Ten, kur teisingumas yra pamintas, tarp žmonių kyla ginčai, peštynės, revoliucijos ir karai, išnyksta tvarka ir

ramybė. Taip žmonija sustoja ėjusi pirmyn į geresnį ir tobulesnį gyvenimą. Todėl Patarlių knyga ir sako, kad teisingumas kelia tautas aukštyn, o nuodėmė daro jas vargšėmis, (Pat. 14, 34), nes kiekviena nuodėmė daugiau ar mažiau laužo teisingumą.

Kad suprastume, kokiu būdu kiekviena nuodėmė laužo teisingumą, reikia žinoti, jog teisingumas verčia atiduoti kitam ne tik žemiškas gėrybes, kurios jam priklauso, pav., pinigus, drabužius, laukus ar namus, bet ir visus kitus dalykus, į kuriuos jis turi teisių. Žmogus, pav., turi teisių į gerą vardą. Kas tad plėšia jam šlovę, nusikalsta ne tik prieš artimo meilę, bet ir prieš teisingumą, nes atima jam jo gerą vardą. Tėvai turi teisių, kad jų vaikai jų klausytų ir juos gerbtų, jeigu gi neklauso ir negerbia, laužo teisingumą, nes neatiduoda tėvams to, kas jiems teisingai priklauso.

Panašiai Dievas, kaip viso pasaulio Sutvėrėjas, turi teisių, kad visas sutvėrimas laikytų jį aukščiausiu viso pasaulio Valdovu, kaip kad iš tikrųjų yra; kad jį gerbtų ir jo klausytų, pildytų jo valią. Kas Dievo neklauso, kas nepripažįsta jo savo Sutvėrėju ir jo negarbina, tas papildo nuodėmę, ne tik priešingą Dievo meilei, bet ir teisingumui, nes neatiduoda Dievui to, kas jam priklauso.

Gi kas nelaiko Dievo savo Sutvėrėju, tas ir žmogaus nelaiko Dievo paveikslu, tas pradeda žiūrėti į žmogų kaip į gyvulio paveikslą, nes mato daug panašumų tarp žmogaus ir gyvulio; ir tuomet pradeda elgtis su žmogum kaip su gyvuliu, pripažindamas jam ne daugiau teisių, kaip gyvuliui. Iš to tarp žmonių kyla ginčai, peštynės, žudynės, nes nė vienas nenori leistis skriaudžiamas, bet gina savo teises, kiek jo jėgos neša. Tuo būdu išnyksta tvarka ir ramybė, darosi suirimas, kuris trukdo žmonijos gerėjimą ir veda ją į žemesnį ir prastesnį gyvenimą. Štai kodėl tautos, kurios atsižada Dievo, kurios atsisako jam tarnauti, pamažu prieina prie nupuolimo doroje, o paskui prie visiško sunykimo, nes

praranda tą žmogiškumą, kuriame glūdi visa žmogaus didybė ir galybė.

Kad žmogus iš tikrųjų puola žemyn, atsitraukdamas nuo Dievo, liudija ir šv. Povilas savo laiške Romėnams: *"Jie pamainė nemaraus Dievo garbę į maraus žmogaus, net paukščių, keturkojų, ir šliužų paveikslo panašumu"*, Rom. 1, 23. Vadinasi, atsitraukę nuo Dievo, už dievus pradėjo laikyti ne tik žmones, bet ir gyvulius, keturkojus ir šliužus, laikydami save žemesniais už juos ir lenkdamies prieš juos. Sunku įsivaizduoti didesnį žmogaus pažeminimą ir nupuolimą.

2. DĖKINGUMAS

Viską, ką tik mes turime, turime iš Dievo. Visos gėrybės, kuriomis džiaugiamės ir didžiuojamės, yra mums tekusios iš Dievo dosnumo ir jo gerumo. Todėl skaudus būtų Dievo užgavimas ir įžeidimas nenoru pripažinti tos tiesos ir nejausti širdyje dėkingumo už suteiktas dovanas. Juk ir mums patiems skauda širdį, kai, padarę kam nors gera, nesulaukiame jo padėkos žodžio. Skundžiasi ir dejuoja kiekvienas tėvas, kuris, išauginęs vaikelius su dideliu vargu ir sunkenybe, susilaukia senatvėje jų paniekos ir užmiršimo. Skundžiasi ir patsai Dievas žydų tautos nedėkingumu: *"Klausykitės, dangūs, ir išgirsk ausimis žeme, nes Viešpats kalba. Aš užauginau sūnus ir išaukštinau, jie gi paniekino mane. Jautis pažino savo savininką ir asilas savo valdovo prakartę, Izraelis gi manęs nepažįsta ir mano tauta neturi išmanymo"*, Iz. 1, 2—3. Skundžiasi ir mūsų Išganytojas, kuomet, pagydęs dešimtį raupsuotų, tik iš vieno, ir tai svetimtaučio, sulaukė padėkos žodį: *"Argi ne dešimt pagijo? o kur devyni? Neatsirado, kas sugrįžęs duotų garbę Dievui, kaip tik šitas svetimtautis"*, Luko 17, 17—18.

Nedėkingas žmogus daugiau nuskriaudžia save, negu savo geradarį, nes patyrę jo nedėkingumą žmonės nebenori

jam daugiau gera daryti. Ir Dievas sustabdo savo malones nedėkingiems. Todėl daugiau laimėjo tas iš dešimties pagydytų raupsuotų, kuris atėjo padėkoti, nes rado ne tik kūno, bet ir dvasios sveikatą: *"Kelkis, eik,* sako jam Išganytojas, *tavo tikėjimas išgelbėjo tave"*, Luko 17, 19.

Nedėkingumas padaro žmogų prastesniu už gyvulį, nes gyvulys, patyręs iš žmogaus gero, prisiriša prie jo ir jam tarnauja. Dėl to ir žmogus, tiek daug gero iš Dievo patyręs, privalo Dievui tarnauti, jeigu nenori pasidaryti prastesniu už gyvulį.

3. DUOTOJO ŽODŽIO IŠLAIKYMAS

Visais laikais ir visose vietose duotojo žodžio laikymas skaitėsi šventas ir neliečiamas dalykas. Kas jį išlaikė sunkiose aplinkybėse, buvo giriamas ir aukštinamas, kas gi neišlaikė, buvo niekinamas ir baudžiamas, kartais net iki mirties bausmės.

Per šv. krikštą mes esame atsižadėję velnio, visų jo darbų ir visos jo puikybės, esame išpažinę Dievą ir įsirašę į jo tarnybą. Bažnyčia sutėikia šv. krikštą ir įrašo į tikinčiųjų skaičių tik padariusius iškilmingą pasižadėjimą tarnauti Dievui. Jeigu dabar, priėmę šv. krikštą ir įsitraukę į Dievo kareiviją, atsisakome eiti joje pareigas, užsitraukiame ne tik panieką, bet ir pasmerkimą, kuris yra skiriamas išdavikams. O išdavikus visų kraštų įstatymai baudžia mirtimi.

Kad krikščionis, laužydamas pasižadėjimą būti ištikimu Dievo tarnu, nusipelno sunkesnės bausmės, negu mirties bausmė, moko šv. Povilas: *"Kas paniekino Mozės įstatymą, dviem ar trims paliudijant, tas turi mirti be jokio pasigailėjimo; pamanykite, kaip daug sunkesnių bausmių pelnosi, kas pamina po kojų Dievo Sūnų, laiko suteptu sandoros kraują, kuriuo yra pašventintas, ir išniekina malonės Dvasią?"*, Žyd. 10, 28—29.

4. ŠĖTONO JUNGO SUNKUMAS

Kas atsitraukia nuo Dievo, tas noroms - nenoroms patenka į šėtono vergiją. Todėl Išganytojas įspėja, kad kiekvienas, kurs pildo nuodėmę, patenka į nuodėmės vergiją, iš kurios gali jį išlaisvinti tik Dievo tiesa.

Kadangi vergija išnaudoja vergo jėgas, o nieko gero jam nesuteikia, todėl visi bijo vergijos ir jos nekenčia. Daug daugiau turėtume bijotis dvasiškos vergijos, kurią mums uždeda mūsų atsitraukimas nuo Dievo, nes kūniška vergija baigiasi su mirtimi, gi dvasiškoji vergija nesibaigia per amžius, todėl ji yra skaudesnė ir baisesnė.

Kaip vergas, išnaudojamas, žengia kas kart į didesnį vargą ir skurdą, taip žmogus, patekęs į šėtono vergiją, brenda kas kart į sunkesnes nuodėmes, kurios sunkina jo gyvenimą. Todėl pražuvusieji paskutiniame teisme skųsis, sakydami: *"Mes pavargome neteisybės ir prapulties kelyje ir vaikščiojome prapulties keliais, Viešpaties gi kelio nežinojome"*, Išm. 5, 7. Pranašas Jeremijas įspėja žydus Dievo vardu, kaip bus sunki svetimų dievų tarnyba: *"Aš jus išmesiu iš šitos šalies į šalį, kurios nežinote jūs ir jūsų tėvai; jūs tarnausite tenai dieną ir naktį svetimiems dievams, kurie neduos jums atilsio"*, Jer. 16, 13.

Kristaus jungas, priešingai, yra malonus ir lengvas, o juo ilgiau žmogus jį nešioja, juo lengvesnis jis darosi: *"Mano jungas saldus ir mano našta lengva"*, sako Išganytojas, Mato 11, 30.

5. ATLYGINIMO GAUSUMAS

Visi darbai ir visos tarnybos pasidaro lengvos, jeigu tik žmogus gali tikėtis gausaus atlyginimo. Šiuo žvilgsniu nė viena tarnyba žemėje negali susilyginti su Dievo tarnyba, nes nei vienas žemiškas valdovas, nei vienas karalius, net nei vienas tikėjimas negali nei tiek žadėti, nei tiek atlyginti, kaip kad žada mums mūsų dieviškasis Išganytojas.

Šv. Petras, norėdamas sužinoti, koks atlyginimas laukia apaštalus danguje, klausia Išganytojo: *"Štai mes visa palikome ir tave sekėme; kas gi tad bus mums? Jėzus jam tarė: Iš tikrųjų sakau jums, jūs, kurie mane sekėte, atgimime, kai žmogaus Sūnus sėdės savo didenybės soste, taip pat sėdėsite dvylikoje sostų ir teisite dvyliką Izraelio giminių. Ir kiekvienas, kurs palieka namus, ar brolius, ar seseris, ar tėvą, ar motiną, ar moterį, ar vaikus, ar dirvas, dėl mano vardo, gaus šimteriopai ir paveldės amžinąjį gyvenimą"*, Mato 19, 27—30.

Sename Įstatyme žydams buvo žadėtas žemės paveldėjimas už ištikimą Mozės įstatymų pildymą. Pagonims graikams ir romėnams buvo žadamas pasivaikščiojimas gražiuose laukuose, buddistams — kentėjimų stoka, visko užmiršimas, mahometonams pieno ir medaus upės ir kitos žemiškos linksmybės. Vienas tik Dievas žada savim užmokėti, parodyti savo veidą, o su juom visas savo mokslo ir turtų brangenybes, kurios padarys tiek džiaugsmo, kad nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, ką Dievas prirengė tiems, kurie jį myli.

Būkime tad ištikimi Dievo tarnai, o Dievas bus ištikimas savo pažaduose. Prašykime Viešpaties, kad padėtų mums išsilaikyti jo tarnyboje, o tikrai padės, jeigu branginsime ją ir nejieškosime svetimų dievų.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelę išminties meilę parodė Sabos karalienė, kai, išgirdusi gandus apie Saliamono išmintį, leidosi į tolimą kraštą, nepaisė kelionės vargų ir pavojų, norėdama patikrinti tuos gandus, kurie ją buvo pasiekę, ir pasidžiaugti tikra išmintimi.

Kada atkeliavo į Jeruzalę, kada pamatė visą Saliamono garbę ir galybę, kada, bandydama jį įvairiais ir painiais klausimais, patyrė jo išmintį, negalėjo susilaikyti nuo giliausio savo nustebimo, nes tikrenybę rado daug didesnę, nei gandai skelbė. Laimino ji Saliamono tarnus, kurie turi

nuolatinės progos būti jo akivaizdoje ir klausytis jo išminties.

Tačiau, Viešpatie, argi gali lygintis su Tavim visa Saliamono garbė ir išmintis, su Tavim, kuris viršiji visokią išmintį tiek kartų, kiek kartų Sutvėrėjas viršija savo sutvėrimą, kiek begaliniai didelis viršija be galo mažą, kiek amžinybė — šio gyvenimo akimirką? Jeigu tad Saliamono tarnai Sabos karalienės akyse buvo laimingi, jog turėjo progos jam tarnaudami klausytis jo išminties, kiek kartų laimingesniais mes turėtume jaustis, tarnaudami Tau, Viešpatie, ir turėdami progos klausytis Tavo išminties? Todėl, pagal mūsų Išganytojo žodžius, *"Pietų karalienė kelsis teisme su šita karta ir ją pasmerks, nes ji ėjo nuo žemės pakraščių klausytis Saliamono išminties, o štai čia daugiau kaip Saliamonas"*, Mato 12, 42. Suteik tad mums, Viešpatie, malonės, kad mes tiek kartų karščiau ieškotume Tavęs ir Tavo išminties, kiek kartų Tavo išmintis viršija Saliamono išmintį, kad nebūtume sugėdinti ir pasmerkti Sabos karalienės teismo dienoje.

Pasižadame, Viešpatie, vaikščioti šiandien Tavo akivaizdoje, dirbti visus darbus vedami tos minties, kad esame Tavo tarnai, kad Tu seki mūsų darbus ir džiaugiesi, jeigu savo darbams imame šviesos iš Tavo išminties, o ne iš kūno.

APIE TAI, KAIP REIKIA DIEVUI TARNAUTI

Pirmadienis po Quinquagesimos

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime V. Jėzų sėdintį prie šulinio netoli Samarijos miesto Sikaro ir mokinantį samarijietę, atėjusią pasisemti vandens, kaip reikia garbinti Dievą: „Ateina valanda ir dabar jau yra, kai tikri garbintojai garbins Tėvą dvasia ir tiesa; nes ir Tėvas ieško tokių garbintojų. Dievas yra

dvasia, ir jo garbintojams reikia garbinti dvasia ir tiesa," Jono 4, 23-24.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės nesuklysti Dievo tarnavime ir jo garbinime, kaip kad yra suklydę daugelis žmonių ir tautų. Kad jį garbintume ne taip, kaip mums patinka, bet taip, kaip jis yra mus išmokęs.

MĄSTYMAS

1. DIEVUI TARNAUTI PRIVALO VISAS ŽMOGUS

Daug klaidų yra padarę žmonės Dievo tarnyboje amžiams bėgant, nes nematydami Dievo ir jo tinkamai nepažindami, negalėjo patys žinoti, koki darbai Dievui patinka, o koki ne. Todėl vadovavosi savo įgimtais palinkimais, arba ėmė pavyzdį iš to, kaip tarnaujama šio pasaulio galiūnams ir didikams, laikydami Dievą vienu iš jų.

Kadangi žmogaus prigimtis yra pagadinta, ir tai pagadinta toje vietoje, kuri riša žmogų su Dievu, nes yra nusigrįžus nuo Dievo ir palinkus prie sutvėrimų, nenuostabu, kad negalėjo nuvesti žmogaus prie tikros Dievo tarnybos. Priešingai, jį vedė kas kart tolyn nuo Dievo. Nors Dievas ir mokė žmogų kaip reikia jam tarnauti, tačiau pagedę palinkimai greit užtrindavo Dievo pamokymą ir nuvesdavo žmogų klaidingais keliais, kurie negalėjo Dievui patikti.

Tiesa, Dievas, sutverdamas žmogų, pasėjo į jo prigimtį Dievo troškimą, kurio nepajėgė sunaikinti nė nuodėmė. Todėl visi žmonės, net tie patys bedieviai, nesąmoningai ir savotišku būdu ieško Dievo. Tačiau, neturėdami šviesos ir tikrojo Dievo nesuprasdami, užpildo tą troškimą visokiomis nesąmonėmis, prietarais ir burtais, kurie nieko bendro neturi su Dievu, kaip kad žmogus, jausdamas badą ir neturėdamas tikro maisto, užpildo savo vidurius bet kokiu jovalu badui numalšinti.

Antras klaidos šaltinis, kuris atitraukia žmogų nuo tikros Dievo tarnybos, yra blogas pavyzdys. Šio pasaulio ga-

liūnai ir didikai verčia nugalėtus žmones sau tarnauti, tačiau, būdami žmonėmis, jie negali matyti, kas yra tarno širdy, todėl turi pasitenkinti išviršiniais tarnų darbais ir patarnavimais, nekreipdami dėmesio į tai, ar tarnas atlieka savo pareigas su noru ir meile ar su neapykanta. Užtenka, kad bijotų, klausytų ir darytų tai, kas įsakyta. Nuo seniausių laikų pas šio pasaulio valdovus buvo įsigalėjęs net šūkis: "oderint dum metuant", tai reiškia, kad gali pavaldiniai ir nekęsti savo valdovo, tegul tik jo bijosi, nes baimė įkvepia klusnybę, o klusnybė jiems yra reikalingesnė, negu pavaldinių meilė.

Tuos santykius, kurie viešpatavo tarp šio pasaulio valdovų ir jų pavaldinių, labai buvo lengva perkelti į santykius su Dievu, ir nustatyti šiuos pastaruosius pagal anų pavyzdį. Dievas, ar dievai, buvo vaizduojami pagal šio pasaulio valdovų paveikslą, kurių reikia bijoti ir klausyti. Kadangi šio pasaulio valdovai pasitenkina pavaldinių baime ir klusnybe, o nepaiso jų meilės, tad nereikia jos reikšti nė Dievui, ar dievams. Štai kodėl pas pagonis niekur nerasime jų dievų meilės, o tik išviršinius darbus, maldas ir aukas, kuriomis manė permaldauti dievų rūstybę ir padaryti juos sau palankiais.

Net Sename Įstatyme tarp tikrojo Dievo išpažintojų žydų matosi griežtas palinkimas prie tam tikrų išorinių darbų, maldų, aukų ir pasninkų, kuriuos atlikę, skaitėsi išpildę savo pareigas Dievui, o vidaus nusiteikimas, Dievo meilė buvo dažnai užmirštama.

Kadangi Dievas mato žmogaus vidų ir jį daugiau brangina, negu visus kūno darbus, todėl ir reikalauja, kad žmogus tarnautų Dievui ne tik savo kūnu, ne tik išoriniais darbais, bet ir savo dvasia, savo dvasios darbais, tikėjimu, viltimi ir meile, be kurių išoriniai darbai neturi vertės. Štai kodėl Dievas žada nepriimti nuo žydų nei jų švenčių, nei jų aukų, nei maldų, nes jų dvasia yra pagedusi, jie neturį nei Dievo, nei artimo meilės. Tegul pirma apsivalo, pataiso sa-

vo dvasią, tegul teisingai elgiasi su vargšais ir našlėmis, ir tik tada tegul artinasi prie Viešpaties (Iz. 1, 10—20).

Naujame įstatyme mūsų Išganytojas griežtai reikalauja tarnauti Dievui dvasioje, jeigu nori įeiti į dangaus karalystę: *"Nes aš sakau jums, jei jūsų teisybė nebus pilnesnė, kaip Rašto žinovų ir fariziejų, jūs neįeisite į dangaus karalystę"*, Mato 5, 20. Rašto žinovai ir fariziejai labai uoliai rūpinosi pildyti Mozės įstatymus, kurie lietė kūną. Todėl darė visokius apsiplovimus, saugojo šventes, pasninkavo, meldėsi, bet visiškai buvo apsileidę tuose dalykuose, kurie lietė dvasią, buvo pilni godumo, puikybės, neapykantos, todėl Išganytojas juos vadino pabaltintais kapais, kurie, tiesa, blizgėjo iš viršaus, bet viduje buvo pilni supuvimo.

Ir tarp Kristaus pasekėjų ir tarp dievotų asmenų rasime ir tokių, kurie prie išviršinių dievotumo ženklų yra prisirišę daugiau negu reikia, o vidaus tobulybėje ir dorybėse visiškai, arba bent daug yra apsileidę. Įsirašo į daugiau brolijų, negu pajėgia atlikti jų pareigas, apsikrauna maldomis, novenomis, pasninkais, bažnyčių lankymais, atlaidų gaudymais, o užmiršta lavintis Dievo ir artimo meilėje ir kitose dorybėse, kurios nuo jos priklauso.

Kas tad nori Dievui tarnauti, privalo rūpintis tarnauti ne vien kokia savo prigimties dalimi, bet visa prigimtimi ir kūnu ir dvasia, nes toji prigimtis yra susidėjusi iš tų dviejų dalių, iš kūno ir dvasios. Todėl Išganytojas, atsakydamas į paklausimą, kuris yra didžiausias įsakymas įstatyme, atsakė: *"Mylėsi Viešpatį, savo Dievą, visa savo širdimi, visa savo siela ir visa savo mintimi"*, Mato 22, 37.

2. ŽMOGUS PRIVALO DERINTI VIDAUS TARNYBĄ DIEVUI SU IŠVIRŠINE

Dievo tarnyba žmoguje yra dviejų rūšių: viena jo viduje, kuri susideda iš tikėjimo, vilties ir meilės dorybių; antra, kurią sudaro išviršiniai tikėjimo ir dievotumo darbai.

Pirmoji yra daug svarbesnė, nes joje yra Dievo karalystė pagal mūsų Išganytojo pasakymą: *"Dievo karalystė yra jumyse"*, Luko 17, 21. Bet ir antroji yra svarbi, nes padeda pirmajai klestėti ir augti žmogaus viduje. Kyla tad klausimas, kaip žmogus gali tarnauti Dievui abiem tarnavimo rūšimis.

Čia žmogui gresia dvejopas pavojus: arba jis daugiau atsiduos išviršinei arba vidaus tarnybai. Jei pasiduos išviršinei, prapuldys vidujinę, kuri yra daug svarbesnė, ir kurios patsai Dievas ieško, kaip kad Išganytojas pasakė samarijietei: *"Ateina valanda ir dabar jau yra, kai tikri garbintojai garbins Tėvą dvasioje ir tiesa; nes ir Tėvas ieško tokių garbintojų"*, Jono 4, 23. Jeigu gi stengsis garbinti Dievą dvasioje, apsileisdamas išviršiniuose dievotumo darbuose, nusilpnins dvasią ir gali panaikinti visiškai Dievo karalystę savo viduje.

Taip atsitiko su protestantais, kurie atmetė visas katalikų Bažnyčios apeigas ir išorinius dievotumo ženklus ir gyrėsi, kad grįžo prie tikro Dievo garbinimo dvasioje ir tiesoje. Tačiau neilgai tęsėsi tas Dievo garbinimas dvasioje ir tiesoje, nes pražudė ir dvasią ir tiesą, išsekė visas jų dvasiškas gyvenimas, kaip kad išsenka upeliai, jeigu ilgai lietaus nebūna.

Rytinių apeigų krikščionys, kurie atsitraukė nuo katalikų Bažnyčios, taip pat užmigdė savo dvasią. Jie atkreipė visą savo dėmesį į išorinę Dievo tarnybą, ją išvystė ir išplėtojo, tačiau prarado dvasios gyvenimą, kuris apmirė ir nustojo teikęs šventuosius, kurie taip buvo skaitlingi pirmaisiais amžiais jų kraštuose.

Viena katalikų Bažnyčia, šv. Dvasios vedama, išlaikė pusiausvirą ir nenukrypo nei kairėn, nei dešinėn. Todėl mums ji yra pamokymas, kaip ir mes savo asmeniškame dievotume privalome derinti išorinius darbus su vidaus darbais.

To derinimo pagrindui suprasti, imkimės palyginimo.

Štai, gydytojas ateina pas ligonį. Jo atėjimo tikslas yra suteikti ligoniui sveikatą, ir tai visą sveikatą, o ne jos pusę, ar trečdalį. Jis nedalina sveikatos į lašus ir neduoda ligoniui po vieną jos lašą, bet duoda tiek, kiek pajėgia, kiek išneša jo mokslas. Kas kita su vaistais, tuos reikia smulkinti ir dalinti lašais, kad nebūtų nei perdaug nei permažai. Jeigu duos permažai, ligonis nepajus, jeigu duos perdaug, ligoniui pakenks, todėl kiekvienas gydytojas tvarko vaistus pagal sveikatos reikalavimus.

Perkelkime dabar tą palyginimą į žmogaus dvasišką gyvenimą. Teologinės dorybės: tikėjimas, viltis ir meilė, kurios mus riša su Dievu, yra toji dvasios sveikata, kurios kiekvienas privalo trokšti be jokių apribojimų, nes Dievas yra vertas daug didesnės meilės, negu mes pajėgiame jį mylėti. Niekas negali perdaug tikėti Dievu, perdaug juo pasitikėti ir perdaug jį mylėti. Išoriniai dievotumo dalykai tai yra tie vaistai, kurie gydo žmogaus dvasią ir palaiko joje dvasišką sveikatą. Čion, kaip apskritai visuose vaistuose, gali atsitikti perdaug ir permažai, todėl juos reikia tiekti mūsų dvasiai pagal svorį ir mastą. Ir tas pakenks savo dvasiai, kuris apsileis juose visiškai, kaip padarė protestantai, arba atšalėliai katalikai daro, ir tas, kuris žiūrės į juos, kaip į visos tikybos esmę, kaip kad darė evangelijoje aprašytieji fariziejai, kaip padarė rytiečiai krikščionys, ir kaip kad daro ir šiandien klaidingai dievoti katalikai.

Dėkokme Viešpačiui už įgytąją šviesą ir pasižadėkime padaryti iš jos tinkamas išvadas savo gyvenimui, labiausiai branginkime dvasišką vidaus Dievo tarnybą, bet neapsileiskime ir išviršiniuose dievotumo dalykuose.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, iš Tavo Sūnaus, mūsų Išganytojo, lūpų esame girdėję, jog ne kiekvienas, kuris meldžiasi, kuris šaukiasi Tavo ir Tavo Sūnaus vardo, galės įeiti į dangaus karalystę. Įeis tik tas, kuris pildys Tavo valią, kuris Tau tarnaus ne taip, kaip jam patinka, bet taip, kaip

Tu esi žmones mokęs patsai, arba per pranašus, arba per Tavo Sūnų ir jo įsteigtą Bažnyčią.

Tu, Viešpatie, sutverdamas žmogų, įdiegei į jo širdį taip gilų tikėjimo troškimą, jog net tie, kurie yra Tavęs atsižadėję, nepajėgia juo nusikratyti. Neturėdami kuo jį užgesinti, laikosi įvairių prietarų ir burtų, kaip viduriai, negaudami tikro žmogiško maisto, pradeda tenkintis gyvulių maistu, kuris neduoda jiems sveikatos, bet ligą ir mirtį.

Tačiau ir tie, kurie sakosi Tau tarnaują, įneša į tą tarnybą tiek savo valios, tiek savo pamėgimo, kad tą tarnybą visiškai pagadina ir iškraipo, klaidingai manydami, jog toji jų tiekiama garbė ir tarnyba turi patikti ir Tau, jeigu ji patinka jų ligotiems ir pagadintiems palinkimams. Dėl to, užuot Tave garbinę, ir Tau tarnavę, skaudžiai Tave įžeidžia ir biauriai užgaulioja. Apie tokius Tavo tarnus Tavo Sūnus kalbėjo apaštalams, sakydamas: *"Ateina net valanda, kad kiekvienas, kurs jus užmuš, tarsis tarnaująs Dievui"*, Jono 16, 2. Prie tokių tarnų priklauso ir Kajipas, kuris draskė savo drabužius ir smerkė Tavo Sūnų mirtimi, tardamasis ginąs Tavo vardą.

Bet ir ištikimi Tavo tarnai ne visuomet moka ištikimai Tau tarnauti. Dažnai pasirenka tai, kas yra lengviau, ne kartą Tave garbina tik lūpomis, o širdyje pasilieka toli nuo Tavęs. Suteik tad, Viešpatie, malonės, pamokink mus Tau tarnauti, kad, atsižadėję savo valios, pradėtume visa širdimi pildyti Tavo valią.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien atsižadėti savo valios ir žiūrėti, kokia yra Tavo valia, kad ją išpildytume pagal gautąją šviesą.

APIE TAI, KAIP REIKIA DIEVUI TARNAUTI ŠVENTĄ DIENĄ

Antradienis po Quinquagesimos arba Užgavėnės

1. ĮŽANGA. Prisiminkime Dievo įsakymą apie šventos dienos šventimą: „Atmink poilsio dieną, kad ją švęstumei. Šešias dienas dirbsi ir darysi visus tavo darbus. Bet septintoji yra poilsio diena, pašvęsta Viešpačiui tavo Dievui.“ Iš. 20, 8-10.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės suprasti šventos dienos mintį, kad tinkamai joje tarnautume Dievui, pildydami tuos darbus, kurie yra skirti tai dienai.

MĄSTYMAS

1. ŠVENTOS DIENOS VEDAMOJI MINTIS

Visas savo gėrybes, kokias tik žmogus turi, ar tai bus kūno, ar dvasios, žmogus yra gavęs iš Dievo, todėl Dievui pirmiausia privalo būti už jas dėkingas.

Šiuo žvilgsniu žmogus yra panašus į mažą vaikelį, kuris visą savo lobį yra gavęs iš tėvų meilės ir rūpestingumo. Įsivaizduokime dabar, kad tas vaikelis užmiršta tėvų geradarybę ir pradeda manyti, jog tos gėrybės surinktos jo paties darbštumu ir išmintimi. Tokia jo mintis užvestų ant klaidingo kelio, kuriuo eidamas labai lengvai galėtų klaidingai ir užbaigti visą savo kelionę.

Panašiai klaidingu keliu eina toji žmonijos dalis, kuri užmerkia akis į savo priklausomybę nuo Dievo ir jo geradarybės ir pradeda manyti, jog visas gėrybes, kurias turi, yra

pasigaminusi pati sau viena, savo išmintimi, savo išradimais ir darbštumu, ir todėl neprivalanti niekam už jas dėkoti.

Kadangi žmogus savo akimis nemato Dievo ir jo darbų, negirdi jo savo ausimis, tai lengvai pasiduoda minčiai, kad jo gėrybės jam plaukia ne iš Dievo, bet, ar tai iš gamtos dosnumo ir vaisingumo, ar iš jo paties darbštumo bei sumanumo. O pasidavęs tokiai minčiai, jis greit praranda tiesos kelią, praranda skirtumą tarp gera ir bloga ir žengia į prapultį.

Apsaugoti nuo tokios nelaimės, Dievas visais laikais žmogui statė prieš akis ženklus, kurie jam primintų jo priklausomybę nuo Dievo ir pareigą klausyti Dievo ir pildyti jo valią. Rojuje Dievas išskyrė vieną medį ir uždraudė valgyti nuo jo vaisius, kad pirmasai žmogus neužmirštų, jog to rojaus tikras savininkas ir šeimininkas yra Dievas, kuriam priklauso meilė ir dėkingumas už gėrybes, kuriomis žmogus buvo apdovanotas.

Nors žmogus priklauso nuo Dievo kiekvienoje valandoje ir visada privalo Jam tarnauti, tačiau Dievo išmintis rado reikalo paskirti vieną ypatingą dieną, būtent kiekvieną septintąją, kurioje žmogus apleistų visus savo žemiškus darbus ir išimtinai pasišvęstų tiems darbams, kurie jam primintų, jog Dievas yra aukščiausias pasaulio Viešpats ir Sutvėrėjas, kuriam priklauso amžina garbė ir šlovė; jog yra didžiausias žmogaus Geradaris, kuriam priklauso dėkingumas už įgytas geradarybes; iš kurio, nužemintai prašant ir prisipažįstant prie savo silpnybės ir negalės, galima laukti naujų gėrybių, kuris yra taip pat didžiai gailestingas, jog nėra žmogaus gyvenime tokios nuodėmės, už kurią nesileistų atsiprašyti. Kiekvieną tad septintąją dieną reikšdamas šias mintis ir tiesas, žmogus tikrai neužmirš Dievo, išsilaikys tinkamoje nuo jo priklausomybėje ir eis į kas kart didesnę vienybę su juo, nes kas kart aiškiau matys jame savo didžiausią gėrybę.

2. ŠVENTOS DIENOS DARBAI

Šventas daiktas vadinasi tas, kuris yra išskirtas iš kasdieninio žmonių vartojimo ir paskirtas išimtinai Dievo garbei. Tokiu daiktu galima naudotis tik Dievo garbės tikslais. Štai, buvo pašventinta bažnyčia. Po pašventinimo nevalia joje daryti pasilinksminimų, pasikalbėjimų, šokių ar prekybos. Todėl Išganytojas išvarė pirklius ir bankininkus iš Jeruzalės bažnyčios, sakydamas: *"Parašyta: Mano namai — maldos namai, o jūs padarėte iš jų galvažudžių lindynę"*, Luko 19, 46.

Panašiai yra šventinami, arba Dievo garbei skiriami, asmenys, drabužiai, indai ir kiti daiktai, kurie yra reikalingi bažnytinėse apeigose, ir kurių nevalia vartoti kitokiose aplinkybėse. Tam pačiam Dievo garbės tikslui yra paskirtos ir šventos dienos. Dėl to su jomis reikia elgtis lygiai taip, kaip elgiamasi su šventais daiktais: jose valia dirbti tik Dievo garbės darbus, o nuo visų kitokių darbų reikia susilaikyti.

Pirmiausia reikia susilaikyti nuo nuodėmės, nes nuodėmė niekina šventą dieną panašiai, kaip kad vagystė, papildyta bažnyčioje, niekina bažnyčią. Paskui, reikia susilaikyti nuo tų visų darbų, kurie yra nesuderinami su tos dienos pareigomis Dievui, kaip, štai, visi sunkūs kūniški darbai laukuose, dirbtuvėse ir t.t., nes jie, sunkindami kūną, sunkina ir dvasią ir neleidžia jai pakilti prie Dievo tais darbais, kurie tai dienai yra įsakyti.

Tarp įsakytų darbų šventą dieną pirmą vietą užima aukų darymas. Sename Įstatyme pagal Dievo įsakymą buvo kasdien daromos aukos, bet šventą dieną jos buvo dvigubinamos: aukodavo du avinėliu iš ryto ir du vakare.

Eidami ta pačia mintimi, ir mes privalome daryti aukas šventą dieną. Pirmiausia privalome dalyvauti šv. Mišių aukoje; paskui privalome paaukoti save, kaip kad mūsų Išganytojas aukoja save per šv. Mišias.

Tas savęs paaukojimas yra trejopas: a) sielos; b) kūno; c) turimų žemiškų gėrybių.

Sielą aukojame, kai atsiprašinėjame už nuodėmes, dėkojame už geradarybes ir prašome naujų malonių, pagal 50-tos psalmės pasakymą: *"Auka Dievui, tai suvarginta dvasia. Dieve, tu nepaniekinsi nužemintos ir sutrintos širdies"*, Ps. 50, 19. Todėl šventą dieną reikia dauginti maldas, kaip kad psalmininkas sako: *"Tegul kyla mano malda kaip smilkalas tavo akivaizdoje, tebūna mano rankų pakėlimas vakarinė auka"*, Ps. 140, 2.

Kūną aukojame, kai dalyvaujame bažnytinėse apeigose, procesijose, giedojimuose ir apskritai visame, kas sudaro išviršinę Dievo garbę, pagal šv. Povilo pageidavimą: *"Taigi, aš maldauju jus, broliai, dėl Dievo gailestingumo, parodykite savo kūnus kaip gyvą, šventą, Dievui tinkamą auką; tai bus jūsų dvasinis tarnavimas Dievui"*, Rom. 12, 1.

Žemiškas gėrybes aukojame, kai savo turtais prisidedame prie Dievo garbės palaikymo, darydami aukas pagal savo išgalę. Todėl, kas turi daugiau, daugiau privalo aukoti.

Antras šventai dienai tinkamas darbas yra Dievo žodžio klausymas. Žydai visose jų apgyventose vietose rinkdavosi kiekvieną subatą į sinagogas klausyti pranašų balso ir įstatymo aiškinimo. Juo labiau privalo taip daryti krikščionys, kurių tikėjimas yra tobulesnis, negu kad buvo žydų Sename Įstatyme.

Svarbiausia kiekvieno žmogaus pareiga yra mylėti Dievą, nes tai yra įsakyta svarbiausiu įsakymu. Bet negalima mylėti to, ko nepažįstame. Todėl, jei Dievo meilė yra svarbiausia pareiga, Dievo pažinimas yra nemažesnė. *"Kaip tikės į tą,* sako šv. Povilas, *apie kurį negirdėjo? Kaip gi išgirs be skelbėjo?"*, Rom. 10, 15. Svarbiausia pareiga, kurią Išganytojas uždėjo ant apaštalų, yra Dievo žodžio apsakinėjimas. Šv. Povilas tą pareigą stato net aukščiau už krikštijimą: *"Kristus siuntė mane ne krikštyti, bet Evangelijos skelbti"*, I Kor. 1, 17. Kitoje vietoje dar griežčiau pabrėžia

savo pareigą apsakinėti evangeliją: *"Nes jei aš skelbiu Evangeliją, nėra man iš to garbės; tai yra mano pareiga, ir vargas man, jei aš neskelbčiau Evangelijos!"*, I Kor. 9, 16.

Jei tad apaštalai ir jų įpėdiniai turi pareigos skelbti evangeliją, tai tikintieji turi pareigos jos klausyti, nes: *"Kas tikės ir bus pakrikštytas, tas bus išganytas; o kas netikės, bus pasmerktas"*, Morkaus 16, 16.

Bažnyčia, pildydama Kristaus įsakymą, duoda progos išgirsti evangeliją šventomis dienomis, o tikintieji turi pareigos jos klausyti.

Trečiasis šventos dienos darbas, kurį tik karštai dievoti ir tobuli žmonės gali atlikti, yra tai dvasios poilsis. Atsipalaidavę nuo žemiškų darbų, turi progos paskęsti Dievuje, džiaugtis jo akivaizda ir ilsėtis jame, pagal psalmininko pasakymą: *"Paragaukite ir pamatykite, jog saldus yra Viešpats"*, Ps. 33, 9. Prie tokio poilsio kviečia mus pats Išganytojas, sakydamas: *"Eikite patys vieni nuošaliau į tuščią vietą ir truputį pasiilsėkite"*, Morkaus 6, 31.

Tačiau, kad kas paragautų tokio poilsio, reikia būti laisvam: 1. Nuo nuodėmės, nes, *"nedorėliai, kaip kunkuliuojanti jūra, kuri negali nurimti"*, sako Izaijas pranašas (57, 20).

2. Nuo kūniškų pageidimų, nes jie kovoja prieš dvasią ir atima jai rimtį. Todėl geidulingi žmonės negali ragauti ramybės.

3. Nuo žemiškų rūpesčių, kurie drumsčia dvasią ir neleidžia jai klausytis Dievo kalbos pagal mūsų Išganytojo įspėjimą: *"Morta, Morta, sielojiesi ir esi susirūpinusi daugeliu dalykų, o reikia tik vieno. Marija išsirinko geriausią dalį, kuri nebus iš jos atimta"*, Luko 10, 41.

Atsiprašinėkime Viešpatį už visas netinkamai praleistas šventas dienas, pasiryžkime ateity geriau pildyti šventos dienos pareigas.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, nors Tu esi kiekvienoje vietoje, tačiau esi parinkęs kai kurias ypatingas vietas, ku-

riose žmogus privalo jaustis arčiau Tavęs, kuriose ir Tu jį greičiau išklausai. Štai, patriarkas Jokūbas, apsinakvojęs tokioje vietoje, sapne mato Tavo didybę ir garbę ir girdi Tavo pažadus. Baimės apimtas, kad jam teko nakvoti tokioje vietoje, kuri yra ne kas kita, kaip Dievo namai ir dangaus vartai, jis abejojo, ar pasielgęs taip, kaip derą pasielgti šventoje vietoje.

Panašiai Mozė, prisiartinęs prie degančio krūmo, girdi Tavo balsą, kad nusiautų apavą, nes vieta, kurioje jis stovįs, yra šventa, todėl privaląs elgtis kitaip, negu paprastoje vietoje.

Tačiau, Viešpatie, Tu esi pasirinkęs ne tik vietas, kuriose žmogus privalo jaustis arčiau Tavęs, bet ir laiką, kuriame Tu esi įsakęs liautis paprastų kasdieninių darbų, kurie turi tikslo aprūpinti kūno reikalus, o imtis tokių, kurie artina žmogaus dvasią prie Tavęs, ir duoda jai paragauti amžinosios ramybės saldumų. Bet mes, Viešpatie, taip labai esame kūniški, jog nemokame džiaugtis dvasiškais saldumais, nemokame jų įvertinti, nė jų ieškoti. Todėl šventą dieną, susilaikę nuo sunkių kūniškų darbų, ieškome kūniškų pasilinksminimų ir kūniškų smagumų, per tai padarome tą šventą dieną ne išganymo, bet prapulties diena. Tu iš anksto žinojai, Viešpatie, tą mūsų silpnybę, todėl paskyrei dėl kūno dirbti šešias dienas, o dėl dvasios tik vieną, nors dvasia daugelį kartų yra brangesnė už kūną. Suteik tad, Viešpatie, mums malonės, išmokyk mus tinkamai praleisti šventą dieną, kad joje elgtumės taip, kaip kad tobuli žmonės elgiasi šventoje vietoje, nes šventa vieta ir šventas laikas eina išvien, neša vieną mintį, siekia to paties tikslo, — jungti žmogų su Tavim, vesti jį į amžiną laimę.

Pasižadame, Viešpatie, perkratyti mūsų sąžinę, peržiūrėti šventos dienos darbus ir, pagal gautąją šviesą, pataisyti, kas yra taisytina, kad padarytume šventą dieną ne pražūties, bet išganymo diena.

GAVĖNIOS VEDAMOJI MINTIS

Pelenų diena

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime, kaip Bažnyčia šiandien barsto tikinčiųjų galvas pelenais, kartodama tuos žodžius, kuriuos Dievas ištarė, varydamas pirmuosius tėvus iš rojaus: „Atmink, žmogau, kad esi dulkė ir dulke pavirsi."

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės suprasti gavėnios mintį, kad atgailos dvasioje praleistume tą laiką, kuris yra skirtas mūsų išganymui.

MĄSTYMAS

1. ŽMOGUI ĮGIMTAS TOBULYBĖS TROŠKIMAS

Dievas, sutverdamas žmogų, davė jam aukštą tobulybės laipsnį, tokį būtent, kuriame sutvėrimas yra panašus į savo Sutvėrėją. Tačiau tos tobulybės nesuteikė iš karto, bet paliko žmogui jos siekti pačiam savomis jėgomis, tik teikdamas visokiariopą pagalbą. Pirmiausia, į jo širdį pasėjo gilų tobulybės troškimą, taip gilų, kad nė joks pagedimas ar ištvirkimas negali jo ištrinti, nes žmogus ir po nuodėmės veržiasi į tobulybę.

Eidamas tuo įgimtu palinkimu, žmogus trokšta didumo, jis nepasitenkina tuo, ką turi, bet trokšta daugiau. Išmintingas nori būti išmintingesniu, mokytas — mokytesniu, doras — doresniu, šventas — šventesniu, turtingas — turtingesniu, galingas — galingesniu, garsus — garsesniu, gražus — gražesniu ir t.t. O visi dirba, visi rūpinasi, visi juda, kad pagerintų savo gyvenimą, kad pridėtų nors trupinėlį prie turimų gėrybių, o pridėję, greit juo apsidžiaugia, ir vėl

rūpinasi ir dirba, kad padidintų savo gėrybes nauju trupiniu, kuriuo, aišku, nepasitenkins kaip ir anuo.

Tame tobulybės troškime ir jos siekime žmogus nemato ir nesuranda ribų, nes juo ant aukštesnio laipto atsistoja, juo didesnius pamato tobulybės plotus, kurie uždega jo širdį naujais troškimais ir rūpesčiais. Todėl išeina pagal Pamokslininko žodžius: *"Kame daug išminties, ten daug ir apmaudo, ir kas daugina žinojimą, daugina ir vargą"*, Pamoks. 1, 18.

Kyla tad klausimas, ar yra kur nors toks kilnus daiktas, kuris užpildytų visiškai žmogaus troškimus, kurį pasiekęs, žmogus nurimtų ir nieko daugiau nenorėtų? O gal, priešingai, jam skirta amžinai trokšti ir niekad nepasisotinti, amžinai siekti ir niekad nepasiekti, amžinai keliauti ir niekad nenukeliauti? Jeigu taip būtų, tai žmogus būtų vienas iš nelaimingiausių tvarinių, nes turėtų įgimtų troškimų, kurių niekad negalės patenkinti, ir dėl to savyje nešios amžino vargo ir skausmo šaltinį. Bet tokiame atsitikime ir žmogaus siekimai pasidarytų nesuprantami ir priešingi jo prigimčiai. Žmogus tik tada siekia, kada turi vilties pasiekti, tik tol ieško, kol turi vilties surasti. Vilčiai išnykus, sustoja visi jo darbai ir siekimai, nes negalima siekti, žinant, kad nebus pasiekta. Jeigu tad žmogus rūpinasi savo gyvenimo pagerinimu, ieško patenkinti savo troškimus, tai yra ženklas, kad jo prigimties gelmėse glūdi viltis, jog yra toks daiktas, kuris gali jį nuraminti, padaryti jį tobulą ir laimingą.

Klausimas, kur yra toks daiktas ir kas jis?

2. VIENAS DIEVAS GALI ŽMOGUJE UŽPILDYTI TOBULYBĖS TROŠKIMĄ

Tobulybės troškimas yra žmoguje didelė Dievo dovana, nes tai yra visokios pažangos priežastis ir šaltinis. Neprotingi sutvėrimai neturi tokio troškimo, todėl jie neina pirmyn, bet amžinai pasilieka vietoje. Kaip bitė lipdė korį prieš

tūkstančius metų, taip ji jį lipdo ir šiandien, taip ji jį lipdys ir po tūkstančių metų. Panašiai yra ir su kitais gyvūnais.

Žmogus, priešingai, ne tik nepasitenkina tuo, ką jo bočiai yra padarę, bet nepasitenkina ir tuo, ką jis pats yra šiandien padaręs. Dėl to jis ieško naujų kelių, kad pagerintų savo gyvenimą, o tas ieškojimas ir sudaro pažangą.

Tačiau toji pažanga ne visuomet yra tikra pažanga, nes ne visuomet žmogų veda į geresnį gyvenimą. Kai kada jį nuveda į blogesnį. Tai atsitinka tada, kai žmogus, pasitikėdamas savim, sutrauko visus savo ryšius su Dievu ir nori vienas be Dievo vadovybės ir pagalbos siekti tobulybės. Kadangi žmogui skirtasis tobulybės laipsnis viršija žmogaus įgimtas jėgas, todėl jis negali pasiekti jo savo jėgomis, reikia, kad pasiduotų Dievo vadovybei, klausytų jo įsakymų ir su Dievu palaikytų tampriausius ryšius. Tik tada užlips ant tobulybės kalno, nes patsai Dievas nori prisiimti sau visą tobulybės darbą, o žmogui palikti tik išsižiojimą, kaip mažam vaikeliui, kad pripildytų jo burną gėrybėmis: *"Plačiai atverk savo burną ir aš pripildysiu ją"*, Ps. 80, 11.

3. ŽMOGUS ATMETĖ DIEVO PASIŪLYMĄ

Šėtono klaidinamas žmogus atmetė Dievo pasiūlymą ieškoti savo tobulybės Dievuje ir Jam vadovaujant. Jis užsimanė tobulybę pasiekti savo jėgomis ir savo priemonėmis. Ne savęs atsižadėjimu, bet savo egoizmo kurstymu ir jo kėlimu į aukštybes.

Turėdamas Dievo suteiktą protą ir valdžią ant žemesnių tvarinių, jis užsimanė sauvališkai jiems viešpatauti, juos išnaudoti, didinti savo smagumus ir džiaugsmus, patenkinti visus savo troškimus ir palinkimus, ir nepripažinti ant savęs jokio kito valdovo, kuriam turėtų atsilyginti už suteiktas dovanas, kurį reikėtų pagerbti ir pripažinti jo viršenybę.

Taip darydamas, žmogus papildo melą, vagystę ir sau daro neapsakomą skriaudą. Papildo melą, nes nepripažįsta

Dievo pasaulio Kūrėju ir Valdovu, save laikydamas aukščiausiu pasaulio šeimininku, nors gerai žino, kad pasaulis yra sutvertas ir laikosi ne žmogaus galybe.

Papildo vagystę, nes naudojasi svetimu turtu, naudojasi Dievo sutvertais daiktais, nepripažindamas Dievo jų savininku. Tuo būdu žmogus pasidaro panašus į tuos evangelijoje aprašytus vynyno nuomininkus, kurie nenorėjo mokėti nuomos savininkui, o, pamatę ateinantį jo sūnų, susitarė užmušti jį ir pasisavinti jo vynyną.

Daro sau skriaudą, nes, gyvendamas pagal Dievo planus, pakiltų tobulybėje daug aukščiau, pasidarytų daug turtingesnis, negu gyvendamas pagal savo egoizmą, ir puldamas žemyn ir virsdamas dulkėmis drauge su tais sutvėrimais, kuriuose ieškojo savo tobulybės ir išaukštinimo. Todėl Dievas, varydamas žmogų iš rojaus, priminė jam skaudžią, bet tikrą tiesą: *"Dulkė esi ir dulke pavirsi"*.

Eidamas iš vien su Dievu, žmogus pasidaro panašus į Dievą; atsitraukdamas nuo Jo, virsta dulke, nes ne Dievuje ieško savo laimės ir didumo, bet dulkėse.

Puikybės esmė yra ne tame, kad žmogus siekia didumo. Didumo troškimas žmogui yra įgimtas, — su tokiu troškimu Dievas yra jį sutvėręs. Puikybės esmė yra tame, kad žmogus siekia to didumo aplenkdamas Dievą, atmesdamas Jo valdžią ir vadovybę, kad naudojasi Jo sutvertais daiktais, bet nenori nusilenkti pačiam Tvėrėjui ir Jam pripažinti pirmenybės.

Toji pati mintis veikė ir angeluose ir juos prapuldė. Ji veikia ir šių laikų bedieviškoje kultūroje. Vieniems ir kitiems atrodo, jog Dievas jiems visiškai nereikalingas, jog apseis be jo valdžios ir pagalbos, ir pasieks tos aukštybės, kurios trokšta jų širdis. Angelai nukrito į pragaro gelmes. Nukris ir bedieviškoji kultūra ir subyrės į dulkes, kaip kad subyrėjo daugelis kultūrų.

Kadangi puikybė yra visokios nelaimės ir visokios nuodėmės pradžia ir šaltinis, todėl Išganytojas, atėjęs atpirkti

pasaulio, jį moko nusižeminimo ir savęs išsižadėjimo. Bažnyčia gi, eidama tąja pačia mintimi, pila šiandien pelenus tikintiesiems ant galvos ir primena, jog žmogus yra dulkė ir dulke turės virsti. Todėl, kas nori sugrįžti prie Dievo, o gavėnios laikas tam yra tinkamiausias, tas privalo pradėti nuo nusižeminimo, privalo suprasti, kad jis yra tik dulkė.

Priimkime tad pelenus atgailos dvasioje, dėkokime Viešpačiui, kad mums duoda progos sugrįžti prie jo, skubinkime naudotis laiku, kuris yra skirtas mūsų išganymui.

ŠIRDIES ŽODIS. Dėkojame Tau, Viešpatie, jog Tu įkvėpei Tavo šventą Bažnyčią priminti mums gavėnios pradžioje tą svarbią tiesą, kurios užmiršimas pasidarė ir žemiškos ir amžinosios nelaimės šaltiniu, būtent, kad žmogus yra tik dulkė ir kad dulke turės pavirsti.

Toji tiesa turėtų būti žmogui aiškesnė už saulę, nes kasdien ir kiekviename žingsny jam tenka su ja susidurti. Gamtos galybės ir jėgos jam sako, jog jis yra dulkė, nes nušluoja jį ir jo darbus kaip dulkes. Audros, potvyniai ir įvairios ligos jam neša mirtį lygiomis su menkiausiu vabalėliu. Neišmatuojami žvaigždynų plotai jam sako, jog jis yra menkesnis už dulkę, nes dulkė, palyginta su žmogumi, yra didesnė, negu žmogus palygintas su visuma. Bočių kapai su esamomis jų viduje dulkėmis tikriausiai įrodo, jog ir jis neužilgo virs tokiomis pat dulkėmis. O vistik, visi tie taip aiškūs ir iškalbingi įrodymai, jog žmogus yra tik dulkė, žmogaus neveikia. Užtenka tik, kad išplėšęs gamtai kokią paslaptį, padaręs kokį naują išradimą, jau apsvaigsta, svajoja apie savo galybę, apie viso pasaulio užvaldymą ir nejaučia pareigos nusilenkti Tau, Viešpatie, užmiršta, jog yra dulkė ir kad netrukus dulke pavirs. Niekas žmogui nėra padaręs tiek skriaudos, niekas nėra ant jo užtraukęs tiek nelaimių, kiek užmiršimas tos tiesos, nes ne kas kita, o tik tas užmiršimas įkvėpė jam pasitikėjimą savim, paskatino ieškoti savyje to didumo ir tos tobulybės, kurios troškimą Tu, Viešpatie, pasėjai į jo širdį. Apsvaigęs savo didumu ir galybe, apleido Tavo,

gerojo Tėvo, namus ir iškeliavo į svetimus kraštus, ieškodamas to, ko jo širdis troško. Kadangi žmogus yra tik dulkė, todėl negalėjo rasti to, ko ieškojo, ir dėl to pateko į neapsakomą skurdą ir vargą. Vienintelis išsigelbėjimas iš to skurdo yra sugrįžimas prie Tavęs, gerojo Tėvo, visokios gėrybės šaltinio ir prisiminimas, kad *dulkė esi ir dulke pavirsi.*

Kadangi gavėnia yra prie Tavęs, Viešpatie, grįžimo laikas, tai Tavo Bažnyčia, berdama mums ant galvos pelenus, teisingai primena tą tiesą, kurios užmiršimas atitolino nuo Tavęs: *"Atmink žmogau, jog dulkė esi ir dulke pavirsi"*. Suteik, Viešpatie, mums malonės nešioti tuos pelenus mintyse per visą gavėnią, kad nužemintai mąstydami apie save, nepasitikėtume savim ir sau išganymo ieškotume Tavyje ir Tavo Sūnaus kančioje.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, slopinti kiekvieną puikybės ir savimeilės jausmą ir gaivinti nusižeminimą, nuolat kartojant Tavo Bažnyčios žodžius: *"Atmink žmogau, jog dulkė esi ir dulke pavirsi"*.

APIE KETVERIOPĄ PASNINKO NAUDĄ

Ketvirtadienis po Pelenų dienos

1. ĮŽANGA. Prisiminkime prefacijos žodžius, kuriais Bažnyčia išreiškia ketveriopą pasninko naudą: „Kuris (Dievas) kūnišku pasninku tramdai ydas, pakeli dvasią, suteiki dorybių ir dovanų."

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės suprasti pasninko mintį, kad pamėgtume jį, kaip kad šventieji jį mėgo ir įgytume naudos, kurią teikia pasninkas.

MĄSTYMAS

1. PASNINKAS TRAMDO YDAS

Septynios didžiosios nuodėmės, arba geriau sakant septyni nuodėmingi palinkimai, būtent: puikybė, godumas, pa-

leistuvystė, apsirijimas - girtybė, pyktis, pavydas ir tingėjimas yra pasilikę mumyse ir po šv. krikšto. Tai yra prigimties ligos, kurių krikšto sakramentas nenaikina. Dėl to jas jaučia ne tik pagonys bei kiti nekrikštyti žmonės, bet ir krikščionys, o net ir gyvendami ant žemės šventieji, išskyrus Viešpatį Jėzų ir Švenčiausią P-lę.

Tie nuodėmingi palinkimai žmogui trukdo siekti šventumo, sunkina išganymo kelią, kaip kūno liga trukdo ir sunkina visokį darbą. Dėl to jie ir tapo pavadinti prigimties ligomis. Bet jie labai skiriasi nuo tikros ligos, nes nesustabdo darbo, kaip tai daro liga. Ligonis, pav., negali padaryti nieko gero, bet negali ir nieko blogo, nes neturi jėgų nė vienam darbui, nei geram, nei blogam. Sergąs gi nuodėmingais palinkimais neturi jėgų geriems darbams. Menkiausias geras darbas jį kankina ir vargina kaip ligonį; bet už tai blogiems darbams savyje jaučia tokį akstiną, kokio neturėjo nė vienas šventasis geriems darbams. Dėl to net mūsų Išganytojas atkreipė į tai mūsų dėmesį, sakydamas, kad šio pasaulio sūnūs gudresni yra savo giminėje už šviesybės sūnus.

Iš to matosi, kad nuodėmingi palinkimai, mumyse užsilikę po krikšto, nėra kokios paprastos silpnybės ar ligos, bet yra tai galingi jėgų šaltiniai, kurie verčia žmogų veikti. Tik tas veikimas, deja, neneša žmogui naudos, bet pražūtį, kaip piktžolės ar erškėčiai, kurie apima laukus ir mažina ūkininko turtą ir jo laukų vertę ir gresia visiškai sunaikinti. Panašiai atsitinka su žmogaus dvasišku turtu: jis visiškai sunaikinamas, jeigu nuodėmingoms liekanoms leidžiama augti dvasiškoje sielos dirvoje.

Apsivalymui nuo jų reikia griebtis apsimarinimo, nes apsimarinimas, silpnindamas kūną, silpnina ir piktų palinkimų galybę. Pikti žmogaus palinkimai ypatingai yra susirišę su jo kūnu, todėl silpnėjant žmogaus kūnui, silpnėja ir pikti palinkimai. Kas save marina, dvasiai lengvina nugalėti ir suvaldyti kūną.

Iš to galima suprasti, kodėl šventieji griebdavosi viso-

kių kūno marinimų, tarp kurių pasninkas užimdavo svarbiausią vietą. Toliau suprasime, kodėl Bažnyčia, įsakydama pasninkus, atleidžia nuo jų tuos, kurie turi jau silpną arba nusilpnintą kūną ar tai dėl ligos, ar senatvės, ar dėl sunkaus darbo, ar dėl amžiaus, kaip maži vaikai ir jaunimas, kurių kūnas dar nėra suaugęs.

2. PASNINKAS KELIA DVASIĄ

Kada koks daiktas savo judėsiu artinasi prie žemės, sakome, kad jis puola žemyn; kada gi tolinasi nuo žemės, sakome, kad kyla aukštyn.

Žmogaus kūnas yra paimtas iš žemės, dėl to jis ir linksta žemėn, rūpinasi žeme ir tuo, kas joje yra, nes iš žemės jis gauna sau maistą, drabužį, pastogę, žemėje randa visa, kas jam yra reikalinga. Dėl to jis ir lenkia savo galvą žemėn.

Toks kūno rūpestis žemiškais dalykais būtų geras ir naudingas, jeigu jis ieškotų žemiškų gėrybių tik tiek, kiek jam tikrai reikia, jeigu neperžengtų prigimties nustatytų ribų. Tačiau čia ir glūdi visa žmogaus nelaimė, kad kūnas prie žemiškų gėrybių daugiau veržiasi, negu jam reikia, ir tam veržimuisi nėra ribų: juo kas daugiau turi, tuo daugiau trokšta ir siekia. Ir taip be galo ir be krašto.

Kadangi kūno jėgos yra ribotos, o jo žemiškų gėrybių troškimai neriboti, todėl jis kovoja prieš dvasią, nori ją užkariauti, padaryti iš jos savo vergą ir priversti dirbti savo reikalams, kad dvasia niekuo daugiau neužsiimtų, tik kūno reikalais.

Jeigu kūnui pasiseka užkariauti dvasią ir priversti ją išimtinai rūpintis žemiškais dalykais, tada įvyksta dvasios nupuolimas, nes dvasia krinta žemėn ir patenka kūno valdžion, kaip pašautas paukštelis krinta iš aukštybių žemyn ir patenka į medžiotojo rankas.

Silpnindamas kūną ir varžydamas jo reikalus, pasninkas išlaisvina dvasią iš kūno vergijos ir suteikia jai progos

pamesti žemiškus reikalus ir užsiimti savo dvasiškais reikalais, kurie tiek kartų yra aukštesni už žemiškus, kiek kartų dangus yra aukštesnis už žemę. Tuomet įvyksta dvasios kilimas aukštyn nuo žemiškų dalykų prie dangiškų.

3. PASNINKAS SUTEIKIA DORYBIŲ

Žmogus tik tada ryžtasi atiduoti vieną gėrybę už kitą, kada jis mato, kad ši pastaroji yra jam daug naudingesnė ir reikalingesnė, negu anoji. Atiduoda, pav., pinigą už maistą ir drabužį, nes maistas ir drabužis yra daug reikalingesnis dalykas, negu pinigas. Darbininkas atiduoda savo kūno nuovargį, su džiaugsmu dirba sunkiausius darbus, jeigu tikisi aukšto užmokesčio.

Jeigu tad žmogus varžo savo kūną ir ima jį į nelaisvę, jeigu atsižada kūno smagumų ir kenčia kūno skausmus, kurie plaukia iš pasninko ir kitų apsimarinimų, tai yra ženklas, kad tais kūno suvaržymais jis tikisi nusipirkti kokią gėrybę.

Šio pasaulio sūnus varžo kai kada savo kūną ir susilaiko nuo daugelio dalykų, kad įgytų kokią žemišką gėrybę, laimėtų lenktynes, pagarsintų savo vardą, pagražintų kūną ir t.t. Apie juos kalba šv. Povilas, sakydamas: *"Kiekvienas, kurs eina imtynėms, nuo viso susilaiko. Jie juk tai daro, kad gautų pragaištantį vainiką, o mes nepragaištantį"*, I Kor. 9, 25. Jei žmonės gali susilaikyti nuo daugelio dalykų, kad laimėtų pragaištantį vainiką, tai jie gali įsigyti didesnės amžinų gėrybių meilės, kad laimėtų nepragaištantį. Amžinų gėrybių meilė viršija įgimtas žmogaus jėgas. Todėl, jeigu žmogus ją turi, turi ne iš savęs, o tik iš Dievo. Kas tad pasninkauja ne dėl žemiškų, o tik dėl dangiškų reikalų, tas parodo, jog yra gavęs iš Dievo dangiškų gėrybių meilę, o su ja ir visas dorybes, kurios plaukia iš meilės. Gi pasninkaudamas dar labiau stiprina savyje tą meilę ir su ja surištas dorybes, kurias Dievas pasėjo žmogaus širdy. Jis stiprina ir augina pasėtąsias, kaip kad šiluma, lietus ir saulė augina pasėtą grūdą.

4. PASNINKAS SUTEIKIA NUOPELNŲ

Pagal teologus, pas Dievą mes pelnome užmokestį ne dorybėmis, o gerais darbais. Juk ir pas žmones atlyginimas mokamas ne už palankumą, gerą širdį ar norą dirbti, bet už atliktą darbą. Betgi dorybės Dievo akyse suteikia darbui vertę. Geriausias darbas, jeigu jis plaukia ne iš Dievo meilės, o iš žemiškų, nuodėmingų palinkimų, pas Dievą neturi vertės. Štai, evangelijoje minimi fariziejai buvo darę daug gerų darbų: ir meldęsi, ir pasninkavę, ir pavargėlius šelpę, bet pas Dievą, pagal Išganytojo pareiškimą, nieko nepelnę, nes ne dėl Dievo dirbo, o tik dėl savo tuštybės, dėl žmonių pagyrimo.

Taigi, ne kiekvienas pasninkas suteikia žmogui nuopelnų danguje, o tik tas, kuris plaukia iš Dievo meilės, iš noro eiti Kristaus pėdomis, išpildyti Bažnyčios įsakymą, padaryti atgailą už nuodėmes, atsilyginti Dievo teisingumui. Tik toks pasninkas suteikia mums tas gėrybes, kurias pelnė Senojo ir Naujojo Įstatymo šventieji.

Turėdami prieš akis taip didelę pasninko naudą, prašykime Viešpaties malonės pamėgti pasninką ir tinkamai praleisti tą šventą laiką, kuris yra skirtas mūsų išganymui.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, kova yra žmogaus gyvenimas ant žemės, nes turime kovoti su mūsų išganymo priešais nuo pat atėjimo į protą iki mirties. Prie tų priešų priklauso ne tik šėtonas ir jo talkininkas pasaulis, bet ir mūsų pačių kūnas, apie kurį Tavo Sūnus yra pasakęs, jog yra silpnas ir trukdo mūsų dvasią jos uolume. Laimingi būtume, Viešpatie, jeigu mūsų kūno silpnumas būtų nors kiek panašus į tas gamtos jėgas, kurios, būdamos silpnos, mažai veikia ir lengvai pasiduoda kitų stipresnių jėgų valdomos; arba būtų panašus į ligos nuvargintą žmogų, kuris dėl savo silpnumo negali padaryti nieko gero, bet negali padaryti ir blogo. Mes dedamės, kad mūsų kūnas yra silpnas ir ligotas, kada reikia daryti gerus darbus: tada ir maldos yra peril-

gos, ir Dievo žodis nuobodus, ir dorybės persunkios, ir kelias į dangų peraštrus. Bet kada turi progos padaryti bloga, parodo tiek jėgų, tiek užsispyrimo ir ištvermės, tiek džiaugsmo ir gyvumo, jog uoliausia dvasia turi vargo su juo, nes jis kovoja prieš dvasią ir dažnai ją nugali. Todėl šventieji, kurie visa savo širdimi troško tobulybės, matė savo kūne didžiausį priešą, ginklavosi prieš jį ir kovojo visokiais būdais, kuriuos tik jiems pasiūlė jų karšta širdis.

Tarp ginklų, kurie sėkmingai tramdo kūno galybę, dvasiai užtikrina laisvę, sulaiko Tavo, Viešpatie, rūstybę ir atidaro Tavo širdies gailestingumą, randame ir pasninką. Juo rėmėsi Senojo ir Naujojo Įstatymo šventieji, eidami prie šventumo; juo plovė savo nuodėmes nusidėjėliai; jį paliko mums ir Tavo Sūnus, kaip ypatingą ginklą prieš kai kurias piktųjų dvasių rūšis; jį siūlo mums ir Tavo Bažnyčia, kaip ypatingą priemonę sugrįžti prie Tavęs gavėnios metu.

Turėdami prieš akis tiek gėrybių, kurios plaukia iš pasninko, nuolankiai prašome, Viešpatie, Tavo malonės, pamėgti tą šventą mankštą. O pamėgę, kad neatsiliktume nuo ištikimų Tavo vaikų, kurie klauso Bažnyčios balso ir apvaldo savo kūną gavėnios metu.

Pasižadame, Viešpatie, varžyti savo kūną ne tik valgyme, bet ir regėjime, ir girdėjime, ir kalbėjime, susilaikydami nuo teatrų, muzikos, nereikalingo svečiavimosi, kad būtų suvaržytas visas kūnas, o ne viena kuri jo dalis.

APIE KRISTAUS GUNDYMĄ TYRUOSE

Penktadienis po Pelenų dienos

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime Kristų, nuvargintą keturiasdešimties dienų pasninko tyruose ir šėtoną, besiartinantį jį gundyti ir suklaidinti.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės laiku pastebėti besiartinančią pagundą, o pastebėjus, mokėti ją nugalėti, kaip kad Kristus mokė mus nugalėti savo pavyzdžiu.

MĄSTYMAS

1. KRISTUS NORĖJO BŪTI GUNDOMAS, KAD GALĖTŲ MUMS SUTEIKTI PAGALBOS MŪSŲ PAGUNDOSE

Pagal šv. Grigaliaus žodžius, Kristus atėjo ne tik nugalėti mūsų mirtį savo mirtimi, bet ir suteikti pagalbos mūsų pagundose, kurios veda į mirtį. Todėl norėjo būti gundomas, kad savo pagundomis nugalėtų mūsų pagundas. Dėl to, matydami ir suprasdami vieną nugalėjimą, suprasime ir antrą.

Mirtis buvo gavusi iš Dievo valdžios ir galybės marinti nusidėjėlius. Kas nebuvo nusidėjėlis, kas buvo laisvas nuo nuodėmės, tas turėjo būti laisvas ir nuo mirties. Mirtis, puldama ir numarindama Kristų, peržengė savo įgaliojimus, todėl buvo nubausta tuo, jog turėjo sugrąžinti gyvybę Kristui, nes ją buvo neteisėtai išplėšusi. Ji turi sugrąžinti gyvybę ir tiems, kurie, būdami Kristaus sąnariais, yra jo krauju nuplovę savo nuodėmes. Dėl to mūsų Išganytojas ir sako Mortai: *"Aš prisikėlimas ir gyvybė; kas tiki į mane, nors ir būtų miręs, bus gyvas, ir kiekvienas, kurs gyvas ir į mane tiki, nemirs per amžius"*, Jono 11, 25—26.

Panašus ir lygiagretis dalykas atsitiko ir su pagunda,

kuri neteisėtai puolė Kristų, norėdama jį suklaidinti ir išvesti iš kelio.

Šėtonas, kaip Dievo budelis, buvo gavęs teisių kankinti ir gundyti žmones už tai, kad jie atsitraukė nuo Dievo, nenorėdami jam tarnauti. Dievas nesiskubino vėl išlaisvinti žmogų iš šėtono vergijos, nes norėjo, kad žmogus pats patirtų, kaip sunki ir skaudi yra toji šėtono vergija. O patyręs, kad norėtų visa savo širdimi iš jos ištrūkti ir sugrįžti prie Dievo, nes dažnai atsitinka, jog žmogus netiki nei Dievo pamokymais, nei gerų žmonių įspėjimais, kol pats ant savęs neišbando ir nepamato, kaip teisingi buvo tie žodžiai, kurie rodė jam tiesos ir gyvybės kelią.

Gundydamas žmones per daugelį amžių, šėtonas gavo daug drąsos pulti ir gundyti visus, o nerasdamas pasipriešinimo, arba bent mažai, paprato laikyti visus žmones savo nuosavybe ir matyti savo valią visur pildomą. Jis gretinosi ir prie Išganytojo: nunešė Jį ant aukšto kalno, parodė visas pasaulio karalystes, tardamas: *"Aš tau duosiu visą šitą valdžią ir jų garbę, nes tai man atiduota, ir aš tai duodu, kam noriu. Taigi, jei tu kniūbsčias pagarbinsi mane, visa bus tavo"*, Luko 4, 6—7.

Kadangi Kristus nebuvo atsitraukęs nuo Dievo, bet buvo patsai įsikūnijęs Dievas, todėl šėtonas neturėjo teisių artintis prie jo ir jį gundyti. Jeigu gi tai padarė, parodė savo neapsakomą apakimą ir kvailumą, išdrįsdamas gundyti ir klaidinti patį tiesos šaltinį.

Išbandęs savo gundymo galybę ir gudrumą ant Kristaus ir patyręs nepasisekimo, šėtonas pažino savo silpnybę kovoje su Kristum ir pradėjo Jo neapsakomai bijotis. Užteko vieno Kristaus žodžio, kad šėtonas apleistų apsėstąjį, kurį laikė savo valdžioje, ir daugiau prie jo nesiartintų.

Ne vien Kristaus asmens bijojo šėtonas, jis bijojo net Jo vardo. Užteko, kad kas iš Kristaus sekėjų ištartų jo vardą, o jau šėtonas negalėjo išlaikyti ir buvo priverstas trauktis iš ligonio. Apaštalai buvo nustebę, matydami, kokią di-

delę galybę turi Kristaus vardas ir kaip lengva yra kovoti su šėtonu. Todėl, grįžę prie Kristaus iš kelionės, į kurią buvo pasiųsti skelbti evangeliją, negalėjo sulaikyti savo džiaugsmo ir nustebimo: *"Viešpatie,* sakė, *net ir velniai pasiduoda mums Tavo vardu"*, Luko 11, 17.

Nuo to laiko Kristaus sekėjai liovėsi bijoję šėtono, nes įsitikino, jog Kristaus vardas yra toks ginklas, kurio bijo visos pragaro galybės. Net mažas vaikelis, apsiginklavęs tuo vardu, yra galingesnis už jas. Jeigu šiandien kas bijo šėtono, tai tik dėl to, kad atsitraukė nuo Kristaus, išmetė iš rankų tą ginklą, kuriuo yra nugalimas šėtonas ir dėl to atsidūrė šėtono akivaizdoje be jokio ginklo, kaip medžiotojas, pametęs šautuvą, atsidurtų plėšraus žvėries akivaizdoje ir būtų sudraskytas, jei nespėtų pabėgti.

Kristus tad mums teikia dvejopą pagalbą pagundose: silpnina šėtono puolimus, įkvėpdamas jam savo vardo baimę, ir stiprina mūsų narsumą, suteikdamas savo vardu ginklą, kurio bijo visas pragaras.

2. KRISTAUS PAGUNDA MUS MOKO ATSARGUMO

Kaip teisingas yra šv. Petro apaštalo įspėjimas, jog šėtonas kaip koks krokiąs liūtas suka aplink kiekvieną, tykodamas jį praryti, matosi iš Kristaus pagundos, kurioje šėtonas išdrįso artintis prie jo ir gundyti. Iš to matosi, jog nėra žemėje tokio žmogaus, apie kurį šėtonas nesuktų ir nebandytų jo suklaidinti. Nėra tokio luomo, pašaukimo ar vietos, kur žmogus galėtų jaustis visiškai saugus nuo šėtono puolimo ir būtų laisvas nuo budėjimo bei atsargumo. Ir juo kas yra šventesnis, juo turi būti atsargesnis, nes daug yra džiaugsmo išganymo priešui, jeigu jam pasiseka suklaidinti šventą žmogų, kuris buvo beeinąs į dangų. Todėl šv. Raštas įspėja, kad ypatingai reikia rengtis į kovą su pagundomis tiems, kurie eina Dievui tarnauti: *"Sūnau, jei tu eini tarnauti Dievui, tvirtai stovėk teisybėje ir baimėje ir renk savo*

sielą į gundymą", Ekl. 2, 1. Kristus buvo užpultas kaip tik tada, kada, priėmęs krikštą iš šv. Jono rankų, nuėjo į tyrus malda ir pasninku ruoštis prie ypatingos Dievo tarnybos, — prie Dievo karalystės atnaujinimo žemėje, prie evangelijos skelbimo. Užpultas ne pasninko ir maldos pradžioje, bet pabaigoje, vadinasi tada, kada kiekvienas, pasitikėdamas savo pasninkais ir maldomis, turėtų jaustis šėtono nepasiekiamas, o kiekvieną mintį ir troškimą laikyti Dievo įkvėpimu. Tokias tad valandas šėtonas pasirenka savo puolimui, nes mano, jog žmogaus atsargumas ir budėjimas bus užmigdytas, todėl lengviau pasiseks jį nugalėti.

Kad apsigintume nuo netikėtų pagundų ir niekais paverstume gudriausius jų puolimo planus, reikia apsiginkluoti nusižeminimu ir klusnybe, nes tada žmogus, nepasitikėdamas savimi griežtai laikosi Dievo ir Bažnyčios įsakymų, vyresniųjų pamokymų ir patarimų, ir tuo sutrauko šėtono užtaisytus tinklus kaip kokį voratinklį.

3. KRISTUS SAVO PAVYZDŽIU PADEDA MUMS NUGALĖTI PAGUNDĄ

Pagundai ištikus, ne vienas nepritypęs žmogus išsigąsta, nusimena, ir tuo praranda drąsą bei atsparumą pagundai, nes mano, jog Dievo akyse jau yra kaltas, jau yra praradęs tą turtą, už kurį buvo pasiryžęs kovoti ligi mirties, todėl nėra reikalo kovoti toliau.

Čia žmogus yra panašus į einantį per purvyną. Kol turi švarius, nesupurvintus drabužius, eina atsargiai, renkasi sau taką, kuriame mažiau purvo, kad neprarastų to švarumo, kuris taip mielas jo akims. Bet, štai, netyčia paslydo ir parkrito, supurvino drabužį, kurį taip nenorėjo supurvinti. Dabar jau neturi to atsargumo, nesisaugoja purvo, nes vis tiek reikės valyti drabužį iš naujo.

Panašiai dedasi žmogaus dvasioje. Kol jaučia, jog jo dvasia yra švari, nesutepta nuodėme, tol yra labai atsargus

ir saugojasi mažiausios nuodėmės. Bet kai įpuola į nuodėmę, kai praranda tą švarumą, kurį brangino, praranda ir atsargumą, mažiau paiso, mažiau saugojasi nuodėmės.

Čia šėtonas ne kartą apgauna žmogų, nes pagundą paduoda už nuodėmę, kad sumažintų žmogaus atsparumą ir atsargumą ir įtrauktų jį į nuodėmę, arba bent sumažintų jo uolumą. Nuo tos klaidos mus gelbsti Kristaus pagunda: jei Kristus kentėjo pagundą, tai ženklas, jog pagunda nesudaro nuodėmės, nes Kristus negalėjo nusidėti. Dėl to ir mes, kęsdami pagundas, nenusidedame ir nėra reikalo pasiduoti nusiminimui ir prarasti atsparumą ištikus pagundai, bet drąsiai stoti su ja į kovą.

4. KRISTUS REIŠKIA UŽUOJAUTĄ ESANTIEMS PAGUNDOSE

Makedonijos karalius Aleksandras Didysis, eidamas su savo kariuomene per tyrus, kuriuose nebuvo vandens, stiprino savo kareivius tuo, jog kentėjo troškulį kartu su jais ir atneštą jam vienam vandenį išliejo žemėn. Kareiviai, matydami tokį savo karaliaus pasišventimą, padvigubino jėgas, ėjo iš paskutiniųjų ir taip laimingai perėjo tyrus.

Mūsų karalius Jėzus Kristus panašiai elgiasi: jis veda mus per šio pasaulio tyrus į dangiškas linksmybes. Kad paskatintų mus prie ištvermės, jis kenčia kartu su mumis visus kelionės vargus ir skausmus, jis leidžiasi gundomas, kad ir mes gautume drąsos pagundose. Todėl šv. Povilas ir ragina mus pasitikėti mūsų vadu, sakydamas: *"Nes mes turime vyriausiąjį kunigą ne tokį, kurs negalėtų užjausti mūsų silpnybių ,bet gundytą visais atžvilgiais panašiu būdu, tačiau be nuodėmės"*, Žyd. 4, 15. Mokykimės tad iš Kristaus nugalėti pagundas, o jos ne tik mums nepakenks, bet dar labiau suartins su Dievu.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu leidi, kad mus ištiktų įvairios pagundos. Ne dėl to, kad nežinotumei, kokios mūsų

jėgos, kiek mes galime pakelti sunkumų Tavo tarnyboje ir norėtumei išbandyti, kaip kad žmogus, nepažindamas kokio daikto, bando jo ypatybes. Tu iš tolo supranti mūsų mintis, ištiri mūsų takus ir mūsų dalis, ir numatai visus mūsų kelius. Nėra nė vieno žodžio mūsų lūpose, kurį galėtume paslėpti nuo Tavęs (Ps. 138, 3—4). Jei mus bandai, darai tai ne savo, bet mūsų naudai, mums duodi progos geriau pažinti save, geriau įvertinti savo jėgas, ir tuo nori padaryti mus iš vienos pusės stipresniais, galingesniais kovose su tikrais mūsų išganymo priešais, o iš kitos — atsargesniais, mažiau pasitikinčiais savo jėgomis. Nes kas nepasitiki savim, tas ieško pagalbos pas galingesnius už save, tas greičiau susipranta šauktis Tavo užtarimo, Viešpatie. Kas gi pasitiki savim, tas nesisaugoja pavojų, tas stoja į nelygią kovą su gudriu priešu ir būna nugalėtas, kaip kad buvo nugalėti mūsų pirmieji tėvai, leisdamiesi į kalbas su šėtonu, nežinodami, kas jis yra.

Mūsų pamokai, kaip gudri gali būti pagunda ir kaip reikia kovoti su ja, kad laimėtume pergalę, Tu, Viešpatie, pasiuntei savo Sūnų į tyrus ir leidai, kad būtų gundomas, kad savo pergale įtikintų mus, jog šėtonas yra nugalimas ir tuo suteiktų mums drąsos stoti su juo į kovą.

Suteik mums, Viešpatie, malonės, kad tas Tavo Sūnaus gundymas ir nugalėjimas pagundos gyvai atsistotų mūsų akyse, kai ir mes būsime užpulti amžino gundytojo ir priversti stoti su juo į nelygią kovą, kad tada griebtumės to paties ginklo, kuriuo Tavo Sūnus nugalėjo išganymo priešą, ir kurį mums paliko, būtent: laikyti Tavo žodį, Tavęs negundyti ir Tau vienam tarnauti.

Padrąsinti Tavo Sūnaus pavyzdžių, pasižadame šiandien, Viešpatie, nugalėti kiekvieną pagundą, kuri mus vilios peržengti Tavo valią nors mažiausiame reikale.

APIE PIRMĄJĄ KRISTAUS PAGUNDĄ

Šeštadienis po Pelenų dienos

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime, kaip išganymo priešas, prisiartinęs prie Kristaus tyruose, siūlo jam paversti visus akmenis duona ir valgyti: „Jei tu Dievo Sūnus, sakyk, kad iš šitų akmenų pasidarytų duonos." Kristus, atsakydamas, jam tarė: „Parašyta: Žmogus yra gyvas ne viena duona, bet kiekvienu žodžiu, kurs išeina iš Dievo burnos," Mato, 4, 3-4.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės suprasti pagundos tikslą ir mūsų Išganytojo atsakymą, kad savyje pajutę panašią pagundą, nugalėtume ją tuo pačiu ginklu.

MĄSTYMAS

1. PIRMOSIOS PAGUNDOS TIKSLAS

Paviršutiniškai skaitant evangelijos aprašymą apie Kristaus pirmąją pagundą, nesimato viso to blogumo, kuris ten yra paslėptas. Šėtonas, tarsi gailestingumo apimtas, artinasi prie išvargusio Kristaus nuo taip ilgo pasninko ir siūlo pasistiprinti duona, kurios stebuklingai galėtų pasigaminti iš akmenų. Ir visai nesunku būtų tai padaryti, užtektų vieno žodžio, jei tik jis yra Dievo Sūnus.

Kristus nesutinka su tuo pasiūlymu ir atsako, jog žmogus yra gyvas ne vien duona, bet kiekvienu žodžiu, kuris išeina iš Dievo burnos. Tad kyla klausimas, kas yra blogo tame šėtono pasiūlyme? Kodėl jį reikia vadinti pagunda, atsieit viliojimu į piktą, kas bloga būtų pasidarę, jeigu Kristus būtų priėmęs tą pasiūlymą? Jeigu toks pasiūlymas būtų buvęs duotas prieš pasninką, tada galima būtų buvę įtarti,

jog šėtonas nori atitraukti nuo pasninko. Bet dabar, kada pasninkas yra jau baigtas, kada Kristus ir patsai turės duoti kūnui atilsio ir maisto, kad nenumarinus jo visiškai, toks pasiūlymas neatrodo viliojimu į piktą.

Tas pasiūlymo nekaltumas, kuris rodosi plaukiąs iš gailestingumo ir užuojautos, ir slepia savyje visą šėtono gudrumą ir apgaulystės mintį. Ir, jeigu Kristus nebūtų buvęs Dievas, o tik paprastas žmogus, gal ir būtų pasidavęs suklaidinimui. Žinokime, jog šėtonas yra didžiausias Dievo ir visos žmonijos priešas, todėl visi jo pasiūlymai siekia ne gerovės, o tik prapulties, kad žmogaus pražudymu atkeršintų Dievui už amžiną savo pasmerkimą ir pražūtį.

Įžvelkime tad giliau ir bandykime susekti vedamąją pagundos mintį. Šėtonas siūlo, kad Kristus paverstų tyrų akmenį duona: *"Jei tu Dievo Sūnus ,sakyk, kad iš šitų akmenų pasidarytų duonos"*, Mato 4, 3.

Tyruose yra be galo daug akmenų, ištisi kalnai. Todėl šėtonas siūlo Kristui paversti duona tuos visus kalnus. Kodėl? Juk Kristui nereikėjo tiek daug duonos, kiek kalnuose akmenų. Čia tik pasirodo visas šėtono gudrumas ir jo niekšiškumas.

Šėtonas, matydamas, jog Kristus ateina išvaduoti žmoniją iš jo nelaisvės, užsimanė sugadinti visą darbą jo pradžioje. Ateina prie Kristaus ir apsimeta jo geradariu, nori padėti Kristui patraukti žmones prie savęs, tarsi norėtų pats pasitraukti. Toji šėtono mintis paaiškėjo ypatingai trečiojoje pagundoje, kurioje šėtonas aiškiai pasisakė, jog norįs atiduoti Kristui visą pasaulį su sąlyga, kad Kristus jį pagarbintų. Reiškia, pripažintų jį pasaulio savininku ir šeimininku ir iš jo rankų priimtų valdžią.

Lengviausias būdas patraukti žmones prie savęs, tai duoti jiems duonos. Duok jiems duonos ir jie išrinks tave karalium. Kiek vėliau taip ir atsitiko. Kristus papenėjo penkių tūkstančių minią duona ir žuvimi. Minia, pamačiusi stebuklą, norėjo tuojau sugauti Kristų ir paskelbti jį karalium.

Bet Kristus nenorėjo būti duonos karalius, todėl pasislėpė nuo minios.

Šėtonas gerai žinojo žmogaus silpnybę pirmiausia ieškoti duonos ir tuo eiti prieš Dievo valią, kuri reikalauja, kad žmogus pirmiausiai ieškotų dangaus karalystės ir jos teisingumo, o duonos rūpestį paliktų Dievui. Kas stato duonos reikalą pirmoje vietoje, tas būtinai turi prarasti dangaus karalystę ir jos teisingumą.

Šėtonas taip pat žinojo, jog Kristui yra reikalingas žmonių pripažinimas ir kad ateityje jis kvies juos eiti paskui save. Dėl to dabar nori užbėgti dalykams už akių ir siūlo Kristui panaudoti žmonių silpnybę, paversti tyrų akmenis duona ir atiduoti ją žmonėms. Tada žmonės iš dėkingumo išrinktų jį karalium, o jis galėtų juos vesti, kur norės.

Čia šėtonui rūpėjo ne patarnauti Kristui, o tik jį suklaidinti, nes žmonės, eidami paskui Kristų dėl duonos, tikrai būtų užmiršę dangaus karalystės reikalus, arba niekais juos nuleidę, kaip kad ir šiandien atsitinka tose draugijose ir partijose, kurių vadai, iškėlę duonos obalsį, vilioja žmones į savo pasekėjų eiles; o prisivilioję, išplėšia jiems iš širdies dangiškų gėrybių troškimą ir rūpestį, ir padaro juos pragaro vaikais.

Jeigu šėtonui nuoširdžiai rūpėtų žmonių duona, tai galėtų pelnyti nors dalinai žmonijos geradario vardą. Bet ir čia jam nerūpi žmonijos gerovė, o tik jų pražudymas ir kankinimas, kaip kad Judui apaštalui, jo talkininkui, nerūpėjo pavargėlių šelpimas, o tik jų kasos apvogimas. Todėl, dangstydamasis pavargėlių šelpimu, piktinosi, jog šv. Magdalena išleido tiek daug pinigų brangiems tepalams pirkti Kristaus pagerbimui.

Įsivaizduokime, kas būtų atsitikę, jeigu Kristus būtų priėmęs šėtono pasiūlymą ir pavertęs tyrų akmenis duona, ar panašiomis brangenybėmis. Žmonės būtų subėgę ir būtų pradėję dalintis, o įgimto godumo vedini, būtų norėję kiekvienas užgrobti daugiau už kitą; būtų susipešę, būtų pradėję

piautis ir žudytis, o šėtonas būtų džiaugęsis, kad apgavo Kristų. Paskutinis pasaulinis karas yra iškalbingas įrodymas, kas darosi su žmonėmis, tautomis ar valstybėmis, kada jos ima dalintis žemiškas gėrybes.

Kada Kristus penėjo žmones tyruose, Jis liepė susodinti juos ant žemės po penkiasdešimt, laimino duoną ir žuvis ir davė į rankas kiekvienam, kiek jam reikėjo, o neleido, kad patys savo rankomis imtų iš krūvos, nes tuomet ten nebūtų išvengę peštynių.

Turėdami visa tai prieš akis, lengvai suprasime neapsakomą pagundos niekšiškumą, o iš kitos pusės begalinį gundytojo gudrumą, paremtą giliu žmogaus prigimties pažinimu. Suprasime ir Kristaus nežemišką išmintį, kuria jis matė gundytojo siekimus ir pavertė juos niekais.

2. KRISTAUS ATSAKYMAS

Į šėtono pasiūlymą paversti tyrų akmenis duona, Kristus atsako: *"Parašyta: žmogus yra gyvas ne vien duona, bet kiekvienu žodžiu, kuris išeina iš Dievo burnos"*, Mato 4, 4.

Dievas yra geriausias mūsų Tėvas. Jis žino, jog mes, jo vaikai, reikalingi duonos, pastogės ir drabužio. Jis rėdo ir maitina dangaus sparnuočius, lauko lelijas. Juo labiau jis neapleis mūsų, kurie jo akyse esame daugiau verti, negu anie neprotingi sutvėrimai.

Rojuje mums apsčiai tiekė maisto be nuovargio, bet kai pagedome, kai nuo jo atsitraukėme, pasunkino maisto suradimą, uždėjo pareigą prakaite savo veido valgyti duoną. Ne dėl to, kad mus mažiau mylėtų, kad norėtų išlieti savo rūstybę ant mūsų, bet kad priverstų mus dirbti ir darbu apsaugoti mus nuo dar didesnio pagedimo ir suklydimo.

Kad suvedus mus į didesnę vienybę, kad išlaikius mūsų tarpe meilę, taiką ir ramybę, padarė, kad siektume žemiškų gėrybių, kurių esame reikalingi, dirbdami bendromis jėgomis, sutartinai ir išvien. Davė įsakymą mylėti jį, dangiškąjį

Tėvą, daugiau už viską, o artimą, kaip patį save, kad kitam gerai darytume ir linkėtume, kaip norime, kad mums kiti žmonės darytų ir linkėtų.

Jeigu žmonės pildytų Dievo valią, jeigu laikytųsi jo surėdymo, nė vienam nepritrūktų žemėje nei duonos, nei pastogės, nei drabužio. Išganytojas mums primena tą tiesą, sakydamas: *"Ieškokite visų pirma Dievo karalystės ir jos teisybės, o visa tai bus jums pridėta"*, Mato 6, 33.

Kada žmonės atsitraukia nuo Dievo, kada praranda tą šviesą, kuri ėjo iš jo žodžių, pradeda vienas kito neapkęsti, vienas kitam pavydėti, įtarinėti, vienas kitą skriausti, plėšti, apgaudinėti. O skriaudžiamasis ima gintis nuo skriaudos ir atsimokėti aniems tuo pačiu. Tada vietoje meilės ir vienybės, vietoje ramybės ir sutartinio darbo, kyla tarp žmonių kovos, karai, žudynės, revoliucijos, kuriose žūva daug žemiškų gėrybių, reikalingų žmogaus gyvybės palaikymui. O žmonės, užimti tarpusavio kovomis, neturi nei laiko, nei galimybės pasigaminti naujų gėrybių. Tuo būdu žmonija, atsitraukdama nuo Dievo, pamaži smunka žemyn, praranda ne tik dangiškas, bet ir žemiškas gėrybes.

Todėl šėtonas, gundydamas Kristų statyti savo karalystę ant žemiškų gėrybių pamato, pasirodė esąs didžiausias žmonijos neprietelis, skriaudėjas ir apgavikas. Jis pats jau buvo įstūmęs žmoniją į didžiausius vargus, bet per Kristų norėjo ją įstumti į dar didesnius.

Kristus gi, atsakydamas šėtonui, kad žmogus gyvena ne vien duona, bet ir žodžiu, kuris išeina iš Dievo burnos, paskelbė mums neapsakomai svarbią tiesą, būtent, kad žmogus negali būti gyvas, plėsti savo tobulybę be Dievo žodžio. Būkime tad dėkingi mūsų Išganytojui už tą pareiškimą ir žinokime, jog jo karalystė remiasi ne žemiškomis gėrybėmis, bet Dievo žodžiu. Remkime ir mes visą mūsų gyvenimą Dievo žodžiu, giliu dvasišku gyvenimu, o ne žemiškų gėrybių troškimu.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu žinai, jog mums reikia

ir duonos, ir pastogės, ir drabužio, tačiau Tu draudi ieškoti tų dalykų pirmiau, negu dangaus karalystės ir jos teisingumo. Visus kitus dalykus, reikalingas žemiškas gėrybes, pats ketini pridėti. Bet kaip mažai yra žmonių, Viešpatie, kurie supranta tą Tavo sutvarkymą, kurie karštai užsiima dangaus karalystės reikalais, o rūpestį žemiškais reikalais paveda Tau, pasitikėdami Tavo dosnumu ir apvaizda.

Milžiniška žmonijos dauguma ar nepajėgia, ar nenori suprasti Tavo švenčiausios valios. Dėl to jos ir nepildo, įtempę visas savo jėgas ieškoti žemiškų gėrybių, visiškai užmiršę dangaus karalystę ir jos teisingumą. Toksai užmiršimas labai skaudžiai atsiliepia visame žmogaus gyvenime, nes per jį žmogus praranda ne tik dangiškas gėrybes, bet ir žemiškąsias. Žemiškos gėrybės neatsiranda savaime be žmogaus darbo; jas reikia gaminti sunkiu ir sutartiniu darbu, daugeliui žmonių veikiant iš vien. Prie to gi sutartinumo ir vienybės žmonės prieina tik tada, Viešpatie, kada visi jaučiasi esą Tavo vaikeliais, mylisi tarp savęs, nepavydi vienas kitam ir nenori užgrobti kito gėrybių. Žodžiu, kada visi gyvena dangaus karalystės įstatymais, kada gesina savo geidulių ugnį Tavo mokslu ir Tavo malone. Džiaugiamės tad, Viešpatie, Tavo Sūnaus atsakymu šėtonui, jog žmogus ne vien duona yra gyvas, bet ir žodžiu, kuris išeina iš Tavo lūpų. Šėtonas siūlo žmonėms duoną be Tavo žodžio, norėdamas juos apgauti ir suvedžioti, todėl, kas jo paklauso, praranda ir duoną ir Tavo žodį, praranda dangiškas ir žemiškas gėrybes. Suteik, Viešpatie, mums malonės, kad mūsų neištiktų tokia nelaimė, kad mes neklausytume šėtono viliojimų, bet Tavo Sūnaus pamokymų, kad sulauktume duonos iš Tavo rankų, ieškodami pirmiausia dangaus karalystės ir jos teisingumo.

Pasižadame, Viešpatie, praleisti šią dieną ypatingai Tau dėkodami už žemiškas gėrybes, matant jose Tavo dosnumo žymes.

APIE ANTRĄJĄ KRISTAUS PAGUNDĄ TYRUOSE

Pirmasis gavėnios sekmadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime Kristų šėtono nuneštą ant bažnyčios viršaus šventame mieste ir girdintį jo pasiūlymą: „Jei tu Dievo Sūnus, pulk žemyn; nes parašyta: Jis savo angelams paliepė apie tave ir jie neš tave ant rankų, kad kartais neužsigautumei sau kojos į akmenį.“ Klausykime, ką atsako Kristus į gundytojo siūlymą: „Taip pat parašyta: Negundysi Viešpaties, savo Dievo,“ Mato 4, 6-7.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suprastume vedamąją pagundos mintį, o supratę, pajėgtume apsiginti nuo jos, jei kada šėtonas užsimanys ir mus panašiai gundyti.

MĄSTYMAS

1. ANTROSIOS PAGUNDOS VEDAMOJI MINTIS

Pralaimėjęs pirmosios pagundos žygį, šėtonas nesitraukia nuo Kristaus, bet bando jį gundyti toliau, veikdamas į kitą žmogaus silpnybę, būtent: ženklų ir nepaprastų dalykų troškimą. Ima Kristų ir neša jį ant bažnyčios viršaus ir gundo, sakydamas: *“Jei tu Dievo Sūnus, pulk žemyn, nes parašyta: Jis savo angelams paliepė apie tave, ir jie neš tave ant rankų, kad kartais neužsigautumei sau kojos į akmenį”*, Mato 4, 7.

Tyruose buvo daug aukštų kalnų. Todėl, jeigu šėtonas būtų norėjęs išbandyti Kristaus galybę vien dėl savo asmeniško įsitikrinimo, būtų galėjęs nunešti jį ant kalno ir pasiūlyti pulti žemyn, kaip kad padarė trečioje pagundoje, kurioje, norėdamas parodyti šio pasaulio karalystes, kurios buvo jo valdžioje, nunešė Kristų ant aukšto kalno.

Čia šėtonas eina prie to paties tikslo, prie kurio ėjo pirmoje pagundoje: jis nori atiduoti Kristui žmonių vadovybę, nes mato, jog žmonės jo laukia ir būtinai eis paskui jį, o pragaras gali nepajėgti sustabdyti to ėjimo, todėl apsimeta Kristaus pagelbininku ir nori neva jam padėti gauti žmonėse pasitikėjimą, gauti jų pripažinimą. Tačiau tuo veidmainingu patarnavimu nori apgauti Kristų, nori, kad Kristus, siekdamas valdžios ant žmonių ir traukdamas juos prie savęs, panaudotų jų akių pageidavimą, kad padarytų kokį nepaprastą darbą, kuris nustebintų minią, patenkintų jų silpnybę, ir kad tuo nuvestų tą minią prie dar didesnio dvasiško skurdo, negu kad pirmiau buvo.

Eidamas prie savo tikslo, šėtonas neneša Kristaus ant kalno ir nesiūlo pulti žemyn iš čia, nes čia nėra žmonių, niekas negalės matyti to ženklo ir stebėtis juo. Jis neša Kristų ant bažnyčios viršaus šventame mieste, kur minių minios lanko šventą vietą. Jos tad, pamačiusios Kristų nusileidžiantį iš aukštai, tarsi iš debesų, bus sužavėtos jo galybe, išrinks jį karalium ir pasiduos jo vadovybei. Todėl iš čia, o ne iš kitur, siūlo šėtonas Kristui pulti žemyn, remdamas savo veidmainingą pasiūlymą šv. Rašto žodžiais: *"Jis savo angelams paliepė apie tave, ir jie neš tave ant rankų, kad kartais neužsigautumei savo kojos į akmenis"*, Mato 4, 7.

Didelė yra žmogaus silpnybė norėti patenkinti savo akis nepaprastais ir įspūdingais dalykais. Ji yra lygaus didumo su ta, kurią šėtonas panaudojo Kristaus gundymui pirmą kartą su duonos ieškojimo silpnybe. Nes kas žavi akis tuo, kas joms patinka, prieina prie didžiausio dorinio nupuolimo, prie to paties Dievo karalystės ir jos teisingumo užmiršimo, prie kurio prieinama pastačius duonos reikalą pirmoje vietoje.

Akys yra tobuliausias pojutis. Akimis mes pagauname daugiausia įvairių daiktų: giliausi įspūdžiai į mūsų sielą plaukia per akis. Todėl akių pageidimo vardu vadiname pirmiausia visokį žinojimą, nesveiką domėjimąsi, o paskui vis-

ką, kas sudaro ne vien akims džiaugsmo, bet ir vaizduotei, iš kurios kyla šios žemės gėrybių troškimai.

Tas pirmos rūšies akių pageidavimas sukelia žmoguje karštą norą viską pamatyti, išgirsti, sužinoti, dažniausiai negerus, nereikalingus blogus daiktus. Todėl teatrų ir judamų paveikslų rengėjai nesirūpina atvaizduoti geros žmonių gyvenimo pusės, bet visa, kas bloga, nešvaru, purvina, nes toki reginiai labiausiai traukia žmonių akį, tokios vietos labiausia yra lankomos.

Nesveikas akių pageidavimas liepia kastis kitų žmonių gyvenime, jų dabartyje ir praeityje ne tam, kad pasimokintume, kas gera, bet tam, kad patenkinus savo vaizduotę įvairiais įspūdžiais. Tas nesveikas domėjimasis verčia kištis į kitų reikalus, į kitų sąžinę, skaityti jų laiškus, klausytis prie durų, žodžiu, užsiiminėti visai jiems nepriklausančiais dalykais.

Tas pats nesveikas domėjimasis norėtų sužinoti paslaptis, kurios yra žinomos vienam Dievui. Iš to šaltinio plaukia spiritizmas, kabalos, burtai, prietarai, žavėjimai, žadėjimai ir kitos panašios kvailybės.

Akių pageidavimas veda ir prie žemiškų gėrybių troškimo, nes, turėdamas žemiškų gėrybių, gali ir akims suteikti to, ko jos trokšta; todėl akių pageidavimas eina išvien su kūno pageidavimu.

Suglaudę į krūvą visas žmonių nuodėmes, kurias jie papildo pataikaudami akims, gausime tokią jų daugybę, jog nebūsime nustebę, jeigu sužinosime, kad šv. Jonas apaštalas priskaito akių pageidimą prie vieno iš trijų svarbiausių, kurie gadina pasaulį ir daro jį biaurų Dievo akims. *"Visa kas yra pasaulyje,* sako numylėtasai Kristaus apaštalas, *yra kūno pageidimas, akių pageidimas ir gyvenimo puikybė",* I Jono 2, 16.

Nebūsime nustebę, kad ir šėtonas griebėsi tos žmonių silpnybės ir ją panaudojo Kristaus gundyme, nes, jeigu Kristus būtų paklausęs šėtono pasiūlymo, dar labiau būtų su-

kurstęs akių pageidimą, ir tuo būtų užtrynęs Dievo karalystės troškimą žmonių sielose. Ženklų reikalavimas plaukia iš akių pageidimo, todėl kas jų reikalauja, reikalauja ne dėl gilesnio Dievo pažinimo, o tik dėl savo silpnybės patenkinimo.

Kristus visu savo gyvenimu užtektinai davė ženklų, iš kurių galima buvo aiškiausiai pažinti jo dievišką kilmę ir pasiuntinybę. Bet žydai jais nepasitenkino ir reikalavo vis daugiau ir tokių, kurie patenkintų jų geidulius. Dėl to Išganytojas vadino ženklų reikalautojus bloga ir paleistuvinga karta: *"Pikta ir svetimoteriaujanti karta ieško ženklo"*, Mato 16, 4. Todėl jis įdeda į Abraomo lūpas žodžius, kuriais anas atsisako pasiųsti Lozorių ant žemės su įspėjimu, kad likusieji turtuolio broliai darytų atgailą ir taisytų savo gyvenimą: *"Jei jie neklauso Mozės ir pranašų, jie netikės, jei ir iš numirusiųjų kas atsikeltų"*, Luko 16, 31.

Kaip teisingi yra tie žodžiai, parodė Kristaus prisikėlimas iš numirusių, nes, nepaisant to didžiausio ženklo, žydai neįtikėjo į Kristų.

2. KRISTAUS ATSAKYMAS

"Parašyta: Negundysi Viešpaties , savo Dievo", atsako Išganytojas į šėtono pasiūlymą pulti žemyn nuo bažnyčios viršaus.

Gundyti Dievą, reiškia atmesti jo nustatytą tvarką gamtoje ir žmonių gyvenime, nesitaikinti prie jos, bet reikalauti, kad Dievas ją pakeistų dėl žmogaus noro.

Beprotiškai žmogus elgsis tada, kada savo protu neseks nustatytos gamtoje Dievo tvarkos, nesilaikys tų įstatymų, kuriais remiasi viso pasaulio tvarka ir vienybė, bet reikalaus, kad Dievas padarytų jam išimtį iš bendrų viso pasaulio dėsnių.

Čia mes susiduriame su sunkumu sutaikinti mūsų darbštumą ir rūpestingumą su pasitikėjimu, kurį privalome reikšti Dievui, nes nejučiomis nukrypstame arba į vieną,

arba į kitą pusę. Jeigu esame darbštūs ir rūpestingi, pamaži prieiname prie pasitikėjimo vien savo jėgomis, savo gabumais, ir savo sumanumu; jeigu gi norime išsilaikyti pasitikėjime Dievu, apsileidžiame darbštume ir rūpestingume ir pradedame Dievą gundyti, norėdami, kad Dievas padarytų viską už mus, o mums nereikėtų nė pirštą pajudinti.

Kad sutaikius tuodu kraštutinumu, kad išvengus sunkenybės, reikia atsiminti, jog mes privalome pirmiausia pildyti Dievo valią. O Dievo valia yra, kad mes dirbtume ir rūpintumės, nes jis yra mums davęs darbo įrankius, protą, valią, jausmus, akis, rankas ir kojas, ir yra davęs įsakymą, kad savo veido prakaite valgytume duoną. Jeigu kas nesinaudoja Dievo duotais įrankiais, bet juos laiko uždaręs spintoje, kad jie rūdytų ir gestų, tas nusižengia prieš Dievo valią, tas gundo Dievą, nors ir sako, jog jis tai daręs iš didelio pasitikėjimo Dievu.

Kita vėl vertus, kas dirba ir rūpinasi, privalo žinoti, jog neužtenka jo darbo ir rūpestingumo, kad pasiektų tuos tikslus ir tas gėrybes, kurių trokšta. Reikia, kad Dievas ateitų ir panaudotų jo darbštumą, kaip kad mūrininkai panaudoją darbą tų, kurie plytas neša. Ne dovanai juk psalmininkas mus įspėja, sakydamas: *"Jei Viešpats nestatys namų, veltui darbuojasi tie, kurie juos stato"*, Ps. 126, 1.

Dirbkime tad ir rūpinkimės, neškime plytas, o ką pastatys iš tų plytų Dievo išmintis ir jo apveizda, palikime jam, pasitikėkime jo, o ne savo išmintimi, nes jis geriau mokės sunaudoti mūsų darbus mūsų naudai, negu mes patys.

Šėtonas, gundydamas Kristų, norėjo pasėti į jo ir jo pasekėjų širdis klaidingą pasitikėjimą Dievu, tokį būtent, kuris veda prie apsileidimo darbštume ir rūpestingume ir sukliudo Dievo karalystės ant žemės plitimą.

Atmesdamas pagundą, Kristus uždėjo ant mūsų, jo pasekėjų, pareigą platinti Dievo karalystę savo ir kitų sielose pasišventimu iki kraujo praliejimo, darbštumu iki pasku-

tinio nuovargio, ir uždraudė primesti visą darbą Dievui, o patiems laukti vaisių be jokio darbo.

Dėkokime mūsų Išganytojui už tą pamokymą, žiūrėkime, koks buvo mūsų elgesys ligi šiol ir taisykime, kas yra taisytina.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, prisiminę Tavo Sūnaus antrąją pagundą, kurioje išganymo priešas siūlo jam pulti žemyn nuo bažnyčios viršaus žmonių akivaizdoje, pastebime didelį gundytojo žodžių panašumą į pakvaišusios minios šauksmą, kad Tavo Sūnus nužengtų nuo kryžiaus, tuomet jam įtikėsią. Giminingi yra tie pasiūlymai, nes jųdviejų tikslas yra vienas, būtent: priversti Tavo Sūnų, kad padarytų ženklą, kuriuo parodytų savo galybę, nustebintų minią, patenkintų jos ženklų troškimą.

Tačiau, Viešpatie, Tavo Sūnus gerai žinojo, o per jį ir mes šiandien žinome, jog ženklai nieko negelbsti ten, kur širdis yra pagedusi. Ji reikalauja ženklų, bet nei vienu nepasitenkina, nei vienam netiki, nes nenori pamesti savo pagedimo. Juk Tu, Viešpatie, daug esi padaręs ženklų, išvesdamas žydus iš Egipto žemės. Dar daugiau esi padaręs, vesdamas juos į žadėtąją žemę, o vis gi jie greit užmiršdavo tuos ženklus, pamesdavo Tavo tarnybą, arba reikalavo naujų ženklų. Ateina pagaliau Tavo Sūnus vaduoti žmoniją iš nuodėmingos vergijos. Tie, kurie turėjo nekaltą širdį, pažino ir priėmė jį be ženklų, kaip štai Simeonas senelis, Ona pranašė, šv. Jonas Krikštytojas ir kiti. Tie gi, kurių širdys buvo paskendę purvuose, paleistuvystėse, nepajėgė jo pažinti ir didžiausių ženklų akivaizdoje, nes širdies užkietėjimas temdė jų protą. Dėl to Tavo Sūnus ir įdėjo į Abraomo lūpas paaiškinimą, kodėl Tu, Viešpatie, neleidi, kad kas ateitų iš kapų ir praneštų apie pragaro buvimą: *"Jei jie neklauso Mozės ir pranašų, jie netikės, jei ir iš numirusiųjų kas atsikeltų"*, Luko 16, 31.

Suteik, Viešpatie, mums malonės, kad pažintume Tavo Sūnų ir be ženklų, nes tik pagedusi ir paleistuvinga karta

ieško ženklų, o mes nenorime būti į ją panašiais, nenorime gaišinti brangaus laiko ženklų tyrinėjimui, kad paskui nepritrūktų mums jo gyvenimui pataisyti, nes šėtonas kaip tik troško nukreipti žmonių mintis į ženklus, kad juos sulaikytų nuo doro gyvenimo kelių.

Pasižadame, Viešpatie, marinti savo smalsumą ir kreipti ypatingą dėmesį į švento gyvenimo pavyzdžių ieškojimą.

APIE TREČIĄJĄ KRISTAUS PAGUNDĄ

Pirmoji gavėnios savaitė
Pirmadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime aukštą kalną, ant kurio šėtonas nunešė mūsų Išganytoją, kad dar kartą pamėgintų jį suklaidinti ir atitraukti nuo žmonių išganymo. Nuo to kalno matosi visos pasaulio karalystės, paskendusios šėtono vergijoje. Šėtonas sutinka jas atiduoti mūsų Išganytojui, jeigu jis, puolęs kniūbsčias, pagarbinsiąs šėtoną: „Aš tau duosiu visą šitą valdžią ir jų garbę, nes tai man atiduota, ir aš tai duodu, kam noriu. Taigi, jei tu kniūbsčias pagarbinsi mane, visa bus tavo." Atsako jam Išganytojas: Parašyta: Viešpatį, savo Dievą tegarbinsi ir jam vienam tarnausi," Luko 4, 6-8.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suprastume vedamąją pagundos mintį, kad niekad neiimtume jokios valdžios ir jokios garbės iš šėtono.

MĄSTYMAS

1. TREČIOSIOS PAGUNDOS VEDAMOJI MINTIS

Yra trys svarbiausi nupuolusio žmogaus geidimai, kurie naikina visą žmoniją ir laiko ją šėtono vergijoje, tai būtent: kūno pageidavimas, akių pageidavimas ir gyvenimo

puikybė. Kas juos pajėgs nugalėti, tas sunaikins šėtono karalystę savyje, tas išsivaduos iš jo vergijos. Kas gi padės kitiems laimėti tokią pergalę, tas bus jų gelbėtojas ir išganytojas, laisvės grąžintojas.

Iki Kristaus neatsirado nė vienas, kuris būtų galėjęs atlikti išvadavimo darbą, nes visi buvo šėtono vergijoje, visi turėjo gimtąją nuodėmę. Toji garbė tenka vienam Kristui, nes jis, būdamas be nuodėmės, dar daugiau, — būdamas įsikūnijęs Dievas, suvaldė šėtoną ir paėmė į nelaisvę pačią vergiją.

Gundymo metu šėtonas buvo pilnoje savo galybėje, niekas dar nebuvo jos pajudinęs, todėl drąsiai savinosi pasaulį, kaip kad vagis savinasi pavogtą daiktą ir sakė Kristui, rodydamas savo nuosavybę: *"Tai man atiduota, ir aš tai duodu, kam noriu"*, Luko 4, 6.

Kadangi tuo trejopu geidimu šėtonas laikė savo vergijoje visą pasaulį, o neatsirado iki šiol nė vieno, kuris jam pasipriešintų, todėl, stodamas į kovą su Kristum, pavartojo tą, o ne kitą ginklą.

Pirmoje pagundoje pavartojo pirmąjį pageidimą, būtent kūno, siūlydamas duoną, o su duona ir visas kitas kūniškas gėrybes. Nieko nelaimėjęs, siūlo akių geidimą, siūlo, kad Kristus siektų valdžios, kurstydamas žmonių silpnybes ir joms pataikaudamas. Pralaimėjęs ir šį kartą, griebiasi paskutinio ginklo, būtent: gyvenimo puikybės. Siūlo imti valdžią iš šėtono rankų, atiduodant jam garbę.

Ką tai reiškia eiti prie valdžios, atiduodant šėtonui garbę? Tai reiškia eiti tuo keliu, kuriuo šėtonas ėjo, būtent apgaulės ir užgrobimo keliu, nepaisant Dievo įsakymų, nė žmonių tikros gerovės, prie kurios kiekviena valdžia turėtų žmones vesti.

Niekas negali pats pasiimti valdžios, bet turi ją gauti iš aukščiau. Todėl, kas ją ima smurtu, revoliucijomis, apgaule, suktybėmis, kraujo praliejimu, tas atiduoda garbę šėtonui, to valdžia yra neteisėta, kaip kad šėtono valdžia

buvo neteisėta, nes buvo gauta melu ir apgaule. Kadangi šėtono valdžia nenešė žmonėms nieko gero, o tik skurdą ir vargą, nieko gero neneša ir kiekviena kita, kuri atsiranda šėtono valdžios pavyzdžiu.

Kad supratus neteisėtos valdžios pragaištingumą, pagvildenkime giliau, kas yra valdžia ir koks jos tikslas.

Valdyti ką nors, reiškia kreipti jį prie tokių darbų, iš kurių plaukia nauda arba pačiam valdytojui, arba valdomajam. Ūkininkas, pav., valdo žemę, ją aria, tręšia, sėja, žodžiu, taip tvarko, kad iš jos būtų nauda ūkininkui, o ne laukui. Panašiai yra valdomi gyvuliai, padarai, mašinos ir kiti įrankiai, kuriais žmogus gamina sau maistą, pastogę ir drabužį, — jie tarnauja žmogui, o žmogus juos valdo savo naudai.

Jeigu gi daiktas yra valdomas tuo tikslu, kad pats daiktas turėtų naudos, o ne valdytojas, tuomet daiktas nepriklauso valdytojui, bet kam kitam, kuris yra aukštesnis už valdytoją ir yra valdytoją įgaliojęs padaryti tą geradarybę anam. Kadangi šiame atsitikime nauda iš valdymo plaukia pačiam daiktui, kuris yra valdomas, o ne valdytojui, valdymas telieka patarnavimu.

Tokiu daiktu, kuris yra reikalingas šios rūšies valdymo, yra žmogus, nes jį laukia amžinybė, prie kurios jis turi rengtis kitų žmonių padedamas, nes paliktas pats sau vienas, jis negali nei žinoti apie tą amžinybę, nei tinkamai prie jos prisirengti.

Dievas, kuris yra visos žmonijos malonus Tėvas, uždėjo pareigą, kad tie, kurie valdo žmones, valdytų juos žmonių, o ne savo naudai. Kitaip sakant, kad suprastų savo valdymą kaip tarnavimą, o ne viešpatavimą. Štai kodėl mūsų Išganytojas, kuriam yra duota visa valdžia danguje ir ant žemės, sako, jog atėjęs *"ne kad jam tarnautų, bet pats tarnauti"*, Mato 20, 28. Panašiai daryti mokino ir apaštalus: *"Jūs žinote, kad pagonių kunigaikščiai viešpatauja jiems, ir kurie didesni, valdžią jiems turi. Ne taip bus tarp jūsų; bet kas tik*

tarp jūsų nori būti didesnis, tebūnie jūsų tarnas", Mato 20, 26. Dėl to ir šv. Tėvas, Kristaus vietininkas, eidamas jo pavyzdžiu ir pamokinimu, pasivadino *"Dievo tarnų Tarnu"*.

Taip tad reikia suprasti valdžią ir žmonių valdymą. Valdytojai turi rūpintis, kad būtų gera pavaldiniams, o ne valdytojams, nes taip yra įsakyta Dievo, taip Kristus mokė savo žodžiu ir pavyzdžiu.

Bet ne taip suprato valdžią ir jos uždavinius šėtonas ir jo pasekėjai. Gavę ją ne iš Dievo, o smurto keliu, jie rūpinasi, kad būtų gera jiems, o ne pavaldiniams; todėl kankina savo pavaldinius, atima jiems jų gėrybes, o dažnai net gyvybę, žodžiu, elgiasi kaip su tikrais vergais.

Didžiausią savo gėrybę šėtonas mato tame, kad atkeršijus Dievui už savo pražūtį. Dėl to, užgrobęs valdžią, jis verčia griauti Dievo karalystę ant žemės, piktžodžiauti ir niekinti Dievo vardą, o pačius žmones, kaip Dievo vaikelius ir Dievo nuosavybę su pragarišku džiaugsmu stumia į paskutinį vargą ir skurdą. Taip daro ne tik šėtonas, bet ir jo pasekėjai, visokio plauko revoliucionieriai, kurie šėtono kurstomi revoliucijos metu išlieja žmonių kraujo jūras ir savo didžiausią neapykantą visuomet nukreipia prieš Dievą ir Bažnyčią.

Prie tokios tai valdžios šėtonas gundė mūsų Išganytoją.

2. KRISTAUS ATSAKYMAS

"Eik šalin, šėtone! nes parašyta: Viešpatį, savo Dievą, tegarbinsi ir jam vienam tetarnausi", Mato 4, 10. Taip atsako Išganytojas gundytojui, varydamas jį šalin nuo savęs ir atmesdamas biaurų pasiūlymą.

Šėtonas, pajutęs tų žodžių galybę, atsitraukė nuo Kristaus ir daugiau neišdrįso artintis prie jo ir jo gundyti. Jį apėmė neapsakoma Jėzaus vardo baimė, bet ir didesnė neapykanta. Negalėdamas suklaidinti jo asmens, pasiryžo trukdyti jo darbus, kurstydamas prieš jį žydus ir puldamas apaštalus ir kitus jo pasekėjus bei šalininkus.

Savo kurstymais šėtonas pasiekė to, kad Kristus buvo prikaltas prie kryžiaus, o apaštalai buvo išsklaidyti po visą pasaulį. Tačiau tas regimas šėtono pasisekimas nė kiek nepakenkė Dievo karalystei, nesustabdė Kristaus darbo, nes savo mirtimi ant kryžiaus Kristus atpirko visą pasaulį ir sugriovė šėtono karalystės galybę. Išsklaidyti apaštalai išnešiojo evangeliją po visus kraštus ir patraukė prie Kristaus milijonus žmonių.

Kova tęsiasi ir toliau ir tęsis iki pasaulio pabaigos, bet pragaro vartai nepergalės Kristaus ir jo pradėtojo darbo, nepergalės Bažnyčios, kurią jis įsteigė žmonių išganymui.

Šiandien šėtonas stengiasi įtraukti į tą kovą visas pasaulio valstybes, visokias bedieviškas organizacijas ir kultūras, kurios, eidamos šėtono pavyzdžiu, valdo žmones ne žmonių naudai, bet šėtono naudai, ir tuo stumia visą žmoniją į didžiausį kūno ir dvasios skurdą ir vargą.

Kad pasaulis kartą suprastų Kristaus atsakymą šėtonui, jog pirmiausia reikia Dievą garbinti ir jam vienam tarnauti, tuomet išnyktų tie visi vargai ir bėdos, kuriomis dejuoja visas pasaulis; tuomet valdžios nustotų būti pagoniškomis, nustotų ieškojusios vien savo naudos ir daugiau pasirūpintų žmonių gerove, kaip kad reikalauja Dievas.

Dėkokime mūsų Išganytojui už tą pamokinimą ir prašykime, kad mes jo niekad neužmirštume, ar būdami valdžioje ar kokioje viršininkystėje, kad rūpintumės visokiariopa kitų, o ne savo nauda.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, mes esame reikalingi valdymo, reikalingi pagalbos, kad galėtume gyventi ramybėje, dirbti sutartinai ir bendromis jėgomis aprūpinti savo dvasios ir kūno reikalus. Kadangi Tu, Viešpatie, esi tas rūpestingas Tėvas, kuris maitini savo šeimą, kuris rėdai laukų lelijas, lesini dangaus sparnuočius, todėl kiekviena tikra ir teisėta valdžia eina iš Tavęs, ji yra Tavo meilingas apveizdos įrankis, jos tikslas yra daryti visiems gera, vesti visus prie Tavęs, kad Tavyje, o ne kur kitur, rastų savo tobulybę

ir laimę, nes Tu vienas esi visokios gėrybės šaltinis. Bet, kada pasidarė mums ankšta Tavo namuose, kada užsimanėme paragauti svetimų kraštų gėrybių, Tu nevaržei mūsų laisvės, kaip kad nevaržė gerasis tėvas savo sūnaus palaidūno, bet leidai, didesniam mūsų pamokinimui, pagyventi toje valdžioje, kurią mes pasirinkome, atsitraukdami nuo Tavęs. Toji valdžia buvo ne kas kita kaip šėtono vergija, kurioje šėtonas užvaldė mūsų protą, mūsų valią ir jausmus, visus mūsų sąnarius ir panaudojo juos Tavo karalystės griovimui, Tavo vardo niekinimui, kad atkeršijus Tau už savo pražūtį, o mus, Tavo vaikelius, kad paskandinus didžiausiame kūno ir dvasios skurde. Kada išmušė Tavo pasigailėjimo valanda, Tu atsiuntei savo Sūnų, kad mus išvaduotų iš šėtono vergijos ir sugrąžintų mums Tavo vaikelių teises. Tačiau šėtonas, nenorėdamas geruoju atiduoti savo vergų, ryžosi suklaidinti net Tavo Sūnų ir jį padaryti savo vergu. Nunešęs ant aukšto kalno, rodė jam visas pasaulio karalystes ir jų garbę ir žadėjo padaryti jį viso pasaulio valdovu, jeigu jis tik pagerbs šėtoną ir prisipažins jo tarnu ir vergu, nes tik vergai, parpuolę kniūbsti garbina savo valdovus.

Dėkojame Tau, Viešpatie, kad atsiuntei taip galingą kovotoją už mūsų laisvę, kuris niekais pavertė ir šią trečiąją šėtono gudrybę, išplėšė mus iš jo vergijos ir sugrąžino į Tavo, mūsų meilingojo Tėvo namus. Tačiau, Viešpatie, šėtonas dar laiko daugelį savo vergijoje, ir mus bando atgauti atgal, siūlydamas valdžią ir išaukštinimą, jeigu mes, puolę, jį pagarbinsime. Suteik tad mums malonės, kad niekad neimtume iš šėtono rankų jokios valdžios ir garbės, kad sutraukytume jo užstatytus tinklus, kaip kad Tavo Sūnus sutraukė.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, melstis už tuos, kurie yra gundomi tąja trečiąja Tavo Sūnaus pagunda, melstis už visas tikras ir teisingas valdžias, kurios tarnauja Tau, o ne šėtonui.

KAIP ŠĖTONAS GUNDO ŽMONES

Pirmoji gavėnios savaitė
Antradienis

1. ĮŽANGA. Imkime į širdį ir pagalvokime apie šv. Petro apaštalo įspėjimą, jog šėtonas nesiliauja mus gundęs: „Broliai, būkite blaivūs ir budėkite, nes jūsų priešininkas velnias aplink eina, kaip kriokiąs liūtas, ieškodamas, ką prarytų; jam priešinkitės tvirti tikėjimu," I Petro, 5, 8-9.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad niekad nebūtume šėtono suklaidinti, kad laiku pastebėtume jo pinkles ir kad išvengtume jų, laikydamies tikėjimo tiesų.

MĄSTYMAS

1. KODĖL ŠĖTONAS GUNDO

Šėtonas, nupuolęs angelas, nekenčia Dievo visa savo esme, visu savo protu ir valia, visomis savo jėgomis, priešingai šventiesiems, kurie, pildydami Dievo valią ir regėdami jo veidą danguje, myli jį visa savo širdimi, visomis savo mintimis, visomis savo jėgomis.

Didelė ir gili neapykanta veda visuomet prie kerštо ir sukelia kerštingoje širdyje neapsakomą pasitenkinimą bei saldumą, jeigu pasiseka nors kiek įskaudinti savo priešui. Jeigu nepasiseka pasiekti jo asmens, tai išlieja savo neapykantą ant jo vardo, teršdamas ir šmeiždamas jį visur, ant jo nuosavybės, gadindamas ir naikindamas ją, ant jo namiškių, laikydamas juos savo priešais. Net radęs jo paveikslą, mina ir drasko, įsivaizduodamas, kad jis taip mindžioja savo priešininką.

Koki jausmai drasko keršintojo širdį, rasime 108 psalmėje: *"Pastatyk ant jo nusidėjėlį, ir testovi velnias jo dešinėje. Kuomet jis teisiamas, teišeina pasmerktas, ir jo malda tebūna nusidėjimu. Tebūna maža jo dienų, ir tegul kitas gauna jo pareigas. Tebūna jo vaikai našlaičiai ir jo pati našlė. Teklaidžioja jo vaikai be vietos ir teelgetauja, ir tebūna išmesti iš savo gyvenimų. Tegul skolintojas iškrečia visą jo lobį ir teišplėšia svetimieji jo uždarbį. Tegul jam nebūna padėjėjo ir tenebūna, kas pasigailėtų o našlaičių. Tepražūna jo armija ir tebūna išnaikintas jo vardas pirmoje kartoje. Tebūna atsiminta Viešpaties akivaizdoje jo tėvų kaltybė ir tenebūna išdildyta jo motinos nuodėmė. Tegul jos būna nuolat prieš Viešpatį, ir tepražūna nuo žemės jų atsiminimas"*, Ps. 108, 6—15.

Prisiklausę žmonių ginčų ir barnių, rasime jų kalboje ir šiandien panašių linkėjimų, nes kerštinga širdis visur ir visada nešioja tuos pačius jausmus, kuriuos nešioja ir šėtonas Dievui.

Kerštо jausmas nepasilieka vien keršintojo viduje, bet veržiasi virsti darbu. Todėl ir šėtonas nepasitenkina vien Dievo neapykanta, bet panaudoja visus savo gabumus, visą savo galybę, kad galėtų pakenkti Dievui, kad galėtų jam atkeršinti už savo pražūtį. Bet kadangi šėtonas negali pasiekti Dievo asmens, todėl jis elgiasi taip, kaip kad elgiasi revoliucininkai ir visokio plauko maištininkai. Jie neapkenčia karalių ir norėtų juos nužudyti, bet karalių rūmai yra apstatyti ginkluotomis sargybomis, todėl, negalėdami ten įeiti ir pasiekti karalių, jie bando išlieti savo neapykantą ant jų paveikslų. Kur suradę, juos drasko ir mina po kojų, bado akis, norėdami sukelti savyje apgaulingą jausmą ir pasidžiaugti nors tiek, lyg tai darytų pačiam karaliui.

Žmogus yra Dievo paveikslas. Todėl šėtonas, nekęsdamas Dievo, nekenčia ir žmogaus. Juo šventesnis yra žmogus, juo gražesnį turi savyje Dievo paveikslą, juo didesnę sukelia šėtono neapykantą, juo smarkiau būna gundomas.

Kitas jausmas, kuris kankina šėtoną, — tai pavydas. Jis yra praradęs savo amžiną laimę ir niekad jos negalės atgauti, o čia mato, kaip žmogus, žemės kirminas, dulkė ir purvas, kurio galybė, palyginus su šėtono galybe, reiškia ne daugiau kaip dulkės prieš vėją, tas tad žmogus siekia tos laimės ir ją lengvai pasiekia su Dievo pagalba, užima tą vietą danguje, kurią ir šėtonas galėjo užimti, jei būtų išsilaikęs gerume. Tas jausmas šėtoną pripildo nauja žmogaus neapykanta, kuri jį verčia gundyti ir daryti viską, ką jis tik gali, kad žmogų sulaikytų nuo amžinosios laimės. Tad nenuostabu, jeigu šėtonas suka apie kiekvieną žmogų, anot šv. Petro, kaip liūtas kriokiąs, tykodamas jį praryti.

2. KAIP ŠĖTONAS GUNDO?

Šėtonas labai gerai žino kiekvieno žmogaus silpnybes, todėl prie jų taikosi ir išnaudoja jas savo tikslams.

Jeigu žmogus yra jau pastatęs koją ant pagedimo kelio, tokį šėtonas stumia kas kart į didesnį pagedimą, nes jis nepasitenkina viena kokia žmogaus nuodėme; jis trokšta, kad jų būtų begalinis skaičius, nes jo neapykanta, kurią jis turi Dievui ir žmogui, yra didesnė, negu visos žmonių nuodėmės. O kerštinga širdis nurimsta tik tada, kada padaro skriaudą lygią savo jausmams.

Jeigu žmogus yra šventas, jeigu nepasiduoda šėtono kurstymams, tuomet šėtonas apsimeta jo geradariu, siūlosi padėti jam eiti prie šventumo, tačiau paslepia kokią mažą aplinkybę, kurios žmogus nepamato, o kuri tolesniame kelyje pagadina visą šventumą. Taip norėjo padaryti ir su Kristum, apsimetęs jo geradariu ir pagalbininku, o ne gundytoju.

Toks gundymo būdas yra labai pavojingas ir daugeliui žmonių yra sutrukdęs šventumą, atitraukęs nuo Bažnyčios ir tikėjimo. Nenuostabu tad, kad psalmininkas meldžiasi, prašydamas, kad Viešpats apsaugotų jį nuo vidudienio vel-

nio, reiškia nuo tokio, kuris apsimeta šviesos angelu, nes vidudieny daugiausia yra šviesos (Ps. 90, 6).

Bailios ir jautrios sąžinės žmones šėtonas baugina nuodėmių didumu, jų skaitlingumu, negalėjimu jų išvengti, o iš kitos pusės begaliniu Dievo teisingumu, kuris be atgailos nedovanoja nė mažiausios nuodėmės. O visa tai daro norėdamas įstumti žmogų į neviltį, kad sustabdytų jo gyvenime visokį išganingą darbą.

Drąsesnius ir nebailios sąžinės žmones šėtonas gundo įrodinėdamas, jog nuodėmė yra mažmožis, jog paragavus uždraustų vaisių, galima vėl sugrįžti į gerą kelią, kaip kad atsitinka su daugeliu kitų nusidėjėlių, kurie yra pagarsėję savo nusidėjimais ir nėra praradę savo gero vardo žmonėse. Bet kada nelaimingas žmogus paklauso įkalbinėjimo ir papildo nuodėmę, tuomet šėtonas atverčia kitą lapą, pradeda įrodinėti, jog sugrįžimas yra jau negalimas, Dievas esąs amžinai užsirūstinęs, todėl nėsą atleidimo. Tokiu keliu vedė apaštalą Judą ir visus kitus, kurie eina jo pėdomis.

Sunku būtų išvardinti visus gundymo būdus, kuriuos šėtonas vartoja žmonių klaidinimui ir Dievo karalystės griovimui. Jis panaudoja ne tik žmonių silpnybes, laiko ir vietos aplinkybes, bet ir mokslus, naujausius išradimus, viešąsias laimes ir nelaimes, kad išnaikintų tikėjimą, pakirstų pasitikėjimą Dievu ir visus įstumtų į prapultį.

3. KAIP REIKIA NUO ŠĖTONO GINTIS?

Jeigu mes būtume palikti vieni, be ypatingos Dievo globos ir apsaugos, šėtonas labai lengvai suvedžiotų ir prapuldytų visus žmones. Turėdamas protą daug aukštesniame laipsny, negu žmogus, jis žino daug daugiau už žmogų, toliau mato už jį, todėl suvedžioti ir apgauti žmogų imtų jam mažiau laiko ir darbo, negu suaugusiam ir mokytam apgauti nemokytą, arba mažą vaikelį. Visa mūsų laimė, kad mes esame apstatyti meilinga dangiškojo Tėvo globa, kuris ne-

leidžia, kad kas būtų gundomas daugiau, negu jis pakelia. Tą tiesą mums praneša šv. Povilas, sakydamas: *"Jūsų nebuvo užpuolusi pagunda, perviršijanti žmogaus jėgas. Dievas yra ištikimas; jis neleis jūsų gundyti virš jūsų jėgų, bet dar padarys tokią išeitį iš pagundos, kad galėtumėte ją pakelti"*, I Kor. 10,13.

Nors Dievas yra mus apstatęs įvairiomis apsaugomis ir pagalba, tačiau reikalauja, kad mes irgi nesnaustume, bet budėtume ir kovotume su mūsų išganymo priešu, darydami jam didesnę gėdą ir pažeminimą, jog, būdami daug silpnesni, jį nuveikiame ir jo gudrybes paverčiame niekais.

Prie tokio budėjimo ir kovos ragina mus šv. Petras, sakydamas: *"Broliai, būkite blaivūs ir budėkite, nes jūsų priešininkas velnias aplink eina, kaip kriokiąs liūtas, ieškodamas ką prarytų; jam priešinkitės tvirti tikėjimu"*, I Petro 5, 8—9.

Svarbiausias tad mūsų ginklas yra tikėjimas ir visos priemonės, kurias jis teikia. Pirmiausia turime tikėti, jog yra šėtonas, jog jis mus gundo ir tyko mūsų pražūties. Kas atmes šią tiesą, tas labai lengvai įpuls į šėtono pinkles.

Šėtonas elgiasi priešingai, negu Dievas. Dievas nori, kad visi jį pažintų, nes negalima mylėti Dievo jo nepažįstant. Šėtonas gi nori, kad niekas apie jį nieko nežinotų, nes sunku įsivaizduoti žmogų su sveiku protu, kuris norėtų mylėti šėtoną ir eiti paskui jį, žinodamas, jog jis veda žmogų į pragarą. Dėl to šėtonas rūpinasi užtrinti žmonių mintyse savo buvimą, nes tuomet jisai pagauna daugiausia žmonių, kada žmonės mano, jog šėtono visai nėra, jog jis esąs vien vaizduotės padaras. Kadangi tikėjimas mums sako, jog šėtonas yra ir veikia, turime tuo tikėti ir saugotis.

Didžiausias šėtono kovotojas ir nugalėtojas yra mūsų Išganytojas, Viešpats Jėzus. Todėl eikime ištikimai paskui jį, o šėtonas negalės mums pakenkti. Ypatingai dažnai vartokime kryžiaus ženklą, kurio šėtonas neapsakomai bijo, dėkime jį ant savęs su tikėjimu ir dievotumu, turėkime jį savo gyvenime, pakelėse ir kapuose.

Šalia kryžiaus vartokime švęstą vandenį, kuris turi ypatingos galios prieš šėtoną ir jo pagundas, nes Bažnyčia, šventindama vandenį, prašo Dievo suteikti jam tą ypatybę, kad trauktųsi pragaro galybės iš ten, kur nukris jo lašas.

Saugokimės nuodėmių, ypatingai sąmoningų, nes nuodėmė parkviečia šėtoną į žmogaus sielą, iš kurios jis buvo išvarytas per šv. krikštą. Kada gi šėtonas sugrįžta, sugrįžta ne vienas, bet atsiveda su savim kitus septynis, kurie, dirbdami iš vien, sugeba traukti žmogų į piktą taip galingai, jog *"paskesnieji to žmogaus dalykai,* pagal mūsų Išganytojo žodžius, *darosi blogesni už pirmuosius"*, Mato 12, 45. Suprasime dabar, kodėl katalikas, atsižadėjęs savo tikėjimo, yra daug piktesnis už tuos, kurie niekad nėra buvę katalikais, nes šėtonai, gyvenantieji jame, kursto jo piktumą.

Einantieji prie šventumo tegul apsiginkluoja klusnybe ir nusižeminimu, nes šėtonas, praradęs savo šventumą neklusnumu ir puikybe, tuo pačiu keliu bando vesti ir tuos, kurie ieško šventumo. Kas apsiginkluoja tomis dorybėmis, gali visiškai nebijoti šėtono, tas pasidaro nenugalimas.

Saugokimės keiksmų, piktžodžiavimų, visokių biaurių žodžių, nes jie sutepa lūpas ir pritraukia šėtoną, sudarydami tarsi maldą prie jo.

Dar prieš Kristų su šėtonu yra kovoję angelai, todėl neužmirškime melstis prie angelų sargų, kurių globai esame pavesti, ypatingai prie Mykolo Arkangelo, kuris yra visų gerų angelų vadas prieš pragaro galybes.

Tad matome, kiek daug turime iš Dievo pagalbos ir apsaugos prieš šėtoną. Dėl to, jeigu šiandien jis kam kenkia, tai įvyksta iš jo paties kaltės, kad nesirūpino priešintis gundytojui, per daug arti jį prisileido. Šėtonas yra kaip pririštas šuo: įkanda tik tam, kuris turi neatsargumo perarti prie jo prieiti.

Dėkokime Dievui už pagalbą kovoje prieš šėtoną, žiūrėkime, kokios yra mūsų silpnybės ir iš kurios pusės šėtonas gali mus pulti.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelis yra mūsų silpnumas, o dar didesnis jis pasidaro tada, kai mes jaučiamės labai galingi. Nepažindami savo silpnumo ir jo neįvertindami, pasitikėdami savimi, nukrypdami nuo Tavęs, mes pasidarome silpnesni už mažą vaikelį, nes mažas vaikelis, jausdamas savo silpnumą, nepasitiki savim, visko bijo, o, pavojui ištikus, glaudžiasi prie motinėlės, kuri pasiryžusi jį ginti net savo gyvybę pavojun statydama. Tu, Viešpatie, daugiau esi mus numylėjęs, negu meilingiausia motinėlė, Tu esi pasiryžęs mus ginti su didesne galybe, negu visų mūsų pavojų ir visų mūsų priešų galybė, todėl niekas negali nugalėti Tavęs ir mums pakenkti. Tačiau, Viešpatie, Tu esi pasiryžęs ginti mus tik tada, kada jausdamiesi Tavo vaikeliais, ištikus pagundai ar kitam kokiam pavojui, puolame prie Tavęs ir šaukiamės Tavo pagalbos. Dėl to mūsų motina Bažnyčia deda į mūsų lūpas šiuos žodžius ir liepia dažnai juos kartoti: *"Dieve, ateik man į pagalbą; Viešpatie skubinkis man padėti"*, Ps. 69, 2. Taigi, galingi mes esame, Viešpatie, bet ne savo, o tik Tavo galybe. Galingi, kada esame Tavo prieglobstyje, kada gyvename Tavo namuose, kada sėdime ant Tavo kelių. Bet kada, jausdami savo galybę, apleidžiame Tavo namus, pasibaigia mūsų galybė, nes pasitinka mus šėtonas, kuris visa savo prigimtimi, savo protu, savo gudrumu ir prityrimu yra daug galingesnis už mus. Jis suka aplink kiekvieną iš mūsų, tykodamas praryti ir prapuldyti. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad mes nebandytume stoti į kovą su šėtonu išėję iš Tavo namų, nes tikrai būsime nugalėti. Padaryk, kad, pagundai ištikus, pultumės prie Tavęs, kad pastikėtume tikėjimo tiesomis ir jomis atremtume visus šėtono kirčius, niekais paverstume visus jo užsimojimus.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien labai dažnai kartoti tuos žodžius, kuriuos Bažnyčia deda mums į lūpas savo maldų pradžioje: "Dieve, ateik man į pagalbą; Viešpatie, skubinkis man padėti".

KAIP ŽMONĖS GUNDO VIENI KITUS

Pirmoji gavėnios savaitė
Trečiadienis

1. ĮŽANGA. Prisiminkime mūsų Išganytojo įspėjimą, jog jo sekėjams-apaštalams gresia pavojus nuo žmonių: „Saugokitės žmonių," Mato 10, 17. „Saugokitės netikrų pranašų, kurie ateina pas jus avių apdaruose, o viduje yra plėšrieji vilkai," Mato 7, 15.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad tas mūsų Išganytojo perspėjimas nepasiliktų užmirštas, kad mes mokėtume pažinti, kas yra žmonėse gera, o kas bloga, kad gera imtume, o bloga atmestume.

MĄSTYMAS

1. ŽMONĖS YRA REIKALINGI VIENAS KITO

Dievas, sutverdamas žmogų, suteikė jam labai turtingą prigimtį, tačiau turtingą ne ta prasme, kad iš karto būtų jam suteikęs visus turtus, visus mokslus, visus išradimus, kuriais jis galėtų valdyti žemesnius už save sutvėrimus, bet ta prasme, kad ieškodamas ir dirbdamas, galėtų didinti savo tobulumą, savo mokslą ir galybę ir tai be jokių ribų ir galo.

Visas tas tobulumo reikalas turi būti atliktas visos žmonijos bendromis jėgomis, o ne vieno-kito rūpesčiu bei sumanumu, kaip geležinkelis ar kitas koks didelis ir reikalaująs didelio kapitalo darbas negali būti padarytas vieno žmogaus lėšomis, nes neatsirastų nė vieno, kuris turėtų tiek kapitalo. Bet štai, žmonės jausdami tos statybos reikalą, sumeta į vieną krūvą savo skatikus ir padaro didelį kapitalą, kurio pakanka sumanytam darbui. Ne kitaip daro bitės ir skruz-

dės, statydamos savo namus; sutelkia į vieną vietą savo visas pastangas, dirba iš vien ir pasistato reikiamą buveinę, kurios negalėtų pastatyti viena sau likusi nei bitė, nei skruzdė.

Panašiai yra ir su žmogumi, kurio reikalai yra didesni, negu jo jėgos, todėl jis yra priverstas naudotis kitų patyrimu, protu ir darbu. Reikia mums, pav., duonos, perkame ją kitų augintą ir pagamintą; reikia drabužio, einame pas siuvėją ir prašome pasiūti tokį, kokio norime; reikia mokslo, einame pas kitus, kurie jo turi ir mokomės iš jų; reikia mums gilesnio Dievo pažinimo, skaitome kitų parašytas knygas, klausome jų pamokymų, žodžiu visos gėrybės, kurių mes trokštame ir kurios mus daro ar mokytesniais, ar šventesniais, ar galingesniais, mums eina iš kitų. Net karaliai nedaro išimties tai taisyklei, nes, trokšdami padidinti savo galybę, didina kariuomenės skaičių, grobia svetimus kraštus, nes didindami savo valdinių skaičių, mano padidinsią savo galybę.

Suprasime dabar, kodėl Dievas, norėdamas mums palengvinti gėrybių siekimą, surišo mus vienus su kitais įvairiais ryšiais: kilmės, giminystės, tautos, tikybos, draugystės, nes greičiau linkstame daryti gera tiems, su kuriais esame susirišę kokiu nors būdu, negu visai svetimiems; ir tiems greičiau ir daugiau, su kuriais arčiau esame susirišę: motina, pav. stengsis daryti gera greičiau savo vaikui, negu svetimam.

2. ŽMOGUS LENGVAI PASIDUODA DAUGUMOS ĮTAKAI

Matydami kiek daug gėrybių gauname iš kitų žmonių, nejučiomis pradedame žiūrėti į kitus kaip į didesnę galybę ir išmintį; pradedame skaitytis su jų pažiūromis, su jų nuomonėmis, lenkiamės prieš juos ir rūpinamės jiems įtikti, imame iš jų savo gyvenimui pavyzdį, norime gyventi, kaip jie gyvena, kad nieku nuo jų neatsiskirtume ir neužsitarnautume papeikimo.

Tuo būdu susidarė įvairūs papročiai, pažiūros, mados ir obalsiai, kurie turi nepaprastos įtakos mūsų gyvenimuí. Patenka sužinoti, jog dauguma taip galvoja, kalba, linksmínasi, rėdosi, kad tuojau ir mes pajustume norą panašiai daryti ir elgtis, tuojau ir mums pradeda atrodyti, jog toks gyvenimo būdas turi būti geriausias, nes dauguma pradeda taip gyventi. Jei dar būtų abejonių, tai baimė užsitraukti atsilikėlio, nepažangaus, tamsuolio ir nekultūringojo vardą išblaško visas abejones.

Kadangi kiekvienas žmogus yra kokios nors bendruomenės — šeimos, tautos, bažnyčios, partijos, vienuolijos ar brolijos — narys, tai tos bendruomenės idealai, siekiai, pažiūros ir obalsiai pasidaro to žmogaus idealais ir siekimais; jie sužavi žmogaus sielą, jo troškimus ir mintis ir traukia į savo pusę ir traukia taip galingai, kad žmogus nepajėgia atsispirti.

Žmogus tad, esmėje būdamas visuomeniškas gyvis, jaučia savyje labai gilų traukimą prie kitų žmonių, dėl to jam sunku ir nemiela yra likti nors trumpą laiką vienam, atsitolinant nuo žmonių, susitelkti ir tylėti; o žmonių draugijoje jaučiasi gerai ir linksmai.

Tačiau yra žmonių, kurių dvasia yra taip turtinga mintimis, turi savyje tiek daug kito pasaulio šviesos, kad paprasta minia, su kuria jiems reikia susidurti, yra labai toli nuo jų atsilikusi dvasios atžvilgiu, todėl negali padaryti įtakos į juos.

Toki galingos dvasios žmonės jaučiasi blogai žmonių draugijoje, todėl jie vengia minios, ieško nuošalumo, užsidaro vienuolynuose, arba bėga į tyrus ir tik ten jaučiasi laimingi ir patenkinti.

O tie žmonės, kurie nemėgsta nuošalumo, kurie trokšta, kad jų ausyse nuolat skambėtų pasaulio triukšmas, kurie nepakenčia tylos ir susitelkimo, yra labai silpnos ir menkos dvasios; jie yra tušti, kaip išalkusio žmogaus viduriai, todėl ieško maisto, kad galėtų kuo nors užkišti savo tuštumą. Jie

yra panašūs į senelį, kuris, jausdamas savo silpnumą, be lazdos nė žingsnio nežengia, arba į mažą vaiką, kuris, nepajėgdamas vaikščioti vienas, griebiasi suolo ir tik jo laikydamasis padaro keletą žingsnių. Į tokius žmones pasaulis daro nepaprastą įtaką, nes jie negyvena savu gyvenimu, o tik gaunamais iš pasaulio įspūdžiais.

3. PAVOJUS, KURIS GRESIA IŠ DAUGUMOS PUSĖS

Kad žmonės neturėtų gimtosios nuodėmės, kuri yra davusi pradžią visoms kitoms nuodėmėms, tuomet ir dauguma, kuriai priklauso žmogus, būtų be nuodėmės ir kiekvieną savo globoje turimą žmogų vestų į gera, o žmogus eidamas prie tobulybės turėtų milžinišką paramą daugumoje. Bet dabar, kai gimtoji nuodėmė pagadino žmonių prigimtį, tas pagedimas pasiekė ir daugumą, todėl labai dažnai būna, jog dauguma eina klaidingais keliais, turi klaidingas pažiūras ir obalsius, pragaištingus troškimus ir siekius, o, turėdama įtakos į paskirus žmones, traukia juos į piktą paskui save.

Dauguma, matydama savo jėgą, nepakenčia, kad kas nuo jos atsitrauktų, kad kas kitaip darytų ir elgtųsi, negu ji, todėl persekioja ir baudžia tuos, kurie išdrįsta jai priešintis ar turėti kitokią nuomonę bei kitokį gyvenimo būdą, ji smurtu verčia daryti taip, kaip visi daro.

Todėl buvo persekiojamas Kristus, nes jis smerkė žydų daugumos gyvenimą; buvo persekiojami apaštalai, nes jie, būdami Kristaus pasekėjai, turėjo gyventi taip, kaip Kristus gyveno, o ne kaip dauguma; buvo persekiojami visi krikščionys, nes jie skyrėsi savo gyvenimu nuo pagonių gyvenimo; buvo, yra ir bus persekiojami šventieji ir apskritai visi, kurie nori dievotai gyventi, nes jie skiriasi nuo pasaulio pagedusios daugumos gyvenimo, todėl šv. Povilas skelbia tai sakydamas: *"Visi, kurie nori gyventi dievotai Kristuje Jėzuje, kentės persekiojimą"*, 2 Timot. 3, 12.

Tuos persekiojimus pakelia tik tas, kuris turi, kaip

Kristus turėjo, tvirtą ir galingą dvasią; paskui jį eidami apaštalai, kentėtojai ir kiti šventieji. Kas gi turi silpną dvasią, tas bijosi persekiojimų, tas taikosi prie daugumos ir apleidžia Kristų. Vienintelis tokiems išsigelbėjimas nuo pagedusio pasaulio persekiojimų yra stoti į dievobaimingas draugijas, brolijas, vienuolijas, nes čia, būdamas ne vienas, greičiau atsispirs pasaulio pagundoms.

Tačiau ir dievobaimingose draugijose susilauks persekiojimo tas, kuris norės pralenkti savo dievotumu bendruomenės daugumą, reiškia, norės atsiskirti nuo vidutiniai dievotos daugumos. Tokiam reikia apsišarvuoti kantrybe ir kantriai kęsti savo persekiojimus, saugotis murmėjimo, nepasitenkinimo, neapykantos ir kerštо, nes praras artimo, o su ja ir Dievo meilę ir pagadins savo dvasią.

Kadangi žmonių daugumoje gali atsirasti ir gerų, pamokančių dalykų, kaip atskiro žmogaus gyvenime ne viskas yra bloga, todėl norint sužinoti kas imtina, o kas smerktina tos daugumos gyvenime, reikia griežtai laikytis Dievo ir Bažnyčios įsakymų ir ne tik įsakymų, bet ir tų papročių, kurie susidarė amžiams bėgant tų žmonių gyvenime, kurie visa širdimi troško vykdyti Dievo valią. Pasižadėkime tad laikytis Dievo ir Bažnyčios įsakymų visame, o nepaklysime šio gyvenimo jūroje.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daug gėrybių mums esi suteikęs žmonių rankomis: iš tėvų mes turime gyvybę ir išauginimą, iš Tavo Bažnyčios turime antrąjį užgimimą, augimą tavo pažinime ir meilėje, iš kitų žmonių esame gavę ir kasdien gauname daugelį kitokių gėrybių, kaip štai: maistą, pastogę, drabužį, gyvenimo patogumus, mokslus, dalyvavimą išradimuose, žodžiu, visos mūsų gėrybės, kurių mums reikia ir kurios mus tobulina, daro geresniais ir šventesniais, vienu ar kitu būdu yra mums atėjusios per kitus. Už tai turime jiems atsilyginti, daryti jiems gera, dirbti bendrai gerovei, tiekti kūno ir dvasios pagalbą ten, kur jos reikia. Kad palengvinus tą savitarpinę pagalbą, Tu, Vieš-

patie, surišai žmones įvairiais ryšiais. Pirmiausia, Tu norėjai, kad visi žmonės jaustųsi vieno tėvo vaikai, vienos šeimos nariai, todėl Tu davei visai žmonijai vienus ir tuos pačius tėvus, sukurdamas pirmuosius žmones. Tu surišai žmones antgamtinės meilės ryšiais, darydamas juos Tavo vaikais ir įsakydamas idant vieni kitus mylėtų didele ir galinga meile, tokia būtent, kokia žmogus myli pats save: *"Mylėsi savo artimą kaip pats save"*, Mato 22, 39. Yra daug kitokių ryšių, kurie jungia žmones ir traukia vieną prie kito. Tie ryšiai remiasi Tavo įsakymais, kaip štai: tikybos, tautos, draugystės, bendro tikslo, bendro darbo, bendros laimės ir nelaimės ryšiai. Visi jie plaukia iš tos pačios žmogiškos prigimties, kurią Tu, Viešpatie, esi sutvėręs, ir į kurią tuos ryšius esi pasėjęs, todėl jie būtų varžę žmones, jeigu žmogus ir nebūtų nusidėjęs. Bet dabar, Viešpatie, tų faktų akivaizdoje, kaip reikia suprasti Tavo Sūnaus perspėjimą, kad reikią saugotis žmonių, tai reiškia šalintis jų, nepasitikėti jais, nutraukti ryšius, kurie mus riša su jais. Ar visus ryšius nutraukti ir bėgti į tyrus, kaip kad atsiskyrėliai darė; ar vienus nutraukti, o kitus palikti, bet kuriuos būtent nutraukti, o kuriuos palikti. Kas sugebės mus pamokyti, jeigu Tu, Viešpatie, nepamokysi. Suteik tad mums šviesos, kad pažintume, kas žmonėse ir jų gyvenime yra gera, o kas bloga, kad imtume gera, o bloga atmestume.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien šalintis žmonių, padaryti savo širdy tyrus ir dykumas ir jose praleisti dieną, o su žmonėmis tik tiek turėti reikalų, kiek mus vers pareigos.

KAIP ŽMOGUS GUNDO PATS SAVE

Pirmoji gavėnios savaitė
Ketvirtadienis

1. ĮŽANGA. Prisiminkime šv. Jokūbo apaštalo žodžius, kuriais jis įspėja, jog kiekvienas žmogus yra gundomas savojo geidimo: „Kiekvienas yra gundomas savojo pageidimo patrauktas ir priviliotas. Paskui, kaip pageidimas pradėjo, jis pagimdo nuodėmę, o įvykdyta nuodėmė gimdo mirtį," Jok. 1, 14-15.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad išmokintų mus kovoti su savimi ir nugalėti tas pagundas, kurios kyla mumyse ne šėtonui veikiant, ne pasauliui viliojant, bet iš mūsų pačių pagedusios prigimties.

MĄSTYMAS

1. EGOIZMO PRADŽIA

Dievas, kurdamas šį pasaulį, sudarė jį iš įvairių sutvėrimų, kurie, tarnaudami vieni kitiems, palaiko pasaulio vienumą ir teikia galimybę dirbti Sutvėrėjo skirtą darbą, būtent: tarnauti savo Sutvėrėjui skelbiant jo garbę.

Panašiai elgiasi inžinierius darydamas mašiną. Jis ją sustato iš įvairių dalių, kurios drauge ir sutartinai dirbdamos sudaro mašinos visumą ir duoda jai galimybės atlikti tą darbą, kuriam ji yra skirta.

Iš to matosi, kad dalis — ar mašinos, ar pasaulio, — nėra pati sau tikslas, negyvena dėl savęs, bet tai visumai, kurios ji yra dalis, o per visumą ir tam tikslui, kuriam toji visuma yra skirta. Kiekviena, pav., laikrodžio dalis dirba tam tikrą darbą, kurio reikia ne tai daliai, bet visam laik-

rodžiui, kad jis galėtų judėti ir rodyti laiką. Panašiai buvo padarytas ir žmogaus kūnas. Kiekvienas jo sąnarys turi atlikti darbą, kuris teikia naudą ne tam sąnariui, bet visam žmogui; jeigu, pav., akis žiūri, nauda iš to žiūrėjimo eina ne akiai, bet visam žmogui. Taip pat ausis klauso, kojos vaikščioja, rankos dirba, širdis plaka, bet tie darbai yra reikalingi ne tiems sąnariams, bet žmogui, kad jis galėtų gyventi ir siekti to tikslo, kurį jam skyrė Sutvėrėjas. Dalies tad tarnybos tikslas yra atiduoti visas jėgas, kaip širdis plakdama atiduoda visas savo jėgas kūno gyvybės palaikymui.

Kad tvariniai galėtų tarnauti vieni kitiems, kad žemesnieji galėtų atiduoti visas savo jėgas aukštesniesiems, Dievas juos kurdamas įdiegė jų prigimčiai atitinkamą palinkimą, kuriuo eidami lengvai atlieka joms uždėtą pareigą. Žemė gavo palinkimą atiduoti savo jėgas augalams, žolėms ir medžiams; augalai gyvuliams, gyvuliai žmogui, o žmogus Dievui, todėl užklaustas mūsų Išganytojas, koks esąs didžiausias įsakymas Įstatyme, atsakė: *"Mylėsi Viešpatį savo Dievą, visa savo širdimi, visa savo siela, visomis savo jėgomis, visomis savo mintimis, ir savo artimą, kaip pats save"*, Luko 10, 27.

Net žmogaus sąnariai pasiduoda tam įstatymui, nes gina žmogų su visišku pasišventimu ir visišku savęs atsižadėjimu. Rankos, pav., dengia galvą, jeigu jai grėsia pavojus, pasiryžusios priimti smūgį ir tapti sunaikintos, kad tik galvą išgelbėtų. Tos pačios rankos išsitiesia, žmogui krintant, kad apsaugojus visą kūną nuo sunkesnio užsigavimo.

Toks visų tvarinių palinkimas tarnauti aukštesniems, o per juos ir visumai, išeina jiems patiems į gerą, nes toji visuma juos išlaiko, duoda jiems progos išsilaikyti ir daugintis. Jeigu, pav., nebūtų žmogaus, nebūtų ir jo sąnarių, todėl tik žmogui gyvam ir sveikam esant gerai laikosi ir yra sveiki ir jo sąnariai, o žmogui numirus, pūsta ir byra į dul-

kes ir jo sąnariai; sąnariai tad, dirbdami ir pasišvęsdami žmogui, dirba kartu ir savo gerovei.

Žmogaus santykis su Dievu yra panašus į tą palyginimą, su tuo tik skirtumu, kad žmogus yra ne Dievo, bet visumos sąnarys — viso pasaulio sąnarys, kurio tikslas yra tarnauti Dievui visiškai jam pasišvenčiant. Jeigu žmogus tarnauja Dievui visa savo širdimi ir visa savo siela, užmiršdamas save, suranda tame pasišventime aukščiausią savo tobulybę ir laimę. Jeigu gi nusigręžia nuo Dievo ir pradeda visa savo širdimi ieškoti savo paties gerovės, tobulybės ir laimės, tuomet visiškai pražudo, praranda savo tobulybę ir laimę. Tą tiesą išreiškė mūsų Išganytojas sakydamas: *"Kas myli savo gyvybę, tas praras ją, ir kas nekenčia savo gyvybės šiame pasaulyje, išlaikys ją amžinajam gyvenimui"*, Jono 12, 25. Tai reiškia, kad tas pražudys savo gyvybę, kas skirs visas savo jėgas jai tarnauti, kas gi nepaisys savo gyvybės, tarsi jos nekęstų, ir visas savo jėgas skirs Dievo tarnybai, tas išsaugos ją amžinajam gyvenimui.

Žmogus leidosi gundomas ir pasirinko pirmąjį atveją, atsisakė tarnauti Dievui visomis savo jėgomis, o pasiryžo atiduoti tas jėgas savo gyvybei, savo gerovei ir laimei. Toks pasirinkimas vadinamas egoizmo vardu (lotynų žodis "ego" reiškia "aš", nes tasai "aš" pasidarė visų minčių, visų rūpesčių, visų darbų ir siekimų pradžia ir pabaiga). Iki šiol Dievas buvo visų minčių ir troškimų pradžia ir pabaiga, dabar — patsai žmogus. Jis nori, kad visi žemesnieji tvariniai jam tarnautų, kad jis prieš nieką nesilenktų ir niekam netarnautų, būtų, reiškia, kaip Dievas.

2. EGOIZMO VAISIAI

Kol žmogaus dvasia visiškai buvo atsidavusi Dievui, tol iš Dievo plaukė į ją ypatinga galybė, prieš kurią lenkėsi ir kūnas su visais savo žemiškais geiduliais: nekilo prieš dvasią, nestatė savo reikalavimų, nedrumstė vidaus ramybės, bet visas savo jėgas atidavė dvasios tarnavimui. Dva-

sia gi, turėdama kūną taip klusnų, galėjo jį valdyti, kaip norėjo, galėjo net apsaugoti jį nuo mirties, darydama jį savo nemarumo dalyviu, galėjo reiškia jam suteikti tai, ką pati turėjo brangiausio.

Tačiau, kai dvasia nusikreipė nuo Dievo, turėjo prarasti ir tą jėgą, kuri jai plaukė iš Dievo. Kūnas, pajutęs dvasios silpnumą, atsisakė tarnauti dvasiai, atsisakė skirti jai visas savo jėgas, o pradėjo gyventi savo kūnišku nepriklausomu nuo dvasios gyvenimu.

Tuo būdu žmoguje atsirado du egoizmu: vienas dvasios, kuriuo dvasia atsisakė tarnauti Dievui, kitas kūno, kuriuo kūnas atsisakė tarnauti dvasiai.

Kadangi dvasiai reikia kūno pagalbos, kaip seneliui lazdos pasiremti, arba silpnoms akims akinių, nes dvasia iš Dievo rankų išeina tuščia kaip tas baltas popieris, kuriame nieko nėra parašyta ir tik kūnui veikiant ji tampa užpildyta, todėl dvasia nori pasinaudoti kūno paslaugomis, kad užpildžius savo tuštumą.

Kūnas vėl yra paimtas iš žemės, todėl žemės dalykai labiausia jam patinka ir jis norėtų jų turėti daugiau, negu jam reikia, norėtų jų turėti be galo ir be krašto, kad patenkinus visas savo užgaidas. Bet kūnas yra aklas sutvėrimas, jis nežino, kur gali gauti tiek žemiškų gėrybių, kiek neša jo norai, todėl nori priversti dvasią, kad ji atiduotų jam savo jėgas ir apšviestų jam kelią į žemiškas gėrybes ir liautųsi rūpinusis savo reikalais. Kitaip sakant, kūnas nori užkariauti ir pavergti dvasią. Tuo būdu tarp dvasios ir kūno yra kilusi kova, kuri pasibaigs tik tada, kai pasibaigs ši žemiška kelionė. Apie tą kovą šv. Povilas šitaip kalba: *"Kūnas geidžia prieš dvasią, dvasia gi prieš kūną; nes tuodu yra kits kitam priešingu, kad nedarytumėte visa, ko tik norite"*, Galat. 5, 17.

Iš tų dviejų egoizmų, būtent — dvasios ir kūno, yra kilę septyni nuodėmingi palinkimai, kurie yra visiems žinomi septynių didžiųjų nuodėmių vardu: puikybės, godumo,

paleistuvystės, apsirijimo, girtybės, pykčio, pavydo ir tingėjimo, iš kurių puikybė priklauso dvasiai, visos kitos — kūnui. Tai jos ir sudaro septynis nuodėmių šaltinius, iš kurių plaukia visos žmonių gyvenime daromos nuodėmės.

3. EGOIZMO GYDYMAS

Norint pasiekti šventumo, būtinai reikia panaikinti dvasios ir kūno egoizmą; reikia dvasią sugrąžinti Dievui, kad ji visomis jėgomis, visomis mintimis tarnautų Dievui, o kūną atiduoti dvasios valdžiai, kad jis visomis savo jėgomis ir troškimais tarnautų dvasiai, reikia, reiškia, ir kūną ir dvasią grąžinti į tą pačią vietą, kurion Sutvėrėjas juos buvo pastatęs, bet per nuodėmę iš jos buvo iškrypę.

Dvasios egoizmą reikia naikinti nusižeminimu, atsižadėjimu ir užsigynimu, reikia, reiškia, grįžti tuo pačiu keliu, kuriuo buvo einama; kur tad nėra nusižeminimo, ten nėra grįžimo į Dievą ir ten negali būti šventumo bei dvasiško gyvenimo.

Kūno egoizmą reikia naikinti įvairiais apsimarinimais; reikia jį varžyti ir pratinti, kad pasidarytų klusnus dvasiai; spausti jį pasninkais ir darbais. Kas tad bijo apsimarinimų, kas duoda kūnui, ko tik jis pageidauja, tas niekad nepajėgs sugrįžti prie Dievo, to dvasia visuomet pasiliks kūno vergijoje, kaip kad vergijoje lieka šio pasaulio sūnų dvasia, kurie nenori varžyti kūno, bet rūpinasi jam pataikauti visokiais būdais.

Šių tiesų šviesoje pažvelkime į save ir žiūrėkime, kokiame laipsnyje yra mūsų nuolankumas ir visi kiti apsimarinimai, tuomet žinosime, į kurią pusę einame.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, galingas yra šėtonas ir galingai gali mus gundyti. Nė vienas žmogus neatsispirtų prieš jo galybę, jeigu Tu, Viešpatie, duotum jam laisvę ir nevaržytumei jo biaurumo. Štai patrijarkas Jobas viena diena neteko turto ir sveikatos, būtų netekęs ir gyvybės, jeigu Tu

būtumei šėtonui leidęs ją atimti. Tačiau apsidraudę tavo vispusiška pagalba, mes jo galime nebijoti, nes mažas vaikas, kuris dievotai moka padaryti kryžiaus ženklą, yra galingesnis už visas pragaro galybes.

Sunkesnė mūsų kova yra su pasauliu, nes pasaulis turi priemonių, kurių šėtonas neturi. Čia jau ir kryžiaus ženklas nieko negelbsti, nes pasaulis mina ir kryžių po kojų, teršia ir biaurina švenčiausias vietas ir daiktus, persekioja kryžiaus garbintojus ir verčia juos eiti paskui save. Tačiau galima apsiginti ir nuo pasaulio, galima pabėgti nuo jo, galima pasislėpti tyruose ir dykumose, kaip darė atsiskyrėliai, galima užsidaryti vienuolynuose, kaip daro abiejų lyčių vienuoliai, galima šalintis nuo pasaulio susirinkimų, nuo jo pramogų ir pasilinksminimų, kaip daro dievoti žmonės.

Bet yra dar vienas mūsų nedraugas, nuo kurio niekur negalime pabėgti ir niekur negalime pasislėpti: kur tik mes einame, ten jis mus seka. Jeigu nueisime į šventą vietą prašyti, Viešpatie, Tavo pagalbos prieš mūsų išganymo priešus, ir jis eina kartu su mumis ir gadina mūsų maldą. Jeigu nueisime į tyrus, ir ten jį rasime, kovos prieš mus ir neduos mums ramybės. Jeigu užsidarysime vienuolyne, jis nepasiliks už durų, bet eis į vidų ir tol rygs, kol nesuardys mums mūsų pašaukimo ir negrąžins mūsų pasauliui. To priešo vardas yra egoizmas, nėra nuo jo kito išsigelbėjimo, kaip atvira kova; kova ilga ir sunki; tik tas jį nugali, kas ištvermingai kovoja, nes, gavęs tūkstančius smūgių, jis nemiršta, bet vėl atsipeikėja ir vėl stoja į kovą. Stiprink, Viešpatie, mūsų širdis, kad pailsę nesiliautume kovoję su tuo paskutiniu mūsų išganymo priešu. Suteik, kad pergalės viltis ir Tavo pažadų gausumas tiems, kurie pergalės, didintų mūsų jėgas ir vestų į teisėtą kovą, nes, sulyg Tavo šventuoju apaštalu, tas tik bus apvainikuotas, kas bus teisėtai kovojęs, 2 Timot. 2, 5.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien stabdyti visus egoizmo ir savimylos prasiveržimus ir daryti tai, kas mūsų prigimčiai labiausiai nepatinka.

APIE PAGUNDŲ REIKALINGUMĄ

Pirmoji gavėnios savaitė
Penktadienis

1. ĮŽANGA. Paklausykime, kaip aiškina arkangelas Rapaelis Tobijui, kodėl Dievas yra suteikęs jam taip skaudžią pagundą: „Kadangi patikai Dievui, reikėjo, kad gundymas ištirtų tave," Tobijo 12, 13.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes suprastume pagundų reikalingumą, kad mokėtumėm elgtis su jomis ir jomis naudotis.

MĄSTYMAS

1. PAGUNDOS DUODA MUMS PROGOS GERIAU PAŽINTI SAVE

Nors nėra nė vieno daikto, kuris būtų taip arti mūsų, kaip mes patys; nėra nė vieno žmogaus, su kuriuo taip dažnai reikėtų turėti reikalų ir susitikti, kaip reikia turėti reikalų su savim, o visdėlto mes save menkiau pažįstame, negu kitus; savo reikalus sprendžiame su didesniu šališkumu ir neteisingumu, kaip kitų, todėl tautos, suprasdamos tą šališkumą, neleidžia žmogui būti savo reikalų teisėju, bet liepia kreiptis į kitus, kurių pareiga yra pasakyti, kas teisinga, o kas neteisinga.

Puikybės ir savimylos vedami, mes klaidingoje šviesoje matome mūsų gabumus, mūsų mokslą, mūsų dorą, mūsų nuveiktus darbus — mums vis atrodo, kad esame geresni už kitus, geriau ir sumaniau mokame visus darbus atlikti, o jei kas nepasiseka, tuomet mėgstame kaltę suversti kitiems: jų blogai valiai, nepalankumui, pavydui ir t.t. Jeigu gi pasi-

seka padaryti kas gera, tai, nuveikę uodo darbą, vaizduojamės nuveikę jaučio, stebimės, jeigu pasaulis neskuba mus sveikinti ir girti mūsų darbus.

Kad tas klaidingas mūsų gabumų ir jėgų įvertinimas pasiliktų vien mūsų mintyse, nepadarytų tiek daug žalos mums patiems ir kitiems, bet mes veržiamės su tokiomis mintimis į darbą, griebiamės pareigų, kurioms reikia didesnių gabumų ir geresnio prisirengimo, negu kad mes turime, dėlto turi skaudžiai nukentėti tos pareigos ir tie žmonės, kurių gerovė priklauso nuo tų pareigų.

Aukštindami save, būtinai turime kitus žmones niekinti, mažinti kliūtis, sunkumus ir pavojus ir tuo pastatome save pavojams ir pagundoms, kurioms neatsispiriame ir nuo jų žūvame.

Tas klaidingas savęs įvertinimas yra labai paplitęs žmonėse, jis yra užkrėtęs net aukšto tobulumo ir gilaus dievotumo žmones, kurie dėlto nemato skirtumo tarp gerų norų ir gerų darbų, jiems atrodo, kad užtenka norėti, kad darbas būtų padarytas, kaip norime.

Norėdami įsitikinti, kad yra skirtumo tarp gerų norų ir gerų darbų sulyg tais norais, užtenka prisiminti šv. Petro apaštalo nupuolimą. Išganytojas pranešė visiems apaštalams, jog jie visi šią naktį pasipiktinsią iš jo ir jį apleisią. Šv. Petras, jausdamas savyje norą neapleisti Kristaus, nenorėjo tikėti Išganytojo žodžiams, jis taip pasitikėjo savim, kad Kristaus apleidimas ir jo užsigynimas atrodė jam negalimu daiktu. Kiti, kurie neturėjo tiek meilės ir prisirišimo prie savo Mokytojo, kiek jis, gal ir padarys tą niekšišką darbą, bet jis, apaštalų pirmininkas, tokio žingsnio niekad nepadarys, todėl drąsiai atsakė Išganytojui: *"Kad ir visi pasipiktintų tavim, tačiau ne aš... Kad ir mirti su tavim turėčiau, aš tavęs neišsiginsiu"*, Morkaus 14, 29—31.

Kristus pastebi, kad tie šv. Petro žodžiai neatitinka tikrenybės, kad jie žada daugiau negu neša jo jėgos, kad dar šią naktį tris kartus jo užsiginsiąs. Bet šv. Petras ne-

buvo įtikintas, jis pasitikėjo savim ir savo gerais norais, savo pasiryžimu daugiau neapleisti Mokytojo, negu jo žodžiais. Kas dabar galėtų įtikinti šv. Petrą, jog jis klysta, jog jo jėgos yra menkesnės, negu visi jo norai ir pasiryžimai? Niekas daugiau, tik pagunda. Kada pagundos neišlaikė, kada nupuolė pagal Kristaus žodžius, tik tada jam atsivėrė akys, tik tada suprato, jog yra daug silpnesnis, negu kad manė, tik tada pradėjo tinkamiau save vertinti ir dėlto turėjo pakeisti visą savo gyvenimą.

Kadangi pagundos, kaip ligos, puola silpniausias žmogaus puses, tai, sekdami dažnai pasikartojančias pagundas, prieisime ne tik prie bendro įsitikinimo, jog esame silpni, bet ir prie to, kuriose vietose esame ypatingai silpni, o tai yra brangi tiesa, nes žinodami savo ypatingas silpnybes, geriau galėsime iš jų pasigydyti, kaip kad gydytojas, susekęs ligonyje sergančias vietas, gali sekmingiau jas pradėti gydyti. Savęs tad pažinimo atžvilgiu pagunda teikia mums labai didelę paslaugą.

2. PAGUNDA DIDINA NUOPELNUS

Pagunda yra žmogaus traukimas prie tokio darbo, kuris laikinai teikia malonumo; juk girtuokliui smagu, kol geria, vagis panašiai: paėmęs į savo rankas svetimą turtą, melagis — išsisukęs nuo gresiančios bausmės, keršintojas — gavęs progos atkeršinti savo priešui ir t.t. Jei piktas darbas neturėtų jį lydinčio laikinio malonumo, tai vien savo piktumu nepriviliotų nė vieno žmogaus.

Juo didesnis yra malonumas, ar džiaugsmas, kuris lydi piktą darbą, juo stipriau žmogų traukia į save, juo sunkiau yra sulaikyti jį nuo tokio darbo, todėl pagundos, kurios kyla iš septynių didžiųjų nuodėmingų palinkimų, yra stipriausios, nes daugiau suteikia laikino malonumo.

Jeigu žmogus nepasiduoda pagundai, tai reiškia, kad jis atmeta tą malonumą, kuris lydi pagundos siūlomą darbą,

o daro tai dėl to, kad tikisi už tai pelnyti kokį didesnį malonumą, kurį pasiduodamas pagundai prarastų.

Šv. Povilas, ragindamas korintiečius susivaldyti, duoda jiems pavyzdį tų, kurie eina imtynių: kaip jie valdosi ir nuo viso susilaiko, kad laimėtų imtynes ir gautų dovanas, skirtas nugalėtojui: *"Kiekvienas, kurs eina imtynėmis, nuo visko susilaiko. Juk jie tai daro, kad gautų pragaištantį vainiką, mes gi nepragaištantį"*, I Kor. 9, 25.

Didelio džiaugsmo ir malonumo turi tas, kuris laimi imtynes, nes būna vainikuojamas minių akivaizdoje ir paskelbiamas garsiu ir galingu. Tas malonumas yra jam taip brangus, taip traukia jo širdį, kad padeda nugalėti visus kitus malonumus, kurių būtų galėjęs įgyti tenkindamas savo geidulius, bet dėlto nebūtų laimėjęs imtynių ir to malonumo, kuris plaukia iš to laimėjimo.

Panašiai atsitinka su mumis, kai nugalime pagundas, kurios mus traukia sulaužyti Dievo valią; mes tuomet atmetame malonumus, kuriuos mums siūlo pagunda, o pasirenkame tuos, kuriuos žada mums Dievas už jo valios pildymą. Tad pagundos atmetime veikia visos dorybės: veikia tikėjimas, nes tik iš tikėjimo sužinome Dievo valią; veikia viltis, nes pasitikime Dievo pažadais; veikia meilė, nes dangiškų gėrybių troškimas padeda mums nugalėti pagundas; veikia protas, nes protingiau klausyti Dievo, negu pagedusios prigimties; veikia teisingumas, nes atiduodame Dievui, kas jam priklauso, būtent — klusnumas jo valiai; veikia narsumas, nes atmetame gėrybes, kurias matome, o tiesiame rankas į tas, kurių nematome, kurios yra toli ir aukštai; veikia susivaldymas, nes valdome geidulius, atsakydami jiems tas gėrybes, kurių jie trokšta, o siūlydami kitas, kurių nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nei į žmogaus širdį neįėjo.

Kas tad nepasiduoda pagundai, o ją nugali, tas padaro didelį ir kilnų darbą, už kurį Išganytojas žada gausiai atlyginti: *"Nugalėtojui aš duosiu valgyti iš gyvybės medžio,*

kurs yra mano Dievo rojuje". Apr. 2, 7. *"Kas nugalės, nebus antrosios mirties pažeistas"*. Apr. 2, 11. *"Nugalėtojui aš duosiu paslėptosios manos: taip pat duosiu jam baltą akmenėlį ir ant akmenėlio parašytą naują vardą, kurio niekas nežino, tiktai kurs jį gauna"*, Apr. 2, 17. *"Kas nugalės ir laikys iki galui mano darbus, tam aš duosiu valdžios ant pagonių; jie valdys juos geležine lazda, ir kaip puodžiaus indas bus jie sutrupinti; taip kaip ir aš ėmiau iš savo Tėvo; taippat aš jam duosiu aušros žvaigždę"*, Apr. 2, 26—28. *"Kas nugalės, taip bus apvilktas baltais rūbais; aš neišdildysiu jo vardo iš gyvenimo knygos ir išpažinsiu jo vardą mano Tėvo akivaizdoje ir jo angelų akyse"*, Apr. 3, 5. *"Kurs nugalės, iš to aš padarysiu šulą mano Dievo Bažnyčioje, ir jis daugiau nebeišeis laukan; aš parašysiu jame mano Dievo vardą ir vardą mano Dievo miesto, naujosios Jeruzalės, kuri nužengia iš dangaus nuo mano Dievo, ir savo naująjį vardą"*, Apr. 3, 12. *"Kas nugalės, tam aš duosiu sėdėti su manim mano soste, kaip ir aš nugalėjau ir sėdausi su mano Tėvu jo soste"*, Apr. 3, 21.

Ar atsiras žmogus, kuris nenorės stoti į kovą su pagundomis šių pažadų akivaizdoje.

3. PAGUNDOS ŽADINA IŠ APSNŪDIMO IR RAGINA PRIE ĐVASIŠKOS PAŽANGOS

Mažas vaikas, kuris miršta po krikšto, eina tiesiai į dangų, bet Bažnyčia jo nekanonizuoja, reiškia neapšaukia šventu ,nes neturėdamas proto, negalėjo jausti pagundų, negalėjo kovoti su jomis, o dėl to negalėjo padidinti savo šventumo ir mums palikti dorybių pavyzdžio.

Visai kitaip dalykai tampa, kai žmogus ateina į protą. Jis pradeda tuojau būti gundomas: šėtono, pasaulio ir savos pagedusios prigimties. Jeigu jis nepasiduoda pagundoms ir išlaiko savo nekaltumą, arba, nupuolęs, skaudžiomis atgailomis atitaiso savo nupuolimą, pasiekia aukštą šventumo laipsnį, jis pelno visus mūs Išganytojo pažadus.

Norint, kad dvasia augtų dorybėse, reikia nuolat mankštintis ir lavintis jose, kaip mankština ir miklina savo kūną tie, kurie nori jį turėti stipresnį, arba kaip kad mokytojai lavina savo mokinių protą, duodami jiems kas kart sunkesnius uždavinius spręsti. Tie uždaviniai verčia mokinį daugiau tempti savo protą, negu kad iki šiol buvo įtempiamas, o tas įtempimas suteikia protui didesnę galybę.

Panašiai yra su žmogaus valia, kuri turi nugalėti kas kart sunkesnes kliūtis ir pagundas. Ji turi daugiau įsitempti, kad galėtų atsispirti pagundoms, o tas įsitempimas dídina jos jėgą, augina dorybes, kurios pasiliktų visuomet tame pačiame laipsnyje, jeigu ne pagundos, kurios verčia kopti aukštyn.

Kadangi žmogus mėgsta ilsėtis kūnu ir dvasia, todėl, pajutęs ramybę savo viduje, nenori jos drumsti, bet nori ilsėtis, kaip kad šventieji ilsisi danguje. Tačiau toks poilsis veda dvasią prie dvasiško apsnūdimo, iš kurio tik pagunda gali išjudinti. Todėl Dievas, linkėdamas žmogui didesnių dvasiškų gėrybių, leidžia pulti pagundoms. Todėl buvo gundomas Tobijus, šv. Povilas ir kiti, kurie buvo Dievui mieli. Štai kaip šv. Povilas aiškina savo pagundų priežastį: *"Kad aš dėl apreiškimo didumo nesikelčiau puikybėn, man duotas akstinas mano kūnui, šėtono angelas, kurs mane muštų veidan"*, 2 Kor. 12, 7. Taigi pagundų kankinamas šv. Povilas laikosi nusižeminęs, saugojasi puikybės ir tuo kyla aukštyn dvasioje.

Pasižadame ir mes drąsiai kovoti su pagundomis, ir įgysime aukštesnį šventumo laipsnį.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, leisdamas mus gundyti, daug ir svarbių gėrybių nori mums suteikti. Pirmiausia, nori mums duoti progos giliau pažinti save, savo silpnybes, nes liga tik tada būna sekmingai gydoma, kai ji būna susekta, gydymas nepažįstant ligos eina apčiupomis, kaip keleivio kelionė nakties tamsoje.

Paskui nori mums nupinti gražesnį vainiką danguje,

nes sulyg Tavo apaštalo žodžiais, tik tas laimi vainiką, kuris teisėtai kovoja, kas gi nenori kovoti, tas neturi teisių tikėtis vainiko.

Pagaliau nori mus pažadinti iš apsnūdimo, į kurį įkrintame, kai aplink mus nutyla visos audros ir užviešpatauja ramybė. Tuomet esame, Viešpatie, panašūs į tą ūkininką, kuris tol uoliai dirbo, kol skolintojai jį slėgė, skolas gi išsimokėjęs ir atsipalaidavęs visų bėdų, aptingo ir apsileido, nes nebuvo kam jį paskatinti uolesniam darbui. Bet naujoms bėdoms ir pavojams ištikus, atgauna savo uolumą, griebiasi darbštumo, kovoja sekmingai su sunkenybėmis ir išeina iš jų daugiau patyręs ir turtingesnis.

Panašiai yra su mumis, kai pagundų užklupti, stojame su jomis į kovą ir Tau, Viešpatie, padedant jas nugalime. Išeiname iš jų su didesniu prityrimu ir didesniu dvasišku turtu. Visose dorybėse, ypatingai tikėjime, viltyje ir meilėje esame sustiprėję, kaip stipresnis būna medis ir giliau leidžia į žemę savo šaknis, kai nuolat būna judinamas audrų.

Judink tad, Viešpatie, pagundų audromis mūsų gyvenimo medį, tegul jis kas kartą giliau leidžia šaknis į tikėjimo, vilties ir meilės žemę, tegul neša kas kart gausesnių vaisių. Saugok nuo tokių audrų, kurios galėtų jį nulaužti ir padaryti vertą tik sudeginimui. Tu, tiesa, Viešpatie, neleidi gundyti žmogaus daugiau negu jis gali pakelti, bet mes, nežinodami savo jėgų, išstatome save didesnių pagundų pavojui, negu neša mūsų jėgos, todėl išmokyk mus nusižeminimo pirmiau, negu būsime pagundų, viršijančių mūsų jėgas, užpulti ir parblokšti žemėn. Tik tada išmoksime būti nužemintais, kada kiti mokinsis iš mūsų nelaimės.

Turėdami prieš akis neapsakomą naudą, kurią Tu, Viešpatie, nori mums suteikti pagundų keliu, pasiketiname šiandien su didesniu atsargumu ir didesniu įsitempimu stoti į kovą su pagundomis.

APIE KRISTAUS KANČIOS REIKALINGUMĄ

Pirmoji gavėnios savaitė
Šeštadienis

1. ĮŽANGA. Prisiminkime mūsų Išganytojo žodžius, kuriais jis pasako Nikodemui apie savo kančios reikalingumą: „Kaip Mozė pakėlė aukštyn žaltį tyruose, taip turi būt aukštyn pakeltas žmogaus Sūnus, kad kiekvienas, kurs į jį tiki, nepražūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą," Jono 3, 14.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad Kristaus kančia atvertų mums akis į neribotai didelį Dievo gailestingumą iš vienos pusės, bet iš kitos ir į neribotai didelį jo teisingumą, kad mylėtume jį ir pasitikėtume juo dėl begalinio jo gailestingumo ir bijotume dėl begalinio jo teisingumo.

MĄSTYMAS

1. KRISTUS KENTĖJO LAISVA VALIA

Žydai ir visokio plauko netikėliai mano, kaip kad manė du mokytiniu, einančiu į Emaus Velykų dieną, jog mirtis netikėtai užklupo Kristų, jog jis turėjęs planų atstatyti žydų karalystę, tačiau netikėta mirtis suardžiusi tuos planus. *"O mes tikėjomės,* sako tuodu mokytiniu, *kad jis atpirksiąs Izraelį"*, Luko 24, 21. Reiškia, dabar jau nesitikime, nes vyriausieji kunigai ir mūsų vyresnieji išdavė jį, kad būtų pasmerktas nužudyti, ir prikalė jį ant kryžiaus.

"O neišmanėliai ir nerangios širdies tikėti visam, ką yra kalbėję pranašai!", atsako jiems prisiartinęs Išganytojas. *"Argi nereikėjo, kad Kristus tai kentėtų ir taip įeitų į savo garbę?"*, Luko 24, 25. Taip, neišmanėliu buvo tuodu mokytiniu, nes nenorėjo tikėti pranašams, kurie skelbė Kris-

taus mirtį daug šimtmečių prieš tai; neišmanėliu buvo ir dėl to, kad žiūrėjo į Kristų kaip į paprastą visuomenės veikėją, kuris pradeda darbą, bet nežino kuo užsibaigs, nes nepramato visų kliūčių, kurios trukdo ir ardo geriausius sumanymus.

Neišmanėliai yra ir šiandien visi tie, kurie taip mano, kaip manė tuodu mokytiniu, būtent, kad netikėta mirtis yra suardžiusi Kristaus planus, kad įvyko tai, ko Kristus nenorėjo ir ko nesitikėjo.

Toks manymas giliai užgauna Kristų, nes atima jam jo dieviškumą ir stato jį lygiomis su žemiškais veikėjais, užgauna ir tikinčiuosius, nes pakerta pasitikėjimą jų Išganytoju.

Kristus pasmerkė tokį manymą, vadindamas jį kvailybe, smerkia jį ir mūsų tikėjimas, liepdamas žiūrėti į Kristaus kentėjimus ir mirtį, kaip į neapsakomos jo meilės mums išdavą. Imkime tad pavyzdį iš tų dviejų mokytinių, kurie, supratę Kristaus kentėjimų paslaptį, apleido Emaus, grįžo į Jeruzalę, kad pradėjus naują gyvenimą, paremtą nauja, visai kitokia viltimi. Pradėsime ir mes naują gyvenimą, jei tik pasirūpinsime giliau suprasti Kristaus kentėjimų paslaptį.

Žinokime pirmiausia, jog Kristus kentėjo už mus laisva valia. Tas kenčia laisva valia, kuris lengvai gali išsilaisvinti tų kentėjimų; užtenka norėti ir kentėjimai praeina. Tokios laisvės neturi tie, kurie kenčia už savo kaltes uždaryti kalėjimuose, jie labai norėtų ištrukti iš kalėjimo, bet geležinės durys, sunkiais užraktais užrakintos ir ginkluoti sargai priešinasi jų norams ir neleidžia išsilaisvinti iš tos vietos, kurioje jie turi atsiteisti už savo darbus.

Visai kitos rūšies yra šventųjų ir šiaip atgailojančiųjų žmonių kančios: jie gali nutraukti savo kančias kiekvieną valandą, o jei nenutraukia ir pasiduoda joms, reiškia, kenčia laisva valia, siekdami savo kančiomis aukštesnių tikslų.

Prie tos kančių rūšies priklauso ir Kristaus kančia.

Daugelį kartų žydai buvo sukrutę užmušti Kristų, bet neišmušus jo valandai, kurią buvo pasirinkęs patsai Kristus, jų sujudimas niekais nuėjo. *"Visi sinagogoje, tai girdėdami, pasidarė pilni rūstybės. Jie atsikėlė, išvarė jį iš miesto ir nuvedė jį iki viršūnei kalno, ant kurio buvo pastatytas jų miestas, kad jį žemyn nustumtų. Bet jis, praėjęs tarp jų, nuėjo šalin"*, Luko 4, 28—30. *"Taigi jie ėmė akmenų, kad į jį mestų, bet Jėzus pasislėpė ir išėjo iš bažnyčios"*, Jono 8, 59. *"Tuomet jie ieškojo jį nutverti, bet jis ištrūko jiems iš rankų"*, Jono 10, 39.

Tas lengvumas, su kuriuo mūs Išganytojas niekais paversdavo žydų pasikesinimus jį nužudyti, suklaidino ir Judą apaštalą. Jis tiek kartų yra matęs, kaip žydai ištiesdavo rankas nutverti Kristų, bet kažkokia galybė sulaikydavo jų rankas, todėl buvo tikras, jog ir dabar taip atsitiks: jis išduos savo Mokytoją, paims pinigus, o Kristus išsisuks iš jų rankų, kaip kad paprastai būdavo, todėl nieks nenukentės, o tik žydų kasa, kurioje bus mažiau trimis sidabrinių dešimtimis.

Judo nelaimei buvo jau atėjusi valanda, kurią Kristus turėjo mirti už pasaulio nuodėmes, todėl nepavartojo savo galybės, nesigynė ir nebandė ištrūkti iš žydų rankų. Apie tą valandą Išganytojas skelbė apaštalams įspėdamas juos, kad pasiruoštų jai ir kad juo nepasipiktintų valandai atėjus, tačiau jie nieko visai to nesuprato. *"Tas dalykas buvo jiems paslėptas, ir jie nesuprato, apie ką buvo sakoma"*, Luko 18, 34.

Suėmimo valandą alyvų daržely Kristus parodė, jog laisvai eina pasitikti mirtį, todėl draudžia šv. Petrui jį ginti sakydamas: *"Kišk atgal savo kalaviją į jo vietą... Ar manai, kad aš negaliu melsti savo Tėvą, ir jis tuojau man atsiųs daugiau kaip dvyliką legijonų angelų? Bet kaip gi tuomet įvyks Raštai, kad taip turi atsitikti?"*, Mato 26, 52—54.

Jeigu tad Kristus laisvai kenčia dėl mūsų, pasirūpinkime ir mes laisvai ką nors nukęsti dėl jo.

2. KRISTUS KENČIA IŠ MEILĖS MUMS

Niekas nemėgsta kančios, todėl kiekvienas rūpinasi jos išvengti, mažiausią nepatogumą rūpinasi prašalinti, nors būtų taip mažas, kaip dulkė, todėl ir dulkės yra šluojamos iš ten, kur jų neturėtų būti.

Tačiau, yra gėrybių, kurių negalima pasiekti be kančių, negalima, pav., turėti nei duonos, nei pastogės, nei drabužio be darbo, o darbas juk vargina. Taip pat negalima pasiekti nei mokslo, nei doros be sunkių ir skaudžių mankštų, negalima įgyti kankinio vainiko be kraujo praliejimo. Jeigu tad kas laisva valia stato save kentėjimams, reiškia, kad jis siekia kokios gėrybės, kuri jam yra brangesnė ir malonesnė, negu tie kentėjimai. O juo didesnę ir skaudesnę kančią priima, juo didesnę meilę tuo parodo.

Didžiausia žmogaus brangenybė žemėje yra gyvybė, todėl, jei kas ją aukoja už savo draugą, parodo aukščiausią meilės laipsnį. Mūsų Išganytojas ir sako, jog *"niekas neturi didesnės meilės, kaip tą, kad kas guldo savo gyvybę už savo prietelius"*, Jono 15, 13. Kokios tad meilės ženklą davė mums mūs Išganytojas, guldydamas savo galvą už mus, kai dar buvome jo neprieteliais sulyg šv. Povilo žodžiais: *"Dievas parodo mums savo meilę tuo, kad, mums dar tebesant nusidėjėliais, tinkamu metu Kristus už mus numirė"*, Rom. 5, 8. Patsai Išganytojas duoda ne kitokią savo kančių priežastį, o tik savo meilę mums: *"Turi būti aukštyn pakeltas žmogaus Sūnus, kad kiekvienas, kurs į jį tiki, nepražūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą"*, Jono 3, 14—15. Jeigu tad Kristus kenčia iš meilės mums, būtų didžiausias nedėkingumas, jei mes nieko nenorėtume nukentėti iš meilės Jam. Pagalvokime, kokią kančią galėtume jam paaukoti šiandien.

3. KRISTUS KENČIA, KAD IŠPILDYTŲ DANGIŠKOJO TĖVO VALIĄ

Dangiškojo Tėvo valia yra, kad nežūtų nė vienas žmogus, bet kad atsiverstų ir būtų gyvas, todėl atsidūrus žmo-

gui ant pražūties krašto ir niekam nesant nei danguje, nei žemėje, kuris galėtų pataisyti pagedusią žmogaus prigimtį, pasiuntė žemėn savo vienatinį Sūnų ir pavedė jam gelbėjimo darbą, kad savo kančiomis ir mirtimi duotų žmonėms progos išsigelbėti iš amžinos pražūties.

Kad palaikytų žmonių širdyse išganymo viltį, kad apsaugotų nuo nusiminimo, dangiškasis Tėvas siuntė pranašus, kurie ramintų žmones, gaivintų jų viltį, kad ateis Atpirkėjas, kuris savo kančiomis ir mirtimi išvaduos žmones iš nuodėmės vergijos. O kas buvo pranašų skelbiama ir Mozės įstatymuose parašyta, tas turėjo įvykti.

Kad apsaugotų apaštalų tikėjimą ir viltį, reikėjo Išganytojui dažnai priminti jiems pranašus, sulyg kuriais jis turėjo kentėti ir mirti: *"Žmogaus Sūnus, tiesa, eina taip, kaip apie jį nutarta"*, Luko 22, 22. *"Tie yra mano žodžiai, kuriuos esu jiems pasakęs, dar tebebūdamas su jumis: Reikia, kad įvyktų visa, kas parašyta apie mane Mozės įstatyme, Pranašuose ir Psalmėse... Taip parašyta ir taip turėjo Kristus kentėti ir trečioje dienoje keltis iš numirusiųjų"*, Luko 24, 44—46.

Tas reikalas Kristui kentėti ir mirti nebuvo tos rūšies, kad dangiškasis Tėvas nebūtų galėjęs gelbėti žūvančios žmonijos kitokiu būdu, bet tas, kuris buvo parinktas geriausiai atitiko ir Dievo teisingumą ir gailestingumą. Atitiko teisingumą, nes teisingumas gavo pilną užmokestį, gavo net daugiau, negu reikalavo. Atitiko gailestingumą, nes Dievo gailestingumas daug geriau matosi, kai nuodėmė yra atleidžiama už užmokestį, kuris pačiam Dievui neapsakomai brangiai kainavo, negu kad būtų atleista be jokio užmokesčio.

Nedidelį gailestingumą parodys turtuolis, atiduodamas vargšui tai, kas jam yra nereikalinga. Bet ką mes pasakytume apie tokį turtuolį, kaip įvertintume tokį gailestingumą, kurio vedinas turtuolis atiduotų ne tik savo turtą, bet ir gyvybę, tikrai nepajėgtume nei suprasti tokio gailestingumo, nei tinkamai atsidėkoti už jį. Dėkokime tad dangiška-

jam Tėvui už jo begalinį gailestingumą ir jo Sūnui už auką, kurią savimi padarė.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, begalinis yra Tavo gailestingumas ir mums nesuprantamas, jog, norėdamas išgelbėti tarną, siuntei savo Sūnų į didžiausias kančias. Būtų, rodos, pakakę mūsų atpirkimui Tavo Sūnaus įsikūnijimo, jo gyvenimo žemėje ir mokymo savo žodžiu bei pavyzdžiu. Kam reikėjo uždėti jam taip sunkų kryžių, duoti gerti iki dugno baisiausių kančių taurę. Kad toji taurė ėjo iš Tavo rankų, Viešpatie, netenka mums abejoti, nes Tavo Sūnus nepriėmė gynimo, kurį jam jo mokintinis ir apaštalas Simonas, Jono sūnus, norėjo parodyti. Liepei jam padėti kardą į savo vietą sakydamas: *"Kišk savo kalaviją į makštį. Nejaugi aš negersiu tos taurės, kurią mano Tėvas yra man davęs?"*, Jono 18, 11.

Tačiau, Viešpatie, toji baisi taurė, kurią Tu davei išgerti savo Sūnui, mus baugina, nes joje įžiūrime Tavo begalinio teisingumo žymes; o ir Tavo Sūnus patvirtina mus toje baimėje, nes taria bauginantį žodį Jeruzalės moterims, kurios gailiai verkė, sutikusios jį sukruvintą ir nešantį kryžių į Kalvarijos kalną: *"Jeruzalės dukterys, ne manęs verkite, bet verkite verčiau pačios savęs ir savo vaikų... Nes jei taip daroma žaliam medžiui, tai kas bus sausam?"*, Luko 23, 28—31. Tai reiškia, kad jeigu taip skaudžiai turi kentėti tas, kuris yra be nuodėmės, kurio burnoje nerasta vyliaus, kas bus su tais, kurie yra tikri šių kentėjimų kaltininkai, kas bus su mumis, kurie esame prisidėję savo kaltėmis prie Tavo Sūnaus kentėjimų. O ir šv. Povilas ne kitaip kalba, sakydamas: *"Tu sakysi: Šakos buvo nulaužtos, kad aš būčiau įdiegtas. Gerai! Jos nulaužtos dėl netikėjimo, tu gi stovi tikėjimu. Nesididžiuok, bet bijok. Nes jei Dievas nepasigailėjo įgimtų šakų jis gali nepasigailėti ir tavęs"*, Rom. 11, 19—21. Matome tad, Viešpatie, Tavo gerumą ir smarkumą, gerumą ištikimiesiems Tavo vaikeliams, o smarkumą nupuolusiems.

Suteik mums malonės, kad būtume ištikimi Tavo vaikai, kad nereikėtų Tau pavartoti prieš mus savo smarkumo.

Pasižadame šiandien, prisimindami Tavo Sūnaus kančią, kantriai nukęsti visus skausmus jos pagerbimui.

APIE KITOKĮ ATPIRKIMO BŪDĄ, NEGU PER KRISTAUS KANČIĄ IR MIRTĮ

Antroji gavėnios savaitė
Antrasis sekmadienis

1. ĮŽANGA. Prisiminkime psalmės žodžius, kuriais aukštinama yra begalinė Dievo galybė ir išmintis: „Didis yra mūsų Viešpats ir didi jo galybė, ir jo išminčiai nėra ribų," Ps. 146, 5.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suprastume jo begalinį duosnumą žmogaus atpirkime, jog galėdamas jį gelbėti įvairiais kitais būdais, pasirinko tą, kuris yra skaudžiausias, būtent — jo Sūnaus kančią ir mirtį.

MĄSTYMAS

1. DIEVAS GALĖJO VIENU ŽODŽIU ATPIRKTI ŽMONIJĄ

Nuodėmės esmė yra tame, kad protingas sutvėrimas, turėdamas laisvą valią, panaudojo ją ne Dievo ieškojimui, bet sutvėrimų, manydamas juose rasti savo aukščiausią gėrybę, kurios turėjo įdiegtą troškimą ir ją galėjo rasti vienaname Dievuje. Tuo būdu padarė dvasišką savižudybę, nes nusikreipė nuo gyvybės šaltinio ir griebėsi to, kas neša mirtį. Būtų panašu, jei ištroškęs gertų nuodus, užuot gėręs gaivinantį vandenį.

Žmogus gali padaryti sau mirtį, bet sugrąžinti gyvybės

negali, nes ne jis yra gyvybės kūrėjas, o tik nešiotojas, todėl, ją praradęs, negali jos iš naujo sukurti. Panašiai yra ir su dvasišką gyvybe. Žmogus gali nusidėti, gali prarasti tą gyvybę, bet negali sugrįžti į ją be Dievo pagalbos, kuris yra vienintelis visokios gyvybės šaltinis ir kūrėjas. Net atpirkimui įvykus, tas įstatymas nepasikeitė, žmogus ir šiandien negali atsikelti iš nuodėmės be ypatingos Dievo pagalbos, todėl Išganytojas ir sako, kad niekas neateina pas jį kitaip, kaip Tėvo traukiamas (Jono 6, 44).

Toji Dievo galybė traukti žmones prie savęs yra amžina, ji nesumažėjo žmogui nusidėjus, nė nepadidėjo žmogų atpirkus, todėl Dievas galėjo tuojau pastatyti ant kojų parpuolusį žmogų, galėjo sugrąžinti į Tėvo namus sūnų palaidūną, galėjo numirėlį prikelti iš numirusiųjų.

Tąja tiesa paremtos yra visos maldos, kuriose prašome nusidėjėlių atsivertimo ir jos būtų tuščios, jeigu Dievas neturėtų tos galybės, jeigu žmogus, reiškia, būtų galingesnis už Dievą savo užsispyrimu. Gali Dievas šiandien sugrąžinti nusidėjėlį į gerą kelią; galėjo jis tai padaryti ir tada, kai atpirkimas dar nebuvo pažadėtas, arba nebuvo įvykęs.

Matydami, kaip greit ir su kokiu lengvumu sutirpo šv. Povilo užsispyrimas, Zakiejaus ir gerojo latro kietaširdiškumas, Magdalenos pasauliškumas, šv. Augustino ir amžiams bėgant tūkstančių kitų nusidėjėlių kietumas, gaunam įspūdžio, jog žmogaus valia minkštesnė yra Dievo, negu molis puodžiaus rankose, teisingai tad Patarlių knyga sako, *"karaliaus širdis Viešpaties rankoje, kaip vandenų padalinimai; jis ją palenkia, kur tik nori"*, Pat. 21, 1.

Priežastis tos Dievo galybės žmogaus valiai glūdi tame, kad Dievas yra viso žmogaus Kūrėjas ir Sutvėrėjas, o ne vienos kurios jo dalies, todėl jis yra Sutvėrėjas ne tik kūno ir dvasios, bet ir proto, ir valios, ir jos laisvės, todėl šv. Povilas ir dėsto Pilypiečiams, jog: *"Dievas yra tas, kurs daro jumyse ir norėti ir vykinti, kaip jam patinka"*, Pilyp. 2, 13.

Dievas tad galėjo vienu žodžiu sugrąžinti visą žmoniją

atgal prie savęs, jei gi to nepadarė, jei nepavartojo savo galybės, matyt jo Išmintis rado kitą, geresnį atpirkimo būdą, kuris geriau atitinka Dievo didybę. Todėl jis nenaudoja savo galybės ir šiandien visų nusidėjėlių atvertimui, bet palieka jiems laisvę naudotis, arba nesinaudoti Jo Sūnaus kančios ir mirties vaisiais, matyt, toks išganymo būdas geriau atitinka Dievo Išmintį ir Jo didybę.

2. DIEVAS GALĖJO ATLEISTI ŽMOGUI NUODĖMĘ BE ATLYGINIMO

Kiekvienas žmogus, jeigu nori, gali be jokio atlyginimo atleisti sau padarytą skriaudą, o toks atleidimas nebus teisingumo laužymas, tik gailestingumo veiksmas. Teisingumas būna tik tada sulaužytas, kai vienas teisingai reikalauja iš kito kokio daikto ar darbo, o tas nenori patenkinti to reikalavimo. Darbininkas, pav., reikalauja užmokesčio už darbą, o darbdavys nenori jo duoti. Tačiau nepadarys neteisingumo, jei padarys veltui darbą ir nereikalaus užmokesčio.

Panašiai kiekvienas žmogus turi teisių į gyvybę, o kas jam nekaltam esant ją atimtų, padarytų neteisybę. Bet štai kunigas ar gydytojas eina prie ligonio, sergančio užkrečiama liga, galop patys užsikrečia tąja liga ir miršta. Niekas nepasakys, kad kunigas ar gydytojas, statydami pavojun savo gyvybę ir ją prarasdami, daro neteisybę, priešingai, kiekvienas pasakys, kad tai yra didelio pasišventimo ir artimo meilės veiksmas, todėl mūsų Išganytojas tai užgiria sakydamas, jog *"niekas neturi didesnės meilės, kaip ta, kad kas guldo savo gyvybę už savo prietelius"*, Jono 15, 13.

Jeigu gi kas norėtų atleisti skriaudą ne jam padarytą, o kitam, kuris reikalauja atlyginimo, padarytų neteisybę. Todėl teisėjas, kurio pareiga yra bausti nusikaltėlius, nuskriaustiems atiduoti, kas jiems priklauso, padarytų neteisybę, sulaužytų teisingumą, jeigu dovanotų nusikaltėliams, o nuskriaustiesiems priteistų tylėti ir nereikalauti teisingo atlyginimo.

Jeigu tad žmonės nelaužo teisingumo dovanodami sau padarytas skriaudas be atlyginimo, juo labiau Dievas nebūtų pasielgęs prieš savo neribotą teisingumą, jeigu būtų atleidęs žmogui jo nuodėmes, nereikalaudamas jokio atlyginimo. Tai būtų buvęs didelio gailestingumo aktas, todėl Dovidas karalius, prašydamas Dievo pasigailėti, remiasi tuo, jog yra nusidėjęs vienam Dievui, todėl Dievas, dovanodamas, nepasielgs neteisingai: *"Aš nusidėjau tau vienam ir padariau pikta tavo akivaizdoje"*, Ps. 50, 6.

Jeigu gi Dievas nepanaudojo ir tos savo galybės, jeigu nedovanojo be atlyginimo, matyt, kad ir tas atpirkimo būdas neatitiko Dievo Išminties ir jo didybės.

Iš to ir mums reikėtų pasimokyti, jog Dievas nieko nedovanoja be atlyginimo, jog reikės duoti apyskaitą iš kiekvieno tuščio žodžio, ir neišsivaduosime iš bausmių vietos, kol neatiduosime iki paskutinio skatiko.

3. DIEVAS GALĖJO PAVESTI ATPIRKIMO DARBĄ KURIAM NORS ŽMOGUI

Dievas, norėdamas palengvinti žmonėms tarpusavę meilę, nes nuo tos meilės laipsnio priklausė žmonių dvasiška ir kūniška gerovė, taip ankštai surišo juos vienus su kitais įvairiais ryšiais, kad dvasios ir kūno gerovė vieno galėjo atsiliepti į kito dvasios ir kūno geroves ir padaryti įtakos.

Einant tuo įstatymu, jeigu pirmieji tėvai būtų ištvėrę nekaltybėje, būtų galėję perduoti visas iš Dievo gautas dovanas savo vaikams, būtų galėję perduoti ir pašvenčiamąją malonę ir nemarumą, liuosumą nuo kentėjimų ir visas kitas dovanas. Kuomet gi nusidėjo, nuodėmė nepanaikino to ryšio, kurį Dievas užmezgė tarp žmonių, todėl pirmieji tėvai perdavė savo vaikams nuodėmę, o su ja ir ligas, kančias ir mirtį, o su žemiškąja mirtimi ir amžinąją.

Dievas, norėdamas gelbėti nupuolusią žmoniją, būtų galėjęs pasiųsti ir teisingą žmogų, kurio šventumas būtų

paveikęs visus žmones ir būtų sugrąžinęs prie Dievo juos visus.

Dievui nepatiko, matyt, toks atpirkimo būdas, nes jo nepasirinko. Tiesa, jis atsiuntė Žmogų, kurio šventumas turėjo spinduliuoti į visą pasaulį ir gaivinti negyvėlius, bet tas Žmogus buvo jo įsikūnijęs Sūnus, nors tad žmogų išgelbėjo per Žmogų, bet ne per paprastą, kasdieninio gyvenimo žmogų, o tik tokį, kuris taip arti yra susijungęs su Dievu, kad sudaro su juom vieną asmenį — tik toks Žmogus buvo skirtas žmonijos gelbėtoju ir atpirkėju.

Čia irgi Dievas duoda mums neapsakomą pamokymą. Skirdamas Žmogų, sujungtą su Dievu žmonijos gelbėtoju, duoda mums suprasti, jog jo skirtas Žmogus yra vienintelis žmonijos gelbėtojas, jog *"per nieką kitą nėra išganymo. Nes neduota žmonėms kito vardo po dangumi, per kurį mes turėtume būti išgelbėti"*, Apd. 4, 12. Neišgelbės tad mūsų nė vienas žmogus, nors jis būtų mokyčiausias ir galingiausias, nors jis būtų drąsiausias vadas, garsiausias karalius, gabiausias politikas ir visuomenininkas; neišgelbės mus nei išradimai, nei jokios kultūros, nei pažanga, išgelbės mus susijungęs su Dievu Žmogus, nes tokį, o ne kitokį kelią išrinko patsai Dievas, kuris yra žmonijos Sutvėrėjas; gerai tad žino, ko žmogui reikia ir kas jam duoda sveikatą, o kas — ligą.

Pažvelkime dabar į save ir pasižiūrėkime, kur mes matėme savo ir kitų išsigelbėjimą: ar moksluose, ar turtuose, politinėse nepriklausomybėse, ar sujungtame su Dievu Žmoguje. Jeigu tą išgelbėjimą matome Kristuje, kreipkime visą savo gyvenimą į Kristų, apaštalaukime žmonių tarpe, kad visi geriau pažintų Kristų ir atliksime gražiausią gelbėjimo darbą.

ŠIRDIES ŽODIS. Didis esi, Viešpatie, ir didi yra Tavo galybė, Tau nėra nė vieno negalimo daikto. Jeigu mes šios žemės kirminai, nešiodami savyje netobulą ir pagadintą Tavo paveikslą, turime tiek laisvės, jog galime vaikščioti įvai-

riais keliais, jog svarbiausius gyvenimo reikalus galime spręsti įvairiais būdais, aukščiausiems tikslams vartoti įvairias priemones, juo labiau Tu, Viešpatie, kuris esi visokios galybės ir laisvės pirmutinis šaltinis. Tu sutvėrei visą pasaulį ir žmogų vienu Tavo galybės ir išminties žodžiu, vienu tad tos pačios galybės ir išminties žodžiu galėjai prikelti nupuolusį, pataisyti pagedusį, atgaivinti mirusį. Tu teiki atsivertimą nusidėjėliams. Karalių širdys yra Tavo rankoje, kaip vandenų padalinimai, Tu jas palenki, kur tik nori. Užteko Tavo Sūnaus pasirodymo miestelyje, kad Zakiejai ir Magdalenos pultų jam į kojas, taisydami savo gyvenimą; užteko vieno paklausimo: *"Sauliau, Sauliau, kam mane persekioji?"*, Apd. 9, 4, kad iš aršiausio priešo, persekiotojo ir žmogžudžio padarytumei ištikimiausią tarnautoją, uoliausią apaštalą. Ar negalėjai, Viešpatie, tarti žodžio ir visa žmonija būtų sugrįžusi prie Tavęs iki vienam žmogui, visa būtų kritusi kniūbsčia prieš Tavo didybę, kaip kad danguje krinta prieš Tavo sostą dvidešimt keturi vyresnieji ir meta savo vainikus Tau po kojų, arba kaip kad krito visa žydų tauta ties Sinajaus kalnu, išgirdusi Tavo balsą. Tačiau, Tu nevartojai tos galybės, kurią turi žmogui ir jo valiai, negrąžinai jo prie savęs tuo žodžiu, kuriuo jį sutvėrei, bet pasiuntei žemėn savo vienatinį Sūnų, prislėgei jį sunkiu kryžiumi, kad per jo kančią ir mirtį būtų suteiktas žmonėms išganymas. O, Tavo turtų, išminties ir žinojimo galybe, kaip nesuprantami Tavo teismai ir nesusekami Tavo keliai. Suteik mums, Viešpatie, malonės, idant Tavo gerumas, kurį matome atpirkime, niekad neišnyktų mums iš akių, bet nuolat stovėtų prieš mus ir verstų tirpti iš dėkingumo.

Sekdami Tavo, Viešpatie, gerumu, pasižadame šiandien reikšti visiems ypatingą gerumą, ypatingai tiems, kurie mus užgaus.

APIE GERIAUSIĄ ATPIRKIMO BŪDĄ

Antroji gavėnios savaitė
Pirmadienis

1. ĮŽANGA. Sustokime prie šv. Augustino žodžių, kuriais jis pasako, koks yra geriausias atpirkimo būdas: „Mūsų skurdo pagydimui nebuvo tinkamesnio būdo, kaip Kristaus kančia." De Trinit. 1, 13, 6. 10.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad aiškiau pažintume priežastis, dėl kurių jis pasirinko žmogų atpirkti savo Sūnaus kančia ir mirtimi, o atmetė visus kitus galimus būdus, o pažinę, dirbtume drauge su mūsų Išganytoju, kad taptume visų jo kančios vaisių dalininkais.

MĄSTYMAS

1. KRISTAUS KANČIA GERIAUSIAI PASAKO, KAIP DIEVAS MUS MYLI

Geri tėvai, praradę savo mylimą sūnų svetimam krašte, kur jis nukeliavo prieš jų norą, rūpinasi surasti nors jo lavoną ir pargabenti namo, kad, padarę jam tinkamas laidotuves, nors tiek palengvintų savo širdžiai.

Žmogus yra toks Dievo vaikas, kuris iškeliavo iš dangiškojo Tėvo namų į svetimus kraštus, prarado ten savo turtą ir gyvybę ir atsistojo ant amžinosios pražūties kelio.

Dangiškojo Tėvo širdis negalėjo to pakęsti, todėl pasiuntė savo Sūnų ieškoti žmogaus ir sugrąžinti jį atgal į Tėvo namus, tačiau gyvą ir sveiką, o ne lavoną. *"Aš atėjau, sako Išganytojas, kad turėtų gyvenimo ir apsčiau turėtų"*, Jono 10, 10. *"Žmogaus Sūnus atėjo ieškoti ir gelbėti, kas buvo pražuvę"*, Luko 19, 10.

Priežastis, dėl kurios žmogus, Dievo vaikelis, buvo pa-

metęs savo Tėvo namus, buvo ta, jog nebuvo tinkamai pažinęs Dievo gerumo ir geilestingumo, jam vis atrodė, kad svetimuos kraštuos ras daugiau gėrybių, daugiau malonumo ir nuoširdumo, kaip buvo jų turėjęs Tėvo namuose. Tačiau, pažinęs svetimų kraštų apgaulingas gėrybes ir pasidžiaugęs jomis, nebežinojo, ką toliau daryti: grįžti pas Tėvą jau nebegalėjo, nes neturėjo jėgų, o pagaliau nežinojo, kaip jį priims, jautė, jog Tėvas turi būti skaudžiai užsirūstinęs, todėl grįžęs turės klausyti priekaištų ir turės būti baudžiamas.

Štai kodėl iki Kristui nerandame tikros, kūdikiškos ir prieteliškos Dievo meilės žmonių širdyse. Rasime baimę, nusilenkimą Dievui kaip galingam valdovui, rasime aukas, kuriomis norėta numaldyti Dievo rūstybę, bet nerasime tikros meilės, tokios būtent, kuri riša gerus vaikus su jų tėvais. Tos meilės išmokino Išganytojas, todėl, mokydamas apaštalus melstis, liepė sakyti: *"Tėve mūsų, kurs esi danguje"*, Mato 6, 9. O ir šv. Povilas pripažįsta, jog per Kristų esame gavę teisių Dievą vadinti savo Tėvu: *"Juk jūs gavote ne vergystės dvasią, kad jums vėl reiktų bijoti, bet gavote įsūnystės dvasią, kurioje šaukiame: Abba, Tėve"*, Rom. 8, 15.

Meilę galima uždegti tik meile, bausmėmis, gąsdinimais ir prievarta meilės sukurti negalima, todėl ir Dievas, norėdamas meile sugrąžinti žmogų į savo namus, pasiuntė savo Sūnų, kuris kentėdamas ir mirdamas žmonių išganymui parodytų, kaip Dievas yra numylėjęs žmogų. Šv. Povilas dėl to ir kreipia romiečių dėmesį į tai, jog Kristaus mirtyje ypatingu būdu reiškiasi Dievo meilė žmogui: *"Dievas parodo mums savo meilę tuo, kad, mums tebesant nusidėjėliais, tinkamu metu Kristus už mus numirė"*, Rom. 5, 8.

Tas meilę vargšui parodo, kas aukoja jo reikalams savo turtų dalį, o juo didesnę dalį aukoja, juo didesnę meilę parodo. Labai didelės bus meilės pažymys, jei paaukos vargšui visą savo turtą, nepasilikdamas sau nieko, tapdamas jam ly-

giu vargšu, kad galėtų padėti jam nešti jo vargus. Į tos rūšies eilę kreipia šv. Povilas korintiečių dėmesį sakydamas: *"Jūs juk žinote mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonę, jog jis, būdamas turtingas, dėl jūsų pasidarė beturtis, kad jo neturtu jūs būtumėte turtingi"*, 2 Kor. 8, 9.

Jeigu gi kas aukoja savo gyvybę už vargšą, parodo jam aukščiausią meilės laipsnį, nes *"niekas neturi didesnės meilės, kaip tą, kad kas guldo savo gyvybę už savo prietelius"*, Jono 15, 13.

Labai būtų pagedusi širdis, labai žemai nupuolusi, jeigu matydamas tokią auką iš mūs Išganytojo pusės, nesukrustų ir nesusigraudintų ir nepanorėtų grįžti į dangiškojo Tėvo namus.

2. KRISTAUS KANČIA YRA AUKŠČIAUSIAS VISŲ DORYBIŲ PAVYZDYS

Sugrįžti prie Dievo, nereikia žmogui keliauti nei žemės plotais, nei jūromis plaukti, bet reikia atlikti sunkesnį darbą, negu visos žemiškos kelionės, reikia pakeisti savo prigimtį, reikia pasidaryti iš nusidėjėlio tobulu ir šventu, o tą pasikeitimą gali padaryti ne kas kita, kaip dorybės, visas tad mūsų atsivertimas turi būti kreipiamas į dorybių įsigijimą.

Kadangi dorybės neatsiranda mumyse be mūsų pastangų ,todėl norint įsigyti dorybių, reikia daryti dorus darbus, kaip norįs išmokti rašyti ar skaityti turi imti knygą ir sekti, iš ko kiekvienas žodis susideda, kad galėtų jį ir parašyti ar paskaityti. Moksle reikia mokytojo, jo reikia ir dorybėse, reikia, kad kas mums pasakytų, koki darbai yra geri, koki, reiškia, veda į dorybes, o koki — ne.

Pirmiausia reikia paklusnumo, nes mokinys, neklausąs mokytojo, neišmoks nieko. Kad galėtume klausyti mokytojo, reikia nusižeminti, reikia prisipažinti savo silpnybėse, kitaip negalėsime laukti mokytojo pagalbos. Po to, reikia

ištvermės ir kantrybės, nes vieną - kitą gerą darbą padaręs dar neišmoks dorybės, reikia padaryti daug gerų darbų ir juos daryti ilgą laiką.

Visų tų dorybių geriausias mokytojas yra Kristus ant kryžiaus, todėl šventieji mėgo vadinti kryžių pamokslininku, sakydavo, jog iš kryžiaus daugiau išmokę, negu iš knygų, o juk jie nemelavo, nes šventi buvo. Todėl kryžius iš tikrųjų yra tikriausias visų dorybių mokytojas, kurių reikia žmogaus išganymui. Šv. Petras apaštalas ragina imti iš Kristaus kančios pavyzdį, sakydamas: *"Kristus kentėjo už mus, palikdamas jums pavyzdį, kad sekiotumėte jo pėdomis"*, I Petro 2, 21.

3. KRISTAUS KANČIA GRĄŽINO MUMS ANTGAMTINĘ GYVYBĘ

Neužtenka būti be nuodėmės, kad galėtume sugrįžti prie Dievo, kad galėtume tapti jo vaikais, kaip kad neužtenka būti nieko blogo nepadariusiu mūsų kaimynui, kad turėtume teisių į jo turtą, reikia turėti su juo ypatingą ryšį, kad galėtume skaitytis jo turtų paveldėtojais.

Tokį ryšį reikia turėti ir su Dievu, kad galėtume tapti jo vaikais, dangaus karalystės paveldėtojais. Tą ryšį tarp Dievo ir žmogaus sudaro pašventčiamoji malonė, kurią buvome praradę per nuodėmę ir kurią mums atgavo mūsų Išganytojas, mirdamas ant kryžiaus, todėl šv. Povilas ir sako, jog *"nuodėmės užmokestis yra mirtis. Dievo gi dovana amžinasis gyvenimas mūsų Viešpatyje Jėzuje Kristuje"*, Rom. 6, 23.

4. KRISTAUS KANČIA VERČIA MUS SAUGOTIS NUODĖMĖS

Kuomet turime didelę brangenybę, stropiai ją saugojame nuo dulkių ir purvo, nes purvas ją gadina, daro ją biaurią mūsų akyse. Visi norime, kad brangenybė gražiai atrodytų.

Mūsų siela yra neapsakomai brangi, nes atpirkta ne auksu, ne sidabru, bet mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus brangiausiu krauju, reikia tad rūpintis, kad ji nebūtų vėl suteršta, o tai atsieksime žinodami, jog nešiojame patį Dievą mūsų kūne sulyg šv. Povilo žodžiais: *"Jūs esate atpirkti didžia kaina. Garbinkite ir nešiokite Dievą savo kūne"*, I Kor. 6, 20.

Arba imkime dar kitą palyginimą. Turėdami brangų ligonį namuose ir žinodami, jog kiekvienas garsesnis žodis, sunkesnis žingsnis, ar durimis trinktelėjimas atsiliepia ligonyje neapsakomu skausmu, tikrai rūpinsimės nedaryti jam to skausmo, kalbėsime pakuždomis, vaikščiosime ant pirštų, atsargiai duris varstysime.

Toks brangus ligonis yra mūsų Išganytojas, jame skaudžiausiai atsiliepia mūsų nuodėmės. Jis turėjo kentėti už jas, todėl būtume be širdies, jeigu nesisaugotume nuodėmių ir didintume tuo būdu mūsų Išganytojo skausmus.

5. KRISTAUS KANČIA DIDINA ŽMOGAUS GARBINGUMĄ

Šėtonas suvedžiojo žmogų, atsitraukė jį nuo Dievo ir pagavo į savo vergiją. Tokia šėtono pergalė nedaro jam garbės, nes žmogus yra daug silpnesnis už jį, kaip kad nedaro garbės suaugusiam žmogui ar ristikui, jei jis parstumia mažą vaikelį. Bet vaikeliui būna garbė, jei jam pasiseka nugalėti aną stipruolį.

Tokia garbė būna ir mums, kai nugalime šėtoną ir jo mums padarytą skriaudą: išsigelbėjam nuo mirties, kurią jis troško mums užtraukti, todėl šv. Povilas dėkoja Dievui, jog suteikė mums tokią pergalę per savo Sūnų: *"Bet dėkui Dievui, kurs mums davė pergalę per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų"*, I Kor. 15, 57.

Dėkokime ir mes visa širdimi Dievui, jog teikėsi paruošti mums tokį atpirkimą, už kurį pati Bažnyčia dėkoda-

ma, savo maldose Velykų Subatoje, šaukia šventam dvasios pagavime: *"O, laimingasai nusidėjime, kuris pelnei tokį ir taip didelį Atpirkėją"*. Rūpinkimės ypatingu būdu tapti tų vaisių dalininkais, kuriuos dangiškasai Tėvas norėjo mums suteikti per savo Sūnaus kančią ir mirtį, būtent, giliau atjausti jo neapsakomą meilę mums, mokytis dorybių iš kryžiaus, didinti mumyse ir kituose pašvenčiamąją malonę, saugotis uoliau nuodėmių ir naikinti visur šėtono karalystę, o skelbti ir platinti Dievo.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, visuose Tavo darbuose spindi Tavo dieviškumas. Jei pažvelgsime į šį pasaulį, pastebėsime jam tiek Tavo suteiktos išminties ir galybės, kad mūs silpnas protas turi šauktis Tavo pagalbos, kad pajėgtų atskirti Sutvėrėją nuo sutvėrimo, Tave nuo pasaulio. Kas nesusiprato pasinaudoti Tavo tiekiama pagalba, tas sumaišė Tave su pasauliu ir Tavo rankų darbams pradėjo duoti garbę, kuri Tau vienam priklauso. Jeigu tad, Viešpatie, tiek daug Tavo išminties ir galybės slepiasi šiame žemiškame pasauly, kurį regi mūsų akys, kiek jos turi slėptis dvasiškame pasauly, kurio mūsų akys nemato. Jeigu lauko žolę ir dangaus sparnuočius tverdamas parodai tiek meilės ir rūpestingumo, kiek jos turėjai parodyti žmogaus atpirkime ir jo išganyme. Žolė yra laikinas dalykas, šiandien ji yra, o rytoj būna metama į ugnį, žmogus gi yra amžinas, jis turi amžinybę prieš save, todėl žmogum rūpiniesi, Viešpatie, tiek kartų daugiau, kiek kartų jis yra brangesnis už žolę, arba kiek kartų amžinybė yra ilgesnė už žolės amžių. Kadangi niekas neapskaičiuos vieno, niekas neapskaičiuos ir kito.

Šiame žemiškame gyvenime mes, Viešpatie, tinkamu vadiname tokį daiktą ar darbą, kuris atitinka savo tikslą; tinkamu vadiname namą, kuris yra pritaikintas žmogaus, o ne gyvulio gyvenimui; sakome: namas tinka žmogui gyventi, nes tenkina jo reikalus. Tinkamiausiu gi vadiname tokį daiktą ar darbą, kuris atitinka savo tikslą visokiu at-

žvilgiu, reiškia, tenkina ne vieną kitą reikalą, bet visus, kokie tik gali atsirasti. Kadangi žmogaus atpirkimas, jo į Tave grįžimas yra surištas su neapsakoma įvairių reikalų daugybe, todėl Tu, Viešpatie, parinkai tokį atpirkimo būdą, kuris patenkintų tuos visus reikalus. Suteik tad, Viešpatie, malonės, leisk pamatyti, kaip tinkamą išganymo kelią esi mums suteikęs, kad, užsidegę noru dirbti išvien su Tavo Sūnumi mūsų išganymo darbą, pasidarytume tų visų vaisių dalininkais, kuriuos norėjai mums suteikti per jo kančią ir mirtį.

Pasižadame, Viešpatie, semti jėgų iš Tavo Sūnaus kančios, kad padarius šiandien nors vieną žingsnį link mūsų išganymo ir sugrįžimo prie Tavęs.

APIE KRISTAUS MIRTĮ ANT KRYŽIAUS

Antroji gavėnios savaitė
Antradienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytoją, prikaltą prie kryžiaus ir prisiminkime žodžius, kuriuos Išminties knyga deda į kryžiuotojų lūpas: „Pasmerkime jį biaurią-siа mirtimi,“ Išm. 2, 20.

2. ĮŽANGA. Kadangi ne vienas yra žmogaus mirties būdas, todėl dangiškasis Tėvas, skirdamas savo Sūnui mirtį, galėjo pasirinkti tokią, kuri nebūtų buvus taip skaudi. Jeigu gi pasirinko skaudžiausią, reiškia, kad turėjo savo tikslus. Nuolankiai prašykime malonės, kad juos suprastume, o supratę, mokėtume jais pasinaudoti savo išganymui.

MĄSTYMAS

1. KRYŽIUS YRA DOROS PAVYZDYS

Žmogus myli savo žemišką gyvybę ir bijo mirties, nes su gyvybe surišti yra visi jo džiaugsmai, visa laimė ir visos viltys, todėl gina savo gyvybę visais įmanomais būdais, o

mirties akivaizdoje linkęs yra išsižadėti net doros ir kitų dvasiškų gėrybių, kurios yra brangesnės už žemišką gyvybę, kad tik išsigelbėjus nuo mirties.

Tiesa, atsiranda žmonių, kurie yra pasiryžę aukoti savo gyvybę, kad apgynus kaikurias brangenybes, kaip štai: tikėjimą, šeimą, tėvynę, savo gerą vardą, ir, reikalui atsiradus, tikrai ją ir aukoja, bet visuomet tai daro su mintimi, kad tokia mirtis yra garbingesnė, negu gyvybė. Tokią mirtį pasirinko Eleazaras, verčiamas karaliaus valgyti Dievo uždraustą maistą: *"Tačiau jis, pasirinkdamas verčiau garbingą mirtį, kaip nepakenčiamą gyvenimą, ėjo savo noru į kančią"*, 2 Mak. 6, 19.

Rasime žmonių, kurie greičiau renkasi garbingą mirtį, negu nepakenčiamą gyvenimą, ieškodami ar tai tikros ir teisingos garbės, ar tuščios. Už tuščias gėrybes ryžtamasi galvą guldyti, už tokias būtent, kurios žmonių akyse yra gėrybėmis, o Dievo akyse neturi vertės. Narsiausieji bijosi negarbingos mirties, todėl linkę yra jos akivaizdoje padaryti didžiausį nusikaltimą, kad tik išsigelbėjus nuo tokios mirties. Žydų karalius Abimelėkas, sunkiai sužeistas moters paleistu akmeniu į galvą apgulant pilį, šaukia savo ginklanešį ir liepia jam jį pribaigti, kad niekas nepasakytų, jog jį yra moteris užmušusi, nes tai būtų buvusi labai negarbinga mirtis.

Kryžiaus mirtis skaitėsi negarbingiausia, kokia tik galėjo būti žemėje, todėl ji buvo skiriama didžiausiems niekšams, kad suteikus didžiausią skausmą ne tik kūnui, bet ir dvasiai.

Dangiškasis Tėvas, skirdamas savo Sūnui kryžiaus mirtį, norėjo mus pamokyti, kad jokios mirties nesibijotume, labiausiai negarbingos, jeigu bus reikalo ginti amžinas gėrybes.

2. KRYŽIUS NAIKINA PIRMŲJŲ TĖVŲ NUODĖMĘ

Medis buvo pirmosios nuodėmės priežastis. Pirmieji tėvai buvo gavę Dievo įsakymą nevalgyti vaisių nuo vieno me-

džio, kad pripažinus Dievo valdžią ir savo priklausomybę. Laužydami Dievo draudimą, kuris buvo taip lengvai vykdomas, jie parodė noro išsiveržti iš Dievo valdžios, nusikratyti priklausomybės, o tuo užgavo Dievą jų Sutvėrėją ir didžiausią geradarį, gi save įstūmė į didžiausią kūno ir dvasios skurdą.

Kristus atėjo atitaisyti pirmųjų tėvų klaidą, jis gavo nepalyginamai sunkesnį įsakymą, negu pirmieji tėvai, būtent, paguldyti savo gyvybę ir savo krauju nuplauti tą vietą, kurioje buvo padaryta nuodėmė: ant medžio ji tapo padaryta, ant medžio Kristus turėjo numirti. Tą mintį reiškia ir Bažnyčia kančios prefacijoje sakydama: *"Kad, iš ten gyvybė prisikeltų, iš kur mirtis prasidėjo, kad tas, kuris medžiu buvo pergalėjęs, medžiu būtų ir pergalėtas"*. Kitoje vietoje Bažnyčia meldžiasi panašiai: *"Kad jis (Kristus) patiektų vaistų iš ten, kur priešas yra padaręs žaizdą"*, himnas: Pange lingua. O ir pranašas deda į Kristaus lūpas žodžius, kuriais pasakoma, jog Kristus turįs atlyginti už tai, ko nebuvo užgrobęs: *"Ko aš neišplėšiau, tai turiu dabar atiduoti"*, Ps. 68, 5. Kristus nenuskynė uždrausto vaisiaus, bet turėjo jį atiduoti, pats save pakabindamas ant medžio.

Šv. Augustinas reiškia tą pačią mintį, sakydamas: *"Adomas paniekino įsakymą, skindamas vaisių nuo medžio, bet ką Adomas prarado, Kristus tai atgavo ant Kryžiaus"*, Sermo 101 de Temp.

3. KRYŽIUS GRYNINA ORĄ NUO NUODĖMĖS SUTEPIMO

Kiekvienas daiktas, kuris būna vartojamas kokiam tikslui, įgauna mūsų vaizduotėje to tikslo antspaudą: gerą — jei buvo naudojamas geram tikslui, blogą, jei blogam; matydami tą daiktą, jaučiame jame esančią antspaudą ir prisimename tikslą, kuriam jis tarnavo. Tuo keliu buvo prieita prie šventųjų relikvijų gerbimo ir branginimo, nes jos mums primena šventųjų gyvenimą, jų dorybes, jų šventu-

mą. Iš visų relikvijų brangiausia yra kryžiaus relikvija, ant kurio mirė mūsų Išganytojas, ji turi savyje jo mirties antspaudą ir jo kraujo žymes.

Tačiau ir blogiems tikslams vartojamas daiktas įgauna blogo tikslo antspaudą, būna suteptas dvasišku purvu, kuris primena mums tą blogą tikslą ar darbą, kuriam tas daiktas tarnavo. Taip virvė, kuria buvo pakartas nusikaltėlis, peilis, kuriuo buvo nužudytas žmogus, daro mums kažkokį nejaukų įspūdį: bijomės net palytėti tuos daiktus.

Tokį nemalonų įspūdį Dievo akyse daro mūsų kūnas, nes jis buvo nuodėmės įrankis, todėl turės subyrėti į dulkes žemėje, kad apsivalytų nuo sutepimo. Taip pat susitepė ir žemė, nes joje nuodėmė buvo padaryta, todėl pasaulio pabaigoje ir ji turės virsti dulkėmis: pavers ją pelenais. Panašus nešvarumas tenka ir orui, nes uždraustasis vaisius ore kybojo, todėl Kristus buvo su kryžiumi į orą pakeltas, kad apvalytų orą nuo nuodėmės sutepimo, kaip apvalė žemę krauju, kuris tekėjo iš jo žaizdų žemėn.

4. KRYŽIUS TIESIA MUMS KELIĄ Į DANGŲ

Nors Dievas yra kiekvienoje vietoje, tačiau, ieškodami jo, keliame savo rankas ir akis aukštyn, norėdami išreikšti tą mintį, jog tik atsipalaidavę nuo žemiškų daiktų ir pakilę aukštyn pajėgsime surasti Dievą, o paskendę žemės purve, jo nerasime. Dėlto ir Išganytojas, žengdamas į dangų, kilo aukštyn kol šviesus debesys paslėpė jį nuo apaštalų akių.

Kristus buvo aukštyn pakeltas su kryžiumi, tarsi norėdamas tuo mums pasakyti, jog kelias į dangiškas aukštybes eina per kryžių, todėl pats pranašavo sakydamas: *"Aš gi, kuomet būsiu pakeltas aukštyn nuo žemės, visa patrauksiu prie savęs"*, Jono 12, 32.

5. KRYŽIUS REIŠKIA VISŲ ŽMONIŲ ATPIRKIMĄ

Kryžiaus rankos eina į visus kraštus iš persikirtimo vietos, norėdamas mums pasakyti, jog meilė, galybė ir apvaizda to, kuris ant jo yra prikaltas, apima visą žmoniją, ne vien žydus, bet ir pagonius. Todėl ir šv. Jonui Auksaburniui atrodė, jog Kristus, mirdamas ant kryžiaus su ištiestomis rankomis, viena ranka traukia prie savęs žydų tautą, kita pagonius. Mat, žydai buvo įsitikinę, jog būsimas Išganytojas gelbėsiąs tik žydus, o pasmerksiąs pagonius ir atlyginsiąs jiems už žydams padarytas skriaudas. Tačiau Kristus neįvykdė to žydų laukimo ir traukė prie savęs visus žmones: ne vien žydus, bet ir pagonus.

6. KRYŽIUS YRA ĮVAIRIŲ DORYBIŲ ŽENKLAS

Šv. Augustinas sako, jog Kristus neveltui pasirinko kryžiaus mirtį, jis norėjo būti platumo, ilgumo, aukštumo ir gilumo mokytojas. Skersinis, prie kurio buvo prikaltos rankos, reiškia gerų darbų gausumą. Toji kryžiaus dalis, kuri eina iki žemei, reiškia ištvermę, nes visas kryžius ja remiasi ir iš jos įgauna savo tvirtumą. Toji dalis, kuri kyla aukštyn nuo galvos, reiškia viltį, nes rodo mums dangų, kur sukrauti visi mūsų turtai ir kur laukia mūsų iš tolimos kelionės pareinančių dangiškas Tėvas. Toji gi dalis, kuri yra paslėpta nuo mūsų akių žemėje, kuri eina į žemės gilumą, vaizduoja paslėptas Dievo malones, be kurių mes negalėtume išsilaikyti nė vienoje dorybėje. Tuo būdu kryžius yra pasidaręs sakykla, iš kurio dieviškasai pamokslininkas duoda mums amžinojo gyvenimo pamokas.

7. KRYŽIUS YRA SENOJO ĮSTATYMO GELBĖJIMO MEDIS

Arka, kuri išgelbėjusi Nojų, jo šeimą ir visus kitus gyvius, kurie į ją buvo pasislėpę, buvo medinė. Stebuklingoji

Mozės lazda, kuri ištiesta perskyrė jūrų vandenis ir padėjo žydams pabėgti nuo faraono rūstybės, kuri atvėrė vandens šaltinį uoloje ir pagirdė trokštančius keleivius į žadėtąją žemę, buvo iš medžio. Mozė, radęs pakeliui kartaus vandens šaltinius, to medžio pagalba pataisė vandenį: iš kartaus padarė saldų. Skrynia, kurioje buvo padėtas Dievo žodis ir visi įstatymai, buvo padaryta iš medžio; iš medžio buvo taip pat ir altorius, ant kurio žydai degino Dievui daromas aukas.

Ir mums reikia visų tų pagalbų, nes gręsia mums tamsybių ir klaidų tvanas, gresia mums šėtono rūstybė, kuris nori mus atgal grąžinti į savo vergiją; reikia mums gaivinančio vandens, nes ir mes keliaujame į žadėtąją žemę per šio pasaulio dykumas; reikia mums Dievo žodžio, kuris šviestų mums tamsybėse ir saugotų nuo geidulių karščio; reikia altoriaus, ant kurio ir per kurį galėtume daryti Dievui malonias aukas. Visas tas pagalbas suteikia mums kryžius, todėl griebkimės jo ir laikykimės, nes išganymas ateina mums per kryžių.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Senojo Įstatymo aukos, kuriomis Tu reiškei savo Sūnaus būsimą auką, buvo daromos iš gyvulių, papiaunant juos peiliu ir deginant liekanas ant laužo. Kadangi Tavo Sūnus atėjo įvykinti tai, kas buvo apie jį pranašaujama, todėl mūsų silpniems protams atrodo, jog tinkamiau ir daug suprantamiau būtų buvę, jei ir Tavo Sūnus panašiu būdu būtų paaukojęs savo gyvybę už mus; reiškia, jei būtų buvęs piktadarių sukapotas, kaip kad buvo kapojami pranašai ir kankiniai, jeigu būtų buvęs sudegintas ant laužo, kaip gyvulių aukos buvo deginamos. Bet Tu, Viešpatie, parinkai kitokį mirties būdą, tokį būtent, kuris savo žiaurumu sujudina kiečiausias širdis. Nejaugi, Viešpatie, mūsų širdys taip yra kietos, taip nejautrios, kad radai reikalo pastatyti prieš mūsų akis tokį baisų skausmą, kuriam didesnio negali išgalvoti net pikčiausia ir kerštingiausia širdis, kuris buvo taikomas tik didžiausiems pikta-

dariams, žmonijos atmatoms. Kadangi, Viešpatie, visuose Tavo darbuose matosi neribotos Tavo išminties pėdsakai, todėl ir kryžiaus mirtyje, kurią Tu savo Sūnui paruošei, turi jie pasireikšti. Toji mirtis turi būti Tavo išminties išdava. Bet, Viešpatie, Tu gerai žinai, kaip mes esame silpni savo atmintyje ir kaip nesusekami yra Tavo keliai, todėl, jeigu norėjai mums duoti pamokymą savo Sūnaus mirtimi, suteik mums daugiau šviesos ,kad ir mes mokėtume skaityti kryžiaus knygą, kaip kad Tavo išrinktieji tarnai, šventieji, mokėjo ją skaityti. Jie sakėsi iš kryžiaus daugiau išmokę, negu iš knygų, žmonių ranka parašytų. Trokštame ir mes, Viešpatie, pasiekti tą kryžiaus mokslą, nes per jį vieną yra išganymas, jis vienas duoda mums teisių eiti paskui Tavo Sūnų sulyg jo žodžiais: *"Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, tegul kasdien neša savo kryžių ir teseka mane"*, Luko 9, 28.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien prisitaikinti prie Tavo Sūnaus reikalavimo ir imti kryžių į savo rankas: ar tą, kurį Tu teikiesi atsiųsti, ar kitą, kurį mes patys susirasime.

APIE KRISTAUS KANČIŲ ĮVAIRUMĄ

Antroji gavėnios savaitė
Trečiadienis

1. ĮŽANGA. Imkime šio mąstymo pagrindu Izajo pranašo žodžius, kuriais jis atkreipia mūsų dėmesį į Viešpaties Tarno kančių įvairumą: „Tikrai jis ėmė ant savęs mūsų skausmus ir jis nešė mūsų sopulius, o mes laikome jį tarsi raupsuotu ir pažemintu." Iz. 53, 4.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad daugiau dėmesio kreiptume į mūsų Išganytojo kančių įvairumą, kad, patekę į panašias kančias, nemurmėtume prieš Dievo apveizdą, bet kantriai juos neštume, turėdami prieš akis mūsų Išganytojo pavyzdį.

MĄSTYMAS

1. KRISTUI NEPRITIKO KENTĖTI VISAS ŽMONIŲ KANČIAS

Nors visos kančios žemėje plaukia iš nuodėmės, tačiau ne visos iš asmeniškos nuodėmės to būtent, kuris kenčia. Gali, pav., nekaltas žmogus būti piktadarių užpultas, apiplėštas, sužeistas ir net nužudytas, jis kenčia, tačiau jo kentėjimai plaukia ne iš jo paties, bet iš kito žmogaus nuodėmės.

Kadangi visi žmonės ateina į šį pasaulį su gimtąja nuodėme, todėl turi pergyventi tokias kančias, kurios tiesioginiu būdu plaukia iš tos nuodėmės, o kurių neturės tie, kurie yra gimę be nuodėmės. Prie tokių kančių priklauso pirmiausia ligos, skausmai, kurie plaukia iš geidulių netvarkos, senėjimas ir natūrali mirtis. Tų visų kančių Kristus negalėjo turėti, nes buvo be gimtosios nuodėmės, negalėjo tad sirgti, jausti vidaus pagundų, senti ir mirti natūralia senumo mirtimi.

Kristus atėjo nugalėti nuodėmę ir tai, kas seka iš nuodėmės, todėl, užgimdamas be nuodėmės, atsinešė pilną ir nesusargdinamą sveikatą, atsinešė dvasiai paklusnų kūną, ir dėlto negalėjo nei senti, nei mirti natūralia mirtimi nei subyrėti į dulkes. Jei Kristus būtų paėmęs sau nors vieną tų kančių, sunku būtų mums buvę įtikėti, jog jis yra mirties nugalėtojas, o su ta abejone būtų kilusi ir kita: ar jis yra tikras nuodėmės naikintojas. Kentėdamas gi mirtį, kitų rankomis padarytą, mirdamas visų akivaizdoje ir tuojau prisikeldamas iš numirusių, parodė tikrą mirties pergalę, o tuo pačiu parodė savo galybę naikinti nuodėmę, nes mirtis buvo nuodėmės užmokestis.

Netiko Kristui kentėti ir tokias kančias, kurios paeina iš žmogaus netobulumo ir reiškia tą netobulumą, kaip štai: kančia iš neatsargumo, apsileidimo, neprotingumo, įkristi netyčia į vandenį, į ugnį, ar į kitas panašias nelaimes, nes

ir tos kančios yra tik tolimesnė nuodėmės įtaka, todėl Kristus, būdamas visiškai laisvas nuo nuodėmės, buvo visiškai laisvas ir nuo tų kančių, kurios turėtų kokį nors sąryšį su nuodėme.

2. KRISTUS IŠKENTĖJO VISAS KITAS KANČIAS, KURIAS REIKIA ŽMONĖMS IŠKENTĖTI BE JŲ KALTĖS

Visas tas kančias galima paskirstyti į tris rūšis:

a) Kančios nuo žmonių. Dievas taip yra sutvarkęs žmonių santykius, kad vienas be kito negalime praversti, kad esame reikalingi vienas kito pagalbos. Kadangi nuodėmė pažeidė žmogaus prigimtį, pagadino ir žmonių santykius, žmonės pradėjo vieni kitus persekioti, slėgti, išnaudoti jų turtą ir jų jėgas savo naudai.

Kristus atėjo naikinti nuodėmę, o tuo pataisyti ir žmonių santykius, tačiau žmonės nenorėjo pasiduoti naujai tvarkai, todėl sukilo prieš ją ir jos kūrėją. Pirmiausia sukilo šio pasaulio galiūnai, kurie, turėdami ar valdžios, ar turtų, ar kitos kokios galybės, slėgė silpnesnius ir vargšus ir išnaudojo juos visokiais būdais. Kristus buvo vargšų užtarėjas ir gelbėtojas, kaip pranašas skelbė: *"jis išlaisvins beturtį nuo galingojo ir beturtį, kuriam nėra padėjėjo; pasigailės beturčio ir varguolio ir gelbės beturčių sielas. Jis išvaduos jų sielas iš išnaudojimo ir neteisybės, ir jų vardas bus jo akyse pagarbos vertas"*, Ps. 41, 12—14.

Kadangi niekas nenori atiduoti savo gėrybių geruoju ir be kovos, ir šio pasaulio galiūnai nenorėjo jų atiduoti ir prisitaikinti prie Kristaus tvarkos. Apie tą jų sukilimą prieš Dievą ir Kristų pranašas šitaip rašo: *"Kam pagonys siaučia ir tautos mąsto tuščius dalykus? Žemės karaliai sustoja ir kunigaikščiai renkasi prieš Viešpatį ir prieš jo Pateptąjį. Sutraukykime jų pančius ir meskime šalin nuo savęs jų jungą"*, Ps. 2, 1—3.

Kristui tad teko kentėti nuo visų tų, kurie nenorėjo priimti naujos tvarkos ir nuo jų tarnų. Kentėjo nuo pagonų, kurie jį teisė, plakė ir kalė prie kryžiaus; kentėjo nuo savosios tautos, kuri jo išsigynė ir išsižadėjo Piloto akivaizdoj, reikalaudama jam kryžiaus mirties; kentėjo nuo vyrų ir moterų, kurios liudyjo Petrą esant iš jo mokintinių tarpo; kentėjo nuo savo artimųjų ir prietelių, nes Judas jį pardavė, Petras užsigynė, o visi kiti pabėgo ir apleido; kentėjo nuo dvasiškos ir pasaulietiškos valdžios, nes vyriausieji žydų kunigai Annas ir Kajifas ir visas jų teismas pasmerkė jį mirti, o Pilotas patvirtino jų nutarimą ir priteisė jį įvykdyti. Žodžiu, nebuvo tos žmonių rūšies, nuo kurios nebūtų tekę kentėti mūsų Išganytojui; jis atėjo atpirkti visų, visi tad per savo atstovus esame suteikę kančių, visi esame prisidėję prie jo kančių.

b) Antroji kančių rūšis tai netekimas tos nuosavybės, kuri yra mums būtinai reikalinga. Visi turime gyvybę, kūną ir dvasią, branginame gerą vardą, džiaugiamės draugystėmis, kurios mums padeda atlikti mūsų darbus bei sumanymus, todėl, prarasdami tas gėrybes, jaučiame didelį skausmą.

Nė vienas tų skausmų nėra aplenkęs Kristų, bet kiekvienas yra užgavęs jį ir tai aukščiausiame laipsny. Jam atimta gyvybė pačiu skaudžiausiu būdu, nes, pirmiausia, neteisėtai ir be jokios kaltės, o antra, kankinimu ant kryžiaus, tai yra sunkiausias ir skaudžiausias būdas, koks tik gali būti žemėje. Kūnas tapo sužalotas taip, jog tiko jam Izaijo pranašo žodžiai pilniausioje prasmėje: *"nėra jame išvaizdos ir gražumo; mes žiūrėjome į jį ir nebuvo pažvelgimo, kad mes trokštumėm jo, paniekinto ir paskutinio iš žmonių, skausmo vyro ir kurs buvo pažinęs negalią; jo veidas buvo lyg paslėptas ir paniekintas, todėl mes nei nežiūrėjome jo"*, Iz. 53, 2—3. Dvasia nuvarginta ligi mirties, geras vardas atimtas, jis pats išjuoktas, paskaitytas piktadariu ir su jais kartu prikaltas prie kryžiaus. Mokytiniai, ku-

riuos laikė savo geriausiais prieteliais, kuriems parodė tiek daug nuoširdumo, kuriems mazgojo kojas, už kuriuos meldėsi ir prašė dangiškojo Tėvo suteikti jiems vietą danguje kartu su juo, jį apleido, vienas jį išdavė, kitas jo užsigynė ir tai tokią valandą, kai buvo pasmerktas mirti. Tokiose aplinkybėse mirtis būna daug kartų sunkesnė.

c) Trečioji kentėjimų rūšis, tai atskirų kūno sąnarių kankinimas. Galva buvo vainikuojama erškėčių vainiku; kojos ir rankos vinimis perkaltos; veidas plaštakomis mušamas ir spiaudomas; visas kūnas rykštėmis plakamas.

Turėjo kentėti ne tik atskiri sąnariai, bet ir atskiri pojūčiai. Palytėjimas kentėjo baisų plakimą ir vinių perdūrimą; lūpos tulžies ir acto skonį; uoslė jautė pūvančių lavonų dvokimą, nes kaukolių kalne buvo numarintas; ausys klausėsi išjuokimo ir piktžodžiavimų; akys žiūrėjo į Motinos ir mylimojo mokinio skausmus ir ašaras.

Kristaus tad visos kančios buvo taip gausios ir įvairios, jog pikčiausia širdis negalėtų surasti kančios, kuria dar būtų galėję jį apsunkinti, todėl ir jam tinka pranašo žodžiai, kuriuos jis pasakė kitomis aplinkybėmis: *"Visa galva skaudama ir visa širdis nuliūdusi. Nuo kojos pado iki viršugalvio nėra jame nieko sveiko, žaizdos, randai, ir tinstantys skauduliai, neaprišti, negydomi gydyklu ir nesuvilgyti aliejumi"*, Iz. 1, 5—6.

Turėdami prieš akis tiek įvairių skausmų, kuriuos iš dangiškojo Tėvo valios kentėjo mūsų Išganytojas, ar nepažvelgsime į save ir nesusigėsime, jog ne kartą dėl menkniekio, dėl vieno žodžio, pajusto iš žmonių nemalonumo ar kitų panašių gyvenimo sunkenybių taip nusimename, jog netenkame kantrybės, murmame prieš Dievą, kad per sunkiai mus bando. Daug naudingesnį darbą atliksime, jei, skausmo paliesti, paieškosime to paties skausmo Kristaus gyvenime ir pažiūrėsime, kaip jis kentė tokį skausmą, juk ne kitokiu tikslu Dievas leido tiems taip įvairiems skausmams varginti jo Sūnų, o tik mums pamokyti, kad mes, turė-

dami prieš akis tokį pavyzdį, pasimokytume iš jo nešti savo kryžių, nes be kryžiaus nėra išganymo. Atpirkimas galėjo įvykti viena, kad ir mažiausia Kristaus kančia, bet tuomet mes nebūtume išmokę kentėti, todėl, nors esame atpirkti, nebūtume galėję eiti paskui Atpirkėją į dangų.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelė yra kančių paslaptis, mažai yra žmonių, kurie nors kiek ją suprastų, todėl kiekvienas stengiasi jų išvengti, o verčiamas kentėti, kenčia nenoromis, murma prieš Tavo apvaizdą, skaitydamas kiekvieną skausmą Tavo rūstybės ženklu ir klausia, už kokias nuodėmes kenčiąs tokią Tavo bausmę. Taip nešdamas savo kentėjimus, prasilenkia su jų tikslu, praranda tas dvasiškas naudas, kurias būtų pelnęs, jeigu būtų pasirūpinęs giliau įžvelgti į kančių paslaptį, jeigu su geresniu ūpu būtų juos priėmęs iš Tavo rankos. Dvejopas tad, Viešpatie, yra iš kentėjimų išėjimas: vieni išeiname iš jų tobulesni, šventesni, švaresni, labiau susijungę su Tavim, jiems tinka angelo paaiškinimas, kurį davė šv. Jonui, rašančiam Tavo apreiškimus: *"Kas yra teisus, dar tedaro teisybę, ir kas šventas, tebūnie dar šventesnis"*, Apr. 22, 11. Kiti išeiname daug piktesni, pilni rūstybės, pilni Tavęs ir savo artimo nekentimo, žodžiu, labiau sutepti, jiems tinka to paties angelo pasakymas: *"Kas yra suteptas, tesusitepa dar daugiau"*, Apr. 22, 11.

Kadangi Tu, Viešpatie, kančių nesukūrei, nes visi Tavo darbai yra gailestingumas ir tiesa, žmogus pats, Tavęs neklausydamas, jas ant savęs užsitraukė, tai neteisingas yra Tavęs kaltinimas, jog kančios eina iš Tavęs, jog jos yra Tavo rūstybės ženklas. Mes tikime, Viešpatie, jog tikroji kančių priežastis yra nuodėmė. Kai nuodėmė išnyks žmonių gyvenime, išnyks ir kančia. Viešpatie, Tu parodai savo gailestingumą tuo, jog nori mums iš mūsų kančių nupinti gražiausią garbės vainiką, jeigu tik mes kentėsime. Kad paraginus mus prie didesnės kantrybės, Tu pasiuntei savo Sūnų pas mus ir pripylei jo gyvenimo taurę įvairiomis kančio-

mis, kad, matydami kenčiantį šventą ir nekaltą, sukrustume imti iš jo kantrybės pavyzdį ir nusilenkti prieš Tavo valią. Suteik tad, Viešpatie, mums malonės, kad Tavo Sūnaus pavyzdys niekad neišnyktų mums iš akių, bet, patekę į kančių sūkurį, mokėtume semti sau stiprybės iš Jo gyvenimo, kupino įvairių kančių.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien kreipti daugiau dėmesio į Tavo Sūnaus kančias ir bandyti surasti jo gyvenime tą patį kryželį, kuris mums teks kentėti.

APIE KRISTAUS KANČIŲ SKAUSMINGUMĄ

Antroji gavėnios savaitė
Ketvirtadienis

1. ĮŽANGA. Imkime mūsų mąstymo pagrindu Jeremijo pranašo žodžius, kuriuos Bažnyčia taiko Kristaus kančioms išreikšti: „O jūs visi, kurie praeinate keliu, tėmykite ir matykite, ar yra skausmas kaip mano skausmas," Rauda 1, 12.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad nors kiek giliau galėtume įžvelgti į Jo Sūnaus kančias, o įžvelgę, suprastume atpirkimo brangumą ir dėl to skubėtume naudotis atpirkimo vaisiais.

MĄSTYMAS

1. PRIEŽASTYS, KURIOS DIDINA KANČIAS

Nė vienas sutvėrimas žemėje nekenčia tiek daug, kiek žmogus, nors žmogaus padėtis yra geresnė negu anų, jo ir maistas, ir pastogė, ir visos kitos gyvenimo aplinkybės yra tikrai karališkos palyginus su žemesniais sutvėrimais, o vis dėlto jis kenčia daugiau, negu kuris nors kitas žemės gyventojas. Noroms nenoroms mintis krypsta į skausmų pu-

sę, kaip akys į sužeistą vietą ir ieško atsakymo į klausimą, kodėl žmogus kenčia, kokios tų kančių priežastys, ar galimas yra daiktas jas pašalinti, susekus jų priežastis, ir padaryti visą žmoniją laimingesnę.

Visi visuomenininkai ir tikybų kūrėjai, minties galiūnai ir pasaulėžiūrų skelbėjai nepraeina to klausimo nepalietę; visi jį sprendžia savotišku būdu ir siūlo vargstančiai žmonijai vaistų sulyg savo išmanymu ir išradimu, žadėdami tikrą pagydymą.

Azijos gyventojai priėmė Buddos pasiūlymą panaikinti savyje visokį troškimą ir norą, nes ne kas kita, o tik noras esąs kentėjimų priežastimi. Žmogus kenčiąs todėl, kad negalįs patenkinti savo norų, jeigu jų neturėtų, nejaustų jokio skausmo, o juo didesnius juos turįs, juo didesnes kančias gaunąs pergyventi. Žmogus, pav., nori gerti. Tas noras virsta kankyne, jeigu nėra vandens, kuris galėtų užgesinti tą norą. Jei nėra noro gerti, nėra kančios ir nesant vandens. Panašiai žmogus trokšta gyventi, trokšta turtų, trokšta pasilinksminimų, sveikatos, smagumų ir tūkstančių kitokių gėrybių. Kuomet nors viena tų gėrybių jam atimama, jaučia skausmą, kurio nejaustų, jeigu pajėgtų nenorėti tų gėrybių, reikią tad užmušti savyje visokį norą.

Tokioje į kančių priežastį pažiūroje yra tiesos kibirkštis. Iš tikrųjų noras yra kentėjimų priežastimi, tačiau pasiūlymas užmušti savyje visokį norą yra beprotybė, nes, pirmiausia, yra gerų norų, kurių naikinimas sunaikintų žmogaus prigimtį, privestų jį prie savižudybės, kuriam nė vienas tvarinys neturi palinkimo, išskyrus sergantį žmogų, o antra, toks visų troškimų užmušimas yra negalimas, nes priešinasi Dievo įdiegtam tobulybės ir laimės palinkimui, kurį turi net pražuvusieji pragare.

Trijų rūšių troškimai yra žmogui Dievo suteikti, kurių negalima naikinti nepadarius skriaudos visam žmogui: augališki, gyvuliški, dvasiški, pagal trejopą gyvybę, kuri sudaro žmogaus prigimtį. Pirmųjų dviejų gyvybių troškimai

turi savo ribas: jei jas peržengsime, sužadinsime skausmą; nori, pav., kas gerti ar valgyti, jeigu perdaug išgers ar suvalgys, neis jam į sveikatą, bet susirgdys jį. Kadangi tie troškimai turi ribas, todėl ir skausmai, kurie kyla iš tų troškimų, kai jie yra nepatenkinti, turi savo ribas.

Kitas dalykas yra su žmogaus dvasia, ji yra sutverta sulyg Dievo paveikslu ir panašumu, todėl jos troškimai yra taip dideli, jog vienas Dievas juos gali patenkinti, ir dėlto būna neapsakomų kančių šaltinis, kai būna nepatenkinti.

Kadangi troškimai eina greta su proto tobulumu, todėl žmogui miegant ar atbundant, miega ar atbunda ir jo troškimai, o juo didesnis yra protas, juo didesni yra ir troškimai, todėl tikrasis kančių šaltinis yra protas, o kas jį didina, didina ir kentėjimus, kaip kad Pamokslininkas sako, 1, 18.

Juo kas mažiau turi proto, mažiau ir kenčia. Mažas vaikas, pav., kenčia daug mažiau, negu suaugęs žmogus, o tarp suaugusių žmonių nemokytas mažiau kenčia, negu mokytas.

Pritaikinkime tas tiesas Kristui, o suprasime jo neapsakomų skausmų priežastį, kuriems lygių nerasime niekur.

Žmogiška mūsų Išganytojo prigimtis buvo suvienyta su Dievu ir taip arti, jog sudarė vieną asmenį. Žmogiškas jo protas sėmė šviesos iš dieviškojo tiek, kiek galėjo pakelti, o pakelti galėjo daug, nes kiekvieno žmogaus protas slepia savy begalybės žymes. Juo labiau Kristaus, kurio žmogiškoji prigimtis tobulumo ir sveikumo atžvilgiu viršijo visus žmones, nes buvo nepažeista nuodėmės.

Nors tad Kristus kentėjo tas pačias kančias, kurias reikėdavo kentėti ir kitiems tų laikų žmonėms, nes ir kitus žmones plakdavo ir kaldavo prie kryžiaus, tačiau jo žmogiška prigimtis buvo sujungta su Dievu tai jos jautrumas tiek buvo padidėjęs, kiek tuo padidėjo jo dvasios tobulumas, o dėlto pasidarė tokių skausmų šaltinis, kokių nė vienas su-

tvėrimas negalėtų pakelti nei šiame, nei kitame pasaulyje, todėl pranašas ir kviečia mėginti surasti kur nors panašias kančias: *"Tėmykite ir matykite, ar yra skausmas kaipo mano skausmas"*, Rauda 1, 12.

2. KETURIOS KRISTAUS KANČIŲ SKAUSMINGUMO PRIEŽASTYS

a. Kūno baisiausias sužalojimas. Kryžiaus kančia ne tik senovėje, bet ir šiais laikais skaitosi viena iš skaudžiausių. Dievoti gydytojai, žinodami smulkmeniškai žmogaus kūno sudėtį, bandė panaudoti savo žinias ir aprašyti kokias kančias reikia iškentėti tam, kuris yra prikaltas prie kryžiaus. Savo tyrinėjimuose priėjo prie tokių išvadų, kad susijaudinus plunksna krito iš rankos ir negalėjo rašyti.

Šalia skausmų, kuriuos teikia jautriausiose rankų ir kojų vietose perdūrimo žaizdos, kyla baisiausias troškulys, nes, kraujui pamažu nutekėjus, ima džiūti visos gyslos ir nervai iki to laipsnio, jog liežuvis pajuosta kaip anglis. Todėl Išganytojas turėjo jausti tą baisų troškulį, nes iš jo lūpų išsiveržė šauksmas: *"Trokštu!"*

Dvasioje matė nesuskaitomą biauriausių ir sunkiausių nuodėmių daugybę, už kurias jis apsiėmė atlyginti Dievo teisingumui, todėl taip giliai jas atjautė, tarsi jam būtų buvusios jos priskaitytos sulyg pranašo žodžiais: *"Toli nuo savo išgelbėjimo aš šaukiu dėliai savo nuodėmių"*, Ps. 21, 2.

b. Žmogiškos Kristaus prigimties tobulumas. Kristaus žmogiškoji prigimtis buvo Šventosios Dvasios stebuklingas darbas, o kiti darbai būna be jokios ydos, be jokio netobulumo. Vynas, stebuklingai padarytas iš vandens Galilėjos Kanoje, buvo geresnis už visus kitus vynus, todėl ir Kristaus žmogiškoji prigimtis savo tobulumu ir savo jautrumu viršijo visus kitus žmones, koki tik kada nors gyveno žemėje. Tas gi kūno tobulumas ir jautrumas ir didino Kristaus kentėjimus.

c. Kentėjimų tyrumas. Jeigu kas kenčia vien kūnu, o dvasioje turi džiaugsmą, tuomet tas džiaugsmas spinduliuo-

ja į kūną ir mažina kūno skausmą. Skaitome šv. Tiburcijaus gyvenime, jog priverstam vaikščioti po žarijas atrodė, kad vaikščioja po rožes, nes didelė Dievo meilė jo dvasioje gesino kūno skausmus, kuriuos kėlė ugnis. Kiekvienas, kurį ištinka dvasios pagavimas, pasidaro visiškai nejautrus kūno skausmams.

Tokio savo skausmų palengvinimo neprisileido Kristus, jis norėjo iškentėti viską be jokio palengvinimo, todėl jis sustabdė dvasios įtaką į kūną ir paliko kentėti kiekvieną sąnarį tiek, kiek jis gali kentėti iš prigimties be jokios pagalbos, paliktas sau vienas.

Pasmerktiesiems mirti ant kryžiaus, kad palengvinus nors kiek paskutinius jų kentėjimus, prieteliai paruošdavo svaigalų, kad mirtų apsvaigę. Kristus nepriėmė to gėralo, prisilytėjo tik lūpomis, kad išreiškus dėkingumą geraširdžiui prieteliui, bet nenorėjo naudotis svaigalų teikiamu palengvinimu.

d. Kančios tikslas. Kristaus kančios tikslas buvo atlyginti Dievo teisingumui už žmonių nuodėmes. Drauge paimtos visos žmonijos kančios, negalėjo atsverti tos skolos, kuri buvo užtraukta pas Dievą. Jeigu Kristaus kančia atsvėrė, tai ji turėjo būti didesnė už visos žmonijos kančias ne tik savo brangumu, kaip Dievo Sūnaus kentėjimai, bet ir savo įtampa, savo neribotai dideliu skausmingumu. Todėl ir mes tik vienybėje su Kristum, jo kentėjimais galime atsilyginti Dievo teisingumui už savo nuodėmes, jeigu gi to nepadarysime žemėje, teks mums patiems po mirties atsiteisinėti per amžius.

Mylėkime tad mūs Išganytoją už tai, kad teikėsi prisiimti sau tokias baisias kančias, kad jo malone mes esame pagydyti. Saugokimės nuodėmių ir už padarytas darykime atgailą.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelės ir skaitlingos kančios yra ištikusios žmoniją nuo tos valandos, kai pasiryžo atsitraukti nuo Tavęs. Eidami mintimi per visą istoriją:

pradedant rojumi, kai pirmą kartą žmogus pajuto sąžinės graužimą ir gėdą; pradedant pirmąja žmogžudyste, kai brolis nužudė brolį, ir baigiant šių laikų baisenybėmis — rasime tiek daug ir taip didelės kančios, jog širdis alpsta skaitant jų aprašymus. Ir gimimas ir gyvenimas ir mirimas be kančios nepraeina; kiek tad gyveno žmonių žemėje, tiek buvo gimimo ir mirimo sopulių, o daugelio gyvenimas buvo pilnas tokių skausmų, jog geriau pasirinkdavo mirties skausmus, negu tęsti tokį gyvenimą. Drauge suėmę tuos skausmus, gausime jų tokį aukštą kalną, jog nebepajėgsime įžiūrėti jo viršūnės. Tačiau, Viešpatie, tas skausmų kalnas neišvadavo žmogaus iš nuodėmės, reikėjo Tavo Sūnaus kančios ir mirties, kad skola, kurią nuodėmė užtraukė žmogui būtų panaikinta, todėl Tavo Sūnaus kančia daugiau svėrė, negu kartu paimti visi žmonių kentėjimai, nes jie neatsvėrė skolos, o ši atsvėrė ir perviršijo.

Eikime toliau ir atsistokime ant pragaro kranto, pažiūrėkime, kas ten vyksta, ir paklauskime, už ką kenčia pragaro gyventojai. Jie atsilygina Dievo teisingumui už skolą, kurią užsitraukė savo nuodėmėmis. Kadangi negali iškentėti vienu kartu tiek, kiek neša jų skola, todėl priversti yra kentėti ir mokėti savo skolą per amžius. Jeigu gi Kristus savo kentėjimais užmokėjo už viso pasaulio kaltes, ženklas, kad jo kančia buvo skausmingesnė už pragaro gyventojų kentėjimus. Teisingai tad pranašas kviečia lyginti Kristaus kančią su kokiomis nors kitomis ir bandyti surasti joms lygias, sakydamas: *"Tėmykite ir matykite, ar yra skausmas kaip mano skausmas"*. Rauda 1, 12.

Suteik tad, Viešpatie, mums malonės, kad pajėgtume giliau įžvelgti į Tavo Sūnaus kentėjimų skaudumą, o įžvelgę, pažintume, kokia brangia kaina esi mus išlaisvinęs, kad skubėtume naudotis tos kančios vaisiais ir jais atsilyginti už savo skolas.

Atsiminę Tavo Sūnaus skausmus, pasižadame kantriai nešti šios dienos kryželius, nesiskųsti ir nemurmėti prieš juos.

APIE KRISTAUS SIELOS KANČIAS

Antroji gavėnios savaitė
Penktadienis

1. ĮŽANGA. Skaitykime ir mąstykime psalmės žodžius, kur pasakyta, jog jo siela buvo pripildyta skausmu: „Mano siela pripildyta skausmu ir mano gyvenimas prisiartino į mirusiųjų vietą," Ps. 87, 4.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad giliau galėtume įžvelgti į Kristaus sielos kančių priežastį ir kad, būdami jo paslaptingo kūno sąnariai, neatsisakytume kentėti kartu su juo, kad papildžius tai, ko trūksta jo kančioms.

MĄSTYMAS

1. KRISTAUS SIELA TURĖJO DIEVO REGĖJIMĄ

Kiekvieno žmogaus siela išeina iš Dievo rankų kaip baltas popierius, kuriame nieko nėra parašyta. Ji neturi jokių minčių, jokių žinių, o tuo pačiu neturi jokių troškimų, jokių siekimų. Tą tiesą lengvai gali patikrinti kiekvienas, pažvelgęs į mažą, tik ką užgimusį kūdikį: jame nepastebės jokio dvasiško ar protiško gyvenimo, nes, iš tikrųjų, tokio jame nėra. Tik laikui bėgant, jis gauna įspūdžių, iš kurių protas sudaro mintis ir troškimus, ir pripildo jais žmogaus sielą. Kiekvienas tad žmogus, galime tvirtinti, auga savo dvasioje, auga pažinimu ir meile, turi kas kart daugiau žinių, o tos žinios didina ir daugina troškimus, nes kol žmogus ko nors nežino, tai ir nenori, o išgirdęs ar pamatęs, tuojau užsimano.

Visai kitokioje būklėje atsidūrė Kristaus siela po jos sutvėrimo. Nuo pat pradžių ji buvo sujungta su Dievu ir tai

taip artimai, jog sudarė su juo vieną asmenį. Iš to dieviškojo asmens ji sėmė visas savo žinias, visą šventumą ir tobulumą. Tad nereikėjo jam semti kokių nors žinių ar mokslų iš kur kitur, pav., kūnui tarpininkaujant iš žmonių. Todėl visi stebėjosi, sakydami: *"Kaip jis gali žinoti Raštą, kad jis nesimokė"*, Jono 7, 15.

Kita to artumo pasekmė buvo, jog Kristaus siela nuo pat pradžių buvo atsistojusi aukščiausiame tobulybės laipsnyje, todėl jos tobulybė negalėjo didėti laikui bėgant, kaip didėja visų žmonių, kurie siekia šventumo, kaip didėjo net Švenčiausios P-lės. Tiesa, yra pasakyta evangelijoje, jog *"vaikelis augo ir ėjo stipryn"*, Luko 2, 40. Tačiau, tas augimas lietė tik kūną, o dvasia buvo jau subrendusi, ji buvo pilna išminties ir Dievo malonės, o kas yra pilnas, tas nieko daugiau negali priimti.

Kiekviena siela, kuri gyvena žemėje, gali didėti tobulume, gali priimti į save daugiau išminties ir malonės, jei tad Kristaus siela negalėjo, tai ženklas, kad ji buvo pasiekusi tą laipsnį, kuriame augimas sustoja, o augimas sustoja tik tada, kai siela persikelia į amžinybę ir pamato Dievo veidą. Šventieji danguje jau neauga, nekeliauja, kaip teologai sako, nes yra jau pasiekę savo kelionės tikslą, yra prisisotinę, nes mato Dievo garbę, kaip sako psalmė (16, 15), toliau jau nėra kur keliauti.

Kadangi ir Kristaus siela negalėjo augti šventume nuo pat savo gyvenimo žemėje pradžios, tai yra ženklas, jog ji nuo pat pradžios buvo pasiekusi savo kelionės tikslą, buvo regėjusi Dievą tokiu pat būdu, kaip šventieji regi danguje, tik, žinoma, tobuliau už juos.

Paties mūsų Išganytojo žodžiai pilniausiai patvirtina tokį mūsų tikėjimą: *"Niekas neužžengė į dangų, kaip tik tas, kurs nužengė iš dangaus: žmogaus Sūnus, kurs yra danguje"*, Jono 3, 13. Tai reiškia, jog niekas iki šiol nėra peržengęs dangaus slenksčio, kad pamatytų Dievo veidą, išskyrus Žmogaus Sūnų, kuris nužengė iš dangaus ant že-

mės, bet nenustojo būti danguje, jis ir dabar ten yra ir mato Dievo veidą. Kitoje vietoje šitaip kalba mūsų Išganytojas: *"Tėve, aš noriu, kad tenai, kur aš esu, būtų su manim ir tie, kuriuos tu man davei, kad jie matytų mano garbę, kurią tu man suteikei"*, Jono 17, 24. Čia Išganytojas prašo dangiškojo Tėvo suteikti jo sekėjams danguje tą vietą, kurioje jis dabar yra, o toji vieta yra ne kur kitur, kaip dangiškoje garbėje, todėl Kristaus siela turėjo dangiškų linksmybių regėjimą nuo pat pradžių: regėjo, reiškia, Dievo veidą nuo pat įsikūnijo valandos, regėjo jį per visą savo gyvenimą, regėjo jį ir kančios metu.

2. KRISTAUS SIELOS TOBULUMAS YRA DIDŽIAUSIO SKAUSMO ŠALTINIS

Tikras tobulumas tik danguje suteikia pilną džiaugsmą be mažiausio kančios šešėlio, nes *"Dievas nušluostys nuo jų akių kiekvieną ašarą"*, Apr. 7, 17. Tobulumas gi žemėje yra daugelio kančių priežastimi. Prisiminkime tik Seno Įstatymo pranašų likimą; katalikų Bažnyčios persekiojimus nuo pat pradžių iki šiai dienai ir suprasime to pasakymo teisingumą. Elijas pranašas, bėgdamas nuo persekiojimų, atsisėdo po kadugiu ir prašė Dievo mirties sakydamas: *"Gana man, Viešpatie, atimk man gyvybę"*, 3 Kar. 19, 4. Šv. Povilas panašiai skundžiasi, sakydamas, jog jam buvo įgrįsę gyventi, nes buvęs Arijoje apsunkintas virš įsigalėjimo (2 Kor. 1, 8). Tas pats šv. Povilas įspėja visus, norinčius dievotai gyventi, jog kentės persekiojimus (2 Tim. 3, 12).

Ne vien žmonių persekiojimai kankina šventuosius, kankina juos ir jų pačių vidaus tobulybė. Gautoje iš Dievo šviesoje jie mato iš vienos pusės Dievo didumą, iš kitos pusės savo menkumą ir pasaulio ir jo darbų biaurumą, todėl jaučia neapsakomą skausmą, kuris verčia juos verkti, verčia ieškoti atgailos ir kryžių, kuriais nori prisidėti prie nuodėmių tvano sulaikymo.

Nors Kristus neturėjo savo nuodėmių, tačiau dangiš-

kas Tėvas ant jo sudėjo visas pasaulio nuodėmes, jis vienas turėjo už jas atlyginti. Niekad nesuprasime Kristaus kančios gelmių, nes, norint jas suprasti, reiktų suprasti Dievą taip, kaip jis suprato, taip jį mylėti, kaip jis mylėjo, turėti tokį nuodėmės pasibiaurėjimą, kokį jis turėjo, o tokia galybė negali būti suteikta nė vienam sutvėrimui.

Kada alyvų daržely rengėsi prie atlyginimo už žmonių nuodėmes, leido, kad skausmas, kurį nuolat nešiojo savo sieloje, paliestų ir kūną, kad pradėtų spinduliuoti iš dvasiškos pusės į kūnišką. Kūnas tuojau pradėjo alpti ir prakaituoti krauju. Būtų netekęs gyvybės, jei Dievo atsiųstas angelas nebūtų pasiskubinęs į pagalbą ir nebūtų sustiprinęs jo jėgų.

Slėgė Išganytojo sielą viso pasaulio nuodėmės, kurias visas turėjo prieš savo dvasios akis. Ne tik bendrai, bet kiekvieną atskirai, nuo pradžios pasaulio ir iki jo pabaigos. Matė ir mūsų visų kaltes ir už jas kentėjo, todėl reikia pripažinti, jog ir mes savo nuodėmėmis esame prisidėję prie jo kančių, nors gyvename daugelį šimtmečių vėliau, negu yra įvykusi jo kančia ir mirtis.

3. KRISTAUS SIELA REGĖJO DIEVĄ KANČIOS METU

Sulyg Bažnyčios Tėvų mokslu, Dievo regėjimas suteikia tokią neapsakomą laimę, jog pragaras virstų dangumi, jeigu jo gyventojai pamatytų Dievo veidą. Ta tiesa pasitvirtina kankinių gyvenime, kuriems gili Dievo meilė lengvino ir saldino kančias.

Net žemės reikaluose žmogus gauna didelio palengvinimo, jei tik su didele meile imasi kurio nors darbo. Jeigu tik, pav., darbininkas gauna didelę algą, tai su džiaugsmu dirba sunkiausį darbą, o tas džiaugsmas lengvina sunkaus darbo teikiamą skausmą.

Šių tiesų akivaizdoje lengvai galime suklysti manydami, jog teikiąs šventųjų sieloms neapsakomą laimę Dievo regėjimas lengvino mūsų Išganytojo kančios skausmus. Iš

tikrųjų, tai buvo priešingai, nes Dievo regėjimas sunkino jam kančią. Kad jo siela nebūtų turėjusi Dievo regėjimo, būtų kentėjęs tik tiek, kiek kenčia kiekvienas žmogus, atsidūręs panašiose aplinkybėse, bet dabar kentėjo tiek daug, kad regėjo Dievą, matė jo didybę ir šventumą, todėl geriau suprato toje šviesoje nuodėmės biaurumą ir reikalą nuplauti ją kančia. Panašus dalykas yra atsitikęs su Jobu, kuris, regėdamas Dievą, negalėjo susilaikyti nuo atgailos: *"Mano ausis girdėjo kalbant apie tave, sako jis, dabar gi mano akis mato tave. Todėl aš pats save kaltinu ir darau atgailą dulkėse ir pelenuose"*, Job. 42, 6.

Panašus dalykas yra su visais šventaisiais: priėję visiško susijungimo su Dievu dar žemėje, jaučia neapsakomą kančių troškimą, daro sunkiausias atgailas, kad nors kiek sumažinus savo biaurumą Dievo akyse. Kas gi Dievo nepažįsta ir neturi jo meilės, tas negali turėti tokių jausmų. Biauriausios nuodėmės jo ar kitų nedaro į jį įspūdžio, nes tamsoje purvo nesimato.

Visas paslapties sunkumas glūdi tame, kaip suderinti toje pačioje sieloje neapsakomą džiaugsmą, kurį turi turėti siela iš Dievo regėjimo, su neapsakomu skausmu, kurį mūsų Išganytojas jautė tuo pačiu kančios metu.

Kad gautume nors kiek šviesos tuo klausimu, turime atsiminti, jog Išganytojas buvo ne tik dangaus gyventojas, bet ir keleivis, kuris dar keliauja į dangų, kad parodžius mums kelią į dangišką tėvynę. Kaip dangaus gyventojas, Kristus turėjo nuolatinį Dievo regėjimą, bet kaip keleivis stebuklingu būdu stabdė, kad tas Dievo regėjimas nespinduliuotų į visą jo žmogišką prigimtį ir nedarytų jos nejautrios į žemiškus skausmus, kaip dangaus gyventojai yra jiems nejautrūs.

Kristus regėjo Dievą ir jautė neapsakomą džiaugsmą, tačiau tas regėjimas buvo sutelktas pačioje sielos viršūnėje. Kalbant žmonių kalba, kaip kad aukštas kalnas mato saulę tik savo viršūne, tąja būtent dalimi, kuri siekia aukščiau

debesų, žemesnioji gi jo dalis yra paskendusi tamsybėse ir yra plakama vėjų, audrų ir perkūnijų.

Panašiai Kristaus siela regėjo Dievą tik savo viršūne, visa gi jos esmė buvo paskendusi skausmuose, kurie kankino ją ligi mirčiai, todėl Išganytojas skundžiasi apaštalams Alyvų daržely, jog jo siela yra nuliūdusi iki mirties.

Dievo tad regėjimas iš vienos pusės, neapsakomi kentėjimai iš kitos — susiėjo į krūvą Kristaus sieloje ir sukūrė tą neapsakomą ramybę, kurią nuo pradžios iki galo matome jo kančioje.

Prašykime jo malonės, kad, būdami jo paslaptingo kūno sąnariais, neatsisakytume kentėti ir papildyti, ko trūksta jo kančioms mūsų išganymo darbe, o trūksta ten mūsų kančių.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, mes verkiame ir dejuojame, kai prarandame kokią žemišką gėrybę ar tai turtą, ar gerą vardą žmonėse ar kūno sveikatą, nes manome, jog tie daiktai taip yra mums reikalingi, kad be jų nemokėsime tęsti mūsų gyvenimo, kad tas gyvenimas pasidarys mums begalo sunkus ir skaudus, kad mes jo nepakelsime. Tuo atžvilgiu mes esame panašūs į mažą vaiką, kuris netekęs teikusio jam malonumą kokio menkniekio, kokio blizgučio, skaito tai už didžiausią savo nelaimę ir linkęs užsiverkti. Bet kai praranda tikrą gėrybę, kurios jis dar nepažino, praranda tėvus ar artimiausius savo globėjus, tuo lieka tikras našlaitis ir vargšas, nesijaudina, neverkia, nes nesupranta savo likimo. Panašiai, Viešpatie, yra su mumis, kai mes per nuodėmę prarandame dangiškas gėrybes, prarandame teises į dangišką tėvynę, kada tampame didesni našlaičiai, negu kuris nors žemės našlaitis, nes prarandame Tave. Nesujudame, neverkiame, nedejuojame, nes nesuprantame nelaimės, kurion esame patekę. Tačiau vaikas amžinai nepalieka vaiku, jis auga, o jam augant keičiasi jo protas, keičiasi jo meilė ir prisirišimai, nes pradeda geriau pažinti tikrąsias gėrybes. Panašiai yra ir su mumis, Viešpatie, kai pradedame augti

Tavo pažinime ir Tavo meilėje, tuomet pradedame suprasti tikrąsias gėrybes, verkti ir jausti skausmo, kai jų netenkame. Suprantame dabar, kodėl šventieji, užaugę ir subrendę Tavo meilėje, negalėjo sulaikyti ašarų, jei kada nors buvo Tave užrūstinę, arba Tavęs netekę; negalėjo šaltai žiūrėti, kaip kiti žmonės Tave rūstina ir Tavęs netenka, dėl to jausdavo tokį skausmą, kad būtų prisiėmę ir pragaro kančias, kad tik sustabdžius tų nelaimių tvaną; šaukdavo kartu su pranašu, kad jų galvai duotų vandens, o akys, kad pasidarytų ašarų šaltiniais, kad galėtų verkti dieną ir naktį. Tik šioje šviesoje suprasime Tavo Sūnaus kančias, nes jis buvo šventųjų švenčiausias, jis turėjo visokio žinojimo ir meilės pilnumą, todėl jis vienas suprato ir pažino nuodėmės didumą, žmogaus sielos brangumą, nes jis vienas Tave suprato ir pažino. Kiek jis turėjo iškentėti, matydamas tiek ir tokių baisių nuodėmių, tik Tu vienas, Viešpatie, žinai, todėl atleidai visam pasauliui jo nuodėmes nuo pradžios iki pabaigai. Suteik tad ir mums malonės, kad nors kiek pažengtume Tavo meilėje, kad galėtume būti nors kiek panašūs į Tavo Sūnų,kentėdami su juo drauge, kaip jo sąnariai.

Pasižadame šiandien džiaugtis iš kiekvieno kryželio, kurį teikiesi mums atsiųsti, nes jis mus suartins su Tavo Sūnumi.

APIE TINKAMĄ KRISTAUS KANČIOS LAIKĄ

Antroji gavėnios savaitė
Šeštadienis

1. ĮŽANGA. Kadangi Kristus laisva valia pasirinko savo kančios ir mirties valandą, todėl ji ir turi būti tinkamiausia. O ir evangelija tai patvirtina sakydama: „Jėzus, žinodamas, kad buvo atėjusi jo valanda eiti iš šio pasaulio pas Tėvą, mylėjęs savuosius, kurie buvo pasaulyje, parodė jiems savo meilę iki galui," Jono 13, 1.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad paaiškėtų mums, kodėl Išganytojas pasirinko savo kančiai ir mirčiai laiką prieš pat Velykas, ir savo amžiaus jaunystėje, ir kad tuo pasimokytume, kaip ir mes privalome pasitikti savo kančių ir mirties valandą.

MĄSTYMAS

1. KRISTUS KENTĖJO IR MIRĖ VELYKLAIKYJE

Didelės ir gilios tiesos sunkiai pasiekia žmogaus protą. Reikia daug laiko, kad jos pasidarytų žmogui priimtinos, reikia ilgu ir nuosekliu darbu žmogaus protą toms tiesoms prirengti. Jeigu atsiminsime, kiek amžių praslinko iki žmonija priėjo prie tų tiesų, kurias šiandien turi, prie tų išradimų, kuriais šiandien taip didžiuojasi, tuomet tik suprasime, kaip sunkus yra kelias į tiesą ir kaip lengva juo einant paklysti.

Dievas pasiryžo savo neribotam gailestingume gelbėti nupuolusį žmogų, pažadėjo atsiųsti Atpirkėją, tačiau, kad tas Atpirkėjas būtų pažintas ir priimtas, reikėjo daugelį šimtmečių rengti žmoniją jo atėjimui.

Tą prirengimo darbą niekas kitas negalėjo atlikti, kaip tik patsai Dievas, nes niekas negalėjo žinoti, ką Dievas darys su nupuolusia žmonija, kaip jis ją gelbės, kokį Išganytoją atsiųs ir kaip reikės rengtis jo sutikimui, kad jį pažinus ir priėmus taip, kaip tinka Dievo pasiuntiniui.

Nors Dievas būtų galėjęs atlikti prirengimo darbą vienoje akimirkoje, kaip vienoje akimirkoje išmokė apaštalus kalbų Sekminių dieną, arba kaip perkeitė Sauliaus širdį, padarydamas jį karštu apaštalu (nes jis gali iš akmenų padaryti Abraomo sūnus), tačiau Dievas nemėgsta nepaprastų kelių, jis mėgsta paprastus kelius, nes jie geriau atitinka žmogaus prigimtį.

Kadangi žmogaus prigimtis pamažu eina į tiesą, kaip kad medis auga iš sėklos daugelį metų, todėl Dievas ir pa-

sirinko tą kelią. Jis daugelį šimtmečių tolydžio vis aiškiau statė prieš žmonių akis būsimojo Išganytojo vaizdą, skelbė per įkvėptus pranašus jo ypatybes, pareigas, atėjimo laiką ir gimimo vietą. To negana jo pedagogiškai išminčiai, nes žodis greit praskamba ir nepadaro to gilaus ir gyvo įspūdžio, kurį daro pastovus žodžiu paaiškintas ženklas. Jis, nuolat stovėdamas žmonių akyse, primena žodžius, kurie lydi tą ženklą ir neleidžia užmiršti tiesų, kurios buvo žodžiais pasakytos. Tuo tikslu tautos stato paminklus savo karžygiams, o Bažnyčia savo šventiesiems, nes paminklas lengviau ir greičiau primena visiems buvusį karžygį ar šventąjį, negu knygų aprašymai.

Prie tokių ženklų, kurie skelbė būsimąjį Išganytoją, priklausė visos žydų tikėjimo apeigos, Mozės Dievui liepiant sudarytos. Tose apeigose svarbiausią vietą užėmė deginamosios gyvulių aukos, o ypač Velykų avinėlis.

Velykų avinėlio aukojimas prasidėjo Egipte, kai žydai rengėsi išeiti iš nelaisvės žemės. Faraonui, Egipto karaliui, neduodant žydams leidimo išeiti, Mozė Dievo įsakymu turėjo juos išvesti prieš faraono norą, pasinaudodamas sumišimu, kuris turėjo įvykti visam Egipte, mirus pirmgimiams žmonių ir gyvulių.

Kad toji pirmgimių mirtis nepaliestų išrinktosios tautos, Viešpats įsakė, kad kiekviena šeima papiautų metinį be jokios ydos avinėlį, ir jo krauju apšlakstytų savo namų duris. Avinėlis turėjo būti ne verdamas, bet kepamas ant ugnies ir visas suvalgomas tą patį vakarą, nelaužant jam kaulų, statiems, su lazdomis rankose ir perjuostomis strėnomis.

Žydai padarė, kaip buvo įsakyta. Naktį Viešpats aplankė visą Egipto žemę ir nužudė visus žmonių ir gyvulių pirmgimius. Kiekvienuose namuose buvo šermenys, o žydų apgyventose vietose pirmgimiai liko gyvi, nes Viešpats aplenkė tuos namus, kurių durys buvo apšlakstytos avinėlio krauju. Tą pačią naktį žydai pradėjo eiti iš Egipto, nes visas kraštas buvo labai sujudintas pirmgimių mirties.

Kad Dievo galybė, kuri žydus išvedė iš Egipto, niekad neužsimirštų, kas metai tuo pačiu laiku išėjimo apeigos turėjo būti kartojamos. Kas metai žydai turėjo valgyti avinėlį tuo pačiu būdu, kaip jį kad valgė išeidami iš Egipto. Visa toji ceremonija ir su ja surišta šventė gavo Praėjimo arba Paskos vardą, nes Viešpats tą naktį nekliudydamas pirmgimių praėjo pro žydų namus, nes avinėlio kraujas gelbėjo juos nuo mirties.

Apsaugojęs žydų pirmgimius nuo mirties avinėlis buvo tikras Kristaus pranokėjas ir ženklas, kuris turėjo skelbti būsimosioms kartoms, jog reikia laukti kito avinėlio, kuris apsaugos nuo amžinosios mirties jau ne vien pirmgimius, bet visus žmones, kurie plaus savo drabužius jo kraujuje ir kurie valgys jo kūną.

Kad toks laukimas buvo pas žydus, liudija šv. Jonas Krikštytojas, kuris, matydamas ateinantį pas jį krikštytis drauge su kitais žmonėmis Kristų, pažino jį ir, rodydamas ranka į jį, tarė visiems: *"Štai Dievo avinėlis, štai, kurs atima pasaulio nuodėmę"*, Jono 1, 29.

Kadangi Velykų avinėlis reiškė Kristų ir buvo aukojamas Velykoms prasidedant, tat tuo laiku turėjo būti paaukotas ir Kristus, kad ženklas pilnai atitiktų tikrenybę.

Išganytojas, paskutinį kartą valgydamas Velykų avinėlį kartu su apaštalais, davė savo kūną ir kraują duonos ir vyno pavidale, sakydamas: *"Imkite ir valgykite; tai yra mano kūnas"*. Paskui, paėmęs taurę, dėkojo ir davė jiems, sakydamas: *"Gerkite iš jos visi; nes tai yra mano kraujas naujosios sandoros, kurs bus išlietas už daugelį nuodėmėms atleisti"*, Mato 26, 26—28.

Tuo būdu abiejų avinėlių kūnai susitiko ant to paties stalo. Seno Įstatymo avinėlis gaivino žmonių tikėjimą daugelį šimtmečių, bet pagaliau sulaukė tos valandos, kurioje turėjo užleisti vietą naujam avinėliui, kaip kad rytmečio žara, užtekėjus saulei, turi išnykti ir užleisti saulei vietą.

Kas tad nemato, kaip tinkama valanda buvo parinkta

Kristaus kančiai ir mirčiai: taip Naujasis Įstatymas tapo Senojo tąsa, o be jo gi naujasis būtų visiškai nesuprantamas.

2. KRISTUS KENČIA IR MIRŠTA JAUNYSTĖJE

Žmonijos atpirkimui būtų pakakę vieno Dievo Sūnaus įsikūnijimo, be mirties. O jei Dievo teisingumas reikalavo jo mirties ir kraujo praliejimo, mūsų Išganytojas galėjo pasirinkti mirtį kūdikystėje, kai mirtis nėra taip skaudi; galėjo nebėgti į Egiptą, nesislėpti nuo Erodo, bet pasiduoti ir žūti nuo jo kalavijo.

Tačiau tokios mirties nepasirinko, nes nebūtume girdėję jo mokslo; nebūtume turėję šventų sakramentų, kurie yra tarsi upės, kuriomis atiteka ligi mūsų kančios gaivinantis kraujas; nebūtume turėję Bažnyčios, kuri yra jo visų malonių ir nuopelnų sandėlis: iš jo mes galime imti tiek, kiek tik neša mūsų dvasiškas godumas.

Kristus pasirinko savo kančiai ir mirčiai jaunystę, o tai padarė dėl trijų mums aiškiai matomų priežasčių:

a. Norėjo parodyti mums savo meilę. Aukoti gyvybę kitų naudai yra didelis ir garbingas daiktas — tautos už tai stato paminklus. Bet aukoti tą gyvybę tokiame amžiuje, kai pačiam aukojančiam ji yra brangiausia, auka pasidaro daug didesnė ir yra didesnės meilės pažymys. Brangiausia žmogui gyvybė yra tada, kai, nugalėjęs kūdikystės silpnumus, iškentęs prie pilno žmoniško gyvenimo prisirengimo vargus ir dar nėra senatvės kankinamas, kai pasiekęs pilną žmogiškų jėgų išsivystymą, gali gyventi ir džiaugtis pilnu žmonišku gyvenimu. Toks amžius yra po trisdešimtų metų, tokiame amžiuje Kristus atidavė savo gyvybę už mus.

b. Nebūtų tikę, kad žmonės būtų matę senstantį Kristų, nes sunku jiems būtų buvę įtikėti, jog Kristus yra mirties nugalėtojas, jei būtų matę jį natūraliai senstantį ir einantį mirties pasitikti.

c. Reikėjo žmones pamokyti apie būsimą iš numirusių prisikėlimą. Kristus, mirdamas jaunystėje ir tuojau prisikel-

damas iš numirusių, leidžia tikėti, jog ir mes tokiame amžiuje kelsimės, todėl šv. Povilas ir skatina efeziečius prie tokios vilties sakydamas: *"Visi pasieksime tikėjimo ir Dievo Sūnaus pažinimo vienybę, pilną žmogaus subrendimą, Kristaus pilnybės amžiaus saiką"*, Efez. 4, 13.

Laikas, kaip matome, kurį dangiškas Tėvas paskyrė savo Sūnui kentėti ir mirti, buvo tinkamiausias visokiu atžvilgiu, nes jo begalinė išmintis apima visus laikus, pramato kiekvieno laiko blogas ir geras puses, todėl gali parinkti iš daugelio tokį, iš kurio plaukia didžiausia nauda.

Jis parenka laiką ir mūsų kentėjimams ir mirčiai, o jo parinktasis laikas yra geriausias, reikia tik, kad mes mokėtume pasinaudoti jo aplankymo valanda. Prašykime tad jo malonės, kad būtume visuomet pasirengę priimti iš jo rankų viską: ir gera, ir bloga, nes mylintiems Dievą nėra blogų daiktų, viskas būna gera.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daug kartų žydai buvo ištiesę rankas, norėdami suimti Tavo Sūnų ir atimti jam žemiškąją gyvybę, tačiau tos rankos turėjo nusileisti, nes valanda, kurią Tu skyrei, kurią Tavo Sūnus prieš amžius pasirinko kentėti ir mirti už mus, nebuvo dar išmušusi. Išmušus tai valandai, visi jo priešų sumanymai ir planai pasisekė, tačiau pasisekė ne dėl to, kad buvo gudriai sugalvoti, bet dėl to, kad buvo atėjusi jo valanda eiti iš šio pasaulio pas Tave. Iš to galime jau spėti, Viešpatie, jog ne tik Tavo Sūnaus kančia ir mirtis buvo pramatyta ir nuskirta, bet ir mūsų visų kryžiai, laimės ir nelaimės yra Tavo pramatytos ir jų valanda paskirta, nes be Tavo valios plaukas nenukrinta žmogui nuo galvos. Mums, trumparegiams, atrodo, jog kančia ar kryžius netikėtai ištinka mus, bet pas Tave, Viešpatie, netikėtų dalykų nėra, todėl, jei mus ištinka koks skausmas ar nelaimė, neištinka netikėtai, bet iš Tavo valios. Kiek nuopelnų, Viešpatie, prisirinktume, jeigu neužmirštume, jog reikia susitaikinti su Tavo valia. Kokią dvasišką pažangą padarytume, jei manytume, jog tas ar kitas kryžius

eina iš Tavo rankos, jog Tu reikalauji, idant mes priimtume tą skausmą savo ar kitų žmonių išganymui. Jug, rodos, mes esame pasiryžę nieko Tau neatsakyti, jeigu Tu pasakytum mums gyvu žodžiu, ko nuo mūsų reikalauji. Suteik tad, Viešpatie, mums malonės, idant Tavo Sūnaus kančios valanda mums primintų, jog ne tik jo, bet ir mūsų visi kentėjimai yra Tavo pramatyti ir paskirti, o tuo būdu gali pasidaryti mūsų išganymo ir aukščiausios tobulybės šaltiniu, jeigu tik juos priimsime tokia širdimi, kokia juos priėmė Tavo Vienatinis Sūnus.

Pasižadame, Viešpatie, priimti šiandien kiekvieną skausmą, kiekvieną kryželį kaip Tavo meilės dovaną, dėkoti už jį ir nešti su džiaugsmu.

APIE KRISTAUS KANČIOS IR MIRTIES VIETĄ

Trečiasis gavėnios sekmadienis

1. ĮŽANGA. Parisiejai praneša mūsų Išganytojui, jog Erodas ieškąs jį užmušti. Išganytojas atsako, jog to neįvyks, „nes netinka, kad pranašas žūtų kitur, kaip Jeruzalėje," Luko 13, 33.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mokėtume pagerbti ir branginti šventas vietas, kad jose pildydami Dievo valią surastume sau išganymą, o ne pražūtį.

MĄSTYMAS

1. KRISTUS KENTĖJO IR MIRĖ JERUZALĖJE

a. Dievas aprinko vieną vietą žemėje, kur pasiryžo išsaugoti tikrą savo vardo pažinimą ir garbinimą, tikrą tikėjimą į būsimą Išganytoją, todėl toje vietoje sukaupė visas pranašystes, išmokė daryti jam malonias ir priimtinas au-

kas, žodžiu, padarė tą vietą gaivinančiu šaltiniu visai žmonijai, toji vieta vadinosi Jeruzalė. Pranašas, matydamas jos išskyrimą ir garbę, dvasios pagavime šaukia: *"Štai tamsybės dengia žemę ir tamsumas tautas, ant tavęs gi užteka Viešpats ir jo garbė pasirodo tavyje. Tautos vaikščios tavo šviesoje ir karaliai tau užtekėjusiame skaistume"*, Iz. 60, 2.

Kadangi Seno Įstatymo aukos, kurios buvo daromos išimtinai Jeruzalėje, turėjo pranašingos reikšmės, nes reiškė būsimą Kristaus auką, todėl nepritiko, kad Kristus kentėtų ir mirtų kitur, kaip Jeruzalėje. Kad visiems būtų aišku, jog Kryžiaus auka yra išsipildymas to, kas buvo apreiškiama iki šiol gyvulių aukomis. Tas ryšys tarp Seno Įstatymo aukų ir Kristaus aukos matosi jau Velykų avinėlyje, kurį valgė Išganytojas paskutinį kartą su apaštalais, padėjo ant stalo šalia avinėlio ir savo kūną duonos ir vyno pavidalu.

Jeigu dabar Išganytojas būtų kentėjęs kur kitur, o ne Jeruzalėje, tai sunku būtų buvę manyti, jog Seno Įstatymo aukos reiškė Kristaus auką, o neturint to pagrindo, sunkiau būtų nuvokti ir visą atpirkimo darbą. Jau šv. Povilas kreipia efeziečių dėmesį į tai, jog Kristaus auka yra Seno Įstatymo aukų tąsa: *"Kristus mus mylėjo ir pats save davė už mus Dievui atnašą ir auką meiliam kvapui"*, Efez. 5, 2.

Net smulkmenose Kristus prisitaikė prie Seno Įstatymo reikalavimo. Sulyg tuo reikalavimu Velykų avinėlis šešias dienas prieš paaukojant turėjo būti atneštas į aukojimo vietą. Kristus šešias dienas prieš savo mirtį atėjo į Jeruzalę ir laukė, kol išmušė aukos valanda.

b. Antroji priežastis, dėl kurios Kristus pasirinko Jeruzalę, kaip savo mirties vietą, yra jo didelis nusižeminimas.

Kiekvienas žmogus mėgsta pasirodyti viešumoje su jį aukštinančiais dalykais, kad turėtų garbę žmonėse, bet už tai slepiasi su tais, kurie jį žemina. Pasirėdęs gražiais drabužiais, nori, kad jį visi matytų, bet su prastais ir sudriskusiais slepiasi ir nori, kad niekas nematytų.

Visai kitokia yra Kristaus dvasia. Gimdamas iš karališ-

kos šeimos, slepia savo kilmę ir tėra žinomas kaip dailydės Juozapo sūnus; kada gi reikia mirti, pasirenka skaudžiausią mirties būdą, nesislepia su juo, bet eina į viso krašto centrą, į Jeruzalę, ir tuo laiku, kai yra susirinkusios minių minios dalyvauti Velykų šventėse. O, Viešpatie! kaip skirtinga yra Tavo dvasia nuo mūsų dvasios, kaip skirtingi yra Tavo norai nuo mūsų norų.

c. Trečioji priežastis buvusi įrodyti, jog jo nužudyme kalti yra tautos vadai ir kunigaikščiai, todėl eina kentėti ir mirti ten, kur tie vadai ir kunigaikščiai gyvena, būtent — Jeruzalėje. Tuo būdu įvyksta pranašystė, kurioje pasakyta, jog karaliai ir žemės kunigaikščiai rinksis į krūvą ir telks savo jėgas prieš Viešpatį ir jo Pateptąjį, Ps. 2, 1. Pranašystės išsipildymą matė jau pirmieji krikščionys, kurie gyveno Jeruzalėje ir taip meldėsi: *"Nes iš tikrųjų šitame šventajame mieste susiėjo krūvon prieš tavo šventąjį tarną Jėzų, kurį tu patepei, Erodas, Pontijus Pilotas su pagonimis ir Izraelio giminėmis padaryti, ką tavo ranka ir tavo nutarimas buvo paskyrę įvykdyti"*, Apd. 4, 27.

2. KRISTUS MIRŠTA NE MIESTE, BET UŽ JO SIENŲ

Nors Seno Įstatymo aukos buvo daromos bažnyčioje ant tam tikro altoriaus, kuris stovėjo lauke prieš bažnyčios duris, tačiau netiko, kad mūs Išganytojas būtų paaukotas toje pat vietoje.

a. Pirmiausia dėl to, kad tos aukos už nuodėmes, kurių kraujas buvo šlakstomas bažnyčios viduje, buvo deginamos ne bažnyčioje, bet už miesto sienų, todėl šv. Povilas, primindamas tą paprotį, aiškina, jog ir Kristus turėjo kentėti už miesto sienų, nes atėjo padaryti savo gyvybės auką už mūsų nuodėmes: *"Kurių gyvulių kraujas už nuodėmę yra vyriausiojo kunigo įnešamas į šventyklą, tų kūnai sudeginami už stovyklos. Todėl ir Jėzus žmonėms pašventinti savo krauju kentėjo už vartų"*, Žyd. 13, 11—12.

b. Išganytojas, kentėdamas ir mirdamas už miesto var-

tų, norėjo mus pamokyti, jog ir mes, norėdami susitaikinti su Dievu, turime apleisti pasaulio tuštybes ir eiti paskui Kristų už miesto vartų. Todėl tas pats šv. Povilas ir ragina mus tai daryti, sakydamas: *"Taigi, išeikime pas jį už stovyklos ,nešdami jo pajuoką"*, Žyd. 13, 13.

c. Trečioji priežastis, kurios dėliai Išganytojas pasirinko savo mirties vietą už miesto vartų, buvo noras parodyti, jog jis miršta už visus žmones, o ne už vienus žydus.

Jeruzalės bažnyčioje daromos aukos buvo taikomos vieniems žydams, tiems būtent, kurie griežtai laikėsi Mozės įstatymo, ir jų vienų vardu jos buvo daromos, todėl tose aukose buvo išskirti visi pagonys. Mirties bausme buvo draudžiama pagonims peržengti tos vietos slenkstį, kurioje buvo daromos aukos. Jeigu tad Išganytojas būtų miręs toje vietoje, kuri pagonims buvo uždrausta, lengvai kas būtų galėjęs padaryti išvadą, jog atpirkimo malonė nėra skirta visiems žmonėms, o tik tiems, kurie yra surišti kraujo ryšiais su žydų tauta.

Toji mintis, kad atpirkimas ir išganymas esąs skiriamas vieniems žydams, o kad visi pagonys turį eiti į pražūtį, buvo labai giliai įsišaknijusi visoje žydų tautoje. Todėl pirmieji žydų krikščionys nenorėjo visai dalintis su pagonimis evangelijos gėrybėmis, piktinosi šv. Petru apaštalu ir barėsi, kad jis nuėjo į pagonio Kornelijaus namus ir, išmokinęs evangelijos, jį pakrikštino. Reikėjo ypatingų stebuklų, kuriais Dievas pamažu perlaužė tą siaurą žydų pažiūrą į atpirkimo vaisius.

Vietos už miesto vartų, kur kentėjo ir mirė Išganytojas, nelietė joks draudimas, todėl visi žmonės, žydai ir pagonys galėjo eiti į ją lygiomis teisėmis ir lygiomis teisėmis naudotis tomis gėrybėmis, kurias mums pelnė Išganytojas savo mirtimi. Labai iškalbingai šv. Povilas dėsto tą tiesą galatiečiams, sakydamas: *"Kurie tik esate pakrikštyti Kristuje, tie apsivilkote Kristumi. Čia nebėra nei žydo, nei graiko; nebėra nei vergo, nei laisvojo; nebėra nei vyriškio, nei mo-*

teriškės; nes jūs visi esate vienas Kristuje Jėzuje", Gal. 3, 27—28.

3. KRISTUS MIRĖ KALVARIJOS KALNE

Kai kurie Bažnyčios Tėvai, remdamiesi senais padavimais, mano, jog Kalvarijos kalnas yra gavęs savo vardą nuo Adomo galvos, kuri bus buvusi tame kalne palaidota, nes Kalvarija reiškia kaukuolę. Kristus tad būtų miręs toje vietoje, kurioje gulėjo Adomo galva, ta būtent, kurioje atsirado pirmoji nuodėmės mintis, tuo būdu būtų nuplovęs tą galvą savo krauju, tekančiu iš žaizdų.

Nors mintis yra labai graži, tačiau Bažnyčia susilaiko nuo jos skelbimo, nes neturi tikrų žinių apie vietą, kurioje buvo Adomas palaidotas. Yra nuomonių, sulyg kuriomis Adomas esąs palaidotas ne ant Kalvarijos kalno, bet Ebrone.

Kalvarijos kalnas yra gavęs savo vardą greičiausiai nuo to, jog ant jo buvo vieta, kurioje žudydavo nusikaltėlius, todėl į tą vietą buvo vedamas ir mūs Išganytojas, tuo būdu toji vieta, kuri buvo suteršta nusikaltėlių ir piktadarių krauju, tapo numazgota Kristaus, mūsų Atpirkėjo krauju.

Ši pastaroji mintis yra teisingesnė už aną, nes Išganytojas atėjo panaikinti ne vien Adomo nuodėmę, bet ir visų žmonių nuodėmes, todėl tinkamesnė jo mirčiai bus ta vieta, kurioje yra ne vienos, bet daugelio nuodėmių žymės.

Jeruzalė, kaip matome, buvo didžiausia šventovė žemėje, tačiau, atsisakydama klausyti Dievo, padarė didžiausią piktadarystę, nes užmušė Dievą - Žmogų, savo Atpirkėją ir Karalių ir tuo neteko savo garbės, kurią turėjo daugelį amžių ir būtų pasidariusi dar garbingesnė, jei būtų priėmusi Kristų, savo Mesiją.

Taip yra su visais garbingais pašaukimais: arba iškylame į padanges, jeigu klausome Dievo, arba nužengiame į pragaro dugną, jei mindoma Dievo valia. Padarykime sau tinkamą išvadą.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, nors Tu esi kiekvienoje vie-

toje, kiekvienoje vietoje girdi ir išklausai mūsų prašymus, jeigu tik nuženminta širdimi prie Tavęs šaukiamės, tačiau esi paskyręs ypatingas vietas, kuriose Tu atrodai esąs arčiau žmonių, lengviau juos išklausai. Žmonės, jausdami Tavo artumą, tinkamiau elgiasi, karščiau meldžiasi tose vietose, ima iš ten savo gyvenimui taisykles, žodžiu, artimesnis ir tvirtesnis ryšys pasidaro tarp Tavęs ir žmogaus. Žmonės, pajutę Tavo gailestingumą ir dosnumą šventose vietose, rūpinasi puošti jas, kuo turi brangiausiu, kad net išviršinė šventos vietos išvaizda pasakytų jų jausmams, jog Tu joje gyveni. Tačiau, Viešpatie, yra žmonių, kuriems šventa vieta pasidaro ne išganymo, bet pražūties vieta, nes ateina į ją ne Tave garbindami ir maldaudami, bet Tave išniekindami ir užgauliodami, Tavo įsakymus mindžiodami po kojų. Tokiems Tavo Sūnus yra taręs tiesos žodį, varydamas juos laukan iš šventos vietos: *"Mano namai — maldos namai, o jūs padarėte iš jų galvažudžių lindyne"*, Luko 19, 46.

Tarp visų šventų vietų, kurios buvo garsios senovėje Tavo, Viešpatie, malonėmis, pirmą vietą užima Jeruzalė. Joje Tu esi sudėjęs neklaidingą savo mokslą, kuris nurodo kelią į išganymą, joje sudėjai šventumo priemones, kad suteptus padarytų švariais, nusidėjusius nekaltais, šventus dar šventesniais. Tomis Tavo dovanomis ji turėjo spinduliuoti į visą pasaulį, šviesti tautas ir mokyti jas išganymo kelių, sulyg Izajo pranašo pasakymu: *"Daug tautų eis ir sakys: Ateikite ir ženkite aukštyn į Viešpaties kalną, ir į Jokūbo Dievo namus; jis mokys mus savo kelių, ir mes vaikščiosime jo takais; nes iš Siono išeis įstatymas ir Viešpaties žodis iš Jeruzalės"*, Iz. 2, 3. Tačiau Tavo, Viešpatie, toji Jeruzalė taip išaukštinta buvo nedėkinga: ji išspaudė iš akių ašaras Tavo Sūnui: *"Jeruzale, Jeruzale,* sakė jis žiūrėdamas į ją nuo kalno ir verkdamas, *kuri žudai pranašus ir akmenimis užmuši pas tave siunčiamuosius, kiek kartų aš norėjau surinkti tavo vaikus ,kaip paukštis savo paukščiukus po sparnais, ir tu nenorėjai?"*, Luko 13, 34. Pagaliau nužudė ir jį

patį, nes netiko, kad pranašas žutų kur kitur, kaip Jeruzalėje.

Viešpatie, mes esame panašūs į tą Jeruzalę išaukštinimo atžvilgiu, mums esi suteikęs pašaukimo malonę, tikėjimą ir visus tuos turtus, kuriuos Tavo Sūnus paliko žemėje, neleisk, kad mes būtume panašūs į Jeruzalę jos darbuose, kad spaustume Tavo Sūnui iš akių ašaras ir kaltume jį prie kryžiaus savo širdyje. Suteik malonės, kad niekados neapsiprastume su šventais daiktais ir šventomis vietomis, kad visuomet rastume jose išganymą, o ne pražūtį.

Pasižadame, Viešpatie, ypatingu uolumu branginti daiktus, kuriuos šiandien matysime, ir šventą vietą, į kurią įžengsime.

APIE KRISTAUS PASKAITYMĄ PIKTADARIU

Trečioji gavėnios savaitė
Pirmadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytoją kybantį ant kryžiaus tarp dviejų latrų ir prisiminkime evangelijos žodžius, kur aiškina to atsitikimo priežastį: „Draug su juo jie prikalė ant kryžių du galvažudžiu, vieną dešinėje pusėje, kitą jo kairėje. Taip įvyko Raštas, kurs sako: Jis paskaitytas tarp piktadarių," Morkaus 15, 27-28.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad tarp dviejų latrų kybančio ant kryžiaus Kristaus vaizdas pamokytų mus, prie ko gali prieiti žmogus, turėdamas blogą valią, kaip gali paskęsti tamsybėse ir paskaityti šventą daiktą pra keiktu.

MĄSTYMAS

1. ŽYDŲ TIKSLAI PASKAITANT IŠGANYTOJĄ TARP LATRŲ

Neapykanta yra be galo blogas patarėjas, nes ji labiau aptemdo žmogui protą, negu tamsus debesys saulę, ji iš dienos padaro tikrą naktį, kurioje niekas negali nieko gera padaryti arba darbas išeina visuomet į bloga.

Kristaus nekaltumas taip buvo visiems aiškus, jog net jo priešai negalėjo jam įrodyti kaltės, todėl tylėjimu turėjo atsakyti į jo paklausimą: *"Kas iš jūsų gali įrodyti manyje nuodėmę?"*, Jono 8, 46. Kuomet reikėjo surasti ir įrodyti tokią kaltę, už kurią galėtų jį nubausti mirtimi, patys teisėjai atsidūrė be galo sunkioje padėtyje, griebėsi klaidingų liudininkų, bet ir tas nieko nepadėjo, nors daug buvo jų sukviesta, nes, kaip paprastai tokiose aplinkybėse, jų liudijimai prieštaravo vieni kitiems.

Jeigu Kristus buvo be jokios kaltės, net tokios, kuri neapykanta užsidegusiai širdžiai atrodytų kalte, kuo tad galima išaiškinti tą taip didelę žydų neapykantą Kristaus linkui?

Į tą klausimą gali atsakyti tik Išminties knyga, kuri aiškiais ir vaizdingais žodžiais piešia visą Kristaus priešų protavimą, jų mintis ir siekimus, o su kuo jie slėpėsi ir nenorėjo pasisakyti viešai, nes nenorėjo pasirodyti viešumoje su tikra neapykantos priežastimi. Štai jų protavimas sulyg Išminties knyga: *"Patykokime tad teisiojo, nes jis mums nenaudingas ir priešingas mūsų darbams; jis mums išmetinėja nuodėmes prieš įstatymą ir skelbia mus dėliai nuodėmių prieš mūsų drausmę. Jis sakosi turįs pažinimą Dievo ir vadina save Dievo sūnumi. Jis mums pasidarė viešas mūsų minčių kaltintojas. Mums sunku net žiūrėti į jį, nes jo gyvenimas nepanašus į kitų, ir jo keliai visai skiriasi. Jis laiko mus atmestinais, vengia mūsų kelių kaip nešvarumo; linki teisiųjų galą ir giriasi tėvą turįs Dievą. Taigi pasižiūrėkime, ar jo žodžiai tikri, išmėginkime, kas jam atsitiks, ir žinosime ‚koks bus jo galas. Nes jei jis tikras Dievo sūnus, tasai jį apgins ir išliuosuos jį iš priešininkų rankų. Tardykime jį sugėdinimu ir kankinimu, kad pažintumėm jo pasidavimą ir išmėgintumėm jo kantrumą. Pasmerkime jį biauriausiai mirti, nes jam bus suteiktas apsilankymas, kaip jis yra sakęs"*, Išm. 2, 12—20.

Kadangi tiesos neapykanta niekam nedaro garbės, to-

dėl kiekvienas labai uoliai slepia nuo žmonių akių tikrą savo neapykantos priežastį, o parodo tokią, kuri, jo nuomone, pilnai pateisina tą neapykantą. Todėl ir žydų tautos vadai viešai nenorėjo parodyti tikrą savo dvasios veidą, bet dangstėsi melagingu uolumu Dievo garbėje ir Mozės įstatymų laikymu.

Visa jų veidmainystė išėjo aikštėn tada, kai nuvyko pas Pilotą prašyti užtvirtinti nutarimą, kurį buvo padarę savo teisme. Pas save buvo nutarę nužudyti Išganytoją už tai, kad piktžodžiavo Dievui, nes sakėsi esąs Dievo sūnumi. Pas Pilotą iškelia aikštėn kitą kaltę, tokią būtent, kuri jų nuomone, turėjo sujudinti Pilotą, kaip pasaulinės valdžios atstovą, o kuri visos tautos akyse turėjo atrodyti ne kaltė, bet kilniausia dorybė, nes vadavo visą tautą iš Romėnų vergijos: *"Radome,* sako, *kad šitas kelia sumišimą mūsų tautoje, draudžia mokėti mokesčius ciesoriui ir sakosi esąs Kristus karalius",* Luko 23, 2.

Gavę Piloto savo nutarimo užtvirtinimą, tuo dar nepasitenkino, bet pasirūpino, kad tuo pačiu laiku ir toje pačioje vietoje būtų prikaltu prie kryžių du piktadariu, kad tuo būdu lengviau užtrintų žiūrovų širdyse pasigailėjimo jausmą Kristui ir nukreiptų jų mintis nuo galimo kilti įtarimo, jog neteisingai pasielgė su Kristumi. Kristus mirė kartu su kitais piktadariais, — kaip vienas jų, — todėl nereikia jo gailėtis tik bijoti valdžios, kuri, eidama savo pareigas, griežtai baudžia kiekvieną jai pasipriešinimą, nes turi pakankamos galios tai padaryti.

Tokį įspūdį norėjo palikti žiūrovų jausmuose žydų tautos vadovybė, išgaudama iš Piloto pritarimą nužudyti tuo pačiu laiku du piktadariu, kad tuo būdu pagadintų gerą Kristaus vardą žmonių akyse ir priverstų juos kogreičiausiai užmiršti visą pradėtą darbą.

2. DIEVO TIKSLAI LEIDŽIANT JO SŪNŲ PASKAITYTI TARP LATRŲ

Dievo keliai yra kitoki, negu žmonių. Jis ne tik niekais

paverčia visus žmonių nelemtus sumanymus ir siekimus, bet dargi prieš žmonių norą juos panaudoja savo garbei praplėsti ir savo tikslą atsiekti.

Žydai norėjo, kad Kristaus vardas būtų paniekintas ir užmirštas, nes ir jų raštai skelbė, jog *"Dievo prakeiktas yra, kas kabo ant medžio"* (Atk. 21, 23), todėl reikalaudami Kristui kryžiaus mirties ir žudydami kartu su juo du piktadarius, norėjo užtraukti jam Dievo ir žmonių prakeikimą. Tačiau įvyko visai priešingai, nes Kristaus vardas tapo garsus: nuskambėjo per visą pasaulį, ir kaip tik dėl to, kad mirė ant kryžiaus.

Lygindami mirštantį Kristų su latrais, norėjo sužadinti žmonių širdyse giliausią pasibiaurėjimą jo asmeniu; nes kas gali nesibiaurėti latru ir nesidžiaugti jo mirtimi. Čia vėl įvyko kitaip, negu žydai laukė. Tas, kuris skaitėsi didžiausis latras, nes buvo prikaltas prie kryžiaus tarp dviejų latrų, patraukė visų širdis prie savęs, išpildė savo žodį, kurį buvo pasakęs dar gyvas būdamas: *"Aš gi, kuomet būsiu pakeltas aukštyn nuo žemės, visa patrauksiu prie savęs"*, Jono 12, 32.

Iki šiol kryžius buvo prakeikimo ženklas, bet nuo to laiko, kai Kristus ant jo mirė, kryžius tapo palaimos ir išganymo įrankis; nuo pikčiausių galybių apsigynimo ginklas, karaliai juo didžiuojasi, savo vėliavas, ginklus ir vainikus juo puošia.

Daugiau, kryžius pasidarė teisėjo sostas, jis pasako jau dabar, kas bus paskutiniame teisme. Du latru, vienas po dešinei, kitas po kairei, reiškia visą žmoniją, susirinkusią prieš teisėjo sostą išgirsti savo amžino likimo ištarmę. Tie, kurie bus dešinėje pusėje, bus išganyti, kaip gerasis latras klausydamas savo ištarmės: *"Iš tikrųjų, sakau tau, šiandien tu būsi su manim rojuje"*, Luko 23, 43. O tie, kur bus kairėje, gaus teisingai savo darbais pelnytą bausmę: *"Eikite šalin nuo manęs, prakeiktieji, į amžinąją ugnį, kuri sukurta velniui ir jo angelams"*, Mato 25, 41.

Du nukryžiuotu latru Dievo apvaizda pastatė šalia

Kristaus, kad parodytų, kaip žmonės naudosis taip brangiu atpirkimu. Vieni bus sugraudinti kryžiaus regėjimu, kreipsis prie jo su meile ir ras jame savo išganymą. Kiti žiūrės į jį su neapykanta, piktžodžiaus jam, persekios jį ir pelnys savo aršesnę pražūtį, dar labiau susiteps.

Piktojo latro būklėje yra atsidūrusi visa žydų tauta ir jos vadai, ji paniekino kryžių, piktžodžiavo jam ir skaitė jį prakeikimu, todėl ir susilaukė piktojo latro likimo, nors buvo taip arti kryžiaus ir galėjo užtikrinti sau išganymą.

Toje pačioje būklėje yra atsidūrusios ir visos kitos tautos bei atskiri žmonės, kurie taip žiūri į Kristaus kryžių, kaip žiūrėjo piktasis latras ir visa žydų tauta.

Pagaliau nukryžiuoti šalia Kristaus latrai mus moko, kaip reikia nešti savo kasdieninius kryželius ir kur ieškoti paramos silpnėjančioms jėgoms. Mažesnės ar didesnės kančios paliečia kiekvieną žmogų. Nėra tokios akies žemėje, kuri kada nors nebūtų verkusi. Tačiau kančia nedaro žmogų šventu, kaip šv. sakramentai; viskas priklauso nuo to, kokia širdimi žmogus sutinka tas kančias. Jei pasitinka gerojo latro širdimi, jei kreipiasi į Kristų ir kenčia drauge su juo, tuomet kančia padaro daugiau už sakramentus, priimamus menku uolumu: trumpu laiku ji gali padaryti iš didžiausio nusidėjėlio šventą žmogų. Jei priima piktojo latro širdimi, tai ir laimi piktojo latro užmokestį, o kentėti visvien reikia.

Žydai tad, norėdami Kristų išniekinti ir pažeminti savo neapykantoje, prieš savo norą prisidėjo prie jo išaukštinimo, nes, kaldami Kristų prie kryžiaus tarp dviejų latrų, prisidėjo prie daugelio tiesų išaukštinimo. Neapykanta kenkia daugiau tam, kuris nešioja ją savo širdyje, negu tam, kuriam ji yra taikoma, nes aptemdo protą, sustabdo tiesos pažinimą ir įstumia į didžiausias nelaimes.

Turėdami žydų pavyzdį prieš akis, prašykime Viešpaties malonės, kad ir mes kada nors panašiai neapaktume ir neįpultume į panašius vargus. Pažadėkime Viešpačiui iš-

mesti iš savo širdies visokią neapykantą, o tuomet būsime apsaugoti ir nuo jos pasekmių.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu pastatei savo Sūnaus kančios ir mirties amžiną paminklą mūsų akivaizdoje. Jame mes matome, kur gali nuvesti tamsybės, kai jos susijungia su pikta valia. Ne ranka pieštas, bet Tavo Sūnus — tikras ir gyvas, Tavo paveikslas, atėjo į šį pasaulį daryti gera: ne vienam nušluostė ašaras, pagydė ne vieną ligonį, grąžino gyvybę ne vienam numirėliui. Net priešai negalėjo jame kaltės įrodyti. Tas Tavo Sūnus tapo paskaitytas tarp latrų ir su jais kartu prikaltas prie kryžiaus. To baisaus apsirikimo priežastimi buvo tamsybės, tačiau ne tos tamsybės, kurios plaukia iš nežinojimo, kurios pateisina klaidą, kaip kad pateisino šv. Povilą, kuris nežinodamas persekiojo Kristų ir jo Bažnyčią, bet tamsybės, kurios plaukia iš piktos valios ir neapykantos, tamsybės, kurios nekenčia šviesos, idant pikti ir žemi darbai nebūtų apšviesti. Tokios tamsybės, Viešpatie, nepateisina klystančio, bet jį dar labiau apkaltina, padaro jį šviesos nedraugu, todėl Tavo Sūnus kalbėjo apie juos sakydamas: *"Jei aš nebūčiau atėjęs ir nebūčiau kalbėjęs, jie neturėtų nuodėmės; dabar gi jie neturi pasiteisinimo iš savo nuodėmės"*, Jono 15, 22.

Klydo, Viešpatie, žydai, laikydami šventą prakeiktu, Tavo Sūnų — latru, nes neapykanta juos apakino. Tačiau panašiai klystame ir mes, darome panašius sprendimus, kai įsileidžiame į širdį tiesos neapykantą, kai bijomės, kad tiesa neapšviestų mūsų piktų darbų, kurių nenorime pamesti. Tegul tad, Viešpatie, žydų skaudus apsirikimas būna mums persergėjimu, kad neapykantos niekados nekviestume į mūsų teismo ir nutarimų patarėjus. Tegul tiesos meilė vadovauja mūsų visiems žodžiams ir darbams, ypač tiems, kurie liečia kitus žmones ir jų reikalus.

Pasižadame, Viešpatie, saugotis šiandien kiekvieno žodžio ir darbo, kuris plaukia iš piktos valios ir nekantrios širdies.

APIE KRISTAUS IŠDAVIMĄ

Trečioji gavėnios savaitė
Antradienis

1. ĮŽANGA. Daug Kristaus išdavikų randame minimų evangelijose. Pirmiausiai dangiškas Tėvas jį išdavė už mus, pagal šv. Povilo žodžius: „Savo paties Sūnaus nepasigailėjo, bet išdavė jį už mus visus," Rom. 8, 32. Išdavė jį mūsų nuodėmės, nes už jas atėjo atlyginti savo mirtimi. Išdavė jis pats save iš meilės mums, kaip kad šv. Povilas rašo efeziečiams: „Kristus mus mylėjo ir pats save davė už mus Dievui atnašą," Efez. 5, 2. Išdavė jį žydai ir jų vyresnybė pagal Piloto žodžius: „Tavo tauta ir vyriausieji kunigai man tave įdavė," Jono 18, 35. Išdavė jį Judas apaštalas pagal paties Išganytojo pareiškimą: „Ištikrųjų, ištikrųjų sakau jums, vienas iš jūsų išduos mane," Jono 13, 21. Išdavė jį Pilotas, kaip evangelijoje parašyta: „Tuomet jis padavė jį jiems prikalti ant kryžiaus," Jono 19, 16.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad pažintume, kaip didelę meilę mums parodė jis ir jo Sūnus, nesigailėdami padaryti taip didelės aukos mūsų išganymui. Iš kitos pusės, kad pamatytume, kaip žemai buvo žmogus nupuolęs, jei išdrįso padaryti tokią piktadarybę, kuri pasiliks amžinas jo nedorumo paminklas. Iš vienos pusės, kad užsidegtume amžinu dėkingumu dangiškajam Tėvui ir jo Sūnui už jų meilę, siekiančią savo gyvybės atidavimą, o iš kitos, kad bjaurėtumės tokiais darbais, kurie darytų mus kiek panašius į tuos išdavėjus, kurie tai padarė vadovaudamiesi žemais tikslais.

MĄSTYMAS

1. DANGIŠKAS TĖVAS IŠDAVĖ SAVO SŪNŲ

A sistoję prie gulinčio laukuose negyvo kareivio, paguldžiusio savo galvą už tėvynę, paklauskime, kieno ranka yra su eikusi jam mirtį. Artimiausia mirties priežastis yra

priešo kulka, kuri pervėrė jo širdį ir atėmė gyvybę. Bet kas pastatė tą kareivį kulkai ant kelio? Jis pats atsistojo tėvynės meilės vedamas. Pavojui ištikus, tėvynė pasiuntė savo sūnų ginti savo kraštą. Jis, mylėdamas tėvynę, paklausė jos balso ir išėjo pasitikti priešo, tačiau bekovodamas su juo ir pats galvą paguldė.

Niekam neateis į galvą beprotiška mintis kaltinti tėvynę, jog ji pasiuntė savo sūnų į kovą su priešu, nuo kurio rankos jis žuvo; niekas nekaltins kareivio, jog paklausė tėvynės balso ir pastatė pavojun savo gyvybę, priešingai, visi aukštins to kareivio vardą, statys jam paminklus, nes , atiduodamas savo gyvybę už savo tautiečius, parodė aukščiausią meilės laipsnį.

Panašiai pasielgė dangiškasis Tėvas su savo sūnumi. Matydamas, jog mes atsidūrėme pražūties kelyje, jog tik griežta kova su išganymo priešu gali mus išgelbėti, pasiuntė savo Sūnų, kad paimtų vadovybę, kad pirmose eilėse stotų į kovą ir, sutrupinęs priešo galybę, išvaduotų mus iš vergijos. Nors jis žus toje kovoje, tačiau tas žuvimas bus laikinis, jis išgelbės nuo amžinos pražūties tuos, kuriuos išganymo priešas manė pasisavinti sau amžinai ir ant jų išlieti savo neapykantą, kuria dega prieš dangiškąjį Tėvą.

Trejopu būdu dangiškas Tėvas išdavė savo Sūnų:

a) Pramatydamas nuo amžių žmogaus nupuolimą, nutarė jį gelbėti ne kitokiu būdu, kaip tik savo Sūnaus įsikūnijimu ir mirtimi ant kryžiaus, tarsi jo Sūnus būtų visų kalčių nešiotojas, todėl pranašas Izajas ir skelbia tokį Dievo norą, sakydamas: *"Mes visi klydome kaip avys, kiekvienas pasuko į savo kelią, o Viešpats uždėjo ant jo visų mūsų neteisybę"*, Iz. 53, 6. *"Viešpats norėjo sulaužyti jį kentėjimu"*, Iz. 53, 10.

b) Kadangi didelė būtų neteisybė ir žiaurumas bausti ką nors už kitų kaltes, prie kurių nėra prisidėjęs, todėl dangiškas Tėvas įkvėpė savo Sūnui neapsakomą mūsų meilę, kad iš laisvos savo valios norėtų padaryti savo gyvybės au-

ką už mus, todėl mūsų Išganytojas ne verčiamas, ne prieš savo norą kentėjo, bet laisva valia, todėl Izajas pranašas ir sako: *"Jis buvo paaukotas, nes pats norėjo, ir neatvėrė savo burnos; kaip avis vedama piauti ir kaip avinėlis nutilsta prieš tą, kurs jį kerpa, taip ir jis neatvėrė savo burnos"*, Iz. 53, 7. Reiškia nesigynė, bet pasidavė savo Tėvo valiai.

c) Trečiuoju būdu dangiškas Tėvas išdavė savo Sūnų, negindamas jo nuo priešų galybės, bet leisdamas, kad jie išlietų ant jo visą savo pyktį. Tas dangiškojo Tėvo apleidimas buvo be galo skaudus mūsų Išganytojui, todėl balsu išreiškė savo skausmą sakydamas: *"Eli, Eli, lamma sabaktani; tai yra: Mano Dieve, mano Dieve, kam mane apleidai"*, Mato 27, 46.

2. KRISTUS PATS SAVE IŠDAVĖ

Žmogaus gyvybė yra Dievo duotas turtas, todėl vienas Dievas turi teisę ją suteikti arba atimti, pagal jo paties žodžius: *"Veizdėkite, kad aš esu vienas, ir be manęs nėra kito Dievo. Aš užmušiu ir aš atgaivinsiu, užgausiu ir išgydysiu"*, Atk. 32, 39. Tad nė vienas žmogus neturi teisės atimti sau gyvybės, arba ją pastatyti pavojui, jeigu kas tai daro, sunkiai nusideda, nes savinasi sau Dievo teises.

Tačiau žemiška žmogaus gyvybė nėra didžiausias turtas, yra daug didesnių už ją, visos, pav., tos gėrybės, kurios veda mus prie Dievo, daro mus laimingais amžinybėje, yra brangesnės gėrybės už šį žemišką gyvenimą, todėl, kada žmogus atsiduria tokioje padėtyje ir turi pasirinkti vieną iš dviejų: arba prarasti žemišką gyvybę, kad apsaugojus amžinąją, arba, atvirkščiai, prarasti amžiną, kad apsaugojus laikiną žemišką, ne tik gali, bet privalo aukoti savo žemišką gyvybę. Ir ne vien dėl to, kad išgelbėtų savąją gėrybę, bet ir kitų, kurie jas galėtų prarasti be mūsų pasiaukojimo. Tuo būdu kiekvienas žmogus, verčiamas nusidėti, turi pasirinkti mirtį, bet ne pritarti nuodėmei. Taip darė pirmieji krikščio-

nys, verčiami atsižadėti Kristaus; jie geriau rinkosi mirtį, negu Kristaus užsigynimą. Taip elgiasi ir šiandien dori ir tobuli žmonės, jie daugiau yra linkę mirti, negu nusidėti.

Bet ir kitų žmonių amžinoji laimė gali uždėti mums mirties pareigą. Miršta, pav., nusidėjėlis sergąs užkrečiama liga ir šaukiasi kunigo, kad galėtų gauti išrišimą ir išgelbėti savo sielą nuo amžinos pražūties. Nors kunigas žinotų, jog prisiartinęs ligonio, užsikrės ir mirs, turi eiti ir suteikti jam paskutinius sakramentus.

Taip darė mūsų Išganytojas. Jis matė, jog visa žmonija eina į pražūtį, jog, be jo pasišventimo ir mirties, nė vienas nebus išganytas, todėl pasirinko žemišką mirtį, kad mus išgelbėtų nuo amžinosios. Tegul jam būna už tai amžina garbė ir šlovė!

3. MŪS NUODĖMĖS YRA IŠDAVUSIOS KRISTŲ

Apreikštasis Dievo žodis aiškiai sako, jog tikroji Kristaus kančios ir mirties priežastis yra mūsų nuodėmės. Jos yra jį išdavusios ir nukankinusios. *"Jis buvo sužeistas,* sako pranašas Izajas, *dėl mūsų neteisybių, sudaužytas dėl mūsų kaltybių; plakimas dėl mūsų ramybės puolė ant jojo, ir jo randais mes esame pagydyti"*, Iz. 53, 5. *"Jis buvo išplėštas iš gyvųjų šalies; aš užgavau jį dėl mano tautos kaltybės"*, Iz. 53, 8. Tą pačią tiesą skelbia ir šv. Petras, sakydamas: *"jis pats savo kūne nešė mūsų nuodėmes į medį, kad mes, numirę nuodėmėms, būtumėm gyvi teisybei; jo randais jūs esate pagydyti"*, I Petro 2, 24. Bažnyčia Didžiojoje Subatoje šaukia pilna džiaugsmo:*"O laimingoji kalte, kuri pelnei tokį ir taip didelį Atpirkėją"*. Senas tad ir Naujas Testamentas vienbalsiai skelbia, jog Kristaus kančių ir mirties priežastis yra žmonių nuodėmės.

Kadangi niekas negali pasakyti neturįs nuodėmės, o kas taip sakytų, būtų, kaip apaštalas šv. Jonas sako, melagis, todėl mes visi esame prisidėję savo nuodėmėmis prie jo

kančios, visi esame jį išdavę, juk ir mūsų nuodėmės būna mums atleidžiamos ne kitu, o tik jo kančios ir mirties vardu.

4. KRISTŲ IŠDAVĖ ŽYDAI

Vienas ir tas pats darbas tampa girtinas ir šventas, arba smerktinas ir prakeiktas, pagal tikslą, kurio siekiama tuo darbu. Šelpti, pav., pavargėlį iš Dievo ir artimo meilės yra girtinas ir naudingas darbas, šelpti jį iš noro pasirodyti geradariu prieš žmones, yra smerktinas darbas. Kristus jį pasmerkė sakydamas, kad tie, kurie taip daro, yra jau atsiėmę savo užmokestį, o jei atsiėmė, tai kito negaus.

Panašiai buvo su Kristaus išdavimu. Išdavė jį dangiškas Tėvas, išdavė Išganytojas pats save, tai buvo didžiausios meilės ir didžiausio pasišventimo darbas. Žydai iš neapykantos išdavė jį, nes nekentė jo už tai, kad jiems prikaišiojo nedorus jų darbus, todėl jų išdavimas tapo baisiausios rūšies nuodėme. Būtent tokios, kuri nebus atleista nei šiame, nei kitame pasaulye. Tokia nuodėmės rūšimi žmogus nusideda tada, kai įsileidžia į savo širdį tiesos neapykantą ir tuo pasidaro nepataisomas. Nepataisomi pasidarė ir žydai, nes pagal mūsų Išganytojo žodžius nuodėmės prieš Šv. Dvasią nebus atleidžiamos nei šiame, nei kitame pasaulyje, o žydų nuodėmė kaip tik ir buvo prieš Šv. Dvasią.

5. JUDAS IŠDAVĖ KRISTŲ

Kiekviena meilė yra savo rūšies ugnis; tik su tuo dideliu skirtumu, kad Dievo meilė degina ir nesudegina. Ją vaizduoja toji ugnis, kurią matė Mozė tyruose, kuri krūmą degino ir nesudegino.

Visos kitos meilės degina ir sudegina žmogaus prigimtį. Pagadina ir iškraipo jo protą, ir padaro jį tikrą beprotį. Tokia ugnimi buvo užsidegęs Judas apaštalas, todėl jis joje

ir žuvo. Jis panoro praturtėti. Tuo geiduliu užsidegęs protas pradėjo visa jam rodyti klaidingoje šviesoje. Tarp kita ko, jam parodė, jog išduodamas Kristų jis daug laimės ir nieko nenustos: Kristus padarys stebuklą ir išsisuks iš savo priešų rankų, o jis, Judas, gaus didelę sumą pinigų. Jo geidulių pagadintas protas nematė, kad išdavimo darbas yra niekšingas, nevertas žmogaus vardo.

Kada Judas pamatė, prie ko privedė jo niekšingas darbas, būtent, kad Kristus buvo pasmerktas, nes stebuklu nesigelbėjo iš savo priešų rankų, nuėjo ir iš nerimo pasikorė, nes aptemęs protas nematė kitos išeities.

6. KRISTŲ IŠDAVĖ PILOTAS

Daugiausiai nešališkumo parodė Pilotas. Jis matė, jog žydai išdavė Kristų iš pavydo, jog Kristus yra nekaltas ir tą savo nuomonę kelis kartus viešai pareiškė. Tačiau turėjo vieną silpnybę, kuri padarė jį amžiną neteisingo teisėjo pavyzdį. Jis nenorėjo prarasti valdžios, todėl bijojo skundų ciesoriui, kad jis neva nebaudžiąs tų, kurie, priešindamiesi ciesoriui, veržiasi į karalius. Tardydamas Kristų, jis aiškiai matė, jog žydų skundai pagrįsti yra pavydu ir neapykanta, jog Kristus buvo visai nekaltas, tačiau nenorėjo pasidaryti sau vargo, tai yra panaudoti jėgą ir apginti nekaltai apskųstąjį. Todėl eina prieš savo vidaus įsitikinimus ir išduoda Kristų žydams, kad prikaltų prie kryžiaus.

Šie visi pavyzdžiai labai iškalbingai sako, kokių piktadarybių gali žmogus prieiti, jei nevaldo savo silpnybių, jei duos joms kaip gaisrui išsiplėsti. Nėra tos niekšybės, kurios eidamas tuo keliu žmogus negalėtų pasiekti. Dėkokime tad Viešpačiui už tuos pavyzdžius, laikykime juos nuolat prieš savo akis ir rūpinkimės visa širdimi, kad nebūtume panašūs į tuos, kurie vedami žemų tikslų pardavė Kristų.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, nekartą esame girdėję iš Tavo ištikimų tarnų lūpų, kurie, gerai Tave pažinę, pažino

ir žmogų, jog nėra žemėje tokios nuodėmės, kurios, jei jau ją yra padaręs vienas ir jei Tavo malonė jo nesulaikytų, negalėtų padaryti ir kitas žmogus. Mes biaurimės Tavo Sūnaus išdavikų darbais, biaurimės žydų tautos apakimu ir nedėkingumu, biaurimės apaštalo Judo godumu ir Piloto neteisingumu, tačiau, įžvelgę giliau į savo gyvenimą, randame jame tokių darbų, kurie mus daro panašius į anuos smerktinus išdavikus. Pirmutinis Tavo Sūnaus išdavikas yra mūsų nuodėmės. Jei ne jos, nebūtų gavę valdžios ant jo nei Pilotas, nei žydai, nei Judas. Kas iš mūs išdrįs pasakyti, jog jų neturi, jog jomis nėra prisidėjęs prie Tavo Sūnaus kančios ir mirties? Biaurimės žydų apakimu ir nedėkingumu, bet ir mes panašiai atsilyginame už Tavo geradarybes. Biaurimės apaštalo Judo godumu, o kaip dažnai ir mes parduodame dangiškas ir amžinas gėrybes už žemiškas ir laikinas. Už valandėlę apturėto malonumo atsižadame aukštesnio laimės laipsnio danguje. Biaurimės Piloto neteisingumu, o kaip dažnai ir mes šiaukiame Tave į savo teismą ir teisiame Tavo gerumą, murmame prieš jį, kaip sūnaus palaidūno brolis teisė savo gailestingo tėvo gerumą ir murmėjo prieš jį. Gelbėk mus, Viešpatie, suteik mums malonės, kad tie taip skaudūs pavyzdžiai, o taip iškalbingi išjudintų pagaliau mus iš mūsų apakimo ir apsnūdimo, kad patys nedarytume to, ką taip griežtai smerkiame kituose.

Pasižadame, Viešpatie, praleisti šią dieną dėkodami už Tavo gailestingumą; pasižadame naudotis kiekviena proga, kad padidintume mūsų dangiškąjį turtą, kad neatiduotume jo už žemiškus smagumus; pasižadame nieko neteisti, kad nepadarytume Piloto klaidos.

APIE KRISTAUS KLUSNUMĄ DANGIŠKOJO TĖVO VALIAI

Trečioji gavėnios savaitė
Trečiadienis

1. ĮŽANGA. Paklausykime šv. Povilo, kalbančio apie Kristaus klusnumą šiais žodžiais: „Turėkite savyje tokius jausmus, kokius turėjo Kristus Jėzus. Jis, esme būdamas Dievas, nelaikė pasisavinimu būti lygiam su Dievu; bet jis pats save sunaikino, prisiimdamas tarno pavidalą, pasidaręs panašus į žmones ir paviršujine išvaizda rastas kaip žmogus. Jis pats save pasižemino pasidaręs klusnus iki mirčiai, mirčiai gi kryžiaus," Pilyp. 2, 5-8.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suprastume klusnumo reikalą, o supratę, pamėgtume jį visa širdimi ir niekad jam nenusikalstume, nes be klusnumo nėra išganymo, žemiška ir amžinoji mirtis yra atsiradusi per nepaklusnumą.

MĄSTYMAS

1. KRISTAUS KLUSNUMO REIKIA ŽMOGAUS PATAISYMUI

Lygindami savitarpius žmonių ir gyvulių santykius klusnumo atžvilgiu, tuojau pastebėsime, jog gyvuliai nežino klusnumo, jo jiems visiškai nereikia, nes kiekvienas verčiasi be kitų pamokymo, nereikia, pav., mokyti bites, kaip ji turi lipdyti korį ir daryti medų, arba paukštelį, kaip jis turi sukti savo lizdą, todėl gyvuliai neviešpatauja vieni kitais ir vieni kitų nevaldo.

Visai kitaip yra su žmogumi. Jis iš prigimties nieko ne-

žino, nieko nemoka, todėl reikia, kad jį kas mokytų, valdytų ir vestų prie jo jėgų išplėtimo. Bet ir užaugęs žmogus, kai jau yra pasiekęs savo jėgų išplėtimą, turi būti valdomas, nes vienas sau likęs, be kitų pagalbos, nedaug ką gali nuveikti. Kur sueina dirbti iš vien keli žmonės, ten jau turi būti pirmininkas, prižiūrėtojas, ar kitas koks nors valdytojas, kuris pasako, į kurią pusę turi visi kreipti savo jėgas, kad darbo tikslas būtų pasiektas. Kiekviena tad žmonių bendruomenė, ar draugija, ar kariuomenė, ar valstybė — turi turėti savo pirmininkus, vadus, karalius ar prezidentus, be kurių negali praversti.

Jeigu, iš vienos pusės, žmogaus prigimtis yra linkusi valdymui, toji pat prigimtis, iš kitos pusės, turi linkti klusnumui, nes gamtoje vienas kitam sukurti dalykai turi eiti greta vienas kito. Jei yra ausis, turi būti ir garsas, nes ausis tuo tikslu yra duota žmogui, kad pagautų garsus, kad girdėtų kitų žmonių kalbą. Panašiai yra ir su valdymu; jeigu žmogui reikia valdžios, tai reikia ir klusnumo, nes valdymas yra neįmanomas ten, kur nėra klusnumo.

Tas žmogaus klusnumas turi plaukti laisva valia, o ne prievarta, nes Dievas, sutverdamas žmogų, suteikė jam protingą ir tuo pačiu laisvą prigimtį, nes laisvė yra protingos prigimties ypatybė.

Jeigu tad žmogui, siekiančiam žemiškos tobulybės, reikia valdžios ir tuo pačiu klusnumo, tai tuo labiau jam to reikia, kai jis siekia dangiškos tobulybės ir dangiškos laimės. Likęs pats sau vienas jokiu būdu negali susirasti kelio, kuris veda į dangų. Net angelams, daug tobulesniems ir galingesniems už žmogų, reikėjo Dievo apreiškimo ir klusnumo jo valiai, kad galėtų pasiekti savo amžiną laimę, tai tuo labiau žmogus.

Kaip klusnumas žemiškai valdžiai turi plaukti iš laisvos valios, o ne iš prievartos, taip ir klusnumas Dievo valiai turi eiti iš Dievo meilės, o ne iš prievartos, ne iš bausmių baimės.

Žemiškoji valdžia negali be prievartos palaikyti savo valdinių klusnumą, todėl ginkluojasi įvairiais ginklais, kad palaužtų visokį pavaldinių pasipriešinimą; stato kalėjimus, į kuriuos uždaro nenorinčius paklusti jų valiai.

Dievas nedaro viso to, jis vienas yra išlaikęs savo pirmutinį patvarkymą, būtent, kad žmogus turi klausyti Dievo ne iš prievartos, ne iš bausmių baimės, bet laisva valia ir gryna meile.

Matome, kiek daug bloga būna žmonių žemiškame gyvenime, kai klusnumas dingsta žmonėse, kai vaikai nustoja klausę tėvų, pavaldiniai savo viršininkų ir valdžių, o valdžia nustoja klausiusi Dievo, tuomet visas pragaras atsikrausto žemėn.

Visi pragarai su visomis savo kančiomis, su visomis nelaimėmis, mirtimi ir ligomis yra atsiradę iš vieno neklusnumo, kurį padarė pirmieji tėvai rojuje.

Norėdamas pataisyti žmogų ir jį sugrąžinti atgal į savo namus, Dievas nevartoja jėgos, nedaro stebuklo, kaip padarė su šv. Povilu, kurį trenkė nuo arklio į žemę ir viena akimirka iš persekiotojo padarė apaštalu, bet grąžina jį pamažu ir tuo pačiu keliu, kuriuo atsitraukė. Atsitraukė nuo Dievo laisva valia, nenorėdamas jo klausyti, tai turi pats suprasti, kad negerai padarė, ir laisva valia grįžti į Tėvo namus, kaip atsitraukė ir niekeno neverčiamas sugrįžo į tėvo namus aprašytasis evangelijoje sūnus palaidūnas.

Kadangi atsitraukė ir paklydo neklausydamas, tai grįžti turi klusnumu, nes nieko nepadėtų brangiausis atpirkimas, jei žmogus nesuprastų reikalo klausyti Dievo. Atpirktas, apdovanotas malonėmis, laužydamas Dievo valią, jas tuojau prarastų. Juk ir šiandien, atpirkimui įvykus, ne visi būna išganyti, o tik tie, kurie klauso Dievo.

Kad išmokytų žmogų klusnumo, kad įtikintų jį, jog nėra tokios priežasties, kuri pateisintų žmogaus atsitraukimą nuo Dievo, jei reiktų ir gyvybę net skaudžiausiu būdu paaukoti, Dievas pasiuntė savo Sūnų ir jam uždėjo neapsa-

komai sunkią pareigą, būtent — mirti už žmones, pildant dangiškojo Tėvo valią.

Kristus tai atliko, jis buvo klusnus ligi skaudžiausios kryžiaus mirties ir tuo savo pavyzdžiu uždegė savo sekėjus klusnumo meile. Iš jos mums plaukia šiandien visos gėrybės ir malonės, todėl šv. Povilas ir kreipia mūsų dėmesį į tai, jog neklusnumas užtraukė nuodėmę, o klusnumas išteisino: *"Nes kaip vieno žmogaus neklusnumu daugelis pasidarė nusidėjėliai, taip ir vieno klusnumu daugelis bus padaryta teisūs"*, Rom. 5, 19.

2. KRISTAUS KLUSNUMAS ATLYGINA DIEVUI PADARYTĄ SKRIAUDĄ

Žmogus, atsisakydamas klausyti Dievo ir klausydamas šėtono, padarė Dievui neapsakomą skriaudą, nes laikė šėtoną didesniu savo geradariu, negu Dievą. Norint atsiprašyti Dievą ir atlyginti jam padarytą skriaudą, reikėjo parodyti tokį klusnumą, kurs liudytų, jog žmogus visai atsižada savo valios ir atsiduoda Dievo valiai. Toks klusnumas bus tik tada, kai žmogus ne tik bus pasiryžęs priimti mirtį iš Dievo rankų, bet iš tikrųjų ją priims, nes šv. Petras buvo pasiryžęs eiti su Kristumi ir į kalėjimą ir mirti, bet paskui jo užsigynė ir netesėjo savo pažado.

Tokį klusnumą parodė mūsų Išganytojas, pasidaręs klusnus ligi mirties, todėl šv. Povilas ir sako, jog, *"buvome sutaikinti su Dievu jo Sūnaus mirtimi"*, Rom. 5, 10.

Pats Dievas aukščiau laiko klusnumą, negu aukas, todėl Samuelis pranašas bara Saulių, kad nepaklausė Dievo ir ėmėsi daryti aukas: *"Argi Viešpats,* sako Samuelis, *nori deginamųjų aukų ir kruvinų atnašų, o ne labiau, kad būtų klausoma Viešpaties balso? nes geresnis paklusnumas, negu aukos, ir paklausyti daugiau verta, negu atnašauti avių taukus"*, I. Kar. 15, 22.

Klusnumas yra tikras meilės ženklas, todėl, norėdami

žinoti, ar mes mylime Dievą, žiūrėkime, kaip uoliai mes pildome jo valią; žiūrėkime ne į jausmus, į susigraudinimus, į maldų ilgumą, ar į pasninkų sunkumą, bet į Dievo valios pildymą, todėl mus Išganytojas įspėja, sakydamas: *"Kas turi mano įsakymų ir juos laiko, tas mane myli"*, Jono 14, 21. O juo sunkesnę pareigą uždeda mums Dievo valia, juo didesnę parodome meilę ją pildydami, todėl Išganytojas, priimdamas mirtį už mus iš dangiškojo Tėvo valios, parodė didžiausią meilę.

3. KRISTAUS KLUSNUMAS NUGALĖJO MIRTĮ IR PATĮ ŠĖTONĄ

Pikti angelai iškrito iš dangaus dėl neklusnumo, gerieji gi nugalėjo piktuosius klusnumu Dievo valiai. Jų vadas arkangelas Mykolas iškėlė šūkį: *"Kas, kaip Dievas"*, reiškia, nėra kito Viešpaties, o tik vienas Dievas, prieš kurį visi turi lenktis ir kurio turi klausyti.

Nupuolęs angelas atėjo žemėn, sugundė pirmąjį žmogų neklusnumui ir tuo užtraukė mirtį ir visas nelaimes.

Kristus atėjo gelbėti nupuolusio žmogaus, jis iškėlė kaip arkangelas šv. Mykolas klusnybės obalsį, sakydamas kančiai prasidedant: *"Tėve, tebūnie ne mano valia, bet tavo"*, Luko 22, 42. Tuo klusnumu dangiškojo Tėvo valiai jis nugalėjo mirtį, todėl Patarlių knyga ir sako: *"Paklusnus žmogus skelbs pergales"*, Pat. 21, 28.

Mokykimės ir mes klusnumo iš mūsų Išganytojo, mylėkime jį visa širdimi ir mes nugalėsime šėtoną ir tai, ką jis atneša: įvairias pagundas, nuodėmes ir mirtį.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, visą žmogaus gyvenimą ne tik dangišką, bet ir žemišką esi parėmęs klusnumu. Ir mažas vaikas turi pradėti savo gyvenimą klusnumu, nes pats, be kitų pagalbos, nieko negali padaryti, negali atskirti kas yra gera, o kas bloga: duok jam nuodų ir juos ima į burną. Jeigu tad išlaiko savo gyvybę, tai tik dėl to, kad Tavo, Viešpatie, apvaizda pastatė šalia jo suaugusio žmogaus protą,

kurio klausydamas vaikelis ramiai sau auga, kaip neregys, vedamas už rankos, ramiai eina per triukšmingas miesto gatves. Bet ir suaugęs žmogus negali praversti be klusnumo, nes ir jis negali, be kitų žmonių pagalbos, aprūpinti visų savo reikalų, todėl Tu, Viešpatie, padarai valdžias, kurių tikslas palaikyti žmonėse tvarką, ramybę ir darbo paskirstymą, kad vieni kitų neskriaustų, neišnaudotų, bet teiktų vieni kitiems pagalbą. Kada valdžios pagenda, arba žmonės nustoja valdžių klausę, tuomet įvyksta dideli sumišimai, revoliucijos, kuriose žūva milijonai gyvybių. Jei tad žemiškas gyvenimas negali apseiti be klusnybės, juo labiau antgamtinis ir dangiškasis. Žemiško gyvenimo reikaluose gali žmogus daug sau padėti savo sveiku protu, patyrimu, kitų žmonių pavyzdžiu, bet antgamtiniame nieko negali sau padėti, nors turėtų angelų protą, todėl Tavo Sūnus yra mums pasakęs, jog be jo mes nieko negalime padaryti, nė tiek, kiek paliktas sau vienas mažas vaikelis. Kad pasiektume amžiną gyvenimą, reikia, kad Tu, Viešpatie, paimtum mus už rankos ir vestum kaip neregius ten ir tais keliais, kuriuos Tavo vieno akys mato. Mūsų pareiga pasitikėti Tavimi, atsiduoti Tavo vadovybei ir nesipriešinti. Suprantame dabar, Viešpatie, kodėl ne kitu keliu, o tik nepaklusnumu turėjo įsiveržti į šį pasaulį didžiausios nelaimės, kurias atitaisyti atėjo Tavo Sūnus. Kadangi vieno žmogaus nepaklusnumu mirtis įėjo į šį pasaulį, todėl Tavo Sūnaus klusnumu turėjo sugrįžti gyvybė, jis pasidarė klusnus Tavo valiai ligi mirčiai (ir tai nebetkokiai, o tik kryžiaus mirčiai), norėdamas duoti klusnumo pavyzdį ir mus įtikinti, kad nors mums reikėtų mirti turime klausyti Tavo valios. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad pamėgtume klusnumą visa savo širdimi, kaip kad šventieji mėgo, ir niekad prieš jį nenusikalstume.

Pasižadame šiandien neperžengti nė vieno įstatymo, nors ir mažiausio, kad tuo pagerbtume Tavo Sūnaus klusnumą.

KRISTUS PELNO MUMS IŠGANYMĄ

Trečioji gavėnios savaitė
Ketvirtadienis

1. ĮŽANGA. Klausykime mūsų Išganytojo žodžių, kuriais jis mums prašo dangiškojo Tėvo dangaus: „Tėve, aš noriu, kad tenai, kur aš esu, būtų su manim ir tie, kuriuos tu man davei, kad jie matytų mano garbę, kurią tu man suteikei," Jono 17, 24.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suprastume reikalą būti vienybėje su Kristum, nes tik per tą vienybę galime gauti dangaus karalystę.

MĄSTYMAS

1. KRISTUS GALĖJO PELNYTI

Keleivio gyvenimas tuo skiriasi nuo parkeliavusio į savo namus, kad keleivis vis eina pirmyn, jei sustoja, tai tik laikinai, o savo mintimis ir troškimais yra kur kitur, būtent ten, kur yra jo namai ir kai parkeliauja, nurimsta, nes jo mintys jau nesiveržia kur kitur.

Toki keleiviai yra visi žmonės, kurie tik yra šioje žemėje, nes mintimi ir troškimais veržiasi į kitą pasaulį, kur yra mūsų tikra tėvynė, todėl šv. Povilas pataria taip naudotis šiuo pasauliu, kaip nesinaudotų, nes šio pasaulio išvaizda praeina ir mes čia neturime pastovios buveinės.

Šventieji danguje yra jau pasiekę savo kelionės tikslą, jie regi Dievo veidą, kuris taip patenkina jų visus troškimus, jog nieko daugiau nenori, todėl gyvena ramybėje ir amžiname poilsyje.

Tačiau keleivio padėtis yra vienu atžvilgiu geresnė, ne-

gu dangaus gyventojų ir tuo būtent, kad jis gali ne tik pelnyti amžiną laimę, bet gali ją didinti savo gerais darbais, ko jau negali šventieji danguje, jų nuopelnų laikas jau amžinai jiems yra užsibaigęs.

Tokiu keleiviu, kuris galėjo didinti savo amžinas gėrybes, buvo ir Kristus, nes ne visos jos buvo jam suteiktos nuo pat pradžių, o tik laikui bėgant už gerus jo darbus. Nuo pat pradžių Kristaus sielai buvo suteiktas Dievo regėjimas, visa malonių pilnybė, todėl negalėjo pelnyti nei Dievo regėjimo, nei malonių padidinimo; tačiau nebuvo suteiktas laisvumas nuo kentėjimų ir mirties, jo vardo išaugštinimas, sėdėjimas Dievo Tėvo visagalio dešinėje, — visas tas gėrybes už savo gerus darbus gavo tik užsibaigus jo žemiškam gyvenimui, nes pelnymas yra teisė gauti tai, ko neturima.

2. KRISTAUS NUOPELNAI YRA MUMS PRISKAITOMI

Nors nelengva yra suprasti, kaip gali būti geri ar blogi vieno žmogaus darbai priskaityti kitam, ir kaip tas kitas gali būti giriamas ar baudžiamas už darbus, kurių nepadarė savo rankomis, tačiau, giliau įžvelgę į žmonių gyvenimą, panašių pavyzdžių rasime ir tai labai daug. Štai susipyko du kaimynu gilios rūšies pykčiu. Tuomet ima nekęsti ne tik vienas kito asmens, bet ir visa to, kas tam asmeniui priklauso, nekenčia savo priešo žmonos, vaikų, namų ir gyvulių, nors tie žmonės ir gyvuliai nieko blogo nėra padarę, visa jų kaltė esanti tame, jog jie yra nekenčiamo asmens nuosavybė, jie jam tarnauja ir yra su juo geruoju, ko nepakenčia jo priešas, todėl ir kreipia prieš juos savo pyktį.

Arba štai kyla karas tarp dviejų valstybių, tuomet vienos šalies gyventojai laiko priešais kitos šalies gyventojus, nors nieko blogo nėra padarę vieni kitiems.

Tačiau ne tik bloga, bet ir gera, kurio mes nepadarėme, būna mums priskaityta, jeigu esame sąryšyje su tuo asmeniu, kuris padarė daug gero. Štai už didelius darbus, at-

liktus kurios tautos naudai, tauta aukština ir apdovanoja ne tik tuos asmenis, kurie padarė tuos darbus, bet ir kitus, kurie yra kokiame nors sąryšyje su garbingais asmenimis, nors ir labai tolimame.

Palaiminta Joana Arkietė išgelbėjo prancūzų tautą iš anglų pavergimo. Dėkinga tauta ne tik garbino savo išgelbėtoją, bet atleido nuo mokesčių tą sodžių, iš kurio ji buvo kilusi, nors tas sodžius nieku nebuvo prisidėjęs prie gelbėjimo, ypatingai, kad atleidimas nuo mokesčių tęsėsi kelis šimtmečius iki prancūzų revoliucijos.

Šie ir kiti panašūs pavyzdžiai mums nušviečia tai, jog kaltinimai ar malonės už darbus, kurių mes nepadarėme, nėra nežmoniškas dalykas, bet, priešingai, labai žmoniškas ir dažnai sutinkamas žmonių gyvenime.

Apšvieskime dabar įgytąja šviesa gimtąją nuodėmę ir jos paveldėjimą, Kristaus nuopelnus ir tų nuopelnų mums priskyrimą, ir pamatysime, jog tos tiesos nėra taip nesuprantamos, kaip iš karto atrodė.

Adomas gavo ypatingą malonę, pagal kurią jis turėjo būti ne tik žmogiškos savo vaikų prigimties tėvas, kaip dabar yra, bet ir dangiškosios: jis turėjo perduoti savo vaikams ir gautąsias nuo Dievo antgamtines malones ir teises. Kadangi nusidėdamas prarado visas tas dovanas, tai neturėjo ko perduoti savo vaikams, perdavė tik tai, kas jam buvo likę po nuodėmės, būtent apiplėštomis gėrybėmis ir sužeista žmogiška prigimtis.

Visa jo ainija gimsta tokiame dvasiškame skurde iki šios dienos, todėl Dievas mielai negali žiūrėti į ją, nors ji ir neturėtų kitokios kaltės, kaip tik tą, kad gimimo keliu paeina nuo pirmojo nusidėjėlio, nors, kaip maži vaikeliai, neturi kitokios kaltės.

Dangiškas Tėvas, siųsdamas savo Sūnų, kad atitaisytų pirmojo žmogaus klaidą, o tuo ir visas kitas iš jos einančias, suteikė jam tą pačią malonę, kurią prarado Adomas,

būtent, būti dvasišku visos žmonijos tėvu, reiškia suteikti kitiems turimas malones.

Kadangi Adomas pasiliko ir toliau kūnišku žmonijos tėvu, nes gimdymo dovana netapo prarasta, Kristui pasiliko vien dvasiška tėvonystė, tokia būtent, kokią turi galva viso kūno sąnarių atžvilgiu, todėl Kristus ir yra mūsų dvasiško gyvenimo galva, iš jo plaukia į mus jo nuopelnai ir visas dvasiškas turtas, kaip mintys plaukia iš galvos į sąnarius ir valdo juos pagal jų prigimtį ir viso kūno reikalus. Šv. Povilas, matydamas tą tiesą, išreiškė ją šiais žodžiais: *"Taigi, kaip per vieno nuodėmę pasmerkimas atėjo visiems žmonėms, taip ir vieno teisumu gyvenimo nuteisinimas ateina visiems žmonėms"*, Rom. 5, 18.

3. REIKIA BŪTI VIENYBĖJE SU KRISTUMI

Kad geri ar blogi darbai galėtų būti priskaityti tam, kuris jų nepadarė, reikia, kad jis būtų kokiame nors ryšyje su tuo, iš kurio plaukia gera ar bloga. Su pirmaisiais tėvais esame surišti gimimo ryšiais, iš jų mes turime žmogišką prigimtį, iš jų turime ir visus tos prigimties trūkumus.

Dvasiškas gyvenimas su visomis teisėmis plaukia mums iš Kristaus, bet, kad galėtų mus pasiekti, turime būti surišti su juo, kaip sąnariai tik tada naudojasi einančiomis iš galvos mintimis, kad jie yra sujungti su visu kūnu, o kūnas su galva. Jeigu mes atkirsime kurį sąnarį, kaip atsitinka operuojant susirgusius sąnarius, tuomet mintys, kurios yra galvoje, negali pasiekti tų sąnarių ir jiems teikti savo gėrybių.

Negali tos mintys pasiekti ir tų sąnarių, kurie priklauso kitam kūnui, nors jie nėra atskirti, bet nėra sujungti su ta galva, kurios mintimi ir gabumais norėtų naudotis.

Pirmą kartą sueiname į vienybę su Kristumi ir pradedame naudotis jo kančios ir mirties vaisiais, kai būname pakrikštyti, todėl Kristus ir reiškia griežčiausiais žodžiais

krikšto reikalingumą pasikalbėjime su Nikodemu: *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau tau, jei kas neatgims iš vandens ir šventosios Dvasios, tas negalės įeiti į Dievo karalystę"*, Jono 3, 5. Reiškia, jei kas nebus pakrikštytas, tas negalės naudotis Kristaus kančios ir mirties vaisiais, ir tuo pačiu negalės būti išganytas.

Iš visa to matosi, jog Kristaus nuopelnai yra tarsi kokia vaistinė, kurioje yra vaistų visokioms negalioms, bet kad jie būtų mums naudingi, reikia paimti vaistų ir pridėti juos prie žaizdos, jei tie vaistai gulės ant vaistinės lentynų, nedaug ką pagelbės ligoniams.

Nors atpirkimas yra įvykęs, daug žmonių vis vien prapuola, o prapuola todėl, kad nesirūpina išsilaikyti sujungti vienybėje su Kristumi šv. sakramentais. Ne Bažnyčios, ne kunigų yra išrasti šv. sakramentai, bet paties Viešpaties Jėzaus patiektos priemonės sueiti su juo į vienybę ir naudotis jo atpirkimo ir kančios vaisiais. Pagalvokime, kaip mes naudojomės tomis priemonėmis iki šiol, prašykime Viešpaties malonės, kad šiuo atžvilgiu pasidarytume uolesni.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, kas įžvelgs giliau į Tavo žmonių išganymui skiriamus darbus, pamatys prieš savo akis atsiveriančius tokius Tavo gerumo ir gailestingumo plotus, kad nustebęs jausis lyg jų prislėgtas ir nenorės tikėti, kad tai galėjo būti, kaip pranašas sako: *"Pasižvalgykite tarp tautų ir matykite, stebėkitės ir baisėkitės, nes jūsų dienose įvyksta dalykas, kuriam niekas netikės, kai bus pasakojamas"*, Abak. 1, 5. Tuomet turės išnykti jo širdyje ir visos pagundos, kurios kyla prieš Tavo Bažnyčios mokslą apie gimtąją nuodėmę. Nevienam atrodo visiškai nesuprantamu daiktu, kaip galima bausti vaikus už tėvų nuodėmes. Kaip galima kam nors priskaityti kaltę, kurios jis nepadarė. Tačiau, Viešpatie, ir gimtosios nuodėmės mokslas ne tik neprieštarauja Tavo gerumui, bet dar gražiau jį apšviečia. Sutverdamas žmogų, Tu veltui jam visai, be jo nuopelnų, suteikei neapsakomų gėrybių kalnus: ne tik žemiškų,

bet ir dangiškų, suteikei jam Tavo vaikelių teises. Be mūsų nuopelnų, visai veltui norėjai suteikti paveldėjimo keliu tas gėrybes ir mums, todėl Tavo apvaizda buvo gailestingai sutaisiusi, jog žmogus, gimdamas iš žmogaus, turėjo paveldėti ne tik žmogišką prigimtį, bet ir visus dvasiškus bei antgamtinius turtus, kuriuos buvo suteikęs pirmajam žmogui. Kadangi pirmasis žmogus nemokėjo branginti Tavo dovanų, bet labai lengvai jas prarado, todėl perdavė savo vaikams tai, ką turėjo, būtent žmogišką prigimtį, paskendusią dvasiškame varge ir skurde, kaip ir šiandien nedori ir apsileidę tėvai palieka vaikams po savo mirties skurdą ir negarbę. Tačiau, Viešpatie, Tu nenorėjai palikti žmogaus tame visokiariopame skurde, tai pasiuntei Savo Sūnų, kad atgautų prarastas gėrybes ir veltui — be mūsų nuopelnų — sugrąžintų jas mums naujo paveldėjimo keliu. Užgimdami antru kartu iš vandens ir šv. Dvasios, mes atgauname prarastas gėrybes aukštesniame laipsny, negu kad pirmiesiems tėvams jos buvo suteiktos, nes pasidarome Tavo Sūnaus sąnariais ir tuo būdu pasidarome turtingi ne pirmųjų mūsų tėvų prarastais turtais, bet Tavo Sūnaus pelnytais, kurie suteikia mums teisių ne tik būti danguje, bet būti ten, kur Tavo Sūnus yra, nes neveltui jis meldėsi, prašydamas Tavęs, kad ten, kur jis yra, ir mes būtume ir matytume jo garbę. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad, susijungę su Tavo Sūnumi per šv. krikštą, tapę jo sąnariais, niekad, tapdami nudžiūvusiais ir atmestinais sąnariais, neprarastume tos vienybės.

Pasižadame, Viešpatie, praleisti šią dieną gaivindami savyje mintį, jog esame Tavo Sūnaus sąnariais ir vengti tų darbų, kurie yra nesuderinami su mūsų aukštu pašaukimu.

KRISTUS ATLYGINO UŽ MŪSŲ NUODĖMES

Trečioji gavėnios savaitė
Penktadienis

1. ĮŽANGA. Apaštalas šv. Jonas sako, jog „Jis (Kristus) permaldavo už mūsų nuodėmes: ne tiktai už mūsų, bet taip pat už viso pasaulio," Jono 2, 2.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad pažintume, kokiu būdu tas atlyginimas įvyko ir kokias jis mums uždeda pareigas, kad, skirdamies su šiuo pasauliu, nepasiliktume Viešpačiui skolingi, kad nereiktų atsilyginėti kitame pasaulyje.

MĄSTYMAS

1. KRISTUS PILNAI ATLYGINO UŽ ŽMONIŲ NUODĖMES

Skriauda, kuri nori atlyginimo, būna padaryta ne tik tada, kai vagis ištraukia kam iš kišenės pinigus, arba nedoras kaimynas išgano laukus kito kaimyno, arba nedoras pirklys parduodamas ar pirkdamas vartoja neteisingas svarstykles ar matus, darbdavys, nusukdamas darbininkui algą, darbininkas, imdamas užmokestį už visą dieną, o dirbęs tik pusę dienos; skriauda būna daroma ir tada, kai mūsų artimas negauna iš mūsų to, kas jam teisingai priklauso. Kiekvienas žmogus, pav., turi teisių į gerą vardą, nebent jis pats jo atsižadėtų, darydamas žemus ir biaurius darbus, kaip apaštalas Judas padarė, todėl padaro skriaudą, kas kenkia kito geram vardui. Tėvai turi teisių reikalauti klusnumo iš savo vaikų, visokios rūšies viršininkai ir val-

dytojai iš savo pavaldinių, nes kitaip jie negalės tinkamai atlikti savo pareigų. Jeigu tad vaikai neklauso savo tėvų, ar pavaldiniai savo valdytojų, tuomet jie daro skriaudos nuodėmę, kuri reikia atlyginti, nes kitaip bus pažeista pusiausvyra žmonių gyvenime, kurios reikia tvarkos, ramybės ir darbo paskirstymo palaikymui.

Pilnas skriaudos atlyginimas bus tik tada, kai pavogtas daiktas bus surastas ir sugrąžintas savininkui, nuplėšta šlovė atitaisyta, bet tada, kai grąžinant pavogtus daiktus bus atlyginta ir už skausmą, rūpestį ir nerimą, kurį daiktų savininkas turėjo pergyventi, kol surado savo daiktus. Štai, pav., pavogtas yra turtas. Turto savininkas gaišta laiką, susirūpinęs vargsta ir ieško, kol atranda savo nuosavybę. Tačiau su nuosavybės atgavimu skriauda pilnai nėra atlyginama, nes lieka neatlyginti rūpesčiai, vargai ir skausmai, kuriuos reikėjo pergyventi beieškant pavogtų daiktų. Todėl viso pasaulio valdžios nepasitenkina daikto atėmimu ir grąžinimu teisėtam savininkui, bet baudžia vagį dar kalėjimu, ar kitokiomis bausmėmis už nusikaltimą.

Tokią tvarką patvirtino ir Dievas Sename Įstatyme, liepdamas išreikalauti iš vagies keturis ar net penkis sykius tiek, kiek pavogta: *"Jei kas, sako, pavogtų jautį arba avį ir pasipiautų arba parduotų, sugrąžins penkis jaučius už vieną jautį ir keturias avis už vieną avį"*, Iš. 22, 1.

Panašus skriaudos atlyginimas turi būti daromas ne tik vagystėje, bet ir kitose skriaudos rūšyse. Neužtenka atitaisyti nuplėštą šlovę, bet reikia atlyginti už skausmą, kuris buvo padarytas nuplėšiant šlovę. Taip pat neužtenka pradėti klausyti, kad atsilyginus už pirmiau padarytus neklusnumus, reikia padaryti ką nors daugiau nuskriaustojo naudai, kad jis jaustusi visiškai atlygintas.

Perkelkime dabar tą skriaudos ir atlyginimo supratimą iš žmonių santykių į santykius su Dievu, o suprasime, jog ne tik žmonėms, bet ir Dievui galime padaryti skriaudą, o negalime atlyginti padarytos skriaudos.

Dievas yra viso pasaulio Sutvėrėjas ir aukščiausias Valdytojas, todėl jam priklauso tvarinių garbė ir klusnumas. Neprotingi sutvėrimai niekad nesipriešina jo valiai ir niekad jos neperžengia, tai gali padaryti tik protingi sutvėrimai, angelai ir žmonės, o neklausydami, padaro jam tikrą skriaudą, nes trukdo Dievui eiti jo pareigas, žmonių kalba kalbant, mažina jo garbę, dėl kurios visas pasaulis tapo sutvertas, mažina pasaulio našumą, kaip kad mažina lauko našumą tas, kuris prisėja piktžolių į svetimą lauką.

Norint atsilyginti Dievui už padarytą skriaudą, neužtenka pradėti klausyti, reikia atlyginti ir už tą nemalonumą, už tą skausmą, jei galima taip pasakyti, kurį Dievas turėjo dėl mūsų neklusnumo. Tiesa, Dievas negali turėti nei skausmų, nei nemalonumų, bet žmogus, nusidėdamas, norėjo padaryti Dievui skausmą, nes kaltė eina ne pagal tą, kas buvo padaryta, bet pagal tą, kas buvo norėta padaryti. Jeigu, pav., vienas žmogus ,norėdamas nužudyti kitą, paleido į jį šūvį, savo širdyje jis yra žmogžudys, nors ir nenužudė, nes šaudamas nepataikė.

Kadangi Dievas yra be galo didelis, todėl ir jo reikalai yra be galo dideli, tai kiekviena skriauda pasidaro be galo didelė ir tik be galo dideliu daiktu ar darbu galima atlyginti tą skriaudą.

Tokio be galo didelio daikto ar darbo negalėjo Dievui duoti nė vienas tvarinys, todėl nė vienas tvarinys negalėjo atlyginti Dievui už žmogaus nuodėmę, pasiliko vienas mūsų Išganytojas Viešpats Jėzus Kristus, įsikūnijęs Dievas, kuris atlygino ne tik visą skriaudą, duodamas dangiškajam Tėvui pilną atlyginimą, bet suteikė daugiau, negu toji skriauda siekė.

Tris begaliniai didelius daiktus suteikė mūsų Išganytojas dangiškajam Tėvui: a) Begaliniai didelę meilę, nes, būdamas tikras Dievo Sūnus, o ne įsūnytas tiktai, galėjo turėti tokią meilę, todėl ir darbai, kurie plaukė iš tokios meilės, turėjo begaliniai didelės vertės Dievo akyse. b) Begaliniai

brangią gyvybę, nes buvo tai Dievo Sūnaus gyvybė, kurią jis atidavė už žmonių nuodėmes. c) Begaliniai dideles kančias, kurios ir savo įvairumu ir savo skaudumu viršijo visas kančias, kokios tik iki šiol buvo iškentėtos.

Nors, apskritai imant, valdžios, bausdamos nusikaltėlius, bausmę skiria tiems, kurie nusikalto, todėl nesutinka, kad kas, būdamas nekaltas, stotų nusikaltėlio vietoje ir prisiimtų jo bausmę sau, tačiau Dievas priėmė, nes Kristus yra mūsų galva, o mes jo sąnariai. Jo tad daromas atlyginimas mūsų vardu buvo Dievo priimtas ir mums pritaikintas, tarsi nuo mūsų būtų gavęs reikalaujamą atlyginimą.

2. KRISTUS, NAIKINDAMS NUODĖMĘ, NEPANAIKINO SKAUSMŲ IR MIRTIES

Nors Kristus pilnai atlygino už viso pasaulio nuodėmes, neišskyrus nė gimtosios, tačiau Dievo apvaizda nematė reikalo grąžinti žmogų į tą padėtį, kurioje buvo sutverti pirmieji tėvai, tai yra, kurioje nebuvo nei kančių, nei mirties. Tiesa, Kristus mums pelnė aukštesnio laipsnio nemarumą ir laisvumą nuo kančių, negu tai buvo suteikta pirmiesiems tėvams, bet tomis dovanomis galėsime naudotis tik prisikėlę iš numirusių, o šiandien turime kentėti ir mirti tuo pačiu būdu, kuriuo visi kentėjo ir mirė prieš atpirkimą.

Ieškodami priežasčių, kodėl Dievas laikinai paliko kančias ir mirtį, panaikinęs nuodėmės kaltę, surandame jų tris:

a. Kristus yra mūsų dvasiško gyvenimo galva, o mes jo sąnariai. Jei tad, galvai kenčiant ir mirštant, sąnariai nekentėtų ir nemirtų, reikštų, kad sąnariai nėra sujungti su galva , o jei nėra sujungti, tai nedalyvauja galvos gyvenime, nepasiduoda jos įtakai, tuomet žūva visas atpirkimas, nes Kristaus nuopelnai nėra mums pritaikomi.

Ir atpirkimui įvykus šv. Povilas gerai matė kančių reikalą, todėl rašo kolosiečiams, jog džiaugiasi kančiomis ir papildo tai, ko trūksta Kristaus kančioms: *"Dabar aš džiau-*

giuosi, sako, *kentėjimais už jus, ir, ko Kristaus kančioms netenka, tai aš papildau savo kūne jo kūnui, tai yra, Bažnyčiai"*, Kolos. 1, 24. Ko gi gali trūkti Kristaus kančioms? Nėra ten mūsų kentėjimų, o reikia, kad jie būtų, kad galėtume būti išaukštinti kartu su Kristumi, jei kartu kentėsime.

b. Jei Kristaus sekėjai tuojau, dar šiame gyvenime, gautų nemarumą ir būtų išvaduoti nuo kančių, tai žmonės skubintųsi patekti į Kristaus pasekėjus dėl tų kūno, o ne dvasios gėrybių, o tai būtų visiškai priešinga Kristaus atėjimo tikslui. Jis yra atėjęs į šį pasaulį, kad atitrauktų žmonių troškimus nuo žemiškų gėrybių ir juos pakreiptų į dangiškuosius, todėl, suteikdamas žemiškas gėrybes, pastūmėtų juos į užmiršimą ir neieškojimą dangiškųjų, tuomet ir šuneliai galėtų eiti paskui Kristų. Kristaus sekimas uždeda žmogui sunkią pareigą nešti kryžių, nes tik kryžių nešdamas gali eiti paskui Kristų ir būti į jį panašus, o panašumas į Kristų yra vienintelis mūsų išganymo pažymys.

c. Jeigu nemarumas ir laisvumas nuo kančių būtų suteikiamas šiame gyvenime, tai žmonės būtų verčiami į tikėjimą tomis gėrybėmis ir dėl to būtų žymiai sumažintas tikėjimo pelningumas.

Pasitikėkime tad Dievo apvaizdos surėdymais, nes visi jo darbai — gailestingumas ir tiesa, todėl, jei leidžia mums pakentėti trumpą laiką, tai daro didesnei mūsų dvasiškai naudai, rūpinkimės tad kentėti su šv. Povilu ir papildyti tai, ko trūksta Kristaus kančioms.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, visos kančios, kokios tik yra pragare ir žemėje, plaukia iš nuodėmės, nes Tavo gerumas ir gailestingumas nebūtų galėjęs jų sukurti. Juos padarė tie, kurie, neklausydami Tavo valios, atsitraukė nuo Tavęs. Net neprotingų sutvėrimų kančios, reikia spėti, plaukia iš tos pačios žmogaus nuodėmės, nes Tu, varydamas nusidėjusį žmogų iš rojaus, atėmei savo palaimą šiai žemei, sakydamas: *"žemė bus prakeikta dėl savo pasielgimo: tarp vargų tu iš jos maitinsies per visas savo gyvenimo dienas. Ji*

tau želdins erškėčius ir usnis, ir tu valgysi lauko žolę", Prad. 3, 17—18. Bet Tu, Viešpatie, atsiuntei savo Sūnų, kad panaikintų nuodėmę su visomis jos pasekmėmis. Pranašai skelbė net laiką, kada toji laiminga valanda išmus. Arkangelas Gabrielis aiškina panašui Danieliui, jog dar praslinksiančios septynios dešimtys savaičių iki būsiąs panaikintas nusižengimas, ir nuodėmė gausianti galą; būsianti sunaikinta neteisybė ir įkurta amžina teisybė, būsiąs įvykdytas regėjimas ir pranašystė ir būsiąs pateptas šventųjų Šventasis. Tie laikai, Viešpatie, jau seniai atėjo ir praėjo, o kančių galo žemėje nesimato. Nejaugi, Viešpatie, neužteko Tavo Sūnaus kančių ir mirties, kad būtų panaikinta nuodėmė su visomis jos pasekmėmis, tarp kurių yra ir kentėjimai. Ne Tavo Sūnaus kančios trūkumas, bet Tavo apvaizdos išmintis padarė tai, kad kančios dar pasiliktų ir darytų mus panašius į Tavo Sūnų, nes tik panašumas į Tavo Sūnų suteikia mums teisių į Tavo turtus. Suteik tad, Viešpatie, malonės, idant pažintume, kaip reikia naudotis atpirkimo vaisiais, kad atsilygintume šioje žemėje Tavo teisingumui Tavo Sūnaus nuopelnais, kad nepasiliktume Tau skolingi, užbaigę šios žemės kelionę.

Pasižadame, Viešpatie, priimti šiandien kiekvieną kentėjimą, vadovaudamiesi ta mintimi, kad nors kiek pasidarytume panašūs į Tavo Sūnaus paveikslą, kuris buvo kančių žmogus.

KRISTUS PADARĖ IŠ SAVĘS AUKĄ UŽ MUS DIEVUI PERMALDAUTI

Trečioji gavėnios savaitė
Šeštadienis

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas sako, jog „Kristus mus mylėjo ir pats save davė už mus Dievui atnašą ir auką meiliam kvapui," Efez. 5, 2.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suprastume aukos reikalingumą mūsų išganyme, kad, eidami Kristaus pavyždžiu, taip save aukotume savo ir kitų išganymui, kaip Kristus pasiaukojo už mus.

MĄSTYMAS

1. AUKOS REIKALINGUMAS

Dievas yra žmogaus sutvėrėjas ir geradaris; viską jam yra suteikęs, ką tik jis turi; globoja jį ir veda per gyvenimą, skaito jo žingsnius, ir net plaukus ant galvos, nei vienam jų neleidžia nukristi be savo pritarimo.

Žmogus tačiau, būdamas kūniškas sutvėrimas ir imdamas visą savo protui medžiagą iš pojūčių, yra linkęs greit užmiršti tą savo priklausomybę nuo Dievo, nes nei jo akys nemato Dievo, nei ausys negirdi, nei rankos neapčiuopia, nei uoslė nesuuodžia, todėl Dievas, tvarkydamas žmogaus gyvenimą, kad apsaugotų jį nuo to užmiršimo, pastatė prieš jo akis ženklą, kuris jam nuolat primintų tą priklausomybę nuo Dievo, išskyrė rojuje vieną medį, nuo kurio uždraudė valgyti vaisius. Tai buvo pirmutinės ir ankstyviausios aukos pėdsakas, nes žmogus turėjo susilaikyti nuo to medžio vaisių valgymo ir paaukoti juos Dievui, ir tuo pripažinti, jog Dievas yra tikras rojaus ir visos žemės savininkas.

Toji mintis, jog ne žmogus yra aukščiausias šio pasaulio savininkas ir valdovas, buvo neapsakomai reikalinga ir naudinga žmogui, kad ištvertų doroje ir nepaklystų. Kitaip elgiasi ir šiandien žmogus žemės sklype, jei jis yra jo savininkas, o kitaip, jeigu jis yra tiktai nuomininkas. Dievas nori, kad žmogus jaustųsi žemėje kaip užvaizda ir nuomininkas, o ne kaip valdovas, kuris nuo nieko nepriklauso ir niekam nieko neprivalo. Iš tikrųjų priklauso nuo Dievo, ar jis nori, ar nenori, ir Dievui turės duoti apyskaitą iš savo užvaizdavimo.

Kada žmogus, laužydamas Dievo valią, nusidėjo, san-

tykiai tarp žmogaus ir Dievo pasikeitė. Pirmiau žmogus buvo Dievo vaikelis ir turėjo teises į Jo turtus, dabar tapo Dievui tarsi svetimas, nes prarado vaiko teises, daugiau, pasidarė piktadaris ir išgama, nes paniekino gerojo Tėvo vardą. Pats savo viduje žmogus tapo taip pilnas, jog nieko gero negalėjo padaryti be Dievo pagalbos.

Visos tos tiesos turėjo būti regimai išreikštos, kad primintų žmogui reikalą atsiprašyti Dievą už savo kaltę, prašyti pagalbos savo reikaluose ir dėkoti už įgytas gėrybes. Tuo būdu aukos, kurios turėjo išreikšti žmogaus santykius su Dievu, gavo ketveriopą tikslą: a) pripažinti Dievą už žmogaus aukščiausią valdovą, b) atsiprašyti jį už nuodėmes, padarytas peržengiant jo valią, c) prašyti pagalbos, kad daugiau nenusidėti ir pildyti jo valią, d) dėkoti už gautas dovanas.

Kadangi nuodėmė buvo svarbiausia priežastis pairimo gerų ir kūdikiškų santykių su Dievu, todėl ji ir apėmė visą žmogaus rūpestį, kai jis pajuto reikalą sugrįžti prie Dievo: pirmiausia reikėjo panaikinti nuodėmę, kad atstatytų tą tiltą, kuriuo galima buvo nueiti pas Dievą, bet tapo sunaikintas per nuodėmę.

Nuodėmė užtraukė žmogui be galo didelę skolą. Kad ji būtų išlyginta ir panaikinta nuodėmė, reikėjo be galo didelio turto, kurio žmogus neturėjo. Liko tad arba pasiduoti tamsiausiai nevilčiai, kaip yra pasidavę pragaro gyventojai, jog susitaikymo su Dievu nėra ir negali būti, arba bandyti atsiprašyti Dievo, aukojant visa, ką turime brangiausio, būtent — gyvybę. Reikia pripažinti žmogui tą garbę, jog pasirinko ne pragaro gyventojų nusiteikimą Dievui, bet atsiprašymo kelią, kuris nors tamsus, skaudus ir sunkus, bet visgi veda ne tolyn nuo Dievo, o artyn; duoda vilties surasti Dievą, jeigu Dievas neatstums ir išties pagalbos ranką.

Tąja mintimi vedini žmonės jautė reikalo aukoti savo gyvybę už nuodėmes, kad nors savo skolos dalį užmokėtų

ir surastų palankumo Dievo akyse. Vadovaujantis tais jausmais reikėjo pralieti savo kraują, nužudyti save ir sudeginti ant laužo.

Jausmas buvo teisingas, tačiau jo vykdymą Dievas savo gailestingumu pakeitė gyvulių krauju ir gyvulių gyvybe, o žmogui paliko gailėtis už savo kaltę, prisipažinti prie jos ir deginant gyvulį jaustis vertu atsistoti gyvulio vietoje ant laužo ir būti sudegintam.

Laikinai Dievas tenkinosi tokiomis aukomis, nes jos, palaikydamos žmoguje kaltumo jausmą, reiškė būsimą jo Sūnaus gyvybės auką, kuri viena galėjo panaikinti viso pasaulio nuodėmes ir pilnai atlyginti skolą.

2. KRISTAUS KANČIA IR MIRTIS BUVO TIKRA AUKA UŽ PASAULIO NUODĖMES

Sename Įstatyme buvo uždrausta daryti žmonių aukas, tačiau ne dėl to, kad negalima būtų paaukoti žmogaus gyvybės, bet dėl to, kad Dievas pakeitė žmogaus gyvybę gyvulio gyvybe, o padarė tai iš didelio savo gailestingumo, kad apsaugotų žmonių gyvybę ir neeikvotų jos nereikalingai, nes, nors teisingai būtų buvę paaukoti, teisingai būtų buvęs pralietas jų kraujas, nuodėmė vis vien nebūtų buvusi panaikinta, nes jų kraujo vertė buvo per maža, kad jo būtų užtekę išlyginti be galo didelę skolą. Jeigu ir visa žmonija vieną dieną būtų atėmusi sau gyvybę ir susideginusi ant laužo, skola nė kiek nebūtų sumažėjusi, nes nepabaigtai didelės bedugnės negalima užpilti dulkėmis, o dulkė yra žmogus, nes taip pasakė Dievas, varydamas jį iš rojaus: *"Tu esi dulkė ir dulke pavirsi"*, Prad. 3, 19.

Kad žmogaus gyvybė tinka aukų darymui, turime pavyzdį Abraomo gyvenime, kuriam Dievas buvo įsakęs paaukoti savo vienatinį sūnų Izaoką. Abraomas, būdamas visuomet klusnus Dievo valiai, pasiryžo tuojau įsakymą įvykdyti ir tik paskutinę sekundę, kai tėvas ištiesė ranką suduoti mirtiną smūgį savo sūnui ir pralieti jo kraują, Dievas

sustabdė jo ranką ir liepė atnašauti gyvulį, kurį čia pat rado įsipainiojusį ragais į krūmus, pakeitė, reiškia, žmogaus gyvybę gyvulio gyvybe.

Tos tautos, kurios užmiršo tą Dievo pamokymą, eidamos tik savo įgimtais jausmais, darė žmonių aukas, liejo žmonių kraują ir atnašavo juos įvairiais būdais. Net žydai, matydami tokį paprotį pas kitas tautas, užsikrėsdavo juo ir įvesdavo jį pas save, už ką pranašai juos bardavo, nes Dievas kitaip juos buvo mokęs.

Kita priežastis, dėl kurios Dievas nenorėjo priimti žmonių aukų, buvo ta, kad gyvulių aukos geriau ir teisingiau reiškė būsimą jo Sūnaus auką, negu žmonių aukos. Gyvuliai buvo nekalti, be nuodėmės, jie liejo kraują ir kentėjo už žmonių nuodėmes, nes žmonių nuodėmės buvo jiems užkrautos. Panašiai buvo aukojamas ir Kristus. Jis buvo nekaltas, buvo be nuodėmės, tačiau žmonių nuodėmės buvo jam užkrautos ir už jas jis kentėjo ir mirė.

Jeigu žmogus būna baudžiamas už savo kaltes, tuomet jo mirtis neturi aukos reikšmės, niekas nepasakys, kad piktadaris, mirštąs ant kartuvių, daro savo gyvybės auką. Auka pilnoje to žodžio prasmėje bus tik tada, kai kenčia nekaltas, todėl ir tautos, kurios aukodavo žmones, aukodavo nekaltus, o tokiais buvo laikomi maži vaikai, todėl maži vaikai daugiausia ir buvo aukojami.

Keturias ypatybes turėjo Kristaus kūnas, kurios darė jį tinkamu atnašavimui. a) Tai buvo žmogiškas kūnas, todėl tiko atnašavimui už žmones ir dalinimui jo žmonėms Švenč. Sakramente, nes ir mūsų sąnariai ne kuo kitu maitinasi, o tik tuo pačiu krauju, kuris teka mums per širdį. b) Buvo mirtingas ir galėjo kentėti, todėl galėjo išpildyti panašumą į Seno Įstatymo aukas. c) Buvo nekaltas, todėl jo kentėjimai galėjo plauti kitų kaltes. d) Tai buvo paties atnašaujančio kūnas, kurį jis paaukavo dangiškajam Tėvui iš meilės mums, todėl buvo maloniausia Dievui auka.

Nors Kristus yra padaręs auką už mus, tačiau nepa-

liuosavo mūsų nuo pareigos eiti jo pėdomis ir daryti savęs auką, net savo gyvybės auką, jeigu toks reikalas bus: *"Daviau pavyzdį,* sako Išganytojas, *kad, kaip aš jums dariau, taip ir jūs darytumėte"*, Jono 13, 15.

Pradėkime nuo mažų aukų ir ieškokime progos kasdieniniame gyvenime pasišvęsti kitiems ir įvykinsime Kristaus įsakymą.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, nors žmogus nusidėjo ir nusigręžė nuo Tavęs, gyvybės ir visokios gėrybės šaltinio, tačiau nepagedo visiškai, neprarado visų gėrybių, kurias buvai jam suteikęs. Kibirkštėlė Tavo meilės jame pasiliko ir tuo jis skyrėsi nuo nupuolusio angelo, kuriame nebeliko po nupuolimo nei tokios kibirkštėlės. Tąja Tavo meilės kibirkštėle vedinas, žmogus norėjo sugrįžti į Tave, norėjo atsiprašyti ir atsilyginti už savo kaltę, nors nežinojo kuo ir kaip. Sveikas protas ir jausmai jam sakė, jog skola, kurią yra pas Tave užsitraukęs per nuodėmę, yra begaliniai didelė, todėl jos atlyginimui reikia atiduoti tai, ką turi brangiausio, o tuo brangiausiu daiktu yra ne kas kita, kaip jo paties gyvybė. Jautė tad, jog, tik aukodamas savo gyvybę, galės išlyginti nors mažą skolos dalį ir susilaukti Tavo palankumo. Kadangi Tu, Viešpatie, neatmeti nuolankios ir sugraudintos širdies, todėl Tu atėjai žmogui į pagalbą ir pamokinai jį, kaip jis turi aukoti savo gyvybę už nuodėmes. Jausmas, jog žmogus yra kaltas Tavo akyse ir už tą kaltę privalo būti mirtimi nubaustas, buvo teisingas, tačiau Tu savo gailestingume pasitenkinai žmogaus nužemintais jausmais, o mirties pareigą uždėjai ant gyvulių sakydamas: *"Jūsų gyvybės kraujo aš pareikalausiu iš visų žvėrių"*, Prad. 9, 5. Žmogus tad, pildydamas Tavo įstatymą, turėjo pralieti ne savo, bet gyvulio kraują ir ne save, o tik gyvulį sudeginti ant laužo. Degindamas turėjo prisiminti Tavo gailestingumą, jog už nuodėmę baudi ne žmogų, kuris ją padarė, bet gyvulį, kuris yra nekaltas. Turėjo nuolankiai mąstyti, kad, einant teisingumo dėsniais, turėtų degti ant laužo

ne gyvulys, bet patsai žmogus. Tos tautos, kurios užmiršo tą Tavo gailestingą pamokymą, pradėjo daryti taip, kaip jiems jausmai sakė, o jausmai jiems sakė, jog žmogus yra kaltas Tavo akyse, todėl žmogus turi būti mirtimi nubaustas. Pradėjo daryti žmonių aukas, lieti jų kraują ir deginti ant laužo jų kūnus. Kadangi, Viešpatie, visas sutvėrimas mažiau reiškia Tavo akiai, negu dulkė žmogaus akiai, todėl tos gyvulių ir žmonių aukos negalėjo atlyginti tos skolos, kurią buvo žmogus užsitraukęs pas Tave, bet jos reiškė būsimą Tavo Sūnaus auką, kuris padarė tai, ką visa žmonija jautė, būtent, kad tik aukojant savo gyvybę, galima panaikinti nuodėmę ir susitaikinti su Tavim. Jis paaukojo savo gyvybę už mus ir sugrąžino mums ramybę ir tuo panaikino visas kruvinas aukas, kurios buvo iki jo. Tačiau neatleido mūsų nuo pareigos daryti Tavo vardui net ir savo gyvybės aukos, jei reikalas vers, nes Tavo Sūnus yra įsakęs daryti taip, kaip kad jis yra mums padaręs. Suteik tad, Viešpatie, pasišventimo ir pasiaukojimo malonę, idant, eidami Tavo Sūnaus pėdomis, galėtume su juo džiaugtis amžinybėje.

Pasižadame šiandien padaryti kokią savo turto, laiko, ar patogumo auką, kad pradėtume vykdyti Tavo Sūnaus įsakymą.

KRISTUS MUS ATPIRKO

Ketvirtasis gavėnios sekmadienis

1. ĮŽANGA. Apaštalas šv. Petras šitaip rašo apie mūsų atpirkimą: „Jūs esate atpirkti nuo tuščio jūsų nuo tėvų paveldėto pasielgimo ne gendančiais auksu ar sidabru, bet brangiu krauju Kristaus, kaipo nesutepto ir be ydos avinėlio," 1 Petro 1, 18.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad nors kiek suprastume tą nelaisvę, iš kurios tapome išpirkti brangiausiu mūsų Išganytojo krauju, o supratę rūpintumės visomis jėgomis niekad daugiau į ją nepatekti.

MĄSTYMAS

1. NUODĖMĖ UŽDEDA DVEJOPĄ VERGIJĄ

Vergijos esmė yra tame, jogei vergas yra verčiamas dirbti tokius darbus, kurie neša naudą ne jam, bet jo valdovui, o jį patį palieka varge ir skurde.

Vergas yra žmogus, kaip ir visi žmonės, jis turi tuos pačius tikslus, tuos pačius troškimus, tas pačias žmogiškas pareigas, kaip ir kiti, bet jis negali siekti tų tikslų, jis negali patenkinti savo troškimų, negali žengti prie tobulybės kartu su visais žmonėmis, nes jis verčiamas yra dirbti ne savo, bet kitų naudai.

Tiesa, ir samdinys dirba kitų naudai, bet jis gauna atlyginimą, kuriuo jis paskui gali laisvai naudotis ir rūpinti savo reikalus, ko negauna vergas, todėl samdinys gali eiti prie žmoniško ir tobulo gyvenimo, vergas gi tik prie vargo ir skurdo.

Pažvelgę giliau į nuodėmės esmę, pastebėsime, jog nuodėmė užtraukia žmogui tikrą vergiją dvejopu atžvilgiu.

Pirmiausia, užtraukia kaltės vergiją. Žmogus, būdamas vienybėje su Dievu, dalyvauja Dievo gyvenime, dalyvauja jo išminties ir meilės darbuose, o tie darbai gaivina ir aukština tuos, kurie juose dalyvauja. Štai, garsaus, garbingo ir išmintingo karaliaus tarnai gyvena tuom pačiu gyvenimu kaip ir patsai karalius, džiaugiasi tais pačiais turtais, ta pačia laisve ir garbe, ta pačia išmintimi, nes karaliui yra malonu dalintis savo gėrybėmis su savo ištikimais tarnais. To dėliai ir Sabos karalienė, atvykusi į Jeruzalę pamatyti Saliamono karaliaus garbės ir patikrinti gandus apie jo išmintį, laimino jo tarnus, kurie turi progos kasdien stovėti jo akivaizdoje ir klausytis jo išminties.

Kada žmogus nusideda, jis tampa atskirtas nuo Dievo, tampa prašalintas iš Dievo tarnybos ir negali jau dalyvauti Dievo išminties ir jo meilės darbuose, turi gyventi savo men-

ku ir skurdžiu gyvenimu, kaip kad gyvena vergas. Nors toks gyvenimas yra visiškai priešingas žmogaus troškimams ir visai prigimčiai, tačiau jis turi jį vilkti prieš savo norą, nes negali pasiliuosuoti nuo jo kaip vergas.

Čia atsitinka su nusidėjėliu, kaip su kūno sąnariais. Kol sąnarys yra sujungtas su visu kūnu, tol dalyvauja visame žmogiškame gyvenime, nes žmogaus dvasia, valdydama tuos sąnarius, naudojasi jais ir dirba per juos savo dvasios darbus. Rankos, pav., rašo dvasios mintis, lūpos išreiškia jas garsais, žodžiu, sąnariai, būdami dvasios valdžioje, susidvasina ir dirba aukštesnius ir gražesnius darbus, negu kad neša jų pačių prigimtis. Atskirti nuo kūno, jau negali dalyvauti dvasios gyvenime, negali dirbti gražių ir garbingų darbų, gali tik pūti ir virsti dulkėmis.

Taip atsitinka ir su žmogumi, kai atsiskiria nuo Dievo, nes būna priverstas prieš savo norą gyventi menku ir skurdžiu žmogišku gyvenimu, todėl mūsų Išganytojas įspėja nusidėjėlį sakydamas: *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau jums, kiekvienas, kurs nusideda, yra nuodėmės vergas"*, Jono 8, 34.

Kita vergijos rūšis yra kančios, kurios seka nuodėmę, kaip bausmė už ją, ir yra taip pat prieš nusidėjėlio norą, todėl ir turi vergijos vardą, nes kaip vergija neša vargą ir skurdą.

Šėtonas, per nuodėmę paėmęs žmogų savo valdžion, panaudoja jo jėgas saviems tikslams, o tie tikslai yra keršinti Dievui ir griauti jo karalystę žmogaus viduje ir žmonių savitarpiniuose santykiuose, todėl stumia žmogų į darbus, kurie griauna jo prigimtį, temdo protą, uždega valią pykčiu, žodžiu, naikina žmoguje visą Dievo paveikslą ir panašumą, pagal kurį buvo sutvertas.

Šėtono vergija, kurion patenka nusidėdamas žmogus, yra pikčiausios rūšies vergija, nes stumia žmogaus dvasią į baisiausį dvasišką skurdą. Vergijos, kurias matome žmonėse, tiesioginiai liečia tik kūną, reikalauja tik iš žmogaus

kūno darbų, o dvasia kenčia tuo, kad negali panaudoti kūno visiems tikslams, negali siekti tos tobulybės, kurios ji trokšta ir kuriai ji yra sutverta. Nuodėmės vergija paliečia pirmoje eilėje dvasią ir ją kreipia tiesioginiu būdu į tokius darbus, kurie ardo dvasios gyvenimą, todėl žmonių pavergtas žmogus gali likti šventas, nes žmonės negali prieiti jo dvasios, o šėtono pavergtas žmogus gali tolydžio eiti tik į didesnį dvasinį skurdą, kas kart daugiau atsitolinti nuo dvasiškų gėrybių.

2. KRISTUS MUS IŠPIRKO IŠ TOS DVEJOPOS VERGIJOS

Tik nelaimės, vargai ir bėdos išmoko žmogų branginti tas gėrybes, kurias prarado nebrangindamas. Sūnui palaidūnui labai gerai buvo pas tėvą, buvo visakuo aprūpintas, bet vis jam rodėsi, kad kitur yra geriau, todėl vis svajojo apie svetimus kraštus. Kai paragavo vargo ir skurdo svetimuose kraštuose, tuomet tik jam atsivėrė akys, tuomet tik jis pažino, kiek daug gėrybių buvo tėvo namuose, tuomet tik jis išmoko branginti, tuomet tik, grįžęs pas tėvą, nustojo svajojęs apie svetimus kraštus.

Tuo pačiu vaistu ir dangiškas Tėvas nutarė gydyti žmogų. Nerimstant žmogui Dievo tarnyboje, Dievas leido jam paragauti vergijos gėrybių, o įpuolus žmogui į tą dvejopą vergiją, Dievas neskubėjo jo iš ten išimti, bet daugelį šimtmečių paliko jį nuodėmės vergijoje, kad žmogus nuodugniai ištirtų, kur geresnė duona: ar pas šėtoną ar pas Dievą, kad, pagaliau išgelbėtas, nesvajotų daugiau apie atsitraukimą nuo Dievo.

Kada išmušė gelbėjimo valanda, Dievas pasiuntė savo Sūnų ir jam pavedė visą gelbėjimo darbą, kurį jis ir atliko, mokėdamas savo krauju ir mirtimi ant kryžiaus už žmogaus išvadavimą.

Kad suprastume, kodėl čia reikėjo kraujo praliejimo ir mirties, reikia atsiminti, jog nuodėmė nėra koks paprас-

tas Dievo praradimas, arba nuo jo atsitraukimas, kaip, sakysime, atsitraukia tarnas nuo vieno šeimininko ir eina pas kitą, bet tai yra išdavimas, kurį padaro kareivis, jei apleidžia savo eiles, kuriose prisiekė tarnauti iki mirties ir pereina į priešo pusę.

Kareivis nėra samdinys, jis yra to krašto sūnus, kuriame gyvena jo tėvai, gyveno jo bočiai, todėl, pereidamas į savo tėvynės priešų pusę, jis pasidaro išdavikas, išgama, kuriam viso pasaulio tautos taiko mirties bausmę.

Kad išdavikui galėtų būti dovanota jo išdavystė ir sugrąžintas jam jo geras vardas, reikia, kad jis pats arba kas nors kitas jo vardu padarytų savo kraštui tokią geradarystę, kuri atsvertų padarytą skriaudą. Greičiausiai ir tikriausiai jis atitaisytų savo klaidą, jei pralietų kraują ir paguldytų galvą už savo kraštą, tuomet kiekvienas pasakytų, jog atpirko savo klaidą.

Jei apaštalas Judas nebūtų pasidavęs nevilčiai, jei vietoje iš nerimo save žudyti, būtų puolęs Kristų ginti ir toje kovoje būtų žuvęs, būtų atpirkęs savo išdavystę. Gal nevisiškai, nes jo gyvybė buvo menkesnės vertės, negu Kristaus, bet visgi būtų garbingai žuvęs, būtų radęs Dievuje pasigailėjimą.

Nuodėmė padarė visus žmones tokiais išdavikais Dievo akyse, todėl užtraukė visiems be galo didelę kaltę ir amžinosios mirties prievolę. Už bausmę Dievas panaudojo šėtono neapykantą ir norą kenkti Dievo karalystei žmonėse ir leido jam išlieti ant jų savo kerštą, nes žmogus laisva valia buvo pasidavęs šėtonui. Dievas čia pasielgė kaip teisėjas, kuris teisingu sprendimu atiduoda kaltininką budeliui, kuris vykdo teisėjo nutarimą, todėl Išganytojas ragina kaltininką susitaikinti su savo priešininku, kol galima, kad priešininkas nepaduotų teisėjui, o teisėjas nepaduotų budeliui (Mato 5, 25).

Kristus, liedamas savo kraują ir guldydamas savo galvą už mus, išdavikus, padarė tokį didelį ir malonų Dievui

darbą, jog Dievas dovanojo visai žmonijai jos išdavystę, ir sugrąžino teises į dangaus karalystę. Atpirkimo tad kaina tenka pačiam Dievui, o ne šėtonui, nes šėtonas, kaip koks vagis neteisėtai buvo užgrobęs žmogui valdžią ir jį pavergęs.

Dėkokime mūs Išganytojui už atpirkimą, nes niekas negalėjo mums padaryti didesnės geradarybės, bet rūpinkimės saugotis nuodėmės, kad iš naujo nepatektume į šėtono vergiją.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, kiek kartų išgirstame kalbant apie pirkimą - pardavimą, tuojau prisimename sau pinigus arba auksą ir sidabrą, iš kurių pinigai yra daromi, todėl Tavo šventas apaštalas įspėja mus, jog tapome atpirkti brangesniu daiktu negu pinigai, negu auksas ir sidabras, esame atpirkti Tavo Sūnaus brangiausiu krauju, kaip pavergta tėvynė būna atpirkta iš nelaisvės savo sūnų krauju. Į dvejopą vergiją buvome patekę, Viešpatie, atsitraukdami nuo Tavęs: a) į kaltės vergiją ir b) į bausmės vergiją. Mes trokštame laisvės ir nekenčiame vergijos, tačiau tikroji laisvė yra tik Tavyje, Viešpatie, todėl, kas atsitraukia nuo Tavęs, tas praranda tikrąją laisvę, kaip ranka ar kitas sąnarys, atskirtas nuo kūno, praranda savo ryšį ir jau negali dalyvauti žmogiškame gyvenime, negali dirbti tų darbų, kuriuos dirbo sujungtas su kūnu. Taip ir mes, Viešpatie, atskirti nuo Tavęs negalime dalyvauti Tavo gyvenime, negalime dirbti tų darbų, kuriuos dirba Tavo vaikai. Antroji vergija, į kurią patekome, yra bausmės vergija. Nė vienas nusidėjėlis nusidėdamas nelaukia bausmės, kuri kaip šešėlis seka kiekvieną piktadarybę. Jeigu ne vienam piktadariui ir pasiseka išvengti bausmės, kuri eina iš žmonių rankų, tai jau nė vienam nepasisekė ir niekad nepasiseks išsisukti iš tos bausmės, kurią užtraukia pati nuodėmė. Bausme Tu, Viešpatie, nori pamokyti nusidėjėlį. Taigi leidai, Viešpatie, mūsų pamokymui pagyventi šėtono vergijoje daugelį šimtmečių — nuo rojaus iki Kalvarijos — kad

pažintume, kaip sunki ir kaip skaudi toji šėtono vergija, o pažinę, daugiau brangintume Tavo tarnybą ir nemėgintume daugiau jos apleisti. Kai išsipildė laikų pilnybė, Tu atsiuntei savo Sūnų išpirkti ir išvaduoti mus iš tos dvejopos vergijos, tačiau suteik malonės, kad nebūtume panašūs į žydus, išvaduotus iš Egipto vergijos; jie nuolat atsigręžę žiūrėjo atgal, gailėjosi tų gėrybių, kurias paliko Egipte ir murmėjo prieš Tavo tarną Mozę, kam juos išvedė iš ten ir atvedė į žemę, kur jie turės badu ir troškuliu numirti.

Pasižadame, Viešpatie, prisiminti šiandien mūsų praeities nuodėmingus darbus ir dėkoti Tau visa širdimi, jog teikeisi mus išlaisvinti iš tos vergijos ir pastatyti į tą kelią, kuris veda į žadėtąją žemę.

APIE TIKRĄJĮ MŪSŲ ATPIRKĖJĄ

Ketvirtoji gavėnios savaitė
Pirmadienis

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas rašo galatiečiams, jog „Kristus atpirko mus nuo įstatymo prakeikimo, pasidaręs už mus prakeikimas, nes yra parašyta: Prakeiktas kiekvienas, kurs kabo ant medžio," Gal 3, 13. Kadangi vienas Kristus pasidarė už mus prakeikimas, vienas tad Kristus yra tikras mūsų atpirkėjas.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad neieškotume mūsų išganymui kitokių priemonių ir kitokių tarpininkų, kaip tik tuos, kuriuos Kristus mums yra įgijęs ir palikęs.

MĄSTYMAS

1. ATPIRKIMAS YRA VISOS ŠVENČ. TREJYBĖS DARBAS

Kai pateksime į dangų ir pamatysime Dievo veidą, tada tiesioginiu būdu suprasime ir jo darbus, o šiandien, ne-

matydami Dievo, turime kreiptis į jo sutvėrimus ir juose ieškoti tų pėdsakų, kuriuos jis paliko juos sutverdamas.

Iš visų sutvėrimų geriausiai ir aiškiausiai mums pasako apie Dievą ir jo darbus patsai žmogus, nes jis vienas yra sutvertas pagal Dievo paveikslą ir panašumą, todėl norint gauti nors kiek šviesos apie Dievo veikimą, reikia kreiptis į žmogų, žiūrėti, kaip jis veikia ir jo veikimą lyginti su Dievo veikimu.

Žmogaus veikimas yra dviejų rūšių; vienas, kuris pasilieka jo viduje ir neišeina į paviršių, kaip, pav., mintys ir norai, kurių niekam nepareiškia, niekam nepasako. Kitos rūšies veikimas yra tas, kuris pasireiškia išoriais jo darbais ir žodžiais. Tai gali pastebėti ir kiti, kaip kad pastebi visus kitus daiktus.

Vidiniuose darbuose veikia ne visas žmogus, o tik tas sąnarys ar galia, kuriai tas darbas priklauso, pav., protas atlieka proto darbą, valia — valios, jausmai — jausmų ir t.t. Išoriniuose, priešingai, veikia visas žmogus, visos jo galios; visi sąnariai turi susitarti ir dirbti iš vien, kad darbas prasidėtų. Jeigu, pav., kas galvoja eiti, tai tame veikia tik mintis, visi kiti sąnariai ramiai ilsisi. Bet jeigu jis tikrai pradeda eiti, tai tame ėjime veikia ir mintis ir valia, ir jausmai ir visi kiti kūno sąnariai, žodžiu veikia visas žmogus, nes, jeigu protas neveiks, tai darbas bus beprotiškas; jeigu valia nenorės, veiksmas visai neįvyks, nes žmogus eina tik norėdamas; taip lygiai, jei kojos neveiks, kūnas nejudės iš vietos, reikia tad, kad visi sąnariai susitartų ir sutartinai veiktų, kad darbas įvyktų.

Persikelkime dabar pas Dievą ir pritaikinkime jam tą dvejopą žmogaus veikimą ir gausime šiek tiek aiškumo, ir suprasime kaip Dievas veikia. Dievuje irgi yra dviejų rūšių veiksmai: vienas, kuris yra jo asmens viduje, tai yra jo proto ir jo valios veikimas, jis yra amžinas ir niekad nesikeičia, jis susilieja su jo esme. Kitas veikimas yra tas, kuriuo Dievas tarsi išeitų iš savęs, kuriuo yra sutvėręs visą

pasaulį, laiko jį, valdo ir veda prie tikslo. Šiame veikime dalyvauja visi Švenč. Trejybės asmenys ir veikia iš vien, o ne vienas kuris paskirai, kaip yra išvidiniuose darbuose. Nors tad sakome, jog Dievas Tėvas yra sutvėręs pasaulį, Dievo Sūnus yra jį atpirkęs, šv. Dvasia yra išliejusi ant jo savo dovanas, bet iš tikrųjų tai visi trys asmenys veikė drauge ir pasaulio sutvėrime, ir jo atpirkime ir jo apšvietime, nes išoriniuose darbuose vienas asmuo negali veikti be kito, kaip žmogaus darbuose negali veikti vienas protas be valios, nei valia be proto ir kitų sąnarių sutartino veikimo.

Dievas Tėvas tad dirbo atpirkimo darbą, leisdamas savo Sūnų, pagal paties Išganytojo žodžius: *"Dievas taip numylėjo pasaulį, kad davė savo viengimusįjį Sūnų, kad kiekvienas, kurs į jį tiki, nežūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą"*, Jono 3, 16. Šv. Povilas kreipia romiečių dėmesį į tą pačią tiesą, sakydamas: *"Dievas ir savo paties Sūnaus nepasigailėjo, bet išdavė jį už mus visus"*, Rom. 8, 32. Dievo Sūnus atpirko mus įsikūnydamas, kentėdamas ir mirdamas už mus. Šv. Dvasia, paruošdama jam žmogišką prigimtį, pagal paties angelo apreiškimą: *"Šventoji Dvasia nužengs ant tavęs ir Aukščausiojo galybė apdengs tave savo šešėliu, todėl ir Šventasis, kurs gims iš tavęs, vadinsis Dievo Sūnumi"*, Luko 1, 35. Visa tad Švenč. Trejybė dirbo atpirkimo darbą, visi trys asmenys veikė iš vien, kad žmogus neprapultų, bet turėtų amžiną gyvenimą.

2. VIENAS YRA MŪSŲ ATPIRKĖJAS JĖZUS KRISTUS

Nors visai Švenč. Trejybei yra priskiriamas atpirkimas, tačiau atpirkėjas yra vienas, būtent mūsų Viešpats Jėzus Kristus, kuriam tegul būna amžina garbė ir šlovė už jo mums reiškiamą meilę ir pasišventimą.

Kad kas galėtų vadintis atpirkėju, reikia dviejų dalykų: reikia pirmiausia turėti tiek turto, kiek reikia daikto išpirkimui; antra, reikia tą turtą atiduoti laisva valia tam, kuriam jis teisėtai priklauso. Jeigu tad kas norėtų išpirkti

ne savo turtu, o svetimu, kaip tarnas perka kokį daiktą ne savo pinigais, bet gautais iš savo pono, daiktą nupirks ne sau, bet tam, kurio yra pinigai. Jeigu vėl užmokestis bus atimtas jėga, o ne atiduotas laisva valia, pirkimas neįvyks ir savininkas, kuriam buvo išplėštas turtas, nesiskaitys atpirkėju.

Vieną ir kitą pirkimo sąlygą išpildė mūsų Išganytojas ir tik jis vienas tai padarė, todėl jis vienas ir gali skaitytis mūsų atpirkėjas.

Žmogaus išpirkimui reikėjo be galo didelio turto, nes be galo didelė skola buvo užtraukta pas Dievą. Tą be galo didelį turtą mūsų Išganytojas turėjo, tai buvo jo kraujas ir gyvybė, kuri, būdama Dievo Sūnaus gyvybė, turėjo be galo didelės vertės, daug didesnės negu nešė visos žmonijos skola. Tą kraują jis praliejo ir gyvybę atidavė laisva valia, nes galėjo prašyti dangiškojo Tėvo apgynimo ir būtų jam atsiuntęs daugiau, negu dvylika pulkų angelų; jeigu gi neprašė ir ėjo sutikti savo kančią ir mirtį, darė tai laisva valia, o ne prievarta. Apie tą savo laisvą valią kalba jis pats sakydamas: *"Tėvas mane myli, kad aš guldau savo gyvybę, kad vėl ją imčiau. Niekas negali atimti jos iš manęs, bet aš ją guldau pats savaime. Aš turiu galios ją guldyti ir turiu galios vėl ją imti"*, Jono 10, 17—18.

Kadangi tas turtas, kuriuo apmokėtos žmonių skolos pas Dievą, priklausė vienam Kristui, kadangi jis jį atidavė laisva valia, todėl jis yra vienintelis mūsų Išganytojas ir Atpirkėjas, per jį vieną turime išganymą, per jį vieną, mes turime priėjimą prie Tėvo, kaip kad šv. Povilas efeziečiams rašo (Efez. 2, 18).

Jis yra vienintelis tarpininkas tarp Dievo ir žmonių (I Tim. 2, 5); jis yra Dievo pastatytas gyvųjų ir numirusiųjų teisėjas (Apd. 10, 42); jis vienas turi mirties ir pragaro raktus (Apr. 1, 18); jis yra tas Šventasis ir Tikrasis, kurs turi Dovido raktą, kurs atrakina ir niekas neužrakina, užrakina ir niekas neatrakina (Apr. 3, 7); jam vienam yra duotas

vardas, per kurį yra suteikiamas žmonėms išganymas, o nėra kito vardo po dangumi, per kurį mes turėtume būti išgelbėti (Apd. 3, 12); jį turi išpažinti kiekvienas liežuvis, prieš jį turi priklaupti visoks kelias danguje, žemėje ir po žeme (Pilyp. 2, 10). Jo kančia ir mirties Dievo rankose yra vienintelis išganymo įrankis, kuriuo yra daromas mūsų išganymas. Toji kančia ir mirtis yra pasidariusi jo sieloje neišsemiamų nuopelnų šaltinis, per ją mes tapome paliuosuoti nuo amžinos bausmės, išpirkti iš šėtono vergijos ir sutaikinti su Dievu.

Nors tiek gėrybių mums plaukia iš Kristaus, tačiau ne visur tos gėrybės pasiekia mus, nes ne visi rūpinasi artintis prie jo, būti su juo vienybėje. Kokios rūšies vienybės reikia su juo, kad taptume visų tų gėrybių dalininkais, jis pats paaiškina, sakydamas: *"Aš vynmedis, jūs vynmedžio šakelės. Kas pasilieka manyje ir aš jame, tas neša daug vaisiaus, nes be manęs jūs nieko negalite padaryti. Jei kas nepasiliktų manyje, bus laukan išmestas, kaip šakelė, ir sudžius, ją surinks, įmes į ugnį, ir ji sudegs"*, Jono 15, 5—6.

Ne bet koks tad ryšys su Kristumi duoda mums teisių naudotis jo kančios ir mirties vaisiais, bet labai artimas ryšys, toks, koks yra tarp šakų ir kamieno, tarp kūno ir jo sąnarių. Šakelė tik tada gali žydėti ir auginti vaisius, kai yra sujungta su kamienu, kai kamieno syvai gali pereiti į šakelę ir ją gaivinti. Kūno sąnarys tik tada gali dirbti naudingą darbą, kai yra sujungtas su kūnu, kai kraujas, kuris teka pro širdį, pasiekia ir tą sąnarį, o jeigu nepasiekia — sąnarys nudžiūsta.

Kaip daug yra žmonių, kurie mano, jog pakanka tikėti į Dievą, kad pasiektų išganymą, jog Kristaus vardu tiekiamos Bažnyčios priemonės esančios nereikalingos, nes tai esąs žmonių išmislas.

Pasvarstykime, kaip mes esame susijungę su Kristumi ir kuo remiame savo išganymo viltį. Gailėkimės paklydėlių ir melskimės už juos.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, iš Tavo malonės mes turime išganymą, nes tik Tavo gailestingumas padarė taip, kad nebuvome sulyginti su nupuolusiais angelais ir amžiams atstumti. Tu atsiuntei savo Sūnų į mūsų ašarų klonį ir jam paskyrei atpirkimo darbą, o jis iš meilės mums ir iš klusnumo Tau apsiėmė kentėti ir mirti už mus ir tuo būdu atlyginti Tavo begaliniam teisingumui už mūsų skolas. Bet kad tos malonės, kurias Tu mums paruošei ir kurias mums pelnė mūsų Išganytojas ir Atpirkėjas, atitekėtų iki mūsų ir nuplautų mus, padarytų mus švarius Tavo akyse, Tu pastatei daugelį kitokių tarpininkų ir priemonių, Tu įsakei mūsų dievotiems tėvams, kad pasirūpintų mums suteikti šv. krikšto malonę, kad išmokytų mus Tave pažinti ir mylėti. Tu liepei palikti žemėje neapsakomų Tavo gėrybių pilnus sandėlius, o raktus nuo jų liepei pavesti Bažnyčiai, kuri, vykdydama Tavo valią, mus globoja nuo užgimimo ligi mirties, o mirties valandoje suteikia mums, ką turi brangiausio, aprūpina visu kuo, kaip kad daro mylinti motinėlė, leisdama savo vaikelį į tolimą kelionę. Bet ir po mirties neužmiršta mūsų geroji motinėlė, Bažnyčia: lydi mus savo mintimis, savo maldomis ir aukomis, kol neperžengiame dangaus slenksčio ir nepamatome Tavo veido. Tu įsakei, Viešpatie, angelams, kad saugotų mus nuo mūsų išganymo priešų, nuo piktųjų dvasių puolimo; Tu pastatei visą šventųjų eilę, Tu davei jiems jautrią ir gailestingą širdį, kad užjaustų mus mūsų pagundose ir bandymuose, užtartų pas Tave ir išmelstų mums to, kas mums yra reikalingiausia, o ko patys prašyti nesusiprantame. Tu pastatei Švenčiausią P-lę, Tavo Sūnaus Motiną, visų malonių dalintoją ir surišai ją su mumis motiniškais jausmais ir ryšiais. Tegul tad, Viešpatie, Tau būna amžina garbė ir šlovė už Tavo rūpestingumą mūsų išganymui; iš tavęs plaukia mums visos malonės ir, jei būsime išganyti, tai tik per Tavo gailestingumą. Tačiau, Viešpatie, visos tos gėrybės ir pagalbos, kuriomis mus apstatei mūsų kelionėje į amžinybę, yra mums pelnytos Tavo

Sūnaus kančiomis ir mirtimi, nes Tu jį pastatei pirmaeiliu mūsų gelbėtoju ir atpirkėju, gyvų ir numirusių teisėju, todėl niekas negalės pamatyti Tavo veido, jeigu nesiartins prie Tavęs per jo nuopelnus, per jo kančią ir mirtį. Suteik tad, Viešpatie, mums tokį protą, kad, eidami prie Tavęs, nebandytume aplenkti Tavo Sūnaus, kad nesinaudotume kitokiomis priemonėmis išganymui pasiekti, o tik tomis, kurias mums pelnė ir paliko Tavo Sūnus.

Norime, Viešpatie, praleisti šią dieną dėkojimuose Tavo gerumui ir rūpestingumui už atpirkimą, ir padaryti kokį nors gailestingą darbą kitų naudai, kad pasirodytume esą Tavo vaikai.

KRISTAUS KANČIA PALIUOSAVO MUS NUO NUODĖMĖS

Ketvirtoji gavėnios savaitė
Antradienis

1. ĮŽANGA. Klausykime šv. Jono, numylėtojo apaštalo, žodžių, kuriais mums pasako, kokiu būdu tapome išvaduoti iš nuodėmių: „Kristus mus mylėjo ir apiplovė mus savo krauju nuo mūsų nuodėmių," Apr. 1, 5.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad jo Sūnaus kraujas pasiektų ir mus ir nuplautų mums mūsų nuodėmes, kad nepriklausytume tų skaičiui, kurie ar nemoka, ar nenori plauti savo drabužių Avinėlio kraujuje, kurie, nepaisydami atpirkimo, eina į pražūtį.

MĄSTYMAS

1. KRISTAUS KANČIA NAIKINA NUODĖMĘ, UŽDEGDAMA DIEVO MEILĘ MŪSŲ ŠIRDYSE

Kaip Dievas yra brangus, kaip didelės meilės jis yra vertas, suprasime tik tada, kai pamatysime danguje jo vei-

dą, tuomet nė vienam neateis noras nusigrįžti nuo Dievo ir ieškoti savo laimės sutvėrimuose, tuomet nebebus galima nusidėti. O šiandien, kol gyvename tikėjimu, kol nepažįstame tikrų brangenybių, esame panašūs į mažą vaiką, kuris labai lengvai atiduotų visus iš tėvų paveldėjamus turtus, kurių jis nežino ir nemato, jei kas jam pasiūlytų kokį žaislelį ar bevertį blizgutį, kuris jam dabar teiktų malonumo.

Tokioje mažo vaikelio būklėje buvo atsidūrę pirmieji tėvai, ir mes dažnai atsiduriame, todėl ir atiduodame mainais Dievą ir laimę jame už kokį nors menkniekį, už žemiško malonumo valandėlę. Nors protas mums sako, jog darome klaidą, jog Dievą reikia branginti daugiau už visą pasaulį, tačiau ne visuomet pajėgiame paklausyti to vidaus balso ir pasielgti pagal jo nurodymus, dažnai jo neklausome ir įpuolame į nuodėmę.

Kad panaikintume nuodėmę, reikia susiprasti, jog Dievas yra didesnė gėrybė, negu visos kitos, kurios krinta mums į širdį, reikia ne tik susiprasti, bet apleisti jas ir sugrįžti prie Dievo. Tas grįžimas prie Dievo įvyks tik tada, kai pajusime savo širdy didesnę Dievo meilę, negu sutvėrimų, nes tarp dviejų dalykų žmogus visuomet renkasi tą, kurį labiau myli.

Kas gali sužadinti mūsų širdyse didesnę Dievo meilę, negu sutvėrimų? Niekas daugiau, tik patsai Dievas, todėl nusidėjėlio atsivertimas ir tuo nuodėmės panaikinimas yra paties Dievo darbas, nes kaip numirėlis negali pats atsikelti iš numirusių, taip negali atsikelti iš nuodėmės ir nusidėjėlis, reikia Dievo visagalybės, kad negyvas daiktas atgautų gyvybę.

Tą užgesusios meilės atgaivinimo darbą Dievas gali atlikti įvairių įvairiausiais būdais, gali tai padaryti vienu žodžiu, kaip padarė su šv. Povilu: vienu žodžiu iš persekiotojo padarė savo vardo apaštalą. Bet dažniausia prisitaiko prie žmogaus širdies prigimties ir meilę uždega meile, parodo neapsakomą meilę iš savo pusės, tuomet ir žmogaus širdis,

matydama tokią Dievo meilę, tirpsta, kaista ir pagaliau užsidega.

Kad patrauktų žmogaus širdį prie Savęs, Dievas, sutverdamas jį, apipylė visokiomis gėrybėmis, suteikė jam nemarumą, atpalaidavo nuo kančių, patalpino gražiausioje žemės vietoje — rojuje ir tik galop pranešė, kad žmogus praras tas gėrybes, jei atsitrauks nuo Dievo.

Kada žmogus nusidėjo, kada, reiškia, prarado savo meilę Dievui, Dievas ir vėl jam rodo savo gerumą, neatmeta jo, bet žada atpirkėją, kuris atitaisys žmogaus klaidą ir sugrąžins jo širdį Dievui.

Laikams išsipildžius, Išganytojas ateina į šį pasaulį ir savo kančia ir mirtimi parodo, kaip Dievas yra ištikimas savo žodžiams ir kaip jis yra numylėjęs žmogų. Kiekviena širdis, jeigu joje yra užsilikusi nors kibirkštėlė žmoniškumo, turi sukrusti, matydama tokius meilės ženklus, todėl šv. Povilas ir kreipia mūsų dėmesį į tą didelę Dievo meilę mums, kad sujudinus mūsų širdis, sakydamas: *"Dievas parodo mums savo meilę tuo, kad mums tebesant neprieteliais, tinkamu metu Kristus už mus numirė"*, Rom. 5, 8. Pats Išganytojas, tardamas pranašingus žodžius pasakė, kas daugiausia patrauks prie jo žmonių širdis, būtent, kad ne ligonių gydymai, ne numirėlių prikėlimai, ne pamokslai, o tik kančia ir kryžius: *"O aš, kai būsiu pakeltas aukštyn nuo žemės, visa patrauksiu prie savęs"*, Jono 12, 32.

Kristaus tad kentėjimai ir kryžius labiausia traukia žmonių širdis prie jo, o per jį prie Dievo, ir tuo naikina žmonių nuodėmes, kaip pats Išganytojas pasakė apie Magdaleną: *"Atleidžiama jai daug nuodėmių, nes ji daug mylėjo"*, Luko 7, 47.

Iš to paties šaltinio ir Bažnyčia semia savo mokslą, skelbdama, jog tobulos meilės aktas naikina visas nuodėmes.

2. KRISTUS NAIKINA NUODĖMES ATPIRKIMU

Nuodėmė yra nusigręžimas nuo Dievo ir prisirišimas prie sutvėrimų. Kol tas nusigręžimas tęsis, nuodėmė negali būti dovanota, nei panaikinta, norint tad panaikinti nuodėmę, reikia atitraukti nusidėjėlio širdį nuo sutvėrimų ir sugrąžinti ją prie Dievo.

Tą grąžinti, kaip matome, gali vienas Dievas, nes Dievo meilė yra savos rūšies gyvybė, kurią nusidėjėlis praranda nusidėdamas, o gyvybę grąžinti negyvam daiktui gali tik Dievas, nes čia yra reikalinga toji jėga, kuri daro stebuklus, o tokia priklauso vienam Dievui.

Kai kam galėtų atrodyti, jog nusidėjėlio atsivertimas ir nuodėmės panaikinimas tokiose aplinkybėse yra labai lengvas, nes Dievas nenori nė vieno žmogaus pražūties, bet kad atsiverstų ir gyvas būtų; jei tad atsivertimas priklauso nuo vieno Dievo, visi žmonės turėtų atsiversti ir neturėtų pražūti nė vienas.

Tačiau nereikia užmiršti, jog Dievas yra ne tik gailestingas, bet ir teisingas. Jo gailestingumas yra lygiai teisingas, kaip ir teisingumas gailestingas, todėl Dievas veltui nebarsto savo gailestingumo, skriausdamas teisingumą. Žmogui nusidėjus, Dievo teisingumas reikalauja be galo didelės bausmės, nes be galo didelė skola buvo užtraukta. Kadangi žmogaus jėgos neneša, kad galėtų pakelti vienu kartu be galo didelę bausmę, todėl teisingumas sutinka paskirstyti ją dalimis ir išplėsti į visus amžius, nes be galo didelio daikto begaliniai didelis yra ir dalių skaičius, tuo būdu žmogus, sunkiai nusidėdamas, užsitraukia amžiną bausmę ir, jei ne Dievo gailestingumas, kiekvienas nusidėjėlis turėtų amžinai kentėti pragare.

Ką daro Dievo gailestingumas ir kaip jis gelbsti žmogų? Gailestingumas žino, jog nei žmogus, nei joks kitas sutvėrimas nepajėgs užmokėti begaliniai didelės skolos, kad išgelbėtų žmogų nuo amžinų kančių, gailestingumas pa-

siuntė žemėn Dievo Sūnų ir jam pavedė užmokėti žmonių skolas ir tai pilnai be mažiausios nuolaidos, kad teisingumas būtų visiškai patenkintas ir nesipriešintų žmogaus įsileidimu į dangų. Kadangi Kristaus kančia ir mirtis davė daug didesnį užmokestį, negu nešė žmonių skolos, todėl, atsiradus naujai nuodėmei, Dievo gailestingumas ima iš jo Sūnaus nuopelnų ir užmoka teisingumui ano nusidėjėlio skolą, kad nusidėjėlis galėtų būti laisvas nuo bausmės. Bet tai įvyksta tik tada, kai nusidėjėlis rūpinasi būti ir yra vienybėje su Kristumi, nes tik tada rankos gali atlyginti skriaudą padarytą kojomis, kada tos kojos ir rankos priklauso vienam ir tam pačiam kūnui.

3. KRISTAUS KANČIA MUS GYDO

Iš prilyginimo apie gailestingąjį Samarietį galime pasimokyti, ką Kristaus kančia mums padarė, o ko nepadarė. Gailestingas Samarietis, radęs pusgyvį žmogų ant kelio, nepadarė stebuklo, nepagydė jo vienoje akimirkoje, kad jis galėtų toliau tęsti savo kelionę, tarsi nebūtų buvęs sužeistas, bet įpylė į jo žaizdas alyvos ir vyno, kad žaizdos neužsikrėstų, uždėjo ant savo gyvulio, ir nugabeno į viešbutį. Ryto metą, apleisdamas viešbutį, paliko pinigų viešbučio savininkui, kad prižiūrėtų ligonį ir rūpintųsi juo, kad nesigailėtų išlaidų, nes grįždamas atsilyginsiąs, jeigu ką daugiau bus išleidęs.

Kristus tad, nes tai jis yra tas gailestingas Samarietis, nepadarė stebuklo, negrąžino mums dvasiškos sveikatos, kurią turėjome pirmuosiuose tėvuose — prieš nuodėmę; reiškia nepanaikino nuodėmės taip, kad nejaustume jos padarytų žaizdų, bet paliko turtą, už kurį galime gauti reikalingų vaistų ir grįžti prie visiškos sveikatos. Kas tad neniekina Kristaus palikimo, bet uoliai dirba ir gydosi, klausydamas Bažnyčios tiekiamų patarimų, tas panaikina nuodėmę, išdildo visas jos žymes ir tampa vertas pamatyti Dievo veidą amžinybėje.

Kas gi niekina Kristaus palikimą, kas atokiai laikosi nuo jo, tas, nepaisant Kristaus kančios ir mirties, gimęs nuodėmėje, gyvena joje ir miršta ir eina į pražūtį, kaip kad turi badu mirti tas, kuris atsisako priimti maistą į savo vidų, nors prieš savo akis jo turi didžiausią daugybę.

Peržiūrėkime mūsų ligšiolinį elgesį, kaip mes naudojomės iki šiol Kristaus paliktais vaistais, ir pasiryžkime uoliau naudotis ateityje.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu atsiuntei savo Sūnų, kad atstatytų Tavo karalystę žemėje, kurią šėtonas žmogui pritariant sugriovė: tiesos ir gyvybės karalystę, malonės ir šventumo karalystę, teisingumo, meilės ir ramybės karalystę. Tačiau, Viešpatie, nors tas darbas buvo atliktas, nors Tavo Sūnus išliejo visą savo kraują už tą karalystę, daug dar žmonių nesinaudoja Tavo karalystės malonėmis, daug yra paskendusių tamsybėse, nepažįstančių Tavęs, tikrojo Dievo, ir Tavo atsiųsto Sūnaus, daugelis vaikščioja nuodėmėse, praradę Tavo meilę ir ramybę. O ir mes patys, kurie skaitomės Tavo vaikeliais, ateiname į šį pasaulį sutepti gimtąja nuodėme, jaučiame savo sąnariuose kitą įstatymą, kuris traukia mus į piktą ir prieštarauja Tavo įstatymams. Iš visa to matosi, jog nuodėmės galybė nebuvo prašalinta iš šio pasaulio, ji veikia ir šiandien, ypatingai tuose, kurie nepažįsta Tavo ir Tavo Sūnaus vardo. Ji veikia ir tuose, kurie nepakankamai naudojasi vaisiais, Tavo Sūnaus paliktais; kurie neplauja savo drabužių visa savo širdimi Avinėlio kraujuje, kuris vienintelis yra nuodėmės naikintojas. Pamokinki tad, Viešpatie, mus, kaip mes turime naudotis Tavo Sūnaus atpirkimu, kaip turime kovoti su nuodėme, kad galutinai ją pašalintume ir iš šio pasaulio ir iš mūsų sąnarių. Tu sutvėrei mus be mūsų, be mūsų ir atpirkai mus, bet nenori mus išganyti be mūsų pritarimo, be mūsų pasidarbavimo. Šventieji veikdami drauge su Tavo malone savo sieloj, Tavo vynuogyne apvalė savo sielą nuo piktžolių, padarė ją tikrai šventą ir švarią, reikia tik, kad ir mes eitu-

me jų keliais, sektume jų pavyzdžiu ir atsieksime tuos pačius tikslus. Suteik tad, Viešpatie, malonės, idant užsidegtume troškimu uoliau dirbti savo išganymo darbą ir papildyti ko trūksta Tavo Sūnaus kančios mūsų išganymo reikale.

Pasižadame šiandien saugotis ne tik kiekvienos nuodėmės, bet ir netobulybės, nes per netobulybes nuodėmė įsiskverbia į mūsų sielą.

KRISTUS IŠVADAVO MUS IŠ ŠĖTONO VALDŽIOS

Ketvirtoji gavėnios savaitė
Trečiadienis

1. ĮŽANGA. Apmąstykime mūsų Išganytojo žodžius, kuriais jis mums apreiškia, jog artinasi valanda, kurioje šio pasaulio kunigaikštis šėtonas neteks valdžios ant žmonių: „Dabar įvyksta teismas pasauliui; dabar šio pasaulio kunigaikštis bus išmestas laukan," Jono 12, 31.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad būtume ištikimi Dievo karalystės gyventojai, kad savo darbais neprisidėtume prie šėtono karalystės grąžinimo į šį pasaulį ir jos sustiprinimo nedorais darbais.

MĄSTYMAS

1. DIEVO KARALYSTĖ

Dievas, sutverdamas žmogų, paruošė jam neapsakomą įvairių gėrybių daugybę, tačiau nesuteikė jų iš karto, bet leido jų siekti pamažu, laikui bėgant ir bendromis jėgomis, nes žmogui daug smagiau ir mieliau iš tos gėrybės, kurias pats sau pasigamina savo rankomis, negu iš tų, kurias veltui gauna.

Savomis rankomis pagamintose gėrybėse žmogus mato

savo gabumus, galybę ir tobulumą, todėl jomis daugiau džiaugiasi, negu veltui gautomis, nes jose mato kitų tobulumą ir gabumus, kurie jam pagamino tas gėrybes.

Tėvai, leisdami savo vaikus iš namų pradėti savistovų gyvenimą, suteikia jiems šiek tiek turto gyvenimo pradžiai, tačiau tikisi, kad tie vaikai nepražudys, neišmėtys to turto, bet jį padidins savo sumanumu ir darbštumu.

Taip padarė ir Dievas su žmogumi. Jis jį sutvėrė pagal savo paveikslą ir panašumą, tačiau nesuteikė to paveikslo ir panašumo tokiame laipsnyje, kad negalėtų jau būti padidintas, kaip kad negali būti padidintas Dievo paveikslas dangaus gyventojuose, kurie mato Dievą.

Einant tuo Dievo surėdymu žmogus turėjo rūpintis kas kart giliau pažinti Dievą, kas kart karščiau jį mylėti ir tuo būdu tapti kas kart tobulesniu, galingesniu, žodžiu, kas kart panašesniu į Dievą, nes tokioje, o ne kitokioje prasmėje reikia suprasti Dievo įsakymą duotą pirmiesiems tėvams: *"Veiskitės ir dauginkitės ir pripildykite žemę, ir ją paverkite, ir viešpataukite ant jūros žuvų, ir ant dangaus paukščių, ir ant visų gyvulių, kurie kruta ant žemės"*, Prad. 1, 28. Nes, norint pavergti žemę ir užviešpatauti jūrų žuvis, dangaus paukščius ir visus gyvius, kurie juda žeme, reikia giliau pažinti gamtos paslaptis, daugiau turėti žinių apie žuvis, paukščius ir gyvulius, žodžiu giliau pažinti Dievo sutvėrimus, o kas giliau pažins sutvėrimus, tas giliau pažins ir jų Sutvėrėją.

Kad palengvintų žmogui tą darbą, Dievas įdiegė žmogaus širdin gilų tobulybės troškimą, gal net didesnį, negu viduriuosna valgymo norą. Tas tobulybės troškimas turėjo vesti žmogų į rūpestingą ir malonų darbą dviejomis kryptimis: a) pažinti tiesą, b) tvarkyti savo gyvenimą pagal pažintąją tiesą. Tomis kryptimis veikdamas, žmogus būtų galėjęs pasiekti aukštos tobulybės, būtų giliai pažinęs gamtą ir karštai pamilęs savo Sutvėrėją.

Dievo gerumui dar nepakako tų geradaryščių, jis su-

teikė žmogui naują dovaną, apie kurią žmogus nebūtų galėjęs net svajoti, jis padarė jį savo prigimties dalininku, suteikdamas jam tokį savęs pažinimą, kokio gamta nebūtų galėjusi jam suteikti; tokią savęs meilę, kokios nebūtų galėjusi sukurti jo širdyje nė viena geradarystė.

Toji nauja dovana padarė iš žmogaus Dievo vaikelį, kuris, pasibaigus jo žemiškai kelionei, turėjo pamatyti Dievo veidą ir džiaugtis su juo per amžius.

Tuo būdu Dievas įsteigė žemėje daugiau negu karalystę, jis įsteigė savo šeimą, kurioje žmogus buvo labiau suartintas su Dievu ir su juo surištas, negu koks nors pavaldinys su savo karalium. Čia turėjo viešpatauti tėviški ir sūniški santykiai tarp Dievo ir žmogaus, kokių santykių nerasime nė vienoje žemės karalystėje.

2. ŠĖTONO KARALYSTĖ

Šėtonas, praradęs savo dangišką laimę ir degdamas Dievo ir žmogaus neapykanta, pasiryžo suardyti Dievo karalystę, o žmogų padaryti savo nelaimės dalininku. Kad įvykdytų savo sumanymą, jis apsimetė žmogaus geradariu ir pasisiūlė jam padėti siekti tobulybės, kurios gilų troškimą jis matė žmogaus širdyje. Kadangi tobulybei reikia ir gilesnio tiesos pažinimo, šėtonas pasiūlė žmogui tiesą, bet pirmiau ją iškreipė ir užnuodijo melu, kaip kad daro žmogžudžiai, kurie, norėdami slaptai ką nužudyti, paduoda skaniai padarytus užnuodytus valgius.

Taip pasielgė ir šėtonas, jis pasiūlė pirmiesiems tėvams žinojimą, kurio jie troško ir pageidavo. Bet pasiūlė ne tokį, kuris daro žmogų išmintingesnį ir geresnį, o tik tokį, kuris užnuodija žmogaus dvasią. Prie tokio žinojimo priklauso visi įspūdžiai, kuriuos padaro nuodėmė, todėl daugelis ir šiandien teisina savo palaidą gyvenimą tuo, kad reikią pažinti gyvenimą, o tą pažinimą kreipia ne prie to, kas gali būti gera žmonių gyvenime, bet kas bloga, todėl braidžioja po didžiausius purvynus ir sako, jog nori gyveni-

mą pažinti. Tokį tai pažinimą pasiūlė ir šėtonas pirmiesiems tėvams.

Kada jie paklausė šėtono ir, valgydami uždraustą vaisių, sulaužė Dievo įsakymą, atsivėrė jų akys: pažino, kas gera ir kas pikta, bet tas pažinimas atskyrė juos nuo Dievo, užnuodijo jų dvasišką prigimtį ir atidavė šėtono valdžiai, nes, klausydami šėtono ir neklausydami Dievo, pripažino šėtoną savo valdytoju.

Šėtonas, gavęs valdžią ant žmogaus, pradėjo išnaudoti saviems tikslams jo protą, valią ir jausmus, būtent Dievo karalystės griovimui ir naikinimui: ir žmogaus viduje, ir jo išoriniuose veiksmuose, ir santykiuose su kitais žmonėmis. Žmoguje pasiliko tobulybės troškimas, tačiau, negaudamas šviesos iš Dievo, nes nuo jo nusikreipė, ir gerdamas šėtono gaminamus nuodus, žmogus ėjo pirmyn ne į gera, o tik į pikta; aptemdė savo protą, pagadino savo valią ir jausmus, žodžiu, visa prigimtimi nusikreipė nuo Dievo ir pakrypo į tą pusę, į kurią šėtonas traukė. Tuo būdu, pradedant žmogaus vidumi ir baigiant jo visuomenišku gyvenimu, šėtono karalystė apėmė visą žmogų ir pavergė jį, todėl šėtonas ir galėjo pasakyti Kristui, rodydamas visas pasaulio karalystes: *"Aš tau duosiu visą šitą valdžią ir jų garbę, nes tai man atiduota, ir aš tai duodu, kam noriu"*, Luko 4, 6.

Kiekviena karalystė turi savo konstituciją, turi ją ir šėtono karalystė, o tą konstituciją sudaro septyni nuodėmingi palinkimai, būtent: puikybė, godumas, paleistuvystė, apsiryjimas, girtybė, pyktis, pavydas ir tingėjimas. Tą konstituciją seka visi šėtono karalystės įstatymai ir visa jos galybė.

3. KRISTUS IŠVADAVO IŠ ŠĖTONO VALDŽIOS

Žmogus pateko šėtono valdžion per nuodėmę, todėl ten, kur nėra nuodėmės, nesiekia ir šėtono valdžia. Pav., Kristus ir jo Švenčiausioji Motina niekad nebuvo šėtono valdžioje, nes neturėjo mažiausios nuodėmės. Kadangi Kristus panai-

kino nuodėmę, panaikino ir šėtono valdžią ant žmonių, jeigu gi šiandien kas dar nėra išvaduotas ir neša šėtono jungą, tai tik dėl to, kad nenori naudotis Kristaus atneštais vaistais ir vaikščioja paskendęs nuodėmėse.

Žmogus pateko šėtono valdžion dėl to, kad Dievas tai leido, nes žmogus skaudžiai užgavo Dievą, atmesdamas jį ir pasirinkdamas sau šėtoną valdytoju. Kadangi Kristus sutaikė žmogų su Dievu, atlygindamas už jo kaltę, Dievas neleidžia daugiau šėtonui valdyti tik tokio žmogaus, kuris nerūstina daugiau Dievo ir yra per Jo Sūnaus kančią ir mirtį atsilyginęs už savo kaltes.

Žmogus apgautas pateko šėtono valdžion, jį šėtonas suvedžiojo ir apgavo. Kristaus kančioje ir mirtyje pats šėtonas apsigavo. Jis puolė kankinti Kristų, kaip kiekvieną nusidėjėlį, tačiau peržengė savo teises, nes Kristus buvo be nuodėmės, dėl to prarado valdžią ir ant visų tų žmonių, kurie yra vienybėje su Kristumi.

Dėkokime tad mūsų Išganytojui už mūsų išvadavimą iš šėtono vergijos, tačiau neužmirškime, jog jis tyko atgauti valdžią ant mūs iš naujo, jis suka aplink kiekvieną, kaip koks liūtas kriokiąs, tykodamas praryti ir tikrai praryja tuos, kurie atsitraukia nuo Kristaus. Būkime tad susirūpinę laikytis vienybėje su Kristumi, saugokimės piktų darbų, kurie grąžina mus šėtonui; pašvęskime savo gyvenimą tokiems darbams, kurie stiprina mumyse Dievo karalystę, o naikina šėtono.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu esi žmogaus sutvėrėjas ir jo maloningiausias valdytojas. Tu jį vedi į aukščiausią garbę, į didžiausius ir brangiausius turtus, į tokią laimę, kokios nei viena akis neregėjo, nei viena ausis negirdėjo, kuri nei vienam sutvėrimui neįėjo į širdį, tačiau nevartoji jėgos. Tu jo verste neverti eiti paskui save ir pildyti Tavo įsakymus. Tu suteiki jam laisvę pasirinkti sau valdovą pagal savo nužiūrą, sakydamas: *"Ties žmogumi gyvybė ir mirtis, kas gera ir kas pikta; kas jam patiks, tas jam ir*

bus duota", Ekl. 15, 18. Nepatiko jam Tavo, Viešpatie, valdymas, todėl, panaudodamas liuosybę, kurią gavo iš Tavo rankų, nusikreipė nuo Tavęs ir šėtoną pasirinko sau už viešpatį ir valdovą, nežinodamas ir nenujausdamas, kas jį laukia toje šėtono karalystėje. Tu gi, Viešpatie, nenorėdamas varžyti laisvės, kurią esi suteikęs žmogui, leidai jam atsitraukti nuo Tavęs ir pagyventi to karaliaus valdžioje, kurį jis sau pasirinko. Tuo būdu su žmogumi padarei, Viešpatie, taip, kaip su visa žydų tauta, kuri atmetusi Tavo maloningą ir galingą viešpatavimą, panoro turėti savo žemišką karalių kitų tautų pavyzdžiu. Tu nusileidai, Viešpatie, jų reikalavimams ir liepei Samueliui pranašui padaryti rinkimus, kurie ir pastatė vietoj Tavęs Saulių žydų karaliumi, bet kartu liepei paskelbti ir sunkumus, kuriuos turės pakelti, būdami naujo karaliaus valdžioje, o neturėjo būdami Tavo valdžioje: *"Jis ims jūsų sūnus ir sodžius savo vežimuose; pasidarys sau raitelių ir tokių, kurie bėgios jo vežimų priešakyje; paskirs sau juos tūkstantiniukais ir šimtiniukais, savo laukų arėjais ir javų piovėjais ir savo ginklų ir vežimų kalviais. Taip pat jūsų dukteris jis sau pasidarys kvepaliniukėmis, virėjomis ir kepėjomis. Jis ims taip pat geriausius jūsų laukus, vynuogynus ir alyvmedžių daržus ir duos savo tarnams. Bet ir iš jūsų javų ir iš vynuogynų pelno jis ims dešimtinę, kad duotų savo rūmų valdininkams ir tarnams. Jis atims dar jūsų geriausius vergus ir verges, ir jaunikaičius, ir asilus, ir pristatys prie savo darbo. Taip pat iš jūsų bandų jis ims dešimtinę, o jūs būsite jo vergai. Jūs šauksite aną dieną prieš savo karalių, kurį sau išsirinkote, bet Viešpats jūsų neišklausys tą dieną, nes jūs reikalavote sau karaliaus"*, I Kar. 8, 11—18.

To žemiško karaliaus uždėti ant žmonių sprando sunkumai yra tik mažas tų sunkumų paveikslas, kuriuos uždėjo ant visos žmonijos šėtonas, kai tapo josios karaliumi. Saugok tad, Viešpatie, mus nuo tos beprotybės, kad, Tavo Sūnaus išvaduoti nuo šėtono vergijos, nesirinktume vėl jo sa-

vo karaliumi, kad neatidarytume jam mūsų širdies durų, bet ištikimai Tau tarnautume Tavo Sūnaus malonioje valdžioje.

Pasižadame šiandien kalbėti dažnai ir su dideliu karštumu "Tėve mūsų" maldą, prašydami, kad Tavo karalystė ateitų į žmonių širdis.

KRISTUS IŠVADAVO MUS NUO BAUSMĖS UŽ NUODĖMES

Ketvirtoji gavėnios savaitė
Ketvirtadienis

1. ĮŽANGA. Pranašas Izaijas sako, jog Dievo tarnas, tai yra, Kristus tikrai mus išvadavo nuo skausmų, prisiimdamas juos sau: „Tikrai, jis sau ėmė mūsų skausmus ir jis nešė mūsų sopulius," Iz 53, 4.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad gerai pažintume, kaip ir nuo kokių bausmių mus Kristus išvadavo; kokios yra mums paliktos atlikti, kad nerastume neapmokėtų skolų kitame pasaulyje ir nebūtume priversti tėn ilgai kentėti ir laukti, kol atsivers dangus.

MĄSTYMAS

1. KIEKVIENA KALTĖ TURI BŪTI BAUDŽIAMA

Kaltė yra tvarkos ardymas, todėl, kai tvarka būna suardyta, pagal trejopą tvarką pasidaro trejopa ir kaltė. Viena tvarka yra gamtoje; pagal ją vyksta visos atmainos, kurias pastebime žemėje: saulė teka, leidžiasi, šviečia ir šildo; vėjai pučia ir nešioja debesis, lietus lyja ir augina augalus, širdis plaka ir palaiko kūno gyvybę. Kas suardys tą tvarką, turės nukentėti nuo pasidariusios netvarkos, kas, pav., įpuls į vandenį, tas prigers; kas pateks į ugnį, tas sudegs,

kas valgys sveiko maisto vietoje nuodų, tas numirs, nes gyvybė negali tverti, jeigu yra suardoma toji tvarka, kurios jai reikia.

Antroji tvarka yra ta, kurią žmonės nustato, kad galėtų sugyventi vieni su kitais: bendrai dirbti ir ramiai ir teisingai naudotis savo darbų vaisiais. Kas sulaužo tą tvarką, kas, pav., užgauna kitų teises, kitų turtą, sveikatą ar gerą vardą, tas turi nukentėti nuo tos tvarkos, kurią suardė. Jeigu kas atėmė kam gyvybę, turtą, laisvę, tuomet jam atimama gyvybė, turtas ar laisvė.

Trečioji tvarka yra ta, kurią patsai Dievas nustatė ir kurios tikslas padėti žmonėms siekti tobulybės, giliau pažinti Dievą, karščiau jį mylėti, pildyti jo valią ir tuo pasiekti amžiną laimę danguje. Kas tad sulaužo tą tvarką, tas netenka galimybės geriau pažinti Dievo, karščiau jį mylėti ir pasiekti amžiną laimę. Jis pasidarys amžiams nelaimingas, jei Dievo galybė neatitaisys suardytos tvarkos.

Iš to matosi, jog kaltė visuomet yra naikinimas kokios nors gėrybės. Juo didesnė gėrybė būna sunaikinama, juo didesnė būna kaltė, juo sunkiau yra ją atitaisyti. Kas, pav., pavogs savo artimui vieną centą, sunaikins jam mažesnę gėrybę, dėl to padarys mažesnę kaltę, negu kitas, kurs pavogs šimtą arba tūkstantį centų. O su kaltės didumu sunkėja ir jos atitaisymas, dėl to turi sunkėti ir bausmė už kaltę, nes bausmė siekia sunaikintos gėrybės atitaisymo.

Kadangi Dievas yra didžiausia žmogaus gėrybė, tokia, su kuria niekas negali susilyginti, todėl, praradęs ją, padaro sau be galo didelę skriaudą, kurios nieku negali atitaisyti ir dėl to užsitraukia be galo didelę kaltę, kurios nieku negali nuplauti. Iš kitos vėl pusės, žmogus, atmesdamas Dievą ir laikydamas jį žemiau sutvėrimų, padaro Dievui be galo didelę skriaudą, nes suardo jo nustatytą tvarką, pagal kurią visi sutvėrimai jame turi matyti savo aukščiausią tikslą ir gėrį.

Kas nori išsivaduoti iš kaltės, o tuo pačiu ir bausmės,

turi atstatyti sunaikintą gėrybę, turi paimti iš savo turto tiek, kiek verta sunaikintoji gėrybė ir padėti savo gėrybę į sunaikintosios vietą; kitaip sakant, sumažinti savo gėrybes tiek, kiek buvo padaryta skriaudos, o tai negali įvykti be kančios. Kas, pav., padarė skriaudos šimtui skatikų, tas turi, atlygindamas, savo turtą sumažinti šimtu skatikų, o toks sumažinimas nedaro malonumo. Štai kodėl žemiški teismai baudžia žmones dažnai uždėdami pinigines bausmes, nes ir piniginė bausmė liečia žmogų ir teikia jam skausmo.

Tačiau čia ir prasideda žmogaus nelaimė skriaudos atlyginime, nes jis gali padaryti didesnę skriaudą, nei neša jo turtas, toks, pav., kuris nieko neturi, gali sunaikinti ar sudeginti kito namą, bet jo negali atstatyti, nes neturi turto.

Tokioje būklėje mes visi esame atsidūrę Dievo akivaizdoje. Mes galime Dievą užrūstinti, užsitraukti sau be galo didelę skolą, bet jos atlyginti neturime kuo: esame dulkė ir vargšai Dievo akyse. Lieka tad mums vargti ir kentėti per amžius. Toji tiesa ir buvo išreikšta mūsų Išganytojo prilyginime apie tarną, kuris buvo skolingas savo ponui dešimtį tūkstančių talentų. Kadangi jis neturėjo iš ko atsiteisti, tai *"jo valdovas padavė jį budeliams, iki atiduos visą skolą"*, Mato 18, 34.

2. KRISTUS, ATLYGINDAMAS UŽ MUS, PANAIKINO AMŽINĄ BAUSMĘ

Neturėdami iš kur atsilyginti Dievui begaliniai didelės skolos, būtume turėję kentėti per amžius, jei ne paties Dievo gailestingumas, kuris atsiuntė mums taip galingą ir turtingą Išganytoją, jog užteko jo turto išlyginti visas visos žmonijos skolas ir tuo panaikinti tą bausmę, kuri buvo skiriama kaltininkams. Jiems buvo skiriama amžinoji bausmė, todėl atleidus kaltę, turėjo būti atleista ir amžinoji bausmė. Kadangi Kristaus nuopelnų, jo kančios ir mirties dalininkais yra tik tie, kurie yra su juo susijungę, kaip vieno kūno sąnariai, todėl pirmą kartą susijungus per šv. krikštą būna žmogui

dovanotos visos kaltės ir visos bausmės už jas ir neapsunkinama jokia atgaila, jei žmogus tuoj po krikšto mirtų — matytų Dievo veidą.

Klausimas tat kyla, kuo reikia pateisinti tą atgailą, kurios reikalavo Kristus, sakydamas: *"Darykite atgailą, nes dangaus karalystė arti"*, Mato 4, 17. Kuo reikia pateisinti šventųjų troškimą varginti save didžiausiais apsimarinimais? Kodėl Bažnyčia uždeda atgailą, duodama išrišimą atgailos sakramente? Ar nereikėtų pasitenkinti Kristaus kančia ir mirtimi, kaip nori pasitenkinti klaidatikiai protestantai, atmesdami visiškai atgailą ir apsimarinimus.

3. LAIKINOS BAUSMĖS UŽ NUODĖMES PASILIKO

Dievo apvaizda, suteikdama žmogui atpirkimo malonę, matė gyvo reikalo negrąžinti žmogaus į tą stovį, iš kurio iškrito, būtent į visišką kūno ir dvasios sveikatą, į laisvumą nuo mirties ir kančių, o tai padarė didesnei žmogaus dvasiškai naudai.

Žmogus, kaip matome, tik tada naudojasi atpirkimu, kai yra susijungęs su Kristumi, kai yra tapęs jo sąnariu. Bet Kristus kentėjo, tai turi kentėti ir jo sąnariai, bet už tai laimės danguje tą vietą, kurioje yra Kristus, todėl šv. Povilas ir ragina romėnus kentėti kartu su Kristum, kad kartu su Kristum pasiektų ir išaukštinimą: *"jei tik drauge kenčiame, kad būtumėm drauge ir pašlovinti"*, Rom. 8, 17.

Suprasime dabar, kodėl šventieji taip troško kančių. Jie buvo pasiekę aukštą tobulybės laipsnį, buvo artimai susijungę su Kristum, o susijungti su Kristum ir išsilaikyti be kentėjimų negalima, juk ir pats Kristus, kviesdamas jo pamokslų klausytojus stoti į jo sekėjų eiles, liepė imti kryžių sakydamas: *"Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, tegul kasdien neša savo kryžių ir teseka mane"*, Luko 9, 23. Kas gi nenori nešti kryžiaus, tokio Kristus nepriima į savo pasekėjus: *"Kas neneša savo kryžiaus ir neseka manęs, negali būti mano mokytinis"*, Luko 14, 27. Argi galimas

daiktas, kad šventieji, kurie skyrė visą savo gyvenimą Kristaus sekimui, būtų pražiūrėję taip svarbų Kristaus pamokymą apie kryžiaus nešimą, todėl jie ne tik nešė kryžius, bet troško jų turėti ko daugiausia, nes niekas taip nesuartina žmogaus su Kristum, kaip kryžius.

Bažnyčia primena visiems žmonėms tą Kristaus įsakymą ir ragina visus imti savo kasdieninius kryžius ir kantriai juos nešti, bet nemurmėti prieš Dievo apvaizdą. Ji pati uždeda pasninkus, uždeda atgailą sakramente. Ragina žmones, kad patys sau pasiieškotų ir sau užsidėtų, nes atgaila, apsimarinimai gali pagydyti žmogui tas ligas, kurios septynių didžiųjų nuodėmingų palinkimų pavidale yra mumyse užsilikę po šv. krikšto ir traukia į piktą. Kas tad nenori jokios atgailos ir apsimarinimų, tas niekad nepasieks šventumo. Štai kodėl klaidatikiai, kurie visa tai atmetė, neturi daugiau šventųjų. Pažvelkime ir mes į savo gyvenimą ir iš ūpo, kuriuo nešame kryžių, spręskime apie savo šventumą.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tavo Sūnus, o mūsų Išganytojas, pradėdamas skelbti išganymo kelią, pradėjo raginti žmones atgailai, sakydamas: *"Darykite atgailą, nes dangaus karalystė arti"*, Mato 4, 17. Grąsino amžina pražūtimi tiems, kurie atsisakys daryti atgailą: *"jei nedarysite atgailos, visi taip pat žūsite"*, Luko 13, 5.

Tai reiškia žus taip, kaip tie galilėjiečiai, kurių kraują Pilotas sumaišė su jų aukomis, arba kaip tie aštuoniolika, ant kurių užgriuvo Siloes bokštas, o pražudys juos jų nuodėmės, už kurias nenorėjo daryti atgailos. Visi, Viešpatie, Tavo Sūnaus ištikimi sekėjai, išgirdę tuos žodžius, visa širdimi veržėsi prie atgailos ir darė ją taip skaudžią, jog, rodosi, jie buvo užmiršę apie tuos atlyginimus, kuriuos Tau yra davęs Tavo Sūnus savo kančia ir mirtimi, todėl norėjo, tarsi, savo jėgomis ir savo kančiomis atlyginti Tavo teisingumui. Nors toli nuo jų buvo tokia mintis, tačiau didelė meilė, kurią Tau ir Tavo Sūnui jautė, verste vertė juos eiti

ieškoti kančių, kad nors kiek būtų panašesni į Tavo Sūnaus paveikslą, kuris buvo kančių žmogus.

Bet iš kitos pusės, Viešpatie, yra žmonių, kurie nenori kentėti dėl Tavo vardo, nenori daryti jokių atgailų, sakydami, jog Tavo Sūnus yra padaręs už juos visas atgailas, yra atlyginęs už visas viso pasaulio nuodėmes, todėl jiems nebelieką nieko daugiau, kaip dauginti nuodėmių skaičių, kad Tavo Sūnaus kančiai ir mirčiai tektų didesnė garbė už tai, jog daugiau nuodėmių panaikino. Taip galvojo šešioliktojo šimtmečio klaidatikiai protestantai ir ta mintimi eidami panaikino visus pasninkus, visus apsimarinimus ir atgailas, kurias Bažnyčia, Tavo Dvasios išmokinta ir vedama, buvo įvedusi. Saugok, Viešpatie, mus nuo tokios beprotybės, uždek mūsų širdyse atgailos meilę, kad, pildydami Tavo Sūnaus įsakymą ir eidami šventųjų pavyzdžiu, atsilygintume Tavo teisingumui šioje žemėje, kad po mirties nė vienai valandėlei nebūtume sulaikyti nuo Tavo veido regėjimo.

Pasižadame šiandien padaryti kokį dvasios ir kūno apsimarinimą, kad nusilenktume prieš Tavo Sūnaus įsakymą ir pripažintume atgailos reikalą mūsų išganymui.

KRISTUS SUTAIKĖ MUS SU DIEVU

Ketvirtoji gavėnios savaitė
Penktadienis

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas dažnai kalba savo laiškuose apie tai, jog Kristus savo mirtimi yra mus sutaikęs su Dievu: „Buvome sutaikyti su Dievu jo Sūnaus mirtimi," Rom 5, 10. Visa tai yra iš Dievo, kurs suderino mus su savim per Kristų ir davė mums sutaikymo tarnystę," 2 Kor 5, 18.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad pažintume, kaip didelė buvo pasidariusi neprietelystė tarp mūsų ir Dievo, ir kaip mūsų Išganytojas panaikino tą neprietelystę savo mirtimi, kad veikdami drauge su mūsų Išganytoju panaikintume savyje visa, kas nepatinka Dievui mumyse.

MĄSTYMAS

1. MEILĖ TVARKO IR KEIČIA VISĄ ŽMOGŲ

Kai žmogus įkrinta į vandenį, išlipa iš jo šlapias, kai parkrinta į purvą, atsikelia purvinas, tačiau vanduo ar purvas paliečia žmogų tik iš viršaus, todėl žmogus labai lengvai gali pasidaryti vėl toks, koks buvo, tik reikia išdžiovinti drabužius ir nuvalyti purvą.

Bet kai žmogus krinta į kokią meilę, — ji ne tik iš viršaus, bet ir iš vidaus apima žmogų: visa jo prigimtis atsimaino, todėl išsivaduoti iš tų atmainų, kurias padaro meilė žmogaus viduje, yra daug sunkiau, negu išdžiovinti drabužį ir nuvalyti jam purvą.

Kad meilė iš tikrųjų pakeičia žmogaus prigimtį, galime pastebėti iš jo darbų, nes kokia yra meilė, toki ir darbai, o koki darbai, tokia ir prigimtis. Vienas, pav., yra pamėgęs turtus; jis apie juos nuolatai mąsto, jais rūpinasi, renka, surinkęs saugoja, žodžiu visus savo veiksmus yra nukreipęs į turtus. Kitas yra pamėgęs garbę; jis dirbs įsitempęs, bet ne kiekvieną darbą, o tik tokį, kuris yra garbingas žmonių akyse; jis nustos daug turto, kad tik pelnytų daugiau garbės. Trečias bus pamėgęs mokslus; jis bus paskendęs knygose, rankios žinias, kad tik daugiau jų prisirinktų, jam mažai rūpės anų dviejų reikalai. Ketvirtas bus pamėgęs nuodėmę, visokius ištvirkimus, girtybę, paleistuvystę; visos jo mintys ir troškimai bus nukreipti į nuodėmės pusę, todėl ir dirbs nuodėmės darbus. Penktas bus pamėgęs Dievą; tuomet Dievas ir Dievo reikalai taip užpildys jo gyvenimą, kad jis jausis neturįs laiko kitokiems darbams: pasilinksminimams, pramogoms, žemiškiems reikalams, žodžiu — visam tam, kas neturi ryšio su Dievu.

Kadangi kiekvieno daikto prigimtis gali būti pažinta tik iš jo darbų, nes koki darbai, tokia ir prigimtis. Pav., kitoki vandens darbai, kitoki ugnies, kitoki augalų, kitoki gyvulių, kitoki žmonių darbai, už tai ir jų prigimtys yra skirtingos,

todėl, taikant tą taisyklę žmonėms, turime prieiti išvados, kad ir atskirų žmonių prigimtyse yra kas nors pasikeitę, jei vieno žmogaus prigimtis rodo vienokius darbus, kito kitokius. Kadangi tą darbų ir veikimo atmainą atneša į žmogaus gyvenimą meilė, reikia pripažinti, jog meilė keičia žmogaus prigimtį: gera meilė keičia ją į gera, bloga į blogą, bet kiekviena keičia, todėl šv. Augustinas, didelis žmogaus širdies žinovas, sako: "Pasakyk man, žmogau, ką tu myli, o aš tau pasakysiu, kas tu esi. Jei tu myli žemę, tu esi žemė, jei myli Dievą, tu esi Dievas". Tai reiškia, jei tu myli viską, kas žema, purvina, tamsu ir juoda, kaip toji žemė, tu esi žemas, purvinas ir juodas. Jeigu gi tu myli tai, kas yra aukšta, tobula ir šventa, tu pats esi aukštas, tobulas ir šventas.

2. ŽMOGUS TAPO DIEVO PRIEŠAS

Visi tie palyginimai, imti iš žmogaus žemiško gyvenimo, visiems aiškūs ir suprantami. Jie mums reikalingi, kad galėtume suprasti, kas pasidarė su žmogum, kai jis nusidėdamas nustojo mylėjęs Dievą ir pradėjo mylėti save bei sutvėrimus. Toji pagedusi savęs ir sutvėrimų meilė perdirbo ir pakeitė visą žmogaus prigimtį, pakreipė ją sutvėrimų pusėn, o tuo pačiu turėjo ją nustatyti prieš Dievą, nes vieno dalyko meilė sužadina kito, jam priešingo dalyko, neapykantą. Pavyzdžiui, doros meilė turi sužadinti nuodėmės neapykantą, gyvybės meilė — mirties neapykantą ir t.t.

Žmogus tad netekdamas meilės Dievui ir skirdamas ją sutvėrimams, pasidarė aršus Dievo priešas. Jis pradėjo Dievo nekęsti visa savo prigimtimi: valia, protu ir visais savo jausmais, todėl šv. Povilas ir sako, jog *"prigimtimi buvome rūstybės vaikai"* (Efez. 2, 3), tai reiškia, jog visa mūsų prigimtis nepatiko Dievui, Dievas buvo prieš ją visą užsirūstinęs, nes ji buvo nusistačiusi prieš Dievą. Tą pačią mintį šv. Povilas dėsto kitoje vietoje, įrodynėdamas, jog žmogaus sąnariuose yra kažkoks įstatymas, kuris veikia prieš Dievo

įstatymą: *"Aš, tiesa, gėriuosi Dievo įstatymu, žiūrint vidujinio žmogaus, bet matau savo sąnariuose kitą įstatymą, pasipriešinantį mano proto įstatymui ir darantį mane belaisvį nuodėmės įstatymo, kurs yra mano sąnariuose"*, Rom. 7, 22—23.

Gimtoji tad nuodėmė, žiūrint į ją valios dalyvavimo atžvilgiu, yra viena mažiausių nuodėmių, nes mūsų valia mažiausiai joje yra dalyvavusi; bet, žiūrint į pasekmes, yra viena iš sunkiausių, nes nustato visą mūsų prigimtį prieš Dievą, užtraukia nuodėmingus įpročius, kurie paprastai atsiranda žmoguje tik po ilgo laiko, daug kartų kartojant tą pačią nuodėmę. O čia gauname nuodėmingus įpročius užgimdami, patys dar nenusidėję, įgauname visus septynerius nuodėmingus įpročius, nenuostabu tad, kad žmonėms kelias į Dievą pasidaro labai sunkus.

3. KRISTUS PANAIKINO DIEVO NEPRIETELYSTĘ MUMYSE

Norint pataisyti žmogų, reikia pradėti taisyti jo meilę, nes kaip bloga meilė žmogų gadina, taip gera jį taiso.

Kristus savo žodžiu ir darbais įtikino žmones, jog dangiškasis Tėvas nesiliovė mylėjęs žmogaus, jog jo gelbėti atsiuntė savo Sūnų, o Sūnus, mirdamas ant kryžiaus, patraukė visų širdis prie savęs ir tuo būdu atitaisė žmogaus meilę, kuri buvo viso nupuolimo priežastimi.

Tačiau žmogaus su Dievu sutaikymui nepakako meilės atitaisymo, reikėjo atlyginti skolą, kurią žmogus užsitraukė savo meilės pagadinimu ir Dievo paniekinimu, nes, pagal Išminties knygą (Išm. 14, 9), Dievui lygiai biaurus yra nedorėlis, kaip ir jo nedorybė.

Kristus, aukodamas savo gyvybę už mus, padarė Dievui tokį malonumą, jog viršijo ir atsvėrė ne tik rūstybę, kurią pažadino Dievuje jo Sūnaus kryžiuotojai, bet ir tą rūstybę, kuri buvo Dievuje dėl visų kitų viso pasaulio buvusių ir būsimų nuodėmių, tuo būdu buvo panaikinta buvusi neprie-

telystė tarp Dievo ir žmogaus ir užmegsta prietelybė taip, kad žmogus vėl tapo Dievo vaikas.

Tačiau, sekant Dievo išminties patvarkymu, žmogus nebuvo grąžintas į tą laimingą būklę, iš kurios iškrito nusidėdamas, todėl laikinai yra jame pasilikusios kančia ir mirtis, yra jame taip pat pasilikę ir tos neprietelybės pėdsakai, kurią mums užtraukė pirmoji nuodėmė. Tie pėdsakai yra ne kas kita, kaip septyni nuodėmingi palinkimai, kuriuos jautė savo sąnariuose šv. Povilas ir kuriuos jaučia visi. Kiekvienas žmogus jaučia patraukimą į puikybę, į godumą, paleistuvystę, apsirijimą - girtybę, pyktį, pavydą ir tingėjimą. Nors žmogaus valia ir yra sugrįžusi prie Dievo ir Dievui nejaučia neprietelystės, tačiau žemesnioji žmogaus dalis dar nėra visiškai atitaisyta, nėra pagydyta ir sugrąžinta Dievui. Todėl gali su šv. Povilu klausti, kas jį išgelbės nuo to mirtingo kūno? Niekas daugiau, o tik *"Dievo malonė per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų"*, Rom. 7, 25. Kas tad nori visiškai išsigydyti, turi rūpintis didinti savyje Dievo malonę per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, kaip kad šventieji darė; turi lavintis visokiose dorybėse, kaip kad jie lavinosi, o tuo panaikins savyje ir tas Dievo neprietelystės liekanas, kurios yra užsilikusios žemesnėje prigimties dalyje. Jei apsileis ir nesilavins dorybėse ir nedidins savyje Dievo malonės, tos liekanos atgis, patrauks vėl žmogaus valią į savo pusę ir padarys iš jo vėl Dievo neprietelį. Taip matome atsitinkant su daugeliu žmonių. Pažiūrėkime, kaip mes elgėmės iki šiol ir kas lieka mums daryti.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu pradžioje įkūrei žemę, ir dangus yra Tavo rankų darbas. Jie pražus, Tu gi pasiliksi; Jie sensta kaip apdaras, ir Tu juos keiti kaip apsiaustą. Bet Tu esi visuomet tas pats, Tu nesikeiti, kaip kad keičiasi Tavo sutvėrimai. Tu meilėje laikai viską, ką esi sutvėręs, o neturi neapykantos nei vienam savo sutvėrimų, todėl ir žmogus, kai nusidėjo, nesukėlė Tavo širdy neapykantos: Tu nenustojai jo mylėjęs, kaip kad saulė nenustoja siuntusi

savo gaivinančių spindulių žemei, kada toji žemė apsiniaukia debesimis. Nors žmogus nusidėjo, nors paskendo nuodėmių debesyse, nors negalėjo priimti Tavo gaivinančios malonės spindulių, tačiau Tu nenustojai jam gera daręs, nesiliovei jam rodęs Tavo meilę, todėl tautų apaštalas šv. Povilas mato tame ypatingą Tavo meilę, jog mums tebesant Tavo neprieteliais padarei negirdėtą geradarybę: atsiuntei Savo Sūnų, kuris savo kančia ir mirtimi išsklaidė nuodėmių debesis, pakeitė mūsų širdis, panaikino tą neprietelystę, kuri jose buvo nukreipta prieš Tave ir iš neprietelių padarė mus Tavo vaikeliais. Dėkojame Tau, Viešpatie, už tą Tavo mums neapsakomą meilę, tačiau suteik malonės, kad dirbtume išvien su Tavo Sūnum, kad panaikintume mūsų širdyse visa, kas jose Tau nepatinka, ypatingai, kad, sekdami Tavo pavyzdžiu, meilę rodytume mūsų priešams, kaip kad Tavo Sūnus mokė daryti, sakydamas: *"Mylėkite savo neprietelius, gera darykite tiems, kurie jūsų nekenčia, ir melskitės už persekiojančius ir šmeižiančius jus, kad būtumėte vaikai jūsų Tėvo, esančio danguje"*, Mato 5, 44. Mes norime, Viešpatie, būti Tavo vaikais, norime mokytis iš Tavęs, kas gera, o kas bloga, todėl nutariame šiandien atleisti visiems, kurie mūsų nekenčia, melstis už tuos, kurie mus persekioja ir šmeižia, nes ir Tu, Viešpatie, parodei mums meilę, kuomet mes Tavęs nekentėme, persekiojome ir šmeižėme Tavo vardą.

KRISTUS ATIDARĖ MUMS DANGAUS VARTUS

Ketvirtoji gavėnios savaitė
Šeštadienis

1. ĮŽANGA. Kadangi mūsų išganymas remiasi Kristaus krauju, todėl šv. Povilas ragina tikinčiuosius neabejoti, bet drąsiai eiti pasitikti ateinančią dieną (Žyd 10,19-25).

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant ir mes

savo išganymo viltį pagrįstume ne kuo kitu, bet brangiausiu mūsų Išganytojo krauju, idant, nuplovę savo drabužius Avinėlio kraujuje, galėtume vaikščioti paskui jį danguje per amžius.

MĄSTYMAS

1. REIKIA YPATINGOS GYVYBĖS, KAD PATEKTUME Į DANGŲ

Nepakanka būti žmogum, nors ir geriausiu, kad patektume į dangų. Galima kalbėti žmonių ir angelų kalbomis, galima žinoti visas paslaptis, galima būti pasiekusiam visus mokslus, galima net turėti tokį tikėjimą, kuris kalnus kilnotų; galima visus savo turtus išdalinti pavargėliams; galima kūną atiduoti sudeginimui, bet jeigu trūks tos gyvybės, kuri eina iš šv. Dvasios ir kurią įgyjame tik antru karčiu užgimę, negalėsime įeiti į dangaus karalystę, nes taip mokė mūsų Išganytojas, sakydamas: *"Jei kas neatgims iš nauja, tas negalės matyti Dievo karalystės"*, Jono 3, 3. Žydų mokslininkas Nikodemas, išgirdęs tuos žodžius, nustebo ir paklausė: *"Kaip gali žmogus gimti, senas būdamas? argi jis gali antrą kartą įeiti į savo motinos vidurius, kad vėl atgimtų"?* Jėzus atsakė: *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau tau, jei kas neatgims iš vandens ir šventosios Dvasios, tas negalės įeiti į Dievo karalystę. Kas gimė iš kūno, tai yra kūnas, ir kas gimė iš Dvasios, yra dvasia"*, Jono 3, 5—6.

Iš tų žodžių matosi, jog žmogus, jei bus grynas žmogus, jei turės tik tą žmogiškumą, kurį įgijo užgimdamas pirmą kartą iš kūno, negalės įeiti į dangaus karalystę.

Kiekviena gyvybė atsiranda užgimdama, tačiau ji yra visuomet tik tos pačios rūšies, tos pačios giminės ar veislės, su tomis pačiomis ypatybėmis, jėgomis, polinkiais, iš kokios gyvybės ji gimsta. Negali, pav., medis pagimdyti gyvulio, nei gyvulys žmogaus, kaip negalima laukti vynuogių nuo erškėčių ,nei fygų nuo usnių, koks yra medis, tokius išduoda ir vaisius.

Žmogus tad, gimęs iš žmogaus, gauna žmogiškas ypatybes, žmogiškus gabumus ir palinkimus, ir žmogiškas jėgas. Tačiau tos žmogiškos ypatybės neteikia žmogui teisių įeiti į dangaus karalystę. Kad to atsiektume, kad gautume teises, reikia tapti dangaus karalystės piliečiu, Dievo vaiku, nes tik tėvų vaikai gauna teises į jų turtą, o svetimi neturi tokių teisių. Reikia tad mums antru kartu užgimti, bet jau ne iš kūno, nes kas gimsta iš kūno yra kūnas. Kartą jau esame užgimę iš kūno ir gavę žmogiškai - žemišką gyvybę, reikia dabar užgimti iš dvasios, kad gautume dvasios gyvenimą. Todėl Išganytojas ir sako: *"Jei kas neatsigims iš vandens ir šv. Dvasios, tas negalės įeiti į Dievo karalystę"*, Jono 3, 5.

2. ŽMOGUS PRARADO DIEVO SUTEIKTĄ JAM DANGIŠKĄ GYVYBĘ

Žmogus gimdamas gauna žmogišką gyvybę, nemirtinga siela būna sujungta su kūnu, kad drauge su juo gyvendama sudarytų gyvą žmogų. Bet, kad siela galėtų gyventi kūne ir nesiskirti, reikia iš kūno pusės tam tikros vienumos ir sveikatos. Jei kas nukirs kūnui galvą, arba pervers širdį peiliu, siela turės apleisti kūną, nes negalės jame pasilikti. Sielai apleidus kūną, išnyksta ir žmogaus gyvybė, įvyksta mirtis.

Panašiai atsitinka ir su dangiška gyvybe. Dievas sutverdamas žmogų suteikė jam ne tik žmogišką, bet ir dangišką, antgamtišką gyvybę, o kartu su ja ir teises į dangų. Tačiau, kad toji dangiška gyvybė galėtų laikytis žmoguje, reikia tam tikros žmogaus sveikatos, o tą sveikatą sudaro klusnumas Dievo valiai. Kada žmogus atsisakė klausyti Dievo, kada sulaužė jo valią, jis tarsi nusižudė, tarsi įsmeigė peilį į savo dvasios gyvenimą, kuris glūdi valioje, kaip kūno gyvybė glūdi širdyje. Nuo peilio įsmeigimo į širdį nyksta kūno gyvybė, žmogus miršta; panašiai išnyko dangiškoji gyvybė nuo Dievo valios peržengimo — žmogus numirė dvasiškai.

Kadangi žmogaus lavonas yra biaurus gyviems pažiūrėti, todėl jis yra vežamas į kapus ir užkasamas į žemę. Panašiai Dievui būna biauri žmogaus siela, netekusi dangiškos gyvybės, todėl užsitarnauja būti atstumta ir palaidota pragare. Jeigu Dievas to nepadaro tuojau, rodo savo begalinę meilę, jis daro panašiai, kaip tėvai, kurie, mirus vaikui, ilgai dar laiko jo lavoną namuose, iki pagaliau būna verčiami su juo skirtis.

Žmogus, prarasdamas Dievo suteiktą dangišką gyvybę, tarsi dvejomis durimis užsidaro dangų: vienomis, kad liko be dangiškos gyvybės, kuri viena duoda teisių peržengti dangaus slenkstį; antromis, kad nusikalto Dievui, todėl ne dangus, bet pragaras turėjo būti jam skiriamas. Norėdamas dabar atidaryti abejas duris ir atgauti teises į dangų, turi duoti Dievui dvejopą atlyginimą: vieną už išvadavimą iš pragaro; antrą, — nupirkti teisę į dangų, nes nepakanka išsivaduoti iš pragaro, kad tuo pačiu gautų teises į dangų, kaip nepakanka neturėti skolų, kad tuo pačiu pasidarytų turtingu.

3. KRISTUS, DUODAMAS DIEVUI DVEJOPĄ ATLYGINIMĄ, ATVĖRĖ MUMS DANGŲ

Seno Įstatymo žyduose buvo paskirti visam krašte keli miestai, į kuriuos galėjo pabėgti nuteisti nužudymui. Ten jie galėjo būti nekliudomi iki numirdavo vyriausias, šv. aliejais pateptas kunigas. Jam mirus, nusikaltėlis galėjo grįžti į savo gyvenamąją vietą.

Tas įstatymas mums primena ir reiškia nusidėjėlių išvadavimą nuo amžinos bausmės ir teisę sugrįžti į dangiškąją tėvynę, mūsų amžinojo gyvenimo vietą, per Kristaus, mūsų vyriausiojo kunigo, mirtį.

Žmogui nusidėjus, Dievas uždarė dangų ir, tarsi, to uždarymo ženklą pastatė Kerubimą prie rojaus vartų, kad saugotų įėjimą: *"O išvaręs Adomą pastatė ties linksmybės*

sodu kerubimus su liepsniniu ir mirgančiu kalaviju sergėtų kelio prie gyvybės medžio", Prad. 3, 24.

Kristus, mūsų geriausias kunigas, mirdamas ant kryžiaus, atlygino Dievui ir išvadavo mus nuo pragaro bausmės. Kadangi bausmė seka kaltę, todėl dovanojant bausmę, turėjo būti dovanota ir kaltė.

Dviejų rūšių yra kaltės, kurios uždaro dangų ir atveria pragarą: gimtoji nuodėmė, kurią paveldi nuo pirmųjų tėvų, todėl miręs su viena gimtąja nuodėme negali Dievo regėti danguje, nors ir neturėtų kitokių nuodėmių.

Antroji kaltė, kuri uždaro dangų, yra kiekvieno mūsų asmeniškos nuodėmės, todėl, nors būtų ir pakrikštytas, bet miręs su asmeniškomis nuodėmėmis, turi eiti į pražūtį.

Mūsų Išganytojas atlygino už gimtąją nuodėmę, todėl per šv. krikštą gauname jos atleidimą; atlygino ir už asmeniškas, kurių atleidimą gauname per atgailos sakramentą.

Tačiau, kaip matome, neužtenka neturėti nuodėmės, kad tuo pačiu turėti teises į dangų, reikia prisikelti iš numirusių, reikia atgauti dangišką gyvybę, kuri buvo nuodėmės numarinta, kitaip sakant — reikia, kad lavonas atgytų, taptų žmogumi, kad galėtų sugrįžti į gyvųjų draugiją. Štai kodėl Bažnyčios tėvai mėgsta lyginti nusidėjėlio atsivertimą į Lozoriaus iš numirusių prikėlimą.

Tą sielos iš numirusių prisikėlimą ir dangiškos gyvybės, o su ja ir teisių į dangų atgavimą pelnė mums Išganytojas, todėl jis ne tik yra uždaręs pragarą, bet ir atidaręs dangų.

Šventieji Seno Įstatymo buvo padarę daug gerų darbų, ne vienas jų buvo ir kraują praliejęs už Dievo valios pildymą, tačiau, mirę, negalėjo eiti į dangų, nes gimtoji nuodėmė, kurios panaikinti negalėjo jų geri darbai, laikė jiems dangų uždarą. Tik Kristus savo kančia ir mirtimi panaikindamas gimtąją nuodėmę atidarė dangų ir Seno Įstatymo šventiesiems, todėl jis yra viso pasaulio Išganytojas, ne tik Naujojo Įstatymo tikinčiųjų, bet ir Senojo, visiems atidarė dangų savo krauju, kaip šv. Povilas rašo: *"Kristus gi, atė-*

jęs kaip vyriausias būsimųjų gėrybių kunigas, per didesnę ir tobulesnę padangtę, ne rankomis padirbtą, tai yra, ne šito sutvėrimo ,ir ne ožių ar veršių krauju, bet savo krauju įėjo vieną kartą už visus į šventyklą, radęs amžiną atpirkimą", Žyd. 9, 11—12.

Patikrinkime mūsų sąžinę ir pažiūrėkime, kaip uoliai stengėmės naudotis mūsų Išganytojo krauju, o, radę taisytinų dalykų, pasiryžkime juos pataisyti.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, kada tėvams numiršta jų vaikas, jie verkia jo gailėdamiesi, bet lavoną veža į kapus ir užkasa į žemę, ko niekados nepadarytų gyvam esant, taip mirtis pakeičia žmogų ir padaro jį biaurų gyvųjų akims. Juo aukštesnės rūšies gyvybę sunaikina mirtis, juo didesnį pasibiaurėjimą sukelia tos gyvybės liekanos. Štai kodėl nudžiūvęs medis ar kitas koks augalas nėra taip biaurus, kaip yra biaurus nudvėsęs gyvulys, o žmogaus lavonas daug biauresnis už išdvėsusį gyvulį. Iš to jau galime spėti, Viešpatie, kaip turi būti biauri Tavo akims žmogaus siela, kurią paliečia antroji — dvasiška mirtis, kurioje ji praranda dangišką gyvybę, tą būtent, kuria Tu esi gyvas, kuria gyvi yra visi dangaus gyventojai. Kaip lavonas turi būti išskirtas iš gyvųjų gyvenimo ir užkastas į žemę, taip siela, tapusi lavonu, turi būti išskirta iš dangaus gyventojų tarpo ir palaidota pragare, nes šventųjų kelias, pagal pranašo žodžius, yra šventas ir negali juo vaikščioti suteptos sielos (Iz. 35, 8). Tačiau, Viešpatie, Tavo begalinis gailestingumas surado būdą pajudinti Tavo visagalybę, kad numirusias sielas prikeltų iš numirusių, grąžintų joms gyvybę, o su gyvybe ir tą gražumą, kuris duoda teisių peržengti dangaus slenkstį, tapti Tavo vaikeliu ir atsisėsti dangaus karalystėje prie vieno stalo kartu su išrinktaisiais. Žodžiu, duoda teisių lavonui grįžti į gyvųjų tarpą. Toji gyvybė, Viešpatie, kuri kelia iš numirusių negyvas sielas, plaukia joms iš Tavo Sūnaus ir mūsų Išganytojo kraujo, todėl tik per tą kraują gauname išganymą, per tą kraują atsidaro dangaus vartai. Suteik tad,

Viešpatie, malonės, idant, plaudami savo drabužius Avinėlio kraujuje, galėtume vaikščioti paskui jį danguje per amžius.

Pasižadame, Viešpatie, pagerbti Tavo Sūnaus kraują ypatingu būdu: priimti šv. Komuniją ypatingu karštumu ir daug kartų lankyti Švenčiausiąjį Sakramentą, kad išreikštume meilę ir padėką tam kūnui ir kraujui, per kurį vyksta išganymas.

APIE KRISTAUS KANČIĄ

Kančios savaitė
Sekmadienis

1. ĮŽANGA. Prisiminkime mūsų Išganytojo žodžius, kuriais jis aiškina savo kančios ir mirties tikslą: „Kaip Mozė pakėlė aukštyn žaltį tyruose, taip turi būti aukštyn pakeltas žmogaus Sūnus, kad kiekvienas, kurs į jį tiki, nepražūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą," Jono 3, 14-15.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad neužgestų mūsų širdyse tikėjimas į jo Sūnų, kad tikėdami taptume jo kančios vaisių dalininkais ir gautume amžinąjį gyvenimą.

MĄSTYMAS

1. KANČIOS PAVEIKSLAS SENAME ĮSTATYME

Dievas visuomet buvo ir yra aukščiausias visos žmonijos mokytojas ir auklėtojas. Jis, ruošdamas žmoniją savo Sūnaus atėjimui ir atpirkimui, kalbėjo žmonėms ne tik žodžiais, bet daiktais ir veiksmais, kurie aiškiau už žodžius skelbė būsimą Išganytoją, jo atpirkimą ir atpirkimo būdą.

Tarp daugelio įvairių ženklų buvo duotas vienas, kuris gyvai visiems primena kryžių ir to kryžiaus išganingus

vaisius. Tas ženklas yra varinis žaltys, pakabintas ant smaigo, ir pažvelgimas į jį gelbėjo nuo mirties ir gydė tuos, kurie buvo įgelti nuodingo kirmino.

Kad nubaudus žydus už jų neklusnumą ir nuolatinį murmėjimą prieš Dievo valią ir josios reiškėją Mozę, tyruose Dievas leido atsirasti jų stovykloje daugeliui nuodingų žalčių, kurių įkandimas buvo mirtingas. Matydami, kiek daug žmonių miršta nuo tų kirminų įkandimo ir negalėdami nuo jų apsiginti, patys suprato, kad tai yra Dievo bausmė už jų neklusnumą ir prieštaravimą Mozei, pradėjo daryti atgailą ir šauktis Mozės, kad juos užtartų pas Dievą. Dievas priėmė jų atgailą ir liepė Mozei padaryti varinį žaltį ir pakabinti jį ant smaigo, kad kiekvienas, kurs bus kirmino įkąstas, galėtų išsigelbėti nuo mirties ir pasigydyti pažvelgimu į žalčio varinį paveikslą ant smaigo.

Tas žaltys ant smaigo reiškė ir pranašavo Kristų ant Kryžiaus, nes kaip jis neturėjo mirtingų nuodų, taip Kristus neturėjo dvasią marinančios nuodėmės, kaip jis buvo gyvo, nuodingo žalčio atvaizdas, taip Kristus buvo nuodėmingo žmogaus paveikslas pagal šv. Povilo žodžius: *"Dievas, siųsdamas savo Sūnų nuodėmingo kūno panašume, ir dėl nuodėmės pasmerkė nuodėmę kūne"*, Rom. 8, 3.

Varinis žaltys gydė į jį pažvelgusius nuo tikrojo žalčio įkandimo; Kristus gydė nuo to žalčio įkandimo, kuris įkando pirmųjų tėvų dvasią rojuje ir mirtinai ją užnuodijo. Varinis žaltys gydė ne visus, o tik tuos, kurie, tikėdami Mozei ir klausydami jo įsakymo, prisiartino prie jo ir žiūrėdami į jį maldavo Dievą sveikatos. Panašiai elgiasi Kristus ant kryžiaus; jis ne visus gelbsti nuo amžinos mirties, o tik tuos, kurie tikėdami jo žodžiais artinsis prie jo, ieškodami išganymo, todėl jis dėsto Nikodemui, jog žmogaus Sūnus turi būti pakeltas aukštyn tuo tikslu, kad kiekvienas, kurs į jį tiki, nepražūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą. Kurie gi netikės, tie turės pražūti, kaip kad Išganytojas įspėja kitoje

vietoje sakydamas: *"Kas tikės ir bus pakrikštytas, tas bus išganytas; o kas netikės, bus pasmerktas"*, Morkaus 16, 16.

2. KANČIOS BŪDAS

Kristus miršta ne ant žemės, bet, kaip pats yra pranašavęs apie savo mirtį, prikaltas prie kryžiaus ir pakeltas į orą.

Bažnyčios tėvai yra tos nuomonės, jog aukštyn pakėlimas nėra atsitiktinis ir bereikšmis dalykas, nes Dievuje nėra atsitiktinų dalykų: visi yra iš anksto pramatyti ir taip sutvarkyti, kaip pridera jo valiai. Giliau tad įžvelgusieji į to pakėlimo mintį, matė jame šiuos tikslus:

a. Kad apvalytų oro erdves. Visose tautose ir visais laikais yra įsitikinimo, jog daiktas, kuris tarnavo kuriam tikslui, savy slepia to tikslo antspaudą — švarią ir kilnią, jei tarnavo kilniems tikslams; biaurią ir suteptą, jei tarnavo nešvariems. Tuo jausmu vedini mokslininkai surinko muzėjuose daiktus, kuriais naudojosi žmonės giliausioje senovėje, nes juose matė anų žmonių gyvenimo antspaudą. Tuo pačiu jausmu vedina Bažnyčia brangina ir renka šventųjų relikvijas, ir iškilmingai, ir su pagarba laidoja žmogaus kūną, kuris buvo šv. Dvasios buveinė. Priešingai, biaurisi ir stumia nuo savęs viską, kas tarnavo nešvariems tikslams, todėl neleidžia laidoti šventoje vietoje klaidatikių ir atkritusių nuo tikėjimo katalikų.

Panašus pasibiaurėjimas daiktais, kurie yra tarnavę nešvariems tikslams, yra ir Dievuje, nes jis prakeikė žemę, kurioje įvyko nuodėmė — pasaulio pabaigoje pavers ją pelenais, kaip pelenais ir dulkėmis paverčia kiekvieną kūną, kurį palietė nuodėmė. Kadangi nuodėmė įvyko virš žemės, nes vaisius buvo nuskintas nuo medžio, todėl Kristus mirė pakeltas į orą, kad apvalytų nuo nuodėmės oro erdves.

b. Kad nugalėtų piktąsias dvasias, kurios viešpatauja ore ir iš ten puola žmogų.

c. Kad mūsų širdis patrauktų aukštyn į save, nes niekas taip netraukia mūsų širdžių prie Išganytojo, kaip kryžius. Ne tiek traukia ir graudina mus jo pamokslai ir stebuklai, kiek jo kančia, todėl, matydamas tą kryžiaus galybę žmonėse, pats pranašavo, sakydamas: *"O aš, kai būsiu pakeltas aukštyn nuo žemės, visa patrauksiu prie savęs"*, Jono 12, 32.

d. Kad būtų išaukštintas priešų nugalėjimu. Kiekvienas gyvas tvarinys bijo kančios, todėl nusilenkia savo priešui, jei tik jis ima gąsdinti kančiomis. Štai kodėl įstatymų leidėjai grasina bausmėmis, jei kas išdrįs peržengti tuos įstatymus ir jų neklausyti. Pagonys kankino krikščionis skaudžiausiais būdais, norėdami priversti juos atsižadėti Kristaus ir daryti aukas stabams. Ir labai džiaugėsi ir didžiavosi, jei kada pasisekdavo kankinimais ištraukti iš krikščionio lūpų Kristaus atsižadėjimą, nes tame matė savo jėgą ir galybę. Priešingai, labai pyko ir erzinosi, jei kankinamas mirė, nepadaręs to, ko jo budeliai norėjo, nes jautė, jog kankinys yra nugalėjęs savo kankintojus, todėl ir Išganytojas liepė nesibijoti tų, kurie užmuša kūną, o paskui neturi ką daugiau daryti.

Kristus, mirdamas ant kryžiaus, nugalėjo savo priešus, nes, matydamas savo būsimą kančią, neišsigando, nenusileido savo priešams, nepakeitė dėl jų savo mokslo, o tikėjo drąsiai pasitikti mirtį, todėl pakėlimas ant kryžiaus reiškė priešų nugalėjimą, kurį psalmininkas pranašavo, sakydamas: *"Jis gers iš upelio kelyje, todėl pakels galvą"*, Ps. 109, 7. Jis gėrė kančias kaip upės vandenį, bet nenuleido galvos, kas paprastai atsitinka vargų prislėgtiesiems, bet pakėlė galvą, kaip nugalėtojas.

e. Reiškia išaukštinimą, pelnytą kryžiaus mirtimi. Šv. Povilas patiekia Kristaus išaukštinimo priežastį — jo mirtį ant kryžiaus: *"Jis pats save pasižemino, pasidaręs klusnus iki mirčiai, mirčiai gi kryžiaus. Todėl ir Dievas išaukštino jį"*, Pilyp. 2, 8—9.

3. KANČIOS VAISIAI

Kalboje su Nikodemu pats Išganytojas pažymi kančios vaisius, sakydamas: *"Turi būti aukštyn pakeltas žmogaus Sūnus, kad kiekvienas, kurs į jį tiki, nepražūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą"*, Jono 3, 15. Kančios tad vaisius yra kiekvieno žmogaus išganymas, kurs tiki į žmogaus Sūnų.

Žūva daiktas, kai jis nepasiekia to tikslo, kuriam yra padarytas, todėl laivas laikomas žuvusiu, kai paskęsta, namas, kai sudega, drabužis, kai būna sudraskytas, nes tie daiktai daugiau negali jau tarnauti tiems tikslams, kuriems buvo padaryti.

Žmogus yra Dievo sutvertas, kad būtų laimingas per amžius, kad džiaugtųsi ir garbintų Dievo gerumą, regėdamas jo veidą. Kada žmogus praranda tą tikslą, o praranda per nuodėmę, kurioje numiršta, tuomet jis yra žuvęs.

Kristus savo kančia atlygina už žmogaus nuodėmę ir tuo sugrąžina jam jo prarastą tikslą, reiškia — gelbsti jį nuo pražūties, kaip kas gesindamas gaisrą gelbsti namą nuo žlugimo ir tuo duoda jam galimybės toliau tarnauti tam tikslui, kuriam buvo pastatytas.

Prašykime tad Viešpaties tvirto tikėjimo, kad gyvenimo audros nepaskandintų mūsų laivelio, nes Kristaus kančia duoda naudą tik tiems, kurie į jį tiki. Koks yra mūs tikėjimas?

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, silpnas yra mūsų tikėjimas. Daug silpnesnis, negu mes įsivaizduojame. Kol matome Tavo Sūnų darantį stebuklus, kol esame sukrėsti jo atsimainymu Taboro kalne, tol esame pasiryžę už jį guldyti galvą. Kuomet gi pamatome jį piktadarių rankose, paslėpusį savo galybę ir pasidavusį jų nedorybei, pradedame svyruoti ir abejoti jo dieviškumu, nes negali išsitekti nei mūsų galvoje, nei mūsų širdyse, kad tamsybė galėtų turėti tokios galybės, jog galėtų užgesinti šviesą, jog žmogus, dulkė ir vabalas, paimtų viršų ant Tavo Sūnaus ir prikaltų jį prie

kryžiaus. Mes, kurie įpratę esame daugiau vertinti kumščio jėgą, negu dvasios, linkę esame manyti, jog tas yra nugalėtojas, kuris kitą parbloškia savo kumščio tvirtumu, todėl aukštiname tokius nugalėtojus, vainikuojame juos, jų vardus laikome garsiais ir garbingais. Tik praslinkus kuriam laikui, kai pamatome nugalėjimo vaisius, pradedame keisti savo nuomonę ir pripažinti pergalę tam, kurį laikėme nugalėtu. Laikinai abejonei apie Tavo Sūnaus galybę buvo pasidavę ir apaštalai, todėl neištvėrė ir apleido jį kančios metu. Tik giliau įžvelgę į kryžiaus paslaptį, pamatė, jog kryžiuje slepiasi tokia galybė, prieš kurią drebėjo ne tik žemė, bet mirtis ir visas pragaras, todėl tautų apaštalas rašo apie ją, sakydamas: *"Mes skelbiame Kristų, prikaltąjį ant kryžiaus, kurs žydams, tiesa, yra papiktinimas, o pagonims paikybė, bet pašauktiesiems, kaip žydams, taip ir graikams, Kristų, Dievo galybę ir Dievo išmintį"*, I Kor. 1, 23—24. Suteik tad, Viešpatie, mums malonės, sustiprink mūsų tikėjimą, kad ir mes matytume kryžiuje tą galybę, prieš kurią dreba pragaras, kad pasidarytume tos galybės dalininkais ir pralaužtume visas kliūtis, kurias pragaras taiso einantiems į dangų.

Pasižadame šiandien dažnai spausti kryžių prie širdies, dažnai jį bučiuoti, kaip išganymo priemonę ir ginklą prieš pragaro galybes, prieš kurias nėra kito ginklo.

APIE KRISTAUS IŠAUKŠTINIMĄ

Kančios savaitė

Pirmadienis

1. ĮŽANGA. Paklausykime šv. Povilo žodžių, kuriais jis kalba apie Kristaus išaukštinimą: „Jis pats save pasižemino, pasidaręs paklusnus iki mirčiai, mirčiai gi kryžiaus. Todėl ir Dievas išaukštino jį ir dovanojo jam vardą, viršesnį už visus vardus, kad Jėzaus vardu priklauptų visoks kelias danguje, žemėje ir požeme ir kad kiekvienas liežuvis išpažintų, jog Viešpats Jėzus Kristus yra Dievo Tėvo garbei," Pilyp 2, 8-11.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad neieškotume garbės kur kitur, kaip kryžiuje, kad galėtume pasakyti su šv. Povilu: „Saugok, Dieve, kad aš kuo nors girčiaus, kaip tik mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus kryžiumi. Per jį man pasaulis prikaltas ant kryžiaus, ir aš pasauliui!" Gal. 6, 14.

MĄSTYMAS

1. KRISTUS LAIMĖJO PRISIKĖLIMĄ IŠ NUMIRUSIŲ

"Nusidėjimo alga — mirtis", sako šv. Povilas, Rom. 6, 23. Tie jo žodžiai yra tik to grąsinimo atgarsas, kurį Dievas padarė rojuje, duodamas įsakymą nevalgyti vaisių nuo vieno medžio: *"Valgyk iš visų sodno medžių; o iš medžio žinojimo gero ir pikto nevalgyk; nes tą dieną, kurioje iš jo valgysi, mirte numirsi"*, Prad. 2, 17. Kada nuodėmė buvo padaryta, grasinimas pradėjo įvykti: *"Savo veido prakaite tu valgysi duoną, iki nesugrįši į žemę, iš kurios esi paimtas, kadangi tu esi dulkės ir vėl dulkėmis pavirsi"*, Prad. 3, 19.

Mirtis tad turi valdžios ne visiems žmonėms, o tik

tiems, kurie yra nusidėję. Tik jiems gali atimti gyvybę ir tik juos turi teisių paversti dulkėmis. O kurie yra be nuodėmės, kaip be nuodėmės buvo Kristus ir Švenčiausia P-lė, tie turi būti laisvi nuo mirties ir pavirtimo dulkėmis.

Kadangi Kristus priėmė jam neprivalomą mirtį, todėl Dievo teisingumas negalėjo palikti to pasišventimo be atlyginimo.

Pirmiausia, turėjo būti grąžinta neteisėtai atimtoji gyvybė, ir turėjo būti grąžinta tuojau, nelaukiant visuotinio iš numirusių prisikėlimo, kad kūnas nevirstų dulkėmis. Kas ir buvo padaryta trečią po mirties dieną, kad įvyktų raštai.

Tą teisingą Dievo atlyginimą Kristui už jo pasišventimą įžiūrėjo jau apaštalas šv. Petras, todėl jis įrodinėjo susirinkusiai miniai Sekminių dienoje, jog šv. Dvasios atsiuntimas yra to darbas, kurio minia atsižadėjo ir prikalė ant kryžiaus neteisiųjų rankomis ir kurį Dievas prikėlė iš numirusių, kad neregėtų supuvimo pagal Dovydo pranašavimą: *"Tu nepaliksi mano sielos mirusiųjų buveinėje ir neduosi savo šventajam matyti supuvimo"*, Apd. 2, 27. Čia Dovidas kalba ne apie save, bet apie Kristų, nes Dovidas yra miręs ir jo kapas yra jų tarpe iki šiai dienai; Kristus gi buvo Dievo prikeltas iš numirusių, buvo išaukštintas ir gavo iš Tėvo šventosios Dvasios pažadą: jis išlieja ant savo ištikimų tarnų, kaip kad visi mato savo akimis.

Kadangi Kristus aukojo savo gyvybę už mus, todėl ir mes nepasiliksime amžinai karstuose, bet kelsimės iš numirusių, tačiau tik pasaulio pabaigoje ir virtę pirmiau dulkėmis, kad Dievo sprendimas būtų įvykdytas.

2. KRISTUS UŽSITARNAVO ŽENGIMĄ Į DANGŲ

Kristui mirus, jo kūnas buvo nuimtas nuo kryžiaus ir palaidotas karste, o Jo vėlė nužengė į pragarą.

Žmonės dėl to veža savo numirėlius į kapus ir nelaiko jų namie, kad kūnai gesdami ir byrėdami į dulkes užgauna visus gyvųjų jausmus; užgauna ir akis ir uoslę ir paveikia

žiūrovo vaizduotę sužadindami pasibiaurėjimą ir baimę.

Kristui nebuvo skirta subyrėti į dulkes po mirties ir daryti iš savęs tą biaurų vaizdą, kuris gąsdina gyvuosius, todėl jo kūnas neturėjo būti laidojamas kapuose, kaip visi numirėliai; neturėjo būti išskirtas iš gyvųjų tarpo ir palygintas gendantiems lavonams, juo labiau, kad mirus Dievo Sūnaus ryšys su žmogaus prigimtimi nenutrūko, todėl palaidotas kapuose kūnas buvo ir toliau Dievo Sūnaus kūnas, kuriam priklausė aukščiausia pagarba, o ne panieka.

Kristaus siela buvo viena iš švenčiausių sielų, kurios kada nors yra išėjusios iš Dievo rankų, ji buvo pilna tiesos ir malonės, todėl, atsiskyrus jai nuo kūno, jos vieta turėjo būti danguje, o ne pragare. O jei nusileido iki pragaro, skirto atmestiesiems, Dievo teisingumas pareikalaus tinkamo atlyginimo už tą skriaudą, ir taip aukšto atlyginimo, kaip gili neteisybė buvo padaryta.

Už tą Kristaus žmogiškos prigimties sulyginimą su visais nusidėjėliais ir Jo pažeminimą Dievas atlygino, suteikdamas dangun žengimo teisę, kaip šv. Povilas aiškina efeziečiams sakydamas: *"Ką gi kitą reiškia tas užžengimas, jei ne tai, kad jis pirma buvo ir nužengęs į žemesniąsias žemės dalis. Kurs nužengė, yra tas pats, kurs ir užžengė ant visų dangų, kad visa pripildytų"*, Efez. 4, 10.

Kadangi mes pasidarę esame per šv. krikštą jo sąnariai, todėl per jį gauname ir mes teisių su kūnu ir siela žengti į dangų, nes jis prašė mums tos malonės savo dangiškojo Tėvo sakydamas: *"Tėve, aš noriu, kad tenai, kur aš esu būtų su manim ir tie, kuriuos tu man davei"*, Jono 17, 24.

3. KRISTUS UŽSITARNAVO SĖDĖTI DIEVO DEŠINĖJE

Dievas neturi nei kairės, nei dešinės pusės, nes neturi kūno, todėl sėdėti dešinėje nereikia suprasti grynu žmogišku būdu, tarsi, Dievas Tėvas sėdėtų savo soste, o Kristus sėdėtų jo dešinėje, kaip matome paveiksluose.

Dešinė pusė laikoma garbinga puse, todėl pasodinti ką

nors dešinėje pusėje to, kuris yra pirmoje vietoje, reiškia pagerbti jį ir suteikti jam pirmutinę vietą po aukščiausiosios. Aukščiausią vietą danguje turi Dievas, todėl sėdėti Dievo dešinėje reiškia turėti pirmą vietą po Dievo. Kristus tad kaip žmogus yra taip išaukštintas danguje, jog su juo negali susilyginti nė vienas sutvėrimas, net aukščiausi angelai turi lenktis prieš jį ir pripažinti jo valdžią, nes šv. Povilas sako: *"kuriam kuomet nors angelui yra Dievas pasakęs: Tu mano Sūnus, aš šiandien pagimdžiau tave? Ir vėl: Aš būsiu jam Tėvas, o jis bus man Sūnus?... Jį turės pagarbinti visi Dievo angelai!"*, Žyd. 1, 5—6.

Izajas pranašas, matydamas dvasioje tą didelį mūsų Išganytojo išaukštinimą, šitaip kalba: *"Štai mano tarnas bus išmintingas, bus išaukštintas ir pakeltas ir bus labai kilnus. Kaip daugelis baisėjosi tavim, taip be garbės bus jo pažvelgimas tarp žmonių ir jo išvaizda žmonių vaikų tarpe. Jis apšlakstys daug giminių, ties juo karaliai sučiaups savo burnas, nes kuriems nebuvo apie jį pasakota, matys, ir kurie negirdėjo, žiūrės"*, Iz. 52, 13—15.

Kuogi pelnė mūsų Išganytojas tą savo neapsakomą išaukštinimą? Buvo žmonių neteisingai atmestas ir paniekintas. Jis, kurs buvo gyvas tikrojo Dievo paveikslas, Dievo išmintis ir galybė, kurs atėjo apiplauti mus nuo nuodėmių ir suteikti amžiną laimę, buvo atmestas, paniekintas, palaikytas bepročiu ir priskaitytas į blogiausią rūšį piktadarių ir kartu su jais prikaltas prie kryžiaus.

Tą taip didelį išniekinimą Dievas negalėjo palikti neatlyginęs, todėl atlygino išaukštinimu, sodindamas jį savo dešinėje ir suteikdamas jam pirmąjį vardą danguje, kad prieš jį klauptų *"visoks kelias danguje, žemėje ir po žeme ir kad kiekvienas liežuvis išpažintų, jog Viešpats Jėzus Kristus yra Dievo Tėvo garbei"*, Pilyp. 2, 11.

Džiaukimės, jog taip galingą užtarėją turime danguje, džiaukimės jo garbe, nes toji garbė liečia ir mus, juk mes esame jo sąnariai.

4. KRISTUS UŽSITARNAVO BŪTI GYVŲJŲ IR MIRUSIŲJŲ TEISĖJU

Kristus buvo teisiamas ir nuteistas mirti ne kokių nors latrų, užpuolikų, kurie netikėtai būtų užpuolę ir nužudę jį, bet buvo teisiamas ir pasmerktas teismų, kurie atstovavo visą žmoniją, nes žydai jį pasmerkė savo įstatymų vardu: *"Mes turime įstatymą,* šaukė žydai prieš Pilotą, *ir pagal įstatymą jis turi mirti, nes dėjosi Dievo Sūnumi"*, Jono 19,7. O Pilotas jį pasmerkė pagoniškos valdžios vardu, kuri atstovavo pagonis, todėl pasmerkė jį, galima pasakyti, visa žmonija.

Už tą neteisingą teismą Dievas atlygino jam, skirdamas jį viso pasaulio teisėju, kad teistų tuos, kurie jį teisė. Apie tą jo paskyrimą teisėju jis pats šitaip kalba: *"Tėvas nieko neteisia, bet visą teismą pavedė sūnui, kad visi gerbtų Sūnų, kaip gerbia Tėvą"*, Jono 5, 22—23.

Gerbkime savo Teisėją, vykdykime jo valią ir įstatymus, ir jo teismas mums nebus baisus: pažinsime jame ne teisėją, bet meilingiausią Išganytoją, kuris išaukštins mus už vargus ir kančias dėl jo iškentėtus, kaip jis buvo išaukštintas už savo Tėvo valios vykdymą ir pakeltus dėl mūsų išganymo vargus.

ŠIRDIES ŽODIS. Teisingas esi, Viešpatie, ir teisingas yra Tavo teismas, Tu mėtai nuo sostų galiūnus ir išaukštini nužemintus, nes nužeminti geriau Tau patinka. Jie žino, jog žmogus yra pelenas ir dulkė, o žino iš Tavo pamokymo, kurį Tu davei, varydamas žmogų iš rojaus ir sakydamas: *"Tu esi dulkės ir vėl dulkėmis pavirsi"* (Prad. 3, 19). Todėl jie, manydami apie save nužemintai, gyvena arčiau tiesos, negu išdidūs, kurie savinasi sau Tavo gėrybes ir dovanas ir neduoda Tau garbės už jas; tuo būdu gyvena melagingu gyvenimu, versdami Tave jiems priešintis, o malones teikti nuolankiesiems. Jeigu Tu, Viešpatie, aukštini tuos, kurie, būdami dulkė ir pelenas, taip apie save mano ir nesikelia į puikybę, kokias gėrybes, kokius išaukštinimus turėjai pa-

ruošti Savo Sūnui, kurs, nebūdamas dulkė ir pelenas, bet Tavo garbės atspindys ir Tavo esybės paveikslas, turėjo iškentėti didžiausius pažeminimus ir būti paskaitytas kirminu ir tautos atmata, pagal pranašo žodžius (Ps. 21, 7). Tu ne tik jam sugrąžinai neteisėtai žmonių pamintą ir atimtą garbę, bet suteikei tiek garbės, kiek kentėjo neteisėto pažeminimo. Daugiau — Tu dovanojai mums mūsų kaltes ir padarei mus jo garbės ir išaukštinimo dalininkais. Bet tik tada, kai eisime iš vien su Tavo Sūnumi ir gyvensime su juo vienybėje. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad užsidegtume troškimu kentėti kartu su juo pažeminimus, kartu nešti kryžių, kad būtume kartu ir išaukštinti.

Pasižadame, Viešpatie, kantriai nukentėti visus kryžius, kuriuos teiksiesi mums šiandien atsiųsti, o jei Tu neatsiųsi, mes patys pasiieškosime ir nešime juos, vedini ta mintimi, jog turime būti panašūs į Tavo Sūnaus paveikslą, jeigu norime kartu būti su juo išaukštinti.

APIE NUKRYŽIUOTO KRISTAUS PAVYZDĮ.

Kančios savaitė

Antradienis

1. ĮŽANGA. Apaštalas šv. Petras rašo savo laiške apie reikalą eiti Kristaus pėdomis, sakydamas: „Kristus kentėjo už mus, palikdamas jums pavyzdį, kad sekiotumėte jo pėdomis," 1 Petro 2, 21.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mūsų Išganytojo kančių vaizdas mums nuolat stovėtų akyse, kad ypatingai pamiltume tas kančias, per kurias įvyko žmonijos atpirkimas, nes jos ir mus atpirks.

MĄSTYMAS

Mūsų Išganytojas atėjo į šį pasaulį su tikslu atitaisyti žmogaus nupuolimą, turėjo tad taip sutvarkyti savo gyvenimą, kad iš jo galima būtų gauti vaistų žmogaus atsikėlimui iš nuodėmės ir sugrįžimui į dvasinę sveikatą.

Žmogaus nuodėmė buvo tame, jog jis pardavė dvasiškas gėrybes už kūniškas, amžinas už laikinas. Reikėjo tad mūsų Išganytojui išmokyti žmogų, ne tik žodžiu, bet ir savo pavyzdžiu, niekinti visas žemiškas ir kūniškas gėrybes, o siekti dvasiškų ir amžinų, nors reiktų už jas daug nukentėti ir net padėti savo gyvybę.

1. KRISTUS NEIGIA KILMĖS AUKŠTUMĄ

Visur ir visuomet žmonės teikdavo daug svarbos savo kilmei, nes manė, jog kilmės aukštumas turi kažkokios aukštinančios galios, todėl kiekvienas, kurs gali ja pasigirti, tuo pačiu lyg yra pasiekęs kažkokią tobulybę, kurios žemesnės kilmės žmonės neturi. Braminai Indijoje didžiuojasi tuo, jog yra kilę iš savo dievo Bramos galvos ir niekina visas kitas padermes bei gentis, kurios kilę iš Bramos pilvo ar kojų. Panašių dalykų rasime ir visose kitose tautose bei vietose, o visi jie skirsto žmones į įvairius ir priešingus vieni kitiems sluoksnius bei luomus. Paneigia Dievo duotąją tiesą, jog visi žmonės yra vienos kilmės, vieno ir to paties dangiškojo Tėvo vaikai — lygiomis teisėmis ir pareigomis.

Tas tiesos pamiršimas labai skaudžiai atsiliepia žmonių gyvenime, nes vienus veda į puikybę, didžiavimąsi, kitų niekinimą, o kitus veda prie pirmųjų neapykantos, pavydo, kerštо ir visų kitų blogybių, kurios griauna Dievo karalystę žemėje ir stato bei stiprina šėtono, nes Dievo karalystė laikosi vienybe, kuri plaukia iš meilės, o šėtono laikosi susiskaldymu, kurį neša neapykanta. Todėl mūsų Išganytojas, mirdamas, prašė vienybės savo pasekėjams, sakydamas: *"Šventasis Tėve, išlaikyk savo varde tuos, kuriuos man da-*

vei, kad jie būtų viena, kaip ir mes", Jono 17, 11. O šėtonas priešingai nori susiskaldymo, todėl norėjo išblaškyti apaštalus, kaip blaško kviečius, vėtomus prieš vėją. *"Simonai, Simonai!* sako Išganytojas per paskutinę vakarienę, *štai, šėtonas reikalavo jūsų, kad persijotų jus, kaip kviečius, bet aš prašiau už tave, kad tu nenustotumei tikėjimo"*, Luko 22, 31—32.

Kristus tad, atėjęs atstatyti Dievo karalystę žemėje, negalėjo nepamokyti žmonių, jog aukštos kilmės vaikymasis ir teikimas jai didelės svarbos veda žmones į susiskaldymą ir ardymą to pamato, kuriuo remiasi dangaus karalystė, būtent — meilės. Todėl jis pasirinko gimti ir gyventi tokioje šeimoje, kuri nieku negalėjo didžiuotis žmonėse: nei turtais, nei garbe. Šeima buvo turtinga ir garbinga, bet tik dvasiškais turtais, kurių žmonės negalėjo matyti ir įvertinti, todėl Kristus žmonių akyse buvo Jėzus iš Nazareto, dailydės Juozapo sūnus, kurio žydai sakėsi pažinę tėvą ir motiną, kuriuose jie nematė nieko ypatingo: buvo, kaip jiems atrodė, paprasti, nieku nepasižymėję žmonės.

2. KRISTUS NEIGIA TURTUS

Kad niekas nepamanytų, jog evangelijos skelbimas buvo pradėtas turtų rinkimo sumetimais, arba jos išsiplėtimas į visą pasaulį buvo paremtas žemiškų gėrybių galybe, Kristus vedė vargingą ir neturčio gyvenimą.

Paprastai žmonės mato turtuose didelę galybę, todėl teikia jiems didelę reikšmę ne tik kūno, bet ir dvasios reikaluose, už tat visi juos godžiai renka ir deda už juos galvą: kelia peštynes, revoliucijas ir karus, o tuo skaldosi žmonės ir stiprina šėtono karalystę žemėje.

Šėtonas gerai žinojo prie ko veda žemiškos gėrybės, todėl ir atėjo gundyti jomis Kristų, kad savo būsimą karalystę jomis paremtų, kad suteiktų žmonėms duonos, o su ja ir visokių kitokių gėrybių, kurios yra reikalingos kūnui, tuomet žmonės išrinksią jį karalium, o jis galėsiąs juos valdyti.

Kristus gerai žinojo kur veda tas šėtono pasiūlymas, todėl jį atmetė, pridurdamas, jog žmogus yra gyvas ne vien duona, bet ir žodžiu, kuris išeina iš Dievo lūpų. Jeigu žmogui pakankamai duosime duonos, o neduosime Dievo žodžio, negydysime jo dvasios, jis greičiau taps pragaro gyventojas, negu be duonos.

3. KRISTUS NEIGIA GARBĘ IR DIDYBĘ

Kristus ne tik neieškojo išaukštinimų ir valdžios ant žmonių žemiškuose reikaluose, bet kratėsi jų, norėdamas parodyti žmonėms, jog dangaus karalystės ir išganymo reikalai yra visai kitos rūšies, negu žemiški. Vieną kartą atėjo pas Išganytoją vienas brolis su skundu prieš kitą, kad anąs nenorįs su juo pasidalinti tėvo palikimu. Išganytojas jam atsako: *"Žmogau, kas mane pastatė jūsų teisėju ar dalintoju"?*, Luko 12, 14. Išganytojas, reiškia, nesiima spręsti žemiškų reikalų ir palieka juos teisėtai valdžiai, kurioje jis nedalyvauja. Tačiau, nepaleidžia atėjusio žmogaus nepamokęs: *"Žiūrėkite ir saugokitės visokio godumo, nes gyvybė nepriklauso nuo lobio apstumo, kas ką turi"*, Luko 12, 15. Jeigu tuodu broliu nebūtų turėję godumo, būtų lengvai patys ir be teismo pasidalinę tėvo palikimu, bet dabar, sergant abiems godumo liga, ir teisingiausias teismas negalės jų patenkinti.

4. KRISTUS NEIGIA KŪNO PATOGUMUS

Žymią savo darbų ir rūpesčių dalį kiekvienas žmogus skiria kūno reikalams, triūsia ir dirba, norėdamas apsaugoti kūno gyvybę ir sveikatą ir teikti jam maisto, pastogę bei drabužį; taip vargdamas nepasijunta, kaip pakreipia visas savo jėgas ir mintis, visą savo sielą ir širdį kūno tarnybai, kuri priklauso vienam Dievui. Tuo būdu kūnas pradeda užimti Dievo vietą ir atitraukti žmogų nuo dvasiškų gėrybių bei išganymo.

Kristus norėjo pamokyti žmones, jog Dievo karalystė tai ne valgis, ne gėrimas ir ne kūno patogumai, todėl prisiėmė sau sunkius darbus: alkį ir troškulį, kūno plakimą, o tuo paskatino žmones nepaisyti jokių kūno sunkumų, kad laimėtų dangaus karalystę.

5. KRISTUS RENKASI SKAUDŽIAUSIĄ IR NEGARBINGIAUSIĄ MIRTĮ

Kiekvienas žmogus mėgsta savo gyvybę, o bijo mirties. Jei kada ir atsitinka, kad verčiamas yra atiduoti savo gyvybę, tai rūpinasi, kad tas gyvybės atidavimas būtų garbingas, kad ilgai neišdiltų iš žmonių atminties, bet gyventų ir keltų žuvusiojo pagarbą.

Kristus pasirinko mirtį, kuri buvo laikoma skaudžiausia ir labiausiai žeminanti, kad parodytų žmonėms, jog skaudžiausia mirtis ir didžiausi žmonių pažeminimai bei niekinimai neturi sustabdyti žmogaus siekti doros ir šventumo. Visi skausmai ir pažeminimai yra laikini, jie pasibaigia, o jais laimėtas pelnas yra be galo didelis ir amžinas.

Kadangi panašumas į Kristų yra vienintelė žymė, iš kurios galime spręsti mūsų amžiną likimą: mūsų išganymą arba pražūtį, todėl apaštalas šv. Petras ir ragina eiti paskui Kristų jo pėdomis, sakydamas: *"Kristus kentėjo už mus, palikdamas jums pavyzdį, kad sekiotumėte jo pėdomis"*, I Petro 2, 21.

Todėl ir šventieji, kurie vertino išganymą, kaip svarbiausią žmogaus gyvenimo žemės reikalą, visu savo gyvenimu sekė Kristų, niekino ir neigė kaip Kristus kilmę, turtą ir garbę, troško kentėti ir mirti už Kristų.

Pažvelkime ir mes į savo gyvenimą ir palyginkime jį šiais penkiais atžvilgiais su Kristaus gyvenimu ir rasime atsakymą, ar esame panašūs į Kristų, tai reiškia: ar būsime danguje.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, tolimas ir sunkus yra kelias į dangaus karalystę. Ir tuo sunkesnis, kad pakeliui tyko

daugybė priešų, kurie nori išplėšti mums Tavo suteiktas gėrybes ir atitraukti mus nuo kelionės į amžinosios laimės buveinę. Vieni iš jų, kaip šėtonas ir pasaulis, puola mus atvirai, meta Tavo vardą laukan iš gyvenimo, o nori mums Tave išmesti ir iš širdies; kiti, kaip turtai, garbė, valdžia nori apgauti mus ir apgavimu atitraukti nuo Tavęs, todėl žada laimę, kurios mūsų širdis trokšta ir kuriai Tu ją esi sutvėręs, bet kada kas nors paklauso jų siūlymų, būna apgautas ir laimės vietoje gauna skausmą, ašaras ir netenka amžinosios laimės. Kad nebūtume suklaidinti ir atitraukti nuo Tavęs, Tu pasiuntei savo Sūnų, kuris tapęs žmogumi, eina pirma mūsų ir veda mus į amžiną buveinę per šio pasaulio dykumas ir tyrus. Jis moko mus stoti į kovą su šėtonu ir pasauliu, ir, reikalui esant, guldyti galvą už Tavo vardą, kaip kad jis pats paguldė dėl mūsų išganymo, už dangaus karalystę. Savo visu gyvenimu jis parodo, kaip reikia nepasiduoti apgaulingiems pasaulio monų, garbės ir turtų viliojimams, kad neapsigautume ir neparduotume dangiškų gėrybių už žemiškas. Tačiau, Viešpatie, čia ir prasideda mūsų nelaimės. Žinodami, jog Tavo dešinėje yra linksmybių iki galui (Ps. 15, 11), visi norime nueiti pas Tave ir džiaugtis Tavo teikiamomis linksmybėmis, bet kaip mažai yra tokių, kurie norime eiti paskui Tavo Sūnų, kuris mus nori nuvesti pas Tave; visi norime džiaugtis, bet ne visi norime sekti; visi norime karaliauti kartu su Tavo Sūnum, bet ne visi norime drauge su juo kentėti; visi norime surasti, bet ne visi norime ieškoti; visi norime pasiekti, bet ne visi norime siekti. Suteik tad, Viešpatie, malonės ir uždek mūsų širdis Tavo Sūnaus sekimo troškimu, kad pamėgtume tas kančias ir tuos Tavo Sūnaus pažeminimus, per kuriuos įvyko atpirkimas, nes viena yra žymė, iš kurios galime spręsti, ar būsime danguje, tai panašumas į Tavo Sūnų.

Pasižadame, Viešpatie, reikšti dėkingumo ir melstis už tuos, kurie mus šiandien pažemins, ar suteiks kitą kokią kančią, kad parodytume noro eiti paskui Tavo Sūnų.

KRYŽIAUS TEIKIAMAS DORYBIŲ MOKSLAS

Kančios savaitė

Trečiadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime kad stovime po Kryžiumi ir klausykime to pamokslo, kurį sako mums mūsų Išganytojas, kybodamas ant kryžiaus.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad šviesa, kuri krinta nuo kryžiaus, apšviestų ir mus, nes tik toje šviesoje vaikščiodami galėsime būti verti dalyvauti dangiškoje puotoje.

MĄSTYMAS

Dorybė taip puošia žmogaus dvasią, kaip drabužis kūną. Kūnas, parėdytas gražiais drabužiais, patinka žmonių akims, todėl šio pasaulio garbintojai aikvoja daug turto ir laiko, kad padarius tuos drabužius kas kart gražesnius, kad kas kart labiau patikus pasaulio akims. Jeigu gi kas neįstengia įsitaisyti tinkamo drabužio, bijosi rodytis viešumoje.

Tačiau drabužis tiek turi vertės, kiek ir pats kūnas, todėl kūnui subyrėjus į dulkes, subyrės į dulkes ir drabužis. Tikroji gi mūsų brangenybė yra siela, ji yra amžina, todėl per amžius pasiliks joj tai, ką į ją įdėsime: ar gera, ar bloga. Žinoma, nė vienas žmogus nenorėtų dėti į savo sielą tai, kas yra bloga, kad bloga liktų joje amžinai; kiekvienas, net blogiausius darbus dirbdamas, mano, kad jis gerai daraąs, jeigu ne kitiems ir ne Dievui, tai bent sau. Tik kada blogų darbų vaisiai užauga, blogos sėjos derlius pasirodo, tuomet žmogui atsiveria akys, nes tik tuomet pamato, kokią sėją jis yra sė-

jęs. Bet kaip piūties metu negalima sėjos pataisyti, taip negalima Dievo teisme pataisyti tų darbų, kuriuos mes pasėjome gyvendami žemėje.

Paruošti žmogų ateičiai, išaiškinti, kas yra gera, o kas bloga jo gyvenime, amžiams bėgant buvo parašyta daug knygų, pasakyta daug kalbų, išeikvota daug žodžių, o vis dėlto nepakankamai žmogus pažįsta skirtumą tarp gera ir bloga, todėl dažnai suklysta tame taip svarbiame reikale ir dėl to turi nuostolį savo dvasios gyvenime.

Dievas norėdamas apsaugoti nuo klaidos ir pasakyti jam, kas dora, o kas nedora, pasiuntė savo Sūnų, kuris visu savo gyvenimu, žodžiais ir darbais, ypatingai savo kančia ir mirtimi taip nušvietė dalykus, kad kiekvienas, net menkai mokytas, gali atskirti gera nuo bloga, ir išvengti klaidos.

Kas tad nori tobulai gyventi, tegul žiūri į kryžių, tegul smerkia ir niekais laiko visa savo širdimi tai, ką Kristus smerkė ant kryžiaus ir niekais laikė, nes nėra tos dorybės, kurios kryžius neatstovautų ir kurios kryžiuje nerastume, todėl šventieji mėgo vadinti kryžių savo geriausiu mokytoju, geriausia knyga, iš kurios daugiau išmokę, negu iš visų kitų knygų, žmonių rankomis rašytų.

Tačiau, kaip ne visi moka paskaityti knygą ir ne visi pajėgia suprasti, ką skaito, taip ne visi moka skaityti kryžiaus knygą ir suprasti jos paslaptis. Pabandykime tad surasti kryžiuje nors keletą mūsų gyvenimui reikalingiausių dorybių, kuriose žmonės dažniausia suklysta.

1. MEILĖ

Svarbiausia žmogaus gyvenimo dorybė yra meilė, nes ji duoda visam gyvenimui kryptį, veda prie tam tikrų darbų, kurie pakeičia visą žmogų, todėl gera meilė padaro žmogų panašų į Dievą, bloga meilė padaro iš jo žemę ir purvą.

Meilė yra ne tik svarbiausia dorybė, bet ir sunkiausiai susekama, ir sunkiausiai įgyvendinama, todėl amžiams bėgant žmonės nėra padarę nė vienoje dorybėje tiek klaidų,

kiek meilėje, nes atsitinka, jog ir tikėjimą turėdamas, dar suklysta meilėje ir sunkiai nusideda.

Norėdami nesuklysti meilėje, žiūrėkime į kryžių ir iš jo mokykimės meilės. Kristus, mirdamas už mus, parodė mums neapsakomą meilę, nes *"niekas neturi didesnės meilės, kaip tą, kas guldo savo gyvybę už savo prietelius"*, Jono 15, 13.

Didelės meilės žymių parodys tas, kurs atiduos žymią savo turtų dalį, bet didesnę parodys tas, kuris paaukos visus savo turtus. Tačiau, ką pasakyti apie tokią meilę, kurioje ne tik turtai, bet ir gyvybė atiduodama. Tokia meilė yra didžiausia, didesnės už ją jau nėra ir štai tokia meile mus yra numylėjęs mūsų Išganytojas.

Kadangi žmogaus širdis, jei ji nėra dar visiškai sugedus, nori atsilyginti už įgytus meilės ženklus, todėl ji turi būti linkusi atsilyginti ir mūsų Išganytojui už jo meilę. Kuo mes jam atsilyginsime? *"Kuo aš atsilyginsiu Viešpačiui už visa, ką jis yra man suteikęs?"* (Ps. 115, 12), klausia psalmininkas, ragindamas dėkingumui. Nieku daugiau, kaip tik meile, nes visi kiti dalykai, išskyrus meilę, jau yra Dievo rankose, todėl jis klabina į mūs širdis, kad mes jam jas atidarytume, stovi ir prašo, kaip elgetą, kad mes jas jam atiduotume: *"Mano sūnau, duok man savo širdį ir tesilaiko tavo akys mano keliu"*. Patarlių 23, 26.

Atsilygindami mūsų Išganytojui už meilę, jei nieko jam nesigailėsime, jei viską paniekinsime, kaip jis mus mylėdamas viską paniekino, jei būsime pasiryžę už jį paguldyti ir savo gyvybę ir ne tik pasiryžę, bet ir iš tikrųjų, reikalui ištikus, paguldysime, tuomet tikrai nesuklysime meilėje ir turėsime gausią piūtį paskutinėje dienoje.

2. KANTRYBĖ

Kiekviena meilė, išskyrus dangiškosios tėvynės meilę, yra kančių šaltinis, todėl meilės negali būti be kantrybės, o juo didesnė yra meilė, juo reikia didesnės kantrybės.

Kantrybės dydis pasireiškia dviejais atvejais: a) kada kas kantriai neša dideles kančias ir b) kada kas kenčia laisva valia, galėdamas išvengti kančių, jų nevengia, bet jas neša iš meilės.

Vienu ir kitu atveju Kristaus kantrybė buvo pasiekusi aukščiausią laipsnį. Jo kančios buvo didžiausios, todėl pranašas ragina bandyti surasti jiems lygius: *"O jūs visi, kurie praeinate keliu, stebėkite ir matykite, ar yra skausmas kaip mano skausmas"*, Rauda 1, 12. Kentėjo kantriai, nes *"kai jam piktžodžiavote, jis nepiktžodžiavo; kai kentėjo, negrasė, bet pasidavė tam, kurs teisė jį neteisiai"*, I Petro 2, 23. *"Kaip avis vedama piauti ir kaip avinėlis nutilsta prieš tą, kurs jį kerpa, taip ir jis neatvėrė savo burnos"*, Iz. 53, 7. Kentėjo laisva valia, todėl Daržely Alyvų neleidžia šv. Petrui ginti: *"Ar manai, kad aš negaliu melsti savo Tėvą, ir jis tuojau man atsiųs daugiau kaip dvyliką legionų angelų"?*, Mato, 26, 53.

Kristaus tad kantrybė ant kryžiaus buvo pasiekusi aukščiausio laipsnio, dėlto kovoje dėl mūsų išganymo panašiai kantrybei ragina ir mus šv. Povilas, sakydamas: *"Todėl ir mes, turėdami aplink save taip didelį liudytojų debesį, atmetę visokią naštą ir stovinčią aplink mus nuodėmę, bėkime ištvermingai mums skirtomis lenktynėmis, žiūrėdami į tikėjimo kūrėją ir baigėją, į Jėzų, kurs už padėtą jam džiaugsmą, kentėjo kryžių, nieku palaikęs pajuoką"*, Žyd. 12, 1—2.

3. VISOS KITOS DORYBĖS

Jei norime nusižeminimo pavyzdžio, pažvelkime į kryžių, nes Dievas norėjo būti žmonių teisiamas ir mirti už žmogų negarbingiausia mirties rūšimi — Viešpats už savo tarną, angelų gyvybė už žemės dulkę ir purvą.

Jei mums reikia klusnumo, kelkime akis į kryžių ir ten pamatysime klusnumą ligi mirties.

Jei norime žinoti, kiek vertos žemiškos gėrybės, artin-

kimės prie kryžiaus, ir pamatysime, kaip viešpačių Viešpats ir karalių Karalius, kuriame yra sutelktos visos mokslo ir išminties brangenybės, yra apnuogintas, apiplėštas, išjuoktas, apspiaudytas, erškėčiais vainikuotas, actu ir tulžimi girdytas ir pagaliau nužudytas. Jei mums rūpi maistas, gražūs drabužiai, garbė, aukštos vietos, kūno malonumai, tai reiškia, kad mes einame kitu keliu, negu ėjo Išganytojas. Kadangi yra tik vienas kelias į dangų, tas būtent, kurį praskynė Išganytojas, todėl, vaikščiodami kitais keliais, tikrai prasilenksime su savo amžina laime.

Patikrinkime savo troškimus ir svajones, ir pažvelkime į jas toje šviesoje, kuri eina iš kryžiaus, ir pamatysime, kas yra mūsų gyvenimo laive taisytina. Rūpinkimės pataisyti, kad laivas nepaskęstų vidury jūrų.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daug dar yra žmonių, kurie nesupranta to mokslo, kurį kryžius skelbia, daugeliui dar ir šiandien, kaip pirmaisiais amžiais, kryžius atrodo kvailyste ar papiktinimu, tik tikintiems, tik labai giliai tikintiems atrodo, kaip Tavo galybė. Nemažas yra ir tikinčiųjų skaičius, kurie nesupranta kryžiaus, kurie eina paskui Tavo Sūnų, kryžium nešiną, kaip toji avis paskui tą, kuris jai žolę rodo, pagal šv. Augustino žodžius: "Parodyk, sako, aviai žolę ir ją paviliosi paskui save". Tavo Sūnaus visokių linksmybių ir gėrybių pažadai paviliojo juos, bet kad tos linksmybės ir gėrybės yra vaisiai, kurie auga tik ant kryžiaus medžio, to jokiu būdu negali suprasti, todėl, išgirdę, su džiaugsmu priima Tavo žodį, pradeda eiti paskui Tavo Sūnų, bet kryžiaus pagundai ištikus, netesi ir atsitraukia. Į kiekvieną kryželį, kuris eina iš Tavo rankų, žiūri ne kaip į Tavo meilės, bet Tavo rūstybės ženklą. Jie nesupranta kryžiaus mokslo. Tik ištikimi Tavo vaikai ir Tavo Sūnaus sekėjai, paragavę kartą tikros Tavo meilės, niekais laiko visas kančias, net ir pačią mirtį, kad tik neatsitraukus nuo Tavęs. Matydami, jog kryžius juos artina su Tavim, jog puošia jų sielą tokiais drabužiais, kurie Tau patinka, kurie duoda tei-

sių dalyvauti dangiškoje puotoje, patys eina ieškoti kryžių ir džiaugiasi, kai suranda. Jie nori greičiau mirti, negu be kryžiaus gyventi. Tuo jie skiriasi nuo pasaulio sūnų, kurie nenori gyventi, nori mirti, jeigu jiems reikia gyventi su kryžium. Suteik tad, Viešpatie, mums kryžiaus meilę, kad vaikščiodami jo šviesoje, pažintume jo vertę, kad per jį pasipuoštume tomis dorybėmis, kurios daro žmogų panašų į Tavo Sūnaus paveikslą, o tuo daro Tavo vaiku ir Tavo turtų paveldėtoju.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, eiti nors vienos kryžiuje rastos dorybės keliais, kad daugiau, beieškant dorybių mokslo, nereiktų mums klaidžioti tamsybėse.

APIE KRISTAUS TESTAMENTĄ

Kančios savaitė

Ketvirtadienis

1. ĮŽANGA. Per paskutinę vakarienę mūsų Išganytojas užmezgė su visa žmonija naujus santykius, arba naują sandorą, sakydamas: „Ta taurė yra naujoji sandora mano kraujuje, kurs būs už jus išlietas," Luko 22, 20.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suprastume tas pareigas, kurias mums uždeda naujoji sandora, kad, atlikdami jas gryna širdimi, taptume tų pažadų dalyviais, kurie yra suteikti naujosios sandoros gyventojams.

MĄSTYMAS

1. TESTAMENTAS KAIPO SUTARTIS ARBA SANDORA

Girdėdami daromus testamentus, paprastai suprantame, jog yra daromas turtų paskirstymas, kuris, tik mirus tų turtų savininkui, įgaus galios. Tačiau, platesne prasme

testamentu būna vadinamos ir labai svarbios sutartys, kurios varžo ne tik tuos, kurie jas pasirašo, bet ir tuos, kurie dar buvo negimę, kai tos sutartys buvo daromos. Reiškia, tų sutarčių varžomoji galia eina iš kartos į kartą, vaikai jas paveldi nuo savo tėvų kartu su visais kitais turtais. Tokių sutarčių pavyzdį galime rasti valstybės paskolose, kurias tenka mokėti ir būsimosioms kartoms, nors jos nėra jų pasirašiusios.

Tokios rūšies sutartį Dievas padarė su žydų tauta, išvesdamas ją iš Egipto žemės. Dievas davė žemiškų gėrybių pavidale dangiškų gėrybių pažadą, kad žmonės, matydami įvykstantį Dievo žodį žemiškose gėrybėse, su pasitikėjimu imtų širdin jo žodį apie dangiškas gėrybes ir uoliai jų siektų.

Dievas iš savo pusės pažadėjo žydams suteikti jų bočių žemę ir kitas gėrybes, galop atsiųsti Išganytoją, kuris parodys kelią į dangiškas gėrybes. Žydai dėlto turėjo pasiduoti Dievo vadovybei, vykdyti jo valią ir būti pavyzdžiu visoms kitoms tautoms, kad būsimasis Išganytojas būtų visų tautų laukiamas.

Senovėje, kai dar buvo daromos kruvinos gyvulių aukos, buvo paprotys, kad svarbios sutartys būtų patvirtintos kokio nors gyvulio krauju, kad visiems būtų aišku, kaip svarbi yra daroma sutartis, kad jos sulaužymas gali būti krauju baudžiamas, kaip gyvulių krauju ji buvo sudaryta.

Tam papročiui taikėsi ir Mozė, todėl, surašęs į knygą visus Dievo žodžius, sušaukė visą tautą ir perskaitė jai visa, kas buvo joje parašyta. Paskui paėmęs veršių ir ožių kraujo su vandeniu, ir raudona vilna, ir ysopu apšlakstė pačią knygą ir visą tautą, sakydamas: *"Tai yra kraujas sandoros, kurią Dievas jums įsakė"*, Žyd. 9, 20. Taip yra užsimezgusi senoji sutartis.

Kadangi sudarant sutartį su Dievu liejosi kraujas, kad būtų pažymėtas jos svarbumas, kad sudarytų įspūdį į visą tautą, kad niekas neišdrįstų laužyti tos sutarties, tas krau-

jas turėjo lietis ir tada, kai sutartis buvo sulaužyta kokiame nors svarbiame atsitikime, tik šį kartą jau ne gyvulio, o to žmogaus kraujas, kuris peržengė kokį nors svarbų sutarties punktą.

Senoji sutartis tiesioginiu būdu kreipė žmonių mintis į žemiškas gėrybes, o tik jau paskui, pratindama žmones prie klusnumo Dievo valiai, vedė juos prie dangiškų gėrybių.

Dievas, pramatydamas, jog žydai sulaužys padarytą su juo sutartį, jog palaikys už nieką dangiškus turtus, ir atmes Išganytoją, kurį jis atsiųs parodyti jiems kelią į dangų, pradėjo senosios vieton ruošti naują sutartį, tik jau ne su viena kuria tauta, bet su visa žmonija. Toje naujoje sutartyje bus duodami jau ne žemiškų ir laikinų gėrybių pažadai, bet dangiškų ir amžinų.

Štai kaip pranašas Jeremijas kalba apie tą naują sutartį Dievo vardu: *"Štai ateis dienų, sako Viešpats, ir aš padarysiu su Izraelio namais ir su Judo namais naują sandorą, ne tokią sandorą, kokią esu padaręs su jų tėvais tą dieną, kurią aš nutvėriau jų ranką, kad išvesčiau juos iš Egipto žemės, sandorą, kurią jie sulaužė, aš gi buvau jų valdovas, sako Viešpats. Bet štai, kokia bus sandora, kurią aš padarysiu su Izraelio namais po anų dienų, sako Viešpats: aš duosiu savo įstatymą į jų vidurius ir įrašysiu jį į jų širdį; aš būsiu jiems Dievas, ir jie bus man tauta"*, Jer. 31, 31—33.

Nors čia kalbama apie sandorą su Judo ir Izraelio namais, tačiau toji sandora buvo padaryta su visa žmonija, nes Išganytojas liepė skelbti evangeliją visam sutvėrimui, o ne vienai kuriai tautai, sakydamas: *"Eidami į visą pasaulį, skelbkite Evangeliją visam sutvėrimui. Kas įtikės ir bus pakrikštytas, tas bus išganytas; o kas netikės, tas bus pasmerktas"*, Morkaus 16, 15—16. Nauja tad sandora atidaro dangų visiems žmonėms, visoms tautoms, nes į visų širdį ir į visų vidurius Išganytojas nori įrašyti Dievo įstatymą.

Didelių, kaip matome, yra skirtumų tarp senosios ir

naujosios sandoros. Senoji buvo parašyta akmens lentoje, naujoji — žmonių širdyse ir jų viduriuose; senoji buvo užantspauduota gyvulių, naujoji — Dievo Sūnaus krauju, todėl ir sako Išganytojas savo mokytiniams paskutinėje vakarienėje tiesdamas pilną savo kraujo taurę: *"Ta taurė yra naujoji sandora mano kraujuje, kurs bus už jus išlietas"*, Luko 22, 20. Senoji sandora žadėjo žemiškas gėrybes ir vienai žydų tautai, naujoji dangiškas ir visai žmonijai.

2. TESTAMENTAS KAIP TURTO PALIKIMAS

Skirdamies su šiuo pasauliu, žmonės paprastai daro savo turtų paskirstymą ir jų paveldėtojais daro tuos, prie kurių labiausia linko jų širdis. Toks raštas, iš kurio matosi mirusiojo valia, vadinasi testamentas, jis duoda teisių pasisavinti mirusiojo turtus.

Mūsų Išganytojas uždirbo per visą savo gyvenimą daug turtų, o jų, apleisdamas šį pasaulį, nepasiėmė su savim, bet paliko tiems, prie kurių linko jo širdis, o linko toji širdis prie visų šios ašarų pakalnės gyventojų, nes už visus mirė, todėl ir paliko visus žmones savo turtų paveldėtojais, visi jais gali naudotis, kas tik nori. Neišskyrė nei lyties, nei amžiaus, nei tautos, nei luomo.

a. Paliko pirmiausia savo mokslą, kurį liepė skelbti visam sutvėrimui ir nelaikyti jo paslaptyje, kaip dažnai elgėsi pagonų mokslininkai, skirdami savo mokslą tik išrinktiesiems.

b. Paliko doro gyvenimo pavyzdį, kad visi, kurie tik išgirs jo mokslą, žinotų, kaip reikia tvarkyti savo gyvenimą pagal tą mokslą, o tuo giliau jį patį suprastų, nes doros mokslas be doro gyvenimo yra nesuprantamas.

c. Paliko šv. Sakramentuose vaistų prieš mūsų negalias ir ligas, todėl, kas nori pagyti ir atgauti dvasinę sveikatą, turi naudotis tuo palikimu. Jei nesinaudos ir žus, pats bus kaltas dėl savo pražūties. Negalės versti kaltės savo pagadintai prigimčiai, kurią paveldėjo nuo pirmųjų tėvų.

d. Paliko Bažnyčią, kurią įgaliojo saugoti paliktus turtus, dalinti juos ir jo vardu vesti žmones į išganymą.

Visa pėmus krūvon gauname įspūdžio, jog mūsų Išganytojas taip yra visa kuo mus aprūpinęs, jog išganymas yra tapęs vienas lengviausių žmogaus gyvenimo reikalų. Tiesa, išganymas viršija žmogaus įgimtas jėgas, bet atsižvelgus į tas pagalbas, kuriomis galime naudotis nuo gimimo iki mirties, reikia pripažinti, jog nėra lengvesnio reikalo, kaip išganymas su tų turtų pagalba, kuriuos užtarnavo mūsų Išganytojas ir paliko mums, apleisdamas šį pasaulį.

Kadangi testamentas pagal šv. Povilo žodžius neturi galios, kol yra gyvas tas, kurs darė testamentą, todėl Išganytojas pasirinko mirtį, kad savo mirtimi suteiktų testamentui galios, o tuo padarytų mus savo turtų paveldėtojais.

Kelkimės tad iš miego, sukruskime girdėdami dangiškų gėrybių palikimą, kaip sukruntame, išgirdę apie žemiškų gėrybių paveldėjimą. Neleiskime, kad Kristaus kraujas būtų veltui už mus išlietas, prašykime visa širdimi, kad, užrašęs mums savo turtus, įrašytų mūsų vardus į gyvybės knygą.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, nesulaužomą sutartį buvai padaręs su žydų tauta. Iš savo pusės buvai jiems pažadėjęs nuvesti juos į jų tėvų žemę, suteikti jiems daug žemiškų gėrybių, pagaliau atsiųsti Išganytoją, kuris valdys, ganys juos ir parodys kelią į aukštesnę, dangišką laimę. Žydų gi tauta pasižadėjo už tai pildyti Tavo valią, gyventi pagal Tavo įsakymus. Toji sutartis buvo, Tau liepiant, Mozės, Tavo įgaliotinio, surašyta į knygas, perskaityta žmonėms ir apšlakstyta gyvulių krauju, kartu su žmonėmis, kad kiekvienas žinotų, jog ta sutartis yra šventa, jog jos sulaužymas yra baustinas mirtimi. Krauju yra pasirašyta ir užantspauduota, krauju tad, turės būti apmokėta, jei nebus vykdoma. Tos sutarties vardu ir buvo baudžiamas kiekvienas jai svarbesnis nusikaltimas. Bet galop visa tauta prasikalto ir Tavo, Viešpatie, su ja padarytą sutartį sulaužė, nes nepriėmė to Išganytojo, kurį Tu jiems pagal sutartį atsiuntei,

todėl visa tauta buvo nubausta ir atmesta pagal pranašą Danieliaus pasakymą: *"Bus užmuštas Kristus ir nebebus jo tauta, kuri jo išsigins"*, Dan. 9, 26. Atmesdamas žydų tautą už sutarties sulaužymą, Tu, Viešpatie, norėjai turėti naują sutartį, bet jau ne su viena kokia tauta, o tik su visa žmonija, sutartį, kuri bus pasirašyta ne gyvulių, bet Tavo Sūnaus krauju, kurioje bus surašyti ne žemiškų gėrybių pažadai, bet tokių, kurių nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nei į žmogaus širdį neįėjo. Kada atėjo tos sutarties pasirašymo valanda, Tavo Sūnus, pildydamas Tavo valią, padavė savo mokytiniams per paskutinę vakarienę su savo krauju taurę, sakydamas: *"Ta taurė yra naujoji sandora mano kraujuje, kurs bus už jus išlietas"*, Luko 22, 20. Su baime ir su drebėjimu prisimename, Viešpatie, tą naują sutartį, nes, turėdami prieš akis žydų tautos likimą už tos sutarties sulaužymą, kuri buvo pasirašyta gyvulių krauju, galime jau spėti, koks likimas laukia mus, jeigu sulaužysime sutartį, pasirašyta Tavo Sūnaus krauju. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad niekad neprasižengtume tai naujai sutarčiai, kad ją vykdydami taptume tų pažadų dalyviais, kurie yra joje surašyti.

Prisimindami, Viešpatie, jog naujoji sutartis remiasi Tavo Sūnaus krauju, pasižadame šiandien reikšti ypatingą pamaldumą tam kraujui, tai yra, su ypatingu dievotumu eiti prie šventos komunijos, kurioje juk kartu su kūnu priimame ir kraują.

APIE SOPULINGĄJĄ MOTINĄ

Kančios savaitė

Penktadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime Švenčiausią P-lę, stovinčią po kryžiumi ir mirštančią iš skausmo kartu su savo Sūnumi.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad P-lės Švenčiausios skausmai patrauktų mūsų širdis prie jos, kaip jos Sūnaus paaukštinimas ant kryžiaus patraukė savęsp visų širdis ir uždegė jo meile.

MĄSTYMAS

1. ŠVENČIAUSIA P-LĖ DALYVAUJA ATPIRKIME

Šalia Švenčiausios Trejybės, kuri visiems trims asmenims drauge veikiant, paruošė atpirkimą, šalia mūs Išganytojo, kuris atpirko savo kančiomis ir mirtimi, artimiausiu to atpirkimo dalyviu buvo Dievo paskirta Švenčiausia P-lė; ji yra tikriausioji Švenč. Trejybės sandarbininkė. Ji yra pirmiausia Tėvo numylėtoji duktė, nes, būdama be nuodėmės, labiausia jam patiko; ji yra šv. Dvasios sužiedotinė, Dievo Sūnaus Motina, ir tuo atpirkimo padėjėja. Visa, ką Kristus yra mums užtarnavęs pirmaeiliu būdu, Švenčiausia P-lė yra pelniusi antraeiliu, arba, kaip teologai techniškai išsireiškia: Kristus pelnė de condigno; Švenčiausia P-lė — de congruo.

Vienas Dievo Sūnus, įsikūnijęs, galėjo pelnyti išganymą tikroje ir griežtoje to žodžio prasmėje, nes be galo didelę skolą galėjo atlyginti tik be galo didelis asmuo, kuris turėjo be galo didelį turtą, o tokiu galėjo būti tik dieviškas asmuo.

Švenčiausia P-lė neturėjo dieviško asmens, o tik žmogiškąjį, todėl negalėjo pelnyti mums išganymo teisingumo dėsniais, ta būtent prasme, kokia pelnė mums išganymą jos Sūnus, tačiau ji buvo paties Dievo pakviesta būti atpirkimo pagelbininke ir dalyve, todėl jos darbai ir veiksmai siekė taip toli, kaip toli siekia atpirkimas. Atpirkimas apėmė visą žmoniją, todėl visą žmoniją apėmė ir jos dalyvavimas atpirkime.

Nors atpirkimas yra įvykęs daugeliu veiksmų: Dievo Sūnaus įsikūnijimu, gyvenimu, kančia ir mirtimi, tačiau tie visi darbai siekė dviejų tikslų: atlyginti ir pelnyti, atlyginti Dievo teisingumui už padarytą kaltę ir pelnyti dangišką laimę. Todėl ir Švenčiausios P-lės darbai, dalyvaujant jai atpirkime, negalėjo siekti kitokių tikslų, o tik tų pačių, kurių siekė jos Sūnus, būtent atlyginimo ir pelnymo.

Einant Dievo sutvarkymu, atpirkimas negalėjo įvykti be jo Sūnaus kančių ir mirties, todėl ir Švenčiausia P-lė, dalyvaudama atpirkime, turėjo dalyvauti ir savo Sūnaus kančioje ir mirtyje, bet ne kaip mirties liudininkė ir žiūrovė tiktai, bet kaip atpirkėja, kuri kenčia ir miršta drauge su Sūnumi dėl žmonių išganymo.

Tiesa, Švenčiausia P-lė nemirė po kryžium, tačiau dvasioje iškentė tiek, jog žiauriausia mirtis nebūtų galėjusi suteikti daugiau skausmo, todėl Simeonas, paėmęs vaikelį Jėzų ant rankų apsilankymo metu Jeruzalės bažnyčioje, pranašavo apie jos kančias, kurios lygios mirčiai, sakydamas: *"Ir tavo pačios sielą pervers kalavijas"*, Luko 2, 35. Nuo pervėrimo kalaviju miršta ma, todėl tas pervėrimas reiškia mirtį, bet ne kūno, nes ne kūnas bus pervertas, o tik siela, todėl siela taip giliai ir skaudžiai kentės, jog mirtų nuo jų, jeigu siela būtų mirtina. Kadangi nei vienas kankinys nebuvo ragavęs tokių skausmų, kokių Švenčiausios P-lės siela buvo suspausta, ir nei vienas neragautų ateity, todėl ji eina visų kankinių priešakyje, kaip jų vadė ir karalienė.

2. SOPULINGOJI MOTINA YRA VISOS ŽMONIJOS MOTINA

Švenčiausia P-lė, turėdama savo valią sujungtą su Dievo valia ir matydama tą neapsakomą meilę, kurią Dievas ir jos Sūnus reiškė nupuolusiai žmonijai, negalėjo ir ji būti šalta tai žmonijai. Jos meilė žmonėms pralenkė visą šventųjų meilę, kaip jos meilė Dievui viršijo visą šventųjų meilę Dievui, todėl ji paliko neišdildomą įspūdį žmonių širdyse. Nė vienas šventųjų nepajėgė taip patraukti prie savęs žmonių, kaip ji patraukė, todėl ir užsitarnavo garbingą pareigą būti visos žmonijos motina. Pats Kristus, mirdamas ant kryžiaus, mums apreiškė tą tiesą. Šv. Jono asmenyje paskyrė jos motiniškai širdžiai visą žmoniją: *"Štai tavo sūnus"* (Jono 19, 26), sako Išganytojas, savo Motinai kybodamas ant kryžiaus. *"Štai tavo Motina"* (Jono 19, 27), prabyla į savo numylėtą mokinį, uždėdamas jam sūnaus pareigas, o per jį ir visai žmonijai.

Kitaip ir būti negali, nes jei mes tikime, jog esame Kristaus kūno sąnariai, to kūno sąnariai, kuris gimė iš Švenčiausios Panelės, tai turime tikėti, jog tapdami to kūno sąnariais, turime tapti ir jos vaikais, o ji turi tapti mūsų tikroji motina ta pačia prasme, kaip esame jos Sūnaus sąnariai.

Ne kitaip tą tiesą suprato ir tikinčiųjų širdis, nes nuo seniausių laikų Švenčiausia P-lė buvo laikoma visos Bažnyčios Motina, o tą pareigą ji buvo gavusi iš Išganytojo, kuris mirdamas ant kryžiaus pavedė ją šv. Jonui ne globos tikslais. Jis pats nedavė jai jokios globos, buvo užsiėmęs evangelijos skelbimu, o tik tuo tikslu, už kurį kenčia ir miršta. Dievotos moterys, kurios iš tolo sekė Kristų, savo turtais rėmė ir Kristų ir apaštalus. Jos čia kaip tik ir stovėjo po kryžium, jei tad būtų buvęs koks globos klausimas, kaip tik ir būtų kreipęsis Išganytojas į čia stovinčias moteris: "neapleiskite mano Motinėlės". O tas žodis, paskutinę valandą ištartas, būtų buvęs su didžiausiu stropumu ir karš-

tumu pildomas. Tačiau, Kristus norėjo užtikrinti ne savo Motinai globą, bet pavesti visą žmoniją jos motiniškai širdžiai. Taip, o ne kitaip suprato tuos žodžius visa Bažnyčia.

3. SOPULINGOJI MOTINA YRA VISŲ MALONIŲ TARPININKĖ

Vienas Kristus yra malonių šaltinis, jis vienas jas gali suteikti, tačiau tame malonių paskirstyme Kristus norėjo turėti pagalbą, kaip norėjo turėti pagalbos atpirkime, nes be Švenčiausios P-lės nebūtų galėjęs įvykti įsikūnijimas, nebūtų Kristus galėjęs tapti tikru žmogumi, nebūtų galėjęs kentėti ir mirti ant kryžiaus, žodžiu nebūtų galėjęs atpirkti žmonių, nes tik tikro žmogaus gali būti tikros kančios ir tikra mirtis, kurios reikėjo tikram atpirkimui.

Atpirkimui įvykus Sopulingosios Motinos bendradarbiavimas žmonių išganyme nėra nutrauktas, kaip nėra nutraukta Kristaus tolesnė atpirktos žmonijos globa, tarsi žmonija būtų buvusi reikalinga pagalbos tik atpirkimo metu, o paskui jau galėtų tvarkytis viena sau palikta. *"Štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigai"* (Mato 28, 20), sako Išganytojas, atsisveikindamas su apaštalais. Reiškia, jis neapleis atpirktos žmonijos, bet ganys ir valdys ją, kol nenuves į laimingą amžinybę. Jei tad nėra nutrauktas išganymas, bet tęsiamas toliau, tai nėra nutrauktas ir Sopulingosios Motinos bendradarbiavimas.

Dievas yra geras, kad elgtųsi su savo ištikimais tarnais kaip koks žiaurus valdovas su savo vergais; vergas, pav., atliko savo darbą ir gali sau eiti, nes daugiau nereikalingas. Patarnavo Švenčiausia P-lė Kristaus įsikūnijime, patarnavo atpirkime, privargo ir prikentė daugiau, negu žmogaus prigimtis gali pakelti, ir daugiau nereikalinga, tai gali sau eiti. Taip mano ir taip elgiasi protestantai, todėl nerodo Švenčiausiai P-lei jokios pagarbos, nesikreipia į ją jokiais reikalais, nepripažįsta jos motina ir savęs nelaiko jos vaikais.

Dievo gerumas sutvarkė dalykus kitaip. Švenčiausia P-lė pradėjo atpirkimą, dalyvavo jame visoje pilnumoje, savo kančiomis prisidėjo prie atlyginimo Dievo teisingumui ir pelnymo mums išganymo, todėl tas dalyvavimas yra tęsiamas ir toliau. Visos malonės, kurias žmonija gauna iš Kristaus eina per jos rankas, kad dalyvavusi skausmuose atpirkimo metu, dalyvautų ir to atpirkimo vaisiuose bei džiaugsmuose.

Popiežius Benediktas XV Belgijos vyskupų prašomas leido turėti ypatingas šv. Mišias gegužės mėnesio 31 d. Švenčiausios P-lės — Visuotinos Tarpininkės pagerbimui.

Nebūkime tad apsileidę pamaldume į Sopulingą Motiną, mąstykime jos skausmus, užjauskime ją, ir tuo įgysime ir mes jautresnę širdį, gilesnį atpirkimo supratimą, greičiau galėsime tapti Dievo vaikais, nes akmeninė širdis nepriima Dievo žodžio sėklos ir neaugina vaisių. Prašykime tad Visuotinos Tarpininkės karštai patarpininkauti ir mūsų išganyme.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, vienas yra ženklas, iš kurio galime spėti mūsų amžiną likimą: išganymą ar pražūtį, tai panašumas į Tavo Sūnaus paveikslą. Kas yra į jį panašus, tas gali gaivinti savo širdy išganymo viltį; o kas ne, tas turi žinoti, jog gręsia jam pražūtis. Kadangi Tavo Sūnus ėjo kentėjimų keliais, ne tik nešė sunkų kryžių, bet ir mirė ant jo, todėl reikia ir mums kentėti drauge su juo, kad drauge su juo galėtume džiaugtis danguje, nes negalimas yra daiktas, kad galvai kenčiant sąnariai nekentėtų. Tą tiesą supratę, Tavo Sūnaus ištikimi sekėjai, pradedant tautų apaštalu šv. Povilu, vargino savo kūną visokiais būdais, kentėjo įvairius žmonių persekiojimus, buvo plakami, akmenimis užmušinėjami, piuklu piaunami, kalaviju kertami, klaidžiojo avių ir ožkų kailiuose, kentėjo trūkumus, slapstėsi tyruose, kalnuose, lindynėse ir žemės urvuose, kad papildytų tai, ko trūksta Tavo Sūnaus kančioms, o trūksta joms mūs kančių, todėl ir stengėsi užpildyti tą trūkumą

kentėdami drauge su juo ir nešdami paskui jį kiekvienas savo kryžių. O juo kuris buvo panašesnis į Tavo Sūnaus paveikslą, juo didesnį rodė uolumą kančiose, tuo daugiau kentėjo. Nors visi šventieji be galo daug kentėjo iki pasiekė danguje jiems skirtą vietą, tačiau nė vienas jų negali susilyginti su Tavo Sūnaus Sopulingąja Motina, nes nė vienam nebuvo suteikta toji didelė garbė dalyvauti žmonių atpirkime taip arti, kaip jai, todėl ji užtarnavo Kankinių Karalienės vardą, nes iškentė daugiau, negu kuris nors kankinys. Savo tyliais, bet neapsakomai iškalbingais skausmais padarė tokį įspūdį į tikinčiųjų jausmus, taip sugriaudino jų širdis, kad sukėlė jose neišdildomą užuojautą. Todėl ji Sopulingosios Motinos vardu eina iš kartos į kartą, iš amžiaus į amžių, ir traukia žmonių širdis prie savęs, kaip kad kryžius patraukė tas pačias širdis prie jos Sūnaus. Sugraudink tad, Viešpatie, ir mūs akmenines širdis, įkvėpk mums užuojautos Tavo Sūnaus Sopulingąjai Motinai, kad greičiau tuo keliu prieitume prie jos, o per ją ir prie Tavo Sūnaus, per kurį yra mums teikiamas išganymas.

Pasižadame, Viešpatie, nesiskųsti jokiais kentėjimais, bet tyliai juos kentėti, kaip kad Sopulingoji Motina kentėjo po kryžiumi.

APIE KRISTAUS KRAUJO GALYBĘ

Kančios savaitė

Šeštadienis

1. ĮŽANGA. Klausykime šv. Povilo žodžių, kuriais jis skelbia Kristaus kraujo galybę: „Jei ožių ir jaučių kraujas ir karvės pelenai, šlakstant, pašventina sut eptuosius, apvalydamas kūną, kaipgi daug labiau kraujas Kristaus, kurs per šventąją Dvasią aukojo pats save nesuteptą Dievui, apvalys mūsų sąžinę nuo miru-

sių darbų, kad mes tarnautumėm gyvajam Dievui," Žyd. 9, 13-14.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad Kristaus kraujas apvalytų ir mus nuo numirusių darbų ir sugrąžintų mus gyvajam Dievui.

MĄSTYMAS

1. KRISTAUS KRAUJAS PLAUNA NUODĖMĖS SUTEPIMĄ

Mūsų akys, sutvertos kūniškiems daiktams stebėti, mato vien kūnišką grožį ir biaurumą, o dvasios grožis ir biaurumas visiškai yra nuo jų paslėptas, todėl daugelis žmonių, kurie gyvena kūnu, labiau nepakenčia dulkės ant savo kūno, negu mirtinos nuodėmės dvasioje. Daugelio matysime gražiai parėdytą kūną, papuoštą auksuotais drabužiais, bet dvasią gulinčią tokiame purve, jog kūniško gražumo mėgėjas tikrai numirtų iš pasibiaurėjimo, jei galima būtų dvasišką purvą išreikšti kūnišku ir parodyti. Mūsų Išganytojas lygino dvasišką purvą į pūvantį karste lavoną, nes lavonas paprastai sukelia visų jausmuose didžiausią pasibiaurėjimą, todėl ir pranašas Baruchas lygina visą žydų tautą su numirėliais dėliai jos ištvirkimo, sakydamas: *"Kas atsitiko Izraeli, kad tu neprietelių žemėje? Tu pasenai svetimoje šalyje, esi suteptas su mirusiais, paskaitytas su tais, kurie žengia į mirusiųjų buveinę"*, Bar. 3, 10—11.

Kuo dabar galima nuplauti tą dvasios nešvarumą? Kūno nešvarumai yra plaujami vandeniu, dvasios gi biaurumai Kristaus krauju, nes visi sakramentai, kurie naikina nuodėmę, turi savo galios iš Kristaus kraujo. Apaštalas šv. Jonas apreiškime matė daugelį šventųjų, apvilktų baltais drabužiais ir norėjo sužinoti, kas jie yra ir iš kur yra atėję. Gavo atsakymą, jog yra "tie, kurie ateina iš didžio sielvarto ir apiplovė savo rūbus ir juos išbaltino Avinėlio kraujuje", Apr. 7, 14.

Žmonės bandė daryti atgailą ir Sename Įstatyme, liejo kraują ir gyvulių ir žmonių, ypatingai nekaltų vaikų, o tačiau jautė, jog nuodėmė nėra panaikinta, todėl ir parizėjai labai nustebo, kai išgirdo mūsų Išganytoją atleidžiantį nuodėmes. Tik šv. Jonas Krikštytojas, pamatęs jį ateinanti krikštytųsi kartu su visais žmonėmis, pažino ir parodė visiems, sakydamas: *"Štai Dievo avinėlis, štai, kurs naikina pasaulio nuodėmę"*, Jono 1, 29.

Iki Kristaus daug buvo papiauta avinėlių, kad jų krauju apsiplovus nuo nuodėmės, tačiau nė vieno jų kraujas neturėjo tos galybės, kokią turėjo Dievo Avinėlio kraujas, todėl jis vienas plauja ne tik mūsų nuodėmes, bet ir viso pasaulio.

2. KRISTAUS KRAUJAS MALDO DIEVO RŪSTYBĘ

Dievas yra amžinas, jis niekad nesikeičia, todėl ar myli ar užsirūstina, niekas jame nesikeičia, keičiasi tik jo darbai žmogui, kai žmogus nusideda, kaip ne saulė keičiasi, kada jos spinduliai augina geroje žemėje kviečius, o blogoje dagius ir erškėčius. Kol žmogus neturėjo nuodėmės, kol buvo Dievo malonėje, buvo panašus į tą gerą ir derlingą žemę, kuri yra maloni žemdirbiui, taip žmogus buvo malonus Dievui. Kai nusidėjo, kai sunaikino Dievo gėrybes, sukrautas jo prigimtyje, tapo biaurus ir smerktinas, tapo rūstybės sūnus, kaip laukas tampa nepakenčiamas tam, kuriam pražudė visą darbą ir prakaitą, sunaikino pasėtas gėrybes.

Bet kada žmogaus siela buvo apiplauta Kristaus krauju, ji vėl tapo maloni Dievui, nes pradėjo dirbti gerus ir išganingus darbus, pradėjo puoštis dorybėmis, kaip puošiasi geri laukai žolynais pavasario metu. Todėl turėjo išnykti ir toji rūstybė, kuri ruošė žmogui amžiną bausmę.

3. KRISTAUS KRAUJAS STIPRINA ŽMOGŲ

Laimingas yra žmogus, kuris, užpultas kokios nors pagundos, nesileidžia su ja į jokias derybas, bet griežtai ją at-

meta; nelaimingas tas, kuris neparodo griežtumo, bet pasiduoda pagundai, manydamas, jog kitą kartą būsiąs griežtesnis ir atmesiąs pagundą. Šį kartą paragausiąs malonumų, kuriuos žada pagunda. Iš tikrųjų, tai įvyksta priešingai, negu laukta. Pirmasis pagundai nusileidimas silpnina žmogų ir daro jį minkštesnį antrąjai pagundai, antroji trečiąjai ir t.t. iki žmogus netampa nuodėmių taip sukaustytas, jog praranda visą savo galybę atsikelti iš nuodėmės, kaip įpuolęs į gilų šulinį praranda galimybę iš jo išlipti savo jėgomis.

Toji taisyklė yra teisinga ir taikintina ne tik didelėms nuodėmėms, bet ir mažoms, net netobulybėms. Pakanka įkristi į pirmutinę, kad antroji būtų lengvesnė, o trečioji, ketvirtoji dar lengvesnė iki nuodėmė ar netobulybė virsta žmoguje tarsi antrąja prigimtimi. Štai kodėl ne vienas girtuoklis, keikūnas, melagis ar kitas koks palaidūnas taip įpranta į savo silpnybę, ir taip save nusilpnina savo nuolatiniais nusidėjimais, jog nebepajėgia atsikelti iš jų, jam pradeda tuomet rodytis, jog negalįs net gyventi be tų silpnybių.

Kristus pramatė tai, todėl nepaliko jo neaprūpinęs. Jis įsteigė šv. sakramentus, kuriuose patiekė vaistų, kad tie, kurie tikrai nori atsikelti iš silpnybių, kurias užsitraukė nuodėmėmis, galėtų atsikelti. Todėl neturi pasiteisinimo tie, kurie neatsikelia.

Tie vaistai veikia dviem kryptim: stiprina žmogaus valią, gydydami jo prigimtį, malšina nuodėmės ir pagundos galybę, todėl kiekvienas gali pasakyti su šv. Povilu: *"Aš visa galiu tame, kurs mane pastiprina"*, Pilyp. 4, 13. Ir iš tikrųjų, iš kokių nuodėmių nėra atsikėlę, nuo kokių paklydimų nėra apsisaugoję tie, kurie eina prie šv. sakramentų. Bet šv. sakramentai turi galios iš Kristaus kraujo, todėl ne kas kitas, o tik Kristaus kraujas grąžina žmogui tą jėgą, kurią jis buvo praradęs per nuodėmę. Štai kodėl iki Kristui mažai rasime žmonių, kurie galėjo išsisaugoti mirtinos nuodėmės, o po Kristui daugelis žmonių gyveno ir šiandien gyvena be nuodėmės.

4. KRISTAUS KRAUJAS GINA NUO BAUSMĖS

Dievo teisingumas reikalauja, jog turi būti nubaustas tas, kuris nusideda. Kadangi bausmė turi eiti pagal kaltės didumą, todėl žmogus užsitraukė amžiną bausmę, nes nuodėmė, naikindama be galo didelę gėrybę, užtraukė ant žmogaus be galo didelę kaltę.

Žmogus jautė tą tiesą, todėl bandė Dievo atsiprašyti: aukojo gyvulius, ir net gyvus žmones. Tačiau jausmas, jog vis vien yra kaltas Dievo akyse, pasiliko, ir teisingai, nes joks kraujas: nei žmonių, nei gyvulių negalėjo nuplauti žmogaus kaltės, nes negalėjo duoti to atlyginimo už sunaikintą gėrybę, kurio Dievas reikalavo. Padarė tai Kristus, praliedamas savo kraują, todėl šv. Petras savo laiške sako, jog *"jis pats savo kūne nešė mūsų nuodėmes į medį, kad mes numirę nuodėmėms, būtumėm gyvi teisybei; jo randais jūs esate pagydyti"*, I Petro 2, 24.

To kraujo galybe žmogui per šv. krikštą atleidžiamos visos nuodėmės, ta pačia galybe ir atgailos sakramentas vaduoja žmogų iš nuodėmių, padarytų po šv. krikšto, o kas didesnę turi kančios meilę, tas daugiau įgyja malonių.

5. KRISTAUS KRAUJAS GRĄŽINA MUS Į TĖVIŠKĘ

Kas nesilaiko karalystės įstatymų, tą ištremia, todėl ir Adomas tuojau buvo ištremtas iš rojaus, kai tik nusidėjo. Rojaus vartai jam užsidarė ir ne tik jam, bet ir visiems jo ainiams, todėl niekas iki Kristui negalėjo peržengti dangaus slenksčio, reikėjo laukti atpirkimo, reikėjo patepti dangaus vartus Kristaus krauju, kad tie vartai vėl atsivertų, kad ištremtieji galėtų sugrįžti atgal į savo tėviškę, kad jų kaltės būtų jiems atleistos.

Tas sugrįžimas prasideda jau nuo latro ant kryžiaus, jam pirmutiniam tenka išgirsti mirštančio Kristaus žodžiai: *"Šiandien būsi su manim rojuje"*, Luko 23, 43. Toks žodis nebuvo iki šiol niekam pasakytas, nei Adomui, nei Abrao-

mui, nei Mozei, nei Dovidui, nes Kristaus kraujas dar nebuvo pralietas. Su Kristaus šono atsivėrimu, atsidarė ir dangaus vartai.

Matydami tokią Kristaus kraujo galybę, plaukime jame savo drabužius eidami dažnai prie šv. sakramentų, ypatingai dažnai mąstykime jo kančią su ypatingu dievotumu.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daug įvairių gėrybių esi mums suteikęs mus sutverdamas: padarei mus maža ką mažesnius už angelus, apvainikavai garbe ir šlove, pavergei visą žemę po mūsų kojomis, dargi pridėjai galybę, jog dirbdami Tavo suteiktomis gėrybėmis, galėsime jas padauginti daugelį kartų, kaip kad ūkininkas, turėdamas grūdų saują, gali jų prisiauginti tiek, kad užtektų visai žemei apsėti. Tačiau, vietoj naudojęsi Tavo suteiktomis gėrybėmis ir tuo didinę Tavo garbę ir savo amžiną laimę, praradome jas visas nusidėdami. Praradome tą sielos gražumą, kuriuo Tu gėrėjaisi, praradome Tavo mums palankumą ir užsitraukėme Tavo rūstybę, nes sunaikinome Tavo turtą; praradome tą prigimties sveikatą ,kuri yra reikalinga dideliems ir kilniems darbams, todėl krutėdami ir dirbdami toliau didinome savo dvasios vargą ir skurdą; užsitraukėme amžinos bausmės privalumą, nes, paniekindami Tave laisva valia, begaliniai nusikaltome, o toks nusikaltimas gali būti atpirktas tik amžina bausme; praradome teises į dangų, nes tapome tie išgamos vaikai, kuriuos gerasis Tėvas priverstas yra su skausmu varyti lauk iš savo namų ir išskirti iš savo vaikų skaičiaus. Tačiau, Viešpatie, čia pasirodo Tavo neapsakomas gerumas, jog Tu neatsižadėjai Tavo prapuolusių vaikų, nors tie vaikai buvo Tavęs atsižadėję. Tu pasiuntei savo Sūnų, idant surinktų juos atgal į Tavo namus, idant ištrauktų juos iš purvo, kuriame buvo paskendę, apiplautų juos savo kraujuje, sugrąžintų jiems tą drabužėlį, kurį buvo praradę, be kurio negalima gyventi Tavo namuose, sugrąžintų sveikatą, kuri yra reikalinga dideliems ir kilniems darbams, paliuosuotų nuo kaltės ir amžinos bausmės ir suteiktų vėl Ta-

vo vaikų teises. Visa tai Tavo Sūnus išpildė, bet už tai turėjo užmokėti savo gyvybe, praliedamas kraują iki paskutiniam lašui, jo tad krauju, jo mėlynėmis esame išgelbėti, kaip pranašas sako (Iz. 53, 5). Suteik tad, Viešpatie, mums malonės, idant apiplauti tuo krauju daugiau nebraidžiotume po purvus ir neniekintume Tavo Sūnaus kraujo, bet tol jame plautume savo drabužius, kol išnyktų visos nuodėmės žymės.

Pasižadame, Viešpatie, saugotis šiandien ypatingai tų nuodėmių ir netobulumų, į kuriuos įpuolame iš įpratimo.

APIE KRISTAUS IŠKILMINGĄ ĮŽENGIMĄ JERUZALĖN

Didžioji savaitė

Verbų sekmadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytoją sėdintį ant asilės ir besiartinantį prie Jeruzalės vartų. Pasitinka jį didžiausia žmonių minia; vieni tiesia savo drabužius ant kelio, kiti kerta medžių šakas ir kloja ant kelio, kiti šaukia sakydami: „Osanna Dovido Sūnui! Pagirtas teesie, kurs ateina Viešpaties vardu. Osanna aukštybėse!“ Mato 20, 9-11.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad visuomet tinkamai pasitiktume mūsų Išganytoją, kai ateina pas mus šv. sakramentuose, kad atiduotume jam nors mažą tos pagarbos dalį, kurios jis yra vertas, ypač kad nelauktume iš jo tų gėrybių, kurių jis pats nelaiko gėrybėmis.

MĄSTYMAS

1. JERUZALĖS GYVENTOJAI PASITINKA IŠGANYTOJĄ ŠAUKDAMI “OSANNA!”

“Osanna” yra džiaugsmo šauksmas, bet tikybinio turinio, kaip “alleluja”, todėl buvo vartojamas tik tikybinėse apeigose.

Atėjus Palapinių šventėms, kuriomis žydai minėjo savo kelionę iš Egipto į žadėtąją žemę ir gyvenimą palapinėse, buvo daroma kasdien iškilminga procesija apie altorių per septynias dienas, o septintą dieną turėjo būti septynios tokios procesijos. Kiekvieną kartą buvo giedama dėkojimo giesmė *"Girkite Viešpatį, nes jis geras"*, Ps. 117. Kai prieidavo 25—26 eilutės, suskambėdavo trimitas, tuomet visi procesijos dalyviai, maži ir dideli, keldavo aukštyn palmių, alyvų ir gluosnių šakas ir, purtydami jas, šaukė visi kartu su kunigu: *"O Viešpatie, gelbėk, o Viešpatie, duok pasisekimo. Tebūna palaimintas, kurs ateina Viešpaties vardan"*, Ps. 117, 25—26. Kildavo toks didelis triukšmas, jog net žyduose pasidarė patarlė: kas nėra matęs tos procesijos, tas nežino, kas yra džiaugsmas.

Žodis "Osanna" pirmiau kiek kitaip skambėjo ir reiškė "gelbėk mus", arba "laikyk mus dabar", dažnai vartojant pakeitė ir savo skambesį ir turinį, ir virto paprastu džiaugsmo šauksmu, kaip kad sakome "tegyvuoja!" arba "vivat!"

Procesijos su palmių ir alyvų šakomis ir su triukšmingu "Osanna" nebuvo dažnos, jos buvo daromos tik Palapinių šventėse ir vėlesniais laikais Makabėjų įvestose Jeruzalės ir bažnyčios išvadavimo iš pagonių rankų minėjimo procesijose, reiškia — nepaprasto džiaugsmo išreiškimui.

Jei žydai pasitiko mūsų Išganytoją su panašia procesija, tai ženklas, kad tuo norėjo išreikšti nepaprastą džiaugsmą. Tą nepaprastą džiaugsmą galėjo sužadinti jų širdyse tik mintis, jog Kristus yra pranašų skelbiamas Mesijas ir karalius, kuris ateina išvaduoti žydus iš pagonių vergijos, atstatyti žydų karalystę ir padaryti juos viso pasaulio viešpačiais.

Tokias mintis galėjo turėti tik paprasta liaudis, kuri buvo vedina ne tiek raštų žinojimo, kiek paprastu sveiku protu ir nepagadintu nujautimu, todėl tik ji ir dalyvavo toje procesijoje. Tautos vadai ir Rašto žinovai matė aiškiai, jog Kristaus mokslas ir visas jo darbas neatitinka tautos

lūkesčių, todėl užsidegė pykčiu, matydami iškilmes ir girdėdami šauksmą "Osanna!". *"Ar girdi, ką tie sako"?* (Mato 21, 16), klausia Išganytojo, norėdami, kad jis pats pradėtų tildyti minias. Išganytojas jiems atsako: *"Taip. Ar niekuomet neskaitėte: Iš vaikų ir žindančių burnos prirengei tobulą gyrių?"*, Mato 21, 16. *"Sakau jums, jei šitie tylės, akmenys šauks"*, Luko 19, 40.

Kristus tad atsisako tildyti žmones, nes jie iškilmingai pasitikdami savo karalių vykdo tik Dievo valią, kuri pastatė Kristų karaliumi, ne tokiu, tiesa, kokio žydai laukė, o tik daug aukštesniu — dvasios ir tiesos karalium, prieš kurį turės lenktis visi žmonės karaliai, todėl jis bus karalių karalius.

2. ŽMONIŲ GARBĖ NEPASTOVI

Minios pasitiko Kristų iškilmingai, kaipo savo Mesiją ir Karalių, kurio šimtmečius laukė, nes paskutinių dienų stebuklai, ypatingai Lozoriaus iš numirusių prikėlimas, užžiebė jų širdyse tikėjimo ir vilties kibirkštėlę, jog tas stebukladaris yra ne kas kitas, kaip Dievo žadėtasis Išganytojas, Mesijas ir Karalius, kuris ateina įsteigti Dievo karalystę žemėje.

Tačiau čia ypatingai pasitvirtino Kristaus mokslas apie geros žemės reikalingumą, kad pasėtasai Dievo žodis nepražūtų, bet atneštų vaisių. Minia priėmė Kristų su džiaugsmu, bet pagundos metu atsitraukė nuo jo ir užsigynė, nes jos jausmų ir svajonių gelmėse buvo tie patys žemiškų gėrybių troškimai, koki buvo ir jos vaduose, nes ne kas kitas, o tik tie vadai yra tą minią išauklėję. Nors tad laikinai buvo pajutusi patraukimą prie Kristaus, tačiau, pastebėjusi savo vadų griežtai priešingą nusiteikimą, o iš kitos pusės, nematydama Kristų darant tai, ko visi laukė ir troško, greit atšalo ir užsigynė Piloto akivaizdoje, reikalaudama kryžiaus bausmės suvedžiotojui.

Kiek mažiau skaudus, bet panašus atsitikimas įvyko

tuomet, kai Kristus padaugino duoną tyruose: minia, nustebusi stebuklu, norėjo pagrobti Kristų ir apšaukti jį karaliumi, tačiau Kristus nenorėjo būti duonos karaliumi, todėl pasislėpė nuo jos. Kuomet išgirdo ant rytojaus jo mokslą apie jo kūno valgymą ir kraujo gėrimą, atsitraukė nuo jo sakydama: *"Šitie žodžiai kieti, ir kas gali jų klausyti"*, Jono 6, 61.

Kaip dažnai ir mes esame panašūs į tą nepastovią minią. Nekartą pajuntame savyje patraukimą prie geresnio ir tobulesnio gyvenimo, bet susidūrę su reikalu atsižadėti vienos kitos silpnybės, vieno kito žemiško prisirišimo ir pasiaukoti, netenkame tų visų gerų norų, gesiname savyje tą kibirkštėlę, kurią Dievas savo malone buvo užžiebęs mumyse.

Kad įsitikinus, kaip nepastovi yra žmonių garbė, kaip greitai ji virsta pelenais, Bažnyčia degina pašventintas šiandien palmių ir medžių šakeles ir gautais pelenais barsto savo vaikų galvas Pelenų dieną, sakydama: *"Atmink, žmogau, jog dulkė esi ir dulke pavirsi"*. Tai reiškia, jog žmogaus likimas yra panašus į tų šakelių likimą; buvo laikas, kai jos žaliavo, buvo garbingos ir pašvęstos, bet dabar iš jų pasiliko tik pelenai. Panašiais pelenais ir dulkėmis virsta visa žmonių garbė ir net pats žmogus, nors jis būtų buvęs aukščiausias ir garbingiausias, todėl popiežių vainikavimo apeigoms besibaigiant, uždegamas linų pluoštelis ir sudeginamas apvainikuoto akivaizdoje primenant jam, jog panašiu greitumu praeina ir šio pasaulio garbė.

3. REIKIA RŪPINTIS PASITIKTI KRISTŲ IŠKILMINGAI

Bažnyčia šventina šiandien palmių ir alyvų šakeles, kuriomis buvo išreikšta pagarba mūsų Išganytojui, ateinančiam į Jeruzalę atpirkti visos žmonijos, o tuo nori mums pasakyti, jog ir mes turime rūpintis pasitikti Išganytoją iškilmingai, kuomet jis ateina į mūsų sielą, nešdamas jai išga-

nymą. Juo kas geriau būna pasiruošęs, juo iškilmingiau jį pasitinka, juo daugiau gauna malonių.

Ateina jis pas mus šventuose sakramentuose, todėl privalome rengtis ypatingu uolumu kiekvieną sakramentą priimti; reikia saugotis apsipratimo šventais dalykais kaip kokios didžiausios nuodėmės, nes toks apsipratimas užmuša žmoguje dvasišką jautrumą, kliudo geresnį ir gilesnį pasiruošimą, aptraukia sielą tarsi kokia žieve, per kurią negali prasimušti Dievo malonės karštis, todėl tokia siela pamažu ima šalti nuo Dievo, kol galop visiškai nuo jo atsitraukia. Tokia kitados buvusi karšta siela atšąla ir būna nepataisoma, bent labai sunkiai ir retai; greičiau sutiksime atgailojantį latrą ar Magdaleną, negu apaštalą Judą.

Peržiūrėkime savo dvasišką gyvenimą, sustokime prie mūsų ruošimosi šv. sakramentams: šv. Komunijai, išpažinčiai, ir įžvelkime giliau į tą uolumą ir karštį, su kokiu einame pasitikti Išganytoją. Ypatingai klauskime savęs, kokiais tikslais visa tai darome, gal laukiame iš Išganytojo tokių gėrybių, kokių žydai laukė, o kokių jis nemano suteikti.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daugelį jau kartų Tavo Sūnus buvo įžengęs Jeruzalėn skelbti jos gyventojams Tavo žodį, bet niekad niekas jo nepasitiko su tokia iškilme ir su tokiu džiaugsmu, kaip šiandien. Ar tik neatėjo žydų tautos atsivertimo valanda, kurios Tavo Sūnus, o mūsų Išganytojas taip troško. Tačiau prisiminę visa tai, kas įvyko po kelių dienų, turime prieiti išvados, jog Tavo Sūnaus ir žydų tautos troškimai buvo ir yra skirtingi, jie šiandien susitiko, bet tik tam, kad prasilenktų ir daugiau jau nesusitiktų. Tavo Sūnus žengia Jeruzalėn iškilmingai, nes eina pasitikti tą valandą, dėl kurios atėjo į šį pasaulį, o kurioje turėjo būti pagerbtas Tavo vardas viso pasaulio atpirkimu, kurioje Tavo Sūnus turėjo atiduoti savo gyvybę, idant visi, kurie į jį tikės, nepražūtų, bet turėtų amžiną gyvenimą. Žydų tauta neturėjo tos minties, ji ėjo pasitikti Tavo Sūnaus kitomis mintimis vedina. Paskandinusi visas savo mintis ir troški-

mus žemiškose gėrybėse, išaiškino pranašų apreiškimus apie Tavo Sūnaus karalystę grynai žemiška prasme, jie laukė karaliaus, bet ne tokio, kuris išvaduotų juos iš nuodėmės vergijos ir padarytų turtingus dangiškais turtais, jie laukė tokio, kuris atstatytų jiems jų karalystę, pavergtų visus pagonus po jų kojomis ir, užgrobęs, išdalintų jiems jų turtus. Išeina tad pasitikti Tavo Sūnaus, veda jį iškilmingai į miestą, šaukdami: *"Osanna Dovido sūnui!"* ir laukia, kada jis pasiskelbs karalium, kokio jie laukė ir troško. Tačiau Tavo Sūnus nenorėjo priimti jų siūlomos karalystės, kaip kad jie nenorėjo priimti tos, kurią siūlė Tavo Sūnus. Nepaisant žydų nenoro Tavo Sūnus tapo karalium, parašas ant kryžiaus paskelbė visam pasauliui, jog Jėzus Nazarietis yra žydų Karalius. O tie, kurie nenorėjo, kad jis karaliautų, buvo žiauriai nubausti ir miestas jų išgriautas. Pasigailėk mūsų, Viešpatie, suteik malonės, idant žemiški reikalai ir rūpesčiai neaptemdintų mūsų proto ir nenukreiptų jo nuo to kelio, kurį Tavo Sūnus praskynė mums į savo karalystę, kad nelauktume iš jo tų gėrybių, kurių jis nelaiko gėrybėmis ir tuo pačiu, kad nepaniekintume tų, kurias jis mums siūlo.

Pasižadame peržiūrėti šiandien visas mūsų gėrybes, prie kurių jaučiame prisirišimo, pažvelgti į jas Tavo Sūnaus akimis.

APIE TOBULO ŠVARUMO REIKALINGUMĄ

Didžioji savaitė

Pirmadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytoją einantį mazgoti apaštalams kojų. Kada prieina prie šv. Petro, tas išsigandęs nenori duotis mazgojamas. Atsako jam Išganytojas: „Jei aš tavęs nenumazgosiu, tu neturėsi dalies su manim," Jono 13, 8.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant suprastume, kur yra tikra švara, būtent ta, kuri patinka ne žmonėms, bet Dievui, o supratę leistume Dievui pašalinti iš mūsų sielos tai, kas jam nemalonu.

MĄSTYMAS

1. SUTEPIMO VIETOS ŽMOGUJE

Pažvelgę į žmogų, aiškiai matome tris jo kūno atskiras dalis: a) galvą, b) vidų, c) kojas. Tos trys jo kūno dalys reiškia tris jo dvasios dalis: a) protą, b) valią, c) jausmus. Protas yra galvoje, todėl kasdienėje kalboje, norėdami pagirti kieno nors protą, sakome, jog turi gerą galvą. Valia nėra vidurinėje kūno dalyje, tačiau bloga ar gera valia pasireiškia žmogaus darbuose, todėl, kas liečia žmogaus gerus ar blogus darbus, sakome, jog turi blogą ar gerą širdį. Jausmai yra išskirstyti visame kūne. Kadangi jausmai mus riša ypatingu būdu su žeme, nes jie yra skirti žemiškų gėrybių sekimui, kaip kojos vaikščioti žeme, gali tad būti pažymėti kojomis, nes dvasia taip liečia žemiškas gėrybes, kaip žmogus liečia žemę kojomis, kaip dvasia negali verstis be jausmų, taip kūnas negali išsiversti be kojų pagalbos.

Kalbant apie žmogaus sutepimą, kuris yra nemalonus Dievui, reikia visuomet suprasti jo dvasios sutepimą, nes gali būti kūnas švariausias, gražiausiai aprėdytas, o jei jo dvasia bus nešvari, visas jis bus biaurus Dievui.

Už tuos dvasios nešvarumus mūsų Išganytojas barė pariziejus ir Rašto žinovus, sakydamas: *"Vargas jums, Rašto žinovai ir pariziejai, veidmainiai, kurie kuopiate, kas yra iš viršaus taurės ir dubens, o viduje esate pilni plėšrumo ir nešvarumo. Aklasai pariziejau, iškuopk pirma, kas viduje taurės ir dubens, kad pasidarytų švaru ir tai, kas yra iš viršaus. Vargas jums, Rašto žinovai ir pariziejai, veidmainiai, nes jūs panašūs į pabaltintus kapus, kurie iš oro pusės rodosi žmonėms labai gražūs, viduje gi pilni mirusiųjų kaulų*

ir visokių puvėsių. Taip ir jūs iš viršaus, tiesa, rodotės žmonėms teisūs, o viduje pilni esate veidmainystės ir nedorumo", Mato 23, 25—28.

Iš tų mūsų Išganytojo su skausmu pasakytų žodžių matosi, jog žmogaus vidus, tai yra jo dvasia, gali būti labai nešvarus ir biaurus Dievui, kaip žmonėms yra biaurus puvąs lavonas kapuose.

Lavonui gendant kapuose, genda visos jo dalys: galva, vidus ir kojos. Panašiai yra ir su žmogaus dvasia, kai ji ima gesti, kai įpuola į dvasišką susitepimą — nuodėmę.

a. Genda pirmiausia jos protas. Protas taip yra skirtas tiesai, kaip akis šviesai, todėl tarp proto ir akių yra didelio panašumo, dažnai protas net vadinama dvasios akimis. Bet kūno akys gali būti suteptos ir tai įvyksta tada, kai akys žiūri į nešvarius ir šlykščius paveikslus. Tie paveikslai palieka akyse savo atspaudą, todėl, kur tik žmogus eina, nešasi tuos paveikslus su savim ir negali jų atsikratyti, kaip purvo.

Panašiai yra su protu, kai žmogus įpuola į nuodėmę. Pirm nupulsiant, jo protas įsileidžia klaidą į savo vidų, pradeda klaidingai galvoti, o priėjęs klaidingų išvadų, suklaidina valią ir visą žmogaus elgesį.

Jeigu prisiminsime pirmųjų tėvų pagundą, pamatysime, jog šėtonas, norėdamas įstumti juos į nuodėmę, pradėjo klaidinti jų protą, pradėjo jiems įkalbinėti, jog *netiesa,* ką Dievas yra pasakęs, kad valgydami uždrausto medžio vaisių numirsią, tik daugiau žinosią, nes pažinsią skirtumą tarp gera ir bloga.

Kada pirmieji tėvai išmetė iš savo proto tiesą, kurią jiems buvo davęs Dievas, o įsileido klaidą, kurią siūlė šėtonas — klaida sutepė protą, o šis paskui suklaidino valią ir įstūmė juos į nuodėmę. Nenuostabu tad, jog biaurus yra Dievui tas protas, kuris meta lauk jo duotąją tiesą ir įsileidžia klaidą.

b. Genda valia. Valia yra žmogui duota, kad pasirinktų, kas gera, o atmestų, kas bloga, kaip skonis burnoje yra tam,

kad atskirtų sveiką maistą nuo nesveiko, todėl kiekvienas pirm valgydamas kokį daiktą ragauja ir, kai randa skanų, jį valgo. Tačiau yra atsitikimų, jog žmogaus skonis pagenda, tuomet labai lengvai gali prisivalgyti nesveiko maisto ir užnuodyti savo gyvybę.

Panašiai yra su žmogaus valia, kuri pagedusi pradeda rinktis sau, kas yra bloga, o atmesti, kas gera, ir tuo užnuodija visą dvasios gyvenimą. Tokia valia negali būti Dievui maloni, ji yra panaši į tą gyvulį, kuris mėgsta purvą ir jame voliojasi.

c. Genda jausmai. Jausmų tikslas tiekti kūnui tiek žemiškų gėrybių, kad galėtų jame išsilaikyti gyvybė. Jausmai pagenda, kai pririša visą žmogų taip prie žemiškų gėrybių, jog jis praranda visą savo dvasios laisvę ir dvasia patenka į visišką kūno vergiją; galvoja tik apie tai, kas miela kūnui, trokšta ir daro tuos darbus, kurie neša naudą kūnui. Toki jausmai yra panašūs į aklą jėgą, kaip viesulas, potvynis ir audros, kurios niekam nedaro nieko gero, tik griauna tai, ką žmogaus darbštumas buvo sukūręs. Toki jausmai negali Dievui patikti, nes jie griauna Dievo nustatytą tvarką ir yra visokių nelaimių šaltinis.

2. SUTEPTŲ VIETŲ APVALYMAS

Išganytojas atėjo numazgoti žmogui sutepimus ir padaryti jį vėl taip švarų dvasioje, kad jis Dievui būtų malonus, reikėjo tad protui grąžinti tiesą, valiai dangišką gėrybių troškimą, o jausmus suvaržyti taip, kad jie pagalba būtų žmogaus dvasiai, o ne kliūtis.

a. Protą apvalė nuo klaidos. Žmogus gali būti prisirinkęs neapsakomai daug žinių apie gamtą, orą, žvaigždes, akmenis, gyvulius, bet jei jis nepažįsta kas yra jų kūrėjas, jis tikrai tų daiktų nepažįsta, jis yra tuščias, todėl Išminties knyga tuščiais vadina tuos žmones, kuriuose nėra Dievo pažinimo ir kurie iš matomų gėrybių negalėjo suprasti to,

kurs yra, nei įsižiūrėdami į darbus nepažino, kas jų darytojas (Išm. 13, 1).

Kristus apvalė žmogaus protą nuo tos tuštybės, suteikdamas tikrą dangiškojo Tėvo pažinimą, todėl išreiškia tai savo paskutinėje maldoje, sakydamas: *"Aš apreiškiau tavo vardą žmonėms, kuriuos man davei iš pasaulio... Nes žodžius, kuriuos tu man davei, aš daviau jiems; jie priėmė ir tikrai pažino, kad aš nuo tavęs išėjau, ir įtikėjo, kad tu mane siuntei"*, Jono 17, 6—8.

b. Valią apvalė nuo klaidingų gėrybių. Gali žmogus išdalyti visus savo turtus pavargėliams, gali atiduoti savo kūną sudeginimui, bet jei neturės Dievo meilės, nieko jam nepadės tie visi garsūs darbai, nes tikroji gėrybė, kuri mus aukština, kuri padaro laimingais, ir už kurią privalome guldyti savo galvą, yra Dievas, kas tad neturi Dievo meilės, jis yra paskutinis vargšas.

Kristus apvalė mūsų valią nuo apgaulingų gėrybių, įdiegdamas į ją Dievo ir artimo meilę ir padarydamas iš tos meilės svarbiausią įsakymą, todėl paklaustas, koks yra didžiausias įsakymas, atsakė: *"Mylėsi Viešpatį, savo Dievą, visa savo širdimi, visa savo siela ir visa savo mintimi. Tai didžiausias ir pirmasis įsakymas. Antras gi į jį panašus: Mylėsi savo artimą, kaip pats save"*, Mato 22, 37—38.

c. Apvalė jausmus. Kada siela apvalo savo viršūnę, kada protu pažįsta Dievą, o valia kreipiasi prie jo, tuomet žemesnioji sielos dalis — jausmai jau neturi tokios galybės ant žmogaus, kaip pirma, kai protas ir valia buvo suklydę savo gėrybėse. Tačiau jausmuose vis vien yra pasilikęs linkimas prie žemiškų gėrybių: didesnis tuose, kurie turi mažiau Dievo meilės, mažesnis kituose, kurie yra aukščiau pakilę prie Dievo, todėl net tobuli žmonės yra reikalingi apsiplovimo, tiesa, ne visos sielos, o tik tos jos dalies, kuri susisiekia su žeme, kaip kūnui reikia, kad kojos būtų mazgojamos, nes jos siekdamos žemę greičiau susitepa, todėl Išganytojas atsisako plauti šv. Petrui rankas ir galvą, nes

nebuvo reikalo. *"Kas nusiplovęs,* atsako jam Išganytojas, *tas neprivalo daugiau kaip tik kojas nusimazgoti; jis visas nesuteptas"*, Jono 13, 10.

Kadangi Dievas vienas geriausiai žino, kas jam nepatinka mumyse, todėl jis vienas geriausiai gali mus numazgoti ir padaryti švarius, reikia tik pasiduoti jo valiai ir nesiginti mazgojamiems. Čia ir glūdi mūsų dvasiškos pažangos priežastis. Dievas nori apmazgoti mus, bet mes, nesuprasdami jo kelių ir paslapčių, dejuojame, verkiame ir ginamės, kai tik jis paliečia tas vietas, kurioms reikia apiplovimo. Prašykime tad jo malonės, kad galėtume visiškai atsiduoti jo valiai.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, nekartą esi mus įspėjęs, jog kiekvienas sutepimas, nors jis būtų mažiausias, Tau nepatinka, jog į Tavo miestą neįeis niekas, kas daro nuobodą ir melagystę. Bet kas gali būti švarus Tavo akyse, Viešpatie? Tu, kuris angeluose randi dėmių. Kas yra taip nekaltas, kad būtų vertas gyventi Tavo palapinėje ir ilsėtis Tavo šventame kalne? Taip pat iš Tavo lūpų žinome, Viešpatie, jog nėra nė vieno mūsų tarpe, kuris darytų gera: visi nusigrįžome, visi drauge tapome nenaudingi, visi tapome nūstybės sūnūs, kas tad galės apvalyti pradėtąjį iš suteptosios sėklos, kalbant patriarcho Jobo žodžiais. Ar ne Tu, kurs esi vienas? Kadangi, Viešpatie, esi gailestingas ir nenori nė vieno žmogaus pražūties, todėl Tu atsiuntei savo Sūnų, kad apvalytų mus nuo visų sutepimų, suteiktų mums nekaltumo drabužį ir įvestų mus į amžinos puotos linksmybes. Baigdamas savo užduotį, Tavo Sūnus mazgoja apaštalams kojas, kaip paskutinį. dalyką, kuris reikia apiplauti. Iki šiol jis plovė jų galvas, teikdamas joms tiesą, Tavo vardo pažinimą. Jie priėmė tą tiesą ir tikrai pažino, kad Tavo Sūnus yra išėjęs iš Tavęs, jie įtikėjo, kad Tu esi jį atsiuntęs. Taip apsivalė jų protas nuo tų visų tamsybių, kuriose buvo paskendęs visas pasaulis. Jis apvalė jų širdis, įdiegdamas į jas Tavęs meilę, kuri panaikino visas kitas žemiškas mei-

les, todėl atsisakė plauti, šventajam Petrui prašant, jo galvą ir rankas, nes tai jau buvo padaryta. *"Kas nusiplovęs,* sakė Tavo Sūnus šv. Petrui, *tas neprivalo daugiau, kaip tik kojas nusimazgoti; jis visas nesuteptas"*, Jono 13, 10. Bet kojas reikėjo nuplauti, nes jos, vaikščiodamos po žemę, negali išvengti tų dulkių, kurios guli žemės paviršiuje ir limpa prie kojų. Menkos tos dulkės, bet ir jos Tau nepatinka, jos gali sudaryti kliūtį nueiti pas Tave, todėl Tavo Sūnus įspėja šv. Petrą, kuris purtosi ir nenori leisti sau kojų mazgoti, sakydamas: *"Jei aš Tavęs nenumazgosiu, tu neturėsi dalies su manim"*, Jono 13, 8. Tai reiškia, jog net tos menkos dulkės, kurios prilimpa prie kojų, vaikščiojant žeme, išskiria žmogų iš Tavo Sūnaus dalies. Apmazgok tad, Viešpatie, mus, kad neliktų mumyse nė vienos dulkės, kuri tau nepatinka, suteik malonės, kad leistumės mazgojami ir tai tokiu būdu ir tada, kai Tau patiks.

Pasižadame, Viešpatie, saugoti šiandien mūsų akis, ausis, lūpas, vaizduotę, žodžiu visą mūsų žemiškąją pusę nuo tų dulkių, kurios Tau nepatinka.

KAIP MES GALIME PLAUTI KOJAS VIENI KITIEMS

Didžioji savaitė

Antradienis

1. ĮŽANGA. Paklausykime, ką sako Išganytojas, apiplovęs apaštalams kojas: „Jei aš, Viešpats ir Mokytojas, mazgoju jūsų kojas, tai ir jūs turite mazgoti vienas kitam kojas; nes aš daviau jums pavyzdį, kad, kaip aš jums dariau, taip ir jūs darytumėte," Jono 13, 15.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad tas mūsų Išganytojo įsakymas nebūtų užmirštas, kad suprastume, kaip ir kada galime vieni kitiems mazgoti kojas.

MĄSTYMAS

1. KOJŲ PLOVIMAS KŪNIŠKA PRASME

Mokytojas žyduose buvo labai gerbiamas, nes nuo senų laikų visi buvo pripratę žiūrėti į jį kaip į išimtiną ir nepaprastą žmogų, pilną įvairių ir gilių žinių, per kurį net Dievas dažnai reikšdavo savo valią. Mokytojas, norėdamas išsilaikyti atitinkamoje aukštumoje žmonių akyse, vengė paprastų kasdieninio gyvenimo darbų, šalinosi minių ir ne su bet kuo leisdavosi į kalbas. Pavadinti mokytoju buvo lygu reikšti gilią pagarbą, laikyti jį nepaprastu ir išimtinu žmogumi.

Tokiais išimtinais ir nepaprastais žmonėmis skaitė save pariziejai ir Rašto žinovai, todėl mėgo pirmas vietas pokyliuose, pirmas kėdes sinagogose, pasveikinimus prekyvietėje ir būti žmonių vadinamais rabbi, tai yra — mokytojas.

Be abejo, apaštalai ir kiti mokytiniai pirmose savo Kristaus sekimo dienose žiūrėjo į jį tokiomis akimis, kokiomis jie buvo papratę žiūrėti į visus kitus mokytojus, todėl ne kartą reikšdavo savo nustebimą, jog Kristus ne taip elgiasi, kaip kiti mokytojai. Jis kalba su kiekvienu žmogumi; net su nusidėjėliais sėdasi prie vieno stalo; jis nestumia nuo savo kojų nusidėjėlės, kuri atėjo ašaromis plauti jo kojas, jis kalba su samarijiete prie šulinio, jis neįsižeidžia, kai miestelis, per kurį ėjo su apaštalais, nepriėmė nakvynėn; jis priima motinas su mažais vaikais, uždeda ant jų savo rankas ir laimina. To nebūtų padaręs nė vienas mokytojas.

Kadangi apaštalai buvo ruošiami tapti pasaulio mokytojais, kadangi netrukus turėjo būti uždėta jiems mokymo pareiga ir pasakyta: *"Eidami į visą pasaulį, skelbkite evangeliją visam sutvėrimui"* (Morkaus 16, 15), buvo tad pavojaus, jog apaštalai gali nueiti Izraelio mokytojų keliais, gali, į juos įsižiūrėję, griebtis tų pačių priemonių ir to paties elgesio, nes įsisenėję papročiai nelengvai būna užmirštami.

Išganytojas matė tą pavojų, todėl draudė jiems vadin-

tis mokytojais, kad neturėtų progos užsikrėsti anų klaidingų mokytojų elgesiu ir mokymo būdu; *"Jūs gi,* sako Išganytojas, *nesivadinkite rabbi, nes vienas jūsų mokytojas, visi gi jūs broliai"*, Mato 23, 8. *"Nesivadinkite mokytojais, nes jūsų mokytojas vienas, Kristus. Kas iš jūsų didesnis, bus jūsų tarnas"*, Mato 23, 10.

Nors apaštalai, vaikščiodami paskui Kristų tris metus, turėjo pakankamai progų pastebėti, jog Kristus yra kitoks Mokytojas, negu Izraelio mokytojai, jog jie, būdami Kristaus mokytiniai, privalo iš jo, o ne iš kur kitur, imti pavyzdį savo būsimam mokytojavimui, tačiau norėdamas jiems padaryti neišdildomą įspūdį, jog evangelijos skelbimui reikia tikrai kitokio elgesio, negu ligšiolinių mokytojų elgesys, užbaigęs paskutinę vakarienę, Išganytojas pasikėlė nuo stalo, padėjo savo drabužius, pasiėmė drobulę, susijuosė ja, prisipylė vandens į praustuvę ir mazgojo mokytinių kojas.

Kojų mazgojimas, kaip jų apavimas ir apraišiojimas, skaitėsi vienas žemiausių ir prasčiausių darbų, kuris buvo skiriamas tik vergams, kurie dėl senumo ar kitokių ydų nesugebėjo dirbti kitokio darbo, todėl šv. Jonas Krikštytojas, lygindamas save su Kristumi, randa save nevertu atrišti jam jo apavo raištį.

Tas didysis Mokytojas ir Viešpats lenkiasi prie savo mokytinių kojų ir daro tai, kas buvo daroma tik be vertės vergų. Sunku įsivaizduoti, koks turėjo būti apaštalų nustebimas, bet lengva suprasti šv. Petro pasipriešinimą: *"Viešpatie, sako, tu man mazgosi kojas?... Ne, tu niekuomet nemazgosi man kojų"*, Jono 13, 6—8. Išganytojas duoda jam suprasti, jog tas kojų mazgojimas yra tampriai surištas su naujos tvarkos įvedimu, todėl kas nenorės dalyvauti kojų mazgojime, tas turės būti išskirtas iš tos dalies, kuri yra jam skirta Kristaus sekime. Tie žodžiai įtikino šv. Petrą, todėl jis prašo numazgoti ne tik kojas, bet ir rankas ir galvą, nes nenorėjo būti atskirtas nuo Kristaus.

Kadangi tas mazgojimas neturėjo tikslo nuprausti visą žmogų, o buvo tik nusižeminimo aktas iš Mokytojo pusės, kad pamokintų nusižeminimo būsimus mokytojus, todėl Išganytojas nepritarė šv. Petro prašymui ir pasitenkino vienu jo kojų nuplovimu. Taip apėjo visus apaštalus mazgodamas jiems kojas.

Pabaigęs darbą ir pasiėmęs drabužius, Išganytojas klausė apaštalų: *"Ar suprantate, ką aš jums padariau? Jūs vadinate mane Mokytoju ir Viešpačiu, ir gerai sakote, nes aš esu. Taigi, jei aš, Viešpats ir Mokytojas, mazgoju jūsų kojas, tai ir jūs turite mazgoti vienas kitam kojas; nes aš daviau jums pavyzdį, kad kaip aš jums dariau, taip ir jūs darytumėte"*, Jono 13, 12—15.

Jeigu buvo užsilikęs apaštaluose koks klaidingas mokytojo pareigų supratimas, koks užsikrėtimas Izraelio mokytojų elgesiu, Kristaus pavyzdys ir jo įsakymas turėjo paveikti jų protą ir jausmus. Iš tikrųjų tai taip ir įvyko. Sekdami apaštalus jų darbuose, nepastebėsime mažiausio užsikrėtimo senovės mokytojų metodais ir elgesiu, visi gyveno Kristaus pavyzdžiu ir iš jo sėmė mokslą ir jėgą savo darbams.

2. KOJŲ PLOVIMAS DVASIŠKA PRASME

Plauti kojas reiškia pašalinti nuo kojų visus sutepimus ir dulkes, kurios galėjo prilipti vaikščiojant žeme. Jeigu dabar tą plovimą paimsime dvasiška prasme ir perkelsime į žmogaus dvasią, jis reikš dvasiško sutepimo prašalinimą iš žmogaus sielos.

Tas dvasiškas sutepimas yra pašalinamas iš mūsų artimo sielos trejopu būdu:

a. Atleidžiant jo kaltes. Žemėje negalima išvengti vienas kitam nenusikaltę, vienas kito neužgavę. Tas, kurs neteisingai užgauna kitą, yra kaltas, sutepa savo sielą. Jei užgautasis reikalaus griežto atlyginimo, kaip buvo reikalaujama Sename Įstatyme, būtent — akis už akį, dantis už

dantį, siela už sielą, tuomet pastumės kaltininką dar į didesnę kaltę, nes, norėdamas apsiginti, bandys išsisukti melu, neteisingomis priesaikomis, didesniu pykčiu ir tuo dar labiau suterš savo sielą. Jei atleis skriaudą, apsaugos jo sielą nuo didesnių sutepimų ir greičiau susitaikys. Todėl šv. Povilas ir ragina, kad atleistume vieni kitiems savo kaltes, kaip Viešpats mums atleidžia: *"Pakęskite vieni kitus ir vienas kitam atleiskite, jei kas turi prieš ką nors skundą. Kaip Viešpats atleido jums"*, Kolos. 3, 13.

b. Prašant Dievo atleidimo kitiems jų nuodėmių. Nusidėjėliai dažnai nesupranta savo liūdnos padėties ir to pavojaus, kuriame yra atsidūrę, todėl dažnai visai nesirūpina savo sielos apiplovimu, nesikreipia į Dievą ir neprašo nuodėmių atleidimo. Kas tad, turėdamas artimo meilę, giliai atjaučia jų padėtį, meldžiasi už juos ir Dievo išprašo jiems atsivertimo, tas tikrai plauna jų kojas dvasiška prasme, todėl ir Jokubas apaštalas ragina prie tokios maldos už kitus, sakydamas: *"Melskitės vieni už kitus, kad būtumėte išganyti: nes daug gali nuolatinė teisiojo malda"*, Jok. 5, 16.

c. Atleidžiant nuodėmes atgailos sakramente. Šis plovimo būdas prieinamas tik kunigams, kurie yra gavę iš Kristaus įgaliojimų atleisti nuodėmes jo vardu. Pirmieji gi du prieinami yra visiems žmonėms.

Įžvelkime giliau į mūsų gyvenimą, peržiūrėkime savo darbus ir žiūrėkime ar esame išpildę Kristaus įsakymą plauti vienas kitam kojas, kad gautume dalį su juo.

ŠIRDIES ŽODIS. Dėkojame Tau, Viešpatie, jog teikeisi mus pamokyti Tavo Sūnaus žodžiu ir pavyzdžiu apie artimo meilės reikalingumą ir kaip tą meilę turime reikšti darbuose, tai yra, kad turime nusilenkti iki žemiausių artimui patarnavimų. Daug, Viešpatie, gėrybių nori mums suteikti per kitų žmonių rankas, bet tik tuomet kai esame su jais surišti meilės ryšiais, kai vienas kitą užjaučiame, vienas kitam patarnaujame, imdami sau vienas kito reikalus, laimes ir nelaimes. Tuomet gyvenimas žemėje būna daug

lengvesnis ir malonesnis, nes bendromis jėgomis lengviau yra nešti gyvenimo naštas, ligas, vargus ir kitus rūpesčius. Jeigu gi mūsų santykius su kitais žmonėmis remsime griežtu teisingumu, tuo būtent, kuris reikalauja, kad būtų mokama akis už akį, dantis už dantį, siela už sielą, ir aplenksime meilę, tuomet, atsižvelgiant į žmogaus savanaudiškumą, gyvenimas pasidarys be galo skaudus ir sunkus, nes teisingumas negalės aprūpinti visų gyvenimo reikalų. Pagaliau be meilės ir pats teisingumas bus prarastas, nes nebebus galima susekti, kas teisinga, o kas neteisinga. Tuomet tai bus teisinga, ką darys galingi, o neteisinga, ką darys maži ir silpni. Gyvenimas paremtas vienu teisingumu bus panašus į mašiną, kuriai trūksta tepalo. Ji gali dirbti kurį laiką, bet neilgai, nes neteptos dalys, besitrindamos viena į kitą, kaista, dega ir gadina visą mašiną. Taip genda ir žmonių santykiai, kuomet jiems pritrūksta meilės tepalo: jie kaista, sukelia pyktį, o pyktis veda prie kerštо ir žudynių. Suteik tad, Viešpatie, mums tikros artimo meilės, nes ir čia labai lengvai galime paklysti, imdami artimo meile tai, kas yra tik mūsų savimeilės ar tuštybės padaras. Mes linkę esame mylėti tuos, kurie mus myli, gerai daryti tiems, kurie mums gerai daro, bet kai reikia padaryti gera tiems, iš kurių negalime laukti nieko gero, arba kai reikia aukotis, nusilenkti iki jo kojų ir jas nuplauti, tuomet jaučiame nenugalimą sunkumą, tuomet apsileidžiame tikroje artimo meilėje. Dėkojame tad, Viešpatie, už tą Tavo Sūnaus pavyzdį, kurį mums paliko, nusilenkdamas iki apaštalų kojų ir jas plaudamas, padaryk Tavo malone, idant tas iškalbingas pavyzdys stovėtų mums nuolat akyse ir primintų artimo meilės pareigą.

Pasižadame šiandien ypatingu uolumu rūpintis nenusikalsti artimo meilei, bet greit atsiliepti į tos meilės reikalavimus.

APIE DVASIŠKAS LAIDOTUVES

Didžioji savaitė

Trečiadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytoją sėdintį už stalo Simono Raupsuotojo namuose. Ateina moteriškė su alebastriniu brangaus tikrojo nardo tepalo indu ir, jį sudaužiusi, išpila ant galvos. Judas apaštalas piktinasi tokiu nereikalingu pinigų eikvojimu, nes galėjo tą tepalą parduoti už daugiau kaip tris šimtus denarų ir pinigus išdalinti pavargėliams. Išganytojas užstoja moteriškę, sakydamas, jog ji jam gera daranti, ji iš anksto patepusi jo kūną laidotuvėms. (Morkaus 14, 3-8).

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad teiktųsi dorybėmis paruošti mūsų dvasią dvasiškoms laidotuvėms, kaip moteriškė paruošė tepalais mūsų Išganytojo kūną kūniškoms laidotuvėms.

MĄSTYMAS

1. DORYBĖS RUOŠIA MUS DVASIŠKOMS LAIDOTUVĖMS

Nuo seniausių laikų randame žmonėse tikėjimą į prisikėlimą iš numirusių ir tai tame kūne, kuriame gyveno žemėje, todėl patrijarkas Jobas aiškiai išreiškia tą savo tikėjimą, sakydamas: *"Žinau, kad mano Atpirkėjas yra gyvas, ir paskučiausioje dienoje aš atsikelsiu iš žemės, ir vėl būsiu apvilktas savo oda, ir savo kūne aš matysiu savo Dievą; aš pats jį matysiu, ir mano akys išvys, o ne kitas"*, Jobo 19, 25—27.

Tikėjimas į kūno prisikėlimą iš numirusių vertė žmones rūpintis kūno apsauga nuo sugedimo, nuo subyrėjimo į

dulkes, nes sunku jiems buvo suprasti, kad Dievui lygiai yra lengva prikelti iš numirusių subyrėjusį į dulkes kūną, kaip ir nesubyrėjusį. Tie visi žmonių rūpesčiai ir pastangos turėjo niekais nueiti, nes Dievo ištarmė *"Dulkė esi ir dulke pavirsi"* turėjo išsipildyti, nors tad žmonių pastangos padėdavo kūnui išsilaikyti čielybėje ilgesnį laiką, bet nuo galutinio subyrėjimo į dulkes apsaugoti negalėjo.

To troškimo vedini žmonės balsamuodavo savo numirėlius, arba bent tepdavo tepalais, kad nors kiek ilgiau išlaikytų kūną nuo sugedimo. Kadangi subyrėjimas į dulkes buvo bausmė už nuodėmę, o mūsų Išganytojas jos neturėjo, todėl ir laidojimas su tepalais, kad apsaugojus jo kūną nuo sugedimo, jam nebuvo reikalingas. O jis leido tai padaryti, pagyrė net moterį, kuri jam dar gyvam esant išpylė ant jo brangaus tepalo indą, kad paruošus jį laidotuvėms, ko niekas niekad nedarė ir nedaro su kitais gyvais žmonėmis, todėl reikia manyti, jog čia pavidale regimų dalykų slepiasi gilesnė mintis, koks nors Išganytojo norėtas duoti mums pamokymas.

Geriausias kūno paruošimas garbingam iš numirusių prisikėlimui yra puošti sielą dorybėmis dar gyviems esant, nes prisikėlimo dienoje ne siela bus taikoma kūnui, o kūnas sielai, todėl kas turės gražesnę sielą, papuoštą gražesnėmis ir kilnesnėmis dorybėmis, tas turės gražesnį ir kūną, nors jis būtų subyrėjęs į dulkes ir gulėjęs daug amžių. Štai kodėl šventieji, kurie suprato tą tiesą, nepaisydavo kūno grožio, nepuošdavo jo gražiais drabužiais, kad patiktų žmonių akims, bet puošdavo sielą dorybėmis, kad patiktų Dievui, dėlto jie prisikėlimo dienoje žibės kaip žvaigždės danguje.

Tas dorybes galima įsigyti tik žemėje, todėl Išganytojas, leisdamas išpilti brangų tepalą, norėjo mus pamokyti, jog tas brangus tepalas yra dorybės, kurių kiekvienas gali gauti tik gyvas būdamas, visos tad mūsų gyvenimo pastangos turi būti nukreiptos į dorybes.

2. REIKIA ĮSIVYNIOTI Į NEKALTUMO DROBULĘ

Skaitome evangelijoje, kad, Kristui mirus, Juozapas iš Arimatėjos nupirko drobulę ir įvyniojo į ją Jėzaus kūną.

Drobulė yra baltas lininis audeklas, kuriam išausti ir išbaltinti reikia daug darbo, nes linas nėra baltas iš prigimties. Toji drobulė, ilgu ir sunkiu darbu išbaltinta, reiškia nekaltybę, kuria siela turi pasipuošti, kad galėtų Dievą regėti, nes pagal Išganytojo žodžius Dievą regės tik tie, kurie yra nekaltos širdies: *"Palaiminti nesuteptos širdies, nes jie matys Dievą"*, Mato 5, 8.

Prigimtimi žmogus yra kaltas. Kaip linas, iš kurio yra daroma drobulė, žmogus turi ilgu, sunkiu darbu išbaltinti savo sielą ir padaryti ją nekaltą ir švarią. Iš prigimties esame rūstybės sūnūs, esame pagadinti ir sutepti, todėl nemalonūs Dievui. Tiesa, šv. krikštas nuplauna sutepimą, bet ne visą, lieka dar mumyse pikti polinkiai, lieka puikybė, godumas ir visos kitos didžiosios nuodėmės. Kol jų nepašaliname iš mūsų sielos, tol negalime pasiekti visiško susijungimo su Dievu, kaip medis, prisigėręs vandens, negali susijungti su ugnimi, negali įsiliepsnoti. Didelis tad ir ilgas darbas mums lieka, būtent, taip išbaltinti mūsų sielos drobulę — nekaltumą, kad Dievas nematytų joje jokios dėmės.

Tai turi būti padaryta arba čia, žemėje, arba po mirties skaistykloje, nes niekas suteptas negalės įeiti į dangaus karalystę. Daug daugiau laimės tas žmogus, kuris baltins ir švarins savo sielą žemėje, nes už tai gaus gausų atlyginimą už daug lengvesnį darbą: skaistykloje darbas yra be galo skaudus, ilgas ir neatlyginamas.

Bet ir žemėje dirbdami neturėtume sustoti ir pasitenkinti tuo švarumo laipsniu, kurį pasiekėme, bet turime nuolat eiti pirmyn, kaip kad angelas visiems pataria elgtis šv. Jono Apreiškime: *"Kas yra teisus, dar tedaro teisybę; ir kas šventas, dar tepasišventina"*, Apr. 22, 11.

Švarumas ir nekaltumas yra ne kas kita, kaip panašumas į Dievą, todėl jis negali turėti ribų, nes Dievas yra

neribotai švarus ir nekaltas, tad pasiekę nors ir labai aukštą nekaltumo laipsnį, visuomet galime Dievo malonei padedant siekti dar aukščiau, galime žengti pirmyn ir taip ilgai, kol mirtis neužbaigs mūsų gyvenimo dienų šioje žemėje.

3. REIKIA ATSIGULTI Į KARSTĄ

Nuimtas nuo kryžiaus Išganytojas buvo įvyniotas į drobulę ir paguldytas karste.

Tas į karstą paguldymas dvasiška prasme reiškia visišką atsiskyrimą su šiuo pasauliu, visišką su juo ryšių nutraukimą, tokį, kokį tik mirtis tegali padaryti.

Žmogui mirus, nutrūksta visi jo ryšiai su šiuo pasauliu: netenka turtų, netenka teisių, kurias turėjo savo krašte, netenka pažinčių ir draugysčių, žodžiu visa to, ką turėjo ir brangino žemėje.

Panašiai turi atsiskirti su nuodėmės pasauliu kiekvienas, kurs yra pakrikštytas, todėl pirmaisiais amžiais šv. krikštas buvo suteikiamas panardinimu. Norėta išreikšti toji mintis, jog senas žmogus su visais savo piktais palinkimais ir įpročiais yra miręs, paskendęs vandeny, o iš vandens yra išėjęs naujas žmogus, kurs yra sutvertas pagal Dievo teisybę ir tiesos šventumą.

Per tą panirimą šv. krikšto vandenyje žmogus įgyja visišką nekaltumą, jis būna tarsi Kristumi apvilktas, kaip šv. Povilas sako: *"Kurie tik esate pakrikštyti Kristuje, tie apsivilkote Kristumi"*, Gal. 4, 27. Bažnyčia išreiškia tą pakrikštytojo nekaltumą suteikdama jam baltą drabužėlį ir linkėdama, kad jis jį nešiotų nesuteptą ir tuo įgytų amžiną gyvenimą.

Iš tikrųjų taip ir įvyktų, jei senas žmogus paniręs krikšto vandenyje ir jame palaidotas neatsigaivintų ir vėl nebūtų kviečiamas į gyvenimą piktame ir nuodėmingame pasaulyje. Jis savo piktais darbais atnaujina visus nutrauktus ryšius su pasauliu, tuo sutepa mūsų gautąjį per šv. krikštą drabužėlį, o kai kada visai jį mums atima, daryda-

mas iš mus ne dangaus, bet pragaro gyventojus. Visas mūsų rūpestis turi būti nukreiptas į tai, kad senas žmogus neatsikeltų iš grabo, o tai galime atsiekti, jeigu gyvensime ne pasaulio, bet Kristaus dvasia, jei būsime prikalti prie kryžiaus pasauliui, o pasaulis mums, kaip šv. Povilas sako (Galat. 6, 14); tuomet įvyks ir kitas jo pasakymas: *"Nors viršujinis mūsų žmogus genda, tačiau vidujinis atsinaujina iš dienos į dieną"*, 2 Kor. 4, 16.

Peržiūrėkime mūsų santykius su pasauliu ir, jeigu rasime kokį sąnarį, kuris mus su juo riša, išplėškime ar nukirskime jį, nes geriau įeiti į dangaus karalystę aklam ar raišam, negu turėdami visus sąnarius nueitume į amžiną pražūtį.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, tik tada pamatome žvaigždėto dangaus grožį, kai žemė paskęsta nakties tamsybėse, reiškia, kai nematome žemiško grožio. Tai iškalbingas pamokymas, kas turi pasidaryti mūsų dvasioje, jei norime džiaugtis dvasiško dangaus grožybėmis. Visas pasaulis su savo monais ir gėrybėmis turi išnykti iš mūsų dvasios akių, turi paskęsti tamsybėse, kad įsižiebtų mūsų mintyse Tavo, Viešpatie, tiesų grožybė. Visas pasaulis turi būti prikaltas prie kryžiaus, o mes pasauliui, kaip sako tautų apaštalas (Galat. 6, 14). Tačiau, Viešpatie, čia ir prasideda mūsų Kalvarija. Tu gerai žinai koks yra mūsų kūnas, jis yra iš žemės, todėl į žemę ir linksta, jis turi tiek daug žemiškų reikalų ir taip galingai traukia prie jų mūsų mintis, troškimus ir jausmus, kad paskęstame juose ir nebepajėgiame nė akių pakelti į dangiškas grožybes. Jei kada pakeliame, tai nieko nebematome, nes žemės reikalai taip aptemdo dangų, kaip tamsūs debesys saulę. Bet kada žmogus numiršta, pasibaigia jo visi žemiški reikalai, niekas jo daugiau nevilioja, niekas negundo, visi šios žemės karaliai, visokios rūšies valdžios ir teisėjai neturi daugiau galybės ant jo, visi pasaulio monai, visos garbės, tuštybės ir pagyrimai nedaro jam mažiausio įspūdžio. Tokiais, Viešpatie, negyvėliais mes

turime pasidaryti dvasioje, idant pajustume dangiškų gėrybių gražumą ir jų saldumą. Todėl kol nenumirsime pasauliui, o pasaulis mums, tol turėsime pagadintą skonį, tol nepažinsime kaip saldus esi, Viešpatie. Suteik tad mums tą dvasišką mirtį, padaryk, kad, gyvendami pasaulyje, nebūtume iš pasaulio, kaip Tavo Sūnus nebuvo iš šio pasaulio, nors jame gyveno. Patepk mūsų dvasią dorybių tepalais, įvyniok į tą švarią drobulę, į kurią Tavo Sūnus nuimtas nuo kryžiaus buvo įvyniotas, ir paguldyk ją Savo Sūnaus karste, kuris nepažįsta gedimo, kuriame yra visiškas gyvenimo atsinaujinimas, kad mirusi pasauliui mūsų dvasia gyventų Tau ir Tavyje.

Pasižadame, Viešpatie, praleisti nors vieną dieną toje šventoje mirtyje, kurioje žemiški reikalai ir visas pasaulio triukšmas tiek turėtų įtakos į mus, kiek jis turi į negyvą žmogų.

PASKUTINĖ VAKARIENĖ

Didžioji savaitė

Didysis ketvirtadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime Išganytoją sėdintį už stalo ir valgantį paskutinę vakarienę su savo mokytiniais. Žiūrėkime, kaip jis ima duonos, laimina ją, laužia ir duoda savo mokytiniams sakydamas: „Imkite ir valgykite, tai yra mano kūnas.“ Paskui jis ima taurę su vynu ir duoda jiems sakydamas: „Gerkite iš jos visi, nes tai yra mano kraujas naujosios sandoros, kurs bus išlietas už daugelį nuodėmėms atleisti,“ Mato 26, 26-28.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad paskutinės vakarienės dovana niekad neišdiltų iš mūsų atminties ir širdies, kad tikėjimas į Viešpaties Jėzaus buvimą Švenčiausiame sakramente darytųsi kas kart gyvesnis, kad jokios gyvenimo audros ir pagundos jo nepajudintų.

MĄSTYMAS

1. PASKUTINĖ VAKARIENĖ BŪVO TINKAMIAUSIAS LAIKAS ŠVENČIAUSIOJO SAKRAMENTO ĮSTEIGIMUI

"Geiste geidžiau valgyti draug su jumis šitą Velykų vakarienę prieš kentėdamas" (Luko 22, 15), prabilo Išganytojas, kai atsisėdo už stalo drauge su apaštalais.

Ne vieną jau vakarienę Išganytojas praleido su apaštalais, jau trečią ar net ketvirtą Velykų avinėlį rengėsi su jais valgyti, o visgi nė vienos vakarienės taip nelaukė ir taip netroško, kaip šitos: *"Geiste geidžiau,* sako, *valgyti draug su jumis šitą Velykų avinėlį"*. Klausimas tad kyla, kuo skyrėsi šita vakarienė nuo visų kitų? Argi dėl to jos Išganytojas laukė ir troško, kad ji buvo paskutinė, kad norėjo greičiau atsisveikinti su apaštalais ir grįžti pas Tėvą.

Jeigu su ta mintimi Išganytojas būtų laukęs paskutinės vakarienės, ji nebūtų palikusi to įspūdžio apaštaluose, kurį iš tikrųjų paliko. Tuomet šv. Jonas nebūtų galėjęs parašyti apie tą vakarienę, jog: *"mylėjęs savuosius, kurie buvo pasaulyje, parodė jiems savo meilę iki galui"*, Jono 13, 1. Taigi noras parodyti savo meilę iki galui vertė Išganytoją geiste geisti valgyti drauge su apaštalais paskutinį kartą Velykų avinėlį.

Iš tikrųjų senas avinėlis buvo valgomas jau paskutinį kartą, nuo tos dienos jo vietą užėmė tas Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę, kurio kraujas gelbės išrinktuosius ne nuo žemiškos mirties, bet nuo amžinos, kurio kūnas gaivins ne žemišką žmogaus gyvybę, o tą, kuri yra iš dangaus atnešta, kuri buvo pas Tėvą ir mums apsireiškė.

Taigi šiandien turės sueiti ant vieno ir to paties stalo abu avinėliu, senasis, kuris daug šimtmečių gaivino žydų tautos tikėjimą į būsimą Atpirkėją, ir naujasis, kuris ateina įvykdyti tai, ką senasis žadėjo. Kaip žara, kuri pasirodo prieš saulėtekį, išnyksta, kai užteka saulė, taip ir senasis avinėlis turi pasišalinti, naujajam pasirodžius. Išganytojas

tad laukė ir troško tos paskutinės vakarienės ne dėl to, kad atsisveikintų su apaštalais, bet kad patiektų savo kūną ir kraują duonos ir vyno pavidalu, kad tuo būdu išpildytų ne tik Seno Įstatymo ženklus, bet ir savo pažadą suteikti gyvosios duonos, kurį prieš metus buvo padaręs. Pagal tą pažadą, kas nevalgys tos duonos, kuri yra nužengusi iš dangaus, neturės gyvybės savyje, ne tos žemiškos, bet tos, kuri suteikia garbingą iš numirusių prisikėlimą.

Trys ypatingos priežastys susidėjo, kurios reikalavo, idant Išganytojas pasirinktų savo meilės stebuklui paskutinės vakarienės dieną, o ne kurią kitą.

Pirmoji priežastis: Jis norėjo pasilikti su mumis amžinai: *"Štai aš esu su jumis,* sako apaštalams, *per visas dienas iki pasaulio pabaigai",* Mato 28, 20. Kadangi jau baigėsi jo žemiško gyvenimo kelionė, rytojaus dieną tuo laiku jau ilsėjosi karste, todėl pasiliko duonos ir vyno pavidale, kad galėtų ganyti ir saugoti tuos, kuriuos jam yra dangiškas Tėvas atidavęs, ir palaikyti juose dangišką gyvenimą.

Antroji priežastis: Visais amžiais, prieš ir po Kristui, žmonių išganymas priklausė nuo jo kančios, tačiau ne taip, kad žmonės nieko nežinodami ir apie kančią negalvodami galėtų būti išganyti. Reikėjo ne tik galvoti, bet ir dalyvauti joje šiokiu ar tokiu būdu. Visais tad laikais reikėjo ženklo, kuris nuolat kreiptų žmonių dėmesį į kančią ir darytų jos dalyviais.

Sename Įstatyme daug šimtmečių tą pareigą atlikinėjo Velykų avinėlis: jis skelbė žmonėms būsimą kančią ir ja žmonių atpirkimą, o avinėlio valgymas darė žmones būsimos kančios dalyviais.

Kančiai įvykus, reikėjo naujo ženklo, kuris kreiptų žmonių mintis ir širdis ne į tai, kas bus, bet į tai, kas buvo. Tam tikslui pasiekti nebuvo geresnės priemonės, kaip tas kūnas, kuris kentėjo ir buvo paaukotas, tačiau ne savo žmogiškoje išvaizdoje, o kokioje nors kitokioje. Tik pamokymas apie reikalą valgyti kūną ir gerti kraują išgąsdino

minias ir daugelį sulaikė nuo tolesnio Kristaus sekimo. Mokytiniai ne visi pajėgė suprasti tą "kietą", kaip jie vadino, kalbą, kas būtų buvę, jei Išganytojas būtų įsakęs valgyti jo kūną ir gerti jo kraują žmogiškame pavidale, kaip mūsų akys mato ir rankos lyti — tikrai būtų visi nuo jo pasitraukę.

Duonos niekas nebijo ir nesibiauri, todėl pasilikdamas duonos ir vyno pavidalu lengvino žmonėms ir kančios prisiminimą bei joje dalyvavimą.

Trečioji priežastis: Paskutinis žodis, kuris būna ištartas atsisveikinant, palieka giliausią įspūdį ir ilgiausiai būna minimas. Tėvas, mirdamas ir atsisveikindamas su savo vaikeliais, taria visuomet tą žodį, kuris buvo brangiausias jo širdžiai: paragins savo vaikelius prie taikos ir savitarpės meilės, prie darbštumo ir doro gyvenimo, neapleidimo Dievo, žodžiu, patars tai, kas, jo nuomone, vaikeliams yra naudingiausia ir reikalingiausia. O tie žodžiai paskutinę valandą ištarti greit neužsimiršta.

Panašiai padarė ir mūsų Išganytojas. Jis paliko atsisveikinimo valandai tai, kas jo širdžiai buvo brangiausia ir kas jo mokytiniams buvo reikalingiausia: dvasiškas maistas, sudarytas iš jo kūno ir kraujo duonos ir vyno pavidale. Tas maistas yra tai jo kančios vaisius, per kurį jo kančia pasieks kiekvieną žmogų atskirai ir gaivins jį amžinam gyvenimui. Be to maisto sielos negalės siekti šventumo, jos turės mirti badu, todėl kančia bus vaistas, kuris guli vaistinės lentynoje ir negydo žmonių, nes jų nepasiekia. Štai kodėl tos tautos ir tie kraštai, kurie yra atmetę šv. Komuniją, neduoda daugiau šventųjų.

Išganytojas ne tik pats padarė stebuklą, kuriame duona ir vynas virto kūnu ir krauju, bet suteikė tą galybę ir apaštalams, sakydamas: *"Tai darykite mano atminimui"*, Luko 22, 18.

Apaštalai tad gavo pareigą ne tik neužmiršti to, kas buvo padaryta paskutinę vakarienę, bet ir kartoti tą patį

stebuklą, nes tik kartojant jis niekad nebus užmirštas, kaip Egipto avinėlis nebuvo niekad užmirštas, nes, kasmet kartojamas, negalėjo išdilti iš žmonių atminties.

2. TREJOPAS ŠVENČIAUSIOJO SAKRAMENTO VEIKIMAS

a. Švenč. Sakramento yra tas pats tikslas, kaip ir Velykų avinėlio Sename Įstatyme. Su tuo skirtumu, kad Velykų avinėlis reiškė būsimą Kristaus kančią ir mirtį. Švenč. Sakramentas reiškia buvusią, įvykusią, o atlieka tai kartodamas tą pačią Kristaus kančią ir mirtį nekruvinu ir mistišku būdu, todėl sąryšyje su praeitimi Švenč. Sakramentas yra auka tikriausioje to žodžio prasmėje. Kadangi žmonių išganymas plaukia iš Kristaus kančios ir mirties ir tai tik tada, kai žmonės joje dalyvauja, todėl Bažnyčia reikalauja, idant žmonės klausytų šv. Mišių paskirtomis dienomis, jei negali kasdien.

b. Atsižvelgiant į dabartį, Švenč. Sakramentas yra ryšys, kuris riša visus tikinčius į bendrą, paslaptingą Kristaus kūną, kurio jis yra galva, todėl ir vadinasi bendravimas arba Komunija, iš lotyniško žodžio communio.

c. Atsižvelgiant į būsimus laikus Švenč. Sakramentas yra kelias į amžiną laimę, nes Išganytojas žadėjo prikelti iš numirusių tuos, kurie valgys jo kūną ir gers jo kraują, sakydamas: *"Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą, ir aš prikelsiu jį paskutinėje dienoje"*, Jono 6, 55. Ta prasme Švenč. Sakramentas įgauna viatiko vardą, nes taiso jam kelią į garbingą iš numirusių prisikėlimą ir suteikia amžiną gyvenimą.

Džiaukimės ir didžiuokimės tuo mūsų Išganytojo palikimu, dėkokime jam už tą neapsakomą dovaną, ypatingai būkime uolūs Švenč. Sakramento garbintojai, klausykime dievotai šv. Mišių ir rūpinkimės dažnai eiti prie šv. Komunijos, žodžiu viso mūsų dvasiško gyvenimo širdis tegul būna Švenčiausias Sakramentas.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, nė vienas sutvėrimas nepajėgs suprasti tos meilės, kurią Tu įkvėpei Tavo Sūnui, nes, nors gerai žinojo, jog nesulauks iš mūsų pusės to dėkingumo, kurio teisingai turėtų laukti, visgi nenorėjo su mumis skirtis, bet pasiliko duonos ir vyno pavidalu, kad, tapęs mūs maistu, galėtų veikti į mus iš vidaus, galėtų pakeisti mūsų visą prigimtį, pakreipti mūsų visą širdį prie Tavęs, ir auginti mumyse tą gyvybę, kuria Tu esi gyvas ir kurią jis mums iš Tavęs atnešė. Juo labiau toji meilė yra mums nesuprantama, jog parodė ją tą valandą, kurią mūsų nedėkingumas buvo pasiekęs aukščiausią laipsnį, kurią mus atstovaujančios valdžios buvo nutarusios jį nužudyti ir nužudė. Pasilikdamas su mumis duonos ir vyno pavidalu irgi žinojo, kas jo laukia iš mūsų nedėkingumo pusės, žinojo, kad jį laukia visos kančios pasikartojimas mistišku būdu, kuris tęsis ne valandą ir ne dieną, bet daug šimtmečių iki pasaulio pabaigai. Jis matė visus niekinimus, kuriuos teks jam iškentėti iš atskalūnų, klaidatikių ir netikėlių pusės, matė visas šventvagystes, kurios bus daromos priimant Jį šv. Komunijoje, pradedant nuo tos šventvagystės, kuri įvyko čia pat prie to paties stalo, prie kurio buvo padarytas tas meilės stebuklas, ir, baigiant tąja, kurią papildys "nuodėmės žmogus" (Antikristas) pasaulio pabaigoje. Tačiau toji meilė taip buvo galinga ir karšta, jog visi tie pramatymai negalėjo jos atšaldyti ir užgesyti, negalėjo padaryti, kad jis nepasiliktų su mumis tame meilės sakramente. Priešingai, jis trokšte troško valgyti tą vakarienę su savo mokytiniais, kad galėtų padaryti tą stebuklą, kuriuo jis pasiliks mūsų belaisvis ir mūsų altorių kalinys. Viešpatie, nesuprantama, neapimama, neįvertinama Tavo Sūnaus meilė mums. Savo didumu ir savo galybe jis mus slegia, todėl, parpuolę dvasioje veidu prieš Tavo sostą, šaukiame susigraudinę ir prašome pasigailėjimo, idant suteiktumei mums žmoniškumo kibirkštėlę, kad mūsų širdis liautųsi buvus akmeninė, kad sujudėtų dėkingumo jausmais, kad jokios

gyvenimo audros ar pagundos nepajudintų mūsų tikėjimo į tą paslaptį ir nesumažintų jos meilės.

Pasižadame šiandien dažniausiai lankyti tą altorių, kuriame mūsų Švenčiausias belaisvis ir kalinys laukia mūsų ateinant.

APIE KRISTAUS MIRTĮ

Didžioji savaitė

Didysis penktadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytojo paskutinę valandą ant kryžiaus. Prisiminkime saulės užtemimą, žemės drebėjimą, uolų plyšimą. Klausykime, kaip šaukdamas didžiu balsu: „Tėve, į tavo rankas aš atiduodu dvasią," (Luko 23, 46) atsiskyrė su šiuo pasauliu.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad, prisiminę jo Sūnaus kančią, pergalėtume mirties baimę, kad dėl tos baimės niekad neprasižengtume jo valiai.

MĄSTYMAS

Nors mūsų Išganytojas galėjo mus atpirkti vienu savo įsikūnijimu, arba, jeigu buvo reikalinga kančia, kiekviena savo kad ir mažiausia kančia, tačiau buvo tikslų, kurie reikalavo Kristaus mirties, kad atpirkimas būtų tobulas, nes Dievo darbuose negali būti mažiausio netobulumo.

Mirties reikalavo:

1. TOBULAS ATLYGINIMAS UŽ ŽMONIŲ NUODĖMES

Dievas yra tiesos mylėtojas, todėl pildo, ką yra žadėjęs. Jei žadėjo atlyginti už gerą darbą, tas atlyginimas tikrai bus įvykdytas. Bet, jei pagrąsino bausme už nusikaltimą, kaltininkas niekur nepasislėps nuo bausmės.

Sutverdamas žmogų ir apgyvendindamas jį rojuje, pagrąsino jam mirties bausme, jei suvalgys uždraustą vaisių: *"Kurioje dienoje suvalgysite, mirtimi numirsite"*, Prad. 2, 17. Kaltei įvykus, prasidėjo grąsinimo pildymas, žmonės pradėjo mirti ir niekas negalėjo jų apsaugoti nuo mirties, nebent kas būtų taip galingas, kad pajėgtų panaikinti pačią nuodėmę.

Iki Kristaus tokio galiūno neatsirado, todėl nuodėmė, o su ja ir mirtis viešpatavo visuose žmonėse. Atėjo Kristus gelbėti žmonijos, jis pasiėmė sau žmonių nuodėmes, o su jomis ir tą bausmę, kuri buvo skirta už nuodėmę, nes tik tada kaltininkas gali būti atleistas nuo kaltės, kai kas pasiims sau jo bausmę. Bet bausmė už nuodėmę buvo mirtis, todėl Išganytojas, duodamas dangiškajam Tėvui pilną ir tobulą atlyginimą už žmonių nuodėmes, prisiėmė ir mirtį.

2. ŽMOGIŠKOS PRIGIMTIES TIKRUMO ĮRODYMAS

Dievas iš anksto numatė , jog žmonės įvairiomis silpnybėmis, aplinkybėmis ir geiduliais vedini bandys iškreipti ir gadinti jo suteiktąją tiesą, nes Dievo tiesa, dedama žmogui sunkią ir griežtą pareigą kilti aukštyn, eiti prie tobulybės, ne visuomet žmogui patiks, todėl jis bandys tiesos griežtumą sušvelninti gadindamas ir taikindamas ją prie savo silpnybių, kad galėtų jas pateisinti, jose pasilikdamas.

Dievas, tai numatydamas, negalėjo palikti savo tiesos be jokios apsaugos, jis užkirto kelią tiems gadinimams įvairiais būdais, kad nors tie, kurie turi gerą valią, kurie myli tiesą ir nori ja naudotis, galėtų lengvai ją rasti ir išvengti klaidos.

Prie tų tiesų, kurios netolimoje ateityje turėjo būti pirmoje eilėje puolamos ir gadinamos, buvo Kristaus žmogiškoji prigimtis.

Kristaus nepaprastas gyvenimas, jo stebuklai, prisikėlimas iš numirusių buvo padaręs tokį įspūdį į tikinčiuosius, jog jiems nereikėjo abejoti jo dieviškumu. Tačiau tas Kris-

taus dieviškumas taip uždengė jų mintyse žmogiškumą, kaip šiandieninių žmonių mintyse žmogiškumas uždengia dieviškumą. Jiems atrodė, jog yra negalimas ir nesuprantamas daiktas, kad Kristus, būdamas Dievu, galėtų kentėti ir mirti, todėl pradėjo įtarinėti jo žmogišką prigimtį, kad ji nebuvo tikra, o tik suvaidinta, todėl suvaidinta buvo ir tos visos kančios ir mirtis.

Kas nemato, kaip baisios ir pragaištingos išvados plaukia iš tokio mokslo. Jei Kristaus žmogiškoji prigimtis netikra, jeigu netikros jo kančios ir mirtis, tai netikras, o tik suvaidintas ir atpirkimas, tuomet netikri visi sakramentai, kurie žada išvaduoti mus nuo nuodėmės ir atidaryti mums dangų, tuomet visa evangelija, visas Kristaus mokslas ir visa Bažnyčia yra tik melo ir apgaulystės šventykla — miražas ir sapnas.

Jei Kristus nebūtų miręs visų žmonių akivaizdoje, o tik kažkur dingęs arba išnykęs, kaip migla, juo labiau būtų patvirtinęs klaidatikius jų klejojimuose. Bet dabar kuomet Kristus miręs ne slaptai, o viešai, savo priešų ir savo mylimųjų prietelių akivaizdoje vieniems besidžiaugiant, o kitiems apstulbus iš skausmo, nelieka mažiausios abejonės apie jo žmogiškos prigimties tikrumą. Jei kas nori abejoti, jis gali abejoti net apie savo buvimą, bet kas ieško tiesos gera ir neklaidinga širdimi, tas mato Kristaus mirtyje ir jos aplinkybėse tikrą ir neabejotiną įrodymą, jog Kristus buvo tikras žmogus.

3. NUO MIRTIES BAIMĖS APSAUGOJIMAS

Liūdnas ir skaudžias mintis sužadina žmoguje mirtis, nes turi atsiskirti nuo viso, ko troško, ką mylėjo, kuo džiaugėsi. Tos mintys būtų dar skaudesnės ir liūdnesnės, jei manytų, jog amžinai turi skirtis su gyvybe ir paskęsti nebuvime kaip bedievių evangelija skelbia.

Tačiau tikintiesiems, turintiems prieš akis kryžių — Kristaus mirties paveikslą — žiūrintiems į mirtį su tikėji-

mu, mirtis nesukelia tokio skausmo. Jie žino, jog ne tik Kristus, bet ir Švenčiausia P-lė mirė, mirė ir šventieji, todėl gyvendami jų gyvenimu su mirtimi persikels jų draugijon. Šv. Povilas tarp kitų mūsų Išganytojo mirties priežasčių patiekia ir tą, jog išvadavo mus nuo mirties baimės: *"O kadangi vaikai (žmonės) turi bendrą kūną ir kraują, ir jis taip pat pasidarė jų dalyvis, kad mirtimi sugriautų tą, kurs turėjo mirties valdžią, tai yra, velnią, ir išlaisvintų tuos, kurie mirties baime buvo laikomi visą gyvenimą vergystėje"*, Žyd. 2, 14—15. Tai reiškia, jog Išganytojas prisiėmė tikrą žmogišką prigimtį, tapo žmonių kūno ir kraujo dalininku, kad savo mirtimi išvaduotų mus nuo mirties baimės.

4. VISIŠKAS MIRIMAS NUODĖMEI

Šv. Povilas, primindamas tikintiesiems Kristaus mirtį, ragina juos panašiu būdu numirti nuodėmei: *"Nes kad mirė dėl nuodėmės, tai mirė vieną kartą; o kad yra gyvas, tai gyvas Dievui. Taip ir jūs laikykite save numirusiais nuodėmei, gyvais gi Dievui vienybėje su mūsų Viešpačiu Jėzumi Kristumi"*, Rom. 6, 10—11. Tai reiškia, jog Kristus vieną kartą visiems laikams numirė už pasiimtąsias sau žmonių nuodėmes. Prisikėlęs, jis yra gyvas amžinai Dievui. Panašiai ir mes turime padaryti, turime numirti nuodėmei, o gyventi Dievui.

5. VILTIES SUTEIKIMAS PRISIKĖLIME

Matant, kaip gyvi daiktai kasdien miršta ir nematant jų prisikeliant iš numirusių, tikėjimas į prisikėlimą pasidaro neapsakomai sunkus, todėl ir atėniečiai klausėsi tylėdami šv. Povilo tiesos skelbimo, kol nenugirdo apie numirusiųjų prisikėlimą; vieni ėmė tyčiotis, kiti pradėjo eiti laukan iš susirinkimo, nenorėdami daugiau klausyti, taip ir nutrūko visas susirinkimas, nes prisikėlimas atrodė atė-

niečiams visiškai nesuprantamas ir negalimas, nors jie ir skaitė save labai mokytais žmonėmis.

Kad kas prisikeltų iš numirusių, pirma reikia, kad numirtų, todėl Išganytojas, mirdamas ir paskui prisikeldamas, parodė tikintiesiems, jog mirtis nėra tokia galinga, kaip iki šiol atrodė. Kadangi mirtis Kristui galios neturėjo, tai uždegė visų savo pasekėjų širdyse prisikėlimo viltį, nes parodė savo pavyzdžiu prisikėlimo galimybę.

Šv. Povilas, išgirdęs, jog korintiečių tarpe atsirado abejojančių prisikėlimu, pastatė jiems prieš akis Kristaus mirtį ir prisikėlimą, sakydamas: *"Taigi, jei skelbiame apie Kristų, kad jis kėlėsi iš numirusiųjų, tai kaip gi kaikurie jūsų tarpe sako nėsą mirusiųjų prisikėlimo? Jeigu nėra mirusiųjų prisikėlimo, tai nė Kristus neprisikėlė"*, I Kor. 15, 12—13.

Stovėkime tad po kryžiumi ir žiūrėkime į jį su tikėjimu, viltimi ir meile, užjauskime mūsų Išganytoją ir jo Sopulingąją Motiną, o visuose gyvenimo bandymuose, pagundose, ypatingai mirties pavojuje kryžiuje ieškokime paguodos.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, mirtis laukia mūsų visų, nes Tavo žodis: "mirtimi numirsi" negali likti neįvykęs. Tačiau nors ir žinome, jog turėsime mirti, tos mirties nesibijome ir dažnai gyvename taip, lyg niekad nemirtume. Bet kada ji, ieškodama savo aukų, užsuka ir po mūsų pastogę, kada susiduriame su ja akis į akį, tuomet sudreba mūsų visi kaulai, tuomet ne vienas ir dievotas žmogus, kuris buvo papratęs ruoštis mirčiai tam tikrais lavinimais, būna verčiamas pripažinti, jog kitoks yra įspūdis, kai žmogus susitinka su mirtimi dievotuose lavinimuose, o kitoks, kada susitinka su ja iš tikrųjų. Mirties baimė yra taip gili, jog ji priverčia ne vieną ir Tavęs atsižadėti, kad išsigelbėtų nuo mirties, todėl šio pasaulio valdovai bando laikyti klusnybėje savo pavaldinius mirties grąsinimais. O ir Tu, Viešpatie, pagrąsinai pirmiesiems tėvams mirties bausme, jeigu išdrįs peržengti Tavo valią. Tačiau, Viešpatie, yra gyvenime valan-

dų, kai reikia nugalėti mirties baimę, kad išpildytume Tavo valią; yra valandų, kai geriau pasitikti mirtį, negu prarasti tas gėrybes, kurių negalima įgyti be mirties. Jeigu tose valandose pasiduosime žemiškos mirties baimei, tuomet turėsime būti paliesti antrąja, amžinąja mirtimi, jei nugalėsime, būsime laisvi mirties, pagal Apreiškimo pažadą: *"Kas nugalės, nebus antrosios mirties pažeistas"*, Apr. 2, 11. Žinodamas, Viešpatie, mūsų iš vienos pusės didelę silpnybę, o iš kitos gyvą reikalą nugalėti mirties baimę, nes noromis nenoromis visiems reikės mirti, Tu negalėjai savo begaliniame gailestingume palikti mus be pagalbos, o tą pagalbą Tu patiekei Tavo Sūnaus mirtimi. Nors galėjome būti atpirkti kiekviena Tavo Sūnaus kančia, tačiau Tu leidai jį numarinti, kad prikeldamas iš numirusių, pasėtumei į mūsų širdis prisikėlimo viltį, nes, matydami Tavo Sūnų mirštantį ir prisikeliantį iš numirusių, pradedame suprasti, jog mirtis nėra gyvybės atėmimas, o tik pakeitimas, todėl ir mes pradedame mažiau bijoti mirties, o per tai gauname daugiau drąsos susitaikinti su Tavo valia ir nepasiduoti nevilčiai, kaip kad pasiduoda tie, kurie neturi vilties. Suteik tad, Viešpatie, malonės, idant paprastume kelti akis į kryžių ir ten ieškoti sau jėgų visuose mūsų kentėjimuose, ligose ir pagaliau mirties valandoje.

Pasižadame, Viešpatie, stovėti šiandien po kryžiumi mintimi ir širdimi, klausyti jo paskutinių žodžių, atjausti jį ir jo Sopulingąją Motiną kartu su visais, kurie stovėjo po kryžiumi ir kentė drauge su juo.

APIE KRISTAUS NUŽENGIMĄ Į PRAGARĄ

Didžioji savaitė

Didysis šeštadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytoją žengiantį į pragarą po mirties. Įsivaizduokime tą džiaugsmą, kuris apėmė Senojo Įstatymo šventuosius, nes sulaukė savo išlaisvinimo valandos.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad Išganytojas nužengtų ir į mūsų sielos gelmes, išvestų iš ten tuos gerus norus, kurie yra laikomi ten uždaryti ir paverstų juos gerais darbais.

MĄSTYMAS

1. KRISTUS NUŽENGIA Į PRAGARUS

Išreikšdami mūsų tikėjimo tiesas sakome, jog Kristus gimė, kentėjo, mirė, nužengė į pragarus, kėlėsi iš numirusių, užžengė į dangų ir sėdi Dievo Tėvo visagalio dešinėje.

Kad teisingai suprastume visą tą kalbą ir nepadarytume klaidos, reikia prisiminti pagrindinę įsikūnijimo tiesą ir paslaptį, nes ji yra raktas į visas kitas tiesas. Pagal tą tiesą antrasis Švenč. Trejybės asmuo, Dievo Sūnus, tapo žmogumi, tai reiškia, susijungė su žmogiška prigimtimi tokiu būdu, kad žmogiško asmens vietą užėmė dieviškasis asmuo, todėl žmogiškoji prigimtis pasidarė lyg įrankis dieviškojo asmens rankose. Kadangi žmogaus darbai, kuriuos jis dirba kokiu nors įrankiu ar sąnariu, priskaitomi yra asmeniui, kaip kad pasirašymas uždeda atsakomybę ne plunksnai, ar rankai, kuri rašo ar pasirašo, bet asmeniui,

kurio valdžioje yra tie sąnariai ir įrankiai, todėl ir Kristuje jo žmogiškos prigimties darbai turi būti priskaityti dieviškam asmeniui. Tuo būdu, sakydami, jog Kristus gimsta, kalba, kenčia, miršta, nužengia į pragarus, keliasi iš numirusių, žengia į dangų ir t.t., išreiškiame teisingiausioje prasmėje, jog Dievas gimsta, kenčia ir miršta, nes abiejomis prigimtimis esant vieno dieviško asmens vienybėje ir priklausomybėje, abiejų prigimčių darbai gali būti priskaityti tam pačiam asmeniui.

Kas dabar įvyko mirties valandoje ir kaip galima kalbėti apie Kristų, kai jo kūnas ilsėjosi karste, o tik siela nužengė į pragarą?

Mirtis, kaip visi žinome, yra žmogiškos prigimties suskilimas, sielos atsiskyrimas nuo kūno, bet ne dieviškojo asmens atsiskyrimas nuo žmogiškos prigimties, todėl ir po mirties, nors siela buvo atsiskyrusi nuo kūno, dieviškasis asmuo buvo vienybėje ir su siela ir su kūnu, todėl karste gulėjo Dievo kūnas, o į pragarus nužengė Kristaus siela vienybėje su dievišku asmeniu, todėl teisingai pasakysime, sakydami, jog Kristus, Dievo Sūnus guli karste ir tas pats Kristus, Dievo Sūnus nužengė į pragarus, žinoma, ne savo dieviška prigimtimi, nes Dievo Sūnus savo dieviškąja prigimtimi judėti negali, o tik žmogiška prigimtimi.

Tik šių tiesų akivaizdoje suprasime, kodėl turėjo sudrebėti pragaro pamatai ir atsidaryti pragaro vartai, kodėl apimtos išgąsčio pragaro galybės turėjo priklaupti prieš Kristų ir grąžinti tuos belaisvius, kuriuos neteisėtai buvo užgrobusios.

2. NUŽENGIMO Į PRAGARUS TIKSLAS

Reikėjo, kad Kristus nužengtų į pragarus. Bažnyčios tėvai randa reikalingumo tris priežastis:

a. Pirmiausia, kad mus išlaisvintų nuo pragaro. Bausmė už nuodėmę buvo Dievo skirta ne tik žemiška mirtis, bet ir pragaras po mirties. Kadangi mūsų Išganytojas atėjo

mus išvaduoti ne tik iš nuodėmės, bet ir nuo bausmės už padarytas nuodėmes, todėl jis pasiėmė sau visas bausmes, kurios buvo skirtos už nuodėmes. Buvo skirta pirmiausia kančia ir mirtis, todėl Išganytojas kentėjo ir mirė, kad mus išvadavus iš kentėjimų ir mirties. Tiesa, šiandien dar kenčiame ir mirštame, bet tik laikinai, nes po prisikėlimo iš numirusių nekentėsime ir nemirsime.

Antroji bausmė už nuodėmę buvo pragaras, arba antroji mirtis, todėl Išganytojas prisiėmė sau ir tą bausmę, kad išvaduotų mus nuo pragaro, o tuo davė mirtiną smūgį mirčiai ir įgylė patį pragarą, anot pranašo Ozėjo žodžių: *"Aš išgelbėsiu juos iš mirties galios, išvaduosiu juos iš mirties. O mirtie, aš būsiu tavo mirtis, o pragare, aš būsiu tau įgylimas"*, Oz. 13, 14.

b. Antrasis nužengimo į pragarus tikslas buvo išvesti iš tenai tuos, kurie laukė Atpirkėjo atėjimo, meldėsi, dejavo ir verkė, bet turėjo mirti nesulaukę. Jie buvo surišti su būsimu Atpirkėju tikėjimu, viltimi ir meile, jie dalyvavo būsimoje jo kančioje, todėl turėjo teisių naudotis ir atpirkimo vaisiais.

Čia pasirodo didelis mūsų Išganytojo gailestingumas, nes užmerkęs akis šiam pasauliui, skuba teikti džiaugsmą tiems, kurie nuliūdime laukė jo atėjimo, pildydamas pranašo Zakarijo žodžius: *"Ir tu dėl savo sandoros kraujo išvesi savo kalinius iš duobės, kurioje nėra vandens"*, Zak. 9, 11. Tą pačią mintį reiškia ir šv. Povilas, sakydamas: *"Apiplėšdamas galybes ir valdžias, drąsiai vedė jas sugautas, viešai pasirodydamas jų pergalėtoju savyje"*, Kolos. 2, 15. Tai reiškia, jog Išganytojas pasirodė pragaro galybių nugalėtoju, todėl apiplėšė pragarą, atimdamas tuos belaisvius, kurie buvo laikomi pragare, bet nebuvo jo užsitarnavę, nes Dievo meilėje persiskyrė su šiuo pasauliu.

c. Trečiasis nužengimo tikslas buvęs parodyti savo galybę ir pergalę pragaro kunigaikščiams, kaip ją parodė žemės gyventojams gyvendamas ir mirdamas, todėl psalmi-

ninkas kreipiasi į pragaro kunigaikščius, kad jie pakeltų aukštyn savo vartus ir leistų įeiti garbės karaliui: *"Pakelkite aukštyn, kunigaikščiai savo vartus ir pasikelkite jūs amžinieji vartai, ir įeis garbės karalius"*, Ps. 23, 7.

3. KAS BUVO IŠVADUOTAS IŠ PRAGARO

Po mirties nėra atsivertimo, todėl kas miršta mirtinoje nuodėmėje, nenorėdamas sugrįžti prie Dievo, tas turi būti amžinai žuvęs. Toji taisyklė veikia ne tik šiandien, ji veikė ir prieš Kristų, todėl žmonės, kurie mirė užkietėję mirtinose nuodėmėse, negalėjo būti pataisyti, sugrąžinti Dievui, o tuo pačiu Kristaus nužengimu negalėjo būti išvaduoti iš pragaro. Reikia spėti, jog Kristus visai nenužengė į tą pragaro dalį, kur buvo laikomi amžinai pražuvusieji.

Antroji sielų rūšis, kuri negalėjo naudotis Kristaus atėjimu į pragarą, tai mažų vaikelių sielos, kurios persiskyrė su žemišku gyvenimu prieš ateinant į protą. Nors jos asmeniškų kančių neturi, nes be gimtosios nuodėmės jokių kitų nuodėmių nėra padariusios, tačiau nėra suėjusios į vienybę su Kristumi nei per šv. krikštą, nes jo dar nebuvo, nei asmeniškais tikėjimo, vilties ir meilės aktais, nes, neturėdamos dar proto, negalėjo jų padaryti, negalėjo naudotis atpirkimu, dėlto negalėjo būti išvestos iš pragaro.

Trečioji sielų rūšis, kuri Kristaus nužengimu į pragarą nebuvo išvesta iš tamsybės į šviesą, yra tos sielos, kurios nebuvo dar atlikusios skaistyklos bausmės. Reikia žinoti, jog skaistykla buvo ir prieš Kristų, nes ne Kristus ją sutvėrė, todėl ir prieš Kristų eidavo į ją tos sielos, kurios nebuvo dar pilnai apsivaliusios nuo asmeniškų nuodėmių. Kristui nužengiant į pragarą, tos sielos, kurios dar nebuvo pilnai atsilyginusios Dievo teisingumui, turėjo dar pasilikti skaistykloje, bet tik laikinai.

Kristus tad išvedė tik tas sielas, kurios visiškai buvo švarios ir paskendusios Dievo meilėje, tačiau negalėjo Dievo regėti, nes kliudė gimtoji nuodėmė, kurią tik Kristus pa-

naikino. Toji vieta, kurioje tos šventos sielos laukė Kristaus atėjimo, vadinasi tėvų limbas, jis skiriasi ir nuo tikrojo pragaro, kuriame gyvena piktosios dvasios ir žuvusieji, skiriasi ir nuo skaistyklos. Į tą vietą nužengė Kristus neštamas jos gyventojams išvadavimą ir neapsakomą džiaugsmą. Pasimokykime tad iš tų tiesų, kaip brangi yra vienybė su Kristumi, kaip turime rūpintis visu savo gyvenimu ją palaikyti, nes be jos nėra išganymo. Koks yra ryšis ir artumas su Kristum mūsų gyvenime?

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tavo Sūnaus nužengimas į pragarą parodo mums dar kartą, jog nėra kito vardo nei danguje, nei žemėje, per kurį būtų suteikiamas mums išganymas, kaip tik Tavo Sūnaus vardas. Senojo Įstatymo šventieji, nors buvo Tau malonūs, nors Tu per juos kalbėjai, pranašavai, darei stebuklus, mirę negalėjo pamatyti Tavo veido, nes niekas negali ateiti pas Tave be Tavo Sūnaus tarpininkavimo. Laikė juos pragaras dėliai gimtosios nuodėmės, kurią buvo paveldėję nuo pirmųjų tėvų, kurios niekas negalėjo nuplauti, tik Tavo Sūnaus kančia ir mirtis. Laukė jie daugelį šimtmečių kada išmuš toji laiminga valanda, kurią atsidarys pragaro vartai ir jie bus išvesti iš tamsybių į šviesą. Tik štai jiems belaukiant sudreba pragaro pamatai, atsidaro vartai ir pasirodo šviesa, kurios niekas čia niekados neregėjo. Šventieji skuba į šviesos davėją, o mūsų Išganytoją, glaudžiasi prie jo, nes mato, jog pasibaigė jų nelaisvės dienos, jog sulaukė to, kurs buvo pranašų skelbiamas, o Dievo žadėtas. Išsigandę pragaro galybės puola ant kelių ir nesipriešina kalinių išvedimui, nes Jėzaus vardan turi priklaupti visoks kelias ne tik danguose, žemėje, bet ir pragare, kaip šv. Povilas sako (Pilyp. 2, 10). Bet ir čia, Viešpatie, tapo pritaikinta toji taisyklė, kuri veikia žemėje: ne visi buvo iš pragaro išvaduoti, o tik tie, kurie tikėjimu, viltimi ir meile buvo surišti su būsimu Išganytoju. Ir žemėje ne visi naudojasi kančios ir mirties vaisiais, o tik tie, kurie yra surišti su Tavo Sūnumi, kaip ša-

kelės būna surištos su kamienu. Pirmiausiai nebuvo išvesti tie, kurie, paskendę mirtinose nuodėmėse, nedarė už jas atgailos; nebuvo išvesti ir maži vaikai, kurie mirė vien su gimtąja nuodėme, nes jokiais ryšiais nebuvo surišti su būsimu Išganytoju; nebuvo laikinai išlaisvinti ir tie, kurie nebuvo dar baigę savo atgailos skaistykloje. Tegul, Viešpatie, tų tiesų prisiminimas paveikia į mus, kad geriau naudotumės šiuo gyvenimu, kad neatidėliotume atgailų kitam pasauliui. Tegul Tavo Sūnus nužengia į mūsų sielos gelmes ir išvaduoja nuo visų kliūčių ir suvaržymų tuos gerus norus, kuriuos Tu į ją pasėjai, o kuriuos visokių aplinkybių vedini laikome uždarytus ir trukdome, kad netaptų gerais, išganingais darbais. Taip gyvendami, tikrai pelnysime skaistyklos prailginimą, kuomet kiti, uolesni už mus, su kuriais kartu dirbome išganymo darbą, su džiaugsmu pasitiks ateinančią šviesą, mes turėsime kentėti iki neatsilyginsime iki paskutiniam skatikui.

Pasižadame šiandien gyventi Senojo Įstatymo šventųjų džiaugsmu ir saugotis tokio darbo, kuris galėtų mus palaikyti ilgiau skaistykloje.

APIE KRISTAUS PRISIKĖLIMĄ IŠ NUMIRUSIŲ

Velykų sekmadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime didį žemės drebėjimą, kai Viešpaties angelas nužengė iš dangaus ir nurito akmenį nuo kapo. Įsivaizduokime sargybinių išgąstį, kurie mirte apmirė, o atsipeikėję ir parbėgę į miestą pranešė savo vyresnybei, jog Kristus tikrai prisikėlė. Bet vyresnybė papirko juos ir liepė skelbti, jog jiems miegant atėję apaštalai ir pavogę Kristaus kūną.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant tas didžiausias jo Sūnaus stebuklas virstų mūsų tikėjimo kertiniu akmeniu, idant joki klaidatikių melai ir apgaulystės jo nepa-

judintų, o, tikėdami, idant apturėtume tą naudą, kurią jis suteikia savo prisikėlimu.

MĄSTYMAS

Žinia apie Kristaus prisikėlimą sukėlė dvejopą jausmą žmonių širdyse: vieni išsigando, kiti džiaugėsi. Išsigando jo priešai, nes, žudydami ir laidodami, norėjo kartu su juo palaidoti ir tą mokslą, kurį jis skelbė, nes ne kas kita, o tik jo mokslas kėlė jų širdyse neapykantą. Jie nujautė, jog Kristaus prisikėlimas atgaivins jo mokslą ir plis su didesniu smarkumu ir jėga, todėl ir sako Pilotui, idant lieptų saugoti kapą, kad kartais neateitų mokytiniai, nepavogtų jo kūno ir nepasakytų liaudžiai, jog kėlėsi, tuomet tas paskutinis suklaidinimas būtų piktesnis už pirmąjį, nes atgytų visas mokslas su didesniu smarkumu.

Džiaugėsi Kristaus draugai, nes atgijo jų širdyse viltis sulaukti tų gėrybių, dėl kurių jie buvo sekę Mokytoją. Abi tad pusės, draugai ir priešai, vieni su džiaugsmu, kiti nuliūdę, bet visi matė, kokios bus to prisikėlimo pasekmės.

Norint sužinoti kokio laipsnio yra mūsų bičiulystė Kristui, pažvelkime į džiaugsmo laipsnį, kuris kilo mūsų širdyje svarstant prisikėlimo naudą. Nauda yra penkiariopa.

1. AIŠKĖJA DIEVO TEISINGUMAS

"Kiekvienas, kurs save aukština, bus pažemintas, ir kurs save žemina, bus paaukštintas", (Luko 14, 11), mokino Išganytojas, gyvendamas ant žemės. O ir Švenčiausia Panelė giedojo savo giesmėje, jog Viešpats *"numetė nuo sosto galiūnus ir išaukštino žemuosius"*, Luko 1, 52.

Nors tie žodžiai buvo visuomet teisingi, nes visuomet Viešpats valdė žmoniją pagal tuos žodžius, išaukštindamas nužemintus, o mesdamas nuo sosto, reiškia žemindamas, galingus, tačiau Kristaus prisikėlime tie žodžiai gauna ypa-

tingos reikšmė su ypatingu aiškumu krinta kiekvienam į akis.

Kristus taip buvo išniekintas ir pažemintas, jog pranašo buvo pavadintas *"kirminas ne žmogus"* ir *"tautos atmata"* (ps. 21, 7), pagaliau paskaitytas su piktadariais ir kartu su jais nužudytas. Visus tuos niekinimus ir pažeminimus jis sau prisiėmė laisva valia, iš meilės mums ir iš klusnumo dangiškojo Tėvo valiai, todėl dangiškasai Tėvas išaukštino, suteikdamas jam garbingą prisikėlimą iš numirusių, ir tai tuojau — nelaukdamas pasaulio pabaigos.

Tas Dievo teisingumo aktas turėtų paskatinti ir mus nesibijoti jokių pažeminimų ar kančių Dievo tarnyboje, nes Dievas yra teisingas ir neapsakomai duosniai atlygina.

2. TIKĖJIMO SUSTIPRINIMAS

Svarbiausias ir didžiausias įrodymas, jog Kristus yra dieviškos kilmės, jog tikrai yra tas pats pranašų skelbtas ir jo paties vadintas, yra prisikėlimas iš numirusių, todėl apaštalai vadino save prisikėlimo liudininkais (Apd. 1, 22), o savo skelbiamojo tikėjimo tikrumą įrodinėjo Kristaus didžiausiu stebuklu — prisikėlimu.

Iš tikrųjų, visas mūsų tikėjimas remiasi Kristaus prisikėlimu iš numirusių, nes jeigu nebūtų prisikėlęs, kaip žadėjo, tuomet visas mokslas pasidarytų įtartinas, todėl šv. Povilas, išgirdęs, jog tarp korintiečių atsirado tokių, kurie pradėjo abejoti prisikėlimu, skuba juos įspėti, jog taip manydami griauja visą tikėjimą: *"Jeigu,* sako, *nėra mirusiųjų prisikėlimo, tai nė Kristus neatsikėlė. O jei Kristus neatsikėlė ,tai mūsų skelbimas yra tuščias, tuščias ir jūsų tikėjimas"*, I Kor. 15, 13—14.

Žmogus, kuris klysta viename, tikrai įrodo savo klaidingumą, nes suklydęs viename, jis gali suklysti ir antrame, ir trečiame ir dešimtame dalyke, o tuo jo žodžiai ir visas jo mokslas būna įtartini ir nepatikimi, jei, žinoma, skelbia naują mokslą, kuris iki šiol buvo nežinomas.

Jeigu tad Kristus, žadėjęs prisikelti trečią dieną ir būtų neprisikėlęs, tai būtų padaręs visą savo mokslą nepatikimu ir įtartinu, todėl teisingai šv. Povilas ir sako: *"Jei Kristus neatsikėlė, tai mūsų skelbimas yra tuščias, tuščias ir jūsų tikėjimas"*. Tuomet tuščias yra tikėjimas ne tik į prisikėlimą, bet ir į kitas tiesas, į nuodėmių atleidimą, tuomet visi žmonės būtų dar savo nuodėmėse.

Bet iš kitos pusės, jei duotas yra taip didelio daikto pažadas, kaip prisikėlimas iš numirusių, kurį tik Dievas gali padaryti, tuomet jis yra neabejotinas įrodymas, jog Dievas patvirtina žadėjusio visus žodžius ir darbus.

Nėra abejonės, jog Kristus žadėjo keltis iš numirusių, nes žydų vyresnybė, turėdama galvoje tą pažadą, tik dėl to pastatė sargus prie kapo, todėl prisikėlimas yra neabejotinas Kristaus neklaidingumo, jo dieviškumo įrodymas. Jeigu gi kas nenorės tikėti, nebus pateisintas, nes iš tikrųjų jokio pasiteisinimo netikintiems čia negali būti. Taigi Kristaus prisikėlimas yra mūsų tikėjimo tvirčiausias pamatas, kertinis akmuo.

3. VILTIES ATGAIVINIMAS

Tikėti į prisikėlimą iš numirusių nėra lengvas daiktas, nes žmogus, kur tik eina, susiduria su mirtimi, visur mato mirštant gyvus sutvėrimus, bet nemato jų prisikėlimo, jų atgijimo, kas kartą mirė, tas toks turi pasilikti visam laikui.

Nors korintiečiai tikėjo į Kristaus prisikėlimą, tačiau pradėjo abejoti visuotinu žmonių prisikėlimu paskutinėje dienoje. Šv. Povilas, išgirdęs jų abejones, kreipia jų dėmesį į Kristaus prisikėlimą, įrodinėdamas kartu, jog mūsų prisikėlimas yra sąryšyje su Kristaus prisikėlimu: *"Taigi,* sako, *jei skelbiame apie Kristų, kad jis kėlėsi iš numirusių, tai kaip gi kai kurie jūsų tarpe sako nėsą mirusiųjų prisikėlimo? Jeigu nėra mirusiųjų prisikėlimo, tai nė Kristus neprisikėlė... Bet iš tikrųjų, Kristus yra prisikėlęs iš numiru-*

sių kaip užmigusiųjų pirmonė", I Kor. 15, 12—20. Tai reiškia, jog ir mes kelsimės, nes Kristus yra *"užmigusiųjų pirmonė"*, jis pirmutinis iš numirusių. Tuo būdu Kristaus prisikėlime mūsų viltis keltis iš numirusių gauna tvirtą ir nesugriaunamą pamatą.

4. GYVENIMO ATMAINOS REIKALAS

Šv. Povilas nuolat kreipė pirmųjų krikšionių dėmesį į reikalą pakeisti savo gyvenimą, pamesti senus pagoniškus papročius ir pradėti naują gyvenimą, kurio pavyzdį mums duoda Kristaus prisikėlimas. Štai jo paties žodžiai: *"Nes krikštu, kuriuo dalyvaujame mirtyje, mes esame draug su juo palaidoti, kad, kaip Kristus kėlėsi iš numirusių per Tėvo garbę, taip ir mes gyventumėm nauju gyvenimu"*, Rom. 6, 4. *"Mes žinome, kad Kristus, atsikėlęs iš numirusių, jau nebemiršta... Taip ir jūs laikykite save mirusiais nuodėmei, gyvais gi Dievui"*, Rom. 6, 9—11.

5. ATPIRKIMO PAPILDYMAS

Savo kančia ir mirtimi Išganytojas išvadavo mus nuo nuodėmės ir užtarnavo visas išganymui reikalingas malones. Tačiau kad atpirkimas būtų pilnas ir tobulas, atsirado reikalas uždegti mūsų širdis dangiškų gėrybių troškimu, kad mes karštai naudotumės gautomis malonėmis ir tuo padidintume savo dangiškus turtus.

Tą širdies uždegimą geriausiai atlieka Kristaus prisikėlimas iš numirusių, nes žinodami, jog ir mes kelsimės, jog reikės mums gyventi per amžius tais turtais, kurių čia prisirinksime, greičiau ir karščiau dirbsime ir nepaisysime jokio nuovargio.

Pakelkime tad ir mūsų širdis prie dangiškų gėrybių, mąstykime dažnai šiandien apie tą valandą, kurioje ir mes kelsimės, žinokime, jog toks bus prisikėlimas, koks buvo gyvenimas.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, pikta ir paleistuvinga karta reikalavo ženklo, idant galėtų tikėti, jog Jėzus Kristus yra tikrai Tavo Sūnus ir pasaulio laukiamas Išganytojas. Atsakydamas jai, Tavo Sūnus pažadėjo suteikti ženklą, bet ne kitokį, kaip Jonos pranašo, nes kaip pranašas Jona buvęs bangžuvės pilve tris dienas ir tris naktis, taip ir žmogaus Sūnus būsiąs tris dienas ir tris naktis žemės širdyje. Tačiau, kada Tavo Sūnus padarė tą didžiausią savo stebuklą, kada prisikėlė iš numirusių, kaip žadėjo, paleistuvinga karta atsisakė tikėti ir tada. O norėdama pateisinti savo netikėjimą, papirko sargus, prisikėlimo liudininkus, kad skelbtų, jog jiems miegant atėję apaštalai ir pavogė Kristaus kūną ir paskelbė, jog prisikėlė. Paleistuvinga karta, kuri geriau už apaštalus sekė kiekvieną Tavo Sūnaus žodį, ne kad pasimokytų kaip save išganyti, bet kad sugautų kalboje ir turėtų progos jį apkaltinti, gerai žinojo apie duotą prisikėlimo pažadą, todėl, nuėjusi pas Pilotą ant rytojaus po Tavo Sūnaus palaidojimo, reikalavo sargų, sakydama: *"Valdove, mes atsiminėme, kad tas suvedžiotojas dar gyvas tebebūdamas sakė: Po trijų dienų aš prisikelsiu. Liepk tad sergėti kapą iki trečiajai dienai, kad kartais neateitų jo mokytiniai, jo nepavogtų ir nesakytų liaudžiai: Jis kėlėsi iš numirusių; tas paskutinis suklaidinimas bus piktesnis už pirmąjį"*, Mato 27, 63—64. Pilotas rado teisėtą jų prašymą, todėl leido apstatyti kapą sargais ir uždėti antspaudus ant akmens. Viešpatie, dėkojame Tau, jog Tavo Sūnaus neprietelių rankomis paruošei prisikėlimo apsaugą ir įrodymą, o tuo davei mūsų tikėjimui nesugriaunamą pamatą. Jeigu kas šiandien pažadėtų prisikelti, to prisikėlimo patikrinimui nieko daugiau negalima būtų padaryti, kaip tada buvo padaryta, būtų pastatyta sargyba ir padėti antspaudai ant kapo. Tavo tad liudijimai, Viešpatie, yra be galo tikėtini, tik pagedusios širdys nelinksta į tikėjimą, nes jose yra užsimezgęs netikėjimo branduolys. Tyros širdys tiki ir be ženklų, joms pakako iš tolo pamatyti Tavo Sūnų dar kūdi-

kėlį, kad pripažintų jame pasaulio Išganytoją. Pagedusių gi širdžių negali įtikinti didžiausi ženklai. Apvalyk tad, Viešpatie, mūsų širdis, kad Tavo Sūnaus prisikėlimas taptų mūsų tikėjimo kertiniu akmeniu, kad pagundų prieš tikėjimą užpulti jame rastume mūsų tikėjimo tvirtovę.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien jungtis su visa Bažnyčia ir linksmai šaukti Tau padėkos žodį alleluja, nes tai yra diena, kurią Tu mums paruošei.

APIE DVASIŠKĄ PRISIKĖLIMĄ

Velykų savaitė

Pirmadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytoją prisikėlusį iš numirusių. Kreipkime ypatingą dėmesį į tą atmainą, kuri įvyko visame jo kūne; taip visas sudvasėjo, jog išnykdavo ir vėl pasirodydavo, kaip dvasia, nors buvo tikras ir tas pats kūnas.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant visiškai prisikeltume dvasioje naujam gyvenimui, nes „palaimintas ir šventas, kurs turi dalį pirmame atsikėlime," Apr. 20, 6.

MĄSTYMAS

1. PIRMAS PANAŠUMAS Į KRISTAUS PRISIKĖLIMĄ

Kiekviena gyvybė yra tam tikrų darbų ir veiksmų šaltinis, iš kurių mes galime pažinti gyvybės rūšį, kitoki, pav., žmogaus darbai, kitoki gyvulių, kitoki augalų, todėl kitokios jų ir gyvybės. Gamtininkai, sekdami tąja taisykle ir stebėdami gyvulių, paukščių, vabalų ir augalų veiksmus, suseka ir nustato jų vidaus prigimtį, kurios negalima akimis įžiūrėti.

Panašiai elgdamiesi su žmogumi, sekdami jo darbus, rūpesčius ir troškimus, suseksime tą gyvybės rūšį, kuri yra ir veikia jame. Jei, pav., žmogus kreipia žemiškų gėrybių ieškojimui visus savo rūpesčius, kalbas, troškimus ir darbus, reiškia, jog jame yra tik žemiška gyvybė. Bet toji žemiška gyvybė neduoda teisių į dangų, todėl Išganytojas ir dėsto Nikodemui, atėjusiam pasiteirauti apie išganymą, jog kiekvienas žmogus turįs užgimti antru kartu, jei nori įeiti į dangaus karalystę. Tai reiškia, jog turi įgyti naują gyvybę su naujais troškimais, rūpesčiais ir darbais. Tie visi troškimai, rūpesčiai ir darbai turi būti nukreipti į dangiškų gėrybių ieškojimą, jeigu tad rasime žmogų, kuris karštai ieško tų gėrybių, trokšta Dievą pažinti ir jį mylėti, tai reikš, jog tame žmoguje veikia dangiška gyvybė, būtent toji, apie kurią kalbėjo Išganytojas Nikodemui.

Ateidami į šį pasaulį, užgimdami iš savo tėvų, mes tos gyvybės neatsinešame, reiškia, gimstame numirėliais, dvasiškais lavonais. Jeigu atsiskirtume su šiuo pasauliu tokiame stovyje, tikrai pražūtume, tikrai neregėtume Dievo veido.

Pirmą kartą toji gyvybė suteikiama per šv. krikštą, todėl šv. krikštas yra savo rūšies prisikėlimas iš numirusių, o tą mintį pirmaisiais amžiais Bažnyčia išreikšdavo teikdama šv. krikštą panardinimu vandenyje. Senas žmogus su savo piktais palinkimais ir įpročiais numiršta, iš vandens išeina naujas žmogus su nauja gyvybe, kuri suteikia naujus troškimus, darbus ir rūpesčius.

Štai kodėl šv. Povilas dažnai kartoja tą mintį, jog šv. krikštas yra seno žmogaus mirtis ir naujo atsikėlimas, kurio visi darbai ir troškimai turi būti kitoki: *"Taigi, jei jūs prisikėlėte drauge su Kristumi,* rašo kolosiečiams, *ieškokite, kas yra aukštai, kur Kristus sėdi Dievo dešinėje: pamėkite tai, kas yra aukštai, o ne kas žemėje. Nes jūs esate numirę ir jūsų gyvenimas yra paslėptas su Kristumi Dievuje",* Kolos. 3, 1—3.

Kadangi šv. krikštas pirmą kartą suteikia žmogui dangišką gyvybę, todėl mūsų Išganytojas pasikalbėjime su Nikodemu pavadino jį antruoju arba dvasišku užgimimu, kad tuo atskyrus šv. krikštą nuo atgailos sakramento, kuriame žmogus atgauna prarastą gyvybę, ir tuo būdu prikeliamas iš numirusių tikra prasme, todėl Bažnyčios tėvai lygina atgailos sakramentą su Lozoriaus prikėlimu iš numirusių.

Prisikėlimas, kuriuo žmogus gauna dangišką gyvybę (ar pirmą kartą per šv. krikštą, ar prarastos ir numarintos atgaivinimą) vadinasi pirmuoju prisikėlimu, jis vienas duoda teisių į dangaus karalystę, todėl šv. Jono Apreiškimas laimina tą žmogų, kuris turi dalį tame prisikėlime, sakydamas: *"Palaimintas ir šventas, kurs turi dalį pirmame atsikėlime"*, Apr. 20, 6.

2. ANTRAS PANAŠUMAS Į KRISTAUS PRISIKĖLIMĄ

Kristus kėlėsi trečią dieną po mirties, norėdamas duoti tvirtą pamatą mūsų tikėjimui į jo žmogiškumą ir dieviškumą. Jeigu būtų prisikėlęs tuoj po mirties, niekas nebūtų tikėjęs, kad jis mirė, ir tuo būtų buvęs įtartinas ir prisikėlimas. Jei prisikėlimą būtų atidėjęs ilgesniam laikui, net iki pasaulio pabaigos, tuomet būtų kilusi abejonė apie jo dieviškumą, nes būtų atrodę, jog nieku nesiskiria nuo kitų žmonių. Norėdamas užbėgti už akių vienai ir kitai klaidai ir duoti tvirtą pamatą tikėjimui į jo dieviškumą ir žmogiškumą, pakako palaukti karste iki trečios dienos, nes per tą laiką turėjo paaiškėti ir jo mirtes tikrumas, tai yra, tikras žmogiškumas iš vienos pusės, ir dieviškumas iš kitos, nes tik Dievas galėjo padaryti tokį stebuklą.

Tas greitas iš numirusių prisikėlimas moko mus, jog ir mes turime greitai keltis iš mūs nuodėmių, silpnybių ir netobulybių, o visoks atidėliojimas vėlesniam laikui daro neįkainojamą skriaudą, todėl ir Bažnytinė knyga įspėja mus sakydama: *"Nesivėluok grįžtis į Viešpatį, ir neatidėliok iš*

dienos į dieną, nes ūmai ateis jo rūstybė ir pagiežos metu sunaikins tave", Ekl. 5, 8—9.

Kokia žmogui nauda atidėlioti savo prisikėlimą iš nuodėmės? Pirmiausia, pastato save pražūties pavojui, nes staiga gali ateiti Viešpaties rūstybė ir sunaikinti jį, todėl ir pats Išganytojas ragina mus budėti, nes nežinome jo atėjimo nei dienos nei valandos. Antra, prarandame tas gėrybes, kurias įgyjame gyvendami dorai ir tobulai. Trečia, sunkiname sau sugrįžimą prie Dievo, nes juo ilgiau ką šėtonas pasigavęs laiko, juo sunkiau paleidžia, todėl ilgai gulėjusiems nuodėmėse be galo yra sunku atsikelti.

Kas pasakyta apie reikalą greitai atsikelti iš nuodėmės, tinka ir visokioms silpnybėms bei netobulybėms, nes juo ilgiau žmogus jose pasilieka, juo sunkiau pasitaisyti.

3. TREČIAS PANAŠUMAS Į KRISTAUS PRISIKĖLIMĄ

Prisikėlęs Kristus daugiau nemiršta, todėl ir mes, prisikėlę kartą iš nuodėmės ar iš kokios silpnybės, turime dėti pastangų daugiau į ją nebegrįžti, nes kiekvienas grįžimas silpnina mūsų atsparumą pagundai ir tuo didina jos galybę, varžo mūsų valią ir tampriau ją riša su nuodėme. Tą tiesą gyvais ir vaizdžiais žodžiais išaiškino mums Išganytojas, dėstydamas apie šėtono sugrįžimą į sielą, kai buvo išvarytas. *"Kai nešvarioji dvasia išeina iš žmogaus*, sako Išganytojas, *ji vaikščioja sausose vietose, ieškodama poilsio, ir neranda. Tuomet ji sako: Grįšiu į savo namus, iš kur išėjau. Ir atėjus randa juos tuščius, iššluotus ir papuoštus. Tuomet ji eina, pasiima su savim septynias kitas dvasias, piktesnes už save, ir įėjusios jos tenai gyvena; ir paskesnieji to žmogaus dalykai darosi blogesni už pirmuosius"*, Mato 12, 43—45.

Jeigu viena nešvari dvasia padaro daug blogo per žmogų, gyvendama jame, tai kiek blogo padarys, jeigu jame apsigyvens visos septynios, o jos apsigyvens visuomet, jei žmogus leis sugrįžti atgal nešvariai dvasiai, kuri buvo iš-

varyta. Nėra abejonės, kad paskesnieji to žmogaus darbai bus septynis kartus piktesni uč pirmuosius.

Šv. Povilas, Kristaus prisikėlusio ir daugiau nemirštančio pavyzdį rodydamas, ragina ir mus negrįžti į nuodėmes. *"Mes žinome,* sako tautų apaštalas, *kad Kristus prisikėlęs iš numirusiųjų jau nebemiršta; mirtis jam daugiau nebeviešpatauja... Taip ir jūs laikykite save mirusiais nuodėmei, gyvais gi Dievui vienybėje su mūsų Viešpačiu Jėzumi Kristumi. Taigi, tegul nuodėmė nebeviešpatauja jūsų mariame kūne, kaip kad jūs būtumėte klusnūs jo geiduliams. Neleiskite nuodėmei naudotis savo nariais, kaip neteisybės ginklais; patys pasiduokite Dievui, kaip atgaivintieji iš numirusiųjų ir savo narius Dievui, kaip teisybės ginklus",* Rom. 6, 9—13.

4. KETVIRTAS PANAŠUMAS Į KRISTAUS PRISIKĖLIMĄ

Naujas ir garbingas buvo Kristaus gyvenimas, kai jis prisikėlė iš numirusių, todėl, eidami jo pavyzdžiu, turime ir mes rūpintis, kad mūsų gyvenimas būtų visai naujas, garbingas ir dangiškas, kai prisikeliame iš nuodėmės.

Matėme jau, jog darbai eina pagal gyvybę, kokia gyvybė, toki ir darbai: žemiška gyvybė, žemiški ir darbai, dangiška gyvybė, dangiški ir darbai. Kadangi dvasiškame prisikėlime esame gavę dangišką gyvybę, todėl privalome dirbti ir dangiškus, garbingus, Dievui malonius darbus.

Palyginkime savo dvasios gyvenimą su prisikėlusio Kristaus gyvenimu ir gausime atsakymą, ar tikrai mes esame pirmojo prisikėlimo dalyviai, nes tik tie dalyvaus antrame prisikėlime, kurie dalyvaus pirmame.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, nuliūdimo jausmai veržiasi mums į širdį, kai matome rudenį mirštant ir nykstant gamtos gyvybę, nes tai primena mums, jog ir mes mirsime ir panašiu būdu sunyksime. Pavasariui nušvitus, kai toji

gamta vėl atgyja ir veržiasi į naują gyvenimą, mums yra linksma, nes matome gyvybės galią, kurios žiema nepajėgė užslopinti. Prisimename tuomet ir mūsų būsimą iš numirusių prisikėlimą, kuris prašalins visus šio žemiško gyvenimo sunkumus ir virs pavasariu, kuris niekad nesibaigs, kurio linksmybės bus amžinos, nes žiema bus jau praėjusi, lietūs bus liovęsi ir nuėję, žemėje pasirodys gėlių, pasigirs purplelio balsas, pakvips žydintys vynuogynai. Kol sulauksime tos valandos, turėsime pergyventi dar ne vieną rudenį, ypatingai tą skaudžiausią, kuriuo baigiasi kiekvieno žmogaus gyvenimas ir prasideda sunki karsto žiema. Tačiau, Viešpatie, Tavo Sūnaus prisikėlimas iš numirusių neleidžia mums nusiminti, nes kaip po žiemos nušvinta pavasaris, taip po tos žiemos, kurią praleisime karste, ateis garbingas iš numirusių prisikėlimas. Ne visiems jis bus garbingas, tik tiems, kurie gyvendami žemėje prikels savo dvasią iš numirusių, kurie gyvens ne tuo gyvenimu, kurį gavo pirmą kartą užgimdami, bet tuo, kurį gavo antru kartu užgimdami iš vandens ir Dvasios. Tas antras užgimimas iš vandens ir Dvasios yra lygus prisikėlimui iš numirusių, nes naujoji gyvybė atsiranda tik tada, kai numiršta senoji, kaip iš numirusių keliasi tik tas, kuris buvo miręs. Bet kaip iš numirusių nieks negali atsikelti savo jėgomis, reikia, kad Tu, Viešpatie, jį prikeltumei, taip ir mes neprikelsime savo dvasios naujam gyvenimui, jeigu Tu, Viešpatie, jos neprikelsi. Budink tad, Viešpatie, ir kelk mus iš miego, nes, anot Apreiškimo žodžių, *"palaimintas ir šventas, kurs turi dalį pirmame atsikėlime"*. Mes norime turėti dalį pirmame atsikėlime, idant antroji mirtis neturėtų mums galios ir būtume garbingo prisikėlimo dalyviai. . .

Pasižadame šiandien sužadinti mūsų sieloje pavasarį, reikšti, kaip gamta pavasarį, daugiau karščio, uolumo ir gyvybės visose mūsų pareigose.

APIE PRISIKĖLIMO TIKRUMĄ

Velykų savaitė

Antradienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime, kaip mūsų Išganytojas, prisikėlęs iš numirusių, renka išblaškytus savo mokytinius, atgaivina jų tikėjimą, stiprina viltį ir pagaliau padaro iš jų tokius tvirtus prisikėlimo liudininkus, kad visi paguldė galvą už tą tiesą.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant ir mums suteiktų tokį tvirtą tikėjimą į jo Sūnaus prisikėlimą, kad joki puolimai, persekiojimai ir pagundos jo nepajudintų, kad būtume verti paguldyti galvą už tikėjimą.

MĄSTYMAS

1. KRISTUS ŽADA PRISIKELTI

Galime vartyti visą žmonijos istoriją nuo pradžios iki galo, galime tyrinėti garsių karalių, tautų vadų, mokslininkų ir kitokių galiūnų gyvenimus, bet niekur nerasime tokio pažado, kokį davė mūsų Išganytojas, būtent, kad trečią dieną po savo mirties kelsis iš numirusių. Nė vienas jų nedrįso žadėti prisikėlimo iš numirusių tuojau po mirties, nes gerai žinojo, jog negalės to pažado tęsėti, o žadėdami ir netęsėdami pakirstų pasitikėjimą tų, kurie juos garbino ir aukštino, nes visiems būtų aišku, jog melagingą didybę ir galybę aukštino.

Išganytojas nesibijojo duoti tokio pažado, nes gerai žinojo, jog jį tęsės, o tuo atgaivins apmirusį apaštalų tikėjimą ir duos ne tik apaštalams, bet ir visiems tikintiesiems iki pasaulio pabaigai savo dieviškumo nesugriaunamą įrodymą

ir tvirčiausią tikėjimo pamatą. Reikalaujantiems jo dieviškumo žymių jis atsakė, jog nebūsią duota kito ženklo, kaip Jonos pranašo ženklas, nes kaip Jona pranašas buvęs tris dienas žuvies viduriuose, taip ir žmogaus Sūnus būsiąs tris dienas žemės viduryje (Mato 12, 39).

Kitoje vietoje Išganytojas, kalbėdamas apaštalams apie būsimą kančią ir mirtį, skelbia ir savo iš numirusių prisikėlimą sakydamas: *"Štai mes einame į Jeruzalę, žmogaus Sūnus bus įduotas vyriausiems kunigams ir Rašto žinovams; jie pasmerks jį mirti, ir paduos jį pagonims tyčiotis, plakti ir prikalti ant kryžiaus; ir trečiąją dieną jis prisikels iš numirusiųjų"*, Mato 20, 18—19.

Kad tas prisikėlimo pažadas nebuvo apaštalų pramanytas arba suteiktas jiems vieniems, bet viešai mūsų Išganytojo visiems paskelbtas, turime įrodymą vyriausių kunigų ir Rašto žinovų kreipimęsi į Pilotą ir reikalavime sargybos, kad kartais "suvedžiotojas" nebūtų susitaręs su apaštalais, kad jie pavogtų jo kūną ir paskelbtų liaudžiai, jog prisikėlė. Reikalavimas saugoti kapą nesiekė daugiau, kaip iki trečios dienos, nes rėmėsi paties "suvedžiotojo" žodžiais: *"Valdove,* sako žydai Pilotui, *mes atsiminėme, kad tas suvedžiotojas dar gyvas tebebūdamas sakė: Po trijų dienų aš prisikelsiu. Liepk tat sergėti kapą iki trečiajai dienai, kad kartais neateitų jo mokytiniai, jo nepavogtų ir nesakytų liaudžiai: Jis kėlėsi iš numirusiųjų"*, Mato 27, 63—64. Jeigu tad nesikels iki trečiai dienai, o kad nesikels, jiems buvo aišku, bus ženklas, jog netesėjo savo pažado ir tuo liko melagis ir suvedžiotojas visų akyse. Tolesnis, jų nuomone, kapo saugojimas neturėjo tikslo, nes vis vien niekas netikės apaštalų skelbimui, nors jie, pavogę kūną, ir skelbtų liaudžiai, jog prisikėlė. Pilotas rado teisėtą jų reikalavimą, todėl ne tik leido pastatyti sargybą prie kapo, bet ir uždėti valdžios antspaudus, kad niekas neišdrįstų liesti kapo.

2. APAŠTALŲ NUSIMINIMAS

Apaštalai ir visi Kristaus mokytiniai taip buvo prislėgti savo Mokytojo nužudymu ir taip nusiminę, jog užmiršo jo pažadą trečią dieną keltis iš numirusiųjų. Jiems atrodė, jog viskas yra žuvę, todėl nematė reikalo pasilikti ilgiau Jeruzalėje. Šventei tad pasibaigus pradėjo skirstytis iš miesto, kaip matome tų mokytinių pavyzdį, kurie buvo iškeliavę į Emaus.

Jeigu tad ne Kristaus prisikėlimas, kuris atgaivino jų tikėjimą, sustiprino viltį ir grąžino juos į tą kelią, kurį buvo jau manę apleisti, visas trijų metų darbas, visi stebuklai būtų nuėję niekais, taip žmogus yra silpnas ir pasiduoda įspūdžiams. Pasimokykime iš tų įvykių pasitikėti Dievo žodžiu daugiau, negu įspūdžiais, nes Dievo žodis yra galingesnis už dangų ir žemę. Nesibijokime bedievių šūkavimų, nes ir žydai džiaugėsi ir šūkavo palaidoję Kristų, tačiau jų džiaugsmas neilgai tęsėsi, nes Kristui prisikėlus prasidėjo jiems nauji vargai, su kuriais bekovodami turėjo žlugti. Panašus likimas laukia ir šių laikų Kristaus bei jo Bažnyčios laidotojus.

3. TREČIĄ DIENĄ KRISTUS KELIASI IŠ NUMIRUSIŲ

Kristui prisikėlus įvyko didelis žemės drebėjimas: Viešpaties angelas nužengė iš dangaus, prisiartino, nurito akmenį nuo kapo ir ant jo atsisėdo. Jo išvaizda buvo kaip žaibas, o drabužiai kaip sniegas, todėl sargybiniai išsigando ir apmirė. Atsipeikėję parbėgo į miestą ir pranešė vyriausiems kunigams tai, kas atsitiko. Nepaisant sargybos, prisikėlė ir kapas yra tuščias.

To angelo nužengimo ir kapo atidarymo reikėjo, nes, Kristui prisikėlus, sargybiniai ir toliau būtų stovėję prie tuščio kapo, būtų neleidę atėjusioms moterims įeiti į kapo vidų ir pamatyti, jog jau nėra Kristaus, tuo būdu visi ir toliau būtų manę, jog Kristus guli karste. Angelas paaiš-

kino moterims, jog Kristus prisikėlė, parodė joms vietą, kurioje buvo paguldytas ir paragino jas eiti ir pranešti tai jo mokytiniams. Pagaliau ir pats Išganytojas, atlygindamas moterims už jų uolumą, atėjo jas pasveikinti ir liepė pranešti broliams jo prisikėlimą.

Žydai, sužinoję apie tai, kas įvyko, papirko sargus, kad jie skelbtų, jog jiems bemiegant atėję apaštalai ir pavogę Kristaus kūną; patys žydai, reiškia, pripažino, jog Kristaus kūno nėra karste, jog prisikėlė, nes kitaip nebūtų buvę reikalo papirkinėti sargus, o tik suimti apaštalus, nubausti juos už antspaudų sulaužymą ir kūno pavogimą, išreikalauti iš jų Kristaus kūną ir pasklidus gandams apie jo prisikėlimą viešai visiems tą kūną parodyti. Taip būtų padariusi kiekviena valdžia, kuriai rūpėtų sustabdyti neteisingų gandų plitimas. Jeigu tai nebuvo padaryta, jeigu apaštalai laisvi galėjo vaikščioti ir skelbti Kristaus prisikėlimą, žydai parodė, jog neturi kitokios priemonės gandų sustabdyti, kaip tylėti. Tuo tad tikslu ir papirko sargus, kad jie niekam nieko nesakytų, o kūno išnykimą iš kapo pateisintų savo užmigimu. Žadėjo net užtarti pas Pilotą, jeigu gręstų sargams bausmė už užmigimą.

4. APAŠTALAI NEBUVO LENGVATIKIAI

Pasklidus žiniai, jog Kristus prisikėlė, apaštalai ne tuojau įtikėjo, ir įtikėjo ne gandams, o tik pačiam Kristui pasirodžius. Mokytiniai, eidami į Emaus buvo jau girdėję apie tuos gandus, bet tie gandai atrodė jiems kaip plepalai, todėl, nenorėdami net jų tikrinti, pasiryžo apleisti Jeruzalę, ir kai kelyje pažino Išganytoją, kuris keleivio pavidalu buvo prie jų prisiartinęs, nutraukė savo kelionę ir skubiai sugrįžo į Jeruzalę pasidalinti su apaštalais savo džiaugsmu. Čia rado apaštalus susirinkusius ir bekalbančius, jog Išganytojas tikrai prisikėlė ir pasirodė Simonui. Čia jiems visiems bekalbant ir besidžiaugiant, pasirodo Išganytojas, parodo sa-

vo rankas ir kojas, valgo jų akivaizdoje ir pagaliau įrodo, jog tikrai yra tas pats — jų Mokytojas.

Panašiu būdu buvo įtikintas ir šv. Tomas, kurio šį kartą nebuvo su apaštalais ir kuris atsisakė tikėti jų pasakojimams apie Išganytojo pasirodymą. *"Jei,* sako, *nepamatysiu jo rankose vinių perdūrimų, neįdėsiu savo piršto į vinių vietą ir neįdėsiu savo rankos į jo šoną ‚netikėsiu"*, Jono 20, 25.

Po aštuonių dienų visi vėl buvo susirinkę. Šį kartą buvo ir Tomas su jais. Įėjo Išganytojas uždarytomis durimis ir sveikino visus sakydamas: *"Ramybė teesie jums"*. Po to kreipėsi į šv. Tomą ir liepė jam palytėti jo žaizdas ir įdėti ranką į jo šoną, ir nebūti netikėliu, bet tikinčiu. Čia turėjo sutirpti šv. Tomo netikėjimas ir atsargumas, todėl puolė ant kelių prieš Išganytoją ir tarė: *"Mano Viešpats ir mano Dievas"*. Atsakė jam Išganytojas: *"Kadangi mane matei, Tomai, tu įtikėjai; palaiminti, kurie nematė ir tikėjo"*, Jono 20, 29.

Iš to matosi, jog apaštalai nebuvo lengvatikiai, jie ne tik nenorėjo tikėti gandams, bet ir savo akims, jie reikalavo palytėti prisikėlusiojo kūną, kad rankomis dar patikrinus, ką matė akimis.

Kad apaštalai tikrai yra matę prisikėlusį Išganytoją, liudija tas faktas, jog nuo pat pradžių vadino save prisikėlimo liudininkais, ir taip tvirtai laikėsi tos tiesos, jog visi už ją galvą padėjo. Žmogui yra brangi gyvybė, todėl jos pigiai neatiduoda. Jei atidavė, tai tik dėl to, kad matė, jog prisikėlimo tiesa yra brangesnė ir už gyvybę. Tris metus vaikščiodami su Kristumi matė daug stebuklų, bet nė vienas jų nepaveikė taip, kaip tas, kuris įvyko po jų Mokytojo mirties; to stebuklo įtakoje pasikeitė visas jų gyvenimas, niekad daugiau nesvyravo ir neabejojo.

Dėkokime Viešpačiui, kad taip lengvą ir visiems suprantamą suteikė savo dieviškumo įrodymą, kad prisikėlimo liudininkais pastatė tokius, kurie nebijojo galvos padėti,

todėl ir mes mūsų bandymuose ir mūsų abejonėse pulkimės prie apaštalų liudijimo ir nugalėsime visas pagundas.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, tikėjimas yra didelė galybė. Pagal Tavo Sūnaus pamokymą, jeigu mes turėtume nors tiek tikėjimo, kaip garstyčių grūdas, ir lieptume kalnui persikelti iš vienos vietos į kitą ir neabejotume, tikrai tai įvyktų. Jei mes šiandien negalime to padaryti, reiškia, jog mūsų tikėjimas yra mažesnis už garstyčių grūdą. To menkumo priežastis glūdi visame šiandieninio žmogaus gyvenime, nes viešas ir privatus jo gyvenimas, visi mokslai ir išradimai suėjo į krūvą, kaip tie kunigaikščiai, apie kuriuos kalba antroji psalmė, ir stojo į kovą su Tavo Sūnumi ir norėdami numesti nuo savęs jo jungą. Mes norime, Viešpatie, kovoti už tikėjimą, mes mylime tą tiesą, kurią Tavo Sūnus mums atnešė iš dangaus, tačiau, matydami šio pasaulio kunigaikščių galybę, matydami Tavo ir Tavo Sūnaus vardo išniekinimą, nejučiomis pradedame silpnėti savo tikėjime, pradedame pasiduoti tam jausmui, kuriam pasidavė Tavo Sūnaus mokytiniai, kada jį pamatė prikaltą prie kryžiaus. Visi tą naktį juo pasipiktino, visi jį apleido: vienas išdavė, kitas užsigynė ir taip nors su skausmu, bet visi pradėjo skirstytis iš Jeruzalės. Panašiai elgiamės ir mes; vieni apleidžiame Tavo kovotojų eiles ir einame į priešų stovyklą, kiti, jei to ir nepadaro, išmeta ginklus iš rankų ir apleidžia kovos lauką. Tačiau, Viešpatie, Tu neleidai apaštalams pražūti, Tu išgelbėjai jų tikėjimą Tavo Sūnaus prisikėlimu, Tu davei jų tikėjimui tą uolą, ant kurios pastatytas namas negali sugriūti; gali užeiti audros, lietūs ir potvyniai, gali pūsti vėjas, namas išsilaikys, nes ant uolos pastatytas. Taip išsilaikė apaštalų tikėjimas pastatytas ant Tavo Sūnaus prisikėlimo; daug jiems reikėjo kentėti už tą tikėjimą, pagaliau reikėjo net kraują pralieti ir galvą už jį padėti, bet tikėjimas išsilaikė, nes ant uolos buvo pastatytas. Sustiprink, Viešpatie, panašiu būdu ir mūsų tikėjimą, suteik jam tą pačią uolą, kurią suteikei apaštalams, padaryk jį taip

tvirtą, kad jokios persekiojimų audros, jokie pagundų potvyniai jo neišjudintų, kad galėtume jaustis laimingi, jei tektų už jį pralieti kraują.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, kreiptis prie Tavęs visomis mūsų maldomis, prašydami, idant sustiprintumei ne tik mūsų tikėjimą, bet ir visų tų, kurie yra nusiminimui pasidavę ir pradeda svyruoti tikėjime, ir taip atsidurdami dideliame išganymo pavojuje.

APIE PRISIKĖLUSIO KRISTAUS KŪNO YPATYBES

Velykų savaitė

Trečiadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime apaštalų išgąstį, kai pamatė Kristų įeinant į jų susirinkimą per uždarytas duris. Kristus sveikino juos ramybės žodžiais, rodė jiems kojas ir rankas, kad nemanytų, jog su dvasia turi reikalo. Pagaliau valgo jų akyvaizdoje, kad išblaškytų visas jų abejones apie jo kūno tikrumą.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant daugiau dėmesio kreiptume į dvasios reikalus, negu į kūno, kad tuo būdu pasiruoštume garbingesniam prisikėlimui iš numirusių.

MĄSTYMAS

1. PRISIKĖLUSIO KRISTAUS KŪNAS BUVO TIKRAS KŪNAS, KURĮ TURĖJO GYVENDAMAS ŽEMĖJE

Tikėjimas į tai, kad mirtis nesunaikina viso žmogaus, o tik vieną jo dalį, ir kad kita jo dalis, būtent dvasia lieka gyva toliau ir gali pasirodyti likusiems žemėje, yra taip senas ir platus, kaip visa žmonija. Nėra tautos, nėra kal-

bos, kurioj nebūtų pasakų apie mirusių pasirodymus arba vaidinimusis, apie įvairius, kartais net skaudžius nuotykius. Visos tos pasakos gazdina klausytojų širdis ir atima norą susitikti su numirėlių dvasiomis, kurios gyvena ir toliau, palaidojus kūną, ir kurios ne visuomet palankiai elgiasi su gyvaisiais.

Šių faktų akivaizdoje lengvai suprasime apaštalų išgąstį, kai jie pamatė Kristų, pasirodžiusį jų susirinkime, nors durys buvo uždarytos ir niekas jų nevarstė. Pirmoji mintis, kuri visiems atėjo į galvą, buvo ta, jog čia ne tikras Kristus, o tik jo dvasia, nes tik dvasios gali vaikščioti pro uždarytas duris.

Norėdamas nuraminti jų išgąstį ir prašalinti abejones, Išganytojas atsiliepė į juos prieteliškai: *"Ramybė jums, tai aš, nebijokite"*. Bet apaštalai, baimės apimti, nepajėgė, matyti, ištarti nė vieno žodžio, todėl Išganytojas ramindamas juos kalbėjo toliau: *"Ko esate nusigandę ir kodėl tokios mintys kyla jūsų širdyse? Matykite mano rankas ir kojas, jog tai aš pats; čiupinėkite ir žiūrėkite; juk dvasia neturi kūno ir kaulų, kaip matote mane turintį"*. Tai pasakęs Išganytojas parodė jiems savo rankas ir kojas. Apaštalų baimė pradėjo nykti, o jos vietoje pradėjo reikštis džiaugsmas, bet dar ne pilnas, nes jų sielos gelmėse buvo likęs kažkoks netikrumas ir abejojimas, tarsi nenorėtų tikėti savo laime, kaip atsitinka su žmogum, kurio vargai ir skausmai staiga pasibaigia, bet bijosi pasiduoti džiaugsmui visa širdimi, kad kartais nenubaidytų brėkštančios laimės savo perankstyvu džiaugsmu.

Norėdamas prašalinti iš apaštalų sielų ir tą paskutinę abejonę ir suteikti jiems pilną džiaugsmą, Išganytojas kreipėsi į juos, prašydamas valgyti, ne dėl to, kad būtų buvęs alkanas, bet kad parodytų, kad jo kūnas yra tikras ir žmogiškas, turįs ne tik kaulus, bet ir raumenis, ir vidurius, kurie gali maitintis, kaip maitinasi kiekvienas tikras ir gyvas kūnas. Jie padavė jam dalį keptos žuvies ir medaus korį.

Paėmęs jis valgė jų akivaizdoje ir, kas liko, jiems atidavė, kad galėtų patikrinti, jog iš tikrųjų buvo valgyta.

Čia jau negalėjo likti mažiausios abejonės Kristaus kūno tikrumu, to kūno, kurį jie gerai pažinojo, nes drauge vaikščiodami tris metus galėjo gerai įsižiūrėti. Matė visi, jog tikrai tas pats yra Išganytojas, kuris juos mokė, darė stebuklus, plovė jiems kojas, kuris pagaliau buvo suimtas, nuteistas, prikaltas prie kryžiaus ir, štai, dabar vėl gyvas jų akivaizdoje.

Tas ir kiti panašūs Kristaus pasirodymai, kurie tęsėsi visą keturiasdešimtį dienų iki žengimui į dangų, taip išblaškė visas apaštalų abejones, taip sustiprino jų tikėjimą, jog skaudžiausi persekiojimai ir mirtis negalėjo jo pajudinti. Reiškia, kad jie tikrai yra matę prisikėlusį Kristų ir tuo pačiu kūnu, kuris gyveno žemėje.

2. VISAS KRISTAUS KŪNAS PRISIKĖLĖ IŠ NUMIRUSIŲ

Nors apaštalai liudijo, jog yra matę prisikėlusį Kristų, nors ir galvą padėjo tai liudydami, tačiau to liudijimo nepakako kai kuriems klaidatikiams, kurie, pasiremdami evangelijų aprašymais, jog Kristus pasirodydavo ir vėl išnykdavo, įeidavo per uždaras duris, pakeisdavo savo išvaizdą, kad nepažintų, pradėjo iš tų aprašymų daryti klaidingas išvadas, jog prisikėlusio Kristaus kūnas neturėjo visų žmogiško kūno dalių, tik išviršine savo išvaizda priminė Kristų.

Bažnyčia pasmerkė tokį mokslą, nes jis pakerta žmonėse tikėjimą į prisikėlimą, o Kristų daro klaidintoją, kuris liepia tikėti tuo, ko iš tikrųjų nėra, nes liepia tikėti į jo prisikėlimą, o iš tikrųjų negalima būtų pavadinti prisikėlimu, jei nevisas ir nepilnas kūnas būtų prisikėlęs. Dievas yra tiesos mylėtojas, todėl niekad neapgaudinėja vesdamas žmogų į tiesą, jei tad liepia tikėti į savo Sūnaus prisikėlimą, tai tas prisikėlimas yra įvykęs pilniausia ir griežčiausia

prasme: visas Kristaus kūnas su visomis savo dalimis ir sąnariais, raumenimis, kaulais ir krauju yra prisikėlęs.

Kad Dievas ruošia tokį kūno prisikėlimą, o ne kitokį, vienbalsiai liudija Senas ir Naujas Testamentas: *"Viešpats sergi visus jų kaulus,* sako pranašas, *nei vienas iš jų nebus sutrupintas"*, psl. 33, 21. *"Jūsų gi galvos plaukai visi suskaityti"*, sako Išganytojas (Mato 10, 30). *"Bet ir plaukas nuo galvos jums nepražus"*, ramina apaštalus tas pats Išganytojas kitoje vietoje (Luko 21, 18).

Kadangi Kristus, anot šv. Povilo, yra užmigusiųjų pirmonė, todėl jame pirmiausia įvyksta visi Dievo duoti žmonėms pažadai, jis pirmas prisikelia taip, kaip kelsis visi žmonės, o visi žmonės kelsis tuose pačiuose kūnuose, kuriuose gyveno žemėje, nes kitoks prisikėlimas negalėtų vadintis prisikėlimu ir Dievo žodis nebūtų ištesėtas.

3. KRISTAUS KŪNAS PRISIKĖLĖ GARBINGAS

Juo aukštesniam tikslui tarnauja kuris daiktas, juo tampa aukštesnis, juo garbingesnis. Plunksnos, pav., kuriomis buvo pasirašytos svarbios tautų tarpusavio sutartys, ar kiti panašūs raštai, laikomos garbingomis ir saugojamos muziejuose. Daiktai, drabužiai ar kitoki gyvenimo reikmenys, kuriuos naudojo aukšti ir garbingi žmonės, turi tų žmonių garbės savybių, todėl yra renkami ir saugojami tų žmonių atminimui.

Žmogaus kūnas, išeidamas iš Dievo rankų, įgavo labai aukštą ir kilnų tikslą tarnauti dvasiai, būti jos įrankiu, Dievo pažinimo ir meilės pagelbninku ir bendradarbiu, todėl įgavo didelę garbę, kurios neturėjo nė vienas kitas gyvūnas. Kada nusidėjo, kai kūnas atsisakė tarnauti dvasiai, prarado visą savo garbingumą, buvo paniekintas ir paties Dievo pasmerktas, kad virstų dulkėmis, iš kurių buvo sutvertas.

Tačiau atpirkimui įvykus, kūnas ne tik turėjo atgauti prarastą savo garbingumą, savo gyvybę ir savo vienybę su žmogaus dvasia, bet turėjo gauti dar daugiau, nes atpirki-

mas žmogui daugiau suteikė gėrybių, negu nuodėmė sunaikino, kaip po gaisro žmogus pasistato gražesnius namus, jei randa geradarį, kuris jam duoda lėšų. Panašiai yra ir su žmogaus kūnu. Jis, tiesa, turi virsti dulkėmis, kad įvyktų Dievo žodis, bet iš tų pelenų ir dulkių jis kelsis garbingesnis, o tas didesnis garbingumas bus tame, jog geriau tarnaus dvasiai, bus jai klusnesnis, bus daugiau sudvasintas ir tuo pačiu giliau dalyvaus dvasios gyvenime. Dvasia neturės mažiausio sunkumo valdyti kūną, užteks jai vieno valios akto, kad tas kūnas išpildytų visus dvasios norus, nes jis eis paskui dvasią, o ne taip, kaip šiandien, kad dvasia turi eiti paskui kūną ir čia bus jo tikras garbingumas. Jei dvasia norės skrajoti po žvaigždynų plotus, kūnas nedarys kliūčių, jis bus ten, kur dvasia norės, jei bus reikalo kam pasirodyti, ar išnykti, pasirodyti kitokioje išvaizdoje, ar įeiti kur pro uždaras duris, kūnas lengvai tai padarys, nes jis bus tikras dvasios gyvenimo dalyvis.

Kadangi Kristaus kūnas niekad nebuvo nuodėmės įrankis, todėl jis visuomet buvo klusnus dvasiai, buvo garbingas ir prieš mirtį. Tai įrodo Kristaus atsimainymas kalne Tabor, arba jo vaikščiojimas virš vandens, tačiau buvo paslėptos ir tvardomos garbingojo kūno ypatybės, kad galėtų kentėti ir mirti už mus. Prisikėlęs gi iš numirusių, pasirodė apaštalams su visomis garbingojo kūno ypatybėmis, kad suteiktų jiems garbingo iš numirusių prisikėlimo viltį ir tuo padarytų juos uolesnius jo sekime. Todėl jis pasirodydavo jiems ir vėl išnykdavo, įeidavo pro uždaras duris, pagaliau dangun žengimo dieną iškylo aukštyn ir dingo šviesos debesy.

Džiaukimės prisikėlusio Išganytojo garbe, sukelkime savo širdy karštą norą eiti jo pėdomis, kad laimėtume garbingą prisikėlmą, nes ir mus laukia panašus prisikėlimas, anot šv. Povilo žodžių: *"Jis pakeis mūsų žemumo kūną, padarydamas jį panašų į savo skaistumo kūną"*, Pilyp. 3, 21.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, brangi ir garbinga Tavo dovana yra kūnas, kurį Tu mums suteikei mus sutverdamas,

nes tai yra Tavo rankų darbas. Visus kitus gyvūnus sutvėrei vienu savo žodžiu, įsakei, kad žemė duotų visokią gyvą esybę ir taip įvyko. Bet kada priėjei prie žmogaus tvėrimo, neliepei, kad žemė jį duotų, bet pats ėmeisi lipdyti jo kūną iš žemės molio, ir pats jam įkvėpei gyvybės dvasią, suteikdamas tuo būdu jam didelę garbę, nes atskyrei ir jo kūną ir jo gyvybės dvasią nuo visų kitų gyvūnų. Nors tad žmogaus kūnas yra imtas iš žemės, tačiau Tavo, Viešpatie, rankomis, iš Tavęs yra gavęs tuos garbingus tikslus, kuriems turėjo tarnauti, kurių nėra gavęs nė vienas kitas gyvūnas. Jis turėjo tapti dvasios būveine, kurioje dvasia, veikdama iš vien su kūnu, turėjo siekti tobulumo, Tavęs gilesnio pažinimo ir gilesnės meilės. Tiesa, nuodėmei įvykus, kūnas atsisakė dvasiai tarnauti, tapo daugelio sunkių nuodėmių šaltinis, už kurias jis yra Tavo, Viešpatie, nutarimu nubaustas, kad grįžtų į tą žemę, iš kurios yra kilęs ir virstų dulkėmis. Tačiau, Tu neatėmei jam savo gailestingumo, Tu paruošei atpirkimą ne tik dvasiai, bet ir kūnui, Tu pažadėjai prikelti jį iš numirusių, pažadėjai surinkti visas dulkes, į kurias bus subyrėjęs, o iš tų dulkių atstatyti jį vėl ir padaryti iš jo klusnų dvasios pagelbininką ir įrankį. Kad tie Tavo pažadėjimai yra tikri ir įtikėtini, kad neprivalome jų niekados užmiršti, Tu prikėlei iš numirusių Tavo Sūnų, idant, turėdami prieš akis jo prisikėlimą, ne tik neabejotume savo prisikėlimu, bet gerais darbais ir dorybėmis rengtumės prie jo, nes nors visi kelsimės, bet ne visi turėsime vienokį prisikėlimą, vieni, kurie būsime gerą darę, kelsimės į gyvenimą, kurie gi pikta — į teismą ir pražūtį, kaip Tavo Sūnus mus įspėjo (Jono 5, 29). Bet ir tie, kurie kelsimės į gyvenimą, nebūsime lygūs, nes, kurie būsime daugiau gerą padarę žemėje, didesnį gausime atlyginimą, garbingesnį turėsime prisikėlimą. Kadangi, Viešpatie, turime didelį prisirišimą prie savo kūno, daug skiriame laiko ir triūso, kad ne tik apsaugojus jo gyvybę ir sveikatą, bet kad jį papuoštume, padarytume patraukiamu ir žavėtinu. Nesigailime nei brangių

drabužių, nei tepalų, o labai dažnai darome tai net skriausdami dvasią, todėl prašome Tavo malonės, kad visą tą mūsų kūno gražumu susirūpinimą pakreiptumei į tinkamas vėžes, kad daugiau rūpintumės mūsų dvasios gražumu, tuomet prisikėlimo dienoje gausime taip gražų kūną, kaip graži bus mūsų dvasia.

Pasižadame šiandien užmiršti visus mūsų kūno gražumus, o visą rūpestį nukreipti, kad sielą papuoštume gerais darbais.

APIE PRISIKĖLUSIO KRISTAUS ŽAIZDŲ ŽENKLUS

Velykų savaitė

Ketvirtadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime Išganytoją ateinantį į apaštalų susirinkimą pro uždaras duris ir besikreipiantį į apaštalą šv. Tomą šiais žodžiais: „Įdėk čia savo pirštą, matyk mano rankas, ištiesk savo ranką ir įdėk į mano šoną, ir nebūk netikėlis, bet tikintis," Jono 20, 27.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant neieškotume sau garbės kitokiuose daiktuose, o tik panašume į jo Sūnų, kad galėtume pasakyti su tautų apaštalu: „Saugok, Dieve, kad aš kuo nors girčiaus, kaip tik mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus kryžiumi. Per jį man pasaulis yra prikaltas ant kryžiaus ir aš pasauliui... aš nešioju savo kūne Viešpaties Jėzaus žymes," Gal 6, 14-17.

MĄSTYMAS

Kristus, prisikėlęs, nešiojo kančios metu gautas žaizdas savo kūne, o kurios jį numarino; su jomis pasirodė apaštalams, o darė tai ne dėl to, kad nebūtų galėjęs jų pa-

gydyti, bet dėl to, kad jos bus reikalingos, o bus reikalingos šiems tikslams.

1. KAIP AMŽINAS KANČIOS PAMINKLAS

Atpirkimas įvyko Kristaus kančia ir mirtimi, todėl visi dangaus gyventojai jaus dėkingumą savo Atpirkėjui per amžius; turėdami jo žaizdas prieš akis, matys jose savo išganymo priežastį, Dievo gerumą ir gailestingumą, kuris tokia brangia kaina yra įvykdęs atpirkimą, matys Išganytojo meilę, kurią parodė žmonėms, kovodamas už jų laimę ir laisvę, tuo būdu tos žaizdos pasidarys amžinas paminklas to, ką žmogus yra padaręs Dievui ir atvirkščiai, ką Dievas yra padaręs žmogui, o tuo jos ne tik ne biaurins Kristaus kūno, bet darys jį dar gražesnį ir garbingesnį, nes tai nuveiktų darbų ženklai.

Šv. Augustinas yra tos nuomonės, kad galimas yra daiktas, jog ir kentėtojų žaizdos pasiliks ir bus regimos, kurias yra įgyję persekiojimuose už Kristaus vardą, jose spindės ne kūno trūkumai, bet dorybių gražumas. Juk ir žemėje žmonės lenkia galvą prieš žaizdas, įgytas kovose už kilnias ir šventas tiesas. Taip Nikėjos Santaryboje, kur buvo smerkiamas Ariuzo mokslas, žeminantis Kristų, ypatingo įspūdžio darė tų vyskupų balsas, kurie nešiojo dar žaizdas neseniai buvusių persekiojimų už Kristų.

2. KAIP PRISIKĖLIMO ĮRODYMAS

Apaštalai nebuvo lengvatikiai, todėl, pasklidus žiniai apie Kristaus kūno dingimą iš kapo, apie jo gyvo pasirodymą moterims, kurios anksti rytą buvo nuėjusios prie kapo, nenorėjo tikėti, bet šoko tikrinti gautas žinias. Šv. Petras ir šv. Jonas nuėjo pažiūrėti kapo. Jiedu rado taip, kaip moterys pranešė, todėl įtikėjo. Kiti apaštalai įtikėjo tik tada, kai pamatė Išganytoją, atėjusį į jų susirinkimą per uždaras duris, kai jiems parodė kojas ir rankas, pervertas vinimis ir šoną, atidarytą ietimi.

Pasiliko dar vienas apaštalas šv. Tomas, kuris nebuvo šį kartą apaštalų susirinkime, todėl neturėjo laimės matyti prisikėlusį Išganytoją ir todėl atgauti išnykusį tikėjimą. Visi apaštalai vienbalsiai jam sako, kad yra sutikę ir matę savo Mokytoją gyvą ir sveiką, jog tikrai yra prisikėlęs. Bet šv. Tomas tam netiki: *"Jei,* sako, *nepamatysiu jo rankose vinių perdūrimų, neįdėsiu savo piršto į vinių vietą, ir neįdėsiu savo rankos į jo šoną, netikėsiu"*, Jono 20, 25. Netikėlis tad apaštalas reikalauja Kristaus žaizdų, kad galėtų tikėti į jo prisikėlimą ir tai ne tik, kad jas pamatytų, bet kad galėtų savo rankomis jas palytėti, nes bijojo pasitikėti savo akimis, jis žinojo, jog ir akis kai kada suklaidina, ypatingai jeigu žiūri iš toli.

Po aštuonių dienų vėl visi mokytiniai buvo susirinkę. Šį kartą buvo ir šv. Tomas su jais. Įeina Išganytojas pro uždarytas duris ir sveikina apaštalus jau jiems žinomu sveikinimu: *"Ramybė jums"*. Visi nudžiunga, pamatę savo Viešpatį, jau nebijo ,kaip bijojo pirmą kartą, jau nemano, jog su dvasia turį reikalo, visi žino, jog yra jų Mokytojas. Tik vienam šv. Tomui yra nejauku, jau jis pradeda gailėtis savo netikėjimo, juo labiau, kad Išganytojas tiesiai artinasi prie jo ir jam sako: *"Įdėk čia savo pirštą, matyk mano rankas, ištiesk savo ranką ir įdėk į mano šoną, ir nebūk netikėlis, bet tikintis"*, Jono 20, 27. Nors Išganytojas nusileidžia, nors duoda progos palytėti žaizdas, kaip reikalavo netikėlis apaštalas, tačiau šis pastarasis mato jas ir be palytėjimo, mato, jog negalima apsirikti, jog Mokytojas yra tas pats, apie kurį buvo jau girdėjęs iš kitų apaštalų, jog prisikėlė, todėl, jausdamas atgijusį tikėjimą, išpažįsta jį sakydamas: *"Mano Viešpats ir mano Dievas"*, Jono 21, 28.

Kaip būtų buvęs apsunktintas kelias prie tikro tikėjimo, jeigu netikėlis apaštalas nebūtų matęs Kristaus žaizdų. Nors įspūdžio apimtas laikinai ir būtų išpažinęs tikėjimą, tačiau sielos gelmėse gal būtų pasilikusi kokia nors abejonė, kuri, įspūdžiui praėjus, gal būtų pradėjusi veikti

ir nustelbusi visą tikėjimą. Dabar gi nepasiliko mažiausios abejonės, žaizdų aiškus vaizdas išblaškė visas abejonės, todėl popiežius Grigalius ir pastebi, jog šv. Tomo apaštalo netikėjimas daugiau prisidėjo prie mūsų tikėjimo sutvirtinimo, negu visų kitų apaštalų tikėjimas.

3. KAIP TARPININKYSTĖS IR UŽTARIMO SUSTIPRINIMAS

Išganytojas yra mūsų tarpininkas ir užtarėjas. Tačiau, užtarėjo žodis tik tada yra svarbus ir vertas išklausyti, kai yra paremtas nepaprastais darbais, gausiais ir žymiais nuopelnais. Todėl ir kentėtojų žodis pirmaisiais krikščionijos amžiais buvo svarbus Bažnyčios akivaizdoje. Jie buvo kankinti už tikėjimą, žaizdoti, ne už ilgo bus nukirsti arba žvėrių sudraskyti ir štai, nusidėjėliams prašant, jie imasi nusidėjėlių užtarimo ir tarpininkavimo tarp jų ir bažnytinės vyriausybės, kad būtų sutrumpintas jiems atgailos laikas ir pagreitintas atleidimas. Bažnyčia, atsižvelgadama į kentėtojų nuopelnus, į jų žaizdas, išklausydavo jų prašymo ir sutrumpindavo nusidėjėliams atgailos laiką, duodama tuo būdu pradžią atlaidams.

Panašus tarpininkas ir užtarytojas yra mūsų Išganytojas, jis nuolat rodo dangiškajam Tėvui savo žaizdas ir maldauja mums pasigailėjimo, o tos žaizdos taip iškalbingos, jog malšina Dievo rūstybę ir nulenkia žemyn iškeltą bausmės rykštę.

Tiesa, dangiškas Tėvas neužmiršta niekad savo Sūnaus nuopelnų, todėl nėra reikalo nuolat jam juos priminti, rodant jo Sūnaus žaizdas, bet mes užmirštame gyventi vienybėje su jo Sūnum, branginti jo kančią ir per ją artintis prie Dievo. Tik, kada tampame prislėgti vargų ir bėdų, kada nepasisekimai ima rodyti, koki bejėgiai mes esame, kada pajuntame pagundą murmėti prieš Dievo apvaizdą, jo gerumą ir gailestingumą, pažvelgę į Kristaus žaizdas atrandame tikrą kelią, apsiginame nuo murmėjimo pagundos, atgau-

name tikėjimą ir pasitikėjimą kaip atgavo netikėlis apaštalas, žiūrėdamas į savo Mokytojo kančios ženklus. Naudinga tad yra visiems, kad tie kančios ženklai pasiliktų visiems amžiams, kad stiprintų silpnėjantį mūsų tikėjimą.

4. KAIP DIEVO TEISINGUMO IR GAILESTINGUMO ŽYMĖ

Kristus norėjo, kad jo kūne liktų žaizdų ženklai, kad paskutiniame teisme galėtų parodyti visai žmonijai, kaip jis yra ją numylėjęs. Jeigu išaukštins šventuosius, jo žaizdos liudys, kaip gailestingas yra tas išaukštinimas; jei pasmerks prakeiktuosius, tos pačios žaizdos liudys, kaip teisingas yra tas pasmerkimas. Anot šv. Augustino, jos sakys prakeiktiesiems: "Štai žmogus, kurį jūs prikalėte prie kryžiaus, pažvelkite į žaizdas, kurias suteikėte; pažinkite tą šoną, kurį pervėrėte, nes tai jūsų ir dėl jūsų jis yra atvertas, o visgi nenorėjote įeiti".

Užsilikę tad žaizdų ženklai garbingame Kristaus kūne ne tik nemažins to kūno gražumo ir garbingumo, bet žymiai jį padidins, suteiks jam ypatingo žibėjimo ir skaistumo.

Turėdami tokį pavyzdį prieš akis, nesibijokime ir mes gauti žaizdų Kristaus tarnyboje, ne tik nebėkime nuo jų, bet ieškokime ir džiaukimės jomis, jeigu būsime verti jas gauti, nes, anot šv. Povilo: *"šio laiko kentėjimai negali lygintis su būsimąja garbe, kuri bus mumyse apreikšta"*, Rom. 8, 18. O ir pats Išganytojas ragina prie panašios kantrybės sakydamas: *"Jei tavo ranka, ar koja tave piktina, nukirsk ją ir mes šalin nuo savęs, nes tau geriau įeiti į gyvenimą luošam ar raišam, kaip turint abi ranki, ar abi koji būti įmestam į amžinąją ugnį"*, Mato 18, 8. Panašiai kalba ir apie akies išlupimą. Pagalvokime, ar esame pasiryžę duoti savo kūną, jeigu Kristaus tarnyba to pareikalaus.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, mes mėgstame nešioti savo didingumo, savo mokslo išminties, nuveiktų darbų, savo

garbingo luomo žymes. Net laukiniai žmonės turi tą pamėgimą, todėl nugalėję kokį nors gyvulį ar paukštį, puošia save jų liekanomis: dantimis, ragais, nagais ar plunksnomis, kad parodytų savo didvyriškumą ir galybę. Įvairios rūšies valdžios, kaip dvasiškos, taip ir pasaulietiškos, prisitaikydamos prie tokių savo pavaldinių pamėgimų, užvedė įvairius požymius, vardus, drabužius ir visokius kitus ženklus ir papuošimus, kad palengvinus sau palaikyti tvarką tarp žmonių, išreiškiant ženklais kiekvieno pareigas ir nuopelnus. Žmonės be galo godžiai graibo tuos ženklus, nes mano, jog gaudami ženklą, gauna ir tą didumą ir tą tobulumą, kurį reiškia ženklas. Tačiau, Viešpatie, čia ir prasideda mūsų skaudus apsirikimas, nes, gaudydami ženklus, jais pasitenkindami ir jais didžiuodamies, apsileidžiame ir užmirštame rūpintis tais darbais ir tais tobulumais, kurie daro mus dideliais Tavo akyse, o kurie yra tikri didumai, nes amžini, jų nepajėgia sunaikinti nė mirtis, jie eina paskui mus į kitą pasaulį ir daro mus dideliais dangaus karalystėje. Dėkojame tad Tau, Viešpatie, jog teikeisi mus pamokyti per Tavo Sūnų, kuo reikia didžiuotis, būtent, ne auksuotais drabužiais, ne žiedais, ne vainikais, bet žaizdomis, kurias gausime kovodami už Tavo vardą ir karalystę. Tautų apaštalas taip ir suprato tą pamokymą, todėl jis nenori girtis kuo kitu, kaip tik mūsų Viešpaties Jėzaus kryžiumi, o gavęs Tavo Sūnaus žaizdas savo kūne, džiaugiasi jomis ir skaito didžiausia brangenybe. Suteik, Viešpatie, malonės, kad ir mes, turėdami prieš akis taip iškalbingus pavyzdžius, laikytume niekais tuos visus ženklus, kuriuos pasaulis gaudo ir didžiuojasi, kad visa širdimi džiaugtumės, jei teks mums nukentėti Tavo Sūnaus tarnyboje, kaip apaštalai džiaugėsi, grįždami namo iš teismo, kuriuos nuplakė už Tavo Sūnaus vardo skelbimą.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien giliau įžvelgti į mūsų gyvenimą ir paieškoti džiaugsmo ten, kur pasaulis mato tik ašaras.

APIE KRISTAUS PRISIKĖLIMO LIUDININKUS

Velykų savaitė

Penktadienis

1. ĮŽANGA. Kristus, prisikėlęs iš numirusių, pasirodė ne labai dažnai, kaip šv. Petras dėsto šimtininkui Kornelijui, bet Dievo iš anksto paskirtiems liudytojams, apaštalams. (Apd. 10, 41).

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes nusilenktume prieš tokį Dievo sutvarkymą, kuriame išganymo tiesas paduoda mums ne betarpišku kiekvienam apreiškimu, kaip to nori ir tai skelbia klaidatikiai, bet per išrinktus ir jo paties numatytus asmenis, kad tuo būdu laimėtume jo Sūnaus palaiminimą: „Palaiminti, kurie nematė ir įtikėjo," Jono 20, 29.

MĄSTYMAS

1. PIRMIEJI PRISIKĖLIMO LIUDININKAI YRA ANGELAI

Tikėjimo tiesos viršija savo aukštumu žmogišką protą, todėl negali būti paties žmogaus jo prigimties jėgomis randamos ar pastebimos, tik skelbiamą tikėjimą jis gali gauti, kaip kad šv. Povilas sako: *"Tikėjimas iš skelbimo, o skelbimas įvyksta Kristaus žodžiu"*, Rom. 10, 17.

Kristaus prisikėlimas yra paslaptis, todėl nepakako nerasti Kristaus kūno karste, kad padarytų išvadą, jog prisikėlė. Šv. Magdalena, kuri pirmutinė buvo nuėjusi prie grabo, nors rado grabą tuščią, bet nepadarė išvados, jog Kristus prisikėlė, o tik kad kūnas paimtas, todėl nubėgo skubiai pas Simoną Petrą ir pas kitą mokytinį, kurį Jėzus my-

lėjo, jiedviem tarė: *"Paėmė Viešpatį iš kapo ir nežinome, kur jį padėjo"*, Jono 20, 2.

Paskui šv. Magdaleną, o gal kartu su ja, buvo atėjusios ir kitos moterys su kvepalais, kad pateptų Kristaus kūną, bet, radusios tuščią karstą, labai susirūpino, nes nežinojo, kas galėjo pasidaryti su jų numylėto Mokytojo kūnu. Bet štai, pasirodo du engelu, kurie, ramindami jas, joms praneša, jog Kristus prisikėlė, jo čia nėra, todėl be reikalo jos ieškančios gyvojo tarp numirusių. Tik po to angelų pareiškimo, kai Kristus, atlygindamas už jų uolumą, joms pasirodė ir pasveikino jas, jos puolė prie jo kojų ir pagarbino jį, nes jau tikėjo, jog Kristus prisikėlė.

Panašų patarnavimą, kokį padarė angelai, skelbdami Kristaus prisikėlimą, atliko kitu kartu, skelbdami jo žengimą į dangų. Apaštalai, matydami Kristų kylant aukštyn ir dingstantį šviesiam debesy, įspūdžio apimti, negalėjo pasijudinti iš vietos, tik akių nenuleisdami žiūrėjo į dangų, ir gal dar ilgai taip būtų žiūrėję, nežinodami ir nesuprasdami tos paslapties, kuri čia įvyko, nes patsai aukštyn kilimo regėjimas negalėjo dar jiems pasakyti, kokios paslapties jie yra liudininkai, jei ne angelų pasirodymas ir pranešimas, jog Jėzus yra paimtas į dangų.

Niekas tad negali pasakyti, o jei pasakytų, tai klystų, jog apaštalai neteisėtą padarė išvadą, kad Kristus prisikėlė ar užžengė į dangų, radę tuščią grabą arba matydami jį kylantį aukštyn, ne išvados keliu jie priėjo prie tų tiesų pažinimo, o tik angelų apreiškimu.

2. PRISIKĖLĘS KRISTUS PASIRODO NE VISAI TAUTAI, O TIK DIEVO IŠ ANKSTO PASKIRTIEMS LIUDININKAMS

Nebuvo jokio reikalo, kad prisikėlęs Kristus pasirodytų visai tautai, nes kas netikėjo jam gyvam esant matydamas jo stebuklus, tas nebūtų įtikėjęs, matydamas jį prisikėlusį. Kad žmogaus užkietėjimas gali nuvesti jį iki tokio

apjakimo, žinome iš paties Išganytojo prilyginimo apie turtuolį ir Lozorių. Kuomet turtuolis, atsidūręs pragare už savo darbus, norėjo įspėti savo brolius, likusius žemėje, kad darytų atgailą, kad nepatektų į tą kančių vietą, prašė Abraomo, kad pasiųstų žemėn Lozorių, kad jis, kaip iš numirusių prisikėlęs, padarytų jiems didesnį įspūdį ir priverstų atgailoti. Atsako jam Abraomas: *"Jei jie neklauso Mozės ir pranašų, jie netikės, jei ir iš numirusių kas atsikeltų"*, Luko 16, 31. Ir iš tikrųjų, tegul vargšas Lozorius būtų prisikėlęs iš numirusių ir nuėjęs į turtuolio namus skelbti atgailą likusiems jo broliams ar visam miestui, kuriame mirė, niekas nebūtų kreipęs dėmesio į jo žodžius, greičiau būtų palaikę jį pamišėliu. Panašiai būtų buvęs priimtas ir mūs Išganytojas, jeigu būtų pasirodęs Jeruzalės gyventojams. Pariziejai būtų pasiskubinę išaiškinti, jog gyvą nuėmė nuo kryžiaus arba būtų tykoję antru kartu nužudyti, kaip jau buvo besitarią padaryti su Lozorium, kurį Kristus prikėlė iš numirusių: *"Todėl vyriausieji kunigai nutarė užmušti ir Lozorių, nes daug žydų dėl jo ėjo ir tikėjo į Jėzų"*, sako apaštalas šv. Jonas, aprašinėdamas įspūdžius, kuriuos padarė Lozoriaus prikėlimas iš numirusių. Vieni įtikėjo į Jėzų, kiti gi nutarė užmušti ne tik Jėzų, bet ir Lozorių, kurį jis prikėlė (Jono 12, 10).

Pasitikėkime mūsų Išganytojo gerumu, jis tikrai norėjo visos žydų tautos atsivertimo, todėl jis būtų pasirodęs visai tautai, jeigu tas pasirodymas būtų ją sugrąžinęs į gerą kelią. Tačiau, būdamas Dievu, jis iš anksto žinojo, kad tas pasirodymas nieko negelbės, todėl pasirodė ne visai tautai, o tik iš anksto išrinktiems ir paskirtiems liudininkams, kad tie, kurie yra verti tikėjimo, kurie nėra dar savyje sunaikinę Dievo malonės, imdami iš apaštalų prisikėlimo tiesą, tampriau su jais susirištų ir išgirstų visas kitas tiesas, kurios yra reikalingos išganymui, o kurių tik apaštalai buvo išmokyti.

Einant padavimu, arba greičiau krikščioniškojo žmo-

niškumo nujautimu, prisikėlęs Išganytojas pirmiausia pasirodė savo brangiausiajai Motinai, kad suraminus ir suteikus džiaugsmo po tiek kančių. Tačiau apie tą pasirodymą evangelijos nekalba, nes Švenčiausia P-lė jo niekam neskelbė, neturėdama tam tikslui nei pareigos, nei įgaliojimų.

Paskui pasirodė Magdalenai ir kitoms moterims, kurios buvo nuėjusios anksti rytą aplankyti karsto, kad atlygintų joms už jų uolumą ir pasišventimą. Tas pasirodymas buvo tuojau paskelbtas, nes moterys gavo Išganytojo įsakymą: *"Eikite apskelbkite mano broliams, kad eitų į Galilėją; ten jie mane matys"*, Mato 28, 10. Paskui jau tik prasidėjo pasirodymai ir apaštalams.

Pirmaeilis ir svarbiausias tų pasirodymų tikslas buvo įtikinti apaštalus, nes jie paskui turėjo išnešioti evangelijos mokslą po visą pasaulį, jeigu tad, matydami Kristaus mirtį, nebūtų matę jo prisikėlimo, vargiai būtų ėmęsi evangelijos skelbimo su tokiu karštumu ir su tokiu pasišventimu, kurio negalėjo atšaldyti nei sutrukdyti žiauriausi persekiojimai ir pati mirtis.

Keturias dešimtis dienų Išganytojas, pasilikdamas dar žemėje, rodėsi apaštalams ir kalbėjosi su jais apie Dievo karalystę ir matyti tiek daug jiems prikalbėjo, jog numylėtasai mokinys šv. Jonas baigia savo evangeliją šiais žodžiais: *"Yra dar daug ir kitų dalykų, kuriuos Jėzus padarė. Jei kiekvienas iš jų būtų atskirai parašytas, tai manau, kad ir visas pasaulis negalėtų sutalpinti visų knygų, kurios reiktų parašyti"*, Jono 21, 25.

Iš viso to matosi, jog Išganytojas ypatingu rūpestingumu paruošė apaštalus, idant būtų jo prisikėlimo liudininkais ir jo viso mokslo nešiotojais ir paveldėtojais, todėl jiems dažniau pasirodo, ilgiau su jais kalba, dėsto pranašus ir suteikia Raštų pažinimo dovaną.

Nesunku dabar yra suprasti mūsų pareigą, kurią Išganytojas mums uždeda. Jeigu apaštalai gauna pareigą skelbti

evangeliją visam pasauliui, jei jie yra paruošti tam tikslui ypatingu būdu, mūsų pareiga klausyti jų, nelaukti, kad Išganytojas pats kiekvienam pasirodytų ir dėstytų jam jo išganymo kelią, nes kas neįtikės, tas bus pražuvęs.

Dėkokime mūsų Išganytojui už tokį mūsų išganymo sutvarkymą, prašykime jo malonės, idant visu karštumu priimtume tiesas, kurias skelbė apaštalai, kurias skelbia šiandien katalikų Bažnyčia, nes ji yra paveldėjusi apaštalų mokslą.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daug gėrybių suteiki mums kitų žmonių patarnavimu, aprūpini ne tik mūsų kūno reikalus, suteikdamas jam maisto, pastogės, drabužio, gyvybės apsaugą ir daugelį kitokių patogumų, kurių negalėtume turėti likę sau vieni be kitų pagalbos, bet ir dvasios. Mokslus eidami, mes naudojamės kitų žmonių sumanymais, išradimais, kelionėmis, patyrimais, o dažnai net jų vargais, skausmais, nelaimėmis ir mirtimi. Kiek gyvybių sunaikinta, kol žmonės susekė jūrų platumą ir gilumą, žemėje paslėptus turtus, kod išrado mašinas, kurios lengvina darbus ir didina žmogaus galybę kovoje su gamtos gaivalais. Jeigu mums nebūtų leista naudotis kitų žmonių atliktais darbais, jeigu patiems reiktų pradėti nuo pradžių daryti visus išradimus, netoli būtume pažengę Tavo, Viešpatie, valios pildyme daryti žemę sau klusnią, būtume panašūs į tą paukštelį, kuris lipdo savo lizdą šiandien lygiai taip pat, kaip jis jį lipdė prieš tūkstančius metų. Kad tokia tvarka, kurioje vienas žmogus naudojasi kitų žmonių mokslu ir prityrimu, yra geriausia, liudija visų tautų ir visuomenių gyvenimas, nes svarbiausi ir gyviausi reikalai, karo ar taikos, reformų, įstatymų ir valdymo remiasi tąja tvarka, būna įgalioti vienas ar daugiau asmenų, kurie, atlikę pavestą sau darbą, skelbia darbo išdavas, o visi priima jų skelbimą ir sulyg juo tvarko savo gyvenimą. Kadangi, Viešpatie, tokia tvarka iš Tavęs yra išėjusi, nes ji geriausia atitinka žmogaus prigimtį, todėl Tu ją panaudojai, kad žmogui patiekus

išganymo tiesas. Tu išrinkdavai pranašus, Tavo valios liudininkus, jiems įkvėpei į burną Tavo žodžius ir liepdavai juos paskelbti žmonėms. Panašiai padarei ir su Tavo Sūnaus prisikėlimu. Iš anksto Tu parinkai prisikėlimo liudininkus, jiems leidai pamatyti prisikėlusį Tavo Sūnų, ištirti to prisikėlimo tikrumą ne tik akių pažvelgimu, bet ir rankų palytėjimu, o paskui pasiuntei juos į visą pasaulį skelbti atpirkimo ir prisikėlimo naujieną, pridurdamas Tavo Sūnaus lūpomis ištartą palaiminimą: *"Palaiminti, kurie nematė ir įtikėjo"*. Tačiau, Viešpatie, čia ypatingai pasireiškia mūsų prigimties sugedimas ir silpnumas. Kuomet žemiškuose dalykuose lengvai priimame visokius skelbimus, nekartą net ir labai klaidingus, jeigu tik jie atitinka mūsų paslėptus palinkimus, tai išganymo tiesose, kurias Tu mums pasiuntei apstatytas nesugriaunamais įrodymais, reiškiame neapsakomo tingumo ir nerangumo tikėti visam tam, ką Tu skelbi, ateik tad mums į pagalbą, suminkštink savo malone mūsų širdis, kad lengvai ir su džiaugsmu priimtume Tavo žodį, visą Tavo Sūnaus, jo apaštalų ir Bažnyčios mokslą, kad pasidarytume verti Tavo Sūnaus palaimos.

Pasižadame šiandien nuolat daryti tikėjimo aktus į tas tiesas, kurias Bažnyčia, Tavo įgaliota, mums paduoda.

APIE TAI, JOG IŠGANYTOJAS PAKANKAMAI ĮRODĖ SAVO PRISIKĖLIMĄ

Velykų savaitė

Šeštadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime prisikėlusį Išganytoją apaštalų susirinkime rodantį jiems savo kojas ir rankas ir dėstantį pranašų raštus, kad jam reikėjo kentėti ir prisikelti iš numirusių.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad uždegtų mūsų širdį tokia meile, kuri apšviečia protą ir padeda pažinti Dievą ir kurį jis siuntė — Jėzų Kristų.

MĄSTYMAS

1. KRISTUS GYVENA ŽEMĖJE PO PRISIKĖLIMO KETURIAS DEŠIMTIS DIENŲ

Kristus, prisikėlęs iš numirusių, ne tuojau žengė į dangų, bet pasiliko dar žemėje kurį laiką su apaštalais, pasirodydamas jiems ir kalbėdamas apie Dievo karalystę. Evangelistas šv. Lukas, pradėdamas aprašinėti apaštalų darbus, šiais žodžiais išreiškia tą Kristaus pasilikimą žemėje: *"Jiems taip pat po savo kančios jis pasirodė gyvas tūleriopais būdais, nes per keturias dešimtis dienų davėsi jiems matomas ir kalbėjo apie Dievo karalystę"*, Apd. 1, 3.

Tų pasirodymų ir vėl išnykimų tikslas buvo iš vienos pusės įrodyti, jog Kristus, prisikėlęs, yra tas pats, kuris gyveno žemėje su apaštalais, o iš kitos, jog jis yra ne toks pat, tik kitoks, kitaip sakant, jau ne šio pasaulio gyventojas, tik kito — būsimo.

Jeigu Išganytojas būtų gyvenęs su apaštalais po prisikėlimo tokiu pat būdu, kokiu gyveno prieš mirtį, reiškia neišnykdamas, o nuolat būdamas su jais, būtų galėjęs sukelti juose mintį ar įtarimą, jog nebuvo tikrai numiręs, o tik apalpęs arba apsimetęs numirusiu, ir paskui, pasigydęs ta galybe, kuria gydė visus kitus ligonius, aklus, raišus ir raupsuotus, grįžęs atgal į tą patį gyvenimą.

Kad apsaugojus apaštalus nuo panašios klaidos, Išganytojas pasirodo ir vėl išnyksta, todėl visi aiškiai mato, jog jų Mokytojas yra tas pats, bet ne toks pats, jog svarbi atmaina yra jame įvykusi, jau nepriguli šios žemės gyventojams.

Tą įspūdį Išganytojas patvirtina žodžiais, sakydamas: *"Tie yra mano žodžiai, kuriuos esu jums pasakęs, dar tebebūdamas su jumis"*, Luko 24, 44. Nors tad Kristus yra gyvas, kalbasi su apaštalais, tačiau jau jis negyvena tuo gyvenimu, kuriuo gyvena apaštalai, jau jis yra nuo jų atsiskyręs, o tą atsiskyrimą yra padariusi mirtis, kuri jį yra

ištikusi ir apaštalams atėmusi, kaip visi gerai žinojo. Matydami tad apaštalai Kristų pasirodant ir išnykstant, aiškiai matė tą skirtumą, kuris yra jame pasidaręs po prisikėlimo, todėl negalėjo manyti, jog Kristus nebuvo miręs, o tik apalpęs, nes joks apalpimas negali įnešti panašių atmainų.

Iš kitos vėl pusės, jeigu Išgantytojas būtų pasirodęs vieną kokį kartą, arba vienam tik kuriam iš apaštalų, tuomet būtų labai pasunkinęs tikėjimą į jo prisikėlimą, nes sunku būtų buvę apsiginti nuo minties, jog tas apaštalas galėjo apsirikti, nepamatyti gerai, kokį rūką ar dūmą paimti už Kristų, kaip kad panašūs apsirikimai atsitinka žmonių gyvenime. Nors tad apaštalas ir tikrai būtų matęs Kristų, bet sunku jam būtų buvę įtikinti kitus. Tokio sunkumo pavyzdį turime moteryse, kurios anksti rytą buvo nuėjusios prie kapo ir buvo apdovanotos Kristaus regėjimu. Nors jos, pildydamos Kristaus įsakymą, ir pranešė apaštalams apie jo prisikėlimą, tačiau jie netikėjo. *"Tos žinios,* sako Luko evangelija, *pasirodė jiems lyg tuščios pasakos, ir jie joms netikėjo",* Luko 24, 11.

Kuomet gi Kristus pasirodė visiems apaštalams ir tai ne vieną kartą, bet daugelį per keturiasdešimt dienų, pagaliau ne tik apaštalams, bet ir šiaip geriems ir ištikimiems žmonėms Galilėjoje, o kurių buvę sulyg šv. Povilo apskaičiavimu daugiau kaip penki šimtai (I Kor. 15, 6), negalima buvo abejoti jo pasirodymų, o tuo ir prisikėlimo tikrumu.

2. KRISTUS ĮRODINĖJA PRANAŠAIS SAVO PRISIKĖLIMĄ

Matydami akimis, ar girdėdami ausimis atsitinkant kokį dalyką, ne visuomet pajėgsime suprasti, kas vyksta, ar yra įvykę. Duokime, pav., nemokytam, arba menkai mokytam žmogui padidinančius stiklus, bet neaiškinkime, kas yra tie daiktai, kurie matosi per stiklus ir ką jie reiškia, tai žiūrėtojas nieko nesupras, nors žiūrės tomis pačiomis akimis, kaip ir mokytas. Kada paaiškinsime visą dalyką, kada

išdėstysime matomų daiktų prasmę, tuomet visai kitokiomis akimis žiūrės į tuos pačius daiktus ir daug daugiau matys, negu anksčiau.

Panašių paaiškinimų reikalingi ir visi daiktai, sukrauti muziejuose. Mes juos matome akimis, bet, neturėdami paaiškinimo, giliau jų nesuprantame.

Štai kodėl ir Kristaus prisikėlimui reikia paaiškinimo, nes patsai atviro ir tuščio karsto radimas, arba net paties kėlimosi matymas negalėjo sužadinti tikėjimo į prisikėlimo paslaptį, reikėjo paaiškinimo, kad suprastų, ką reiškia tie dalykai, kuriuos mato akys.

Pirmieji prisikėlimo aiškintojai buvo angelai, kurie pasakė atvykusioms moterims, jog tas karstas, kurį jos mato atdarą ir tuščią, todėl yra atviras ir tuščias, kad tas, kuris čia gulėjo, prisikėlė.

Patsai Išganytojas, pasirodęs, nepasitenkino tik pasirodymu, bet ėmė dėstyti apaštalams pranašų raštus, kad patiektų jiems gilesnį viso to supratimą, ką mato jų akys, jog prisikėlimas iš numirusių yra pranašų aprašytas ir paskelbtas. *"O, neišmanėliai,* sako Išganytojas dviem mokytiniam einantiem į Emaus, *ir nerangios širdies tikėti visam, ką yra kalbėję pranašai! Argi nereikėjo, kad Kristus tai kentėtų ir taip įeitų į savo garbę? Ir pradėjęs nuo Mozės ir visų pranašų, jis aiškino jiems iš viso šventojo Rašto, kas buvo apie jį pasakyta",* Luko 24, 25.

Panašiai moko Išganytojas apaštalus atėjęs į jų susirinkimą: *"Reikia, kad įvyktų visa, kas parašyta apie mane Mozės įstatyme, Pranašuose ir Psalmėse. Tuomet jis davė jiems išmanymo, kad jie suprastų Raštus, ir jiems tarė: Taip parašyta ir taip turėjo Kristus kentėti ir trečioje dienoje keltis iš numirusių",* Luko 24, 44—46.

Pranašystės tad susijungusios su matomu jų išsipildymu, nes apaštalai mato savo akimis Kristų prisikėlusį iš numirusių, kaip pranašai buvo skelbę, padarė į juos tokį didelį įspūdį, jog niekad neabejojo to prisikėlimo tikrumu, o ir

abejoti negalėjo, nes daugiau įrodymų negalėjo jau nei laukti, nei gauti, nes viskas buvo suteikta, ko tik žmogaus širdis ar protas galėjo reikalauti, visos žmogaus sielos gelmės tapo pajudintos ir užpildytos.

Kaip giliai apaštalai tikėjo į Kristaus prisikėlimą, matosi ir iš to, jog save vadino prisikėlimo liudininkais, užsitraukė visos savo tautos neapykantą, persekiojimus, plakimus ir pagaliau mirtį, nelaimėdami šioje žemėje jokios kitokios gėrybės ar naudos, kaip tik vargus ir skausmus, kurie apkartindavo jiems visą gyvenimą ir apsunkindavo virš jų pajėgų, kaip šv. Povilas sako: *"Nes mes nenorime palikti jūsų, broliai, be žinių apie mūsų sielvartą, kurs atsitiko Azijoje, jog mes buvome apsunkinti per daug, virš išsigalėjimo, taip kad net buvo mums įgrįsę gyventi"*, 2 Kor. 1, 8.

Kas gali dabar pasakyti tų visų įrodymų akivaizdoje, jog Kristaus ištarmė tiems, kurie netikės, yra neteisinga? *"Kas netikės bus pasmerktas"*, Morkaus 16, 16. Kaip visi jo žodžiai išsipildė, taip išsipildys ir tas grąsinimas: *"Kas netikės bus pasmerktas"*. Taigi bus pasmerktas ir teisingai pasmerktas kiekvienas, kuris kokiais nors sumetimais atsisakys tikėti, nes neturės jokio pasiteisinimo, Išganytojas parėmė savo prisikėlimą tokiais įrodymais, kad tik nenoras tikėti, nenoras pataisyti savo gyvenimo galės būti jų pateisinimu.

Bijodami tad pasmerkimo, gilinkime mūsų tikėjimą, o gilinsime tada, kai turėsime kas kart tyresnę širdį, nes tik tyros ir nekaltos širdies žmonėms bus leista regėti Dievą.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu, sutverdamas mūsų protą, pasėjai į jį tiesos troškimą, todėl taip jis trokšta tiesos, kaip viduriai maisto. Naudojasi kiekviena proga, kad padidinus savo žinias, klausinėja pasitikęs kitus žmones, ką jie žino, ką yra girdėję ir ko patyrę, kad numalšinus žinių alkį. Tas pats troškimas sukūrė tautų gyvenime įvairias mokslo įstaigas, kuriose gali padidinti savo žinias tie, kuriems tai leidžia gyvenimo sąlygos; o visų akyse mokslas

yra įgijęs tokios pagarbos, kad visi prieš jį lenkia galvas, kaip pagonys prieš dievaitį. Kas jo negerbtų, būtų vertas nukankinimo.

Kadangi Tu, Viešpatie, esi pirmoji ir aukščiausioji tiesa, iš kurios plaukia visos kitos tiesos, todėl žmogus, ieškodamas tiesos, turėjo prieiti prie Tavęs, kaip eidamas upės krantais aukštyn, turi prieiti šaltinį, iš kurio upė išteka. Tuo tad tikslu, kad žmogus Tave greičiau ir lengviau surastų, o suradęs pamėgtų, jam ir suteikei tiesos troškimą. Tačiau, įvykus nuodėmei, tos tiesos troškimas pagedo, jis kartu su meile nukrypo nuo Tavęs, ir pakrypo į sutvėrimus, todėl žmogus visu užsidegimu tyrinėja šiandien sutvėrimus, Tavo rankų darbus. Skaito žvaigždes danguje, vandens lašus jūrose. Suskaitė vabalus ir gyvulius žemėje, žuvis vandenyse. Ištyrė žemės gelmes, ne vieną paslaptį gamtoje susekė, bet Tavęs, Viešpatie, nepažįsta, nes yra praradęs Tavo meilę, yra ją išplėšęs ir atidavęs sutvėrimams, todėl juos geriau pažįsta, negu Tave. Tavęs, Viešpatie, pažinime žmogus yra pasidaręs taip nerangus, taip sunkus ir kietas, kad reikia Tavo didelio šauksmo ar trenksmo, kad galėtum jį išjudinti ir atkreipti sau jo dėmesį. Yra tokių, kuriems nedaro įspūdžio ir didžiausias trenksmas. Tuo kietumu buvo užsikrėtę net apaštalai, todėl Tavo Sūnus, prisikėlęs, turėjo barti juos už jų netikėjimą ir prikaišioti jiems jų širdies kietumą, kad jie netikėjo tiems, kurie buvo matę jį prisikėlusį. Tik tada žmogus atgauna Tavo meilę, tada pasidaro minkštas ir lengvas tikėjime, tuomet pažįsta Tave iš tolo, kaip ištolo pažino Tavo Sūnų Simeonas senelis, šv. Ona pranašė, šv. Jonas Krikštytojas. O ir mylimasis Tavo Sūnaus apaštalas pirmas pažino jį vaikščiojantį ant ežero kranto, todėl pirmas ir sušuko: *"Tai Viešpats"*. Suteik tad, Viešpatie, ir mums tokios meilės, kuri lengvintų mums Tavo tiesų pažinimą, kad tie įrodymai, kuriuos Tavo Sūnus patiekė savo prisikėlimo patvirtinimui, lengvai mus patrauktų prie jo, kaip patraukė apaštalus.

Pasižadame šiandien dažnai daryti tikėjimo, vilties ir meilės aktus, kad laimėtume Tavo Sūnaus palaimą.

„Palaiminti, kurie neregėjo, o įtikėjo".

KRISTUS YRA MŪSŲ ATSIKĖLIMAS IR GYVYBĖ

Atvelykio sekmadienis

1. ĮŽANGA. Persikelkime mintimis į Betaniją ir pasiklausykime žodžių, kuriais mūsų Išganytojas ramina verkiančias Lozoriaus seseris Marijąą ir Mortą, mirus jų broliui: „Aš prisikėlimas ir gyvybė; kas tiki į mane, nors ir būtų miręs, bus gyvas, ir kiekvienas, kurs gyvas ir į mane tiki, nemirs per amžius," Jono 11, 26.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant jo Sūnaus prisikėlimas gyvai mums primintų mūsų prisikėlimą iš numirusių, o tuo padrąsintų nesibijoti mirties, kuomet ją reikės pasitikti, pildant jo valią, kad suteiktų jėgų kantriai nešti gyvenimo sunkumus.

MĄSTYMAS

1. GYVYBĖS IR MIRTIES ĮVAIRIOS RŪŠYS

Tyrinėdami žmogų, rasime jame ne vienos, o kelių rūšių gyvybę. Jis auga, maitinasi ir veisiasi kaip augalas, jis girdi, mato, vaikšto ir jaučia kaip gyvulys, bet jis pažįsta tiesą, savo protu apima visą pasaulį, pažįsta tuos dalykus, kurių nei akis nemato, nei ausis negirdi, jis suseka viso pasaulio Kūrėją ir Viešpatį, ko nė vienas gyvulys negali padaryti.

Visa jo žemiška gyvybė, visas viešpatavimas žemesniais sutvėrimais, visas nuo augalų ir gyvulių atsiskyrimas priklauso nuo jo trečiosios protiškos gyvybės, kurios valdžioje ir žinioje yra ir anodvi žemesnės rūšies gyvybi, tuo

būdu iš tų trijų gyvybių yra susidaręs vienas žmogiškas gyvenimas.

Į tą žmogišką gyvenimą Dievas savo neapsakomu dosnumu įdiegė dangiško gyvenimo sėklą, kuri, augdama, turi privesti žmogų į tos tiesos pažinimą, į Sutvėrėjo meilę, žodžiu į tokį gyvenimą, kokiu gyvena patsai Dievas ir visi dangaus gyventojai. Tasai gyvenimas vadinasi antgamtiniu, nes viršija visas žmogaus įgimtas jėgas, kaip žmogiškas gyvenimas viršija visas gyvulių jėgas. Galime lavinti ir mankštinti gyvulį kaip norime, o visgi neišmokinsime jo nei kalbėti, nei rašyti, nei skaityti. Panašiai žmogus ir visa žmonija gali eiti pirmyn moksluose ir visokios rūšies kultūroje, o niekad neprieis savo jėgomis prie antgamtinio gyvenimo atradimo ar sukūrimo, tasai gyvenimas eina iš Dievo, todėl tik Dievas gali jį sukurti žmoguje.

Dabar gali kilti klausimas, kokiame santykyje yra žmogiška gyvybė su antgamtine, dangiška: ar dangiška gyvybė nesunkina ir nenaikina žmogiškos prigimties.

Gamtoje turime pavyzdžių, kuriuose viena gyvybė naudojasi kita, bet besinaudodama ją sunaikina. Vilkas, pav., naudojasi avimi, bet, besinaudodamas, ją sunaikina, vilko gyvybė reikalauja, kad avis būtų draskoma. Panašiai daro ir žmogus, jis augina gyvulį iki tam tikro laiko, o paskui jį papiauna ir, arba suvalgo, arba pasidaro sau kokių nors gyvenimui reikalingų dalykų. Ar neatsitinka kas panašaus žmogaus santykiuose su antgamtine gyvybe, ar toji dangiška gyvybė nepasielgia su žmogaus prigimtimi, kaip vilkas su avimi?

Viso pasaulio bedieviai ir laisvamaniai mano, kad — taip, — kad tikėjimas su savo mokslu ir reikalavimais varžo žmogaus prigimtį, stabdo jos plėtotę, pažangą, kaip žiema stabdo medžių augimą, todėl, jų manymu, žmogaus prigimties vardu reikią naikinti visokį tikėjimą žemėje, tuomet tik toji prigimtis galėsianti eiti pirmyn.

Iš tikrųjų gi vyksta priešingai, nes bedieviai ir laisva-

maniai, naikindami žmonių antgamtinę gyvybę, naikina ir įgimtą žmonių gyvenimą. Juk visiems yra žinoma, kiek bedieviai pražudo žmonių, kai ima kelti revoliucijas, arba būna paėmę valdžią į savo rankas. O ir patys žmonės žūva, kai netenka tikėjimo pagalbos, įpuola į ištvirkimą, girtybę, paleistuvystę, suserga ir žūva, kaip musės rudenį, kai saulė nustoja jas šildžiusi.

Iš to jau gali mums paaiškėti, kad prigimtis ir antgamtė, žemiška ir dangiška žmogaus gyvybė turi eiti drauge, turi viena kitai paduoti ranką, tuomet tik žmogus pilnai išvystys ir ištobulins savo jėgas, galės gyventi gausiu dangišku ir žemišku gyvenimu.

Kadangi mirtis yra gyvybės naikinimas, todėl pagal dvejopą žmogaus gyvybę dvejopa yra ir mirtis: viena, kuri sunaikina žmogišką gyvybę, kita, kuri sunaikina dangišką arba antgamtinę.

Mirtis, naikindama žmogišką gyvybę, nesunaikina jos visos, o tik augališką ir gyvulišką jos dalį, o protiškoji dalis negali būti sunaikinta, todėl Išganytojas ir ramina mus sakydamas: *"Nesibijokite tų, kurie užmuša kūną, sielos gi negali užmušti"*, Mato 10, 28. Žmogus tad miršta kūnu, o jo dvasia gyvena ir toliau ir yra laiminga, jei neprarado dangiškos gyvybės per sunkią nuodėmę.

2. KRISTUS YRA ATSIKĖLIMAS

Gamta neturi priemonių atgaivinti numirusį daiktą. Ji tokiu būdu tik kovoja su mirtimi, kad, senstant ir mirštant vienam gyvūnui, perkelia tą gyvybę kitam, tam vėl nykstant trečiam ir taip toliau, todėl rasime gamtoje gimimų, bet nerasime prikėlimų iš numirusių. Štai kodėl taip sunku yra žmogui tikėti į prisikėlimą, dėl to ir apaštalai buvo taip nerangūs ir kietos širdies tikėti į visa, ką pranašai sakė apie Kristaus mirtį ir prisikėlimą.

Numirusių sutvėrimų atgaivinimo gyvybė priklauso vienam Dievui, jos neturi nė vienas sutvėrimas, nors jis

būtų aukščiausiai pastatytas. Bet mūsų Išganytojas ją turi, nes jis yra Dievo Sūnus, todėl lygiomis su Tėvu prikelia iš numirusių ką nori, kaip pats apie tai kalbėjo sakydamas: *"Kaip Tėvas prikelia numirusius ir atgaivina, taip ir Sūnus atgaivina, ką nori"*, Jono 5, 21.

Kadangi dvejopa yra žmogaus mirtis pagal dvejopos gyvybės praradimą, dvejopas tad turi būti prisikėlimas: vienas kūno, kai kūnas atgauna sielą, o su ja ir žmogišką gyvybę; antras dvasios, kai dvasia atgauna prarastą per nuodėmę dangišką gyvybę. Vienas ir kitas prisikėlimas pavestas mūsų Išganytojui, todėl jis ir sako: *"Aš esmi atsikėlimas"*.

Kad turi valdžios prikelti kūną, parodė tai ne kartą gyvendamas žemėje ir prikeldamas numirėlius. Jis turi valdžios grąžinti žmogui ne tik prarastą žemišką gyvybę, bet ir tą garbingąją, kuri bus suteikta pasaulio pabaigoje, išmušus prisikėlimo valandai, o tai pats parodė, prisikeldamas iš numirusių garbingam gyvenimui.

Jis turi valdžios atgaivinti žmonių sielas, kurios prarado dangišką gyvybę nusidėdamos, nes jis turi valdžios atleisti nuodėmes, o nuodėmė juk yra ne kas kita, kaip dvasinė mirtis.

Čia pasirodo Dievo neapsakomas gailestingumas, jog neatima nusidėjėliui visų savo dovanų, palieka jam tikėjimą, kuris duoda progos mūsų Išganytojui atgaivinti dvasinį numirėlį pagal jo paties žodžius: *"Kas tiki į mane, nors ir būtų miręs, bus gyvas"*, Jono 11, 26. Štai kodėl daugybė nusidėjėlių atsiverčia kasdien katalikų Bažnyčioje, nes tikėjimas, kurio nuodėmė nepajėgia sunaikinti taip, kaip sunaikina meilę, klabina į Išganytojo širdį ir išprašo atsivertimo nusidėjėliui.

3. KRISTUS YRA GYVYBĖ

Nors žmogus myli savo gyvybę ir ją brangina, tačiau tai daro tik tada, kada toji gyvybė neturi vargų ir kančių,

o kai būna prislėgta skausmų ir nelaimių, ir geresnės ateities viltis, kuri stiprintų žmogaus jėgas ir padėtų nešti gyvenimo sunkumus, išnyksta, tuomet pradeda nebranginti ir savo gyvybės, tuomet laukia mirties, nes gyvybė tampa sunki ir nepakeliama.

Jei toji gyvybė tokiose aplinkybėse būna sunki net šventiems ir tobuliems žmonėms, kurie dėl to prašo Dievo mirties, kaip pranašas Elijas šaukėsi sakydamas: "Gana man, Viešpatie. Atimk mano gyvybę" (3 Kor. 19, 4), arba kaip kad skundėsi šv. Povilas, jog įgriso jam gyventi dėliai slėgiančių persekiojimų, kaip tad sunki toji gyvybė turi būti tiems, kurie neturi šventumo, kurie nežino į ką kreiptis ir kur ieškoti pagalbos bei pastiprinimo, toki dažniausiai patys sau atima gyvybę, prarasdami kartu ir žemišką ir dangišką gyvybę, nes sunkiai nusideda, padaro žmogžudystę mirties valandoje.

Nuo tokios nelaimės saugoja mus Išganytojas, bet tik tada, kai esame gyvi ir į jį tikime, todėl tokiose aplinkybėse ir duoda pažadą apsaugoti nuo mirties, sakydamas: *"Kiekvienas, kurs yra gyvas ir į mane tiki nemirs per amžius"*, Jono 11, 26.

Žinodami tad Kristų esant visokios gyvybės šaltiniu, skubinkime artintis prie jo, kad galėtume apsaugoti savo gyvybę ir padaryti ją turtingesnę, nes jis atėjo į šį pasaulį, kad mes turėtume gyvybę ir apščiai jos turėtume.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelė yra Tavo dovana gyvybė, su ja yra surišti visi mūsų smagumai, džiaugsmai ir laimė, gi su mirtimi viso to netenkame, todėl kiekvienas mūsų bijosi mirties ir trokšta būti gyvas, o susirgęs šaukiasi gydytojų, nesigaili lėšų, kad tik išsigelbėtų nuo mirties. Kol toji mirtis yra tik mūsų mintyse, kol vaikščiojame vien su jos galimybe, tol rodome daug drąsos, patys sau įsikalbame, jog nebijome mirties. Bet kuomet arčiau tenka susidurti su mirtimi, kuomet ji mums pažvelgia į akis, arba kuomet tenka mums laidoti savo artimuosius ir mylimuo-

sius, tuomet tik pajuntame visą mirties galybę, tuomet pradedame liūsti ir nusiminti, nes nematome galimybės ištrūkti iš jos, o gyvenimo troškimas ne tik nemažėja, bet didėja, nes tik mirties akivaizdoje visa mūsų prigimtis pradeda jausti ir suprasti, kaip brangi yra gyvybė.

Norėdamas apsaugoti mus nuo nevilties ir suteikti jėgų drąsiai pasitikti ir pildyti Tavo valią, Viešpatie, pagal kurią visi turėsime baigti šios žemės gyvenimą mirtimi, Tu pastatei prieš mūsų akis Tavo Sūnaus prisikėlimą, į kurį žiūrėdami galime ir turime suprasti, jog ši žemiška mirtis nėra žmagaus didžiausia nelaimė, jog jos viešpatavimas nėra amžinas, o tik laikinas. Ji panaši daugiau į užmigimą, negu į tikrą gyvybės praradimą, todėl ir Tavo Sūnus, ramindamas mus, liepia nesibijoti tos kūniškos mirties, sakydamas: *"Nesibijokite tų, kurie užmuša kūną, sielos gi negali užmušti"*, Mato 10, 28. O ir tautų apaštalas šv. Povilas įsako tikintiesiems ieškoti stiprybės ir ramybės skausmuose ir nuliūdimuose, kuriuos mirtis sužadina Tavo Sūnaus prisikėlime. *"Mes nenorime palikti jūsų broliai,* rašo tesalonikiečiams, *be žinių apie užmigusius, kad jūs nenuliūstumėte, kaip kiti, kurie neturi vilties. Nes jei tikime, kad Jėzus mirė ir prisikėlė, tai taip Dievas užmigusius per Jėzų atves drauge su juo"*, 1 Tesal. 4, 13—14. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad turėdami prieš akis Tavo Sūnaus prisikėlimą, galėtume nesibijoti tų, kurie užmuša kūną, nes, negalėdami užmušti sielos, negali mums atimti tos galybės, kurią branginame ir kurios trokštame; padėk mums pasinaudoti tautų apaštalo pamokymu ieškoti ramybės mirties nuliūdimuose Tavo Sūnaus prisikėlime.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, nuolat mąstyti apie tą valandą, kai kelsimės iš numirusių ir ruoštis jai kantriai nešant šios dienos sunkumus ir stiprinti savo viltį Tavo Sūnaus prisikėlimo prisiminimu.

DVASIŠKOS MIRTIES RŪŠYS

Atvelykio savaitė

Pirmadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytoją, prikeliantį tris numirėlius: a) Sinagogos vyresniojo dukterį, b) našlės vienatinį sūnų, c) Lozorių, keturias dienas gulėjusį kape.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mus saugotų nuo dvasiškos mirties, bet ypatingai nuo tokios, iš kurios nėra atsikėlimo.

MĄSTYMAS

1. KRISTUS PRIKELIA JAIRO DUKTERĮ

Sinagogos viršininko Jairo dukteriai mirus, namuose buvo didelis nuliūdimas ir sumišimas, o pasklidusi apie mirtį žinia sutraukė didelę žmonių minią į namus. Tų namų laimei, Jairas pasitikėjo Išganytoju, todėl dar dukteriai sergant skubėjo pas jį ir prašė pagydyti. Išganytojas, atėjęs į namus, rado jau mergaitę numirusią, tačiau nenorėjo, kad tėvo žygis būtų tuščias, dėlto išvaręs laukan visus svetimus žmones paėmė numirėlę už rankos, prikėlė ir atidavė sveiką tėvams, griežtai įsakydamas, kad niekas apie tai nežinotų.

Toji namuose mirusi ir svetimiems nematant prikelta iš numirusių mergaitė reiškia tokius nusidėjėlius, kurie nusideda savo širdies viduje niekam nežinant ir niekam nematant, nes neišreiškia darbais savo nuodėmingų minčių ir troškimų, visa tad nuodėmė pasilieka jų viduje.

Kad tokios nuodėmės gali būti sunkios ir gali numarinti žmogaus sielą dvasiška mirtimi, žinome iš paties Iš-

ganytojo pamokymo, kuriuo jis įspėja mus, jog ne vien išviršinis piktas darbas užtraukia žmogui kaltę, baustiną teisme, bet ir vidaus, kuris nepasireiškia dar piktu išviršiniu darbu: *"Jūs girdėjote*, sako Išganytojas, *kad seniesiems pasakyta: Neužmuši; kas gi užmuštų, bus smerktinas teisme. Aš gi jums sakau: Kiekvienas, kurs pyksta ant savo brolio, bus smerktinas teisme"*, Mato 5, 21—22. *"Jūs girdėjote, kad seniesiems pasakyta: Nesvetimoteriausi. Aš gi jums sakau: Kiekvienas, kurs žiūri į moteriškę jos geisti, jau su ja svetimoteriavo savo širdyje"*, Mato 5, 27—28. Iš to matosi, jog vertas yra teismo ir pasmerkimo ne tik tas, kuris užmuša savo brolį, bet ir tas, kuris ant jo pyksta, nors dar nėra užmušimu rankos sutepęs. Panašiai vienu vidaus geismu nusidedama svetimoteryste.

Vidinės nuodėmės viduje pasilieka neprasiveržd amos išoriniais darbais, ir lengviau gydomos, tokia siela lengviau atsikelia, negu ta, kuri parodo darbais savo piktus troškimus; be liudytojų numirė, be liudytojų gali būti ir prikelta, reikia tik, kad jos valia sugrįžtų atgal prie Dievo, o Dievas sugrąžina savo malonę.

Tačiau neišsiverčiama visai be liudininkų. Mergaitės prikėlimo liudininkai buvo apaštalai — šventieji Petras, Jonas ir Jokūbas, — sielos gi prikėlimo liudininkais buvo Bažnyčios įgalioti nuodėmklausiai, kurie budi ir saugoja, kad siela turėtų tikrą gailestį už nuodėmes.

2. KRISTUS PRIKELIA VIENATINĮ NAŠLĖS SŪNŲ

Besiartindamas Išganytojas prie Naimo miesto, susitiko laidotuves: buvo nešamas į kapus numirėlis, našlės vienatinis sūnus, drauge su ja ėjo didelė miesto minia. Išganytojas gailestingumu sujudintas prisiartino prie neštuvų, prikėlė iš numirusių jaunikaitį visos minios akyse ir atidavė jį jo motinai.

Tas į kapus nešamas jaunikaitis reiškia tuos nusidėjėlius, kurie ne tik piktais savo troškimais, bet ir piktais savo

darbais eina į užkietėjimą nuodėmėse, jų siela, tarsi lavonas, yra nešama į mirusiųjų buveinę.

Nors kiekviena nuodėmė pildosi žmogaus viduje, nes jo valia nusikreipia nuo Dievo ir prisiriša prie sutvėrimų, todėl ten, kur nėra tokio nukrypimo nuo Dievo, nėra nė nuodėmės, tačiau kada valia, prisirišdama prie kokio sutvėrimo prieš Dievo valią, priverčia kūno sąnarius vykdyti tą valios prisirišimą, nuodėmė tampa sunkiau pataisoma, nors jos esmė pasilieka ta pati, nes iš vienos pusės pratina sąnarius prie nuodėmingo darbo, o iš kitos — piktina žmones, iš kurių vieni pasidrąsina daryti panašiai, kiti gi niršta ir pyksta ir ant valdžių, ir ant Dievo, kam leidžia tokiems piktadariams gyventi ir piktinti kitus. Kas, pav., norėjo pavogti, bet nepavogė, greičiau ir lengviau gali būti pataisytas, negu tas, kuris pavogė, kuris reiškia įvykdė savo troškimą.

Visi piktadariai, vagys, ar kitoki nusidėjėliai prisipažįsta, jog daugiausiai kainuoja: daugiausia baimės ir neramumo kelia pirmutinė nuodėmė, antroji jau lengvesnė, trečioji dar lengvesnė ir taip ritasi žmogus žemyn į pagedimo bedugnę, kaip akmuo nuo kalno, kas kart vis greityn ir smarkyn.

Kadangi tokio žmogaus darbai yra žinomi daugeliui, jeigu dar ne visiems, todėl jo ir pasitaisymas turi būti žinomas daugeliui tų, būtent, kurie žinojo jo pagedimą. Štai kodėl pirmaisiais amžiais atgailos už viešas nuodėmes turėjo būti viešos, nusidėjėlis turėjo atitaisyti savo vardą ne tik Dievuje, bet ir žmonėse.

Išganytojas, prikeldamas iš numirusių jaunikaitį, jau nešamą į kapus, mus moko, jog jis prikelia ir sielas, kurios buvo jau nuodėmių nešamos į užkietėjimą, tarsi į dvasinius kapus.

3. KRISTUS PRIKELIA LOZORIŲ, KURIS JAU GEDO KAPE

Susirgus Lozoriui mirtina liga, jo seserys Marija ir

Morta skubėjo pranešti Išganytojui, jog tas, kurį jis myli, yra susirgęs. Išganytojas neskuba pas ligonį, nes žino, jog Lozoriaus liga ir mirtis, o paskui ir jo prikėlimas iš numirusių prisidės prie Dievo garbės paplitimo, todėl atsako pranešėjams, jog *"ta liga ne mirčiai, bet Dievo garbei, kad per ją būtų pašlovintas žmogaus Sūnus"*, Jono 11, 4.

Lozorius mirė ir buvo palaidotas kapuose. Po keturių dienų atvyko Išganytojas į Betaniją. Matydamas didelį velionies seserų skausmą ir jo bičiulių nuliūdimą, kurių buvo prisirinkusi didelė minia, nuėjo prie kapo, liepė nuristi akmenį ir šaukdamas garsiu balsu: *"Lozoriau, išeik laukan"*, prikėlė iš numirusių tą, kuris jau buvo išgulėjęs kapuose keturias dienas ir buvo jau bepradėjęs gesti. Gedimas yra žymė, kad tikrai buvo miręs, todėl jo prikėlimas yra tikras Išgantytojo galybės įrodymas.

Gulįs kapuose Lozorius reiškia tuos nusidėjėlius, kurie, nuolat kartodami tas pačias nuodėmes ir gyvendami jose, prieina prie visiško nuodėmėse užkietėjimo; nejaučia savyje mažiausio noro pataisyti savo gyvenimo, kaip lavonas, palaidotas kapuose, nereiškia mažiausio noro atgyti ir vėl gyventi žmogišku gyvenimu, todėl užkietėję nusidėjėliai savo dvasios būkle labai mums primena numirėlius, kurie jau pradeda gesti.

Išganytojas, prikeldamas Lozorių, mus moko, jog jis gali ir tokius numirėlius prikelti, reikia tik, kad mes juo pasitikėtume ir nenustotume vilties, bet verktume ir melstume atsivertimo net kiečiausiems nusidėjėliams.

Suglaudę krūvon visus tris evangelijoje aprašytus prikėlimus pastebėsime, jog jie buvo padaryti žmonių raminimui, jų ašarų šluostymui. Verkė be abejo sinagogos viršininkas, netekęs mylimos savo dukrelės, verkė ir našlė, praradusi vienatinį savo sūnų, kuriame turėjo visą savo gyvenimo paramą ir paguodą, o tas verksmas turėjo būti ypatingas, jei didelė minia dalyvavo laidotuvėse. Verkė ir Lozoriaus seserys, verkė ypatingomis ašaromis, jei net po laidotuvių

minia nesiskirstė ir stengėsi guosti verkiančias. Verkė šv. Monika, vaikščiodama paskui savo sūnų Augustiną, matydama jo sielą nuodėmėse, kaip lavoną kapuose. Visų ašaros buvo nušluostytos, nes mūsų Išganytojo širdis yra taip jautri, jog jis negali šaltai žiūrėti į žmonių ašaras, jis skuba jas nušluostyti. Tik nebuvo kam nušluostyti jo ašarų, kai jis verkė, žiūrėdamas į žūvančią Jeruzalę, kurios atšalimo negalėjo paveikti jo ašaros. Jis verkia ir šiandien mistišku, mums nematomu būdu, kai mato sielas einančias į pražūtį. Nušluostysime ne vieną jo ašarą, jei melsimės, darysime atgailos ir verksime už nusidėjėlių atsivertimą, nes suteiksime jam progos panaudoti jo gailestingumą ir apsaugoti nuo pražūties ne vieną sielą.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daug buvo numirėlių Tavo Sūnaus žemiškame gyvenime, bet tik trys jų buvo prikelti. Panašiai daug kasdien atsiranda dvasinių numirėlių — nusidėjėlių, kurių taip pat ne visi būna prikeliami, ne visiems būna grąžinama prarasta dangiška gyvybė, o žinome tai iš paties Tavo Sūnaus lūpų, įspėjusių mus, jog nuodėmės prieš šv. Dvasią nebūsiančios atleistos nei šiame, nei kitame pasaulyje. O ir paskutinio teismo vaizdas mus baugina, nes matome jame didelę žuvusiųjų minią,, kurie, stovėdami po kairei dreba ir laukia baisios savo ištarmės: *"Eikite šalin nuo manęs, prakeiktieji, į amžinąją ugnį, kuri sukurta velniui ir jo angelams"*, Mato 25, 41. Jie, reiškia, dar gyvendami žemėje, mirė dvasiškai ir nebuvo jau prikelti. Į Tavo Sūnaus teismą atėjo dvasiškais lavonais, todėl kaip lavonai turės būti išskirti iš gyvųjų tarpo. Kadangi, Viešpatie, nė vienas numirėlis, nei kūno, nei dvasios, negali prisikelti savo jėgomis, reikia, kad Tavo galybė prisiartintų prie jo ir išjudintų jį iš mirtino miego, todėl, jeigu nebuvo išjudinti ir prikelti, ir numirė amžinąja mirtimi, ženklas, jog yra mirčių taip gilių ir baisių, iš kurių nėra prisikėlimo. Žinome, Viešpatie, ir tai, jog visi Tavo keliai, anot psalmės pasakymo, yra pasigailėjimas ir tiesa (ps. 24, 10), jog

trokšti, idant kiekvienas žmogus būtų išganytas ir pažintų tiesą, kaip tautų apaštalas sako (I Timot. 2, 4), todėl kaikurių Tavo sutvėrimų žuvimas yra giliausia paslaptis, kurios mes nenorime šiandien suprasti, nes nepajėgiame, o ir tas pats tautų apaštalas draudžia visokį pirm laiko teisimą, sakydamas: *"Neteiskite pirm laiko, iki neateis Viešpats. Jis tai apšvies paslėptuosius tamsybėse dalykus ir atidengs širdžių sumanymus"*, I Kor. 4, 5. Šiandien mes trokštame malonės, Viešpatie, kad apsaugotum mus nuo dvasiškos mirties, ypač tokios, iš kurios nėra atsikėlimo, o kurios Tavo Sūnus liepia bijoti, sakydamas: *"Bijokite to, kurs gali ir sielą ir kūną nugramzdinti į pragarą"*, Mato 10, 28. Bijome mes jos, Viešpatie, bet Tu savo malone dar padidink tą baimę, perverk ja visus mūsų kaulus, kad saugotumės kiekvienos nuodėmės, ypatingai nuodėmių prieš šv. Dvasią, kad nebūtume suklaidinti Tavo gerumu ir gailestingumu ir nebristume tyčiomis į nuodėmę, kad nemanytume, jog nuodėmė yra niekniekis, jeigu Tu linkęs esi greit ją dovanoti.

Pasižadame šiandien saugotis kiekvienos nuodėmės, ar net sąmoningos netobulybės, pasižadame melstis už nusidėjėlių atsivertimą, kurių atsivertimo Tu patsai trokšti.

APIE KRISTAUS PASIRODYMĄ APAŠTALAMS AŠTUNTĄ DIENĄ PO VELYKŲ

Atvelykio savaitė

Antradienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime apaštalus susirinkusius vienoje vietoje ir Išganytoją įeinantį per uždarytas duris į jų susirinkimą ir sveikinantį juos ramybės žodžiais: „Ramybė teesie jums."

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad, imdami apaštalų pavyzdį, uždarytume savo pojučių duris, meile jung-

tumės su visais ištikimais Dievo tarnais ir tuo laimėtume Išganytojo apsilankymą mūsų sielose ir laimėtume tą ramybę, kurią jis atnešė apaštalams.

MĄSTYMAS

1. IŠGANYTOJAS ĮEINA PRO UŽDARAS DURIS

Namo durys veda į pasaulį, per jas gali įeiti ir išeiti visi, kas tik nori — reikalingi ir nereikalingi — jeigu jos yra neuždarytos, todėl namo durys laikomos paprastai uždarytos, kad apsisaugojus nuo nereikalingų, o kartais net kenksmingų lankytojų.

Apaštalai taip buvo įbauginti paskutinių dienų įvykiais: Kristaus suėmimu ir jo nužudymu, jog bijojo ir dėl savęs, bijojo viešai pasirodyti. Jei rinkosi, tai slaptai ir uždaromis durimis, kad kas nepastebėtų jų susirinkusių ir nepraneštų žydų vyriausybei. Galime dabar suprasti jų nustebimą, kai pirmą kartą įėjo į jų susirinkimą Išganytojas pro uždaras duris, įėjo tas, kurį laikė numirusiu ir gulinčiu karste. Kuomet Išganytojas pasirodė antrą kartą jų susirinkime taip pat per uždaras duris, jau nesibijojo, bet džiaugėsi pamatę Viešpatį.

Tas Išganytojo pasirodymas apaštalų susirinkime pro uždaras duris dvasiška prasme reiškia sąlygas, kuriomis jis ateina į žmogaus sielą, atnešdamas jai ramybę ir džiaugsmą.

Pirmoji tų sąlygų yra, kad būtų uždari mūsų kūno pojūčiai. *"Tu gi, kada meldies,* sako Išganytojas, *įeik į savo kambarį ir, užsidaręs savo duris, melsk savo Tėvą slapčia"*, Mato 6, 6.

Mūsų širdies durys yra mūsų pojūčiai: akys, ausys, uoslė, skonis ir palytėjimas. Jeigu jie yra atdari, visas pasaulis veržiasi į mūsų širdį, apima visus mūsų troškimus, o per juos ir mintis, nepalikdamas vietos mūsų Išganytojui, tuomet jis praeina pro tokią širdį nesustodamas, kaip Bet-

lejuje savo gimimo dienoje praėjo pro šalį tų namų, kuriuose nebuvo jam vietos, nes buvo pilni keleivių.

Pojūčiai yra iš Dievo, jie yra reikalingi mūsų sielai, kaip reikalingi yra langai ir durys namams, per juos siela susiduria su pasauliu, Dievo rankų darbais, pažįsta sutvėrimų didumą, gražumą, jų naudingumą žmogaus gyvenimui, bet neturi sustoti galutinai prie jų, neturi tenkintis tuo malonumu, kuris plaukia kūnui per pojūčius iš tų sutvėrimų, o tik kilti aukštyn ir stengtis pažinti tų visų sutvėrimų Kūrėją, Viešpatį ir Valdovą, pažinti jo didumą, gražumą ir naudingumą, veržtis prie to džiaugsmo, kuris plaukia sielai iš susijungimo su Dievu, kuris viršija visus kūno ir sutvėrimų džiaugsmus.

Norėdami pasiekti tą tikslą, ir prieiti gilų Dievo pažinimą ir su juo susivienijimą, reikia atlikti sunkų ir ilgą darbą, nes, jeigu sutvėrimų pažinimui reikia daug laiko, daug metų žmonės praleidžia mokyklose, kol sugeba vieną - kitą gamtos paslaptį ištirti, nėra abejonės, jog Dievo, tų sutvėrimų Kūrėjo, pažinimas turi imti daug daugiau laiko, jėgų ir pasiryžimo, nes Dievas yra neribotai aukštesnis už savo rankų padarus.

Pirmiausia siela turi suvaržyti savo pojūčius, turi nugalėti jų veržimąsi į sutvėrimus. Pojūčiai, o per juos ir visas kūnas, susidūręs su žemiškomis gėrybėmis, gauna didelio smagumo ir malonumo, o tas malonumas gali būti padidintas sielos rūpestingumu — proto įsikišimu. Akys, pav., mato gražių dalykų ir tuo suteikia kūnui daug smagumo. Bet siela tuoj pamato savo protu, jog tas gražumas, kurį akys mato, gali būti padidintas, o tuo pačiu gali būti padidintas ir kūno malonumas. Kūnas tuojau užsidega to naujo malonumo troškimu ir verčia sielą galvoti ir rūpintis, kad patenkintų tą kūno užgaidą, kitaip jis neduoda sielai ramybės. Patenkinus vieną akių troškimą, atsiranda antras, po jo trečias, ketvirtas, dešimtas ir taip toliau, be galo ir be krašto.

Panašiai yra su kitais pojūčiais. Ausys trokšta kas kart gražesnių garsų, skonis kas kart gardesnių ir geriau pataisytų valgių, visas kūnas kas kart didesnių patogumų, teisingai tad Pamokslininko knyga sako, jog *"akis niekuomet nesoti regėti, ir ausiai niekuomet negana girdėti"*, Pam. 1, 8. Jeigu tad siela neužkirs kelio pojūčiams į žemiškas gėrybes, jei nesudraus jų, bet rūpinsis patenkinti visus jų pageidavimus, tuomet bus taip užimta jų reikalais, jog neturės nei laiko, nei galimybės likti su Dievu ir rūpintis jo pažinimu, tuomet Išganytojas praeis pro tą sielą, kaip praėjo Betliejuje pro tuos namus, kurie buvo užsiėmę atvykusiais svečiais.

Norint, kad Išganytojas ateitų į mūsų sielą, reikia ją ištuštinti, reikia uždaryti pojūčių duris ir nieko neįsileisti į vidų, o juo labiau siela bus ištuštinta, juo su didesnėmis dovanomis ateis į ją Išganytojas, juo aiškiau jai pasirodys.

Suprasime dabar, kodėl šventieji taip šalinosi pasaulio tuštybių, kodėl mylėjo susitelkimą, kodėl varžė ir marino savo kūną ir pojūčius, jie tuštino savo sielą ir ruošė joje vietą Išganytojui. Toks, pav., Pranciškus Salezietis visą dieną keliaudamas ežero krantu jo nepastebėjo, o panašių pavyzdžių rasime ir kitų šventųjų gyvenimuose. Norint tad sulaukti Išganytojo apsilankymo, reikia uždaryti pojūčių duris, o Išganytojas įeis pro uždarytas duris.

2. IŠGANYTOJAS ATEINA PAS SUSIRINKUSIUS APAŠTALUS

Antroji Išganytojo apsilankymo sąlyga yra meilė, kuri yra išreikšta apaštalų susirinkimu.

Susirinkimai apskritai daromi tuo tikslu, kad bendromis jėgomis nuveiktų kokį darbą. Jeigu tam darbui atlikti reikia pinigų, susirinkusieji deda pinigus, jeigu pasimokymas dirbti, susirinkusieji klauso pamokymų, jeigu suraminimas ir jausmų uždegimas, susirinkusieji ramina vieni kitus ir kursto vieni kitų jausmus. Bet visi ateina su meile

ir prisirišimu prie vienas kito, nes darbas negali sektis ten, kur nėra vienybės, o vienybę sudaro meilė, todėl ir Išganytojas prašė dangiškojo Tėvo apaštalams, kad jie būtų tokioje vienybėje, kuri yra tarp Tėvo ir Sūnaus: *"kad visi būtų viena, kaip Tu, Tėve, esi manyje ir aš tavyje... kad meilė, kuria tu mane mylėjai, būtų juose ir aš juose"*, Jono 17, 21—26.

Kadangi susirinkimas yra meilės ženklas, todėl Išganytojas ateina pas susirinkusius apaštalus: ant susirinkusių išlieja šv. Dvasios dovanas, žada ateiti pas visus, kurie bus susirinkę jo vardu, sakydamas: *"kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten aš esu jų tarpe"*, Mato 18, 20.

Turėdami prieš akis tą Išganytojo pažadą, uoliai rūpinkimės dalyvauti visuose susirinkimuose, kurie yra daromi jo vardu, rūpinkimės dalyvauti pamaldose, bendruose lavinimuose, priklausyti dievotoms draugijoms, brolijoms, vienuolijoms ir sulauksime Išganytojo apsilankymo mūsų sieloje.

3. IŠGANYTOJO APSILANKYMAS SUTEIKIA RAMYBĘ

Apaštalų ramybė buvo labai sudrumsta Išganytojo kančios metu. Pirmiausia — Dievo linkui, nes vieni buvo užsigynę savo Mokytojo, kiti jį apleido ir pabėgo, kaip Išganytojas jiems pranešė, sakydamas: *"Visi jūs šią naktį manimi pasipiktinsite. Nes parašyta: Aš užgausiu piemenį, ir bandos avys išsisklaidys"*, Mato 26, 31. Visi dėlto nusiminė, nes žinojo, jog toki darbai negali patikti Dievui.

Kristus savo pasirodymu grąžino jiems ramybę, nes atnešė Dievo atleidimą, kaip kad šv. Povilas sako: *"Buvome sutaikinti su Dievu jo Sūnaus mirtimi"*, Rom. 5. 10.

Savo viduje apaštalai buvo nuliūdę, netekę tikėjimo, o tokia sielos būklė atima ramybę. Buvo apimti baimės, nes žinojo, jog žydai tyko ir juos suimti. Reikėjo tad ir labai reikėjo ramybės. Išganytojas savo pasveikinimu: *"Ramybė teesie jums"* sugrąžino jiems prarastą ramybę, nes Dievo

žodis tuo skiriasi nuo mūsų žodžio, jog mūsų žodis pareiškia mūsų širdies linkėjimą ir troškimą, Dievo gi žodis suteikia tai, ko linki, linki sveikatos, ligonys pasveiksta, linki ramybės, siela nurimsta, kaip nurimo jūra, išgirdusi jo įsakymą.

Norėdami tad turėti širdies ramybę, skubinkimės kviesti į ją Išganytoją, o jis ją nutildys. Pasiklauskime savęs, kur mes iki šiol buvome ieškoję ramybės.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daug ir brangių dovanų esi suteikęs mūsų prigimčiai. Esi suteikęs nemirtingą sielą, kurioje glūdi nesunaikinama gyvybė, nes ir toliau po mirties gyvena. Esi suteikęs kūną su visais jo pojūčiais ir galiomis, kad tarnautų sielai ir ją gerintų ir tobulintų Tavo akyse. Visa mūsų nelaimė, kad mes nemokame naudotis Tavo dovanomis. Nematydami ir negirdėdami savo sielos, neapčiuopdami jos rankomis, nejausdami jos nei uosle, nei skoniu, esame linkę manyti, jog jos visai nėra, todėl liaujamės rūpinęsi jos reikalais ir visus savo darbus bei rūpesčius skiriame kūnui. Dirbame savo veido prakaite, kad akys turėtų gražius vaizdus, ausys gražius garsus, kad uoslė, skonis ir lytėjimas, žodžiu visas kūnas, turėtų tuos malonumus, kurių jie trokšta. Bet taip elgdamiesi, Viešpatie, mes niekad nerasime Tavęs, niekad nenueisime pas Tave, nes Tu nesi gamtos spalvų žaismas, todėl nematysime Tavęs savo akimis, Tu nesi muzikos žavintys garsai, todėl neišgirsime Tavęs ausimis. Tu nesi žiedų malonus kvapas, todėl neužuosime Tavęs uosle, Tu nesi Tavo sutvėrimų saldumas, todėl nepajusime Tavęs ragaudami, Tu nesi nei šaltis nei karštis; nesi paviršiaus švelnumas ar šiurkštumas, todėl nepalytėsime Tavęs pirštais. Nelaimingi tad mes esame, Viešpatie, kai siunčiame savo pojūčius Tavęs ieškoti, nes yra mums pavojaus ne tik Tavęs nesurasti, bet Tave prarasti.

Kad galėtume Tave surasti, Viešpatie, turime uždaryti mūsų pajūčių duris ir langus, turime sukurti viduje meilės ugnelę, kuri, jungdama mus su kitais žmonėmis, pakvies

Tavo Sūnų į mūsų širdį, nes Jis yra pasakęs, jog ten, kur bus du ar trys susirinkę jo vardu, ir jis ten bus. Suradę Sūnų, surasime ir Tave, Viešpatie, surasime tą ramybę, kurios mūsų širdis trokšta. Uždaryk tad savo malone mūsų pojūčius, apipilk kartumais sutvėrimus, kad mūsų širdis būtų priversta nuo jų trauktis kiekvieną kartą, kada tik norės prie jų prisiglausti ir rasti juose malonumo.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, gyventi ypatingame susikaupime, saugoti savo pojūčius ir neleisti jiems to maisto, kurio jie reikalauja, kad Tave surastume.

APIE DVASIŠKO PRISIKĖLIMO ĮRODYMĄ

Atvelykio savaitė

Trečiadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas atėjo į apaštalų susirinkimą pro uždarytas duris, parodė jiems savo kojas ir rankas, valgė jų akivaizdoje, norėdamas įrodyti savo prisikėlimo tikrumą.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad panašiomis žymėmis ir mes įrodytume savo dvasišką prisikėlimą ir iš jų mokytumės pažinti, ko esame verti: ar malonės, ar neapykantos.

MĄSTYMAS

1. KRISTUS RODO KOJAS IR RANKAS

Žmogus vaikščioja kojomis, rankomis dirba, todėl dvasiška prasme kojos reiškia dorybes, nes jos surištos su tuo keliu, kuriuo doras žmogus eina per šį pasaulį į amžinybę; o rankos reiškia gerus darbus.

Prisikėlęs Išganytojas rodo apaštalams kojas ir rankas.

Norėdami pažinti tikrą dvasišką prisikėlimą, turime žiūrėti į žmogaus kojas, kokiais keliais jis vaikščiojo, ir į jo rankas, kokius darbus dirbo, kitaip sakant apie žmogaus dvasišką gyvybę reikia spręsti iš jo dorybių ir darbų, nes kiekviena gyvybė turi savo palinkimus, juos sekdama, pagal kuriuos atitinkamai veikia.

Darbas, kuris mums atrodo geras, ne visuomet liudija tą darbą atliekančio žmogaus gerumą, nes turime ir evangelijoje ir kasdieniniame gyvenime pavyzdžių, kai geri darbai gali būti atliekami ir blogu tikslu, bloga intencija. Pariziejai evangelijoje darė daug gerų darbų, jie pasninkavo, meldėsi, šelpė pavargėlius, bet Išganytojas pasmerkė jų darbus, nes tie darbai plaukė ne iš Dievo meilės, bet iš jų tuštybės ,iš noro pasirodyti gerais žmonių akyse. Pariziejai tad rodė rankas, rodė savo darbus tomis rankomis padarytus, bet neparodė kojų, neparodė dorybių, kurias turi sekti geri darbai. Žmonės, matydami gerus darbus, bet nematydami šaltinio, iš kurio jie plaukė, gėrėjosi darbais ir garbino tuos, kurie tai darė. Bet Dievas, kuris mato žmogaus širdį, matė nešvarias pariziejų intencijas ir negalėjo būti apgautas, dėlto jis turėjo atmesti ir pasmerkti jų darbus.

Žmogus tad, kuris dirba gerus ir žmonių girtinus darbus nešvariomis intencijomis, yra panašus į lavoną, parėdytą auksuotais drabužiais ir brangiais žiedais ant pirštų. Nors tie papuošalai patinka žmonėms ir žavi jų akis, tačiau jie negali padaryti iš lavono gyvo žmogaus, lavonas lieka lavonu ir niekam kitam netinka, kaip tik tam, kad būtų kuo greičiausiai vežamas į kapus, nes savo gedimu užkrečia orą.

O jei žmogaus sielą puošia dorybė, ji panaši į gyvą žmogų, kuris, nors nebūtų aprengtas auksuotais drabužiais, vis vien yra gyvas, jis negenda, jo nereikia ir negalima vežti į kapus. Nėra tad reikalo turėti didelių ir garsių darbų, kad įrodytume savo dvasišką prisikėlimą, pakanka paduoti lašą

vandens ištroškusiam mūsų Išganytojo vardu, ir jau bus ženklas, jog dangiška gyvybė veikia žmoguje. Lygiai ligonis, nors silpniausiai kvėpuotų, duoda ženklą, jog nėra dar numiręs.

Svarbi tiesa, ir daugelio užmiršta. Daugelis stengiasi, kad pasirodytų dideliais ir garsiais darbais žmonių akyse ir iš jų lūpų išgirstų jo šventumo ir tobulumo liudijimą, o tuo tarpu užmirštama, jog ne darbų didumas ir jų galingumas reiškia dangiškos gyvybės buvimą žmoguje. Tik Dievo meilės dorybė padaro tai, kad mažiausias darbas yra malonus Dievui. Pavyzdžiui, jautis, arklys ar kitas kuris gyvulys gali šimtus kartų būti galingesnis už mažą vaiką, bet negali nei ištarti, nei parašyti nė vieno žmogiško žodžio, o mažas vaikas, reikšdamas žodžiu savo troškimus, parodo gražesnės, aukštesnės gyvybės žymes, negu tų gyvulių gyvybė.

Norėdami tad sužinoti, ar dangiška gyvybė yra mumyse, ar esame dvasiškai prisikėlę, žiūrėkime ne į darbų didumą, bet į dorybes, kurias seka darbai. Jei visi mūsų darbai, nors jie būtų ir menkiausi, plaukia iš Dievo meilės, tai yra tikras ženklas, jog dvasia yra gyva ir gyvena dangišku gyvenimu.

Norėdami sužinoti, ar yra mumyse Dievo meilė, žiūrėkime į tai, kokiais tikslais, kokiomis mintimis bei intencijomis mes dirbame, nes meilė, o ne kas kita valdo žmogaus intencijas. Jei meilė yra negera, negeros yra ir mūsų intencijos, jei meilė — šventa, šventos ir Dievop linkstančios mūsų intencijos, todėl, sekdami savo intencijas, suseksime ir savo meilę.

2. KRISTUS LEIDŽIA APAŠTALAMS PALYTĖTI RANKAS IR KOJAS

Tas prisikėlusio Kristaus rankų ir kojų palytėjimas dvasiška prasme reiškia sielos palytėjimą kančiomis, nes kaip palytėjimas įtikino apaštalus, jog Kristus yra tikrai

prisikėlęs, taip sielos palytėjimas kančiomis įtikina mus, jog tikrai esame prisikėlę dvasioje.

Kaip auksas yra bandomas ugnimi, nes tik ugnis parodo ar auksas yra tikras, jei tikras, tai atsparus ugniai ir joje darosi dar tyresnis, jei neatsparus, reiškia, jog auksas yra netikras, taip žmogaus siela būna bandoma kančiomis. Jeigu ji atsispiria kančioms ir jose skaistėja, tai reiškia, kad yra prisikėlusi dvasiškai, kad nestinga Dievo meilės.

Apskritai žmogus kančių bijo, todėl linkęs yra atiduoti mažiau branginamus daiktus, kad išsigelbėtų nuo kančių. Įstatymų leidėjai žino tokį žmogaus palinkimą, todėl grąsina kančių bausmėmis už įstatymų laužymą, ir dėl to žmogus, bijodamas kančios, pildo įstatymus. Jei žmogus sutinka kentėti, kad pasiektų kokį tikslą, tai reiškia, kad jis tą tikslą mėgsta ir daugiau brangina negu kančią, o juo didesnę kančią yra pasiryžęs pakęsti, juo parodo didesnę meilę. Tad kančia yra meilės barometras.

Jei žmogus paliestas kančių neapleidžia Dievo tarnybos ir kantriai kenčia, kaip kentė apaštalai, pirmieji krikščionys ir šiaip dievoti žmonės, parodo tikrą Dievo meilę, kuri kančiose, kaip kad auksas ugnyje, darosi dar tyresnė.

Yra atsitikimų, jog ne vienas žmogus, stodamas į Dievo tarnybą, tikisi joje sulaukti daug džiaugsmo ir malonumo, todėl jis stoja į ją ne iš Dievo meilės, bet dėl tų malonumų, kurių tikisi gauti Dievo tarnyboje. Užėjus kančioms, persekiojimams, pagundoms, kuriose dingsta visi laukiami malonumai, žmogaus meilė pasitaiso, išsivalo, jeigu ten buvo nors maža tikros meilės kibirkštėlė. Jei ne, žmogus visiškai pameta Dievo tarnybą ir atsitraukia nuo jos, tuo įrodydamas, jog nebuvo dvasioje prisikėlęs. Todėl ir angelas aiškina šv. Jonui Apreiškime, jog bandymuose šventas darosi dar šventesnis, o suteptas dar labiau susitepa.

Dievas, norėdamas apvalyti nuo žemiškų dulkių ir jausmingų dievotumų, savo išrinktuosius veda visuomet per kančių ugnį, kurią kiekvienas turi iškentėti arba čia, žemėje, arba po mirties skaistykloje.

3. KRISTUS VALGO APAŠTALŲ AKIVAIZDOJE

Valgymas dvasiška prasme reiškia malonumą dvasiškuose dalykuose, todėl šv. Povilas ragina Kolosiečius mėgti tai, kas yra aukštai, ne tai, kas žemėje: *"Taigi,* sako apaštalas, *jei jūs prisikėlėte drauge su Kristumi, ieškokite, kas yra aukštai, kur Kristus sėdi Dievo dešinėje; pamėkite tai, kas yra aukštai, ne kas žemėje"*, Kolos. 3, 1—2.

Kristus valgo keptos žuvies ir medaus. Šv. Grigalius popiežius mato tame irgi pamokymą. Toji žuvis yra patsai Kristus, kuris perėjęs kančių ugnį virto medaus koriu, kuris teikia saldumo valgant. Panašiai yra su tais, kurie yra prisikėlę naujam gyvenimui, jie turi jausti saldumo dvasiškuose dalykuose, ypatingai, jei daug iškenčia dėl Dievo, todėl ir apaštalai džiaugėsi grįždami iš teismo, kur buvo nuplakti už Kristų.

Patikrinkime dabar savo džiaugsmus ir nuliūdimus, pažiūrėkime kaip laikomės kančiose ir joms pasibaigus, jei džiaugiamės, tai reiškia, kad esame dvasiškai prisikėlę.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, žmogus nežino, ar jis vertas meilės ar neapykantos, nes jo prisirišimas prie savęs, jo egoizmas temdo protą, klaidina valią, todėl ir nežino, kokia dvasia juo kalba ir kokios dvasios vardu jis veikia. Ne vienam atrodo, Viešpatie, jog yra labai turtingas Tavo akyse, jog daug gerų darbų yra padaręs, tuo tarpu tikrumoje yra nieko neturįs vargšas. Toks vargšas buvo Sardies bažnyčios angelas, kuris turėjo vardą neva esąs gyvas, o iš tikrųjų buvo miręs. Panašus vargšas ir dvasinis lavonas buvo ir anas pariziejus, kuris, atėjęs į bažnyčią melstis, didžiavosi ir džiaugėsi savo gerais darbais, pasninkais, dešimtinėmis, ir niekino muitininką, kuris, parpuolęs ant kelių šalia jo mušėsi į krūtinę ir šaukėsi Tavęs pasigailėti. Iš tikrųjų, tai muitininkas buvo turtingesnis už išdidų pariziejų, nes grįžo namo išteisintas, atgaivintas dvasioje, o pariziejus nieko negavo: koks atėjo į bažnyčią, toks ir grįžo. Toki pat vargšai buvo ir kiti jo broliai pariziejai, kurie savo iš-

didumu, grynos intencijos trūkumu gadino visus savo darbus, gadino savo maldas, gadino pasninkus, gadino savo gailestingumą, nes visa tai darė dėl žmonių akių, o ne Tau, Viešpatie, todėl pas Tave nieko nebuvo užtarnavę, nieko nebuvo sukrovę. Buvo laikas, kad net apaštalai buvo suklydę ir nežinojo kokia dvasia per juos kalba, nes prašė Tavo Sūnaus leidimo, kad galėtų ištarti žodį, ir kad ugnis kristų iš dangaus ir sudegintų tą miestelį, kuris atsisakė suteikti nakvynę Tavo Sūnui ir jo mokytiniams. Jiems atrodė, jog šventas uolumas degina jų širdį ir verčia trokšti bausmės negailestingam miestui, o iš tikrųjų tai užgauta savimeilė buvo uždegusi juose kerštо jausmą, todėl Tavo Sūnus juos įspėjo, jog jie nežino, kokia dvasia per juos kalbanti. Pagaliau suklydo ir visa žydų tauta, kuri skaitydama save išrinktąja, nes tokia buvo, niekino visas kitas tautas ir laukė sau pirmosios vietos dangaus karalystėje. Iš tikrųjų buvo atmesta, kaip Tavo Sūnus ją įspėjo sakydamas: *"Daugelis iš rytų ir vakarų ateis ir sėsis prie stalo dangaus karalystėje su Abraomu, Izaoku ir Jokūbu; karalystės gi vaikai bus išmesti laukan į tamsybes"*, Mato 8, 11—12. Saugok, Viešpatie, mus nuo tokios klaidos, suteik šviesos, kad pažintumėm savo darbų vertę, kad galėtume juos pataisyti, kol yra laiko, kad nenueitume pas Tave tuščiomis rankomis.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, giliau įžvelgti į savo visų darbų intencijas, kad galėtume pažinti, kokia dvasia kalba mūsų lūpomis ir dirba mūsų rankomis.

APIE KRISTAUS RAMYBĘ

Atvelykio savaitė

Ketvirtadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas žada suteikti apaštalams tokią ramybę, kokios pasaulis negali duoti: „Aš jums palieku ramybę, duodu jums savo ramybę; ne kaip pasaulis duoda, aš jums duodu," Jono 14, 27.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad būtume verti dalyvauti toje ramybėje, kurią Jo Sūnus žada mums suteikti, jei atliktume tas sąlygas, pagal kurias toji ramybė yra teikiama.

MĄSTYMAS

1. ŽMOGAUS ŠIRDIS TROKŠTA RAMYBĖS

Ūkininkas su dideliu rūpestingumu ir nuovargiu sėjo savo laukus ir laukia gausios piūties. Bet štai javams beaugant ima kilti tamsūs debesys, kurie ateina su audromis ir ledais, kurie gali sunaikinti visą pasėlį ir palikti ūkininką be duonos. Jis nerimsta, žiūrėdamas į tą debesį, meldžiasi, jei turi tikėjimą, ir prašo Dievo, kad atitolintų nuo jo tą nelaimę, daro kryžiaus ženklą į debesio pusę, skambina varpeliu, niršta ir piktžodžiauja, arba net, jeigu yra praradęs tikėjimą ir nelaukia pagalbos iš Dievo, paėmęs šautuvą šauna į debesį.

Kitas vėl nešasi didelę sumą pinigų, bijo kad neapiplėštų, todėl yra neramus ir nuolat siekia ranka ten, kur yra pinigai, kad įsitikrintų, jog dar nėra jų praradęs.

Trečias yra įvykdęs kokį nusikaltimą, bijosi pasirodyti viešumoje, slapstosi ir yra neramus, kad nesuimtų ir nenubaustų.

Ketvirtas sunkiai nusidėjo Dievui, neturi kur dėtis, nes sąžinė graužia ir neduoda ramybės.

Iš tų visų pavyzdžių matosi, jog neramumas kyla tada, kai žmogus ko nors labai trokšta. Ar įgyti kokią nors neturimą gėrybę, ar turimą apsaugoti, jei pramato kliūtis didesnes, negu išneša jo jėgos. Ūkininkas aiškiai mato, jog jis yra bejėgis prieš audrą, todėl jos bijo ir nerimsta, nes nežino kaip pasibaigs toji nelaimė, kuri kyla jo akyse. Panašiai yra ir su visomis kitomis neramumo rūšimis, kiekvieno neramumo pagrinde glūdi gilus gėrybės troškimas ir jausmas, jog labai lengvai gali siekiamos gėrybės nepasiekti, arba turimą prarasti.

Ramus žmogus būna tik tada, kai arba nustoja branginęs kokią nors gėrybę ir visai jos netrokšta, arba tampa prašalintas pavojus jo gėrybėms. Šv. Pranciškus Asyžietis, kai atsižadėjo visų turtų, kai net ir drabužius nusivilkęs padėjo prie tėvo kojų, išėjo ramus ir linksmas ir ėjo skersai laukus giedodamas ir nebijodamas pakliūti į žmogžudžių rankas, o ir pakliuvęs nerodė baimės ir nerimo.

Tie, kurie nelaiko Dievo gėrybe, nebijo prarasti, o praradę nereiškia jokio nerimo, bet bijo ir dreba ten, kur nereikėtų bijotis, anot psalmės pasakymo: *"Jie nesišaukė į Viešpatį: jie drebėjo iš baimės ten, kur nebuvo ko bijoti"*. Ps. 13, 5.

Kadangi kiekvienam žmogui reikia tam tikrų gėrybių, kurios padeda jam išsilaikyti žemėje ir vykdyti Dievo valią, todėl Dievas jį ir aprūpino tomis gėrybėmis. Pirmiausia suteikė jam tų gėrybių troškimą, todėl žmogus visu savo gyvenimu ieško jų, o nesurasdamas, jaučia skausmą ir nerimą. Paskui nustatė kelius, kuriais tos gėrybės žmogų turi pasiekti. Pirmutinis kelias yra gamta su visais savo įstatymais ir turtais: saulė šviečia ir šildo, augina maistą, oras gaivina jo plaučius, tvarko ir palaiko jo širdies plakimą, kad neužgęstų jo gyvybė. Bet gamta viena negali aprūpinti visų žmogaus reikalų, reikia pagalbos iš kitų žmonių pusės, todėl Dievas nustatė tam tikrą tvarką, pagal kurią vienas žmogus turi teikti pagalbą kitam, saugoti jo gyvybę, turtą, gerą vardą ir t.t. Tai yra antrasis kelias, kuriuo daug gėrybių žmogus įgyja.

Pagaliau reikia Dievo pagalbos, kad žmogus pasiektų tas gėrybes, kurias Dievas jam skyrė savo dosnumu. Čia vėl Dievas nustatė tam tikrą kelią, pastatė tam tikras sąlygas, būtent rūpintis visame ir visur vykdyti jo valią, ieškoti dangaus karalystės ir jos teisingumo. Jei žmogus atliks tas sąlygas, niekad jam netruks Dievo pagalbos ir apsčiai turės tų gėrybių, kurių jo širdis trokšta.

Trimis tad keliais Dievo surėdymu turi plaukti žmogui

reikalingos gėrybės. Jei vienas ar kitas kelias bus suardytas, tai žymi gėrybių dalis bus sulaikyta, o tuo kils žmoguje skausmas, baimė ir neramumas. Neramumas yra savo rūšies barometras, kuris parodo, jog yra suardyta kokia nors tvarka ar kelias, kuriuo reikalingos žmogui gėrybės turėjo jį pasiekti. Taigi žmogaus širdis visuomet trokšta, kad tie keliai nebūtų ardomi, kad reikalingos jam gėrybės visuomet jį pasiektų ir nebūtų stabdomos, kitaip sakant, žmogaus širdis visuomet trokšta ramybės.

2. KRISTUS ATNEŠĖ TIKRĄ RAMYBĘ

Nusikelkime į pirmųjų krikščionių kapines, vadinamas katakombomis, ir pastebėsime neapsakomą ramybę, kuri trykšta iš visų ten užsilikusių parašų. Rodos, kad jų ir gyvenimas buvo taip ramus, kaip ta požemių tyla, kurioje jie buvo laidojami. Tuo tarpu istorija rašo, jog jų gyvenimas buvo pilnas kruvinų persekiojimų, pilnas kūno ir dvasios skausmų, kuriuos persekiotojai ypatingu būdu norėjo suteikti. Klausimas tad kyla, iš kur jie sėmėsi jėgų visa tai iškentėti ir pakęsti, kaip galėjo nepasiduoti pykčio ir kerštо jausmams, kurie savaime kyla panašiose aplinkybėse.

Atsakymas yra vienas: jie gyveno arti su Kristumi, iš jo sėmė tą jėgą, kurios jis buvo pilnas ir kuri jam padėjo ramiai iškentėti visas kančios baisenybes. Tos ramybės Kristuje ir jo pasekėjuose paslaptis glūdi tame, kad širdies troškimai buvo nukreipti į tokias gėrybes, kurių niekas negali atimti, būtent — į dangiškas gėrybes, kurių nė mirtis negali sunaikinti.

Kuomet žmonės, užmiršę dangiškas gėrybes, kreipia savo širdies troškimus į žemiškas ir žūvančias, turi pajusti didžiausią nerimą, nes žemiškas gėrybes ir vagis vagia ir kandis ėda, pagaliau ir mirtis atima, todėl šio pasaulio sūnus, visi nusidėjėliai, piktadariai ir visi Dievo niekintojai turi gyventi nuolatiniame neramume, nes mato kaip nyks-

ta jų akyse surinktos gėrybės. Šv. Raštas pilnas yra įspėjimų, jog nedorėliams nėra ramybės, jog liūdnas yra jų gyvenimo galas, jog jų gyvenimas yra kaip kunkuliuojanti jūra, kuri negali nurimti ir kurios bangos išsilieja, kaip sunaikinimas ir dumblas.

Kristus, pakreipdamas žmogaus troškimus į tikras ir nežūstančias gėrybes, nuramino jo širdį, kaip nuramino kitados audringas Genezareto ežero bangas vienu savo rankos ištiesimu.

3. SKIRTUMAS TARP KRISTAUS RAMYBĖS IR TOS, KURIĄ ŽADA PASAULIS

Kadangi kiekvieno žmogaus širdis, net ir nedorėlio, trokšta ramybės, todėl ir pasaulis, norėdamas patraukti į savo pusę daugiau pasekėjų, žada ramybę ir veikia jos įgyvendinimui.

Pirmiausia nori ištirti gamtą, jos įstatymus, užvaldyti jos jėgas ir gėrybes ir priversti jas tarnauti žmogui, o žmogų išmokyti, kaip jis turi naudotis gamta, žodžiu nori sutaikinti žmogų su gamta.

Antras pasaulio siekimas, tai sutaikinti žmogų su žmogumi, suburti žmonių jėgas į krūvą, kad bendromis jėgomis padarytų visiems patogesnį gyvenimą žemėje.

Bet pasaulis daro pagrindinę klaidą, kad nesirūpina sutaikinti žmogaus su Dievu. Priešingai rūpinasi jį kas kart toliau atstumti nuo Dievo, meta Dievo vardą lauk iš viešo gyvenimo, iš mokyklų, iš teismų, o tuo užkerta kelią toms gėrybėms, kurių žmogui reikia. Trokšta jų net patys bedieviai, nors nesąmoningai. Tuo keliu pasaulis niekad nepasieks ramybės, nes jo žadamoji ramybė remiasi žemiškų gėrybių rinkimu ir dauginimu, kai žmogus savo sielos gelmėse trokšta amžinų ir nežūnančių gėrybių, o jas vienas Kristus tegali suteikti. Pasaulio tad gėrybės yra netikros, nuduotos ir apgaulingos, anot psalmės pasakymo: *"kurie kalba su savo artimu apie ramybę, tuo tarpu kai jų širdyse*

yra piktumas", Ps. 27, 3. Todėl ir ramybė, kuri remiasi tokiomis gėrybėmis, yra netikra, melaginga ir apgaulinga. Kristus gi suteikia amžinas ir tikras gėrybes, už tai jo ramybė yra tikra. Kas jos paragauna nieko daugiau nenori. Pasaulio ramybė yra netobula, nes žada gėrybes, kurios yra kūnui reikalingos, o dvasia yra palikta alkana. Kristaus ramybė tenkina dvasią. Pažvelkime į savo širdį ir pažiūrėkime, kurios ramybės šalininkai mes esame.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, džiaugiasi pasaulis savo galybe, didžiuojasi savo išradimais, svajoja tai, kad numetęs Tavo jungą nuo savo pečių, sutraukęs ryšius, kurie jį jungia su Tavimi, galėtų praversti be Tavęs, nes mano, jog tuomet būsiąs laimingesnis, laisvesnis ir ramesnis, o šiandien Tavo įstatymai varžo jo laisvę, Tavo grasinimai pragaru drumsčia jo ramybę, todėl šio pasaulio kunigaikščiai ir žemės karaliai buriasi prieš Tave ir prieš Tavo Pateptąjį, o mūsų Išganytoją, sakydami: *"Sutraukykime jų pančius ir meskime šalin nuo savęs jų jungą"*, Ps. 2, 3. Bet Tu, Viešpatie, kuris gyveni danguje, juokiesi iš jų ir tyčiojiesi iš jų išminties bei narsumo. Pakanka vieno Tavo žodžio, kad pražūtų visa jų galybė ir visas narsumas, kad į šukes subyrėtų visi jų išminties planai, kaip kad subyra į šukes molinis puodas, užgautas geležine lazda. Panaudok tad, Viešpatie, Tavo galybę, sudrausk karalius ir žemės teisėjus, kad liautųsi tuščiai svajoję, kad nestumtų tautų į pražūtį, ginkluodami jas ir kurstydami į kovą vienas prieš kitą ir prieš Tavo įstatymus, nes pageidaujama taika ir ramybė, o su ja liuosybė, laimė ir tikras žmoniškas gyvenimas tik tada užviešpataus žemėje, kai tautos išmoks Tavo įstatymų, kada pradės vaikščioti Tavo takais, nes tik tada perkals savo kalavijus į žagres ir savo ietis į piatuvus, tik tada tauta nekels kalavijo prieš tautą ir nesimankštys daugiau į kovą. Kadangi, Viešpatie, pasaulis negali priimti tiesos Dvasios, nes jos nemato ir jos nepažįsta, todėl pasaulis niekad neturės ir niekad neragaus tikros ramybės, o ne-

turėdamas pats, negalės jos suteikti ir kitiems. Tavo Sūnus įspėja tai apaštalams, pranešdamas jiems, jog niekad neturės ramybės iš pasaulio pusės, jog visuomet kentės persekiojimus ir priespaudą, nes pasaulis jų nekenčia, kaip nekentė ir jo paties. Tačiau, Viešpatie, nėra mums reikalo nusiminti, nes Tavo Sūnus nugalėjo pasaulį ir paliko mums ramybę, kokios pasaulis duoti negali. Reikia tik, kad mes pasitikėtume Tavo Sūnumi, ieškotume ramybės jo įstatymuose, kuriuos jis mums Tavo vardu paskelbė, nes daug prirengei ramybės tiems, kurie myli Tavo įstatymą. Suteik tad, Viešpatie malonės, kad eidami šventųjų pavyzdžiu tikros ramybės ieškotume ne pasaulio monuose, bet Tavo tarnyboje ir Tavo valios pildyme. Padėk mums atlikti tas sąlygas, kurių reikia tikrai ramybei gauti.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, įžvelgti į mūsų dvasios gyvenimą, patikrinti mūsų ramybę ir pažiūrėti, ar ji remiasi Tavo įstatymų pildymu; šalinti iš savo vidaus visus neramumus, kuriuos galėtų sužadinti pasaulis savo gąsdinimais.

APIE NAUJĄ GYVENIMĄ

Atvelykio savaitė

Penktadienis

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas ragina mus prisikėlusio Kristaus pavyzdžiu gyventi nauju gyvenimu, sakydamas: „Krikštu, kuriuo dalyvaujame mirtyje, mes esame draug su juo palaidoti, kad kaip Kristus kėlėsi iš numirusių per Tėvo garbę, taip ir mes gyventumėm nauju gyvenimu," Rom 6, 4.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad gyvybė, kurią mumyse pasėjo per šv. krikštą, niekad neužgestų, kad mes ją išaugintume į didelį medį, kuriame ilsisi dangaus sparnuočiai.

MĄSTYMAS

1. SENAS GYVENIMAS

Senas gyvenimas yra tas, kuriuo žmonės gyveno nuo rojaus iki Kristui. Senas jis vadinasi ne vien dėl to, kad juo gyventa daugelį šimtmečių anksčiau, negu evangelija buvo skelbiama, bet ir dėl to, kad jis buvo prastas ir netinkamas siekti tam tikslui, kuriam Dievas buvo sutvėręs žmogų, kaip senas ir sudėvėtas drabužis netinka pasipuošti, arba senas ir kojų nepavelkąs arklys netinka lenktynėms, nes neturi jėgų, kurių tam tikslui reikia.

Senas jis buvo dar ir dėl to, kad kreipė žmogaus visas mintis ir troškimus ne į dangiškas gėrybes, bet į žemiškas, todėl darė žmogų panašų ne į Dievą, bet į žemesnius sutvėrimus, kurie turėjo senti, mirti ir subyrėti į dulkes, reiškia į tas smulkias dalis, iš kurių buvo sudaryti. Panašiai ir žmogus, gyvendamas jų gyvenimu, turėjo senėti, mirti ir subyrėti į dulkes, pagal Dievo ištarmę: *"Dulkė esi ir dulkė pavirsi"*.

Dievas buvo jį sutvėręs pagal savo paveikslą ir panašumą, buvo jam suteikęs nemirtingumą, buvo suteikęs galybę, kuria galėjo valdyti kūną ir neleisti jam subyrėti į dulkes. Bet žmogus atsisakė gyventi tuo dievišku gyvenimu, jis pasirinko sau tų gaivalų gyvenimą, iš kurių buvo sudarytas jo kūnas, todėl prarado valdžią ant jų, su jais susilygino ir turėjo pasiduoti jų likimui.

Panašų pasirinkimą daro ir šiandien žmonės, netekę tikėjimo. Pilni puikybės, jie nenori nusilenkti Dievui, viso pasaulio Sutvėrėjui, nenori pildyti jo valios ir darytis panašūs į jį, bet už tai lenkiasi prieš gamtos galybes, skaito save lygiais neprotingiems sutvėrimams, iš jų ima savo gyvenimui taisykles ir laukia lygaus su jais likimo. Kadangi neprotingi sutvėrimai miršta ir subyra į dulkes, todėl ir bedieviai neskiria sau kitokio likimo, tik laukia visiško gyvybės sunykimo, senėjimo, mirties ir subyrėjimo į dulkes.

Tuo būdu jie save žemina taip, kaip Dievas nenori, kad žmogus save žemintų ir skaitytų save lygiu neprotingiems sutvėrimams, todėl psalmė ir išreiškia tą jų beprotystę, sakydama: *"Žmogus, būdamas šlovėje, nesupranta; jis prilygsta proto neturintiems galvijams ir darosi į juos panašus"*, Ps. 48, 21.

Kadangi gyvenimas nestovi vietoje, bet eina pirmyn, kaip vanduo upėje, todėl ir senas gyvenimas, kuriuo gyventa iki Kristui, o ir šiandien visų tų gyvenimas, kurie nusikreipia nuo Dievo, nestovi vietoje, bet eina pirmyn ta linkme, kurią sau pasirinko. Pasirinko sau kelią, kuris veda toliau nuo Dievo ir artinasi prie neprotingų sutvėrimų ir kas kart labiau darosi į juos panašūs, kas kart labiau užtrina savyje Dievo paveikslą; nustoja gyvenę tikru žmogišku gyvenimu ir pradeda gyventi gyvulišku.

Štai kodėl gilesni žmogaus gyvenimo žemėje tyrinėjimai veda mokslininkus prie išvados, jog pirmieji žmogaus žingsniai žemėje buvo geresni: tikėjimas kilnesnis, dora žmoniškesnė, papročiai švaresni; jog laikui bėgant tikėjimo ir doros atžvilgiu žmogus ėjo žemyn, o ne aukštyn; tikėjimas iškraipytas, dora nupuolė, visas gyvenimas priartėjo gyvulių gyvenimą.

Kad taip, o ne kitaip turėjo atsitikti su žmogum, kuomet jis atsitraukė nuo Dievo ir pradėjo eiti sutvėrimų linkui, galime rasti pavyzdžių ir šiandien, giliau įžvelgus į atskirų žmonių ar bendruomenės gyvenimą, kurios pasiryžo nutraukti visus savo ryšius su Dievu. Nejučiomis pradeda pamėgdžioti gyvulius ir iš jų mokytis kas gera, o kas bloga; gyvuliai, pav., neturi moterystės, nereikią jos nė žmonėms, gyvuliai neturi drabužių, neturi gėdos, nereikia to nė žmonėms. Amžinai tad kartojasi psalmės pasakymas, jog *"žmogus, būdamas šlovėje, nesupranta; jis prilygsta proto neturintiems galvijams ir darosi į juos panašus"*.

Taip atrodo senas gyvenimas, kurį panaikinti atėjo Kristus.

2. NAUJAS GYVENIMAS

Naujas gyvenimas yra tas, kurį atnešė iš dangaus mūsų Išganytojas, kurį gauname per šv. krikštą ir auginame po Bažnyčios globa.

Tas gyvenimas pagal šv. Povilą yra savos rūšies prisikėlimas. Jis buvo suteiktas pirmam žmogui, bet buvo numarintas ir tik dabar per Kristų buvo atgaivintas. Kad jis galėtų išsilaikyti mumyse, reikia, kad senas žmogus su visais savo darbais numirtų, o jo vietą užimtų naujas, *"kurs sutvertas pagal Dievą teisybėje ir tiesos šventume"*, Efez. 4, 24. *"Nusivilkite nuo savęs senąjį žmogų su jo darbais,* rašo kolosiečiams, *ir apsivilkite nauju, tuo, kuris yra atnaujinamas pažinimui einant paveikslu to, kurs jį sutvėrė"*, Kolos. 3, 9—10.

Senas žmogus kreipė visas savo mintis ir troškimus į žemiškas gėrybes, naujas turi eiti priešinga kryptimi, visomis savo mintimis ir troškimais turi kreiptis į tai, kas yra aukštai, o ne kas žemėje: *"Jei jūs prisikėlėte drauge su Kristumi,* sako tas pats šv. Povilas, *ieškokite, kas yra aukštai, kur Kristus sėdi Dievo dešinėje; pamėkite tai, kas yra aukštai, o ne kas žemėje. Nes jūs esate numirę, ir jūsų gyvenimas yra paslėptas su Kristumi Dievuje"*, Kolos. 3, 1—4.

Toji valanda, kai senas žmogus yra numarinamas, o iš numirusių prikeliamas naujas, yra šv. krikštas, kurio vandenyse paskęsta senas žmogus, o iš vandens išeina naujas — visiškai pasikeitęs, su naujomis mintimis, naujais troškimais ir siekiais, tuo būdu jis yra panašus į Kristų, prisikėlusį iš numirusių, *"nes krikštu, kuriuo dalyvaujame mirtyje,* sako šv. Povilas, *mes esame draug su juo palaidoti, kad kaip Kristus kėlėsi iš numirusių per Tėvo garbę, taip ir mes gyventumėm nauju gyvenimu"*, Rom. 6, 4.

Kristus, prisikėlęs iš numirusių, daugiau nemiršta, mirtis juo daugiau nebeviešpatauja, todėl ir mes, kurie esame

pakrikštyti, turime laikyti save mirusiais nuodėmei, o gyvais Dievui vienybėje su mūsų Viešpačiu Jėzumi Kristumi.

Toji mintis, jog tie, kurie yra pakrikštyti, neturi daugiau nusidėti, nes jie panašūs į prisikėlusį iš numirusių Kristų, o Kristus juk daugiau nemiršta, taip giliai buvo įdiegta pirmiesiems krikščionims, jog buvo kilęs didelis ir painus klausimas: ką daryti su tais, kurie po šv. krikšto atkrito atgal į nuodėmę, ar juos reikia atstumti nuo tikėjimo ir išganymo amžinai, ar suteikti pagalbą, duodant išrišimą tiems, kurie padarys tinkamą atgailą už savo nuodėmes.

Bažnyčia, šv. Dvasios vedama, panaudojo savo iš Kristaus gautąją valdžią atleisti nuodėmes ir duodavo išrišimą, bet reikalaudavo sunkių ir ilgų atgailų, ne kartą net ištisą gyvenimą.

Kadangi gyvybė nestovi vietoje, bet eina pirmyn ta linkme, kurią sau pasirinko, todėl toji nauja gyvybė, eidama pirmyn Dievo ir dangiškų gėrybių linkme, turi mumyse augti, turi darytis tolydžio didesniu augalu, tokiu net, kuriame dangaus sparnuočiai galėtų ilsėtis. *"Dangaus karalystė,* sako Išganytojas, *panaši į garstyčios grūdą, kurį žmogus ėmė ir pasėjo savo dirvoje. Jis, tiesa, mažiausias tarp visų sėklų, bet užaugęs, didesnis už visas daržoves, ir iš jo darosi medis, taip kad dangaus paukščiai atskrenda ir gyvena ant jo šakų",* Mato 13, 31—32.

Mūsų tad pareiga ne tik nenumarinti tos naujos gyvybės, kurią gavome per šv. krikštą, bet auginti gerais darbais ir šv. sakramentais, rūpintis, kad visuomet mūsų sieloje būtų pavasaris, kad toji gyvybė leistų vis naujas atžalas, naujas šakeles, kaip medžiai pavasario metu, saugokimės rudens ir žiemos, nes tuomet sustoja augusi visokia gyvybė. Kol turime kvapo krūtinėje, stenkimės vis giliau pažinti Dievą ir karščiau jį mylėti, tik ne jausmais, o darbais.

Klauskime savęs, kaip mes elgėmės iki šiol?

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu, sutverdamas visokią gyvybę žemėje, įsakei, kad vienam gyviui senstant ir mirštant, kitas iš jo gimęs užimtų jo vietą, kad tuo būdu gyvybė, apleisdama vieną gyvį, atsinaujintų kitame, o tam senstant ir mirštant atsinaujintų trečiame ir taip gyvybė, šokinėdama iš vieno gyvio į kitą, išsilaikytų žemėje ir nežūtų. Iš to bendro visiems gyviams įstatymo buvai išskyręs žmogų, kuris ir kūnu ir dvasia būdamas tiesioginis Tavo rankų padaras, turėjo būti laisvas nuo senėjimo ir mirties. Jam buvai suteikęs ypatingą dangišką gyvybę, kuri turėjo jame taip galingai veikti, kad turėjo apsaugoti jo žemišką pusę, jo kūną nuo mirties, tuo būdu buvai jam suteikęs nemirtingumo dovaną ir ne tik jam, bet visai jo ainijai. Tačiau pirmasis žmogus nusidėdamas numarino pirmiausia dangišką gyvybę ir tuo sau ir savo ainijai užsitraukė mirtį, kuri buvo skirta visiems žemesniems gyviams; juose žmogus ieškojo savo laimės, jiems tapo panašus gyvenimu, senėjimu ir mirtimi. Žmogus tad, nusidėdamas, užsitraukė dvejopą mirtį: dvasišką, kurioje išnyko dangiška gyvybė, ir kūnišką, kurioje turi žūti kūno gyvybė, o kūnas turi virsti dulkėmis, kaip dulkėmis virsta visų kitų gyvių kūnai. Toji dvejopa mirtis pasiekė ir mus, Viešpatie, nes mes esame pirmųjų mūsų tėvų dvasiškų turtų paveldėtojai, turėjome paveldėti turtus, bet paveldėjome dvasišką skurdą ir vargą, paveldėjome skolas ir dvejopą mirtį, ateiname į šį pasaulį dvasiškais lavonais ir pasmerkti numirti kūnu, todėl tautų apaštalas šv. Povilas ir sako, jog *"per vieną žmogų nuodėmė įėjo į pasaulį ir per nuodėmę mirtis, ir taip mirtis perėjo į visus žmones, kadangi visi jame nusidėjo"*, Rom. 5, 12. Nors tad, Viešpatie, žmogus pasidarė Tau neištikimas ir sunaikino Tavo suteiktus turtus, bet Tu esi ištikimas ir neatėmei nuo jo savo gailestingumo, Tu prirengei jam per savo Sūnų prisikėlimą iš abiejų mirčių. Pirmiausia, Tu jam grąžini tą gyvybę, kurią pirmutinę prarado, prarado dangišką, todėl dangiška ir tampa jam pirmiausia sugrąžinta ir tai yra pir-

mutinis prisikėlimas, kurį laimina šv. Jonas apreiškime, sakydamas: *"Palaimintas ir šventas, kurs turi dalį pirmame atsikėlime"*, Apr. 20, 6. Apie tą prisikėlimą nesiliauja kalbėjęs šv. Povilas ir statęs tikintiesiems prieš akis, kad nenumarintų antru kartu tos naujos gyvybės. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad mes išpildytume tą taip karštą tautų apaštalo troškimą, kad prisikėlę antru kartu nemirtume, bet augintume gautąją gyvybę, kol neišmus atsiskyrimo su šiuo pasauliu valanda.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, padaryti kokį nors naują dorybės darbą, kad padarius naują žingsnį dvasiškame gyvenime.

APIE DANGIŠKŲ DALYKŲ PAMĖGIMĄ

Atvelykio savaitė

Šeštadienis

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas ragina tikinčiuosius mėgti dangiškus dalykus, o ne žemiškus, sakydamas: „Jei jūs prisikėlėte drauge su Kristumi, ieškokite kas yra aukštai, kur Kristus sėdi Dievo dešinėje; pamėkite tai, kas yra aukštai, o ne kas žemėje." Kol. 3, 1-2.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad pakeistų mūsų skonį, kad žemiškas gėrybes padarytų karčias mūsų skoniui, o dangiškas saldžias ir malonias.

MĄSTYMAS

1. GYVENIMO TIKSLAI

Ne vienas žmogus, širdgėlų arba šiaip gyvenimo nepasisekimų ištiktas, stato sau klausimą, kam jis gyvena šioje žemėje, kokia kam nauda esanti iš jo gyvenimo.

Kiekvienas žmogus, jei pasišauktų pagalbon pirmąjį

katekizmo puslapį, labai lengvai išspręstų savo gyvenimo tikslą ir labai lengvai galėtų įsigilinti į savo darbus, širdies troškimus ir siekius.

Kiekviena gyvybė turi savo polinkius ir troškimus, kurie yra ne kas kita, kaip savo rūšies tuštuma, kuri reikia užpildyti. Štai žmogus prakaituoja. Prakaituodamas jis sumažina savyje vandens kiekį, kurio reikia kūno sveikatos palaikymui, todėl tuojau atsiranda noras gerti, kad pripildytų, ko trūksta.

Panašiai yra ir su maistu. Kūnas dirbdamas dyla kaip mašina, todėl, kad visiškai nesudiltų, reikia sudilusias dalis atnaujinti, o tai atlieka maistas. Štai kodėl žmogus laikas nuo laiko jaučia norą valgyti; pasidaro tuštuma, kurią reikia užpildyti, o jei nevalgytų, žmogus sudiltų visiškai ir numirtų, todėl valgome tuo tikslu, kad gyventume, o ne gyvename, kad valgytume.

Kadangi tuštuma yra viduje, o daiktai, kurie ją užpildo yra lauke, tai norėdami pripildyti turime išeiti iš savo vidaus į lauką. Štai kodėl visi troškimai stumia žmogų judėti, veikti, ieškoti ir siekti tų daiktų, kurių yra jaučiamas noras.

Tuštuma, o su ja ir troškimas, atsiranda ne tik tada, kai kaikurios kūno dalys būva išeikvotos ar sudilę, bet ir tada, kai kūnas auga, didėja, todėl augą paprastai dažniau jaučia norą valgyti, nes reikia ne tik atnaujinti sudilusias dalis, bet ir padidinti esamųjų skaičių.

Žmogus turi ne tik kūną, bet ir dvasią, kadangi dvasia yra gyva, turi panašių reikalų kaip ir kūnas, tai ji jaučia savo rūšies tuštumą, savo rūšies troškimą ir badą, kurį gali nuraminti tik dvasiškas maistas, toks būtent, kokia yra gyvybė, nes maistas turi atitikti gyvybę. Pavyzdžiui, žmogus negali misti gyvulių maistu.

Žmogus tad turi dviejų rūšių troškimus, rūpesčius ir siekius: kūno, kad aprūpintų jį maistu, drabužiais, pastoge ir kitais jam reikalingais dalykais, ir dvasios, kad suteiktų jai, ko ji trokšta.

Ko gi dvasia trokšta? Du pagrindiniu troškimu sutinkame dvasioje: vieną prote, kuriuo dvasia nori žinoti, tai yra žinojimo troškimas, antrą valioje, kuriuo nori pasiekti ir turėti tai, ką protas pažįsta. Tų troškimų atspindį matome ir kūne, nes žmogus, pamatęs akims malonų daiktą, siekia jo rankomis, kad nors valandėlę pasidžiaugtų juo. Jei akys mato, o rankos paimti negali, tai žmogus pajunta skausmą. Taip užsidega pykčiu vargšas, kai pamato turtuolių prabangą.

Kadangi žmogaus dvasia yra sutverta pagal Dievo paveikslą ir panašumą, todėl ir jos prote ir jos valioje yra pasėtas begalinio didumo troškimas. Protas trokšta tiesos, bet tas troškimas yra taip didelis, kad nė viena tiesa, paimta iš žemės ar iš gamtos, negali jo patenkinti. Panašiai nė viena gėrybė, kurią valia pasiekia čia žemėje, negali patenkinti ir nuraminti valios.

Nepatenkinti troškimai žadina skausmą, todėl ir žmogaus siela, nerasdama žemėje nė tos tiesos, kurios protas trokšta, nė tos gėrybės, kurios valia ieško, jaučia skausmą ir liudesį savo gelmėse. Sutverta Dievui, tik Dievuje gali rasti nusiraminimą.

Laimingas tad yra tas žmogus, kuris kreipia visus savo troškimus į Dievą, kuris jo pažinimu ir jo meile stengiasi užpildyti savo dvasios tuštumą, nes tikrai ją užpildys. Jei norės ją užpildyti sutvėrimais, kūno geiduliams pataikavimais, bus nelaimingas ir žemėje ir amžinybėje. Bus nelaimingas žemėje, nes kūno džiaugsmai greičiau paalsina žmogų, negu net sunkūs darbai, o dvasia negaudama sau maisto kelia viduje skausmus ir liūdesį. Bus nelaimingas amžinybėje, nes ateis nepasiruošęs Dievą regėti, todėl jo ir neregės per amžius, per amžius turės pasilikti su savo dvasios nepatenkintais troškimais ir skausmais.

Norėdamas išgelbėti žmogų nuo tos nelaimės Išganytojas liepia ieškoti pirmiausia dangiškų gėrybių, sakydamas: *"Ieškokite visų pirma Dievo karalystės ir jos teisybės"*,

Mato 6, 33. Šv. Povilas neatsilieka nuo savo Mokytojo ir skelbia tą pačią tiesą: *"Jei draug prisikėlėte su Kristumi, ieškokite, kas aukštai yra, kur Kristus sėdi Dievo dešinėje"*, Kol. 3, 1. Sename Įstatyme psalmininkas, nujausdamas tą tiesą, meldžiasi ir prašo Dievo, kad galėtų gyventi jo namuose: *"Vieno dalyko meldžiu Viešpatį, jo aš ir ieškau, kad man būtų valia gyventi Viešpaties namuose per visas mano gyvenimo dienas"*, Ps. 26, 4.

Žmogus tad turėdamas aprūpinti ir kūną ir dvasią, dvasios reikalus turi statyti pirmoje vietoje, nes dvasia yra svarbesnė už kūną, kaip žmogus yra svarbesnis už gyvulį, ji yra amžina, o kūnas laikinas, todėl jos ir reikalai yra daug svarbesni; giliau siekia, giliau išjudina žmogų, nors ne taip greit ir taip gyvai, kaip kūno reikalai.

Čia ir prasideda žmogaus nukrypimas nuo tikrojo kelio. Gyviau jausdamas kūno reikalus, negu dvasios, — juk nusilaužęs koją ar ranką daugiau dejuoja ir labiau susirūpinęs, negu nusidėjęs — pamažu ir nejučiomis pradeda kūno reikalus statyti pirmoje vietoje: iš karto tik labai svarbius, kad, pav., gyvybę apsaugotų, paskui jau ir mažesnius, kad apsaugotų sveikatą, paskui dar mažesnius, kad suteiktų kūnui daugiau patogumų ir taip pamažu kūno reikalai užvaldo visas žmogaus mintis, visus troškimus, o dvasia pasilieka visiškai užmiršta, kaip užmirštamas būna širdies plakimas krūtinėje, arba kraujo tekėjimas gysloše.

2. TIKSLŲ SIEKIMAI

Ūkininkas, norėdamas sulaukti derliaus, įdirba , įtręšia, suaria, suakėja lauką, pasėja grūdus, o paskui tik laukia užaugant daugiau grūdų ir tik tos pačios rūšies, kurią pasėjo. Jei nedirbęs, nesėjęs lauktų užaugant javų, arba pasėjęs piktžoles, lauktų kviečių, kiekvienas galėtų jį laikyti už beprotį, nes tik beprotis nesugeba surišti tikslo su priemonėmis, laukia tikslo, nevartojęs priemonių.

Mokslininkas, muzikas ar kitas kuris menininkas, ilgai

lavinasi, mankština savo rankas, akis ir ausis, kad galėtų sukurti naudingą ir pasigėrėjimo vertą dalyką, o atlikęs tokį pasiruošimą paskui jaučia malonumo savo darbą dirbdamas. Be tokio pasiruošimo darbas eis sunkiai, vargins ne tik darbininką, bet ir tuos, kurie žiūrės iš šalies.

Panašaus pasiruošimo žmogui reikia visuose gyvenimo tiksluose. Kas nori Dievui tarnauti, turi ruoštis tai tarnybai, turi lavintis dorybėse, savęs atsižadėti ir melstis, nes tik pasiruošęs pajus, kaip yra saldus Viešpats.

Jeigu kas nori pasauliui tarnauti, taip pat turi ruoštis, turi ištirti, kas pasauliui tinka, kokios jo pažiūros, mados, papročiai, kad galėtų prie viso to prisitaikinti, nes tik tada galės tikėtis malonumo iš savo darbų ir iš savo tarnybos. Reikia tad lavintis ir ruoštis ne tik kad pasiektų dangų, bet ir pragarą, nes nepasiruošęs nepasieks nei vieno, nei kito.

Kadangi negalima tarnauti dviem viešpačiam, todėl negalima ruoštis drauge dangui ir pragarui, bet kas ruošiasi dangui, tas tolinasi nuo pragaro, tam pragaro darbai būna sunkūs ir nepakeliami, o kas ruošiasi pragarui, tam nepakenčiami dangaus darbai. Šv. Povilas, skatindamas, kad mes mėgtume tai, kas yra aukštai, o ne žemėje, kaip tik ir ragina mus dirbti tokius darbus, kurie privestų mus prie malonumo ir džiaugsmo dangiškų gėrybių ragavime. Pažiūrėkime, koki darbai mums yra maloniausi ir kam ruošiamės — dangui ar pragarui.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, sutverdamas žemėje įvairias gyvybes, įvairų maistą joms skyrei, kad galėtų išsilaikyti ir badu nemirtų. Vienokį maistą skyrei žuvims, kitokį paukščiams, kitokį vabalams, gyvuliams, ir dar kitokį skyrei žmogui, nes žmogų pastatei visų gyvių karaliumi, todėl jam ir skyrei karališką maistą. Kad gyviai pažintų, koks maistas jiems yra tinkamas, o koks ne, kokio turi ieškoti, o kurio šalintis, kad sau nepakenktų, Tu pastatei sargą prie tų vartų, pro kuriuos maistas eina į gyvio vidurius, o to

sargo vardas yra skonis. Jo pareiga yra išbandyti kiekvieną maistą, kuris ateina ir pranešti šeimininkui, ar jis yra tinkamas, ar ne, kad tuo būdu apsaugotų gyvį nuo kenksmingo ir nuodingo maisto. Jei skonis yra sveikas ir nepagadintas, tuomet maistas, kuris gyviui patinka, yra geras ir naudingas, palaiko jo jėgas, stiprina jas ir duoda progos gyviui augti, jeigu dar nėra pasiekęs savo ūgio ribų. Tačiau jei skonis pagenda, tuomet gyvis būna suklaidinamas, tuomet priima į save tokį maistą, kuris jį silpnina, nuodija jo vidurius ir neša jam mirtį. Taip, Viešpatie, nutiko žmogui, kai jis nusidėjo, kai jis sunaikino savyje dangišką gyvybę. Į žemišką žmogaus gyvybę buvai pasėjęs dangiškąją, kuri turėjo maitintis dangišku maistu, augti ir ruošti žmogų prie dangiško gyvenimo. Kaip kiekvienam gyviui suteikei skonį, kad galėtų atskirti sveiką maistą nuo nesveiko, taip buvai suteikęs ir žmogui kartu su dangiška gyvybe ir dangiško maisto troškimą ir skonį. Bet kada buvo numarinta dangiška gyvybė, išnyko jame ir dangiško maisto troškimas ir skonis, kaip kūnui mirus, išnyksta jame visi kūniško maisto troškimai ir skonis. Tuomet pradėjo žmogus maitinti savo dvasią žemės purvais, pagal Jeremijo pranašo ráudas: *"Kilnūs Siono sūnūs... kurie buvo auginami skarlate, apkabino mėšlą"*, Rauda 4, 5. Tačiau, Viešpatie, Tavo begaliniu gailestingumu per Tavo Sūnaus kančią ir mirtį buvome prikelti iš numirusių, atgavome tą taip brangią dangišką gyvybę, o su ja ir dangiško maisto troškimą bei skonį, todėl tautų apaštalas šv. Povilas ir ragina mus pamesti žemiškų gėrybių skonį, o pamėgti tai, kas yra aukštai, sakydamas: *"Jei jūs prisikėlėte drauge su Kristumi, ieškokite, kas yra aukštai, kur Kristus sėdi Dievo dešinėje; pamėkite tai, kas yra aukštai, o ne kas žemėje"*, Kolos. 3, 1—2. Atgaivink, Viešpatie, mumyse dangiškų gėrybių skonį, duok mums paragauti nors kartą, kaip saldus esi, o nieko daugiau nenorėsime.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, malšinti savyje žemiškų gėrybių troškimą, šalintis pasaulio ir visų jo monų, o auginti savyje tuos troškimus, kurių liepia ieškoti šv. Povilas.

APIE DANGIŠKOS GYVYBĖS PRADŽIĄ

Antrasis sekmadienis po Velykų

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytoją bekalbantį su Nikodemu, mokytu pariziejum, ir dėstantį jam, be ko žmogus negalįs įeiti į dangaus karalystę, būtent, be antrojo užgimimo: „Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau tau, jei kas neatgims iš naujo, tas negalės matyti Dievo karalystės", Jono 3, 3.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad įgiję dangišką gyvybę per šv. krikštą, jos niekad nenumarintume, bet augintume ją tomis priemonėmis, kurias jo Sūnus, o mūsų Išganytojas, paliko katalikų Bažnyčioje.

MĄSTYMAS

1. GYVYBĖ, BE KURIOS NĖRA IŠGANYMO

Ne vienam žmogui atrodo, jog užtenka nedaryti nieko blogo: nevogti, nežudyti, nepaleistuvauti, nepasigerti, kad gautum teisių į dangų. Krikščioniškojo gyvenimo reikalavimai, kaip štai: malda, ėjimas prie šv. sakramentų, šv. mišių klausymas jam atrodo tik kunigų prasimanymas ir netikslus žmonių apsunkinimas.

Kadangi mūsų išganymo Mokytojas ir Vadovas į dangų yra patsai Kristus, todėl kiekvienam turėtų būti aišku, jog tame taip svarbiame reikale jo reikia klaustis ir juo reikia pasitikėti daugiau, negu savo ligotu ir silpnu protu. Paklausykime tad, kaip jis mokė, ko reikia, kad žmogus būtų išganytas.

Atsakydamas Išganytojas į Nikodemo paklausimus, dėsto jam, jog reikią antru kart užgimti, kad pasiekus išganymą: *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau tau, jei kas neatgims iš naujo, tas negalės matyti Dievo karalystės"*, Jono 3. Išgirdęs Nikodemas tuos žodžius labai nustebo, nes negalėjo suprasti, kaip žmogus galįs užgimti iš naujo, senas būdamas, argi jis galįs antrą kartą įeiti į savo motinos vidurius, kad gimtų iš naujo.

Išganytojas jam atsako: *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau tau, jei kas neatgims iš vandens ir šv. Dvasios, tas negali įeiti į Dievo karalystę. Kas gimė iš kūno, yra kūnas, ir kas gimė iš Dvasios, yra dvasia"*, Jono 3, 6.

Iš tų mūsų Išganytojo žodžių aiškiai matosi, jog žmogus negali įeiti į dangaus karalystę, jei bus grynas žmogus, jei turės tik tą žmogiškumą, kurį gavo gimdamas pirmą kartą iš kūno.

Kiekviena gyvybė gimdama atsiranda, tačiau ji yra visuomet tik tos pačios rūšies, tos pačios giminės ar veislės, su tomis pačiomis ypatybėmis, jėgomis ir palinkimais, iš kokios gyvybės gimsta. Negali medis pagimdyti gyvulio, nei gyvulys žmogaus. Nerenkama, anot Išganytojo, vynuogių nuo erškėčių, nė fygų nuo usnių, koks yra medis, tokius duoda ir vaisius.

Žmogus tad, užgimęs iš žmogaus, gauna žmogiškas ypatybes, žmogiškus gabumus, palinkimus ir žmogiškas jėgas. Tačiau tos žmogiškos ypatybės neduoda žmogui teisių įeiti į dangaus karalystę. Norėdamas to pasiekti ir gauti tas teises, turi tapti dangaus karalystės piliečiu, Dievo vaiku, nes tik tėvų vaikai gauna teisių į turtus, o svetimi neturi tokių teisių. Reikia tad mums gimti antru kartu, bet jau ne iš kūno, nes kas gema iš kūno, yra kūnas. Kartą jau esame gimę iš kūno ir gavę žmogiškai - žemišką gyvybę, reikia dabar užgimti iš dvasios, kad gautumėm dvasišką gyvenimą. Išganytojas todėl ir sako: *"Jei kas neatgims iš vandens ir šventosios Dvasios, tas negalės įeiti į Dievo kara-*

lystę", Jono 3, 5. Jis gali būti taip nekaltas, kaip kūdikis prieš krikštą, bet negali įeiti į dangų, nes nėra antru kartu užgimęs.

Be galo svarbi tiesa, daugelio nežinoma, užmiršta ir neįvertinta. Iš jos plaukia visas krikščioniškojo arba antgamtinio gyvenimo mokslas.

2. TOJI GYVYBĖ GAUNAMA PER ŠV. KRIKŠTĄ

Antrasis užgimimas iš vandens ir dvasios įvyksta per šv. krikštą, todėl šv. krikštas iš vienos pusės yra gimimas, nes nauja gyvybė mums suteikiama; bet iš kitos yra prisikėlimas iš numirusių, nes toji gyvybė buvo suteikta pirmiesiems tėvams, tik jie ją nusidėdami numarino; mumyse gi ji yra atgaivinama, todėl šv. Povilas ir gretina šv. krikštą su mūsų Išganytojo prisikėlimu iš numirusių.

Šv. krikšte pasikartoja tas pilnas paslapčių stebuklas, kuris įvyksta kiekviename naujos gyvybės atsiradime, tik dar su didesnėmis paslaptimis.

Apskritai, kiekvienas gimimas yra gili gamtos paslaptis. Nors gamtos tyrinėtojai toli yra pastūmėję tų paslapčių pažinimą, tačiau toli gražu nėra dar nuėję iki galui. Gyvūnų gimimas vis dar lieka gili paslaptis.

Antras gimimas iš vandens ir dvasios neša su savim dar didesnes ir gilesnes paslaptis, nes dangiška Dievo gyvybė mumyse užsimezga, mes pasidarome Dievo vaikai, gauname teises į Dievo, kaip mūsų Tėvo, turtus.

Didelis ir ankštas yra ryšys tarp tėvų ir vaikų. Vaikai gauna tėvų žmogišką su visomis ypatingomis savybėmis prigimtį, net jų veido išvaizda parodo kieno jie yra vaikai. Panašiai yra su mumis, kai tampame Dievo vaikais, mes gauname dievišką prigimtį su visomis dieviškos prigimties savybėmis, ne veltui tad apaštalas šv. Petras ir sako savo laiške, jog per jį (Kristų) pasidarome dieviškos prigimties dalyviai (2 Petro 1, 4).

Geležis, įkaitinta ugnyje, nors iš prigimties yra šalta ir tamsi, gauna ugnies savybes: kaitina kaip ugnis, degina ir šviečia kaip ugnis; sunku net atskirti įkaitintą geležį nuo ugnies.

Panašiai žmogus, gimęs iš vandens ir dvasios, spindi dieviškomis savybėmis, gauna dievišką išmintį, dievišką meilę, žodžiu, visas Švenč. Trejybės paveikslas atsispaudžia žemiškoje žmogaus prigimtyje. Tas paveikslas nėra negyvas, kaip yra negyvas žmogaus paveikslas, atspaustas popieriuje. Dievo paveikslas žmoguje yra gyvas ir skatina jį dirbti dieviškus darbus, verčia galvoti, kaip Dievas galvoja, verčia viską mylėti ir ta tvarka, kaip kad Dievas myli, nes kitaip tas paveikslas nebebus gyvas, kaip negyvas yra žmogaus paveikslas, atmuštas popieriuje: jis nekalba, negalvoja, nejuda, nereiškia jokių žmogiškų savybių.

Dievo paveikslas mumyse, būdamas gyvas, verčia mus dirbti gyvybės darbus, tačiau jau ne žmogiškos gyvybės ir ne žmogiškus, bet dieviškosios ir dieviškus, nes darbai seka prigimtį — kokia prigimtis, toki ir darbai. Jei kas neturi tam tikros prigimties, tas negali dirbti tos prigimties darbų. Akmuo, pvz., negali elgtis kaip augalas: negali augti, žydėti ir daugintis kaip augalas. Augalas vėl negali dirbti gyvulio darbų, gyvulys žmogaus, o žmogus Dievo. Tik kai Dievo gyvybė būna pasėta žmoguje, tuomet jis gali dirbti Dievo darbus, panašiai kaip šunelis ar katinėlis galėtų rašyti ir skaityti, jei kas jam suteiktų žmogaus protą.

Kadangi Dievas yra visų žmonių Sutvėrėjas, tobulybės šaltinis ir tikslas, visi žmonės turi eiti Dievo linkui. Visi turi auginti dangišką gyvybę savo širdies laukuose, bet reikia, kad tie laukai pirmiau būtų apsėti ta gyvybe.

Išganytojas, siųsdamas apaštalus į visą pasaulį skelbti evangeliją, liepia kartu ir krikštyti: *"Eikite tad ir mokykite visas tautas, krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus ir Šventosios Dvasios"*, Mato 28, 19. *"Kas tikės ir bus pakrikštytas, tas bus išganytas; o kas netikės, bus pasmerktas"*, Morkaus 16, 16.

Tie žodžiai reiškia tą pačią mintį, kurią Išganytojas dėstė Nikodemui: *„jeigu kas neatgims iš naujo, tas negalės matytì Dievo karalystės"*, Jono 3, 3. Taigi krikštas vardan Tėvo ir Sūnaus ir šventosios Dvasios yra tas antras užgimimas, be kurio nėra galimybės įeiti į dangaus karalystę ir būti išganytam; jis suteikia žmogui dievišką prigimtį, suteikia teises į dangų, padaro iš žmogaus Dievo vaiką; Dievo turtų paveldėtoją.

Dėkokime Viešpačiui už tą neapsakomą dovaną, branginkime ją daugiau, negu viso pasaulio turtus, nes per ją įgyjame daugiau, negu viso pasaulio turtai, gauname patį viso pasaulio Sutvėrėją ir Kūrėją. Ką branginome iki šiol?

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu sutvėrei šį pasaulį ir pastatei mums prieš akis, kad žiūrėdami į jį, Tavo rankų darbą, pakiltume mintimis į tą pasaulį, kurio mūsų akys nemato, o kuriame Tu gyveni su Tavo angelais ir šventaisiais. Tarp daugelio tiesų, kurias Tavo ranka paslėpė gamtoje, randame ir tą, jog gyvybė negali atsirasti pati viena be kitos gyvybės, negyvas ir numiręs daiktas negali duoti pradžios jokiai gyvybei, gyvybės tad turi prasidėti iš kitos gyvybės. Norime, pav., užsiauginti javų, turime grūdus pasėti į žemę; norime išauginti medį, turime gauti jo sėklą ir pasėti, nes tie grūdai, tos medžių sėklos turi savyje javų ir medžio pradžią. Tačiau tie grūdai ir tos sėklos nėra netyčiomis atsiradusios, jos yra kitos gyvybės vaisius. Teisingas tad, Viešpatie, yra gamtininkų mokslas, kuris skelbia, jog gyvybė gali atsirasti tik iš kitos gyvybės. O tas mokslas yra teisingas ne vien kūniškos gyvybės srityje, bet ir dvasiškos. Kad žmogaus dvasia pradėtų auginti amžinojo gyvenimo vaisius, reiškia, kad pradėtų eiti į Tave, kad Tavyje pradėtų ieškoti savo laimės, o ne tvariniuose, reikėjo pasėti į ją amžinojo gyvenimo sėklas, kurios, augdamos, sukeltų žmoguje troškimą geriau Tave pažinti ir geriau, karščiau Tave mylėti. Kurios stumtų žmogų ieškoti dvasiško maisto, kaip išalkęs kūnas verčia ieškoti kūniško maisto.

Tos dangiškos gyvybės sėklą buvai, Viešpatie, pasėjęs pirmųjų tėvų sieloje, bet Tavo priešas šėtonas, atėjęs, ją sunaikino ir padarė juos dvasiškais lavonais, o per juos ir mus, nes iš jų mes gauname žmogišką, netekusią dangiškų turtų, prigimtį.Jei ne Tavo, Viešpatie, gailestingumas ir Tavo Sūnaus pasišventimas, būtume likę amžini lavonai ir niekad nebūtume regėję Tavo veido ir tų grožybių, kuriose Tu gyveni su Tavo ištikimais tarnais — angelais. Tavo Sūnus atnešė mums tas gyvybės sėklas ir sėja jas į mūsų sielą per šv. krikštą, reikia tik, kad mes jas apsaugotume ir neduotume sulesti šėtonams paukščiams, kurie tyko padaryti mus dvasios lavonais, tyko apiplėšti dangiškas gėrybes. Suteik tad, Viešpatie, apsaugą, pastatyk galingą angelą sargą prie mūsų širdies durų, kad neleistų šėtonui ten įsiveržti ir sunaikinti dangišką pasėlį.

Pasižadame, Viešpatie, dėkoti Tau šiandien visa širdimi už šv. krikšto malonę, kurią suteikei mums be mūsų prašymo ir be mūsų nuopelnų. Milijonai žmonių yra žemėje, kurie nežino tos malonės brangumo ir jos neturi.

APIE ŠV. KRIKŠTO VAISIUS

Antroji savaitė po Velykų

Pirmadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime, kaip Bažnyčia, pakrikštijusi žmogų, vis vien ar didelį ar mažą, tepa galvą šv. aliejais sakydama: „Visagalis Dievas, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvas, kuris tave atgimdė iš vandens ir šventosios Dvasios ir kuris tau davė visų nuodėmių atleidimą, tegul jis pats tave patepa išganymo Krizmu tame pačiame Viešpatyje Kristuje amžinajam gyvenimui."

Paskui duoda baltą drabužėlį su žodžiais: „Imk baltą drabužį, nunešk jį nesuteptą į Viešpaties mūsų Jėzaus Kristaus teismą, kad gautum amžinąjį gyvenimą. Amen."

Pagaliau paduoda uždegtą žvakę, linkėdama: "Imk degančią lempą ir nepeiktinai saugok tavo krikštą: laikyk Dievo įsakymus, kad, kai Viešpats ateis į vestuves, galėtumei išeiti priešais drauge su visais šventaisiais dangiškuose rūmuose ir gyventumei per amžių amžius. Amen."

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mus pakrikštijusios Bažnyčios maldos ir linkėjimai mumyse įvyktų, kad ištikrųjų gautume amžinąjį gyvenimą.

MĄSTYMAS

1. ŠV. KRIKŠTAS NAIKINA VISOKIĄ NUODĖMĘ

Vienas kitam prieštaraujantys dalykai negali būti vienoje ir toje pačioje vietoje ir vienu tuo pačiu laiku. Negali, pav., tuo pačiu laiku kokis nors daiktas būti šviesus ir tamsus, karštas ir šaltas, gyvas ir negyvas, šventas ir nuo-

dėmingas. Kadangi per šv. krikštą atgauname dangišką gyvybę, todėl turi pasitraukti mirtis, kurią yra užtraukusi nuodėmė. Mirtis nepasitrauks, jeigu nuodėmė nebus atleista todėl per šv. krikštą būna pirmiausia atleista gimtoji nuodėmė, kuri yra visokios mirties pradžia, o paskui ir visos kitos nuodėmės, kurios galėjo būti padarytos prieš krikštą. *"Ar jūs nežinote,* rašo šv. Povilas romėnams, *kad mes visi, kurie esame krikštu artimiausiai sujungti su Jėzumi Kristumi, krikštu dalyvaujame jo mirtyje"*, Rom. 6, 3. Kadangi Kristaus mirtis atlygino Dievui už visas pasaulio nuodėmes, nes nėra tokios nuodėmės, kuri nebūtų buvusi jo mirties paliesta, todėl dalyvaudami jo mirtyje per šv. krikštą gauname visų nuodėmių atleidimą. Šv. Povilas, primindamas tą tiesą, liepia laikyti save mirusiais nusidėjimui: *"Taip ir jūs laikykite save mirusiais nuodėmei, gyvais gi Dievui vienybėje su mūsų Viešpačiu Jėzumi Kristumi"*, Rom. 6, 11. Tai reiškia, jog jumyse nėra likusios nė mažiausios nuodėmės, kaip numirėlyje nėra likusios nė mažiausios gyvybės kibirkštėlės.

Kad mirtinos nuodėmės turi būti atleistos per šv. krikštą, yra aišku, nes gyvybė negali rastis toje pačioje dvasioje kartu su mirtimi, gyvybei atsirandant, turi trauktis mirtis. Bet kaip išaiškinti atleistinų nuodėmių atleidimą, kurios juk neprieštarauja dvasios gyvybei, kaip liga neprieštarauja kūno gyvybei.

Jeigu yra krikštijamas suaugęs žmogus, jis turi gailėtis už nuodėmes, nes be gailesčio negali būti atleidžiama nė viena nuodėmė. Jis turi atsižadėti velnio, visos jo puikybės ir visų jo darbų, turi išpažinti Dievą Tėvą, Sūnų ir Šv. Dvasią, žodžiu visą Švenčiausią Trejybę ir kitas svarbiausias tikėjimo tiesas, o tas velnio atsižadėjimas ir tikėjimo viešas išpažinimas kaip tik ir paruošia sielą visiškam nekaltumui, visų nuodėmių atleidimui, ne tik mirtinų, bet ir atleistinų.

2. NAIKINA VISAS BAUSMES IR ATGAILAS UŽ NUODĖMĘ

Nors kaltė ir bausmė eina labai gretimai šalia viena kitos, nes dėlto žmogus yra baudžiamas, kad nusikalto, todėl panaikinus kaltę, turėtų būti panaikinta ir bausmė, tačiau Dievo išmintis matė, kad bus daug geriau ir daug sveikiau žmogui, jei dovanojant kaltę, amžinoji bausmė bus pakeičiama laikine, nes tuomet toji laikinė bausmė primins žmogui jo buvusią kaltę ir padės jam lengviau išsisaugoti naujų nuodėmių.

Taip Dievas pasielgė su žydais tyruose. Už jų neklusnumą ir stabmeldystę buvo nutaręs juos visus išnaikinti, bet Mozei prašant pasigailėjo ir dovanojo, tačiau nepaliko be jokios bausmės, nusikaltusieji turėjo klaidžioti tyruose keturiasdešimt metų, kol tapo verti žadėtosios žemės.

Panašiai elgiasi ir Bažnyčia atgailos sakramente, ji atleidžia nuodėmes Dievo vardu: atleidžia ir amžiną bausmę, bet uždeda laikiną, kad žmogus atlikdamas atgailą pasidarytų stipresnis ir lengvai nepasiduotų pagundoms, bet kovotų su jomis ir išmoktų jas nugalėti.

Jei nuodėmės būtų atleidžiamos be jokios atgailos, tuomet žmogus labai lengvai prieitų tų pačių išvadų, kurių priėjo ir Liuteris, atmesdamas atgailą, būtent, jog žmogus turįs tyčia nusidėti, kad padarytų didesnę garbę Kristaus kančiai, kuri tuo būdu bus daugiau nuodėmių panaikinusi ir bus parodžiusi didesnę savo galybę.

Per šv. krikštą nėra skiriama jokia atgaila todėl, kad žmogus pirmą kartą įdiegiamas į Kristų tampa jo sąnarys, todėl visa kančia jam tampa priskaityta, tarsi jis pats būtų ją atlikęs, o Kristaus kančia turi galybės panaikinti visas nuodėmes ir visas bausmes, nes ji yra toji bausmė, kurios Dievo teisingumas reikalavo už žmonių nuodėmes, todėl kas joje dalyvauja visoje pilnumoje, tas tampa laisvas nuo visų kitų bausmių ir atgailų. Šv. Povilas reiškia tą pačią mintį,

sakydamas: *"Jei mes numirėme su Kristumi, tai mes tikime, kad taip pat drauge su Kristumi būsime gyvi"*, Rom. 6, 8.

3. SUTEIKIA MALONĘ IR DORYBES

Dievo malonė yra toji gyvybė, kuri naikina dvasišką mirtį mumyse. Kiekviena gyvybė turi savo rūšies galias. Paukštelis gali skraidyti ore, žuvis plaukioti vandenyje, žmogus gali kalbėti, rašyti ir skaityti, nes kiekvieną gyvybę seka jos galios, todėl, gaudami dangišką gyvybę, gauname ir dangiškas galias, kurios, kreipdamos mūsų jėgas į Dievą, virsta dorybėmis.

Kristus buvo pilnas Dievo malonės ir Šv. Dvasios, todėl, tapdami jo sąnariais per šv. krikštą, gauname progos imti į save jo malonę ir šv. Dvasią, kaip mūsų sąnariai, būdami vienybėje su visu kūnu, turi progos imti į save ir tą kraują, kuris teka pro širdį, ir tas mintis, kurios yra galvoje, nes galva duoda įsakymą visiems sąnariams ir juos valdo pagal savo nuožiūrą. Todėl apaštalas šv. Jonas ir sako, jog *"iš jo pilnybės visi mes ėmėme malonę po malonės"*, Jono 1, 16. O ir šv. Povilas reiškia tą pačią mintį, sakydamas, jog Dievas apsčiai išliejo ant mūs šventosios Dvasios per Jėzų Kristų, mūsų Išganytoją, atgimdymo ir atnaujinimo apiplovimu, tai reiškia šv. krikštu (Tit. 3, 5—6).

Tiesa, yra dar ypatingas sakramentas, sutvirtinimas, kuriame apkrikštytiems yra suteikiamos šv. Dvasios dovanos, bet tik dėl to, kad padarytų juos veiklesniais, gyvesniais darbuose, kaip Sekminių dieną šv. Dvasia, nužengdama ant apaštalų ugnies liežuvių pavidalu, padarė juos karštais ir gyvais evangelijos skelbėjais, o šventosios Dvasios malonė ir dorybės yra suteikiamos per šv. krikštą.

Klausimas tik gali kilti dėl mažų vaikų, ar ir jie krikštijami gauna dorybes, juk jie dar negali naudotis tomis dorybėmis, negali padaryti jokio gero darbo. Maži vaikai ly-

giomis su suaugusiais gauna dorybes, nes gauna pašvenčiamąją malonę, o dorybės yra tos malonės galios, tai negalima jų atskirti nuo malonės. Maži vaikai, tiesa, negali padaryti jokio gero darbo tomis galiomis, bet ir suaugęs žmogus, kai miega, kai jo sąnariai miego suvaržyti, negali daryti jokio darbo, nors būtų pilnas visokio mokslo ir visokių dorybių. Panašiai yra ir su mažais vaikais, kurie negali naudotis savo sąnariais. Kuomet miršta, jų siela, išsilaisvinus iš kūno, naudojasi tomis dorybėmis, mato Dievą, jį myli ir veržiasi į jį, ko negali daryti nekrikštytieji.

4. SUTEIKIA GERŲ DARBŲ VAISINGUMĄ

Galėjimas dirbti ir darymas, mokėjimas rašyti ir rašymas yra du skirtingu dalyku, nes galima mokėti, bet galima nesinaudoti tuo mokėjimu ir nepadaryti jokio darbo, kuris plauktų iš to mokėjimo. Panašiai traukinio garvežys yra pilnas ugnies ir garo, galėtų greit bėgti, bet yra sustabdytas ir stovi, o pats be žmogaus rankos negali pradėti bėgti.

Panašiai yra su žmogumi, jis gali būti pilnas visokių dorybių, visokio žinojimo, bet jei Dievo ranka jo nejudina, jis stovės kaip tas garvežys, ir nejudės iš vietos.

Kuomet esame pakrikštyti, gauname ne tik galią dirbti išganingus darbus, bet ir įstangą dirbti, nes esame sujungti su mūsų Išganytojum, iš kurio, kaip iš galvos, plaukia į sąnarius jėga, kuri juos judina ir stumia į darbą, kaip kad ranka, gavus įsakymą iš galvos, ima plunksną ir rašo.

Dėkokime Dievui už šv. krikšto malonę ir prašykime, kad būtume klusnūs jo Sūnaus sąnariai ir daug gerų darbų nudirbtume.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, pasirodžius šviesai, dingsta tamsybės; užtekėjus saulei, traukiasi naktis; atgavus gyvybę, turi pasitraukti mirtis. Tavo Sūnus, prikeldamas mus iš numirusių, suteikdamas gyvybę, kurią gauname šventu krikštu, suteikia ją pilną ir tobulą, todėl turėjo prieš ją pasitraukti visokia dvasiška mirtis, turėjo išnykti visos

dvasiškos negalios ir ligos, turėjo grįžti pilna ir visiška dvasios sveikata, todėl jei Tavo apvaizdai būtų patikę tuomet pašaukti mus pas save, būtume galėję pamatyti Tavo veidą tuojau nesustodami skaistykloje. Kad tokia galybė priklauso Tavo Sūnui, galime pasimokyti iš jo stebuklų, kuriuos jis darė gydydamas ligonius ir prikeldamas numirėlius. Jei kurį ligonį pagydė, tai pagydė tobulai, grąžino jam visišką ir tobulą sveikatą, nepalikdamas nė menkiausios silpnybės. Tos tobulos sveikatos įrodymui liepdavo kai kuriems ligoniams keltis, imti savo patalą ir vaikščioti. Simono uošvė vienoje akimirkoje atsikėlė iš savo drugio ir ėmė tarnauti garbingam svečiui. Jei tad ligonis grįžta prie savo kasdieninių darbų, arba paėmęs nešioja savo guolį, reiškia, kad jaučiasi pilnai pasveikęs. Panašiai buvo padaryta ir su numirėliais, grąžinta jiems buvo pilna gyvybė ir sveikata. Tie pavyzdžiai mums sako, Viešpatie, jog Tavo Sūnaus dovanos yra tobulos, todėl ir mūsų atgimimas per šv. krikštą yra tobulas, juo panaikinamos ne tik nuodėmės, bet ir visos kitos skolos bei bausmės, todėl Bažnyčia neuždeda jokios atgailos tiems, kurie krikštijasi, o tik reiškia linkėjimus, kad tas nekaltumas būtų išlaikytas visą mūsų gyvenimą. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad tie Bažnyčios linkėjimai mumyse įvyktų, kad, nešiodami nekaltumo drabužį, galėtume su juo pasirodyti Tavo Sūnaus teisme.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, dažnai prisiminti nekaltumo drabužį, kurį esame gavę per šv. krikštą ir atsargiai vaikščioti, kad nesuteptume kokiu nešvariu ar netinkamu darbu.